BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
68
2 C
5

Soc: Ies:

¶ Sigeberti Gemblacenſis cœnobitæ Chronicon ab anno 381 ad 1113 cum inſertionibus ex hiſtoria Galfridi & additionibus Roberti abbatis Montis centū & tres ſequētes ānos cōplectentibus promouēte egregio patre D. G. Paruo/ doctore theologo/ cōfeſſore regio: nunc primū in lucem emiſſum ∴

Cum priuilegio.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

¶ Venale habetur in officina [redacted] (vbi impreſſum eſt) e regione ſcolæ Decretorum ſita: & in vico ſancti Iacobi in officina Ioannis Parui ſub Lilio aureo.

Priuilege pour ce pñt liure.

¶Le Roy noſtre ſire a dõne & octroye a Ichan Petit librai-re iure de luniuerſite de Paris: & a Henri Eſtiẽne imprimeur en ladicte vniuerſite Priuilege de troys ans pour ce preſent li-ure intitule les Chroniques de Sigebert: de imprimer & faire imprimer. & a defendu & defend a to⁹ aultres de ce Roy aul-me de non imprimer ne faire imprimer / vendre ne diſtribuer aultre que ceulx que leſdicts libraires deſſus nõmes aurõt fait imprimer/ ne eulx en meſler en maniere que ce ſoit du iour-duy. vij. iour de Iuin lan mil cinq cens & treze: iuſques a troys ans reuolus & accomplis. Non obſtãt quelconques ordõnã-ces/ inhibitions ou defenſes a ce contraires ſur certaines gran-des peines/ a plain & bien au long declarees es lettres du deſ-ſuſdit priuilege. Dõne a bloys le douzieme iour de Mars lan mil cinq cens & vnze Par le Roy. Et ſigne Geuffroy.

¶Alphabeticus index hiſtoriarum in hoc opere cõtentarũ: per foliorũ numerũ ſignatus. cui quidem numero prępoſitus punctus/ primũ [illegible]/ latus indicat: poſtpoſitus autẽ/ ſecundũ.

Aron Moyſi frater .58
Abbo Floriacenſis abbas 88.
Abbas ſancti Remigij Remeñ. 154.
Abſimarus qui et Tiberius 47.
Achatius Cōſtantinopolitanꝰ eps̄ 21.
Achardus abbas ſancti Victoris 131.
Achephalorum hæreſis abdicatur .25
Adalulphus primꝰ eps̄ de Carlol. 126
Adananus abbas .47
Adalaoldus Lōgobardorū rex .37
Adelgiſus Deſiderij regis filius .57
Adelgiſus perimitur 58.
Adelbertus decollatur .75
Adelphon Rex Galliciæ 59.
Adelbero Metenſis eps̄ 93.
Adelbero Treuerorū archieps̄ 122.
Adelinus epiſcopus .47
Adeodatus 75. papa 43.
Adeſir Perſis dominatur .38
Ademarus Cluniacenſiū abbas 79.
Adrianus 104 papa .68
Adrianus 108 papa 71.
Adrianus abbas 43.
Adrianus 93 papa 56.
Adrianus Anglorum abbas 48.
Africani bello attriti 76.
Agapitus 55 papa .26
Agapitus 107 papa 71.
Agapitus 130 papa .80
Agato papa 44.
Agato 77 papa 44.
Agareni Almariā recuperant .127
Agareni in Hiſpaniam veniūt .140
Agericus virdunenſis eps̄ 28.
Agilulfus Longobardorum rex 35.
Agilulſus Longobardorū rex .34
Agilā ſuper Vuiſigothos regnat .28
Aidā eps̄ ſcti Colūbani diſcipulꝰ 39.
Aiſtulfus cū Rhomanis pacē agit 53.
Aiſtulfus rex Rhomā obſidet .54
Albertus a Godefrido perimitur .94
Albertꝰ Gēmelacēſis ecclē abbas 89.
Albertus Aletēſis epiſcopus .158
Albericus abbas Ciſtercij 106.
Albertꝰ Damarturi comes obijt .162
Albuinus filus Audohin .25
Albuinus in Pānonia regnat .28
Albuinꝰ ſup Lōgobardos regnat 30.
Albuinꝰ rex Lōgobardorū pimit .31
Alcuius de Britānia oriūdus .58
Alfridus Egfridi frater 45.
Alahis dux Lōgobardorum 46.
Alaricus Gothorum rex 6.
Alaricus Stiliconē vincit 6.
Alaricus Rhomā capit 6.
Alaricus poſt Eoricū regnat .21
Alaricus rex Clodoueo inſidiatur .23
Alamidarꝰ rex Frācorū baptiſat 22.
Alexis nobiliſſimi Rhōanorū vita .5
Alexander 6 papa .46
Alexāder Lucēſis eps̄ 160 papa .96
Alexāder 1 abbas Mortui maris 117.
Alexāder papa venit ad mōtē Peſſulanum 132.
Alexāder papa Senonē reliquit .134.
Alexā. pp. tenuit cōcilíū Turōis 133.
Alexander papa et Fredericus iperator conueniunt .147
Alexāder papa Octouianū ad Rothomagenſem prouinciā miſit 149.
Alexā. pp. 3 Rhōæ tenet cōcilíū .155
Alexāder. pp. 3 dei gratia pleuꝰ 155.
Alexā. Gemeticeñ. electꝰ abbas 161.
Aliēora trāſfretauit ī Normāniā .131
Alienora regina Alienorā pe͛git .132
Alienora venit in Normaniā .134
Alienora trāſfretauit in Angliā .136
Alienora ad Hiſphaniā ducitur 13?.
Allovuinus .36
Aluiſus Attrebatenſis epiſcopus 120.
Antatus eps̄ Senonenſis 43.
Amandus ſanctus naſcitur 30.
Amandus ſanctus eleuatur .62
Amandus Elnonēſis ſanctus .36
Amatus ſanctus exiliatur 45.
Amatus ſanctus obijt 46.

Amalricus comes Ioppe frater Balduini regis .127
Amalricus rex Hieruſalem .134
Amalricus obſedit Alexãdriã .135
Amalricus filius Alarici .23
Amalricus rex Vuiſigothorũ 23.
Amalricus a fratre Clotildis ſuę vxoris pimitur. .25
Almaricus Alarici filius. .23
Amalſiũda cũ Theodato ſup Oſtrogothos regnat 25.
Amalarius de officijs eccleſiaſticis ſcribit 63.
Amingus Pictauẽſis pimitur 54.
Amirmonon rex Sarracenorũ .55
Amirmulim rex Perſarũ .60
Ambroſius Mediolanenſis. .1
Ambroſius Antiochenus eps .2
Ambroſius eps ritũ canẽdi antiphonas prim⁹ apud Latinos iſtituit .3
Ambroſius hymnos cõpoſuit 3.
Ambroſius Mediolanenſis obit 4.
Ambroſius Aurelius 13.
Ammaricus rex Hieroſolymitanus moritur .145
Anaſtaſius ĩpator fulmie pcutiť .24
Anaſtaſi⁹ Perſa martyrizatur .37
Anaſtaſius 121 papa 75.
Anaſtaſius ſuccedit Eugenio .123
Anaſtaſius obit .124
Anaſtaſius 37 papa .4
Anaſtaſius 48 papa .21
Anaſtaſius poſt Zenonẽ ĩperat 21.
Andomarus pręſenio cęcus 42.
Androin⁹patru⁹ĩpatoris Alexij.158
Angelonius in libros regũ tractatus ædit 63.
Angli Britãniã adeunt 13.
Angli hũanis carnib⁹ veſcũť .97
Anglorũ rex ſollicitatus .103
Angli idolatrię ſeruiũt .37
Angadriſina ſacra virgo .41
Anno epus Colonienſis .96
Anno ordinať Colonię archieps 95.
Anno archieps Coloniẽſis obijt .98
Anſelmus Lucenſis eps .101
Anſelmus abbas Beccenſis 103.
Anſelmus Laudunicię ciuitatis magiſter 109.
Anſelmus archieps Cãtuarię .108
Anſegiſus pater Pipini 45.
Anſegiſus abbas Lobiẽſis .64
Anſegiſus ſcti Arnulphi filius .41
Anſprãdus Lõgobardis dñať 48.
Antharius Francus .57
Anthemiris imperat 17.
Antiochia diuinitus ſubuertiť 32.
Antiochia obſeſſa .104
Antiochia cõmittitur duci Baiamũdo .104
Antidius dęmonũ agmẽ videt 6.
Antonius pius .1
Apollinaris Laodicię epus .2
Aquiſgrani gñalis couentus 62.
Arator poeta .25
Arelatus vrbs Galliarũ .52
Ariperth Lõgobardorũ rex 41.
Ariperth Regũberti filius .48
Archadius obijt .6
Archadius Theodoſij fili⁹ ĩperat .4
Archieps Tarentaſiæ 144.
Ardaricus Hernac cũ 3000 Hunnorum peremit .16
Argẽtonij barones cõgregant .141
Argẽtoili ſaluatoris nri cappa reperitur 115.
Armenij Chriſti fidẽ ſuſcipiũt 30.
Arnoldus dux Baioariorũ .78
Arnual Quiliani diſcipulus .47
Arnulphus rex .72
Arnulphus rex 72.
Arnulphus rex .73
Arnulphus ĩperator moriť 73.
Arnulphus vir beatiſſimus 59.
Arnulphus põtifex Sueſſonicꝰ .101
Arnulphus perimitur 97.
Arnulphus Lexouienſis eps 155.
Arnulphus ſancti Remigij in baptiſmo filius 23.
Arnulphus ſanctus .40

Arnulphus ſanctus 33.
Arſenius ex ſenatore monachus .4.
Artabaſdus cōtra Cōſtātinū īperium arripit 52.
Arthemius qui & Anaſtaſius .46
Arturus Vtherpēdragonis filiꝰ .18
Arturus Scotos & Pictos obſidet .19
Arturus Hiberniā ſubiugat .19
Arturus rex Britonū 27.
Arturus rex Norguegiā & Daciam domat .20
Athanaricus Vuiſigothorū rex .2
Athanulphus Placidiam in vxorem ducit .7
Athanagildus rex Vuiſigothorū .29
Athalaricus Theoderici ex filia nepos 24.
Athalongus preſbyter cęcus 52.
Attrebati illuſtres epiſcopi decedunt vita 122.
Atticus Cōſtantinopolites ep̄s .6
Attila Hūnorū occidentale imperiū inuadit. 14.
Attila ex diſceſſu Etij reprīauit 14.
Attila Italiæ ciuitates vaſtat 15.
Attila Leōi papę multū placabiꝉ 15.
Attila a Thuriſmodo vincitur 15.
Attilæ filij priuantur regno 15.
Athimas rex Sarracenorū pimiꝉ .52
Auares qui & Hūni bello domāꝉ .60
Auares ſub ditione Francorum reſident .61
Auitus imperator .16
Auitus Viennenſis ep̄s .21
Aubertus Cameracenſis ep̄s .41
Audohin rex Longobardorū .25
Audohin Longobardos in Pannoniam duxit .25
Audoenus Rothomagi claret .41
Audoenus ſanctus Rothomagenſis epiſcopus 46.
Audouachrius dux Saxonū .20
Audouachriꝰ Andegauis & alias vrbes obſides capit .20
Auguſtinus per Ambroſiū ad fidē reuertitur .3
Auguſtinus philoſophatur 5.
Auguſtinꝰ Heracliū ſibi fecit ſubſtitui 9.
Auguſtinꝰ vir ſanctus migrat ad dominum .12
Auguſtinus Anglorū ep̄s 34.
Auguſtinus Anglorū ep̄s moriꝉ 35.
Authari rex Longobardorū .33
Authari Lōgobard. rex moriꝉ 33.
Auctor Metenſis ep̄s 14.
Aurea ſancta claret 34.
Auffridus Vltraiectenſis ep̄s 87.
Auſul rex Gallicię 101.
Auforſus rex de Caſtella .157
BAlamber Hūnorū 2 rex 2.
Baleares īſulę deſēſanꝉ .60
Balinicꝰ architectus .44
Bagaudarum commotio quieſcit 12.
Baſina vxor Baſini regis Thuringorum .18
Baſolus abbas 60.
Bathaias dux gētis Bulgarorū 44.
Baſilio Cęſarienſi deus apparet 1.
Baſilius pauper .68
Baſilius Gręcorū imperator 68.
Baſilius 109 papa .72
Baianus artis magicæ peritus 83.
Baiamūdus dux Apuliæ 107.
Baldricus Montenſis ep̄s 81.
Balduinus Flandrenſis comes 93.
Balduinus comes Flandrenſis 94.
Balduinus rex Hieruſalē .109
Balduinus vxorē duxit relictā Rogeri ducis Siciliæ .109
Balduinus ſcdus rex Hieruſalē 110.
Balduinns Flandriarū comes 111.
Balduinus Boloniēſis abbas 120.
Balduinus rex Hieruſalē .114
Balduinus a Sarracenis capiꝉ 113.
Balduinus in matrē inſurgit 122.
Balduinꝰ 3 rex Hieroſoꝉ. moriꝉ 133.
Balduinus abbas Fordenſis 153.
Balduinus rex Hieroſolymitanꝰ .153

Balduin9 rex Hieroſolymitan9 159.
Balduinus comes Flandrenſis & Hauienſis .163
Baldricus eps Leodicenſiũ 85.
Baldricus cœnobiũ ſancti Iacobi fundauit 89.
Batildis regina/ Lotharij mater .43
Barcinona Sarracenis redditur 59.
Barcinona capitur .60
Bardo Magũtię archieps 91.
Barnabas apoſtolus .21
Bartholome9 eps Exouieñ obit .190
Bauo ſanctus obit 38.
Beda venerabilis pſbyter obit 51.
Beda venerabilis preſbyter .47
Bellum in Burgundiones .12
Bellũ apud mortuũ mare 95.
Bellũ apud Tenechebrai 106.
Beluacenſis comitatus 89.
Begga relicta Anſegiſi 45.
Begga ſoror Grimoaldi .46
Benedictus 60 papa 31.
Benedictus 102 papa 66.
Benedictus 117 papa 74.
Benedictus 79 papa .45
Benedictus 135 papa 84.
Benedictus 138 papa .84
Benedictus 132 papa 82.
Benedictus 150 papa .92
Benedictus 158 papa 95.
Benedictus 148 papa 89.
Bñdictus papa ad Henricũ venit .90
Benedictus vir ſãctus floret 24.
Bñdict9 ad mõtẽ Caſſinũ migrat 25.
Bñdictus iunior/ſctitate clarus .27
Benedictus prior Cantuarienſis abbas de Burc .147
Bñuentani Gręcos eunuchiſant .78
Berẽgarius iunior/ſenioris nepos .79
Berẽgarius rex pimitur .77
Berengarius rex Italiæ .81
Berengarius Turonẽſis 94.
Bercharius martyr 42.
Bernardus rex Italiæ 62.
Bernardus filius Pipini regis .62
Bernardus abbas Clareuallẽſis .118
Bernard9 abbas gallos ſctẽ mõet 119.
Bernardus Ciſterciẽ monach9 .109
Bernardus de Feritate 142.
Bernardus Brito eps Cornubię .130
Berno abbas Gigniaceñ cęnobij 72.
Bertha martyr & abbatiſſa 42.
Berno Angienſis .91
Bethericus rex Vuiſigothorũ .35
Bethemãni a Carolo debellãtur .61
Biliſari9 cõtra Theodatũ miſſus 26.
Biliſari9 gũtharith cũ ſuis occidit 27.
Biliſari9 a cris ſuſpitiõe abſoluit .30
Bizantiũ Trachiæ ciuitas 60.
Bodilo Francus 44.
Boeti9 Symmachi Patricij gener 22.
Boeti9 librũ de cõſolatione ædit. 24
Boetius a Theoderico pimitur 24.
Bonifacius Rhoman9 pontifex .8
Bonifacius Africã mouet 9.
Bonifacius Etij victor 10.
Bonifacius 112 papa 73.
Bonifacius 137 papa .85
Bonifacius 53 papa .25
Bonifacius 65 papa 35.
Bonifacius 67 papa .37
Bonifacius 64 papa .35
Bõifaci9 ſctũs archieps Magũtię 52.
Bonifacius ſanctus martyrizat .54
Bucellinus & Amingus Francorum duces perimũtur .29
Burchardus Vuarmacẽſis eps .89
Burdinus pſeudo papa capitur 111.
Bleda Hũnorũ rex pimitur .14
Brendanus in Scotia claret 29.
Brigida virgo obit in Scotia .24
Britones Francos vincũt 67.
Britones inter ſe bello collidũtur 69.
Britones vincũtur .60
Brunichildis vxor Sigeberti 31.
Bruno Normañ. fecit baptiſari 81.
Bruno archidux Lotharingię 81.
Bruno frater Ottonis iperatoris .81
Bruno dux & archieps 83.
Bruno archieps martyrizatur .89
Bruno Leucorũ eps 93.
Bruno fundator eremi Cartuſię 110.

CAbades Perſarũ rex 24.
Cabades multa milia Ma-
nicheorũ occidit .25
Cadualadrus Cadualoni
ſucceſſit .44
Cadualadrus Britonũ rex 46.
Chaianus Auarorũ rex .32
Calixtus papa obit 112.
Calixtus in ſede apl'ica cõfirmať 111.
Calia ciuitas Sicilię pijt ť remotu. 138
Carolꝰ rex Vueſphalos ſubiugat 57.
Carolus Cęſarauguſtã capit 57.
Carolꝰ forũ Iulij capit .57
Carolus Saxoniã protetit .57
Carolus rex Segeburch caſtrũ Saxo-
num capit .57
Carolus Veronã capit .57
Carolus duos clericos vt cantũ diſce-
rent Rhomã miſit 56.
Carolus Saxoniã repetit 56.
Carolus rex ad Saxonicũ bellũ ani-
mum intendit 56.
Carolus Aquitaniã petit 55.
Carolus magnus Nouiomi corona-
tur 55.
Carolus comes Flandreñ pimiť .115
Carolus dux Remi occupat .87
Carolus dux moritur .87
Carolus dux Montem acutum expu-
gnat 86.
Carolus rex Francorũ .66
Carolus cum Britonibus infœliciter
pugnat 65.
Carolus Francorũ rex 68.
Carolus in filijs infortunatus 68.
Carolus iunior Ludouici Germano-
rũ regis filius .69
Carolus imperator .69
Carolus imperator .70
Carolus iperator Francię ptẽ Nor-
mãnis dat 71.
Carolus iperator zelotipus 71.
Carolus iperator repudiatur 71.
Carolꝰ rex opẽ Arnulphi iplorat 72.
Carolꝰ Hũdeũ Normãnorũ regẽ ba-
ptiſari fecit 72.
Carolus regnat ãnis 27 73.
Carolus rex Lotharigiã recipit 75.
Carolus Francorũ rex Robertũ ducẽ
occidit 76.
Carolus rex exul & martyr moriť. 77
Carolus rex Frãc. Parõe cuſtodiť. 77
Carolus Alemãniã ſubiugat .51
Carolus Eudonem vita priuat 51.
Carolus Aquitaniã vaſtat .51
Carolus Burgũdiã ſubiugat 51.
Carolus Aquitaniã ſubiugat 51.
Carolus Friſiã ſubiugat 51.
Carolus Auẽnionẽ obſidet 51.
Carolus Saxones debellat .51
Carolus Sueuos & Boianos vícit .51
Carolus Andegauis obſidet 50.
Carolus Francorũ rex 49.
Carolus Baioarios ſubiugat 50.
Carolꝰ de cuſtodia nouercę eripiť. 49
Carolus Saxones debellat 50.
Carolus Nemauſum & Agathen Go-
thicas vrbes capit .52
Carolꝰ Mauriciũ prouinciæ ducem
debellat .52
Carolꝰ Saxones tributarios facit .52
Carolus bellicoſus prĩceps obijt 52.
Carolꝰ rex albiã fluuiũ trãſgrediť 57.
Carolus rex Rhomã adit 57.
Carolus Saxoniã depopulatur .58
Carolꝰ Adulfũ cõtra Britoñ mittit. 58
Carolus ĩ + p̃lijs petitur victoria. 58.
Carolꝰ Coloñ duos põtes cõſtruxit. 58
Garolus rex legẽdi & pſallẽdi diſcipli-
nã corrigit 58.
Carolus rex regnũ Auaroꝝ ĩpetit. 59
Carolus rex carmina ſcribit .59
Carolꝰ xp̃ianã religionẽ colit 59.
Carolus rex Saxones vincit 59.
Carolus rex Leonẽ papã in ſede Rho-
mana collocat 59.
Carçõbertus in Anglia deorũ idola
deſtruxit. 40.
Carlomãnus Alemãniã vaſtat 52.
Carlomãnus Saxoniã capit 52.

Carlomānus Pipini regis frater 52.
Carlomānus monachus Vienne moritur .54
Carlomānus in vrbe Sueſſonica coronatur. 55.
Carlomannus Caroli magni frater obiit 56.
Carlomānus Rothomagi morit̄ 80.
Carnotū cum monaſterio beati Petri de Valle cōburitur 149.
Carthago muris circūdatur 9.
Caſſianus Maſſiliæ p̄ſbyter ordiat̄ 9.
Caſſiador9 ſenator/poſt monach9. 25
Caſſius Narniēſis 26.
Caſtrū Pontiſvrſoñ. cōburitur 140.
Caſtrū Bulloniū capitur 118.
Caſtrū de Rupe obſidetur .163
Cathericus ſup Britones regnat .30
Cednulfus Oſtrich ſuccedit 51.
Cednulfus rex Nordanimbrorū 51.
Celeſtinus 41 papa 9.
Celeſtinus ītroitus & offertoria īſtituit 46.
Celeſtinus papa vita decedit .110
Celeſtinus mittit Palladium ad Scotos .10
Cœlū ardere viſū nocturno tpe 104.
Cœlum ardere viſum 27.
Cœnobiū Floriacenſe 41.
Cœnobiū ſancti Saluatoris 99.
Cœnobiū noīe Moliſmus .104
Cœnobiū ſanctę Marię de Frigido monte 118.
Cœnobiū Vrſicampi 115.
Cerbonius Populonij claret 26.
Cinis de cœlo cecidit 52.
Cirillus Alexādrinus ep̄s .11
Citeriores Hiſpani Almariā & Torſam capiunt 120.
Childebertus rex in fratrē īſurgit 27.
Childebertus Lothario cōgredit̄ .33
Childebertus Francorū rex 34.
Childebertus Francorū rex .33
Chilpericus filius Lotharij .30
Chilpericus & Raginfredus 15.
Chilpericus moritur .51
Chilpericus rex Francorū 32.
Chilpericus frater Sigeberti 30.
Chilpericus fratrem vrget .39
Chilperic9 rex Brunichildē exiliat 31.
Chilpingus Aruernenſis 54.
Chriſtianitas apud Perſas dilatat̄ 11.
Chriſtoforus 119 papa 74.
Chriſtianus Magūtieñ archiep̄s. 158
Circul9 maximę latitudis in circuitu ſolis .126
Claudianus gentilis poeta 3.
Clareuallis fundatur 109.
Clareuallis duo cęnobia p̄ducit 116.
Cleb Longobardorū rex 31.
Clemens 153 papa 93.
Clodeſindis Metenſis 36.
Clodius rex crinitus 9.
Clodoueus fili9 Clodomiris regis 25.
Clodomiris frater Lotharij regis. 24
Clodomiris a fratre p̄imitur 24.
Clodomiris rex a Godēaro p̄imit̄ 24.
Clodoueus rex Francorū 20.
Clodoueus Siagrio duci cōgredit̄. 21
Clodoueus Francorū regnū ad Sequanā vſq; dilatat .22
Clodoue9 caſtrū Meledunū capit .22
Clodoueus Thoringiā ſubiugat .22
Clodoueus regnū Francorū vſq; Ligerim amplificat .22
Clodoueus rex Alemānis bello congreditur 22.
Clodoueus Burgūdiā redegit ſub tributo 22.
Clodoueus & Alaricus reges confœderātur .23
Clodoueus Francorū regnū vſq; Pireneos montes dilatauit .23
Clodoueus rex cōſul & auguſtus appellatur 23.
Clodoueus ſepelitur Pariſius 62.
Clodoueus rex Francorū 42.
Clodoueus & Alaricus reges .23
Clodoueus rex moritur 23.
Clodoueus filius Hildeberti .49

Clodoueus rex amens factus 42.
Clodoueus filius Theoderici .47
Clodoueus Dagoberti filius 40.
Clodoueus rex Francorũ .23
Cloamir rex Abroditarũ 62.
Clotildis regina .22
Clotildis regina moritur 29.
Coloniæ orta tempeſtas .67
Coloniæ ſinodus celebrata 68.
Colonia obſeſſa oppugnatur: ſed nõ expugnatur .106
Columbanus ſanctus 30.
Colũna rubei & cerulei coloris 126.
Cometes in Aquario apparet .65
Cometes manifeſte apparet .68
Cometes ſolito rutilantior 69.
Cometes mirę magnitudinis 79.
Cometes in Auſtro viſus 88.
Cometes inſtar trabis maximę .90
Cometes apparet in tota paſchali eb domada 96.
Cometes in occidẽte apparet 103.
Cometes in mẽſe Iulio apparet .108
Cometes toto menſe Februario apparet .105
Cometes appet die paſchę 27.
Cometes in ſigno Librę 64.
Cometes in ſigno Arietis 64.
Comes de ſancto Egidio .142
Comes Ceſtriæ 143.
Comes Eudo 143.
Cono qui & primiceri9 Coloñ. .96
Cono vnus religioſorũ .109
Conanus comes Rhedoneñ .128
Conanus dux Britãniæ morit̃ .114
Conon 81 papa 45.
Conciliũ Rhomæ fit 112.
Cõfirmatio pacis inter ĩperatorem & apoſtolicum 100.
Cõflictus Chriſtianorũ cõtra Salaadin 152.
Cõgregant̃ epĩ in coronatione Henrici apud Vueſtimoſtz 138.
Cõgregati epĩ Normãnię & Britanniæ 141.
Conradus comes 74.
Conrado potẽtiores principes rebellant 71.
Cõradus ad imperiũ ſublimatur .91
Conradus imperator .92
Conradus Sclauos & Hungaros debellat 91.
Cõradus Hẽrici ĩperatoris fili9 102.
Conradus Henrici filius 105.
Cõradus comes de Richemont .126
Cõradus Teutonicorũ rex 122.
Cõradus & Manuel ĩperatores 121.
Cõradus Vltraiectẽſis epſ .151
Cõradus frater Ramerij .151
Conſtans filius Conſtantini .40
Cõſtãs ex monacho ĩ regẽ ſubliat̃ .9
Cõſtantinopoli cõgregat̃ ſinodus .2
Cõſtãtinopoli aqua diſpuit .22
Cõſtãtinopoli ſinod9 vniuerſalis .29
Cõſtãtinopolis terremotu grauat̃ .52
Cõſtantinopolitani tumultuãtur .51
Cõſtantinopolis cõuertitur .4
Conſtantinus monachus .93
Cõſtantinopolitanus ĩperator 118.
Cõſtantin9 filius Leonis ĩpatoris .52
Cõſtãtinopoli lamia aurea iuenit̃ .58
Cõſtãtinus matrem Hyrenẽ imperio priuat .59
Conſtantinus imperator .59
Conſtantinus rex Britonũ .7
Cõſtantin9 Artabaſdũ capit .52
Conſtantinus imperator .54
Conſtantinus imperator .56
Conſtantinus imperator .57
Conſtãtin9 Cõſtãtinopoli ĩperat 74.
Cõſtantin9 Cõſtãtis filius .43
Conſtantinus ĩperator 41.
Conſtantinus papa .49
Conſtantinus Leonis imperatoris filius 5.
Conſtantinus imperator .42
Conſtantinus imperator .43
Comſtantinus imperator 43.
Conſtantinus imperator 42.
Cõſtantin9 fratrũ naſos abſcidit .43

Conſtantinus īperator 41.
Cōſtātin⁹ īpator ī alueo occidit 43.
Conſtātin⁹ imperator .43
Cōſtantinus 86 papa .48
Conſtātinus imperator moritur 45.
Conſtantinus Sclauiā domat 42.
Cōſtantinus imperator & Habdalas ammiras .55
Conſtantini aperta veſania .55
Conſtātin⁹ ex laico ſacerdos 55.
Cōtentio Rhomanę eccl'ię & Ioānis epiſcopi 34.
Cōuentus habiti per Franciā 128.
Coc⁹ Theberth Anglorū p̄ſbiter .51
Coreth & Opha Anglorū reges .48
Cormeſius Bulgaribus dn̄atur .51
Corpus ſcti Marci euāgeliſtæ .81
Corpus ſcti Victoris Thebei 35.
Corpus ſancti Vedaſti 42.
Corpa ſctōrū Stephāi p̄thomartyris/ Nichodemi/Gamaliel & Abibon .8
Corp⁹ Stephani Cōſtātinopoli trāſfertur .8
Corpa Geruaſij & p̄thaſij martyrū .3
Corpa Abachuc & Micheę .4
Corpus Marię Magdalenę 52.
Corpus ſanctę Petronillę .54
Corpus ſanctę Cecilię virginis 62.
Corpa Seueri Rauēnatis epī & vxoris & filiæ .63
Corpus ſancti Hucberti 63.
Corpus ſcti Gregorij papæ 63.
Corpa Marcellini & Petri marty. 63.
Corpa ſctōrū Valētini & Geneſij .64
Corpus Bartholomęi apl'i .64
Corpus beati Amatoris .140
Corpora ſanctorū Euſebij & Potentiani martyrū 67.
Corpus ſancti Mauri 68.
Corpus ſcti Calixti papę & marty. 71
Corpora plurimorū ſanctorū .86
Corpus Ottonis īpatoris defūcti .88
Corpus ſancti Clementis .102
Corpus ſancti Paulini .97
Corpus Henrici .113
Corpus Bartholomęi apoſtoli 125.
Corpus Paulini Nolani epī 125.
Corpus beati Firmati 125.
Corpora triū Magorū 118.
Corpa Priſci & aliorū .12
Corpus Ioānis Chriſoſtomi 12.
Corpus Antonij monachi 25.
Corpus ſancti Silueſtri papæ 53.
Corpus Cypriani Carthaginēſis epi & martyris 60.
Corpus Sperati primi Scillitanorum martyrum 60.
Coſdroe apud Perſas regnat .27
Coſdroe Rhōanorū fines icurſat .27
Coſdroe Antiochiā capit 27.
Coſdroe ab infeſtatione Rhomanorū redit inefficax 27.
Coſdroe hoim ſanguinē effūdit 37.
Coſdroe rex Perſarū 37.
Chuades Perſarū rex 24.
Chuades Zeliobē regē Hunnorum interemit .24
Chuſtilā Anglorū rex .43
Creſcēs cōtra Ottonē rebellat .88
Croſcus ad mortē tormētatur .6
Crodogandus Metenſiū eps .54
Crodogandus Metenſiū eps 54.
Crodogandus Metenſiū eps .55
Cruciculę in veſtibus hominū & velis eccleſiarū .53
Crucis ſignum regi & principibus affixum 120.
Crucis ſignum impoſitū ſepulturæ excelſæ .155
Crux ſancta a Paganis capitur 160.
Cruce ſignati ad Albigeſeos debellandos 163.
DAgobertus rex Vuaſcones vincit 39.
Dagobertus rex Sclauos vincit .39
Dagobertus Lotharij filius 38.
Dagobertus ſancti Dionyſij templū Pariſius colit .38
Dagobert⁹ rex Saxōib⁹ cōcurrit .38

Dagobertus in regnũ aſciſcit 27.
Dagobertus Vuaſcones ſubigit .40
Dagobertus rex Frãcorũ morit̃ .40
Damaſus papa claret .1
Damaſus papa inſtituit cantare hos verſus Gloria patri & cet. 1.
Damaſi papę decretũ .2
Damaſus.pp. de adulterio purgat̃ .1
Damaſus 15 papa .46
Damaſus 154 papa 93.
Damaſcus obſeſſa .121
Dando 121 papa 75.
Decretũ epõrũ Franciæ 91.
Deodericus Metenſiũ eps .83
Deodericus comes Treuerorũ .97
Deodericus Metenſiũ epiſcopus vita decedit 86.
Deoduinus Legienſis epus .94
Defectio ſolis .47
Dens gigantis .7
Deſiderius Vienẽ eps exiliatur 35.
Deſideri9 Vienẽ eps martyrizat̃ 35.
Deſiderius rex Longobardorũ .56
Deſiderius capitur .57
Deſiderius abbas Caſſinenſiũ qui & Victor 162 papa .101
Deuſdedit 66 papa .36
Didim9 Alexãdrin9 lumĩe captus .1
Didimus Alexandrinus obijt .4
Diabolus ĩ ſpecie pſeudo pphetę 11.
Dionyſij Areopagitę libri 63.
Dionyſij caput 160.
Dinziz Hunnorũ rex 16.
Doda mater Rodulfi .40
Dodo interfector ſancti Lãberti 47.
Domitianus Tũgrenſis 25.
Domus ſanguine reſperſa 27.
Donatus Ephyri epus .4
Donus 76 papa .44
Duo fratres Ruſſorũ reges 67.
Duo orbes inſtar arcus cœleſtis .106
Duces Longobardorũ 31.
Duces Longobardorũ Gallias aggrediuntur .32
Durandus vir humilis cõditionis fit Leodicenſis eps 90.
Drogo Pipini filius 47.
Drogo frater Ludouici ĩpatoris .63
Drogo primus abbas Lauduni 115.
Drogo Hoſtienſis epiſcopus animã exalat 117.
EAlbaldus Anglorũ rex. 37
Eardulphus Nordanibrorum rex 61.
Ebroinus 44.
Ebubeher ammiras moritur .39
Ebdo Remorũ archieps 64.
Eclycius ſenator .20
Eclypſis Solis & Lunæ 64.
Eclypſis Solis & Lunæ & ventorum intemperies 121.
Eclypſis Lunæ dñica ante natalem domini .124
Eclypſis Lunæ in partibus Geminorum .124
Eclypſis Lunę pria hora noctis .125
Eclypſis Solis octauo Calẽdas Nouembris 120.
Eclypſis Solis tertio calendas Iulij 91.
Eclypſis Solis in paſcha 90.
Eclypſis Solis hora diei ſecunda .89
Eclypſis Lunæ .103
Eclypſis Solis quarto nonas Auguſti .117
Eclypſis Solis .156
Eclypſis Lunæ .156
Eclypſis Solis idib9 Septẽbris 149.
Eccleſia ſancti Quitini martyris cœnobium paucorũ monachorũ efficitur 82.
Eccleſia ſanctæ Gertrudis Mingelenſis 93.
Eccleſia ſanctæ Vualdetrudis 108.
Eccleſia ſancti Martini Turonẽſis cõburitur .112
Eccleſia ſancti Michaelis 118.

Eccleſia Hannonienſis .112
Eccl'ia ſanctę Marię Nouiomēſis 126.
Eccleſia Gallicana turbatur. 118.
Eccleſia Remenſis .118
Eccleſia ſancti Medardi .116
Eccleſia ſancti Dionyſij .114.
Eccleſia Tornacenſis 119.
Eccleſia Becci dedicatur 148.
Eccleſia ſanctæ Mariæ de Voto dedicatur 152.
Edilbertus tertius 29.
Edilbertus Anglorū rex .34.
Edilbertus Cantuariorū rex 36.
Ediltrudis regina/ virgo .45
Edilfredus Nordanibrorū rex 36.
Edrich Anglorū rex 45.
Ediſſa Meſopotamię ciuitas 119.
Eduinus Nordanibrorū rex .38
Egidius a regno eijcitur .18
Egidius dux .20
Egidius Rothemagenſis archidiaconus 139.
Egidius ſanctus 49.
Egfridus Oſuuij filius 43.
Egfridus Nordanibrorū rex .45
Egfridus Nordaniborū rex 45.
Egberth Anglorū rex .44
Eleutherius patricius .37
Electus Cantuarienſis 142.
Elli & Celim ex Anglia primi reges Britannorū 21.
Eligius ſanctus Nouiomi claret .41
Elinādus Laudunenſis ep̄s 102.
Eluelid ammiras moritur 52.
Eldepadus rex Oſtrogothorū 26.
Eoricus Vuiſigothorū rex .18
Eoricus Burgūdiones ſubigit 18.
Epiphanus Ticinenſis in Italia claret 20.
Epiſcopus Lemouicenſis 147.
Epus de Trigel 149.
Epus Sueſſonum Conſtantinopolim adit 163.
Epi Anglici & Normāni 124.
Erarius rex Oſtrogothorū 26.
Ermēfridus Ebroinū pimit .46
Ermiuigildus Leuuigildi Vuiſigothorum regis filius .32
Erminus ſanctus epiſcopus & abbas Lobienſis .52
Erpualdus rex Idolatriæ abrenunciat .38
Etius Rhomā reuertitur 10.
Etius recipitur 10.
Eualdus albus .47
Eualdus niger .47
Euades Perſis imperat .20
Euerardus & Giſlebertus Henricum capiunt 88.
Euerardus & Giſlebertus vincuntur .79
Euerardus gladijs perimitur .79
Eucerius Aurelianenſis ep̄s 50.
Eudo Aquitaniæ dux .51
Eudo Carolo reconciliatur .51
Eudoxia Auguſta vxor Theodoſij 11.
Eugenius papa Arrhianę hęreſi inimicus 19.
Eugenius 73 papa 42.
Eugenius 97 papa .63
Eugenius papa cum Rhomanis cōfligit 121.
Eugenius papa Rhomā īgredit 123
Eugenius papa .156
Exercitus a Gallijs i Hiſpanias proficiſcens 96.
Exercitus dei terminos Paganorum agreſſus .148
Exercit9 Philippi regis Frācorū. 164.
FAlconius rex Scotiæ 133.
Falconius rex Scotię obijt 134.
Fames in Germania .66
Fames valida Galliam & Germaniā vexat .93
Fames per totū orbē inualēs .89
Fames grauiſſima 102.

Fames pmaxima in Gallia .120
Fames in Gallia .114
Fames valida .114
Fames & mortalitas ĩ ciſmõtanis maxime in Aquitania 132.
Fara caſtrũ a Ludouico obſidet .116
Fara Chriſti virgo .37
Fauſtinianus vir illuſtris 1.
Fauſtus ſancti Bñdicti diſcipſus .23
Felix 46 papa .20
Felix 52 põtifex Gregorij papę atauus 24.
Feliciana hereſis .59
Flauian9 & Diodorus choros alternatim cantare inſtituerũt 1.
Florẽtes in Lotharingia .87
Flumia glaciali frigore cõſtricta .97
Filius ĩpatoris patri auerſus 150.
Fiſcanieñſis eccleſia cõbuſta .138
Fortunatus poeta .31
Formoſ9 Portuẽſis eps 101 papa .73
Fontes in Francorũ paſcha repleti & non in Hiſpanorũ .31
Erãci Q uitinũ & Heracliũ delẽt .3
Franci Modigiſilũ Vuandalorũ regẽ extingunt .7
Franci Gallias diripiũt & Treuerim incendunt .7
Franci Salicã legẽ dictauerũt 8.
Franci a Boemanis vincũtur .66
Franci ſup Carolo cõquerũtur .66
Franci Odonẽ ſibi pficiũt regẽ .72
Frãci Carolũ in regnũ reuocãt 72.
Frãco Leodiceñũ eps morit .74
Frãco ſcolaſticus Leodiceñũ .720
Franci fame affligũtur 120.
Franci Gallias inceſſant .19
Franci Treuerim capiũt 19.
Franci ab Athalarico poſſeſſu extorquent 25.
Franci affectãt amicitiã Pipini 46.
Franci Grimoaldũ Clodoueo pręſentant .42
Fratres de hoſpitali .116
Fredericus Moſellanorũ dux .92
Fredericus Gotelonis ducis fili9 95.
Fredericus Alemãnorũ ĩpator 160.
Fredericus Alemãnorũ ĩperator 145.
Fredericus ĩperator .169
Fredericus Alemãnorũ rex .125
Fredericus ducit filiam comitis Maſcoueñſis .126
Fredericus obſidet Mediolanũ 127.
Fredericus Mediolanũ deſtruit 132.
Fredericus & Ludouicus ſuper Sangonã cõueniunt .133
Frederici ĩperatoris legati .134
Fredericus ĩperator .129
Fredericus Rhomanorũ rex 145.
Freteri cus rex in Italia fortis 123.
Friſonũ pars capta ab Henrico imperatore 95.
Fritigernus Vuiſigothorũ ſecundus moritur .2
Frumentũ in Cãpania cõbuſtũ 50.
Fulco Remorũ archieps 73.
Fulco Hieroſolymorũ rex 115.
Fulco Hieroſolymorũ rex obit .119
Fulco Paganellus obit 157.
Fulgẽtius eps diutino exilio maceratur .22
Fulgentius Vtricoleñſis 26.
Fulradus abbas ſancti Dionyſij Pariñenſis .54
GAlerãnus comes .134
Galerãdus de Ibera 142.
Gallia citerior ab Ottone cõmota .11
Galliæ exercitus 96.
Galterus eps Ciſtrẽſis obit 130.
Galterus prior ſancti Martini .147
Galterius ſubcellarius ſancti Vuandregiſili 148.
Galterus frater Theobaldi archiepi Cantuarieñ. .149
Galterus de Conſtantijs 157.
Galcherus Anglorũ eps 100.
Gaufridus frater Henrici regis Anglorum 125.
Gaufridus naſcitur Henrico regi Anglorum 128.
Gaufrid9 archieps Burdegaleñ 127.

Gaufridus de Lezenoñ. 142.
Gaufridus poſt Iuonē Carnoteñ. eccleſiam rexit 109.
Gaufridus de Poentio .144.
Gaufridus dux Britāniæ 145.
Gaufrid9 eps Andegaueñ obit 148.
Gaufridus filius regis Henrici 153.
Gaufredus de Monteforti .153
Gaufredus electus Lincolieñ. 154.
Gaufridus dux Britāniæ 154.
Gaufridus Cornubieñ epus 159.
Garneri9 abbas maioř. mōaſterij. 160
Guarinus de Girardo archieps Biturīcenſis .153
Gaugericus Cameracēſis eps 33.
Gauraranes Perſis imperat 12.
Gauraranes fœdus cū Rhōanis initum rūpit 12.
Gauraranes pſecutionē in Chriſtianos excitauit .13
Gelaſius 47 papa 20.
Gelaſius papa in Gallias venit 110.
Gelaſius Cluniaci moritur .111
Gelu magnū .85
Gelu a calēdis Octobris ad Februarium 54.
Gelu a calēdis Nouēbris vſq; in medium Aprilis 98.
Gelu a nonis Decēbris vſq; 12 calēdas Aprilis .163
Gelu a calēdis Ianuarij p duos menſes .164.
Genouefa virgo Pariſienſis 15.
Genouefa octogenaria trāſit ad dominum 23.
Gendulphus ſanctus 54.
Genſericus rex vincitur 17.
Genſericus rex 13.
Genſericus Rhomā capit 15.
Genſericus Oſtrogothorū rex .19
Gennadius eps .21
Gepidarū regnū a Hūnis deſtruit 28.
Gerardus dux Baioariç .60
Gerardus Cameracenſis eps 88.
Gerardus Bronienſis cœnobij fundator 81.
Gerardus ducatū recipit 96.
Gerardus Florētiæ eps 95.
Gerard9 dux Moſellanorū morit. 97
Gerardus Cameraceñ ecclīę eps. 102
Geremarus Flauiacenſis .41
Germanus Antiſſiodorenſis 10.
Germanus Antiſſiodorenſis .11
Germanus Capuanus 20.
Germanus Antiſſiodorenſis 13.
Germanus Antiſſiodoreñ morit. 14.
Germanus Pariſienſis 26.
Germanus ſanctus 31.
Germanus eps .99
Gerontius Maximus Saluſtius Iouinus Sebaſtianus in Gallia claret .7
Gero comes .80
Geruaſij & pthaſij corpa .3
Glacies cū grandine cadens 63.
Gibrianus Scotus .23
Gifridus comes Andegauorū 122.
Gilemer Hildericū regē pimit 24.
Gildo Africę comes .4.
Girith moritur .45
Girid Sarracenis principatur 52.
Girardus Clareualleñ abbas 119.
Girardus cognomēto Puella .158
Gerardus Ceſtrenſis eps 158.
Girardus Saglenſis eps .126
Giſlebertus Rheni vndis ſubmergitur 79.
Giſlebertus Pictauenſis epus .124.
Giſlebertus de Tegularijs 142.
Giſlebertus Abrincenſis 138.
Godeſcalcus abbas de monte ſancti martini 122.
Godeſcaldus hęreticus .66
Godefridus rebellis 94.
Godefridus Neomagi palatiū incēdit & Virdunū 93.
Godefridus Anglorū rex 56.
Godefridus dux 90.
Godefridus dux Lotharingię 101.
Godefridus princeps Hieroſolymorum 105.

Godefridus rex Danorũ 60.
Godefridus pˀriceps nobiliſſimꝰ 110.
Godefridus & Sigefridus Norman=
norum reges 70.
Godefridꝰ filiꝰ Gothelõis ducis .93
Godefridꝰ Gerardũ comitẽ vicit 89.
Godefridus comitatum Montenſem
depopulatur 89.
Godefridus dux .97
Golbodus ep̃s Leodicenſis .90
Goſcelinus Criſpinus 142.
Gothelo dux .51
Gothelo dux 92.
Gothelo Brito ep̃s ſcti Briocci .126
Gnalo Metenſiũ ep̃s ceditur .71
Gratianus iperator .1
Gratianꝰ iperator Ambianis ab am=
bitu fluminis dixit .1
Gratianus imperator .3
Gratianꝰ tyrãnidẽ exercuit .3
Gratianus Britãnis imperat .7
Gratianus, Cõſtantinus, & Conſtans
Britanniæ reges 7.
Gregorius Niſenus & Gregoriꝰ Na=
zanzenus .1
Gregoriꝰ Nazãzenꝰ ep̃s obit .3
Gregorius Lingonenſis .25
Gregoriꝰ Gordiani ſenatoris filiꝰ 29.
Gregorius 89 papa 51.
Gregorius obit 34.
Gregorius 87 papa .49
Gregorius 63 papa .33
Gregorius papa .34
Gregoriꝰ papa ſinodũ cõgregat 51.
Gregorius 42 papa .46
Gregorius 99papa 63.
Gregorius papa nouã fabricã ſancti
Petri incœpit .64
Gregorius cõtra iṗatorẽ agit .64
Gregorius Turonenſiũ ep̃s 30.
Gregorius 142 papa .87
Gregorius 152 papa 93.
Gregoriꝰ papa iuehitur in Henricũ
imperatorẽ 98.
Gregoriꝰ papa Simoniacos anathe=
matizauit 97.
Gregorius & Petrus de Leone .116
Grifo Pipini frater perimit̃ .53
Grimoaldus Pipini filius 47.
Grimoaldus maior domus .42
Grimoaldꝰ Lõgobardorũ rex 43.
Grimoaldꝰ maior domꝰ Leodij .49
Grimoaldus dux Taurinaciũ 42.
Guibertus fundator Gemmelacenſis
cœnobij .108
Guibertus & Vrbanus de papatu cõ=
tendẽtes 105.
Guido Aretinus muſicus .97 91.
Guido ep̃s Beluacenſis .91
Guido decanꝰ eccl'ię ſcti Quitini 96.
Guillelmus archiep̃s 83.
Guillelmꝰ Ottonis filius 81.
Guillelmus Anglorũ rex .102
Guillelmꝰ Anglorũ rex morit̃ 105.
Guillelmus Siciliȩ rex 126.
Guillelmus rex Siciliæ 125.
Guillelmꝰ Siciliȩ rex 123.
Guillelmꝰ Siciliȩ rex 132.
Guihomarus de Leion .148
Guihenoc archidiaconꝰ Redoñ 154.
Gũdericus rex Vuãdalorũ 9.
Gũdebaudꝰ ep̃s Lauduneñ eccl'ię 22.
Gũthamũdus rex reuocat Eugeniũ
ab exilio 20.
Gũthamundus rex 21.
Gũtrãnus Aurelianis morit̃ .30
Gũtrãnus Frãcorũ rex 32.
Gũtrãnus rex ſctitate clarus .34
HAbdalan Sarracenis prin
cipatur .45
Habdalas Sarracenis pri
cipatur 59.
Habdimelech ammiras
Sarracenorũ 48.
Hamelinꝰ frater Hẽrici regis 133.
Hamo ep̃s Leonenſis .140
Hãnericus abbas ſcti Audoeni .140
H[illegible]oinꝰ decanꝰ Cenomaneñ 130.
Hardoinus Burdegalenſis archiepi=
ſcopus. 132.

Hariolus Danorū rex .62
Harioldus cū vxore & filijs martyrizatur 63.
Harruuich rex Nordanimbrorū 96.
Haſculſus de ſancto Hilario. .147
Haſtæ igneę in cœlo viſæ 30.
Hato Magūtinus epš 76.
Haumar ammiras moritur 40.
Haumar ammiras templū Hieruſalē ædificauit 40.
Haumar Chriſtianos pſequitur .50
Helias Colonienſis .91
Hemingus Danorū rex morit̄ .61
Hemingus filius Godefridi Danorū regis .61.
Hengiſtus caſtellū Corrigię conſtruxit 10.
Hengiſtus dux Saxonū 10.
Hengiſtus Germaniā petit .11
Henricus monachus 70.
Henricus rex Arnoldū ad grām ſuā inflexit .76
Hēricus rex Hūgaros deprimit 76.
Henricus rex barbaris infeſtus 76.
Hēric9 Lotharigię regnū ſuſcipit 76.
Hēric9 rex cū Hūgaris pacē init .77
Henricus rex Sclauos vincit .77
Henricus rex in bello pūidus .77
Henricus rex Dalmacis tributū imponit 77.
Henricus Normānorū & Abroditorū reges Chriſtianos facit 77.
Henricus Danos vincit .78
Henricus rex moritur 78.
Henricus imperator .80
Henricus dux Baioarię 80.
Henricus dux Baioariæ rebellis .85
Henricus imperator potentiores regni deuincit 88.
Henricus īperator Habēbergenſem eccleſiam honorat 88.
Henricus dux Baioariæ 81.
Hēricus rex filius Cōradi 92.
Henricus Louaniēſis comes 92.
Hēricus imperator cōtra Odelricum pugnat .93
Hēricus īpator Hūgariā igreſſus .93
Henricus filius Roberti regis Francorum 91.
Henricus imperator 89.
Henricus imperator Troiam ciuitatem capit 89.
Henricus rex in imperatorem benedicitur. 89.
Henricus rex Francorū obit .96
Henricus imperator & Robertus rex Francorū cōueniūt 90.
Hēricus īperator moritur 90.
Henricus īperator contra Balduinū proficiſcitur .95
Henricus imperator caſtrū Valētianas obſidet. .89
Hēricus īperator a caſtro Valentianenſi redit inefficax .89
Hēric9 īpator Metis vrbē obſidet. 89
Hēricus īpator Rhomā obſidet .100
Hēricus īperator a Rhomanis ſuſcipitur .100
Henricus īperator Italiā petit .102
Henricus imperator Sueuiam depopulatur .99
Henricus imperator Hildebrannum papā decernit deponendū .99
Hēricus rex patrici9 Rhōanorū 100.
Henricus imperator Maguntiæ egit ſinodum 100.
Henricus imperator & Hildebrannus papa 98.
Henricus comes Louaniēſis .103
Hēricus īperator Saxones vīcit .98
Henricus imperator cōtra Robertū Flandrenſiū comitē vadit 107.
Henricus imperator 109.
Henricus imperator cōtra Hūgaros vadit 108.
Henricus īpator Rhomā vadit .108
Henricus imperator contra Robertū proficiſcitur 105.
Henricus imperator pacē cū Saxonibus conſtituit 105.

Henricus imperatoris filius .106
Henricus imperatoris filius cõtra patrem inſurgit .106
Henricus dux .106
Henricus exdux .106
Henricus imperator .111
Henricus Angliæ rex moritur .117
Hẽricus ĩperator a Frãcorũ irruptiõe deſiſtit .113
Henricus ĩperator Montionẽ caſtrũ capit .113
Henricus ĩperator moritur .114
Henricus ep̃s Vuintoniẽſis .125
Hẽricus cũ rege Frãcorũ loquit̃ .125
Hẽricus 3 filius naſcit̃ Hẽrico 124.
Henricus fecit optimates iurare fidelitatẽ filio 124.
Henricus rex Anglorũ cœpit caſtrũ Mirebellum .126
Henricus maximã parat expeditionem .127
Henricus & Alienora regina 128.
Henricus Ludouici Francorũ regis germanus 121.
Henricus rex Angliæ 127.
Henricus tranſit in Angliã .133
Hẽric9 trãſfretauit ĩ Normãniã 134.
Henricus rex Anglorũ 131.
Henricus conſtruit ciuitatem apud Baiocas .132
Henricus frater regis Francorũ .132
Henricus rex prẹclara ædificia conſtruit 131.
Henricus rex Anglorũ cũ rege Francorũ locutus .134
Henricus rex Anglorũ 133.
Henricus & Raymũdus 118.
Henricus rex prexit Beluacũ 130.
Hẽricus ĩ natali dñi fuit Pictauis.135
Henricus rex Argentomagi tenuit curiam .136
Henricus pgit in Britãniã 135.
Henricus iunior 142.
Hẽricus dux Foroiulianorũ 59.
Henricus dux Saxonum 137.
Hẽricus caſtrũ Bellueeleiz fecit .135
Henricus filius regis Henrici 138.
Hẽricus rex vẽit ad Põtẽvrſoñ. .140
Henricus rex infirmatur 139.
Hẽricus rex redit ĩ Normãniã 139.
Henricus rex perrexit ad Rocã amatoris 139.
Henricus rex ſenior tranſfretauit in Angliam 149.
Henricus ep̃s Vuintonieñ .141
Henricus rex iunior 141.
Henricus dux Saxonum & Baioarorum 141.
Hẽric9 cũ rege Frãcorũ locut9 141.
Henricus rex iunior .142
Hẽricus rex Britoliũ venit .143
Henricus rex egit natale in Baiocẽſi pago .144
Henricus rex ſenior 144.
Henricus apud Argentomagũ egit natale 145.
Hẽric9 trãſfretauit ĩ Normãniã .153
Henricus archiep̃s Remẽſis 146.
Henricus rex Anglorũ ſenior .147
Henricus rex ſenior 156.
Hẽric9 Andegauis tenuit curiã 154.
Henricus comes Treceñ 154.
Henricus trãſfretat in Angliã 154.
Hẽric9 miſit exercitũ ĩ Britãniã 156.
Henricus tenuit curiã Cadomi .157
Hẽricus 3 filius Hẽrici ſcdi .157
Hẽricus dux Cãpaniæ. 160.
Hẽricic9 frat̃ Egidij de Folerio .158
Henricus tenuit curiam apud Cenomañ. .159
Henricus de Brachauilla .160
Henricus ſecundus 160.
Hẹreſis Antropomorfitarũ. .79
Hẹreſis Achephalorũ 19.
Hẹretici Ageñ. .149
Heraclius figurã dei ſuſcipit. 37.
Heraclius imperator 37.
Heraclius ĩperator .39
Heraclius Perſas deiecit 37.
Heraclius ſanctam crucẽ Conſtanti-

nopolim tranſfert .39
Heraclius imperator 38.
Heraclius a Perſide redit .38
Heracli9 iperator Perſas pturbat 37.
Heraclius impator moritur .40
Heraclius imperator 35.
Heraclonas abſciſo naſo exiliat .40
Heribertus Pariſius ſedē ſumit .30
Heribertus Coloniēſiū eps 87.
Heribertus rex moritur .31
Heriſpous Britonū rex 67.
Herculanus Peruſinus eps .28
Herluin9 i abbas Gēmelacenſis 86.
Hermān9 Colonie archiepiſcop9 92.
Hermānus miles Hermāni epi .100
Hermānus tyrannus .120
Hermānus Metenſis eps 110.
Hernac filius Attilæ 15.
Herneus de vieñ 138.
Hibernenſes Henrico tributum promittunt 146.
Hilarius 44 papa .17
Hiems multum aſpera .69
Hiems aſperrima .114
Hiems ſolito acerbior 113.
Hiems maxima 149.
Hiems et niue et glacie aſpera .29
Hildericus a regno deponitur .17
Hildericus rex Francorum .52
Hildericus rex Francorum in monachum tonſoratur .53
Hildericus Merouei filius 16.
Hildericus et Audouachrius confœderantur .20
Hildericus Andegauis incendit .20
Hildebertus frater Clodouei .47
Hildebrānus papa .99
Hildēbrānus papa qui et Gregorius ſeptimus 100.
Hildebrānus archidiaconus Rhomanorū q et Gregorius 161 papa 97.
Hildefonſus comes fācti Egidij .121
Hieronim9 diuine ſcripture icūbit .1
Hieronym9 ſacras ſcripſas reparat 3.
Hieronymus et Rufinus Aquileienſis preſbiter 4.
Hieronimus apud bethleem obit 8.
Hieroſolymitę Accaron capiūt 105.
Hieroſolymitę Paganos cōterūt 105.
Hieruſalē a Sarracenis capitur 105.
Hyrene imperatrix 59.
Hyrene īpatrix moritur ī exilio 60.
Hiſcens Sarracenis prīcipatur 52.
Hincmarus Remorū archieps 71.
Hois man9 amputata 7.
Hoīm mortalitas .102
Hoies ad ſeptem milia hieroſolimam petentes 96.
Honorius imperator gladiatorium ludū remouit 4.
Honorius cum Theodoſio regnat .6
Honorius a tyrānis liberatur .7
Honorius Stiliconē occidit 6.
Honorius rex eccleſiā perturbat 20.
Honorius pacē reddit eccleſijs 7.
Honori9 Gothis Aquitaniā tradit .8
Honori9 Cōſtātiū ī iperiū aſciſcit 8.
Honorius Rauēnæ obijt .9
Honori9 ſcatēs vermib9 expirauit 10.
Honorius 68 papa 37.
Honoricus rex Vuādalorū 16.
Horiſmuth Oſtrogothis regnat .3
Horſmida 50 papa .23
Hormiſda apud Perſas regnat 38.
Hormiſda a filio Coſdroe occidit .33
Horſmida rex Perſarum .31
Horſmida a Rhomanis vincitur 31.
Hothmē Sarracenis prīcipatur 40.
Hoſpitius dei famulus .32
Hucbertus abbas & dux 67.
Hug Lotharij regis filius 71.
Hug dux & abbas moritur 71.
Hugo q̄dā Italieñ ſuſpectos h3 77.
Hugo rex Fraxinetū oppugnat .79
Hugo comes Pariſienſis .80
Hugo rex moritur 80.
Hugo/Hugonis Pariſienſis fili9 86.
Hugo abbas Cluniaceñ moritur .108
Hugo Aurelianeñ eccl'ię decan9 .109
Hugo Gratianopolitan9 eps .117

Hugo ſcti Victoris canonicus. 118.
Hugo ſucceſſor Norberti 115.
Hugo de Mortuo mari .124
Hugo Bigothus .127
Hugo prior Clauſtrenſis .127
Hugo archieps Dolenſis 131.
Hugo archieps Rothomageñ 133.
Hugo ſedis Rhomanę legatus .136
Hugo archidiaconus Lexouieñ.169
Hugo de Gornaio .163
Hunaldus dux Aquitanię .56
Hunifredus de Bohim .156
Hūbertus comes Moritunt 140.
Hūgarorū gens barbara .74
Hūgari regnū Ludouici ſub tributo redigūt .74
Hūgari Grecos ſub trib.redigūt 74.
Hūgari Bulgares tributar̄.faciūt.75
Hungari Italiā depopulātur .75
Hūgari Germaniā vaſtant .75
Hūgari Berēgario cōfœderati 75.
Hūgari in Alſatiā & Lotharingiā veniunt .76
Hūgari Papiā obſidēt & incēdūt.77
Hūgari ab exercitu Ludouici occiduntur .78
Hungari vrbes igne & gladio conterunt 78.
Hūgari a Saxonibus cędūtur 78.
Hūni a Vualamere vincūtur 16.
Hūnimūdus Sueuorū rex .17
Hūni cū Francis bellāt 34.
Hūni Lōgobardos deuincūt 36.
Hūni Sigeberto cōgreſſi 30.
Idolorū tēpla Alexādrię deſtruūtur 3.
Idolorū templa Rhomę annichilātur .4
Ignis p cœlū diſcurrēs. 31.
Ignis e celo cadens 41.
Igneę acies in cœlo viſæ 85.
Igneę acies a Septētriōe i Oriētē 110.
Illuſtres epi florent 37.
Inger rex Ruſſorū .78
Innocētius 38 papa .5
Innocētius papa .162
Inſtitutio purificatiōis btē Marię 27.
Inſtitutio feſtiuitatis oīm ſctōrū 64.
Inter Anglos & Scotos de paſcha diſceptatio .43
Inter Vuādalos & Rhōanos pax 12.
Inter Rhōañ.& Sarracēos bellū .39
Int Iuſtinianū & Abdielech pax 45.
Inter Pipinū & Giſlemaꝝ pugna 46.
Inter Rhōañ.& Sarracēos pax 44.
Inter Hūgaros bellū inteſtinū .93
Inter Ludouicū & Theobaldū ſimultatis germē 118.
Inter Paceiū & Medātiū colloquūtur rex Anglorū & Francorū 136.
Inter Hēricū & Ludouicū īducię 135.
Inter regē & filios diſcordia 156.
Inter Philippū Frācorū regē & Philippū comite Flādreñ ſeditio 159.
Inter regē Anglo.& Frāc.bellū 163.
Intemperies aeris 113.
Inuētio cryptę ſcti Michaelis archāgeli .21
In cœlo ſignū colūnę ſimile 3.
In Emaus puer geminꝰ 4.
In Hiſpanijs 20 milia militū cęſa .10
In Vaiatēſi vrbe tres guſtę gēmā efficiētes 14.
In Mineo piſces i ſcamis ſignati 21.
In Alexādria arrepti a dęmone 23.
In Africa epi linguis abſciſſis clare loquētes 25.
In Italia peſtilentia 28.
In Nilo aialia humanę formę 34.
In Italia grauis hoim mortalitas.45
In Italia multę pluuię .44
In Calabria & Sicilia peſtis .53
In mēſe Iulio pruina cōgelata .60
In Turigia ceſpis mirabilis .63
In Saxonia tellus intumēs .63
In Vuaſconia ānona e cœlo 64.
In Lotharingia ānus peſtilens 101.
In pago Antiſſiodorenſi triū fratrum pugna .65
In Italia e cœlo ſanguis .69

In Iunio aquarũ inundatio .79
In Germania pecorũ peſtilẽtia .70
In Apulia ſtatua marmorea 92.
In Lotharingia fonticulus aquæ ſanguineæ 89.
In Friſonia vox repẽtina in p̃lio .89
In pago Bracatenſi colubrorũ multitudines 95.
In parrochia Legienſi porcellus habens hominis faciem .108
In pago Bracatenſi nix ſiluas frangens .109
In ciuitate Beluacenſi cõcilitũ .109
In Premonſtratẽſi eccleſia fratri dęmon apparet 111.
In Gallicana eccl'ia viri illuſtres .118
In Siria exercitus dei Sarracenis cõgreſſus 114.
In Brachbanto mulier quatuor maſculos vno partu enixa 114.
In Hiſpania monſtrũ gemini corporis .114
In Gemblacenſi parrochia puteus ardens .114
In Abricatino hoĩm mortalitas 126.
In territorio Gebenẽſi lupus alijs diſſimilis .121
In territorio Neomorũ ſacerdos fulmine occubuit 121.
Imperator pacem ſoluit 46.
Iris in cœlo apparens .44
Itachius ep̃us cõmunione eccleſiæ priuatur 2.
Italia a Longobardis attrita 30.
Itta relicta Pipini .41
Itta mater Geltrudis .42
Iuo Beluacenſis ep̃us 102.
Iuren turris 147.
Ioannes Anachoritta .3
Ioãnis baptiſtę caput 3.
Ioãnis baptiſtę oſſa 3.
Ioãnis Baptiſtę caput reuelatur .16
Ioãnes Criſoſtom⁹ Cõſtãtinopolites epiſcopus .4
Ioãnes Criſoſtom⁹ ep̃atu pellitur 5.
Ioãnes Chriſoſtomus moritur .6
Ioãnes Hũnos ad tyrãnidẽ ĩcẽdit .9
Ioãnes 51 papa .24
Ioãnes papa incarceratur a Theoderico 24.
Ioãnes 54 papa 25.
Ioãnes 59 papa .30
Ioãnes elemoſinariũs 35.
Ioãnes elemoſinarius .37
Ioãnes 70 papa .39
Ioãnes 80 papa 45.
Ioãnis baptiſtę virtus .36
Ioãnes 94 papa .48
Ioãnes papa Anglicus 66.
Iõãnes 105 papa 68.
Ioãnes papa a Rhõanis ĩiuriaт̃ .70
Ioãnes 116 papa .74
Ioãnes 126 papa .78
Ioãnes Rauẽnas ep̃s 123 papa .76
Ioãnes 124 papa 77.
Ioãnes 134 papa .83
Ioãnes 139 papa 86.
Ioãnes 140 papa 86.
Ioãnes 141 papa 86.
Ioãnes 145 papa 88.
Ioãnes 146 papa 88.
Ioãnes 131 papa .81
Ioãnes 143 papa 87.
Ioãnes papa moritur .82
Ioãnes 149 papa 90.
Ioãnes Rhõanę eccl'iæ cãcellari⁹ 110.
Ioãnes Morinorũ ep̃s .116
Ioãnes filius regis Anglorũ .136
Ioãnes comes Auceñ. .139
Ioãnis baptiſtę caput 54.
Ioãnes comes Pontini .137
Ioãnes rex vxorẽ repudiauit .162
Ioãnes Saleſberiẽſis decanus .146
Ioãnes Cõnũ archiep̃s Dunelię 157.
Ioãnes Carnotẽſis ep̃s .153
Ioãnes Ciceſtreñ ep̃us .153
Ioãnes fili⁹ Lucę clericus regis 54.
Ioãnes Pictauẽſis ep̃s 156.
Ioãna vxor Vuill'mi regis Sicilię. 157
Ioãnes iunior fili⁹ regis Angloꝝ 159.

Ioãnes rex Anglorũ pacẽ fecit cum Philippo rege Francorũ .162
Ioſcelinus Saleſberieñ eps̄ .160
Iocius Turonorũ eps̄ .1;6
Ioſlenus eps̄ Sueſſorũ .115
Ioſlenus Sueſſonẽſis obit 122.
Iordanus Theiſſon 148.
Iudacail Britonũ rex .40
Iudeo baptiſmalis aqua diſparuit 7.
Iudeus ſaluatoris imaginẽ telo tranſfixit 29.
Iudeus maleficus 50.
Iudei Chriſtiani efficiũtur 39.
Iudich Vxor imperatoris .64
Iudocus regis Britonũ filius 41.
Iugerrãnus de Humeto .153
Iulianus ĩperator apoſtata 3.
Iuſtina mr̃ Valẽtiniani arrhiana 2.
Iuſtinus ſenior ĩperat Rhõanis .24.
Iuſtin9 arrhiãos extmiari edicit 24.
Iuſtinus moritur .25
Iuſtinianus Iuſtino ſuccedit .25
Iuſtinianus imperator Iuſtinianũ volumen ædidit .26
Iuſtinian9 ĩperator duos Bulgarorũ reges occidit 27.
Iuſtinianus iunior imperat .30
Iuſtinianus pacẽ ſoluit 46.
Iuſtinianus imperator .47
Iuſtinianus ĩperator .48
Iuſtinianus imperat 45.
Iuſtinian9 imperiũ arripit .48
LAmbertus filius Apri comitis .42
Lãbert9 fili9 Vindõis .74
Lambertus Attrebatenſis epiſcopus 109.
Lancea mirandi operis 77.
Lanceę ſpecies in cœlo .29
Lãdelicus cõfeſſor Chriſti 41.
Lauduni tonitrui & fulmina mortifera 121.
Laufrãc9 monaſterij Becceñ p̄or 94.
Laufrancus Cantuariæ archiep̄s 99.
Laurentius in papatũ introducit .22
Laurẽtius ſcdus Anglorũ eps̄ .37
Leo 43 12.
Leo Marciano ſuccedit 16.
Leo imperator .51
Leo imperat 49.
Leo pricĩ9 Iuſtinianũ regno p̄uat. 47
Leo iunior 78 papa .45
Leo ĩperator Syriã incurſat 57.
Leo ĩperator febre captus p̄iit 57.
Leo Gręcorũ ĩperator perimitur 63.
Leo quintus 101 papa 65.
Leo 118 papa 74.
Leo 133 papa 82.
Leo.pp.Gręcorũ hęreſes arguit 94.
Leo papa ad ĩperatorẽ Cõſtantinum ſcribit 94.
Leo 155 papa 93.
Leo papa in Gallias venit. 94.
Leo papa eccleſiæ ſtatum in melius reparat 94.
Leo papa capitur 94.
Leo papa moritur 95.
Leo 94 papa 59.
Leo papa in Franciã venit 60.
Leodiũ citas ml̃tis plagis attrita. 110
Legię generalis cõuentus 105.
Legationes pro recõſiliatione regni & ſacerdotij .111
Leuculfus Saxonũ dux 67.
Leupus rex Valentiæ 132.
Leuticiorũ gens 95.
Leuuigildus cum fratre Leuua ſup Oſtrogothos regnat .31
Leuuigildus Oſtrogothorũ rex 32.
Leuuigildus Oſtrogothorũ rex 33.
Liberatus abbas cũ fratrib9 ſex martyrizatur 20.
Lidericus Harledecẽſis 59.
Lidulphus Ottonis ĩpatoris fili9 81.
Lidulphus ad pris gratiã reduct9. 81
Lidulphus in Italiã moritur 81.
Litterę Cęſariẽſis archiep̄i 163.
Linthpert filius Cunipert 47.
Linthprãdus Auſprãdi filius 48.
Linthprãdus rex Lõgobardorũ 51.
Linthprãdus Rhomã vexat .52
Lithprãdus rex Rauẽnã obſidet 50.

Locuſtę innumerabiles Galliā depopulātur .69
Longobardorum primi reges 19.
Longobardi Rutilā inuadunt 19.
Longobardi dn̄antur in Italia .31
Longobardi ſub ducibꝰ annis 10 .31
Lōgobardi Auchtari regē ſtatuūt 32.
Lōgobardi debellauerūt exercitū Frederici impatoris Alemānorum 149.
Lōgobardi i Caſſinū mōtē irruūt .34
Loradiu rex Halaprie .145
Lotharius Clodouei filius 23.
Lothariꝰ Radegūdē duxit i vxorē 24.
Lotharius Burgūdiā occupat 25.
Lotharius & Childebertꝰ fratres 27.
Lothariꝰ Saxones et Thurigos perdomuit .29
Lotharius monarcha regni Frā. 29.
Lotharius rex .30
Lotharius rex moritur 50.
Lotharius et Theodericꝰ bellāt .35
Lotharius Francorū rex .50
Lotharius Francorum rex .43
Lotharius Theoderici filius .37
Lotharius filius imperatoris .63
Lothere Anglorū rex 45.
Lucius papa moritur 115.
Luciꝰ papa pſ̄es ordiat cardiales. 159
Lucius papa Rhomanus obit .160
Ludouicꝰ coronā accipit iperialē .62
Ludouicus imperator Britones ſibi ſubigit 62.
Ludouicus imperator partitionem regni confirmat .63
Ludouicus imperator 64.
Ludouicus ipator a ſuis proditꝰ 64.
Ludouicus imperator relaxatur 64.
Ludouicus imperator Lothario dedit coronā .64
Ludouicus in Saxonia libertorū conſpirationem cōpeſcuit .65
Ludouicus Germanię rex 65.
Ludouicus 14 Boemanorū duces baptiſari fecit 65.
Ludouicꝰ Lotharij ipatoris filiꝰ .67
Ludouicus rex Germanię cōtra Sclauos preliatur .67
Ludouicus impator Sarracenis viriliter occurrit .68
Ludouico regi Germanorū apparuit eius pater .89
Ludouicus imperator 69.
Ludouicus moritur in Germania. 70
Ludouicus Balbus Frācorū rex 70.
Ludouicus rex miſere vincitur 74.
Ludouicus Boſonis filius 75.
Ludouicus Germanię rex 75.
Ludouicus in Italiā cōtra Berengarium tendit 75.
Ludouicus verone capitur 75.
Ludouicus filius Caroli regis 77.
Ludouicꝰ in Franciā reuertitur 77.
Ludouicus Lotharij filius .108
Ludouicus Vitriacū caſtrū capit .119
Ludouicus Francorū rex caſtrū Vernum recipit .123
Ludouicus Henricū ducē Normānię recipit .123
Ludouicus ad ſanctum Iacobum de Gallicia pergit .124
Ludouicus zelotypia ſuccēſus 122.
Ludouicus a Paleſtina redit 121.
Ludouicus venit ad montem ſancti Michaelis 138.
Ludouicus ſuos epos & abbates adunat .131
Ludouicus obſedit caſtrum Vernolium 142.
Lūa 14 cœlo ſereno eclipſi paſſa 110.
Lintherius imperator .117
Lintherius iperator ſecundā expeditionē in Italiā facit 117.
Lupi Burdegalē vrbē ingreſſi .32
Mabilia cōitiſſa Flādrē 156.
Machariꝰ Antiochenꝰ. 45
Macra ciuitas .161
Madēburgēſis ecclię cāpanariū euellitur 99.
Mady Sarracenis imperat .57
Mady multos martyres efficit 57.
Maginradus eremita martyrizatᷓ .67
Magūtia ab Ottōe ipatore obſeſſa 80.

Magūtię pons flagrauit .62
Malachias Hibernorū eps 121.
Malignus ſpūs per Norbertū ab hoīe expulſus .112
Malconias rex Scotorū 126.
Maiorianus Auito ſuccedit .16
Maiol9 Cluniacēſis abbas .85
Maiorū domus cōditio .43
Maior eccl̄ia ep̄ij Mōaſterieñ vrif 111.
Mamertus Vienneñ eps 17.
Manuel Gręcorū rex 120.
Manuel Siculorū naues īſequit 121.
Manuel Cōſtātiopolitañ ipator 153.
Manuel cōſtātiopolitañ ipator 149.
Mare ī q̄dragesīa excedit limites 138.
Mare ptē Flandriarū ſubmerſit 117.
Marinus 106 papa 71.
Marinus 129 papa 79.
Marianus chronographus .96
Marianus Scotus .100
Maria cuidam fabro lignario appa-ret 158.
Marię matris dn̄i capilli 160.
Maioc cui ſubdita Africa .151
Maruhā principatur Sarracenis.45
Marciano apparet dn̄s 15.
Marcomirus pricipaī Sarracenis .2
Marcialis ſanctus 147.
Marculſus Baiocēſis abbas .34
Martyres effecti 6.
Martinus Turonenſis eps .1
Martinus 72 papa 40.
Martiana abſciſſa ligua exiliatur.40
Martinus vir ſanctus moritur 4.
Maſſamuti qui & Moabitæ .123
Maſſāuti puteolos caſtrū ſpoliāt 113.
Mauſſamuz rex Maſſamutorū 153.
Maurus ſancti Bñdicti diſcipſus 26.
Maurus in Gallia claret 27.
Mauri Beneuentū occupant .65
Matildis ipatrix ditias diſtribuit 130.
Matildis filia regis Henrici .136
Matildis conſtruit monaſterium de voto .136
Maxelendis virgo 43.
Maxim9 Octauij filiā ducit ī vxorē 1.
Maximus tyrannus Britāniæ arripit imperiū 1.
Maxim9 Pictos & Scotos ſupat .2
Maximus partem Gallię Britonibus tradit .2
Maxim9 Grānū ipatorē pimit .2
Maximus tyrānus perimitur .3
Maximus Taurinēſis eps 7.
Maximus tyrānus 15.
Maximus tyrannus membratim diſcerpitur .16
Maximus Aurelianenſis .22
Maximus vnus de 70 diſcipulis 52.
Maximus Pictauenſis abbas .23
Margarita vxor iunioris regis .141
Margarita filia regis Francorū .139
Matheus filius comitis Flandrię .131
Matheus comes Boloñ 142.
Matheus cognatus Hērici regis.137
Mauricius eps Pariſienſis 147.
Mauricius Rhomanis īperat .32
Mauricius imperator 34.
Mauricius moritur 34.
Medardus & Gildardus pōtifices 26.
Medardus ſanctus obijt 29.
Meroueus Clodij filius 13.
Merlinus vates .16
Merlitus tertius Anglorū eps 37.
Michael archāgel9 apparet 48.
Michael poſt Stauratiū imperat .62
Michael ipator fit monachus 62.
Michael Cōſtātinopoli īperat .67
Michael Grecorū iperator .68
Miletius Antiochenus eps .1
Milites templi Hieroſolymitani 116.
Milites tēpli Gazā ciuitatē repāt 122.
Milo monachus ſancti Amandi 70.
Milo archidiacoñ. eps Tauarneñ.130
Milo abbas ſancti Iudoci .116
Mirius in Sicilia extinguitur 43.
Moyſes Sarracenis principatur 58.
Mons ſup Rhodanū mugit .30
Monaſteriū de Prato initiatur 117.
Moſa fluuius .110
Muhāmas Sarracenorū āmiras 42.
Muhāmas Sarracenorū āmiras .45

Muhãmad Sarracenorũ pɼiceps .39
Muhãmad ex ammiris .43
Muhãmad Sarrace. ãmiras moriť. 39
Muhãmad Sarracenis principať .61
Muhãmad ab Habdala frẽ ſupať .62
Mulinũ aĩal vt homo loquẽs 53.
Multi ſacro igne accenſi .108
Multi igne accẽſi ſanitati redditi .115
Mulier ab exuſtiõe ignis illeſa .102
Mulieris moriẽtis feria 4 & ſabbato reſurgẽtis: longa enarratio 153.
Muruhã Sarracenis principatur .53
Murmanus Britonũ dux ꝑimiť 62.
NArſes eunuchus Rhomanorũ patricius .28
Narſes Balduino regi Lõgobardorũ cõfœderať .28
Narſes patriciꝰ Totilã regem perimit 28.
Narſes pɼiciꝰ Sĩdual regẽ Britonum ſuſpendit 28.
Narſes patriciꝰ pɼĩciatu deponiť .30
Nãnuti natus biceps infantulus 110.
Nazarij & Celſi martyrũ corpa 4.
Neſtorius Cõſtãtinopolitanꝰ eṗs .10
Nicetius Treuereñ eṗs 25.
Nichephorus Cãſtãtinopoli ĩpat 60.
Nichephorus ĩperator 84.
Nichephorꝰ ꝑimiť a Bulgaribꝰ .61
Nichetas Cõſtãtinopolitanus 94.
Nicolaus 103 papa .67
Nicolaus 159 papa 95.
Nimia aquarũ inundatio 103.
Nimia nix .87
Nix ſiluas frangẽs 93.
Nix & gelu a natiuitate dñi vſq; ad purificationẽ beatæ Mariæ .146
Nobertꝰ loci & ordis Premõſtrateñ. fundator 107.
Noberto vna 1100 virginũ appet. 112
Nobertꝰ a puella dęmonẽ eiecit 111.
Nobertꝰ a Calixto. ꝑp. cõmẽdatꝰ .111
Nonus 136 papa .85
Normãni Pariſiꝰ nauigio veniũt 65.
Normãni Nãnetũ iuadũt 65.
Normãni ĩter ſe pugnãt 66.
Normãni Galliã repetũt .68
Normãni a Ludouico cędũtur 70.
Normãni cõplures vrbes vaſtant .71
Normãni vrbẽ Treueri ĩcendũt .71
Normãnorũ fallacia .71
Normãni Pariſius obſidẽt .71
Normãni Burgũdiã aggrediũtur .72
Normãni Pariſius repetũt .72
Normãni fines Britonũ inceſſũt 72.
Normãni Chriſtianos vincũt 72.
Normãni vltra mare ꝑuagant 72.
Normãni Apuliã inuadũt 92.
Normãni Tilę oppidũ incendũt 89.
Normãni Gallias infeſtãt 64.
Normãni Vualachaũ ĩſulã vaſtãt 64.
Norbertꝰ Premõſtrateñ eccl̃ię pɼĩ .115
Norbertus archieṗs 117.
Noruuicius vrbs cõbuſta eſt 140.
Numeneus Britonũ rex .76
OCcidẽtales in celebratione paſchę aberrãt 8
Occidẽtales in Turcos cõcurrunt 103.
Odeacer Italiã ſuo iuri ſubmittit .19
Odeacer Italiæ rex .19
Odeacer a Theoderico ꝑimiť 21.
Odilo Cluniaceñ pietate ĩſignis .91
Odilo muſicus 73.
Odo rex Frãcorũ moritur .73
Odo abbas Cluniaceñ. moriť .73
Odo cõtra ĩperatorẽ rebellat 92.
Otto Barũ caſtrũ obſidet & capit 92.
Odo Cãpanienſis .92
Odo Hoſtieñ eṗs 163 papa 101
Odo dux Burgũdiæ 14.
Oenus auũculꝰ regis Anglorũ 141.
Ogdilo dux Baioariæ 52.
Olimpus blaſphemat trinitatẽ 22.
Olimpus Exarcus .42
Olibrius moritur 18.
Optimates regni Anglici 111.
Oreſtes patricius 19.
Oriẽtales exagitat quęſtio 5.
Oriẽtales angli 34.
Oriť bellũ iter Rhõañ. & Perſas .24

Oroſius hiſtoriographus 14.
Oroſius preſbyter .8
Ordo Premõſtratenſis icipit 111.
Ordo canonicus Premonſtrateñ.116
Ordo monaſticus Ciſtercienſis 116.
Oſſa ſancti Auguſtini 50.
Oſſa gigantis 138.
Oſbertus & Stephan9 Leodiceñ.91
Oſbertus abbas Lire moritur .147
Oſbernus de Hola .160
Oſredus poſt Alfridũ regnat .48
Oſrich Nordanibrorũ rex .50
Oſuul Nordanibrorũ rex .42
Oſvualdus Nordanibrorũ rex .40
Oſtona & Luceria ciuitates 60.
Oſtrogothi Sueuos vincũt 16.
Oſtrogothi ſine rege 3.
Otto rex Franciã aggreditur 80.
Otto rex Ludouico vrbes reddit 80.
Otto ſcdam expeditionẽ in Fráciam parat 80.
Otto rex ſcdam vxorẽ ducit .81
Otto filius regis Henrici 78.
Otto imperator 78.
Otto rex Parthenopoli cõſtruit .79
Otto ĩpator ĩ Lotharigiã venit .79
Otto rex Boizlaũ ſuperat .79
Otto Italiã repetit. 91.
Otto Aqſgrani pẽtecoſtẽ celebrat 83.
Otto iunior in ĩpatorẽ bñdicitur. 84
Otto ĩpator Bñuẽtãos ad ſe flexit. 84
Otto venas auri & argẽti docet .84
Ottonis comes familiaris .84
Otto ĩperator ad Gręcos miſit .84
Otto ſecũdus imperat .85
Otto ĩpator caſtrũ Buxidis obtĩet. 85
Otto ĩpator Hẽricũ ducẽ ſubiugat. 85
Otto cõtra Sclauos pficiſcitur .85
Otto ĩperator & Lotharius rex cõueniunt 85.
Otto Rhomę moritur 86.
Otto ĩpator a nautis capitur .86
Otto ĩperator Apuliã & Calabriã ad Rhomanũ ĩperiũ tranſfert .86
Otto ĩperator Italiã petit. .86
Otto ĩperator. .82
Otto ĩ iperatorẽ bñ dicit .87
Otto fortiſſim9 rex Alemãnorũ 163.
Otto cõſecrat9 ĩpator Rhõanorũ. 163.
Pachomi9 abbas in Aegypto claret .1
Pachomius abbas ĩ virtutibus cõſumatur. 5.
Paderbruna Germaniæ ciuitas .95.
Paganus Bulgaribus dñatur 54.
Pagani obſidẽt ciuitatẽ Abilinã.127
Paleſtina bello pcutitur 36.
Panis ſubcinerici9 ſãguie ĩfect9 .103
Pãthaleonis martyris caput 60.
Papia regi Carolo aperitur .57
Paſſio dñicę imaginis vnde orit .55
Paſchalis 105 papa 105.
Paſchalis papa 96 62.
Paſchalis papa moritur 110.
Patrici9 vir ſctũs natiõe Scotus . 3.
Patrici9 ſcđs Hiberniæ archieps 21.
Patricius comes occiditur 136.
Paula nobilis matrona .1
Paula Rhomæ ſancte viuit 2.
Pauli Cõſtãtinopolitani epi corp9 .2
Paulinus Nolanus eps 4.
Paulinus religionẽ intrat 4.
Paula Bethleẽ obijt .35
Paulus 91 papa .54
Paup a nautis elemoſinã petit .35
Pax ĩter Papiã & Ludouicũ .119
Pax ĩter regẽ Franciæ Ludouicũ & Anglię Henricũ .131
Pelagius eccl'iam maculare molit .5
Pelagi9 58 papa .29
Pelagius 61 papa 31.
Petrus Damaſcenus eps. 52.
Petrus Mauimenus martirizatur 52.
Petr9 Leõis iudicio dei pcuſſus 117.
Petrus Cluniacenſis abbas 126.
Petrus Lõbardus Pariſieñ eps 130.
Petrus frater comitis Flãdreñ .147
Petrus de Mellẽto 163.
Petrus Carnotenſis epus 149.
Petr9 Girardus eps Maſclouieñ. 159.
Perſæ Armeniã pturbant. .35

Perſæ Rhomanos inſequūtur .36
Perſæ Damaſcū capiūt 36.
Perſæ Alexādriā capiūt .37
Perſæ Carthaginē capiūt .37
Pertharith Lōgobardorū rex 45.
Pictaui & Scoti in regē rebellāt 136.
Picti & Scoti paſcę ritū obſeruāt 48.
Pictoris manus arida .17
Pipinus Caroli magni filius 37.
Pipinus maior domus moritur 40.
Pipinus filius Anſegiſi 45.
Pipinus princeps 52.
Pipinus Neuſtriā ſubiugat 46.
Pipinus ducē Friſonū vicit .47
Pipinus Grifonē fratrē ſuū pſeqt .53
Pipinus Grifonē i Saxonia capit .53
Pipinus priceps in regē vngitur .53
Pipinus rex Galliarū .53
Pipinus rex Italiā aggreditur 53.
Pipin9 Saxonū mūitiōes irrūpit .54
Pipi9 Lēouicinā rgionē depopſat 54.
Pipinus Bituricas capit 54.
Pipi9 Aruernicū pagū depopſat 54.
Pipinus rex Agēnū Petrogorā & Engoliſmū vaſtat 55.
Pipin9 rex Remiſtānū fratrē Eudonis ſuſpendit .55
Pipinus Aquitaniā atterit 55.
Pipinus Caroli ex cōcubina fili9 .59
Pipinus Italiæ rex 61.
Pipin9 Caroli fili9 inūgit in regē 57.
Piſces mortui in aquis 101.
Philibertus de Hiero inſula .41
Philippicus qui & Bardamus 48.
Philippus papa cōſtitutus 55.
Philipp9 puer Pariſius moritur .116
Philippus Baiocēſis .133
Philipp9 naſcit Ludouico regi 134.
Philippus frater Ludouici regis .131
Philippus ep̄s Baiocenſis 130.
Philippus fili9 Roberti comitis 146.
Philippus comes Flandrenſis 146.
Philippus a Hieruſalē rediit 149.
Philipp9 coronād9 vagat i ſilua .150
Philippus filius Ludouici regis .152
Philippus rex Frācorum occupauit totam Normanniā .163
Philippus ep̄us Rhedon̄ .156
Philippus caſtrum Radipontis obſedit .163
Philippus Francorū rex obſedit Rothomagum .161
Placidia mater Valētiniani .14.
Plectrudis relicta Pipini .49
Pluuia partē ciuitatis opprimit .110
Popo Stabulenſis .91
Pōtius Hugoni ſuccedit .108
Predeſtinatorū hęreſis 7.
Pręliū Paganoꝝ cū Chriſtianis .148
Pręliū Chriſtianorū cū Paganis 160.
Preiect9 Aruernēſis ciuis & ep̄s 43.
Prior Vuitonen̄ abbas Glaſtoię 142.
Prioriſſa de fonte ſcti Martini 154.
Priſcillianus Hiſpanię ep̄s 2.
Priſcianus grāmaticus 25.
Prima ſinodus Aurelianis 23.
Prodigia multa 88.
Prodigioſa res .82
Prudētius Lyricus poeta 3.
Pſalteriū Hebraicū Gallicanū Rhomanū & Latinū .1
Pſeudo pphetiſſa .66
Pſeudo propheta .118
Pullus gallinæ quadrupes 108.
Puer Iudęorū a fornaci ardēte extractus 29.
Puella duodennis p 10 menſes pane & cibo abſtinuit 63.
Puer geminus 108.
Puer Vuillm9 a Iudęis crucifix9 .120
Quidā de locis pœnarū enarrans 43.
Quidā muſcis infeſtat 33.
Quītian9 Rutinēſis ep̄s .23
Rabbanus ſophiſta 63.
Rabbā9 abbas Fulden̄ .66
Rabbanus archiep̄s .67
Rachis Lōgobardorū rex monachus efficitur .53
Radagaiſus Scitha 5.
Radagaiſ 6.
Radegūdis vxor Lotharij regis 29.

Radulphus rex Burgūdionū .72
Radulphus regnat in Frācia .77
Radulphus Viromādorū comes .119
Radulphus Viromādorū comes .123
Radulphus de Fulgerijs .126
Radulphus de Faie 142.
Radulphus de Fulgerijs 143.
Radulphus Normānus .144.
Radulphus Salmurieñ 146.
Radulphus de ſanđa Colūba 148.
Radulphus frater vicecomitis de Bel lo monte 149.
Radulphus de Vāneuilla 154.
Raherius Lobiēſis monachus 77.
Raherius epūs .78
Raheri9 epātu Veroneñ depellit .81
Raginerij Longi colli filij .85
Raginardus Leodicēſis epūs .91
Raginfredus comes Cornubię .146
Raginfredus comes moritur 51.
Ramaldus de Caſtellione 131.
Ramaldus Remorū archiepūs 113.
Raymūdus princeps Antiochiæ 122.
Raymūdus & Berēgeri9 comes 132.
Ratoldus dux Friſonū 47.
Rauēnas eccleſia .45.
Recharedus Vuiſigothorū rex 33.
Recharedus Vuiſigothorū rex .34.
Recimer Antemiū pimit 17.
Redarij graui bello victi 77.
Regino abbas Pruminenſis .75
Regūbertus dux Taurinēſiū 47.
Reginaldus comes Boloniæ .162.
Reliquiæ ſanđi Hermetis .66.
Remaricus abbas & Godric9 epūs 39.
Remigius Remorū archiepūs 18.
Remigius & Patricius frater ei9 20.
Remigius Remēſis naſcitur & Montanus cęcus illuminatur .14.
Remigius Pipini frater 53.
Remigius Antiſſiodorenſis 72.
Remis ſinodus Franciæ .87
Remis cōciliū Britānū dānans 120.
Reolus ſucceſſor Niuardi 42.
Richarius Godefridū ducē pimit 98.
Richarius Pontinenſis .41
Richarius Virdunēſis diſcretus .91
Richardus ſanctus 140.
Richardus fili9 regis Anglorū 137.
Richard9 ſuccedit Balduino pri. 124.
Richardus de Hūmer 133.
Richardus electus Cantuarieñ 144.
Richardus filius comitis Gloeceſtriæ .146
Richardus archiepūs Cātuarieñ 158.
Richardus comes Deſtreguel 146.
Richard9 comes Cōſtātieñ epūs 149.
Richard9 comes fili9 Hērici regis .150
Richardus de luce .150
Richardus abbas ſcti Audoeni 152.
Richardus Abrincēſis epūs 157.
Richardus rex Cyprū inſulam armis intrat 160.
Richardus abbas Mōtis burgi 157.
Richardus abbas Gemeticeñ 161.
Richardus rex Anglorū 160.
Richerius de Aquila .146
Riz Vualenſiū rex .141
Rigobertus epūs Remenſis 50.
Robertus comes de Briſcuilla .125.
Robertus decanus Saleſberieñ 124.
Robertus epūs Exouienſis 130.
Robertus de Nouo burgo .130
Robertus archidiacon9 Nāneti 138.
Robertus natione Brito .125.
Robertus comes Flandrenſis 105.
Robertus Lamberto in epiſcopatu ſuccedit 109.
Robert9 frater Balduini iunioris 97.
Robertus & Richardus Apuliam expetunt 91.
Robertus rex Francorū .91
Robert9 dux frater Odonis regis .76
Robertus abbas Glaſtoniæ .153
Robert9 prior ſcti Petri ſup Diuā .152
Robertus de Monte forti 149.
Robertus de Argentijs .148.
Robertus de Blangeio .147
Robertus abbas maioris monaſterij .147
Robertus Montis Abbas .146.
Robertus abbas Gemeticeñ 160.

Robertus de Vitreio 144.
Robertus de Leceſtria 144.
Robertus Montis burgi electus 159.
Robertus Nãneteñ eṗs .158
Robertus Pullus 163.
Robertus Groſſus 126.
Rodoaldus archieṗs Treuereñ 40.
Rodulphus rex Burgũdionũ .77
Rodulph9 ab Italiẽſib9 repudiat̃ 77.
Rodulphus moritur .78
Rodulphus regnũ Burgũdiæ Cõra-
do imperatori dat 92.
Rogerius rex Siciliæ 121.
Rogerius rex Siciliæ 123.
Rogerius eṗs Sagieñ .130
Rogerius Malabrãchia .138
Rogerius de Cripta monachus ſan-
ctæ trinitatis .147
Rogerius Torel 162.
Rogerius abbas Becci 151.
Rogerius Vuingornieñ eṗs 151.
Rogerius eṗs Eboraceñ 156.
Rogerius Leodicenſiũ eṗs 90.
Rogerius Beluacẽſis eṗs 90.
Rogerius de Sicilia 118.
Rogerius abbas Gemeticeñ 146.
Rhomanus Blauienſis .2
Rhomę fœmina giganteę magnitu-
dinis 6.
Rhomæ inter Etium & Bonifacium
inuidia .9
Rhomanorũ prouincias hinc Gothi
hinc Perſę incurſant 4.
Rhõani Hũnos a Pãnonia fugãt 9.
Rhomani a Vuãdalis vincũtur 10.
Rhoma capitur .7
Rhomani cũ Vuiſigothis pugnãt 12.
Roma deſpoliat̃ p 14 dies .16
Rhomani Alanos extingunt 16.
Rhomani 200 milia Sarracenorũ pe
rimunt 47.
Rhomæ inundatio aquarum 49.
Rhomani Leonẽ papã capiũt 59.
Rhomani Carolũ imperatorẽ accla-
mant .60
Rhomæ quidã nobiliũ perimitur .63
Rhomani Sarracenos vincunt 64.
Rhomani Perſas vincunt .31
Rhomanũ iperiũ & Frãcorũ regnũ
diſcerpũtur .72
Rhomanus 114 papa .74
Rhõan9 ſupra iperatorẽ ſe erigit .75
Rhomanus pater baſileos .75
Rhomanus Gręcorũ imperator .76
Rotharith Longobardorũ rex .38
Rotrod9 Rothomageñ archieṗs 158.
Rotrodus Ebroicenſis eṗs .133
Rotrocus fit eṗs Rothomageñ. 134
Rufinus Aquileienſis p̃ſbyter .1
Rufin9 magiſter militiæ oriẽtalis .4
Ruandus Venetẽſis eṗs .148
Rugilla rex Hũnorũ 10.
Ruleymẽ Sarracenis principat̃ 49.
SAbinus Bulgaribus domi
natur 54.
Sabinus cũ Rhomanis fœ
dus init 54.
Sabinus Canuſinus 26.
Sabinianus 63 papa .35
Sacer ignis multos accendẽs .103
Salomon Heriſpoi filius .68
Saluus ſanctus eṗs martyrizatur .60
Samuelis ꝓphetę oſſa 5.
Sanſon Dolenſis archieṗs cõſangui
neus ſancti Maclouei 30.
Sanguis e cœlo & terra ꝑfluxit 58.
Sanguis dñi crucifixi 76.
Sanguis pluit Iunio menſe .109
Sanguis pluit ĩ Britãnia minori 132.
Sanguis pluit in eṗatu Dolenſi .133
Sarraceni miſſi ex Africa ĩ Italiã .75
Sarraceni innumeri pereũt .50
Sarraceni Antiochũ capiũt .40
Sarraceni Rhodon capiũt .42
Sarraceni Siciliã inuadũt 43.
Sarracẽi Rhõanos bello atterũt. 47
Sarraceni iteſtino bello collidunt̃. 53
Sarraceni & Sarracenorũ regnũ 38.
Sarracẽi Italię magno ſũt exitio .72
Sarraceni Hieruſalẽ capiũt 34.
Sarraceni Garũnã tranſeunt .51
Sarracenorũ occidunt̃ 30 milia 44.

Sarraceni ex Africa in Hiſpaniā trāſmigrant .50
Sarraceni Perſidē ſubiugant .40
Sarracenorū multi ſubmerſi .44
Sarraceni Africā occupant .41
Sarraceni Syriā occupant 39.
Sarraceni Phenicē & Aegyptum occupant 39.
Sarragūtat nepos Loradin 145.
Saxones a Germania exeūt .10
Saxones recedūt a Lōgobardis .32
Saxones Francorū fines p̄mūt 56.
Saxones Franciā atterūt 57.
Saxones a Carolo vincūtur .58
Saxones in fide vacillant .59
Saxones Carolo ſe reddūt .59
Saxones Vuizbuch obſident .101
Saxones ab omni motu bellico quieſcunt .102
Sclaui Italiā infeſtant .48
Sdigerdis Perſarū rex .6.
Secundus famulus dei 35.
Senonis ep̄orū & abbatū cōuēt9. 118
Sentētia cuiuſdā aſtrologi de plagis futuris 150.
Septē fratres dormiētes 13.
Septuaginta vrbes depredatiōe Hūnorum vaſtatæ .14
Seuerus a Pelagianis ſeductus .4
Seuerinus Agripinenſis 4.
Seuerinus vir ſanctus 19.
Seuerinus 64 papa .39
Seuera Rodoaldi ſoror abbatiſſa 40.
Seuche rex Hiſpaniarū 127.
Sergius 100 papa 66.
Sergius 120 papa 74.
Sergius 147 papa .89
Sergius 82 papa 45.
Sergius agn9 dei cātari īſtituit .46
Seruatius Tūgrenſis ep̄s Chriſti cōſanguineus 4.
Seruatius excidiū Galliæ p̄uidet 14.
Siccitas vernalis magna 83.
Siccitas ī Frācia nō antea viſa 117.
Siccitas maxima in æſtate .147
Sigebertus Dagoberti filius .39
Sigebertus rex Francorū 12 monaſteria cōſtruxit 4.
Sigebertus Metis obtinet .30
Sigebertus Hunnos deuincit 30.
Sigebertus terras Saxonum Sueuis dedit 30.
Sigebertus Chilperico fratri repugnat 30.
Sigebertus rex perimitur .31
Sigebodus rex Vuiſigothorū 37.
Sigefridus Magūtiæ archiep̄s .99
Sigerius rex Vuiſigothorū 7.
Sigiſmūdus rex Burgūdię .23
Signū migrationis optimorū virorum 122.
Signū crucis in veſtibus hoim .58
Silueſter 151 papa 93.
Siluerius 56 papa 26.
Simeon Antiochiæ ſancte vixit 16.
Simeon Siracuſis oriūdus .90
Simon Ludouici Francorū regis patruelis 111.
Simon Noulomenſis pontifex 120.
Simon filius comitis Simonis .128
Simon comes Ebroicenſis 130.
Sindulphus preſbyter 30.
Simachus orator in Chriſtū ſeuit 5.
Simachus 49 papa 21.
Simplicius 45 papa 5.
Simachus a Theoderico p̄imit̄ 24.
Siricius 36 papa .3
Sirohis ī patrē Coſdroē inſurgit 38.
Siſenādus rex Vuiſigothorū 40.
Siſimnius Martirius & Alexander martyres .5
Siſimnius 85 papa .48
Sixtus 42 papa 101.
Sixtus primus/papa 7 .46
Sollēnis Carnotēſis ep̄s 21.
Solimanus 153.
Solidani de Iconio mater .155
Stella dn̄ica Palmarū apparēs 98.
Stella ſup Britāniā apparēs. .16
Stella per tres menſes apparens. 44.

Stellę viſę cecidiſſe 54.
Stellę viſæ cecidiſſe .103
Stephanus comes de Sãceorre. 140
Stephanus 95 papa 62.
Stephanus 92 papa 55.
Stephanus papa in Franciã ad Pipinum venit 53.
Stephanus 90 papa .53
Stephanus 110 papa 72.
Stephanus 113 papa 73.
Stephanus Leodicẽſis eps .76
Stephanus 125 papa .78
Stephanus 128 papa .78
Stephan9 & Cõſtãtin9 ĩpatores 79.
Stephani & Cõſtãtini deliberatio. 80
Stephan9 Ioãni.pp.fratri appet .91
Stephanus 157 papa 95.
Stephã9 ĩ regnũ Hẽrico ſuccedit 117.
Stephanus abbas Cluniacenſis. 143
Stephanus Rhedoneñ.eps 148.
Stephanus abbas ſancti Hilarij. 126
Sterilitas frugũ terrę .102
Suitilan rex Vuiſigothorũ .40
Suptar Hũnorũ rex 10.
Sũderoldus Magũtiæ archieps 72.
Synod9 Epheſia Neſtoriũ dãnat 10.
Synodus vrbis apud Calcedonẽ .14
Synodus Aurelianis habita 23.
Synodus Aquileiæ facta 47.
Synodus iter Gręcos & Rhõanos. 55
Synod9 vniuerſalis apd Nicheã 58.
Synodus apud Triburias .73
Synodalis & regalis cõuentus apud Triburias 91.
Synodus ſexta vniuerſalis .45
Synodus Mãtuę collecta 97.
TAgmarus frater Ottonis regis 79.
Tapis rex Hũgarorũ 80.
Tatin Hiſpanus Barcinone pręfectus 59.
Tardamus Bulgarib9 dñatur 57.
Thaſſilo Baioariorũ rex .34
Thaſſilo dux Pipino recõſiliatur 54.
Thaſſilo dux Pipino auertitur 54.
Thaſſillo dux Baioariæ cõtra Carolum rebellat 57.
Thaſſilo dux Baioarię Carolo recõſiliatur 57.
Theias rex Oſtrogothorũ a Narſete perimitur 28.
Thelemacius monachus lapidaẽ 4.
Theleſis Bulgaribus dñatur .56
Theleſis vincitur & perimitur 54.
Theletigus Bulgaribus dñatur .56
Thelericus Bulgar ad Leonẽ ĩperatorem fugit 57.
Theleſphorus octauus papa .46
Theodatus rex Oſtrogothorũ 26.
Theodoſi9 rẽpublicã Oriẽtalẽ repat. 1
Theodoſius puidet ſe coronari .1
Theodoſius Archadiũ filiũ Auguſtũ facit .2
Theodoſius ĩperat Rhomanis 2.
Theodoſius ab eccleſia expelliẽ 3.
Theodoſius Eugeniũ & Arbogaſtẽ peremit .14
Theodoſius poſt Honoriũ & Maximũ imperat .9
Theodoſi9 Ioãnẽ tyrãnũ opprimit. 9
Theodoſius Valẽtinianũ imperatorem facit 9.
Theodoſius Bledę Hũnorũ regi tributũ pollicetur 13.
Theodoſius moritur .14
Theodoſius imperiũ deponit 49.
Theobaldus nobilis iter Frãcos. 94.
Thobaldus moritur 96.
Theobaldus prior Criſperij .153
Theobaldus Cluniacẽſis abbas 159.
Theobaldus pauperũ pater 122.
Theobaldus Pariſieñs eps 127.
Theobald9 archieps Cãtuarieñ 132.
Theodericus rex Vuiſigothorũ 15.
Theobaldus comes Carnoteñ 140.
Theodericus Sueuos vincit .16
Theoderic9 Trapſilã regẽ Gepidarũ & Buſã Bulgarorũ regẽ extiguit, 20.
Theodericus Italiã petit 20.
Theoderic9 regia lutacia ędificat. 22

Theodericus rex Italiæ 23.
Theodericus frater Lotharij 23.
Theodericꝰ baldericū regē pimit. 24.
Theodericus ſubito defunctus 24.
Theodericꝰ ſcti Remigij diſcipl's 26.
Theodericus aulā ſuam Brunichildē recipit 24.
Theodericus a fratribus iugulaƭ .18
Theodericꝰ & Theodebertꝰ frēs 35.
Theodebertꝰ filius Theoderici .27
Theodebertus Italiā vexat 28.
Theodebertus filius Chilperici .31
Theodorus 71 papa 39.
Theodorus Anglorū archieps 43.
Theodoricus rex Vuiſigothorū 12.
Theophilus Alexandriæ eps 1.
Theoniſcus eps ab hęreticis vrbe ſua Philippis expellitur .9
Theophilus vicedñs epi .27
Theophilus Cōſtātinopoli ipat .64
Templa tempeſtate cōcuſſa .81
Terbellis Bulgaribꝰ dñatur .48
Terręmotus Cōſtantinopoli fit 12.
Terręmotus & ſigna in cœlo 14.
Terręmotus p decem dies 29.
Terręmotus p triginta dies 38.
Terręmotus in Auguſto 37.
Terręmotꝰ quo vrbes ſubuerſę ſūt 53.
Terręmotꝰ & alij naturales motꝰ 66.
Terręmotus plurimi & magni 80.
Terręmotꝰ maxiꝰ circa meridiē 89.
Terręmotꝰ cū hoim mortalitate .63
Terręmotus cū graui mugitu .100
Terręmotus cū vētorū turbine 102.
Terręmotus 3 nonas Ianuarij .110
Terra noctu dehiſcens 109.
Terręmotus Hieroſolymis 105.
Terręmotꝰ i 2 ebdomada aduētꝰ 111.
Terręmotꝰ freqns p q̄drageſimā 124.
Terręmotꝰ i mōte ſcti Michaeƚ 124.
Terręmotꝰ q̄ ędificia ſubuertūƭ .124.
Terręmotus i ptibus Alemānię 122.
Terręmotꝰ in trāſmarinis ptibus. 139
Terricus comes Flādrēſis pgit Hieruſalem 127.
Terricus redit Hieruſalem 130.
Theuda rex Vuiſigothorū .25
Theudemer Oſtrogothorū rex .19
Theudemer Sueuos et Scyros debellat 17.
Tyberius liberalis in pauperes .31
Tiotheꝰ falſa religiōe mltos illudit 9.
Tyrus vrbs Phenicis .114
Tyrāni a militibꝰ honorij extincti 7.
Thōas Cātuarieſis eps enſe ruit. 140
Thomas ſctūs canonizaƭ ab Alexandro 140.
Thomas de marla .116
Tholoſe ſanguis fluxit .17
Totila q̄ & baldumla rex Oſtrogo. 26
Totila Siciliam inuadit .28
Totila habitauit cum Rhomanis. 28
Traſamūdus rex Vuādalorū 220 epiſcopos exiliauit .22
Traſamundus dux Spoleti .52
Tres muti recuperāt loquēdi vſū. 120
Tres fratres Ado Rado Dado 39.
Tunica dñi noſtri Iheſu Chriſti 33.
Turbo vehemens et obſcurus .110
Turbo in vrbē Leodiū deſeuit .110
Turci Armeniā infeſtant 54.
Turci coenobiū in monte Tabor ſitū euertunt .109
Turci ſuper Arabes et Sarracenos inualent .99
Valētianus imperator .3
Valētianꝰ laq̄o vitā finit. 4.
ValētiaGalliarū ciuitas 7.
Valerianus epiſcopus octogenarius .14
Valētinianꝰ Etiū patriciū iterficit 5.
Valētinianus a milite Etij pimitur
Valentinus 98 papa 63.
Varia miracula de euchariſtia 154.
Vedaſtꝰ vir ſctūs Attrebatēſis eps 25.
Vedaſtus vir ſctūs moritur 30.
Venetiani Aſcalonem obſidentes recedunt .10
Vētꝰ validiſſimꝰ i vigil. nataƚ dñi .110
Vētus turres et edificia diruens 112.

Vēt9 vehemēs 14 caſ. Februarij .119
Vēt9 ī vigiſ. paſcę circa meridiē 146.
Victor 156 papa 95.
Victor papa ab Hērico īperatore ſuſcipitur 95.
Victor Capuanus eps̄ 25.
Vicecomites Angliæ 138.
Vigilius 57 papa 26.
Vigilius papa Cōſtantinopolim mittitur .28
Vigilius papa exiliatur 28.
Virgo Chriſti Reginulfa .40
Viri religioſi in Chriſto dormiūt .94
Viti martyris reliquiæ 64.
Vitalianus inſurgit in īperatorē Anaſtaſiū .23
Vincētij leuitę & martyris corp9. 159
Vlid āmiras moritur 49.
Vna & vigiti due vrbes archiep̄ales ſub Carolo 61.
Vrbanus Hildebranni decreta renouat .103
Vrſmarius preſul 99.
Vrſmari cōfeſſoris eleuatio .63
Vrſula dux vndeci miliū virginū .15
Vrbs Rothomagenſis cū eccleſia incendio corruit .162
Vtice terra mugit .6
Vtilico reipublicę nocet .6
Vtherpēdragon Britonū rex 17.
Vuachandus eps̄ Leodicenſis 61.
Vuachato maior domus 46.
Vualdrada Lotharij regis pellex 67.
Vuallia rex Vuiſigothorū .8
Vuallia Placidiam reddit Honorico fratri .8
Vuallia Vuandalos debellat .9
Vuallia rex Gothorū Vuandalos parat expellere .10
Vuallia moritur .12
Vuallianus 74 papa 42.
Vuallianus in Anaſtaſiū inſurgit .23
Vualdricus Auſburgenſis eps̄ 85.
Vuatho Leodicēſis eps̄ 93.
Vualdericus eps̄ Laudunenſis 108.
Vualtarith Longobardorū rex .24
Vualterus abbas ſancti Martini 122.
Vualterius ſuccedit Rogerio filio Milonis .125
Vualterius Laudunenſis eps̄ .123
Vualpertus abbas .54
Vualamer Oſtrogothorū rex 9.
Vualter9 Rothomageñ archiep̄s 163.
Vualter9 abbas ſcti Vuādregiſili 160.
Vualterus Linconienſis eps̄ .159
Vualterius Cluniacēſis abbas .152
Vuandali in Gallia vrbes & eccleſias ſubuertūt 6.
Vuandali Hiſpanias occupāt 6.
Vuādali inuaſam Africā vaſtant .12
Vuādalis Gūdericus regnat in Hiſpania .7
Vuādali/Alani/Sueui inter ſe decertant 8.
Vuādali Mauritaniā inuadūt .9
Vuallerānus abbas Vrſicampi 119.
Vuallerānus Roſēñ eps̄ .159
Vuaiferus dux Aquitanię .54
Vuaiferus muros vrbis Aqtaniæ ſubuertit 54.
Vuencezlaus Boemię princeps 77.
Vueſtphali a Carolo Caroli regis filio debellantur .58
Vuichmānus Sclauos in regnū eius cōduxit 81.
Vuichbertus fundator Gēmelacēſis cœnobij 82.
Vuido rex 73.
Vuillelm9 Pictauenſis comes 117.
Vuillelmus comes Gloeceſtriæ 158.
Vuillelmus de Vecit .159
Vuillelmus de Lācaſtre .159
Vuillelm9 filius Stephani regis .126
Vuillelmus primogenitus filius Henrici regis Anglorū 126.
Vuillelmus Talauacius comes 134.
Vuillelmus frater Henrici regis 133.
Vuillelmus rex Siciliæ 134.
Vuillelmus comes Moritonij 130.
Vuillelmus comes Pontini .140

Vuilleſmus camerarius 142.
Vuillelmus comes Niuerneñ .139
Vuillelmus Goeth 138.
Vuillelmus ſanctus 140.
Vuillelmus abbas Greſtẽ .160
Vuillelmi centũ in camera ſimul comedentes .141
Vuillelmus abbas Radingẽſis .142
Vuillelmus ep̃us de Trigel 144.
Vuillelmus ſeneſcallus Normanniæ .162
Vuillelmus Patric iunior & pater 144.
Vuillelmus frater comitis Theobaldi 146.
Vuillelmus rex Siciliæ 146.
Vuillelmus rex Siciliæ .149
Vuillelmus de Curſeio 146.
Vuillelmus de Albineio 146.
Vuillelmus ſanctus occiditur .147
Vuillelmus de Exouia monachus Becci 149.
Vuillelmus comes de Magneuille. .150
Vuillelmus abbas Cluniacẽſis 152.
Vuillelmus de Vado/miles 162.
Vuillelmus abbas Cadomi .153
Vuilfridus ep̃us .47
Vuillebrodus Clemens agnominatus .47
Vuillebrodus ab Anglia venit 46.
Vuinitharius Oſtrogothorũ rex .2
Vuinitharius Hunnos ſuperat .2
Vuithan rex Abroditorum 59.
Vuinthichindus dux Saxonũ 57.
Vuinnochus Brito in Gallia claret. .32
Vuiſigothi Alaricum eorum regem creant .4
Vuiſigothi ſine rege .2
Vuirech Anglorũ rex .51
Vuortegirnus vxorem Paganam accepit .11
Vuortegirnus victoria potitur .11
Vuortegirnus ligatur 11.
Vuortegirnꝰ Britonum regnum inuadit 9.
Vuortegirni conſilium de turri ædificanda 12.

Z

Acharias 89 papa .52
Zatus rex Lazorũ Cõſtantinopoli celebratur 24.
Zenon imperator 19.
Zenon Italiæ regnum donat Theoderico 20.
Ziptineus dux Boemiæ 76.
Zoſimus 39 papa 7.
Zuẽdebaldus rex .74
Zuleimen ammiras moritur. .50

Alphabetici indicis finis.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

❡Plurimū reuerendo patri & domino D. Guillelmo Paruo regiæ maieſtati aſcito confeſſori / doctori theologo q̄clariſſimo Antonius Rufus. S.

SVperioribus diebus cultor tui nominis & litteris achademiæ noſtræ Pariſienſis vtcunq; poteſt inſeruiens Iacobus Faber/ tuo nomine & Ioannis Parui inſignis bibliopolæ eiuſdē ſtudij colendiſſime pater/tradidit michi hiſtoriā Sigeberti Gemblacenſis monachi: ꝙ ſuperiore æſtate Chronicon Euſebij de temporibus emitti iuſſeras. Ego vero protinus acceptā hiſtoriam cum vetuſto exemplari ex bibliotheca diui Victoris in ſūmenijs vrbis Pariſeæ multa cum humanitate cum abbatis tum venerabilium illius loci patrum ad tuum nomen extracto: contuli. & q̄plurima ſcitu digna comperi: maxime quę ad rem eccleſiaſticam & religioſam pertinent. in tuo tamen exēplari religioſiſſime pater / ſunt quędam inſerta ex hiſtoria Britannica Galfridi Monemutenſis: ex antiquiſſimis Britānici ſermonis monumentis in latinū ſermonem traducta. quę quia ſic repperi: intexta dimiſi. Quare celeberrime pater arbitraturus noſtrā operā haud tibi diſplicituram: aggreſſus ſum domeſticæ officinæ Henrici Stephani apud quem diuerſor cōmittere opus/ vt ad effigiem Euſebij cuderetur. ſic enī hoc opus cupiebas multis prodeſſe/ ac in publicum eluceſcere. Si optimo deſyderio tuo ſatiſfecero: reipublicę ſatiſfactū putauero. cuius vtilitati in emittendis nondum luce donatis libris/ quæ tua eſt animi tui nobilitas: vel maxime ſtudes. Vnde tibi non parū merito debebit ſtudioſorum omnium poſteritas. Recte Vale.

❡ Cęterū egregie pater quia inuenimus hūc Sigebertū multa alia cudiſſe opa quę forte nōnullis placere poterūt: viſū eſt michi nō p̄ter officiū ſi huic epiſtolæ meę ſubiecero de hoc viro

ex libro ſcriptorū eccleſiaſticorū teſtimoniū. Sic eni in eo de ipſo ſcribitur Sigebertus monachus Gemblacēſis ordinis ſancti Benedicti natione Gallus/vir in diuinis ſcripturis a iuuentute ſua ſtudioſiſſimus & multū eruditus/atq; in ſęcularibus litteris nulli ſuo tempore in Leodienſiū territorio ſecundus/carmine exercitatus & proſa. Scripſit vtroq; ſtilo multa volumina: quibus nomen ſuum tranſmiſit ad poſteros. qui cū in cœnobio ſancti Vincentij Metenſis ad inſtituendos pueros eſſet poſitus: ſcripſit heroico carmine.

Vitam ſancti Theoderici epiſcopi	Lib.	I
Paſſionem ſanctę Lucię metrice	lib.	I
De tranſlatione eiuſdem	lib.	I
Vitam Sigeberti regis	lib.	I
Paſſionem Thebeorum metrice	lib.	I
Vitam ſancti Guiberti	lib.	I
Vitam abbatū Gemblacenſium	lib.	I
Vitam ſancti Maclouij	lib.	I
Vitam ſancti Theodardi	lib.	I
Contra papā Gregorium	lib.	I
Apologiam ad imperatorem	lib.	I
Contra epiſtolam Paſcalis papę	lib.	I
In Eccleſiaſtē heroico metro	lib.	I
Hiſtoriam poſt Euſebium	lib.	I
De illuſtribus viris	lib.	I
De compoto eccleſiaſtico	lib.	I
Sermonum	lib.	I
Epiſtolarum ad diuerſos	lib.	I

Alia etiam poſt hęc ædidit: quæ cū ſupraſcriptis opuſculis non ſignauit.

Claruit temporibus Henrici imperatoris tertij: Anno domini M. C. X. Chronicā ſuam perduxit vſq; ad annū Milleſimū Centeſimū Vndecimum.

¶ Ampliſs. patri D. Antonio Boero D. Fiſcannenſi Guillelmus Paruus S.

CVM præſens Sigeberti clariſſimi monachi Chronicon michi hodie cum præfixo ad me epiſtolio oblatum fuiſſet: id non ſatis pro dignitate factũ putaui / & indolui plane. Nam non michi debebatur: ſed alij potius / & tibi potiſſimum qui es ingentis monachicæ vitæ multitudinis ampliſſimus pater & optimus moderator / & eius quidem profeſſionis cuius fuit & ipſe Sigebertus temporũ rerũq; inſigniũ in eis ipſis geſtarum vigilantiſſimus collector. Quare exemplo eius (preſertim cũ tibi nuncupabitur opus) poterunt tui exhortari vt ſtudijs honeſtatis vacantes poſteris viuãt. Ad quod præterea poterunt animos eorum plurimũ impellere multorum ſanctorum illic deſcripta clariſſima facinora: ſed maxime omnium (vt mea fert opinio) tui nominis in huius libri frontiſpicio grauiſſima conſpecta authoritas. Hęc me cauſa permouit: vt & opus tibi dicatum iri vellem & ad te breuiuſculam hanc conſcriberẽ epiſtolã / preter illã antiquã obſeruantiam quã te tuoſq; ſemper ſumme colui atq; magnifeci. Vale.

Pariſijs ex regia curia ſeptimo Idus Iunias. Anno Chriſti M D XIII.

❡SIGEBERTI GEMBLACENSIS COENOBITAE CHRONOGRAPHIA INCIPIT.

DIcturi aliquid iuuante deo de cōtēporalitate regnorū. Primū pauca dicamus de origine ſingularū gentiū: quatenus ſequi poterimꝰ veſtigia maiorū/ ducti per ſemitas hiſtoriarū. Ponemus igitur in prima linea: regnū Rhomanorū. In ſecunda: Perſarum. In tertia: Francorū. In quarta: Anglorū. In quīta: Vuādalorū. In ſexta: Lōgobardoꝝ. In ſeptima: Vuiſigothorū. In octaua: Oſtrogothorū. In nona: Hunorū.

❡De regno Rhomanorum.

DE REGNO Rhomanorū non aliud dicendum puto/ niſi quod propheta Daniel interpretatus eſt de quarto regno/ quod ſicut ferrū cōminuit / domat & conterit omnia: ſic ab origine ſui tutuderit/ domuerit & cōtriuerit omnia pene mundi regna. Nouiſſimo vero tempore/ regnū illud quod in tibijs ſuis ferreis diutiſſime & firmiſſime ſine aliqua laſſitudine ſteterat: tandē ferro ſuæ fortitudinis cōmixto cū teſta humanę imbecillitatis ex alto dominationis ſuæ gradu cū fragore terribili labare cœperit. Hoc regnum primi Perſæ impulerunt/ qui ſemper cum Rhomanis pene ex equo ſe habuerunt: modo vero vacillante reipublicæ ſtatu eos vltro impetere non timuerūt/ & inſuper eos ſuis finibus mutilare potuerunt. quando Iuliano apoſtata cęſo & exercitu miſerabiliter ſubiugato/ nimis fortunati facti ſunt ex eorū infortunio. Ita regnū illud quod tanto tēpore omnes pene mūdi gentes prędæ & dominationi habuit/ modo dei omnipotētia miſcēte ei duplū in poculo quo cęteris miſcuit/ cūctis pene gentibus prędæ & ludibrio patuit: & qui olim cū alijs gentibus pro ſola gloria certabant/ modo ſaluti ſuę vix ſatis cōſulere poterant. Nam quęcūq; gentes aut minuendæ domo multitudinis cauſa/ aut amore exercendæ ſuæ feritatis a patria ſua exulabant/ Rhomanum imperiū inceſſebant: & de eius latiſſimo corpore velut partes quaſdā ſibi exſcindebant / & in eis ſibi regnandi locū ſtatuebant. Hoc in ſequentibus clare apparebit.

❡De regno Perſarum

PORRO Regni Perſarum originem altius repetere modo non videtur vtile/ quia quæ huius regni fuerit antiquitas / quanta & q̄potens huius antiquitatis nobilitas: ſatis recolet lector per antiquorum hiſtorias. Hoc tantum notabo/ quia ſępe victoria abuſi de Rhomanis nūc autem recens cęſo Iuliano & exercitu Rhomanorū profligato/ & finibus ſuis Rhomano iperio mutilato/ & ſic pro ſuo libitu pacis fœdere in viginti nouē annos compoſito/ fœlicitatem ſuam non tēperanter ferebāt: & Sapore rege eorū inſolētius agēte/ Chriſtianis & Rhomanis oīmodis infeſti erāt.

De Regno Francorum.

R IG IN EM Gentis noſtræ regni ſcilicet Francorū notificemus aliis ex relatu fideli maiorum. Poſt illud famoſum & cunctis ſeculis & gentibus notum Troianæ ciuitatis excidiū victoribus Grecis cedentes reliquiæ Troianorum: pars eorū cum Aenea ad fundendum Rhomanum imperium ad Italiā perrexit / pars vna ſcilicet duodecim milia duce Antenore in finitimas Pannoniæ partes ſecus Meotidas Paludes peruenit. Ibiq; ciuitatem ædificauerūt quam ob ſui memoriā Sicambriā vocauerūt: in qua multis annis habitauerunt / & in magnā partē coaluerūt / & a crebris incurſibus Rhomanū ſolū inceſſentes: vſq; ad Gallias ferocitatis ſuæ veſtigia dilatauerunt. Hos adeo Rhomanis infeſtos Conſtans Cæſar filius magni Conſtantini bello oppreſſit / & tandem Rhomano imperio ſubiectos aliquantulū a ſua feritate manſuefieri coegit. Poſt aliquot annos rebellantibus Alanis contra Valentinianum imperatorem / cum eos non poſſet imperator penitus debellare eo q eos intranſibiles Meotide paludes tutarentur: propoſuit Valentinianus q ſi qua gens has paludes intrare / & rebelles Alanos poſſet contere / decem annis eos a tributis liberos redderet. Hac pactione Troiani illecti / & fortitudine & prudentia confiſi: duce Priamo Meotidas paludes Rhomanis inuias ingreſſi / Alanorū gentem exterminauerūt / & ita Valentiniano ſatiſfecerunt. Valentinianus eorū virtute delectatus / eos qui prius vocati erāt Troiani / deinde Antenoride poſtea etiā Sicābri: Francos Attica lingua appellauit / quod Latina lingua interpretatur feroces. ¶ Alij Francos cognominatos dicunt a quodam eorū rege Francione / qui in bello fortiſſimus dum cum multis gentibus dimicaſſet: in Europam iter direxit / & inter Danubiū & Rhenū cōſedit / ibiq; progenies eius coaluit / nulliuſq; iugū vſq; ad id tempus ſuſcipere voluit. Vndecūq; ergo denominati ſunt Franci: q̄tum altius colligere potuerunt Hiſtoriographi / hic Priamus regnabat ſuper eos tempore prioris Valentiniani. Nam ex ipſo regis nomine recolentes nobilitatē illius Priami ſub quo euerſa eſt Troia: inde gl'iabantur gentis ſuę manaſſe primordia. Exacto decēnio cum exactores repeterent tributa a Francis / Franci pro ſuperiori victoria inſoleſcentes / & de viribus ſuis pręſumentes: non ſolū tributa negare / ſed etiam Rhomanis preſumunt rebellare. Rhomani collecto exercitu ſuper Francos irruunt / & victos vſq; ad internitionē proterunt.

De regno Britannorum

N A RR AT Antiqua Britannorū hiſtoria: q Aſcanius Aeneę Troiani filius de filio ſuo Siluio nepotem habuerit nomine Brutum. Hic matrē ſuam naſcendo: patrem vero venando / caſu interfecit. Cuius parricidij cauſa / tam exoſum eum parentibus ſuis reddidit: vt de Italia pulſus / in Gręciā fugeret. Vbi exul cum eſſet tanta cœpit probitate pollere: vt confluentibus ad eum Troianis qui ibi captiui habebātur / ducatum eorum ſortiretur. Quorum fretus multitudine &

animatus conſilio/ petijt a Pandraſo rege Grecorū libertatē eundi ad alias nationes. Rex autem ira permotus/ bello eos cōterere voluit: ſed nequaq̄ potuit. Nam victoria Bruto adeo ꝓſpera ꝓuenit: vt plurimos de exercitu regis perimeret/ ipſumq; ex improuiſo caperet. Regi autem mortem interminatus niſi rogatis annueret/ exegit ab eo filiam ſuam in coniugium/ auri & argenti copiam multam/ naues/ frumentū/ cęteraq; marino itineri neceſſaria. Quęſitis igitur ex regis iperio pluſq̄ trecentis nauibus/ & omni genere farris oneratis Troianis auro & argento plurimo ditatis: Brutus filiā regis accepit & ſoluto rege æquoreū iter aggreſſus eſt. Tranſierunt autem Africani & Mauritaniam/ veneruntq; ad littora Tirreni maris vbi quatuor generationes gentis ſuæ exules inuenerunt cum duce eorum Corineo: quibus ſecū aſſumptis direxerunt iter ad fines Aquitaniæ. Ibiq; eis exortū eſt cum Gallis grauiſſimū prelium: quibus eo tempore decem reges prēſidebant. In quo cōgreſſu apparuit miranda fortitudo Corinei ducis/ qui tam valide percuſſit cōſulē vnum in ſummo capite: vt eum diſſecaret in duas partes toto corpore diuiſo.

¶ Nepos autē Bruti Turonis & ipſe fortiſſim9 miles/ qui ſolo gladio ſexētos viros ibi pimit: hoſtiū gladijs occiſus eſt/ deditq; nomē Turoni ciuitati quia illo in loco inhumatus fuit. Hanc ciuitatem Brutus dicitur poſtmodū conſtruxiſſe (vt Homerus teſtatur) finito illo certamine: vbi ex vtraq; parte multi ſunt interfecti. Brutus cū ſuis ad naues tranſijt/ cœptumq; iter aggreſſus: tandem ad inſulam deſtinatam peruenit. Erat autem nomē inſule illius Albion & a ſolis gigantibus inhabitabatur/ cum quibus certamen perſępe habuerunt. ¶ Brutus vero de ſuo nomine inſulam appellauit Britanniā: hominesq; ſuos Britones vel Britānos. Dux autem Corineus terram quæ ſorti ſuæ ceſſerat: Corineam vocauit/ quæ modo Cornubia vel a cornu Britannie/ vel per corruptionem prædicti nominis appellatur. Porro exactis vigintiquatuor annis ex quo inſulam ingreſſi ſunt: mortuus eſt Brutus/ relictis tribus filijs regni ſui hęredibus. Qui ſepulto patre diſtribuerunt inter ſe regnum patris/ ſinguli partē ſuam de nomine proprio appellātes. Primus cui nomē erat Locrinus mediam partem inſulæ poſſedit: quæ poſtmodum Leogria eſt appellata. Secundus qui Camber dicebatur/ accepit partem illam quæ poſtea Cambria dicta eſt/ & modo Guallia vocatur. Terti9 cui nomen erat Albanacius poſſedit terram quæ nunc Scotia dicitur: eiq; indidit nomen de nomine ſuo Albaniam. Regnauit autem Locrinus decem ānis & mortuus eſt. Et ita vſq; ad Iulium Cæſarem Britanni libera dignitate regnauerunt: ſub cuius imperio Rhomani tributarij facti ſunt. Porro tempore Marci Antonij veri inſtantia Lucij Britanniarum regis per legatos Eleutherij papæ myſteria Chriſtianitatis perceperunt: in qua aliqui eorum vſq; ad martirij coronā prouecti ſunt. Orta enim perſecutione ſub Dyocletiano Cæſare/ licet fides in pluribus deficeret: in alijs tamen frangi/ nec mori potuit. Sed poſtq̄ Maximus tyrannus inſulam Britanniæ militum præſidio euacuauit: irruerunt Picti/ cętereq; barbarę nationes cum eis populumq; imbellem & terram

totam in cęde & pręda vaſtare cœperunt. Acceſſit huic malo & aliud ꝙ rex Vuortigernus ad tutamen ſui/hoſtiumq; expugnationem inuitauit gentem Saxonum adhuc Paganorum. Nam cum aliquandiu ſtrennue / ac fortiter eos tutati fuiſſent/dominandi cupiditate illecti/ dignitates ciuium a rege petierunt vt non iam opem ferre ciuibus: ſed potius tyrannidem exercere in eos liberius poſſent. Quod Britanni precauētes expulerūt eos/ſed illi repulſi multiplicius redierunt pacemq; ſimulantes pene vniuerſos principes eorū fraudulēter occiderūt. Pręualentes igitur ad tempus ciuitates & caſtella occupauerunt/donec ſurgeret rex Aurelius Ambroſius qui eorum ducem interfecit: ciuitates eis abſtulit & reliquias eorum effugauit. Poſt quem ſurrexit Vtherpendragon Aurelij frater qui genuit Arturum regem inuictū atq; magnificum. Poſt hos ſex reges de gente eorum regnauerunt / & tunc pręualentibus Anglis auxilio Africanorum aliarumq; gentium Britones monarchiam inſulæ/ & dyadema regni amiſerunt / & alij quidem in minorem Britanniam vbi eorum & genus/& nomen permanet:alij vero in Gualliam tranſfugerunt. Denuo cum redirent / regnum obtinuerunt ſed non multo poſt vrgente eos diuina vltione per famem & mortalitatem inſulam alienigenis gentibus inuadendam reliquerunt / & ab illo tepore Saxones / id eſt Angli/Angliam de nomine eorum nuncupatam ſub iugo tenuerunt.

De regno Vuandalorum

VANDALI Quoq; de Scithia oriundi/ a Gothis victi/alienas terras inuadere cœperunt: qui ſuas retinere non potuerunt. Hos circa Danubium commorantes rurſum poſt multū tempus Giberich Gothorum rex bello victos inde exturbauit / & ad hoc perpulit vt quas quoquomodo habere videbantur relictis ſedibus Rhomano imperio ſe ſubderent: & a Conſtantino magno locum habitandi ſibi dari ſuppliciter peterent /quod & impetrauerunt/ & Pannonias ab eo ſibi delegatas per ſexaginta annos pacifice inhabitauerunt. Vnde anno Archadij tertiodecimo & Honorij euocati inſtinctu Stiliconis rebellionem contra rempublicam meditantis infuderunt ſe per Gallias iunctis ſecum Alanis: eaſq; aliquandiu miſerrime dilaceerauerunt. Etiam inde eos expellebant Gothi/ non quidem proſpicientes Galliarum quieti:ſed vacue facientes patriam ſuæ rapacitati. Vuandali Hiſpanias aggreſſi: nunc Hiſpanias/ nunc Gallias multo tēpore depopulati ſunt/ſed nec ibi a Gothis tuti eſſe potuerūt. Quippe quia Gothi nimis Italiam inquietabant. Honorius deliberato cum ſuis cōſilio Hiſpanias & Gallias/quas ſibi a Vuādalis & alijs gentibus pręreptas dolebat:Gothis rata cōfirmatione donauit. Cū ergo Gothi a finibus

ſibi deputatis Vuandalos / alioſq; hoſtes effugare maturarent / & Vuandali vndiq; concluſi timore Gothorum æſtuarent: populi peccatis faciẽtibus inopina & grata occurrit eis fœlicitatis oportunitas. Nam inter Bonifaciũ & Etium Rhomanos duces per inuidiã orta ſimultate / Bonifacius factus inferior cum dolorẽ ſuæ iniuriæ nollet vlciſci / niſi dãno & periculo reipubicæ: ad Hiſpanias tranſiuit & Vuandalos ad occupandã Libyam & Africam inuitauit. Quo cum peruolaſſent: ibi regnũ ſuum multo tempore confirmauerũt / & diuina & humana ſine aliquo reſpectu humanitatis vel diuinitatis perturbauerunt.

¶ De regno Vuinſlorum.

VVINILORVM qui poſtea patria ligua Lõgobardi a longis barbis vocati ſunt / certam quidem originem legimus: ſed certum originis eorum tempus non inuenimus. Nam reges regnaſſe ſuper eos legimus / quorum etiam nomina didicimus: ſed annos regni eorũ per tempora diſtinctos non inuenimus. Hi in Scandinauia Scithiæ inſula degentes / cum ita multiplicati eſſent vt eos terra ſua capere nõ poſſet / egreſſione tertię partis minuere multitudinẽ cõſiliũ habuerũt: & quinã exire deberent miſſa ſorte quęſiuerunt. Ergo tertia pars Vuinilorum prout eos miſſa ſors elegerat ducibus Agion & Ibor de Scandinauia egreſſi / de loco in locum incerti & vagabundi: & a multis ſępe bellis impetiti viriliter quia pro anima res erat illis / ſalutem & libertatẽ ſuam defendebant. Porro Agion & Ibor mortuis / regnauit primus ſuper eos Agelmũdus triginta tribus annis / qui dum ageret ſe iuſto ſecurius: a Bulgaribus cum multis ſuorũ eſt extinctus. Lamiſſio regnauit ſecundus / & poſt eum quadraginta annis regnauit Lethu tertius / Ildehoc quartus / Gudeoch quintus / eo tẽpore quo Odoacer regnabat in Italia. Sextus Longobardorum rex fuit Claffo: ſeptimus Tato. octauus: Vualtarith. nonus: Audoluin / qui Longobardos in Pannoniam duxit. decimus: Alboin. qui tranſductis in Italiam Longobardis: regnum eorum ibi firmiſſime ſtabiliuit.

¶ De regno Gothorum.

AT GOTHORVM Qui apud antiquos Gethæ dicti ſunt / quiq; poſtea diuiſi duo ex ſe regna / id eſt Oſtrogothorum & Vuiſigothorũ fecerunt: talem originem fuiſſe cognouimus ex hiſtoria Iordanis. Iſti Scãdinauiã Scithiæ iſulam primo incoluerunt / cuius poſſeſſione non contenti cum rege eorum Berich inde exierunt: & vicinas Scithiæ inſulas & terras peragrantes / vicinas gentes bellis laceſſebant & terrore nominis ſui finitimas gentes ſibi ſubigebant. Poſt ſub Filemere quinto rege ſuo ad vlteriora Scithiæ progreſſi / ad citeriores vſq; ripas Danubij / terras Thraciæ / Dacię / Meſięq; diu longe lateq; ſunt peruagati. Ibi per multa tempora / imo per multa ſęcula in gentem magnam coaluerunt & multas gentes victorijs ſuis applicantes / nomẽ & fortitudinẽ ſuam amplificauerunt: viribus vigentes / ingenio callentes / philoſophiæ quoq; ſtudijs eruditi / natiuam barbariẽ exuentes / humanitate & honeſtate alijs barbari-

cis gentibus præminebant. Tempore autem Decij imperatoris tranſito Da=
nubio cum Gniua rege ſuo grauiter incubabant Rhomano imperio. Qui a
Decio īpetiti bello/exercitu Rhomano protrito/ipm̄ Deciū peremerūt cum
filio Decio. Hac fœlicitate elati & ſępe poſtea in congreſſu Rhomanis duci=
bus ſuperiores effecti toti orbi Rhomano erant terrori. Iſti adhuc trans Da=
nubiū cōſtituti: tempore Valentis imperatoris cœperunt ciuili bello inter ſe
collidi Athalaricus dux vnius partis: cum pręualuiſſet Fritigerno duci alte=
rius partis. Fritigernus a Valente auxiliū petit/Chriſtianum ſe fieri promit=
tit. Valens auxilium mittit/eoſq̨ in ſectam Arrhianorū Arrhianus ipſe indu=
ci fecit. Anno tertiodecimo Valentis Hunni qui & ipſi in Scithia potenter
debachabantur atq̨ ferociter/ nacti oportunitatē ex inteſtina Gothorum ſi=
multate fines eorū ex īprouiſo inuadūt/eoſq̨ bello victos aut ſibi ſubiugant/
aut captiuitate excruciant/ aut patria eliminant. Ita Gothi qui multas gen=
tes ſubdiderant ſuo ſeruitio: Hūnorum ſubduntur dominio/& nimis eorum
potentiam adaugent/dum omnes qui Gothis ſeruiebant per Gothos Hun=
norum parent principatui. Taliter Hunni in omni pene Scithia principatu
& fortitudine cunctis pręminebant. Gothi victi/ partim ſe Danubio tranſito
ingeſſerunt finibus Rhomani imperij/ & a Valente petierunt terram ad in=
habitandū ſibi dari. Qua re impetrata cum aliquandiu ſe continuiſſent ab
omni armorū inſolētia: tandem Rhomanorū auaricia coacti/ & dei familia=
ris inopia/in ipſo imperij ſui ſinu/grauia concitauerunt pręlia. Quibus Va=
lens imperator occurrens bello/victus ab eis & igni crematus: iuſto dei iu=
dicio reipublicæ nimiam ītulit incommoditatem/hoſtibus vero auxit elatio=
nem. Hi ergo Gothi qui Rhomano imperio incubabant: Vuiſigothos id eſt
ſe occidentales Gothos nominabant/& per multos ānos occidentales Rho=
manorum fines vſq̨ ad ipſas vlteriores Hiſpanias infeſtabant/vbi etiā poſt=
modū in regnū coaluerunt. ❡Porro Gothi qui in patrio ſolo trans Danubiū
ſub Hūnorū dñio remanere paſſi ſunt: regulos quidē ſuæ gētis habuerūt/ &
ſeſe Oſtrogothos id Orientales Gothos appellauerunt/ qui & ipſi poſtea per
Theodericū regem ſuū a Zenone imperatore Italiæ regnū dono acceptum
per multos ānos tenuerūt. Ita Gothi quaſi duobus capitis ſui cornibus Oriē=
tem & Occidentē ventilātes acerrime duo ex ſe regna creauere/ ſcilicet Vui=
ſigothorum in Hiſpania: & Oſtrogothorum in Italia.

❡De regno Hūnorum.

DE REGNO Hunnorum quod in omni pene Scithia tene=
bat principatū/ipſa gentis barbaries me ſilere faceret: niſi
illud famoſum Galliarum & Italiæ excidium me loqui co=
geret/ quando per Attilam eorum regem iudicium dei ſe
longe lateq̨ effudit / quem quaſi gladium limatum & exa=
cutum de vagina ſuę indignationis ſuper peccatrices gen=
tes deus diſtrinxit. ❡De eorum ergo origine quæ in anti=
quorum leguntur hiſtorijs aperiam paucis. Filimer Ge=
tharum rex Gandarici magni filius qui poſt egreſſum Scantiæ inſulæ iam
quinto loco tenens principatum Getharum/ cum terras Scithiæ cum ſua

gente introijt / repperit in populo ſuo quaſdam magas mulieres quas Getico ſermone Alirūnas dicunt/eaſq; habens ſuſpectas/de medio ſui proturbat/ longeq; ab exercitu ſuo fugatas in ſolitudine coegit errare. Quas ſilueſtres homines quos nonnulli Faunos Ficarios vocant / per deſertum vagantes dum vidiſſent & earum complexibus ſe in coitum miſcuiſſent: genus hoc ferociſſimū ædiderunt. Quod fuit primū inter Meotidas paludes minutum/ tetrum atq; exile/quaſi hominū genus : nec alia voce notum niſi quod humani ſermonis imaginem aſſignabat/& quos bello forſitan minime ſuperabant/vultus ſui terrore nimiū pauorem ingerentes:terribilitate fugabant eo q; erat eis ſpecies pauendę nigredinis & velut quædam (ſi dici fas eſt)deformis offa nō facies:habēſq; pūcta magis q̃ lumina. Quorū animi fiduciā toruus prodit aſpectus.Qui etiam in pignora ſua primo die nata deſęuiūt.Nam maribus ferro genas ſecant/vt anteq̃ lactis nutrimenta percipiant: vulneris cogantur ſubire tolerantiā.Hinc imberbes ſeneſcunt & ſine venuſtate ephebi ſunt:quia facies ferro ſulcata/tempeſtiuam pilorum gratiam cicatrice abſumit.Exigui quidem forma/ſed arguti/motibus expediti/& ad equitandum promptiſſimi/ſcapulis latis & ad arcus ſagittaſq; parati/ceruicibus firmi/& ſuperbia ſemper erecti.Hi vero ſub hominū figura viuūt beluina ſęuitia. Tali ergo ſtirpe procreati Hūni: cunctis vicinis gentibus erant horrori & formidini. Horum potentiam auxit victoria de Gothis manentibus trans ripas Meotidis Paludis/qui in Scithia pollebant gloria ſingularis potentiæ & fortitudinis. Quam victoriam hoc modo adepti ſunt. Venatores Hunnorum ſequentes veſtigia ceruæ Meotidas paludes tranſeuntis quas imperuias hactenus eſſe putabant : Sciticam regionem diligenter explorant / explorata omnia Hunnis nunciant / ad tranſeundum eos animant. Horum ducatu paludibus tranſitis/ velut quidam turbo ſubito incubuerunt gentibus Scithicis:eaſq; omnes ſubiugauerunt ſibi/ipſoſq; Gothos cęteris imperitantes aut prę minentes expulerunt ſedibus ſuis. Hoc fœlicitatis ſucceſſu Hunni inter cæteras Scithiæ gentes elati : per victoriam de Gothis per annos fere octoginta laborauerunt ad concuſſionem & ruinam mundi. Ab hac ergo eorum victoria vſq; ad mortem Attilæ regnum eorum in hoc opere annotabimus.

De cæteris regnis.

EXTRA Has/& aliæ gentes fuerunt quæ Rhomanum imperium dilacerauerunt/id eſt Gepides/Turcæ/ Alani/ Bulgares / & aliæ plures quæ omnes ab Aquilonis plaga exierunt/vt ſuper hoc fortaſſe videatur dictum per prophetam: ab Aquilone panderur malum ſuper vniuerſam terram.

RDIAMVR Ergo telam narrationis noſtrę ab Anno dñi tricẽteſimo octogeſimo primo. Quo ãno poſt mortẽ Valentis/Valẽtinianus minor & Gratianus filij maioris Valentiniani incipiẽtes ſimul regnare: regnauerũt ãnis ſex. Ab hoc anno Sapor qui diu imperauerat Perſis: imperauit annis viginti octo. Ab hoc anno Britãni ſub imperio Rhomano fuerunt annis triginta tribus / ſuper quos regnabat Maximus tyrannus. Ab hoc anno: Vuandali cũ rege ſuo Modigiſilo/ per Gallias crudeliter debachati ſunt/ annis triginta tribus. Super Francos in Sicambria commorantes: regnabat Priamus. Alij ſcribunt periſſe eum in bello/ quo (vt diximus) Franci nimis attriti ſunt ab exercitu prioris Valentiniani: & de Sicambria exire compulſi. Fritigernus qui ſuper Vuiſigothos aliquandiu regnauerat: ab hoc anno tribus annis regnauit. Oſtrogothis in patrio ſolo ſub Hũnorum dominio remorantibus/ prẹerat Vuinitharius / eiſq́ꝫ ab hoc anno vſq́ꝫ ad mortem Attilæ per annos plus minus octoginta/ prẹfuerunt reguli gentis ſuæ. Balamber Hũnis imperabat/ qui & poſt eum Mundzuch pater Attilæ/ Octar & Rugila fratres eius/ Bleda & Attila frater eius: ab hoc anno vſq́ꝫ ad mortem Martiani imperatoris regnauerunt annis plus minus octoginta.

¶ Anno ab Adam 5579 ſecundum Dionyſium. Anno vero domini 381 ſecundum Dionyſium. Olympiade 289. Anno quarto poſt mortem impij Valentis: imperãt Gratianus & Valentinianus/ Sapor/ Priamus/ Britanni/ Modigiſilus/ Fritigernus/ Vuinitharius/ Balamber.

¶ Rhomanorum.	Perſarum.	Frācorum.	Britānorū.	Vuādalorū.	Vuiſigothorum.	Oſtrogothorū.	Hūnorum.	Anni dñi.
Gratianus.	Sapor.	Priamus.	Britāni.	Wodigiſilus	Fritigernus.	Uuinitharius	Balamber.	
1	1	1	1	1	1	1	1	381

THEODOSIVS a Gratiano magiſter militū ordinatus: icredibili celeritate & mira fœlicitate deuictis multis barbaris gētibꝰ/laſſā re publicā in orietis partibꝰ reparauit.

¶ Clarebant eo tempore Damaſus Rhomæ 13. papatus annū agens. Didimus Alexandrinꝰ/qui a quito ętatis āno lumie captus: quāuis eſſet elemētorū ignarus tñ i litterarū ſciētia/etiā phīs mirabilis. Hieronymꝰ totꝰ diuię ſcripturę icūbēs. Gregoriꝰ Niſenꝰ. Gregoriꝰ Nazāzenꝰ. Martinꝰ Turonēſis archieps. Ambroſiꝰ Mediolanēſis. Rufinꝰ Aquileiēſis preſbyter. Miletius Anthiochenꝰ eps: p hoc clarior qđ Theodoſiꝰ in ſōnis puidit ſe ab eo idui clamide ipeſiali/& diademate coronari. In Aegypto Pachoniꝰ abbas. — ¶ Damaſus papa.

2	2	2	2	2	2	2	2	382

¶ Gratianus valde religioni fauet & per oīa reipublicæ promptꝰ: Theodoſiū cōſortē iperij facit. ¶ Paula iter nobiles Rhomāorū matronas prę nobilis: abrenūciat mūdo. ¶ Ciuitatē quā Antoniꝰ piꝰ cū filio Aurelio cōdidit/& Somonobriā ab adiacēte flumie appellauit: Grānus iperator ſuo dño mācipatā/mutato noīe Ambianis ab ambitu fluminū fecit vocari. ¶ Pſalteriū qđ ſcđm ſeptuagita iterptes in oībus eccleſijs cātabat/Hieronymꝰ correxit. Quo iterū viciato: pſalteriū nouū cōpoſuit. qđ & a ſeptuagita iterptū editiōe nō multū diſcordaret: & cū Hebraico multū cōcordaret. Qđ vt oībꝰ clarū fieret: pſalteriū diſtinxit p aſtericū, id eſt ſtellā. * & per obelū id eſt virgā iacentē/docēs ea q̄ cōtinētur ſub aſterico vſq; ad duo pūcta: in Hebręo haberi/& a ſeptuagita ptermiſſa eſſe. Ea vero q̄ cōtinent ſub obelo vſq; ad duo pūcta: in Hebraico nō haberi/ſed a ſeptuagita addita eſſe iuxta Theodonis dūtaxat trāſlationē. Hoc pſalte-

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ.	Anni dñi.

riũ Damaſ9 papa rogatu Hieronymi i Gallicanis eccleſijs cã= tari iſtituit:& ꝓpter hoc Gallicanũ vocatur. Rhõanis pſalteriũ ſcđm ſeptuaginta retinẽtibus ſibi: ꝓpter qđ Rhomanũ vocat. Hęc duo pſalteria cũ nõ ſufficerent ad ꝓponẽda teſtionia de Chriſto cõtra Iudęos qui nõ recipiũt niſi ea q̃ hñtur in Hebręo. addidit et tertiũ qđ vocat Hebraicũ: ꝑ eo ꝙ rogatu Sophro= nij viri ſapiẽtis trãſtulit illud de hebraica veritate ĩ latinũ/ver bo ad verbũ. Quod pſalteriũ & alia Hieronymi opuſcula idẽ Sophroni9 de Latino in Græcũ trãſtulit. ¶ Eo tp̃e pręfecturã Gallicã miſtrabat vir illuſtris Fauſtinian9/qui genuit filiũ:quẽ ob amorẽ et memoriã beati Firmini martyris Firminũ vocauit Ambianẽſis tp̃e poſteriori ep̃m. ¶ Theophilus Alexãdrię ep̃s cyclũ de obſeruatiõe paſchę p centũ ãnos digeſtũ/quẽ latercu= lũ vocauit/ab hoc ãno ichoauit:hoc eſt a prio cõſulatu Theo= doſij. ¶ Damaſus papa iſtituit rogatu Hieronymi dicere in ec= cleſia in fine pſalmorũ Gloria patri & cet̃a. Sicut erat & cet̃a. Et inſtituit etiã in ecc̃lia pſalmos nocte/dieq; cãtari. ¶ Vt aũt chori in duas ptes diuiſi/ĩpos pſalmos alternati cãtarẽt:iã tp̃e Cõſtãtij iperatoris in eccleſia Antiochena iſtituerãt primi Fla= uianus & Diodorus viri ꝓbatę vitę & doctrinæ/ quod inde ad termĩos totius orbis vſq; peruenit.

3	3	3	3	3	3	3	3	383

¶ Maximus in Britãnia p tyrãnidẽ iperiũ inuadit.

¶ Maximus iſte ex iperatorio gñe deſcẽderat/& magni Cõſtã= tini cõſanguineus fuit:vnde et partẽ iperij ſibi cõpetere calũ= niabatur. Qui cũ Britãnię factus fuiſſet rex:cępit ſubire/ atq; tyrãnidẽ cõtra Rhomanũ iperiũ exercere. ¶ Baſilius Cęſarien= ſis qui gemina phia et ſanctitate claruerat/ cui deus apparẽs ad precẽ eius eũ docuit : vt ꝓprijs verbis ſanctũ ſacrificiũ cõ= ſecraret. Cui reuelatũ eſt ꝙ Mercurius miles & martyr Iulianũ iperatorẽ pemerit:qui iuuenẽ qui ob amorẽ virgĩs ſibi p diabo lũ cõciliatę negauerat Chriſtũ:Chriſto recõciliauit/palã alĩcãs cũ diabolo q ipetrauit a deo vt ſanctus Effrẽ Syrus Gręce loq̃= retur q peccata peccatricis ſcripta & ſignata orãdo obliterauit. His & multis alijs clarus dũ medicus Hebręus iminere ſibi mortẽ per tactum venę reuera pronũciaret / mortẽ orando in craſtinũ diſtulit:& ita medicũ cũ ſuis ad Chriſtũ cõuertẽs fœlici ter moritur. ¶ Damaſus papa inuidioſe de adulterio accuſatus:

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſſ.	Oſtrog.	Hunñ.	Ann dñi.

purgaẜ a 44 epĩs. accuſatores vero eius: de ecc̃lia expellũtur.
❡ Apolliaris Laodiciȩ eps̃ cõuerſ9 i hȩreſin ſui nois a Damaſo papa dãnaẜ/qa dicebat ꝙ xp̃s nat9 ſolã carnẽ nõ aiam ſuſcepit/aut ſi ſuſcepit nõ rõnalẽ ſed tantũ viuificalẽ aiam ſuſcepit/ſed potẽtia deitatis ſuſceptȩ carni ꝓ aia fuerit/& ipa caro nõ de maria ſuſcepta ſit: ſ; caro et verbũ vni9 ſubſtãtiȩ fuerit ❡ Poſt Fritigernũ ſcd̃s apd̃ Vuiſigothos regnat Athanaric9 ãno vno: q cõfȩderat9 Theodoſio/& ab eo Cõſtãtiopoli iuitat9/mox quitodecio die ex quo venerat ibidẽ obijt.

					Athanaric9			
4	4	4	4	4	1	4	4	384

❡ Damaſus papa decreuit ne quid cõtra epos prȩſumãt archidiaconi qui dicũtur corepi: id eſt regionũ vel villarũ epi. ❡ Maximus Pictos & Scotos Britãniã icurſantes ſupat. ❡ Vuiſigothi ſub Theodoſio ipatore ſine rege fuerũt: ãnis 14. ❡ Vuinitharius rex Oſtrogothorũ: ꝓ libertate cõtra Hũnos rebellat i Gothia.
❡ Ambroſius epiſcopus libros de ſpiritu ſancto ad Gratianũ imperatorẽ ſcribit. ❡ Corpus Pauli Cõſtãtinopolitani epi ſub Cõſtãtio i exilio ab hȩreticis ꝓ xp̃o ſuffocati: Cõſtãtinopoli referẜ cũ gl̃ia a Theodoſio iperatore.

					[illegible]codon9			
5	5	5	5	5	1	5	5	385

❡ In Gallia ſctũs Rhoman9 Blauienſis obijt. ❡ Theodoſius Archadiũ filiũ/Auguſtũ facit. ❡ Iuſtina mat Valẽtiniani Arriana: i Ambroſiũ & oẽm ſãctã eccl̃iam catholicã execrabili odio deſeuit. ❡ Frãcis poſt Priamũ Priami fili9 Marcomirus & Sõno filius Antenoris: pricipãtur ãnis 34. Quorũ ducatu Frãci Sicãbria egreſſi: cõſedere ſecus rhenũ i oppidis Germaniȩ.
❡ Vuinitharius Hunnos in bello ſuperat.

		Marcomirus						
6	6	1	6	6	2	6	6	386

❡ Maxim9 i Gallias trãſit/ptẽ Galliȩ ſibi ſubditã: Britonibus tradidit. vnde vſq; ad hũc diẽ mior Britãnia appellaẜ. Maxim9 quoq; apud Treueri ſedẽ iperij ſui ſtatuit & Gratianũ ipatorẽ Lugduni pimit: fratrẽ vero ei9/Valẽrinianũ ſimulato pacis fœdere/p triẽniũ Italia expellit. ❡ Sc̃da ſynodus vniuerſalis 150 patrũ cõgregaẜ Cõſtãtinopoli iubẽte Theodoſio & ãnuẽte Damaſo papa q Macedoniũ negantẽ ſpiritũ ſanctũ deũ eſſe cõdẽnãs/cõſubſtãtialẽ patri & filio ſp̃m ſanctũ eſſe docuit/dãs ſymboli formã quã tota grecorũ & latinorũ cõfeſſio in eccleſia ad miſſas ſolẽnibus diebus decãtat. Hic decretũ eſt vt Cõſtãtinopoẜ tãq̃ nouȩ Rhõȩ eps̃ poſt Rhõanũ põtificẽ hẽat puilegiũ.

¶ Rhoman.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuad.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ.	Anni dñi.

¶ Priſcillianus i Hiſpãia eps condẽs hęreſim ſui nois: eccleſiã pturbat. Hic pſonas ſanctę trinitatis cõfundebat / dicẽs eundẽ eſſe patrẽ quẽ filiũ & ſpiritũ ſanctũ/ carniũ eſcas pro imũdis habebat/ cõiuges viros a nolentibus fœminis/ fœminas a nolẽtibus viris: ſeparabat. Opificiũ ois carnis nõ deo bono & vero: ſed malis angelis aſſignabat. aias eiuſdẽ naturę & ſubſtãtiæ cuius eſt deus eſſe dicebat/ & eas ad agonẽ quendam ſpontaneũ/ non tamen in terris exercendũ per ſeptem cœlos/ & per quoſdã pricipatus gradatĩ deſcẽdere / & in malignũ principẽ incurrere/ a quo mũdũ iſtũ factũ eſſe dicebat. Atq; ab hoc pricipe p diuerſa carnis corpora ſeminari: hoies vero fatalibus ſtellis colligatos/ corpuſq; noſtrũ ſecundũ duodeci ſigna cœli cõpoſitũ eſſe dicebat. cõſtituẽs Arietẽ in capite/ Taurũ in ceruice/ Geminos in humeris/ Cancrũ in pectore/ Leonẽ in manibus/ Virginẽ in vẽtre/ Librã in vmbilico/ Scorpiũ in coxis/ Sagittariũ i virili/ Aquariũ in veſica. Capricornũq; in tibijs. Piſces in plãtis. Sup his auditus in cõcilijs epiſcoporũ Rhomã petit/ ibiq; a ſanctis Damaſo & Ambroſio repudiatus in Gallijs quoq; in ſynodo Burdegalẽſe a ſancto Martino/ alijſq;: hęreticus iudicatus. vbi ſe dãnandũ intellexit iperatorẽ Maxim appellat: a quo audit9 & epatu pulſ9 Treueris ab Euodio pfecto perimit/ cũ multis ſuis ſequacibus edicente iperatore/ vt hui9 ſectę cõplices i Hiſpania pimerẽtur. ¶ Paula Rhomę prępones Bethleẽ/ ibi cũ filia Euſtochio ancillat xpo: & ſancte viuẽdo multas ad emulationẽ ſctitatis inuitat. ¶ Itachius & Vrſatius epi accuſatores Priſciliani cõione eccleſię priuãtur ab epis nephas eſſe dicẽtib9: cuiuſcũq; modi hoiem epoꝝ accuſatione necari/ maxie ipatores & aliqb9 epis Itachiũ & Vrſatiũ defendẽtibus. & hac de cauſa ſctũs Martinus a Maxio moleſtat: quia nolebat cõicare Itachiãis. vix tñ obtinuit/ vt Priſcilianiſtę nõ occiderẽtur. ¶ Theodoſius ſolus: ãnis 11. iperat. ¶ Balãber rex Hũnorum Vuinithariũ i bello pimit poſt quẽ ſcds apud Oſtrogothas regnauit Hũmũdus: annis duobus.

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vulſi.	Oſtro.	Hunñ.	Añ.do
Theodoſius.						Hunimūdus.		
1	7	2	7	7	3	1	7	387

Syricius Rhomanę eccleſię. 36. pſidet. Hic cōſtituit hęreticū pœnitentē per ipoſitionē manus ſacerdotalis: ab ecclia eſſe recipiēdū. Hic manicheos Rhomę iuētos: exillauit. Ambroſi⁹ eps ritū canēdi antiphonas in ecclia primus apud latinos trāſtulit a Gręcis: apud quos hic ritus iā inoleuerat ex īſtituto Ignatij Anthiocheni epi & apſorū diſcipuli. qui per viſionē in cœlū raptus / vidit & audiuit quomō angeli p antiphonarū reciprocationē / hymnos ſanctæ trinitati canebant. Franci Quītinū & Heracliū Rhomanorū duces / cū oibus pene ſuis iuxta Treueri delent. In Aegypto: Ioannes Anachorita ſanctitate & prophetiæ ſpiritu claret.

Syrici⁹. pp.

2	8	3	8	8	4	2	8	388

Corpora Geruaſij & Prothaſij martyrum: Mediolani ab Ambroſio reperta ſunt. Oſtrogothis regnat Horiſmuth: annis duobus.

						Horiſmuth		
3	9	4	9	9	5	1	9	389

Valētinian⁹ iperator maximū fugiēs / Cōſtātinopoli venit: & a Theodoſio paterne ſuſcipit. Pictorū & Hūnorū ducib⁹ Gnamo & Melga regnū Britānię icurſantibus ac deuaſtātibus quia rectore & defenſore carebat / ex quo Maxim⁹ oēs bellicoſos viros ſecū abduxerat: nūciata eſt Maximo regni ſui tāta calamitas. At ille miſit Gratianū municipē cū duab⁹ legionib⁹ vt Britonib⁹ ferret auxiliū: qui cū hoſtib⁹ pliati / fugauerūt eos in Hyberniā. Auguſtin⁹ cū eſſet Manicheus p Ambroſiū ad rectā fidē cōuertitur / & relictis ſcholis baptizatur.

4	10	5	10	10	6	2	10	350

Maxim⁹ tyrān⁹ ab Ambroſio excōicat⁹ / quia corigi noluit: a Theodoſio Aquileiæ i bello pimit / & valētinian⁹ iperio reſtituit. Alia hiſtoria dicit Maxim Rhomæ ab amicis Gratiani eſſet interfectum. Gratian⁹ municeps: audita nece Maximi cępit dyadema regni. Exide tantā tyrānidē exercuit in populo vt cateruatim irruentes in eū / interficerent illum.

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britā.	Vuā.l.	Vuiſi.	Oſtro.	Hunñ.	Anni dñi.

Oſtrogothi ſine rege fuerũt: annis 40.

5	11	6	11	11	7	1	11	391

Theodoſiꝰ iperator imane facinꝰ qđ cõmiſit/quãdo Theſſalonicę ſeptẽ milia ciuiũ fecit occidi ĩ vltionẽ iudicũ in ſeditiõe occiſorũ imitabili publicę pœnitẽtię exẽplo diluit. ab Ambroſio eccl'ia expulſꝰ: & hũili ſatiſfactiõe recõciliatus. Gregorius Nazãzenus eṗs obijt.

Ambroſiꝰ poſt Hilariũ Pictauẽſẽ/ hymnos ĩ eccl'ia canẽdos: primꝰ cõpoſuit. Claudianus gẽtilis poeta Rhomę claret.

6	12	7	12	12	8	2	12	392

Caput Ioãnis baptiſtę a Theodoſio iperatore/Cõſtãtinopolim trãſlatũ eſt: qđ cũ Valẽs iperator olim illuc voluiſſet trãſferre: vehiculũ ĩ quo ſanctũ caput ferebať/nullo modo moueri potuit.

7	13	8	13	13	9	3	13	393

Terribile in cœlo ſignũ: colũne per oĩa ſimile apparuit.

In Hiſpania Prudẽtius Lyricus poeta claruit.

8	14	9	14	14	10	4	14	394

Hieronymus librũ Illuſtriũ virorũ hic finit. Gennadius ab hinc icepit. Alexãdrię iuſſu Theodoſij/tẽpla idoloꝝ a Theophilo eṗo deſtruũť: & euerſo famoſo Serapis Fano martyriũ ibi cõſecrať. et ĩ eo oſſa Ioãnis baptiſtę recondũtur/q̃ hoc modo Alexãdriã trãſlata fuerũt.

Apoſtata Iuliano ipãte/& cõtra xp̃m furẽte: pagãi oſſa Ioãnis baptiſtę in vrbe Samaria ſepulti/ effracto ſepulchro: extrahẽtes diſpgebant p agros ea q̃ rurſus collecta igni cremabãt/& ſanctos cineres pulueri immixtos/p aera diſpgebãt. Sed quidã monachi ex Hieroſolymis imixti furẽtibꝰ pagãis/quotquot potuerũt oſſa collegerũt & ad abbatẽ ſuũ Philippũ Hieruſalẽ detulerũt. Philippus ea Athanaſio eṗo miſit Alexãdriæ.

Sãctus patriciꝰ Scotus ĩ Hybernia cũ ſuis ſororibꝰ vẽdiť/vbi cũ eẽt regis portariꝰ: ãgeli ſępe allogo fruiť.

9	15	10	15	15	11	5	15	395

Hieronymo ſacras ſcripturas veteris teſtamẽti de Hebraica veritãte ĩ Latinã linguã vertẽte/æditio 70. ĩterp̃tũ q̃ tenebať a cũctis/& Gręcis & latinis cępit in ſcđis hẽri: quod cũ cõtra ĩueteratũ vſũ eccl'ie fieri/q̃uis ſcti & docti viri ægre ferrẽt/p̃ualuit tñ authoritas Hebraicę veritatis poſtq̃ patuit q̃tũ ab ea diſcrepẽt 70. interp̃tes.

¶Rhomar.	Perſa.	Franc.	Britā.	Vuād.	Vuiſi.	Oſtro.	Hunn.	Anni

¶ Arſenius Rhomę claret/qui vſq; ad quadrageſimū ætatis annū in aula ĩpatorū glorioſe militās: ex ſenatore fit monachus et per ānos quinquagintaquinq; in eremo ſanctitatis exēplo/ oībus mirabilis enituit.

10	16	11	16	16	12	6	16	3.6

¶Hoc tpe in caſtello Iudeæ Emaus natus eſt puer pfectus: ab vmbilico & ſurſū diuiſus/ ita vt hēret duo pectora et duo capita: et vnuſqſq; pprios ſeſus/ & vnꝰ edebat et nō alter/ vnꝰ dormiebat & alter vigilabat/ nōnūq̃ inſimul dormiebāt/ iſimul ludebāt ad alterutrū/ & flebat vterq;/ et pcutiebāt ſeinuicē. Porro vixerūt ānis ferme duobus/ & vnꝰquidē mortuꝰ eſt: alter vero ſupuixit diebꝰ q̃tuor. ¶Valētinianꝰ ĩpator nimia auſteritate Arbogaſtis magiſtri militū ad vitę tediū pductꝰ: laq̃o vitā finiuit. Eugeniꝰ auxilio Arbogaſtis tyrānizat. ¶Corpa Abacuch & Micheę pphetarū reuelant. ¶Didimꝰ abſq; oculis/ āno ętatis 15. Alexādrię obijt.

11	17	12	17	17	13	7	17	397

¶Theodoſius Eugeniū & Arbogaſtē i bello pimit: & ipſe nō multo poſt obijt. Poſt quē filij eiꝰ Archadius & Honoriꝰ iperāt: ānis 13. ¶Corpa Nazarii & Celſi martyrū Mediolani ab Ambroſio reperta & leuata ſunt.

Archadiꝰ et Honorꝰ

1	18	13	18	18	14	8	18	398

¶Cōſtātinopolis irā dei formidās/ igne ſup nubē terribiliter fulgēte: ad pœnitētiā cōuerſa euaſit. ¶Rufinꝰ magiſter militię oriētalis rebellās/ a Stilicone magiſtro militię occidētalis: pimit. ¶Gildo comes Africę rebellās cōſueta ſtipēdia Rhomāis ſubtraxit: quē nō multo poſt Stilico iterficiēs/ Africā ad ius priſtinū redegit. ¶Vuiſigothi rupto cū Rhomāis fœdere: Alaricū ſup ſe regē creāt q regn. ānis 15. Alaricꝰ

2	19	14	19	19	1	9	19	399

¶Anaſtaſius Rhomanę eccl'ie 37. pſidet. ¶Sāctus Martinꝰ ſcdm quoſdā obijt hoc āno. ¶Florebāt i eccleſia hoc tpe ſcti et docti viri Ioānes Chriſoſtomꝰ Cōſtantinopolis eps: ſctitate quidē et ſciētia clarꝰ/ ſed i facūdia ſua ſeuerior & liberior iuſto. Donatꝰ Ephyri eps/ qui igentē dracone expuēs i ore eius iterfecit: quē octo iuga boū vix trahere nō potuerit ad cremādū. ¶In Hiſpāia Oroſiꝰ hiſtoriographus: clarus habet. ¶In Aquitania Seuerus qui vitā ſancti Martini & multa alia ſcripſit/ qui i ſenecta a Pelagianis ſeductus: ſilentiū vſq; ad

¶Anaſtaſiꝰ papa.

Rhoma nc	Perſa.	Fran.	Britā.	Vuād	Vuiſig.	Oſtro.	Huñ.	Anni dñi.

mortē tenuit tacēdo corrigēs quod loquēdo peccauit.

In Gallia Seuerinus Agripinēſis agnoſcitur.

Seruatius quoq; decim⁹ Tungrēſis eps: dñi noſtri ieſu xp̄i cōſanguineus/nō ſolū ex eo ꝙ volūtatē dei patris faciebat: ſed etiā ſcdm carnē. qui natus quidē in Perſide fili⁹ fuit Eminiu cui⁹ pater fuit Eliud frat Elizabeth/q̄ pepit Ioannē baptiſtā. Mat vero Eliud & Elizabeth Eſmeria ſoror fuit Annæ quæ genuit Mariam matrem domini.

3	20	15	20	20	2	10	20	400

Rhomanorū prouincias hinc Vuiſigothi: inde Hunni grauiter incurſant.

Rhomę celebrato gladiatorio ludo Thelematius monachus increpans populū attētius ſpectaculo inhiantē: lapidatur a pp̄lo. vnde offenſus Honori⁹ imperator: gladiatoriū ludū edicto ſuo in perpetuū remouit.

4	21	16	21	21	3	11	21	401

Imperatores zelū patris Theodoſii ſecuti: i toto orbe Rhomano templa idolorū deſtrui iubent.

Hieronym⁹ & Rufinus preſbyter Aquileiēſis orta inter ſe ſimultate/ pro q̄ſtionibus ſcripturarū libros inuectiuarū ſatis quidā luculēto: ſed nimis mordaci ſermone in alterutrū ſcribunt.

5	22	17	22	22	4	12	22	402

Sanctus martinus ætatis anno octogeſimo primo/ epatus vero viceſimoſexto obijt hoc anno ſecundū proſperū/ qui ſcripſit eū obijſſe āno quīto Archadij & Honorij: imo ſcdm Seuerū qui ſcribit in vita ei⁹/ cū poſt mortē Priſcilliani. 16. annos vixiſſe.

6	23	18	23	23	5	13	23	403

Ambroſius Mediolanenſis obijt/ cuius vitā Paulinus Nolanus eps ad Auguſtinū epiſcopum deſcribit.

Hic Paulinus Nolę poſtmodū eps cū eſſet inumerabiliū prędiorū dn̄s/ admirabili exēplo venditis oībus/ religionē expeditus elegit: cui Theſaria ex cōiuge ſoror facta/ æquatur beatę vitę teſtimonio & merito. hic ſe epm pro captiuo filio pauperis viduæ.

Rhomã.	Perſa.	Frã.	Britã.	Vuã.	Vuin.	Oſtro.	Hũn.	Añ. domini

in ſeruitutẽ barbari addixit/ſed diuinit⁹ ꝓditus quis eſſet: multos captiuos libertati reſtituit.

Hoc tẽpore in Italia Siſinnius/Martyrius & Alexander a gentilibus martyrizantur. Quorũ corpora cũ Mediolanũ deferrẽtur: cęcus per eos illuminat/ dicens ſe illuc per viſum directũ eſſe ab Ambroſio epo dicẽte ſe in horũ martyrũ cõſortio deputatũ eſſe.

Stilico pacẽ fratrũ ĩperatorũ interturbare volens: Alaricũ regẽ Gothorũ fecit ordiari magiſtrũ militũ.

7	24	19	24	24	6	14	24	404

Innocẽtius Rhomanę eccleſię 38 pſidet. Hic decreuit pacis oſculũ ad miſſas dari: ſabbato ieiuniũ celebrari. oleo ad vſus infirmorũ ab epo cõſecrato licere vti/ nõ ſolũ presbyteris/ſed oibus etiã xpianis in ſuã/ſuorũq; neceſſitatẽ vngendo. Innocẽtius papa.

In Britãnia Pelagius execrabili doctrina eccl'iam Chriſti maculare nititur/dicens hoiem ſine gratia poſſe ſaluari ſuis meritis. vnũquẽq; ad iuſtitiã ꝓpria volũtate regi/infantes ſine peccato originali naſci ſed tã iſõtes eſſe q̃ iſõs fuit Adã ãte pũaricationẽ/nec ideo baptizãdos eſſe vt a pctõ ſoluant: ſed vt p adoptionẽ in regnũ dei admittant/qui & ſi nõ baptizẽtur eſſe tñ eis extra regnũ dei æternã & beatã vitã Adã ſolũ ſuo pctõ lęſum eſſe/eũq; mortuũ eſſe nõ ex culpæ merito: ſed ex conditione naturæ qui moriturus fuiſſet/etiã ſi nõ peccaſſet. dicebat etiã irritas eſſe orõnes q̃ fiũt ab eccl'ia: ſiue pro fidelibus ſiue ꝓ infidelibus. Hũc & Celeſtiũ & Iulianũ cõplices ei⁹: Innocẽti⁹ papa dãnauit. Hieronym⁹ quoq; & Auguſtin⁹ & alij/eos vt fidei hoſtes armis veritatis ĩpugnabant. Oriẽtales etiã grauit exagitat mota de deo queſtio. vtrũ deus ſit corpus & hũanũ ſcema habeat an ſit incorporeus/& ab hũano ſcemate oino alien⁹: ſimplicioribus deũ corporeũ & ab hũano ſcemate eſſe aſtruentibus/alijs hoc deſtruentibus.

8	25	20	25	25	7	15	25	405

Rhomę Alexis nobiliſſimi Rhomanorũ vita mirabilis declarata eſt: qui prima nuptiarũ nocte ſponſã relinquẽs

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britā.	Vuād.	Vuiſi.	Oſtro.	Hunñ.	Anni dñi.

pro Chriſto ꝑegrinatꝰ eſt ꝑ decē & ſeptē ānos: & tādē
apud Ediſſā Syrię vrbē imagine ſanctę genitricis Ma
rię eū diuulgāte/ inde quoq; fugit. & ad portū Rho=
manū nō ſpōte appulſus/ a patre ſuo vt pauꝑ accipit.
Ibiq; nulli cognitus decē & ſeptē ānos agēs itenore vi=
tæ ſuæ in charta deſcripto: obijt. & diuia voce maniſe
ſtatus: totā Rhomā ſtupore & gaudio affecit.

¶ Ioannes Chriſoſtomus Eudoxiā vxorē Archadij iperatoris
multoſq; ſacerdotū infeſtos habens: : ep̄atu pellitur &
exiliatur. Sed populo ꝓ hoc tumultuāte/ reuocat. ſcđo
exiliat: ſed terręmotu regiā vrbē grauiter cōcutiente/
a ciuſbus reuocatur.

9	26	21	26	26	8	16	26	406

¶ Pachomius abbas centeſimūdecimū ānū agēs: in virtutibꝰ
cōſumat. ¶ Archadius iperator oſſa Samuelis ꝓphetę
a Iudęa Cōſtātinopoli trāſtulit/ tā hilariter occurrēti=
bus populis: ac ſi eū viuentē cernerēt. ¶ Paula Beth=
leē obijt: cuiꝰ vitā Hieronymꝰ ſcribit. ¶ Auguſtinus
in eccleſia philoſophatur: cuius librorū tractatuū &
epiſtolarū numerus pluſq; ad mille triginta extēditur/
multis numero non cōpręhenſis.

10	27	22	27	27	9	17	27	407

¶ Ragadaſus Scithia cū ducētis millibus Gothorū a Scithia
veniēs: Italiā iuadit. Ex hoc murmur multum blaſ=
phemantiū infremit in Chriſtū/ Chriſtianitatis tēpora
culpātes: fœlicitate gentiū attollūt: inter quos ꝑcipue
Symachus orator furebat: qui etiā ſcriptis epiſtolis
ſuis aiebat de ydolatria/ & de repetenda ara victoriæ.
Quorū latrātiū ora/ ſecto eis veritate olle obſtruxe=
rūt: Auguſtinus libro de ciuitate dei/ & Oroſius hiſto=
ria ſua. Prudētius quoq; poeta/ luculento metrici ope=
ris libello: blaſphemias Symachi refellit.

11	28	23	28	28	10	18	28	408

¶ Auguſtinꝰ apud Yponē Africæ/ & Hieronymꝰ apud Beth=
leem Iudę/ per epiſtolas iter ſe vſq; ad ſimultatē diſce=
ptant de quibuſdā ſcripturæ capitulis: maxime de eo
quod dicit Paulus ſe Petro i faciē reſtitiſſe: quia reprę=
henſibilis erat. de quo Hieronymꝰ ſcripſerat: quia Pau

Rhomañ.	Perſa.	Frañ.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtro.	Hunñ.	Anni dñi.

lus Petrũ nõ reuera ſed ſimulate reprehẽderit. Auguſtinus cõtradicebat: ꝙ eũ reuera/ nõ ſimulate rephẽderit. ¶ Multis vrbib⁹ vaſtatis/ Radagaiſus a Rhomanis concluſus: interijt cũ omnibus ſuis. ¶ Sdigerdis imperat Perſis: annis 34.

Rhomañ.	Perſa. (Sdigerdis)	Frañ.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtro.	Hunñ.	Anni dñi.
12	1	24	29	29	11	19	29	409

¶ Ioãnes Chryſoſtomus vrgentibus inimicis epiſcopatu abdicatus/ ab Archadio exilio relegatur: ibiq; nõ multo poſt moritur.

¶ Innocentius papa/ & occidẽtales epi: pro Ioãnis prẹiudicio ab orientaliũ ſe cõmunione ſuſpendut.

¶ Iram dei pro morte Ioãnis/ nimia grandinis tempeſtas Conſtantinopoli incũbens: & mors Eudoxiẹ Auguſtæ ſubſecuta/ intentat.

Rhomañ.	Perſa.	Frañ.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtro.	Hunñ.	Anni dñi.
13	2	25	30	30	12	20	30	410

¶ Archadius orientalis imperator timẽs filio ſuo octẽni puero Theodoſio/ eiq; tutorẽ Sdigerdẽ Perſarũ rege teſtamẽto deſignãs: mortẽ obijt. Sdigerdis tutela pueri benigne ſuſcepit: & pacẽ firmiſſimã cum Rhomanis fecit/ mediãte Marutha Meſopotamiæ epiſcopo. Is Maruthas & apud Perſas/ & apud Rhomanos omnimodis clariſſimus habebatur.

¶ Vtice terra ſeptem diebus mugitũ dedit.

¶ Vtilico regnu Honorij affectãs filio ſuo Eucherio/ reipublicæ pernicioſus efficitur. barbaras gentes ipſe alias regno immittens/ alias conſenſu ſuo fouens. vnde modo ſolito/ grauius earum & maxime Vuandalorum rabies per Gallias exarſit.

¶ Honorius poſt Archadij mortẽ/ cum fratruele ſuo Theodoſio regnauit: annis quatuordecim.

Rhomañ. (Honorius)	Perſa.	Frañ.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtro.	Hunñ.	Anni dñi.
1	3	26	31	31	13	21	31	411

¶ Atticus Conſtantinopolites epiſcopus: claret.

¶ Vuandali duce Croſco Gallias peruagati: multas vrbes & eccleſias ſubuertũt. Croſcus tãdem a Mariano prẹſide Arelati captus/ et per victas vrbes ignominioſe retractus: ad mortem tormentatur.

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtro.	Hunñ.	Añ. domini

Sub hoc turbine inter multos martyrizãtur Sedunẽſis Florẽtinus & Hylarius/ Deſyderius Lingonẽſis cũ Vincentio Archidiacono/ Antidius Veſontiẽſis epus.

De hoc Antidio legiť ꝙ aliquãdo tertia feria poſt palmas tranſiens pontẽ Duuij flumĩs/ vidit agmen dęmonum geſta ſua principi ſuo referentium: & inter eos Aethiopẽ in manu Sandaliũ ꝑferentẽ ad iudiciũ qđ Romanũ ꝑſulẽ cuius hoc erat per ſeptẽ ãnos ĩpugnatũ: tãdẽ ad lapſũ traxerit. qui vocãs ad ſe Aethiopẽ et in virtute dei & ſanctę crucis ſup eũ aſcendẽs/ eo vectãte Rhomã venit feria quĩta/ hora celebrãdi officij: & dæmone pro forib⁹ expectãte/ papę rem retulit. negãtẽ ꝑ Sandaliũ ad pœnitẽtiã mouit. & miſſa vice eius celebrata & parte Chriſmatis a ſe cõſecrati aſſumpta/ dęmone reuectãte ad eccleſiã ſuã rediit ſabbato ſancto / hora celebrandi officij.

Rhomæ fœmina gygãtheæ magnitudinis/ de parẽtibus mediocris ſtaturæ nata: multis ſtupori erat.

2	4	27	32	32	14	22	32	412

Alaricus rex Vuiſigothorũ per Italiã debacchatus: mãdat Honorio ĩperatori/ vt aut ſecũ bello cõgrediať/ aut Gothis in regno ſuo locũ ad habitandũ largiať. Honori⁹ Gallias furori gẽtiũ vndiqꝫ expoſitas/ eis cõceſſit.

3	5	28	33	33	15	23	33	413

Vuandali Gallias quas per tot ãnos lacerauerũt relinquẽtes timore Gothorũ/ cũ alanis & ſuerijs Hiſpanias occupãt: ibiqꝫ fere 30 ãnis habitauerũt.

Alaric⁹ facto fœdere cũ Honorio/ cũ ad Gallias ſibi datas tenderet: Stilico ĩpo ſancto die paſchę ex ĩproviſo ſup eũ irruit/ & primo ĩpetu victor: poſtea a Gothis turpiter vincitur. Honorius cognito Stiliconẽ eſſe tantorũ malorũ incentorẽ/ & vitæ ſuæ ĩſidiatorẽ: eũ cũ filio eius Eucherio occidit. Alaricus rupto fędere Italiã repetit/ ipſã Romã accipit/ & ĩ ea multa incendit/ multos affligit: a ſanguie tamẽ & cæde tẽperat/ & ad ſanctorũ limina cõfugiẽtibus indulget/ tertia die ſponte Rhoma egreditur: ad Siciliã nauigare contendens/ naufragiũ patiť/ & nõ multo poſt

Rhoman.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ	Anni dñi

apud Cõſentiã vrbẽ ſubita morte defungitur.
Capta eſt autem Rhoma. 9. Calẽdas Septẽbris: ãno
1164. cõditionis ſuæ. His diebus apud Africã in
Vticenſi littore / dens gygantis inuentus eſt tã ing ẽs
vt ſi minutati in modulos noſtrorũ dentiũ cõcideret:
cẽtũ dẽtes inde fieri poſſent. Interi Vuãdalis Gal-
lias icurſantibus cõgreſſi Franci Modigiſilũ regẽ cũ
viginti millibus Vuandalorũ extinguũt: et ſupma fot
te interitio Vuãdalorũ fuiſſet / niſi religis eorũ Alano-
rũ Reſplẽdial ſubſidio vẽiſſet. Britãnorũ vires hac
tempeſtate nimijs hoſtiũ irruptionibus / nimis erant
attenuatę / & quia a Rhõanis vndiq; bello laborãtib9
nihil ſubſidij hẽre potãt: ſubtrahũt ſe ab eorũ dñatiõe
et per ãnos circiter 78. multis calamitatib9 laboraue-
rũt. Inito aũt cõſilio: dixerũt Lundoniẽſem archiepm
ad regẽ mioris britãnię Aldroenũ vt eis ſuccurreret.
At ille tradidit eis fratrẽ ſuũ Cõſtãtinũ cũ armata mi
litũ manu / ſicq; Cõſtãtin9 erectus eſt i regẽ: regnauitq;
decẽ ãnis. habuit autẽ tres filios: Cõſtantẽ qui mona
chus fact9 eſt / Aureliũ / Ambroſiũ & Vtherpẽdragon.
Vuãdalis poſt Modigiſilũ / Modigiſili filius Gunde-
ricus regnat in Hiſpanijs: ãnis 15. Vuiſigothorũ
tertius regnat Athanulphus: annis 3. Franci ſępe
Gallias icеſſantes: diripiũt primo / & ſecũda irruptiõe
incendũt vrbẽ Treuerim quã condidit Treber filius
Nini Aſſyriorum regis profugus a facie nouercę ſuæ
Semiramidis / & a ſuo noie Treuerim denoiauit.

			Buitãni	Gũderic9	Athanulphus			
4	6	29	1	1	1	24	34	414

Athanulphus Rhomã redijt / quod reliquũ erat abradit / in
ter cæteros Placidiã quoq; ſororẽ Honorij iperatoris
captiuã abducit: eãq; ſibi vxorẽ ducit. Honori9 ipa
tor quia i deo ſpauit affectu optimę religionis: libera-
uit eũ deus a multis in ſe vndiq; inſurgẽtibus tyrãnis.
Siquidẽ in Britãnijs: Gratianus, in Gallijs: Cõſtan-
tinus / & Cõſtãs filius eius ex monacho Cęſar factus.
Itẽ poſt eos i Gallijs: Gerontius & Maxim9 Saluſtius
Iouinus Sebaſtianus, in Africa: Eraclianus, Rhomæ:

Rhoman.		Perſa.	Fran.	Britã.	Vuada.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ.	An. dni.

Tertulus & Attalus ille/quē Gothi capta Rhoma imperatore Ludicro creatũ vno die iperiali ſcemate pcedere/craſtino aũt ſeruili ſcemate ſibi miniſtrare fecerũt. hic inquã nõ iã Ludicro ſed ſerio iperatore affectans:& hi oēs in tyrãnidē inuaſerũt diuerſis locis/diuerſis tpibus a militibus Honorij capti aut extīcti perierũt. ❡ Notandũ vero ꝙ tres primi reges quidē Britãniæ fuerũt ſibi ſuccedētes:Gratianus videlicet Cõſtantin9 & Cõſtans/ſed ideo tyrãni vt arbitror appellãtur/ quia Rhomano iperio ſubiectionē minime exhibebãt:vel quia ipm imperiũ inuadere nitebãtur.

	5	7	30	2	2	2	25	35	415

❡ Maximus Taurinēſis eps claret/ qui in omelijs cõponēdis & in eccleſia declamãdis:ſtuduit eleganter.

❡ Hiſpaniæ: Vuãdalorũ ferro/fame/peſtilētia/morſib9 beſtiarũ grauit laborãt. ❡ Valentia Galliarũ ciuitas a Gothis capta eſt. ❡ Prędeſtinatorũ hęreſis/hoc tēpore cœpit ſerpere/qui ideo pdeſtinati vocãtur:quia de prędeſtinatiõe & diuina gratia diſputãtes/aſſerebant quod nec pie viuētibus proſit bonorũ operũ labor:ſi a deo ad mortē pdeſtinati fuerit/ nec impijs obſit ꝙ iprobe viuãt:ſi a deo pdeſtinati fuerint ad vitã. quę aſſertio:& bonos a bõis auocabat/& malos ad mala prouocabat. Hæc hęreſis ex libris Auguſtini male itellectis:initiũ ſumpſiſſe dicitur.

	6	8	31	3	3	3	26	36	416

❡ Honorius iperator ſopitijs in Africa hęreticijs:pacē reddit eccleſijs. ❡ Perempto a ſuis Athanulpho Vuiſigothorũ rege:Sigericus regnat/anno vno.

❡ Iudęus quidã cũ queſtus cauſa ſępe in multis hęreticorũ eccleſijs baptizatus fuiſſet: venit etiã ad eccleſiam ortodoxorũ ſub eadē intentione baptizandus/ et cũ baptizari deberet/aqua fontis ſubito diſparuit/ et iterũ allata aqua & fonte repleto/iterũ atq; iterum aqua diſparēs/virtutē dei & Iudęi perfidiã oſtendit.

	7	9	32	4	4	Sigericus 1	27	37	417

Zoſim9. pp ❡ Zoſimus Rhomanę eccleſię 39. pręſidet. Hic decre-

Rhoman.	Perſa.	Franc.	Brită.	Vuăd.	Vulſi.	Oſtrog.	Hunň.	Añ. dñi.

uit cęreũ ſabbato ſancto paſchę per eccleſias bñdici. ❡ Quidã occidentales vltimo ãno cycli decẽnoualis pro emboliſmo cõmunẽ annũ tenẽtes/ac per hoc in paſcha celebrãdo aberrãtes: diuio miraculo ad veritatẽ reuocãtur. In vna enĩ Italię eccleſia vbi annuatĩ ſabbato ſancto paſchę hora baptizandi ſolebat aqua diuinitus manare/& ſtatim ex ſeſe redire nullo deductorio penitus apparẽte/nũc tẽperius iuſto/ id eſt 8. Calendas Aprilis paſcha celebrãtes/aqua nõ emanãs expectatiõe totius diei ac noctis feſellit. legitimo aũt die paſchę hora baptizãdi aq̃ ſolito emanãs 10 calẽd. maij paſcha debere celebrari oſtendit. ❡ Corpa ſanctorũ Stephani pthomartyris/ Nichodemi/ Gamalielis & Abibon: Luciano preſbytero reuelata ſunt/& corpus quidẽ prothomartyris Stephani Ioãnes eps̃ a Caphargamala Hieruſalẽ trãſtulit/ quod poſt aliquot annos inde leuatũ/ a Iuliana matrona quę corpus Alexãdri viri ſui ſepulti/iuxta corpus pthomartyris leuare volẽs/pro corpore viri ſui corpus pthomartyris leuauit/& multa miraculorũ gloria illuſtratum Conſtãtinopolim detulit. ❡ Perempto a Vuiſigothis Sigerico/regnat Vuallia: annis duobus.

					Vuallia			
8	10	33	5	5	1	28	38	418

❡ Oroſius pſbyr rediens a Hieronymo/ad quẽ miſſus fuerat ab Auguſtino pro diſcenda quęſtione / de origine animæ/ reliquias prothomartyris Stephani ad Africã detulit cum Hiſtoria inuentionis eius quam gratia miraculorũ proſequẽte/vbiq; deus mirificauit. Vnde plura Auguſtinus multo plura ſcripſit Euodius.

❡ Honorius pacto fœdere cum Gothis: Aquitaniã tradit eis.

❡ Vuallia Placidiã ab Athanulpho captã reddit Honorio fratri: Honorius eam dat vxorẽ Conſtãtino comiti/ex quo Placidia Valentinianum genuit/qui poſt Honorium regnauit.

¶ Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtro.	Hũñ.	Añ. do
9	11	34	6	6	2	29	39	419
	¶ Symone & Marcomiro Francorũ ducibus defunctis Frãci in cõe deliberãt vt et ipſi ſicut aliæ gentes regnum habeant: et filiũ Marcomiri ducis Pharamundũ ſibi regem ordinant/qui regnauit annis 11.							
		Pharamũdus						
10	12	1	7	7	3	30	40	420
¶ Boniſacius papa.	¶ Boniſacius Rhomanę eccleſię 40. pręſidet. Cõtra hũc Boniſaciũ ordinato Eulalio/& pro hoc diſſidẽte eccleſia: ambo iuſſu Honorij Auguſti vrbe egrediuntur, & ſic reprobato Eulalio iuſſu Auguſti Boniſacius quia prior ordinatus fuerat/ſedi apoſtolicę reſtituit. Hic decreuit vt nulla mulier/aut monacha pallã ſacratã altaris cõtingeret/aut lauaret/aut incẽſum poneret: & vt ſeruus/vel obnoxius curiæ/aut cuiuſlibet rei non fiat clericus.							
11	13	2	8	8	4	31	41	421
	¶ Hieronymus per quinquaginta ſex annos libris ſuis cõfectis: ita pectore prę laboribus detecto/vt lecto ſurgere nequiret niſi apprehenſo manibus fune qui ad hoc de trabe pendebat: obijt apud Bethleẽ anno ætatis ſuæ 98.							
12	14	3	9	9	5	32	42	422
	¶ Franci vti cęperũt legibus/ & legẽ Salicã dictauerũt. per quatuor gentis ſuę proceres electos de pluribus: his appellatos noĩbus. Viogaſt/Bologaſt/Salagaſt/Vuidigaſt. in villis Germanię Salechaim/Bodohai/Vuindchaim. hi quatuor proceres per tres mallos cauſarũ origines cõueniẽtes ſolicite tractãtes: de ſingulis diſcutiẽdo ſicut lex Salica declarat iudicare decreuerũt. Vuãdali/Alani/Sueui: regiones Hiſpaniarũ ad habitandũ inter ſe trifariã cõpartiti/et in tribus regnis diuiſi collidũtur iter ſe inteſtino bello.							
13	15	4	10	10	6	33	43	423
	¶ Honorius Cõſtantiũ virũ ſororis ſuæ Placidię in iperiũ aſciſcit: qui octauo iperij menſe obijt. Eſtimo hũc eſſe Cõſtantinũ quẽ Beda dicit i Galliã ab Honorio miſſum. ¶ Britãnis ſubiectionẽ Rhomano iperio repromittẽtibus: ſubſidiũ mittit Honorius & Hiſpanis Vuã-							

Rhomañ.	Perſæ	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog	Hũno	Añ. dñi.

dalorũ bello laborantibus:ſed id fruſtra fuit.

14	16	5	11	11	7	34	44	424

¶ Honorius tricẽnalibus ſuis de pompa capti Maximi tyrãni Rauẽnę celebratis:obijt. ¶ Theodoſius vtriq; regno ĩperat ãnis tribus. ¶ Vuallia rex Vuiſigothorũ Vuandalos in Hiſpanijs proſequutus: debellat. ¶ Conſtantino rege Britonũ Vuortegirnus cõſul Geuiſſeorũ Cõſtantẽ ex monacho ĩ regẽ ſublimauit & vice epĩ ĩpe capiti ei⁹ dyadema ĩpoſuit.affectabat enĩ regnũ ſibi vſurpare:ſed Cõſtãs q legitie non poterat regnare quolibet modo/aut depoſitus/aut pereptus fuiſſet.Nã fratres illius adhuc pueri erant/Ambroſi⁹ & Vtherpendragon/& ad regni gubernaculũ nõdũ idonei.Rhomã autẽ ad opẽ ferendã Britonib⁹ vltra nõ reuerſuri ſuaſerunt ei murũ cõſtruere ab oriẽte in occidentẽ/inter Deirã & Albaniã:vt hoſtiũ acceſſus detineret/peritiãq; armorũ tradiderunt eo q̄ patria militibus eſſet euacuata.

Theodoſius								
1	17	6	12	12	8	35	45	425

¶ Ioãnes Hũnos regno imittit: & eorũ auxilio ad tyrãnidẽ intendit. ¶ Vuandali Mauritaniã inuadunt. ¶ Hoc tẽpore Theoniſtus epſ ab hęreticis pulſus eſt vrbe ſua Philippis cũ diſcipulis ſuis/Albano/Vrſo/Tabrahã:ex quibus Alban⁹ apud Maguntiã Gallię ciuitatẽ/reliqui vero in diuerſis locis Italię pro Chriſto martyrizantur.

2	18	7	13	13	9	36	46	426

¶ Celeſtinus Rhomanę eccleſię 41:pſidet. Hic cõſtituit vt pſalmi Dauid centũquiquagita ante ſacrificiũ canerentur antiphonatim ex oibus.quod ante nõ fiebat: niſi tantũ epiſtola beati Pauli & ſanctũ euangeliũ recitabatur.Ex hoc inſtituto excerpti de pſalmis itroitus/gradalia/offertoria/ante ſacrificiũ cõmuniones/inter cõicandũ cũ modulatione ad miſſã in eccleſia Rhomana cãtari cœperũt. ¶ Theodoſius per Ardaburium ductu angeli:Ioãnẽ tyrannũ opprimit. ¶ Rhomę inter Etiũ & Bonifaciũ ex rei militaris glia (¶ Celeſtinus papa)

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Huñi.	Añ. dñi.

orta inuidia: reipublicæ parturit diſpendia.

3	19	8	14	14	10	37	47	427

Theodoſi⁹ Valẽtinianũ Placidię amitę ſuę ex Cõſtãtio filiũ imperatorẽ facit/ eumq; cũ Placidia matre Rhomã ad imperandũ mittit: et regnauerunt ſimul ãnis 24.

Carthago permiſſa eſt muro circundari.

Caſſianus de eccleſia Cõſtantinopolitana a Ioãne Chryſoſtomo electus/ et in Maſſiliã Gallię p̃ſbyter ordinatus: multa ſcripſit. Inter quę etiam cõpertas in Aegypto vitas patrũ/ doctrinaſq; & regulas datis ad plurimos libris: exponit.

Theodoſi⁹ et Ualẽtinian⁹

1	20	9	15	15	11	38	48	428

In Britãnia Timotheus quidã cõtinẽtiæ & religionis imagine multis illudẽs/ eos in errorẽ ſuę hęreſis induxit/ dicens Chriſtũ verũ quidẽ deũ & verũ hoĩem de virgine Maria natũ fuiſſe: ſed mentiẽs dicẽdo ꝙ diuina natura cõuerſa ſit in humanã naturã.

Rhomãi Hũnos a Pãnonia fugãt: quã p̃ quiquagita tenuerant annos.

2	21	10	16	16	12	39	49	429

Bonifacius Africã cui pręerat: ſollicitat ad rebellionẽ.

Gundericus rex Vuandalorũ capta Hiſpali cũ impie elatus manus in eccl'iam ipſius ciuitatis extendiſſet: mox dei iudicio a dęmone correptus interijt. Cui Genſericus frater i regno ſuccedẽs: regnauit ãnis 48. Hic vt fertur de fide catholica in Arrhianã ſectã apoſtatauit.

				Genſericus				
3	22	11	17	1	13	40	50	430

Clodius filius Pharamũdi rex crinitus/ regnat ſup Frãcos ãnis decẽ & octo. Ex hoc Frãci crinitos reges habere cœperũt. Auguſtinus in ep̃atu Ypponẽſi Heracliũ ſibi ſubſtitui fecit. Vualamer Oſtrogothorũ regnũ ſuſpiciẽs: regnauit ãnis 31. Hui⁹ frater fuit Theudemer: de quo ortus eſt Theodericus rex Italiæ.

		Clodius				Ualamer		
4	23	1	18	2	14	1	51	431

Clodius Thoringiã iuadit/ & in Diſpargo caſtello Thoringorũ aliquãdiu hitauit. Perẽpto Cõſtãte rege Bri-

Rhoman.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuad.	Vuiſi.	Oſtrog.	Huni.	Añ. dni.

tonũ factione vt putatur Vuortegirni cõſulis: inuaſit regnũ ipſe Vuortegirnus/ cũ parẽ ſibi nullũ videret.

¶ Interea Saxones cũ trib9 nauib9 exeũtes a Germania/ applicuerũt in ptibus Cautiæ regiq; aduẽtus sui cauſã apientes: cũ gaudio ſuſcepti ſunt ab eo/ itruẽtibus vero more ſolito ab Albuna hoſtibus/ pugnãq; acerrimã ex vtraq; pte cõmittẽtibus/ rex victoriã obtinuit auxilio Saxonũ ſtrẽnue dimicãtiũ. Quorũ pbitatẽ inermis cũ rex exptus fuiſſet: dedit eis poſſeſſiões in terra ſua/ magnãq; familiaritatẽ & cõfidentiã apud eum adepti ſunt.

5	24	2	19	3	15	2	52	432

¶ Celeſtinus papa ad Scotos in Chriſtũ credẽtes: Palladiũ mittit primũ epm. Poſt quẽ ad eoſdẽ ab eodẽ Celeſtio miſſus eſt ſctũs Patrici9 genere Brito filius Conches ſororis ſancti Martini Turonẽſis: qui i baptiſmo qdẽ dictus eſt Suchat/ a ſancto Germano Magoni9/ a Celeſtino vero Patrici9/ a quo archieps Scotorũ ordinat9/ per 60. ãnos ſignis/ ſanctitate/ doctrina/ excellẽs totã inſulã Hyberniã cõuertit ad Chriſtum.

¶ Neſtorius Cõſtantinopolis eps factus/ fit actor hęreſis ſeparãtis in Chriſto hoiem a deo/ dicẽs purũ hominẽ nõ deum de Maria natũ: & a Iudęis crucifixũ.

¶ Vuandalos qui olim timore Athanulphi exceſſerãt a Gallijs: Vuallia rex Gothorũ expellere parat etiam ab Hiſpanijs.

6	25	3	20	4	16	3	53	433

¶ Tertia ſynodus vniuerſalis Epheſina prima ducẽtorũ epiſcoporũ iuſſu Theodoſij iunioris Auguſti ędita eſt/ q̃ Neſtoriũ duas perſonas i Chriſto aſſerentẽ iuſto anathemate cõdẽnauit: oſtendẽs manere i duas naturas/ vnã dñi noſtri IHESV Chriſti perſonam.

¶ In Hiſpanijs 20 millia ferme militũ cõtra Vuãdalos pugnantiũ cæſa. ¶ Genſericus odia Gothorũ veritus et ſimul a Bonifacio iultatus/ cũ Vuandalis & omnibus eorũ familijs ad Africã tranſfretauit/ eãq; inuadens & dilacerans: multam multo tempore cladem Rhomanis intulit.

¶Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ	Añ. dñi.

¶ In Gallia cũ Supthar rex Hũnorũ Burgũdiones nimis opprimeret: illi in deũ Chriſtianorũ ſpem ſuã ponẽtes/ ſe baptizari petierũt. Et ſtatim Hũnis congreſſi: pauci multa milia eorũ peremerũt/ & ſic rabiẽ ipſorũ refrenauerunt.

7	26	4	21	5	17	4	54	434

Sixtus.pp.

¶ Sixtus Rhomanę eccleſiæ 42: pręſidet.

¶ Rhomani in Africa Vuandalis congreſſi: ſupant.

¶ Bonifacius conflictu cũ Etio habito: victor quidẽ/ ſed moriturus abſcedit. ¶ In Britãnia dux Saxonũ Hẽgiſtus cõſyderans anim regis ad amorẽ ſui/ ſueq́ꝫ gentis inclinatũ: dedit ei hoc cõſiliũ tanq̃ ſalutiferũ vt legatos dirigerent in Germaniã/ & legiones militum inuitarent/ quatenus multiplicato exercitu ſuo facilius inimicis ſuperuenientibus reſiſtere poſſent. Quod cũ rex gratanter accepiſſet: petijt ab eo Hengiſtus dignitatẽ ſublimioris ordinis conſulatũ/ ſcilicet aut principatũ aut alterius dignitatis officiũ/ ſed minime ĩpetrauit. Deniq́ꝫ poſtulauit tantũ terrę ſpaciũ ſibi dari quãtũ vna corrigia poſſet ambiri: vt ibi promontoriũ ædificaret. Cui cũ rex acquieuiſſet: accepto ille corio tauri incidit illud in longiſſimã corrigiã & loco quem pręuiderat circũducens ĩtra ambitũ illius cõſtruxit caſtellũ/ appellauitq́ꝫ illud caſtellũ corrigię.

8	27	5	22	6	18	5	55	435

¶ Etius conferens ſe ad Rugilã regem Hũnorũ: eius auxilio regreditur ad Rhomanũ ſolũ. ¶ Sixtus papa a Baſſo crimiatur/ et iuſſu Valentiniani imperatoris Rhomę congregata ſynodo corã 56 epĩs ſynodico iudicio purgatur: Baſſus vero damnatus proſcribitur/ & non multo poſt a deo percuſſus/ ipſius Sixti manibus honorifice ſepelitur.

¶ Germanus Antiſſiodorenſis/ Lupus Trecaſſinus Eucherius Lugduneñ. Hilarius Arelatẽſis epiſcopi: in Gallijs clarent.

9	28	6	23	7	19	6	56	436

¶ Etius in gratiam recipitur.

¶ Rugila rex Hũnorũ fœderatus Rhomanorũ mori-

Rhomañ.	Perſæ	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hũno	Añ. dñi.

tur: eiq; Bleda ſuccedit.
¶ Rex Britonũ Vuortegirnus accepit vxorẽ filiã Hengiſti ducis Saxonũ/ Pulcherrimã quidẽ: ſed paganã patriq; illius dedit prouinciã Cautię. Cuius rei cauſa exoſum eum reddidit ꝓceribus & filijs ſuis.
¶ Hengiſt⁹ aũt cũ volũtate & cõſilio regis iterũ miſit in Germaniã/ tantãq; multitudinẽ inuitauit: vt ipſis Britonibus terrori eſſent & ſuſpitioni. Qui cum regi diſſuaderẽt retinere gentẽ paganã / rex autem nolet eos audire: deſeruerũt ilico Vuortegirnũ filiũq; Vuortunerũ regẽ fecerũt. ¶ Tẽpore hoc Germanus Antiſſiodoreñ & Lupus Trecaſſinus petẽtibus Britãnis in Britãniã dirigũtur/ vt hereſim Pelagianã quæ ibi ante aliquot ãnos pullularat cõfutarent: & rectã fidẽ apoſtolica auctoritate ſolidarent / atq; vt Chriſtianitatem quæ ibi per ſocietatẽ paganorũ corrupta fuerat/ reſtaurarent. ¶ Interim hoſtibus inſulam ex more incurſantibus/ Anſiani omnes ad reſiſtendũ/ Germanus & ipſe dux factus/ iam in procinctu poſitis hoſtibus/ elato clamore alleluya incipiens: & ſuis ſecũ clamantibus idẽ hoſtes vertit in fugã/ & incruentã obtinens victoriã/ ab imĩnẽti periculo eripuit patriã.

10	29	7	24	8	20	7	Bleda 1	437

¶ Gallia citeriore ab Attone pricipe in rebellationẽ cõmota: conſpirauere in Bagaudam omnia pene Gallorũ ſeruitia. ¶ Cyrillus Alexandrinus eps ab hoc anno orditus / cyclũ de ordinatiõe paſchæ per nonagintaquinq; annos ſumma breuitate collegit/ infra quem omnes paſchalis obſeruationis varietates cõprehẽdi notauit. ¶ Filius Vuortegirni Vuortunerus ſublimatus in regno/ cõmiſit prelia multa cũ paganis/ qui patrem eius adiuuabant: victoriãq; obtinuit adeo vt cogeret eos inſulã hoſpitẽ deſerere/ & ad natale ſolũ redire. Deinde renouabat eccleſias/ poſſeſſiones ciuibus ereptas reſtituebat: imperãte ſancto Germano & adiuuante. Cuius bonitati diabolus inuidens incitauit animũ nouercæ illius: vt per aliquẽ familiarẽ ſuũ donis corruptũ: daret ei venenũ mortiferũ. quo hauſto

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ.	Añ. dñi.

cũ mortem ſibi ſentiret imminere: diuiſit theſauros ſuos/hortãſq; milites pro patria fortiter cõtra hoſtes prelliari/iuſſit piramidẽ æreã fieri & in portu quo Saxones applicare ſolebant locari/& ſuper eam corpus ſuũ ſepeliri/& viſo tanti viri ſepulchro/territi hoſtes ad propria redirent. Sed aliter actũ eſt/quia ſepultus eſt in vrbe Trinouantũ quæ modo Lundonia appellatur. Poſt obitum vero illius: reſtitutus eſt in regnũ Vuortegirnus.

11	30	8	25	9	21	8	2	438

¶ Apud Perſas hoc tẽpore Chriſtianitas dilatata eſt. nã Maruthas eps legatione ad eos functus / filiũ Sdigerdis regis orando a demonio liberauit/ per quod maior quidẽ gloria fidei accreuit: at contra ab inimicis dei grauior in Chriſtianos perſecutio exarſit.

¶ Eudoxia Auguſta vxor Theodoſij Hieroſolymam ex voto properauit/ & inde reliquias prothomartyris Stephani/& duas catenas quas angelus de manibus Petri apoſtoli diſiecit dei nutu attulit: eiſq; adiũcta catena qua etiã Rhomę Petrus victus fuit triadẽ fecit/ & inde cum cõſilio Rhomani pręſulis ſolẽnitatẽ ſancti Petri quę dicitur advincula Rhomę iuſtituit Calẽdis Auguſti/ ideo maxime vt populũ reuocaret a gẽtilis ſuperſtitionis pompa/quod adhuc ſolẽnizabat in hac die ciuitas ex ritu gentili pro victoria Octauiani Auguſti de Antonio & Cleopatra Calẽdis Auguſti collata. ¶ Diabolus Iudęos in ſpecie pſeudo prophetæ Moſen ſe eſſe mentiens ſeduxit/ & promittẽs ſe in terrã repromiſſionis eos reducturũ ad mare tranſfretandũ adduxit: ibiq; eorũ multos multis modis perire fecit. Que res multis eorũ hoc periculo erutis: credendi in Chriſtum cauſa fuit.

12	31	9	26	10	22	9	3	439

¶ Rex Vuortegirnus cõiugis ſuæ precibus deuictus: mandauit Saxonibus vt redirent in Britãniam/priuatim tamen & cum paucis. At illi cõgregato maximo armatorum exercitu: reuerſi ſunt/paucisq; cum fœdere cõdicto/fraudulenta proditione peremerũt quadringen

¶ Rhoman.	Perſa.	Franc.	Britā.	Vuād.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunn̄.	An. dni.

tos et eo amplius barones ſiue cōſules qui inermes cōuenerant ad colloquiū nominatim. Quo facto regē ligatū cōpulerūt iurare/quicquid ab eo exigebāt/eoq; ſecedente in Cambriam/ipſi ciuitates et caſtella obtinuerunt. ¶ Vuallia rex Gothorum Vuandalos inſectans/etiā in Affrica eos perſequi diſponit: ſed morte pręuentus obijt/ eiq; in regnū Theodericus ſucceſſit & 14. annis regnauit. Theoderic9

13	32	10	27	11	1	10	4	440

¶ Vuandali inuaſam Africā deuaſtant omnimodis.

¶ Sub hoc turbine tribulationis/ſanctus Auguſtinus migrauit ad dominū 13 menſe obſidionis ſuæ vrbis: anno ætatis ſuæ 73 clericatus vel epiſcopatus 40. qui tāta ſcripſit: vt nullus libros ei9 omni tēpore vitę ſuæ nō ſolum ſcribere/ſed nec legere quidem valeat

14	33	11	28	12	2	11	5	441

¶ Leo Rhomanę eccleſię 43: p̄ſidet. Hic in omelijs declamādis multū valuit. hic in canone miſſę addidit ſanctū ſacrificiū/immaculatā hoſtiā. Hic quoties rogabatur ab aliquibus vt eis aliquorū apoſtolorū vel martyrū reliquias daret: cōſueuit ad corpora / vel memorias apoſtolorū vel martyrum quorum reliquię petebantur miſſas celebrare in ipſorum honore/& ſic brandeū altaris quo conſecratum corpus domini inuoluerat particulatim diuidebat/& pro reliquijs apoſtolorum vel martyrū dabat. Vnde ſi ab aliquibus dubitabatur: cultello pannos illos pungēs/ſanguinē eliciebat. Sic palā cunctis faciens quod in cōſecratione myſteriorū Chriſti ſanguis apoſtolorū vel martyrū qui pro illo effuſus eſt/intret per diuinā virtutem in pannos illos: et ideo merito illos dari pro reliquijs ſanctorū in quorum honore cōſecrati ſunt. ¶ Leo papa

¶ Bellum contra Burgundiones memorabile exarſit: quo tota pene gens cum rege ſuo per Ethium victa concidit.

¶ Corpora Priſci/aliorumq; cum eo apud Antiſſiodorum paſſorum: Germano epiſcopo diuinitus reuelantur.

Rhoman.	Perſa.	Franc.	Brită.	Vuad.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunn.	An.dc
15	34	12	29	13	3	12	6	442

Defuncto Sdigerde: Gauraranes filius eius Perſis iperat/ annis 38. In Gallijs principibus ſeditionis attritis/ & Battone capto: quieſcit Bagaudarũ cõmotio.

Gauraranes

16	1	13	30	14	4	13	7	443

Gauraranes fœdus cũ Rhomanis a patre initũ diſſoluit: et prouincias Rhomanorũ incurſat. Portione Africę cõceſſa ad habitandũ Genſerico a Rhõanis: cõuenit inter Vuandalos & Rhomanos pax magis neceſſaria q̈ vtilis.

17	2	14	31	15	5	14	8	444

Corpus Ioãnis Chryſoſtomi in exilio defuncti/ tandẽ Conſtantinopolim refertur inſtantia Proculi epi/ & iuſſu Theodoſij iperatoris: cũ lachrymis orantis vt veniã daret Archadio patri ſuo/ & Eudoxię matri qui eum exiliauerant/ et per hoc finita eſt diſſenſio quę adhuc erat in eccleſia pro eiuſdem Ioãnis dãnatione.

Conſtantinopoli per quatuor menſes terrę motu terra fluctuãte/ quidã coram omnibus orantibus ſublatus in aera a diuina virtute admonitus eſt a diuia voce: vt factis letanijs cancrẽt omnes. Sanctus deus/ Sanctus fortis. Sanctus imortalis miſerere nobis: nichil aliud apponẽtes/ quo facto ceſſauit terrę motus.

Rhomãi duce Littorio: cũ Vuiſigothis pugnãt miſerabilit.

18	3	15	32	16	6	15	9	445

Clodius rex Francorũ miſſis exploratoribus de Diſpargo caſtello vſq; ad vrbẽ Cameracũ tranſijt Rhenũ/ & protrito multo Rhomanorũ populo citra Rhenũ vſq; Ligerim fluuiũ habitãtiũ/ Carbonariã ſyluã ingreſſus vrbẽ Tornacũ obtinuit/ & inde vſq; ad vrbẽ Cameracũ properauit/ vbi pauco tẽpore reſidens: Rhomanos ſi quos ibi iuenit/ peremit & exinde ad Somenam fluuiũ perueniens: omnia occupauit.

Theodoricus rex Vuiſigothorũ: Hiſpanias occupat. Rex Vuortegirnus conſilio inito cũ ſapiẽtibus quid agere deberet/ ad tutamẽ ſui iuſſit cõuenire artifices vt ei turrim fortiſſimã cõſtruerent: ſed cum opera

Rhoman.	Perſa.	Franc.	Britā.	Vuād.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunn.	An. dni.
15	4	10	33	17	7	16	10	446

eorum tellus abſorberet/ ſuaſum eſt ei vt hominē ſine patre quereret/ et eius ſanguie lapides & cementū alpergi preciperet: quaſi hoc facto fundamentū ſtare potuiſſet. Inuētus igitur adoleſcens cui nomē erat Merlinus cū matre ſua adducitur corā rege/ quæ profeſſa de ſpiritu in ſpecie hominis ſe illū cōcepiſſe. Merlin9 autē multa obſcura reuelauit multa pdixit ventura. Aperuit eni ſub fundamēto: lacū. ſub lacu: duos latere dracones/ quorū vnus rubeus populū Britonū: alter vero albus: gentē Saxonū deſignaret/ & quis in cōflictu ſuo alteri pualeret. Prędixit Aureliū Ambroſiū deuicto Hengiſto & cōbuſto Vuortegirno regnaturū fratrēqꝫ eius Vtherpēdragon i regno ei ſucceſſurum/ et vtrūqꝫ veneno pariturū. Arturū vero quem aprum cornubię vocat: prophetauit ꝙ eccleſię dei ſuccurreret/ ꝙ īſulas occidētales ſibi ſubiugaret/ ꝙ Gallicanas prouīcias poſſideret/ ꝙ Rhomano exercitui terribilē ſe exhiberet/ & ꝙ exitū dubiū haberet. Prenunciauit ꝙ archiepatus Lundoniarū transferēdus eſſet in Dorobernīā/ quę modo Cantuaria nominatur/ & ꝙ Eboracenſis archieps beatus Sampſon cū ſeptē epis ad Armoricanā tranſierit regionē/ quæ modo minor Britānia noīatur. Prophetauit etiā ꝙ ſub Normanorū dnio redigēda eſſet anglia: & alia plura quę vix ītelligi poſſunt donec apparere incipiant. Solet eni ſpūs dei per quos voluerit myſteria ſua loqui ſicut per Sybillā: ſicut per Balaam/ ceteroſqꝫ huiuſmodi.

Gauraranes i Perſide pſecutionē in Chriſtianos excitauit: quā per 30. ānos grauiter exercuit. Porro Theodoſius quis ſępe fœliciter Perſas viciſſet/ pacē tamē amplecti voluit: vt pſecutio ceſſaret a Chriſtianis.

Genſericus dolo Carthaginē capit/ & oēm Africā ſibi ſubiiciēs: lachrymabili Clade potentiā Rhomani regni deiecit. Hic nichil penſi/ neqꝫ ſancti habens/ & infeſtus cūctis maxime nobilitati & religioni: omnia diuina & humana exinaniuit epiſcopū & oēm clerū eccleſię Carthaginenſis expulit/ loca ſancta: aut ſuorū

Romañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd	Vulſi.	Oſtrog.	Hunñ.	Añ. dñi.

hitacula fecit aut Arrhianis cõtradidit & catholicos
vbiq; perſequi iuſſit. ¶ Hoc loco ponũt quidam An-
glos veniſſe Britanniã/ & Ambroſium Aurelium ab
hinc regnare cœpiſſe: ſed verius videtur eos multo
ante veniſſe q̃ ille regnaret cũ ipſe rex Vuortegirnus
eos inuitatos receperit/ tantoq; tẽpore ſecũ detinuerit
vt de eorũ ſocietate Chriſtianitas correpta fuerit &
pro eorũ odio ipe de regni ſolio depoſitꝰ fuerit/ filiuſq;
illius ſubrogatus ei fuerit/ illoq; mortuo ipſe in regno
reſtitutus eſt.

20	5	17	1	18	8	17	11	447

¶ Bledæ Hũnorũ regi cũ fratre Attilla peruaganti orientale
imperiũ dat Theodoſius pro receſſu ſex milia librarũ:
pollicitus ei annuũ mille librarũ tributũ.
¶ Apud Epheſum 7 fratres a Decio imperatore pro
Chriſto tormentati/ in ſpelunca ſe clauſerunt: & facta
oratione ibi obdormierunt & poſt annos ſuæ dormi
tionis circiter centũnonagintaduos ore ſpeluncæ
quod in ſuo tẽpore Decius obſtruxerat patefacto: di-
uinitus a ſomno ſurgũt/ & aſſerta fide noſtrę reſurre-
ctionis corã Theodoſio imperatore de qua multũ du
bitabatur iterũ dormiũt in Chriſto. Nomia autẽ eo-
rum hęc ſunt quæ in baptiſmo acceperũt: Malchus/
Maximianus/ Martinianus/ Dionyſius/ Ioãnes/ Se-
rapion/ Conſtantinus.
¶ Ambroſius Aurelius Vuortegirno incenſo pręliũ
cum Saxonibus cõmittit: Hengiſtũ ducẽ/ captũ peri-
mit/ cæteros intra ciuitates includit: miſericordiã po
ſcentibus donat/ & terra eis iuxta Scotiã delegata: fœ
dus pacis cum eis cõfirmat. Deinde reuocat ciues/ re-
gnũ diſponit/ leges ſopitas renouat/ eccleſias refor-
mat/ pręſules ſtatuit/ atq; ſepulturã cõſulũ qui in pro-
ditione ceciderant/ per induſtriã Merlini miris lapi-
dibus conſtruit.

21	6	18	2	19	9	18	12	44[illegible]

¶ Meroueus filius Clodij ſuper Francos regnat annis 10.
a quo nimis vtili rege/ Franci Merouingi cognomi-
nati ſunt. ¶ Germanus Antiſſiodorenſis cum Seuero

¶ Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſt.	Oſtrog.	Hunñ.	Añ. dñi.

Treuereñ. epõ iterũ ad Britaniã miſſus: renaſcentem Pelagianã hęreſim confutat.

		Merouęus						
22	7	1	3	20	10	19	13	449

¶ Bleda rex Hũnorũ fraude fratris Attillę perimitur/ eiq; ſuccedens ipſe Attilla totus in excidiũ orbis animo fert. ¶ Remigius Remeñ. naſcitur/ pręnũciatus ex noĩe p Mõtanũ monachũ: quo nato idẽ Montanus quia cęcus erat/ de lacte Ciliniȩ matris eius oclos ſuos liniẽs illumiatus eſt.

							Attila	
23	8	2	4	21	11	20	1	450

¶ Noua iterũ orienti cõſurgit ruina: quia ſeptuaginta non minus ciuitates deprędatione Hũnorũ vaſtantur. ¶ German9 Antiſſiodoreñ. in Italiã ꝓfectus: Rauẽnę morit/ corpuſq; eius cũ multa miraculorũ glĩa Antiſſiodorũ refert.

24	9	3	5	22	12	21	2	451

¶ In Africa exardeſcẽtibus Vuãdalis ita vt libros diuinos exurerẽt/ & de ſacris pallijs ac veſtibus veſtes ſibi facerent: Valerianus eps̃ octogenarius nolẽs diuia ſacramẽta ꝓfanis tradere/ a rege Genſerico omni vrbe & domo excluſus/ reliquũ vitę vſq; ad mortẽ nudus ſub nudo aere exegit. ¶ Placidia mater Valẽtiniani Rhomę defuncta eſt. ¶ Theodoſius iperator obijt/ cui ſuccedẽs Marcian9 iperat ãnis ſex/ cũ quo Valentinianus: annis quinq;.

Marcian9								
1	10	4	6	23	13	22	3	452

¶ Inſtantia Leonis papę iubẽte iperatore Marciano/ cõgregata & habita eſt quarta vniuerſalis ſynodus ſexentorũ et triginta epõrũ apud Calcedonẽ: in qua Euticẽ Cõſtantinopolitanũ abbatẽ ꝓnũciantẽ verbi dei & carnis vnã eſſe naturã/ eiuſq; defẽſorẽ Dyoſcorũ Alexãdrinũ quõdã epm̃ vna patrũ ſentẽtia ꝑiudicauit. Neſtoriũ etiã Cõſtãtinopolitanũ quondã epm̃ olim in Epheſina ſynodo dãnatũ: iterũ anathematizãs cũ reliqs hęreticis dãnauit/ p̃dicãs eadẽ ſynodus Chriſtũ deũ ſic de virgine natũ vt ĩ eo & diuię & humanę naturę ſubſtãtiã eſſe fateamur. Hic decretũ eſt/ vt mat̃ dñi maria nõ ſolũ Chriſtothocos: ſed etiã theothocos credat̃ & appellet̃ ꝓpter blaſphemias Neſtorij mentiẽtis eã nõ deũ ſed hominem purum genuiſſe.

¶ Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtro.	Hunñ.	Añ. dñi.

¶ Terręmotus pene aſſidui/& ſigna plurima in cęlo oſtẽdũtur. Veſpere ab aquilone cœlũ efficitur rubens vt ignis/intermixtis per igneum ruborẽ clarioribus lineis:i haſtarũ ſpeciẽ deformatis. Luna obſuſcatur/ cometes apparet / & multa alia quæ non eſſe ocioſa oſtendit inſtans rerũ conſequentia.

2	11	5	7	24	14	23	4	453

¶ Attilla Hũnorũ rex Vualameris Oſtrogothorũ regis & Ardarici Gepidarũ regis/& multarũ aquilonariũ gentiũ ſibi ſubiectarũ auxilio fultus/a Pannoniis egreſſus occidentale iperiũ inuadit: cũ quingentis milibus armatorũ. Et primo per totas Gallias p eos tanta efferbuit dei indignatio: vt nullã oino ciuitatẽ/caſtellũ vel oppidũ aliqua a furore eorũ potuerit tutari minutio. Poſtremo Aurelianis vrbẽ eis obſidentibus: ad ſubſidiũ Galliarũ aduolauit Patricius Rhomanorũ Etius fulrus & ipe Theoderici Vuiſigothorũ regis & Merouei Francorum regis/aliarũq; gentiũ copijs militaribus. Cõſerto pᷓlio in campis Cathalaunicis: pugnatũ eſt vſq; ad diremptionẽ noctis. Etius ſuperior quidẽ receſſit. Atillã tamẽ nõ vſq; ad iternitionẽ deleuit. Cęſa ſunt ibi centũ octoginta milia pugnatorũ: inter quos etiã cecidit Theodericus rex Vuiſigothorũ. ¶ Attila reſũpta ſpe ex Etij diſceſſu repatriauit: mature redditurus ſuppleto exercitu. ¶ Nichaſius Remẽſis eps cũ Eutropia ſorore ab Hũnis martyrizatur.

¶ Auctor Mettenſis eps captiuatur: ſed Hũnis cæcitate percuſſis/cũ captiuis ſuę vrbis relaxatur.

¶ Hoc excidiũ Gallijs ipendere Seruatius Tungreñ. longe ante in ſpiritu pręuiderat/& Rhomę a Petro apoſtolo hoc iudiciũ dei ineuitabile fore didicerat/ ideoq; relicta Tungreñ. vrbe quę euertenda erat ad Traiectũ ſedẽ epalem tranſpoſuit.

¶ Pullulante intra Gallias Arrhiana hęreſi quæ inæquales credens eſſe perſonas ſanctæ trinitatis/ dicebat filiũ minorẽ eſſe patre/ſpiritũ vero ſãctũ minorẽ patre & filio: dominus errantes corrigit oſtendẽs plano miraculo deũ in tribus perſonis vnius & æqualis

Rhomañ. | Perſa. | Franc. | Britã. | Vuad. | Vuiſi. | Oſtrog. | Hunñ. | Añ. dñi.

eſſe ſubſtantiæ/nec debere ab indignis de diuinitate
tractari. Nã Vaſatẽſi vrbe ab Hũnorũ obſidiõe libe-
rata per diuinũ auxiliũ/cũ eps pro gratiarũ actione
miſſam populo celebraret:reſpiciens ſurſum vidit
deſuper altare/quaſi de camera templi cadere æqua-
liter tres guttas æqualis magnitudinis cryſtallo cla-
riores/quæ ſimul defluentes & in vnũ coniũctę quaſi
vnã gẽmã pulcherrimã effecerũt/quã cũ i medio cru-
cis aureę & gẽmatę poſuiſſent/aliæ gẽmę ceciderũt.
ſeorſum vero poſita:infirmis dabat ſanitatẽ. Adorã-
tibus vero imaginẽ ſanctę crucis:augebat deuotionẽ
quia pijs & mũdis clara/et imũdis obſcura videbaẽ.

¶ Omnibus bellis famoſius fuit bellũ/quod candida-
tus ſanctarũ vndeci miliũ virginũ exercitus bellauit/
duce ſancta virgine Vrſula:quę filia vnica Nothi no
biliſſimi Britãnorũ principis cũ nõdũ nubilis a filio
cuiuſdã feriſſimi tyrãni ad nuptias expeteret/& patre
ſuũ ſup hoc anxiari videret qui deũ metuebat/ſi filiã
deo iam deuotã nubere cogeret/& tyrãnũ timebat ſi
ei filiã denegaret/diuinitus iſpirata nutãti patri ſua-
ſit/vt tyrãno aſſentiretur.ea tamẽ illi ꝑpoſita cõditio-
ne/vt ipſe & tyrannus decẽ virgines genere/forma &
ætate electas ſibi traderent/& tam ſibi q̃ ſingulis illa-
rũ mille virgines ſubſcriberẽt/et cõparatis ad nume-
rũ iparũ vndeci trierib⁹ inducias triẽnij ſibi darẽt ad
exercitũ virginitatis ſuæ:nouo vſa cõſilio/vt aut diffi
cultate ꝑpoſitę cõditionis animũ eius a ſe auerteret/
aut hac oportunitate oẽs coeuas ſuas ſecũ deo dica-
ret. Et ex hoc cõdicto/virginibus trierib⁹ & ſumpti-
bus cõparatis:per triẽniũ belli prę̃ludia cunctis mi-
rantibus/tandẽ ſub vno die agente vento ad portũ
Galliæ qui Ticla dicitur & inde Coloniam appulſæ
ſunt/ibi ꝑ ex angeli monitu Rhomam tendentes/ad
vrbẽ Baſiliã nauibus/a Baſilia Rhomã vſq; pedibus
profectæ eodem eundi tenore Coloniã ſunt reuerſæ/
ab Hũnis vndiq; obſeſſam a quibus cunctæ martyri-
zatæ/nouo & mirabili modo triumpharunt/& Colo-

Rhomaň.	Perſa. Franc.	Britā.	Vuād.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunn̄.	An. dn̄i.

niam ſanguine & ſepultura ſua clariorē reddiderūt.

¶ Thuriſmodus filius Theoderici regnum Vuiſigothorum ſuſcepit: & annis tribus regnauit.

Thuriſmodus

3	12	6	8	25	1	24	5	454

¶ Attila Italiā aggreſſus: oēs pene eius ciuitates/aut diruit/aut diripuit/aut incendit. Ad eū Leo papa venit/ & non ſolum ſalutem: ſed etiam vt rediret obtinuit.

¶ Rex Attila requiſitus a ſuis/cur ei fuiſſet tam placabilis: reſpondit ſe non eum fuiſſe reueritum: ſed ſenem quēdam venerabilē euaginato gladio ſibi mortē minitantē/niſi eius in omnibus expleret voluntatem.

4	13	7	9	26	2	25	6	455

¶ Attila Vuiſigothos debellare aggreſſus: a Thuriſmodo victus/ rediit inglorius.

¶ Marciano imperatori apparēs dominus in ſomnis: arcum Attilæ fractum eſſe oſtendit/nec id vanū fuit. Eadem quippe nocte Attila ī nuptiis ſuis crapulatus: erumpente per apoplexiā ſanguine de naribus in lecto eſt ſuffocatus.

¶ Hernac filius eius poſt eū regnat: annis ſex.

¶ Valētinian⁹ īpator: Etiū Patriciū īterficit Hernac

5	14	8	10	27	3	26	1	456

¶ Thuriſmodus rex Vuiſigothorū a fratribus ſuis Friterico & Theoderico iugulatur. ¶ Theodericus frater eius in regnū ei ſuccedens: regnauit annis 13.

¶ Filii Attilæ dum contendunt de regno: ſubiectæ Hunnis gentes/ab Hunnorū ſe excutiūt iugo.

¶ Conſilio Maximi tyrannidem meditantis: Valentinianus imperator a Tranſilla milite Etii perimitur.

Theodericus.2°.

6	15	9	11	28	1	27	2	457

¶ Genoueſa virgo Pariſienſis multa ſanctitate claret per Gallias. ¶ Maximus tyrannidem arripuit/Eudoxiā relictā Valentiniano vi rapuit. Illa Genſericum ex Africa inuitat: vt ſe a Maximo eripiat.

¶ Genſericus Rhomā capit/omnia diripit. vt tamen ab igne/cęde & ſuppliciis hominū abſtineret: Leo pa

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſſ.	Oſtrog.	Hunñ.	Añ. dñi.

pa ab eo obtinuit.

¶Per quatuordecim dies Rhoma deſpoliata: Genſericus Eudoxiã cum duabus filiabus & multo populo captiuat: & Campaniȩ vrbes omni vaſtatiõis genere exterminat. Inter hȩc Paulin⁹ Nolanus eps dum pro captiuo filio viduæ ſe vicariũ in ſeruitutẽ barbari ſubicit: omnes captiuos ſuæ vrbis recepit.

¶Maximus tyrannus a populo mẽbratim diſcerpitur. ¶Auitus a Rhomanis ĩperator cõſtituitur.

¶Theodericus rex Vuiſigothorũ Suenos in Hiſpania vicit: & regno eorũ deſtructo/ regnũ ſuũ eouſq; extendit. ¶His Marciani tẽporibus/ Ioannem Baptiſtam caput ſuum duobus monachis reuelaſſe quidam ſcribunt.

¶Ardarico regi Gepidarum: qui primus a ſeruitio Hunnorũ reſiliuit, Hernac filius Attilæ bellũ indixit cum quo Ardaricus conflixit/ eoq; cum triginta Hunnorum milibus perempto/ Hunnos grauiter afflixit. Sicq; recepta libertate gentis ſuæ & terris eorum inuaſis cæteris gentibus: exemplum dedit repetendæ libertatis.

¶Super inſulam Britanniæ ſtella miræ magnitudinis apparuit: cuius radio globus igneus draconi ſimilis adhȩrebat. Ex cuius ore duo radij procedebant: quorum vnus vltra Galliam ſe extẽdebat/ alter vero verſus Hyberniã tendens/ in ſeptem minores radios terminabatur. ¶Eo tempore occiſo Aurelio Ambroſio rege: interrogatus Merlinus vates a fratre regis Vther de ſtellȩ ſignificatione: dicit eum illo ſydere & igneo dracone ſignatũ. per radium vero de ore draconis procedentem & Gallias reſpicientẽ: figurari filium ei potentiſſimum naſciturum. Altero autem radio portendi filiam: cuius filij & nepotes regnum Britannie ſuccedenter eſſent habituri. Vther autem audita morte fratris ſui/ cœpit dyadema inſulæ/ duoſq; dracones ex auro iubens fabricari ad inſtar ignei draconis: ob-

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſſ.	Oſtrog.	Hunñ	Añ. dñi.

¶ In Gallia cũ Supthar rex Hũnorũ Burgũdiones nimis opprimeret:illi in deũ Chriſtianorũ ſpem ſuã ponẽtes/ſe baptizari petierũt. Et ſtatim Hũnis congreſſi:pauci multa millia eorũ peremerũt/ & ſic rabiẽ ipſorũ refrenauerunt.

7	26	4	21	5	17	4	54	434

Sixtus.pp. ¶ Sixtus Rhomanę eccleſiæ 42:pręſidet.

¶ Rhomani in Africa Vuandalis congreſſi: ſupant.

¶ Bonifacius conflictu cũ Etio habito:victor quidẽ/ ſed moriturus abſcedit. ¶ In Britãnia dux Saxonũ Hẽgiſtus cõſyderans anim regis ad amorẽ ſui/ſueq; gentis inclinatũ: dedit ei hoc cõſiliũ tanq̃ ſalutiferũ vt legatos dirigerent in Germaniã/& legiones militum inuitarent/quatenus multiplicato exercitu ſuo facilius inimicis ſuperuenientibus reſiſtere poſſent. Quod cũ rex gratanter accepiſſet:petijt ab eo Hengiſtus dignitatẽ ſublimioris ordinis conſulatũ/ſcilicet aut principatũ aut alterius dignitatis officiũ/ſed minime ipetrauit. Deniq; poſtulauit tantũ terrę ſpaciũ ſibi dari quãtũ vna corrigia poſſet ambiri: vt ibi promontoriũ ædificaret. Cui cũ rex acquieuiſſet: accepto ille corio tauri incidit illud in longiſſimã corrigiã & loco quem prȩuiderat circũducens itra ambitũ illius cõſtruxit caſtellũ/ appellauitq; illud caſtellũ corrigię.

8	27	5	22	6	18	5	55	435

¶ Etius conferens ſe ad Rugilã regem Hũnorũ: eius auxilio regreditur ad Rhomanũ ſolũ. ¶ Sixtus papa a Baſſo crimiatur/et iuſſu Valentiniani imperatoris Rhomę congregata ſynodo corã 56 epiſ ſynodico iudicio purgatur: Baſſus vero damnatus proſcribitur/ & non multo poſt a deo percuſſus/ipſius Sixti manibus honorifice ſepelitur.

¶ Germanus Antiſſiodorenſis/ Lupus Trecaſſinus Eucherius Lugduneñ. Hilarius Arelatẽſis epiſcopi: in Gallijs clarent.

9	28	6	23	7	19	6	56	436

¶ Etius in gratiam recipitur.

¶ Rugila rex Hũnorũ fœderatus Rhomanorũ mori-

Rhomañ.	Perſæ	[F]ranc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hūno	Añ. dñi.

tur:eiq; Bleda ſuccedit.

Rex Britonũ Vuortegirnus accepit vxorẽ filiã Hengiſti ducis Saxonũ/Pulcherrimã quidẽ:ſed paganã patriq; illius dedit prouinciã Cautię. Cuius rei cauſa exoſum eum reddidit ꝓceribus & filijs ſuis.

Hengiſt⁹ aũt cũ volũtate & cõſilio regis iterũ miſit in Germaniã/tantãq; multitudinẽ inuitauit:vt ipſis Britonibus terrori eſſent & ſuſpitioni. Qui cum regi diſſuaderẽt retinere gentẽ paganã / rex autem nolet eos audire:deſeruerũt ilico Vuortegirnũ filiũq; Vuortunerũ regẽ fecerũt. Tẽpore hoc Germanus Antiſſiodoreñ & Lupus Trecaſſinus petẽtibus Britãnis in Britãniã dirigũtur/ vt hęreſim Pelagianã quæ ibi ante aliquot ãnos pullularat cõfutarent: & rectã fidẽ apoſtolica auctoritate ſolidarent / atq; vt Chriſtianitatem quæ ibi per ſocietatẽ paganorũ corrupta fuerat/ reſtaurarent. Interim hoſtibus inſulam ex more incurſantibus/Aniani omnes ad reſiſtendũ/Germanus & ipſe dux factus/iam in procinctu poſitis hoſtibus/elato clamore alleluya incipiens:& ſuis ſecũ clamantibus idẽ hoſtes vertit in fugã/& incruentã obtinens victoriã/ab iminẽti periculo eripuit patriã.

Rhomañ.	Perſæ	[F]ranc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hūno	Añ. dñi.
							Bleda	
10	29	7	24	8	20	7	1	437

Gallia citeriore ab Attone pricipe in rebellationẽ cõmota: conſpirauere in Bagaudam omnia pene Gallorũ ſeruitia. Cyrillus Alexandrinus eps̃ ab hoc anno orditus / cyclũ de ordinatiõe paſchæ per nonagintaquinq; annos ſumma breuitate collegit/infra quem omnes paſchalis obſeruationis varietates cõprẹhẽdi notauit. Filius Vuortegirni Vuortunerus ſublimatus in regno/cõmiſit prẹlia multa cũ paganis/qui patrem eius adiuuabant:victoriãq; obtinuit adeo vt cogeret eos inſulã hoſpitẽ deſerere/& ad natale ſolũ redire. Deinde renouabat eccleſias/poſſeſſiones ciuibus ereptas reſtituebat: imperãte ſancto Germano & adiuuante. Cuius bonitati diabolus inuidens incitauit animũ nouercæ illius/vt per aliquẽ familiarẽ ſuũ donis corruptũ: daret ei venenũ mortiferũ.quo hauſto

¶ Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Brită.	Vuăd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ.	Añ. dñi.

cũ mortem ſibi ſentiret imminere: diuiſit theſauros ſuos/hortãſq; milites pro patria fortiter cõtra hoſtes prȩliari/iuſſit piramidẽ æreã fieri & in portu quo Saxones applicare ſolebant locari/ & ſuper eam corpus ſuũ ſepeliri/& viſo tanti viri ſepulchro/territi hoſtes ad propria redirent. Sed aliter actũ eſt/quia ſepultus eſt in vrbe Trinouantũ quæ modo Lundonia appellatur. Poſt obitum vero illius: reſtitutus eſt in regnũ Vuortegirnus.

11	30	8	25	9	21	8	2	438

¶ Apud Perſas hoc tẽpore Chriſtianitas dilatata eſt. nã Maruthas eps legatione ad eos functus / filiũ Sdigerdis regis orando a dȩmonio liberauit/ per quod maior quidẽ gloria fidei accreuit: at contra ab inimicis dei grauior in Chriſtianos perſecutio exarſit.

¶ Eudoxia Auguſta vxor Theodoſij Hieroſolymam ex voto properauit/ & inde reliquias prothomartyris Stephani/& duas catenas quas angelus de manibus Petri apoſtoli diſiecit dei nutu attulit: eiſq; adiũcta catena qua etiã Rhomȩ Petrus victus fuit triadẽ fecit/ & inde cum cõſilio Rhomani prȩſulis ſolẽnitatẽ ſancti Petri quȩ dicitur advincula Rhomȩ inſtituit Calẽdis Auguſti/ ideo maxime vt populũ reuocaret a gẽtilis ſuperſtitionis pompa/quod adhuc ſolẽnizabat in hac die ciuitas ex ritu gentili pro victoria Octauiani Auguſti de Antonio & Cleopatra Calẽdis Auguſti collata. ¶ Diabolus Iudȩos in ſpecie pſeudo prophetæ Moſen ſe eſſe mentiens ſeduxit/ & promittẽs ſe in terrã repromiſſionis eos reducturũ ad mare tranſfretandũ adduxit: ibiq; eorũ multos multis modis perire fecit. Que res multis eorũ hoc periculo erutis: credendi in Chriſtum cauſa fuit.

12	31	9	26	10	22	9	3	439

¶ Rex Vuortegirnus cõiugis ſuæ precibus deuictus: mandauit Saxonibus vt redirent in Britãniam/priuatim tamen & cum paucis. At illi cõgregato maximo armatorum exercitu: reuerſi ſunt/pauciſq; cum fœdere cõdicto/fraudulenta proditione peremerũt quadringen

¶ Rhoman.	Perſa.	Franc.	Britā.	Vuad.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ.	An. dni.

tos et eo amplius barones ſiue cōſules qui inermes cōuenerant ad colloquiū nominatim. Quo facto regē ligatū cōpulerūt iurare/quicquid ab eo exigebāt/eoq; ſecedente in Cambriam/ipſi ciuitates et caſtella obtinuerunt. ¶ Vuallia rex Gothorum Vuandalos inſectans/etiā in Affrica eos perſequi diſponit: ſed morte preuentus obijt/ eiq; in regnū Theodericus ſucceſſit & 14. annis regnauit. Theodericus

13	32	10	27	11	1	10	4	440

¶ Vuandali inuaſam Africā deuaſtant omnimodis.

¶ Sub hoc turbine tribulationis/ſanctus Auguſtinus migrauit ad dominū 13 menſe obſidionis ſuæ vrbis: anno ætatis ſuæ 73 clericatus vel epiſcopatus 40. qui tāta ſcripſit: vt nullus libros ei9 omni tēpore vitę ſuæ nō ſolum ſcribere/ſed nec legere quidem valeat

14	33	11	28	12	2	11	5	441

¶ Leo Rhomanę eccleſię 43: pſider. Hic in omelijs declamādis multū valuit. hic in canone miſſę addidit ſanctū ſacrificiū/immaculatā hoſtiā. Hic quoties rogabatur ab aliquibus vt eis aliquorū apoſtolorū vel martyrū reliquias daret: cōſueuit ad corpora / vel memorias apoſtolorū vel martyrum quorum reliquię petebantur miſſas celebrare in ipſorum honore/& ſic brandeū altaris quo conſecratum corpus domini inuoluerat particulatim diuidebat/& pro reliquijs apoſtolorum vel martyrū dabat. Vnde ſi ab aliquibus dubitabatur: cultello pannos illos pungēs/ſanguinē eliciebat. Sic palā cunctis faciens quod in cōſecratione myſteriorū Chriſti ſanguis apoſtolorū vel martyrū qui pro illo effuſus eſt/intret per diuinā virtutem in pannos illos: et ideo merito illos dari pro reliquijs ſanctorū in quorum honore cōſecrati ſunt. ¶ Leo papa.

¶ Bellum contra Burgundiones memorabile exarſit: quo tota pene gens cum rege ſuo per Ethium victa concidit.

¶ Corpora Priſci/aliorumq; cum eo apud Antiſſiodorum paſſorum: Germano epiſcopo diuinitus reuelantur.

Rhoman.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuad.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunni	An. dñi
15	34	12	29	13	3	12	6	442

Defuncto Sdigerde: Gauraranes filius eius Perſis iperat/ annis 38. In Gallijs principibus ſeditionis attritis/ & Battone capto: quieſcit Bagaudarũ cõmotio.

	Gauraranes							
16	1	13	30	14	4	13	7	443

Gauraranes fœdus cũ Rhomanis a patre initũ diſſoluit: et prouincias Rhomanorũ incurſat. Portione Africę cõceſſa ad habitandũ Genſerico a Rhõanis: cõuenit inter Vuandalos & Rhomanos pax magis neceſſaria q̃ vtilis.

17	2	14	31	15	5	14	8	444

Corpus Ioãnis Chryſoſtomi in exilio defuncti/ tandẽ Conſtantinopolim refertur inſtantia Proculi ep̃i/ & iuſſu Theodoſij iperatoris: cũ lachrymis orantis vt veniã daret Archadio patri ſuo/ & Eudoxię matri qui eum exiliauerant/ et per hoc finita eſt diſſenſio quę adhuc erat in eccleſia pro eiuſdem Ioãnis dãnatione.

Conſtantinopoli per quatuor menſes terrẽmotu terra fluctuãte/ quidã coram omnibus orantibus ſublatus in aera a diuina virtute admonitus eſt a diuia voce: vt factis letanijs cancerẽt omnes. Sanctus deus/ Sanctus fortis. Sanctus imortalis miſerere nobis: nichil aliud apponẽtes/ quo facto ceſſauit terrẽmotus.

Rhomãi duce Littorio: cũ Vuiſigothis pugnãt miſerabiliť.

18	3	15	32	16	6	15	9	445

Clodius rex Francorũ miſſis exploratoribus de Diſpargo caſtello vſq; ad vrbẽ Cameracũ tranſijt Rhenũ/ & protrito multo Rhomanorũ populo citra Rhenũ vſq; Ligerim fluuiũ habitãtiũ/ Carbonariã ſyluã ingreſſus vrbẽ Tornacũ obtinuit/ & inde vſq; ad vrbẽ Cameracũ properauit/ vbi pauco tẽpore reſidens: Rhomanos ſi quos ibi iuenit/ peremit & exinde ad Somenam fluuiũ perueniens: omnia occupauit.

Theodoricus rex Vuiſigothorũ: Hiſpanias occupat. Rex Vuortegirnus conſilio inito cũ ſapiẽtibus quid agere deberet/ ad tutamẽ ſui iuſſit cõuenire artifices vt ei turrim fortiſſimã cõſtruerent: ſed cum opera

Rhoman.	Perſa.	Franc	Britā.	Vuad	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunn.	An. dnī.

eorum tellus abſorberet/ ſuaſum eſt ei vt hominē ſine
patre quereret/ et eius ſanguine lapides & cementū al=
pergi pręciperet: quaſi hoc facto fundamentū ſtare po
tuiſſet. Inuētus igitur adoleſcens cui nomē erat Mer=
linus cū matre ſua adducitur corā rege/ quæ profeſſa
de ſpiritu in ſpecie hominis ſe illū cōcepiſſe. Merlin9
autē multa obſcura reuelauit multa ꝑdixit ventura.
Aperuit enī ſub fundamēto: lacū. ſub lacu: duos late=
re dracones/ quorū vnus rubeus populū Britonū: al=
ter vero albus: gentē Saxonū deſignaret/ & quis in cō
flictu ſuo alteri ꝑualeret. Prędixit Aureliū Ambroſiū
deuicto Hengiſto & cōbuſto Vuortegirno regnaturū
fratrēq; eius Vtherpēdragon i regno ei ſucceſſurum/
et vtrūq; veneno pariturū. Arturū vero quem aprum
cornubię vocat: prophetauit ꝙ eccleſię dei ſuccurre=
ret/ ꝙ iſulas occidētales ſibi ſubiugaret/ ꝙ Gallicanas
prouīcias poſſideret/ ꝙ Rhomano exercitui terribilē
ſe exhiberet/ & ꝙ exitū dubiū haberet. Prenunciauit
ꝙ archiepatus Lundoniarū transferēdus eſſet in Do
robernīā/ quę modo Cantuaria nominatur/ & ꝙ Ebo
racenſis archieps beatus Sampſon cū ſeptē epīs ad
Armoricanā tranſierit regionē/ quæ modo minor Bri
tānia noīatur. Prophetauit etiā ꝙ ſub Normanorū
dn̄io redigēda eſſet anglia: & alia plura quę vix ītelli=
gi poſſunt donec apparere incipiant. Solet enī ſpūs
dei per quos voluerit myſteria ſua loqui ſicut per Sy=
billā: ſicut per Balaam/ ceteroſq; huiuſmodi.

15	4	10	33	17	7	16	10	446

¶ Gauraranes i Perſidē pſecutionē in Chriſtianos excitauit:
quā per 30. ānos grauiter exercuit. Porro Theodoſius
quis ſępe fœliciter Perſas viciſſet/ pacē tamē amplecti
voluit: vt pſecutio ceſſaret a Chriſtianis.

¶ Genſericus dolo Carthaginē capit/ & oēm Africā
ſibi ſubiiciēs: lachrymabili Clade potentiā Rhomani
regni deiecit. Hic nichil penſi/ neq; ſancti habens/ &
infeſtus cūctis/ maxime nobilitati & religioni: omnia
diuina & humana exinaniuit. epiſcopū & oēm clerū
eccleſię Carthaginenſis expulit/ loca ſancta: aut ſuorū

¶ Romaň.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunň.	Añ. dñi.

hitacula fecit aut Arrhianis cõtradidit & catholicos vbiq; perſequi iuſſit. ¶ Hoc loco ponũt quidam Anglos veniſſe Britanniã/ & Ambroſium Aurelium abhinc regnare cœpiſſe: ſed verius videtur eos multo ante veniſſe q̃ ille regnaret cũ ipſe rex Vuortegirnus eos inuitatos receperit/ tantoq; tẽpore ſecũ detinuerit vt de eorũ ſocietate Chriſtianitas correpta fuerit & pro eorũ odio ipẽ de regni ſolio depoſit⁹ fuerit/ filiuſq; illius ſubrogatus ei fuerit/ illoq; mortuo ipſe in regno reſtitutus eſt. ambroſius

20	5	17	1	18	8	17	11	447

¶ Bledæ Hũnorũ regi cũ fratre Attilla peruaganti orientale imperiũ dat Theodoſius pro receſſu ſex milia librarũ: pollicitus ei annuũ mille librarũ tributũ.

¶ Apud Epheſum 7 fratres a Decio imperatore pro Chriſto tormentati in ſpelunca ſe clauſerunt: & facta oratione ibi obdormierunt & poſt annos ſuæ dormitionis circiter centũnonagintaduos ore ſpeluncæ quod in ſuo tẽpore Decius obſtruxerat patefacto: diuinitus a ſomno ſurgũt/ & aſſerta fide noſtrę reſurrectionis corã Theodoſio imperatore de qua multũ dubitabatur iterũ dormiũt in Chriſto. Nomina autẽ eorum hęc ſunt quæ in baptiſmo acceperũt: Malchus/ Maximianus/ Martinianus/ Dionyſius/ Ioãnes/ Serapion/ Conſtantinus.

¶ Ambroſius Aurelius Vuortegirno incenſo pręliũ cum Saxonibus cõmittit: Hengiſtũ ducẽ/ captũ perimit/ cæteros intra ciuitates includit: miſericordiã poſcentibus donat/ & terra eis iuxta Scotiã delegata: fœdus pacis cum eis cõfirmat. Deinde reuocat ciues/ regnũ diſponit/ leges ſopitas renouat/ eccleſias reformat/ pręſules ſtatuit/ atq; ſepulturã cõſulũ qui in proditione ceciderant/ per induſtriã Merlini miris lapidibus conſtruit.

21	6	18	2	19	9	18	12	44[illegible]

¶ Meroueus filius Clodij ſuper Francos regnat annis 10. a quo nimis vtili rege/ Franci Merouingi cognominati ſunt. ¶ Germanus Antiſſiodorenſis cum Seuero

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ.	Añ. dñi.

Treuereñ. epõ iterũ ad Britaniã miſſus: renaſcentem Pelagianã hęreſim confutat.

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ.	Añ. dñi.
22	7	Meroueus 1	3	20	10	19	13	449

Bleda rex Hũnorũ fraude fratris Attillę perimitur / eiq; ſuccedens ipſe Attilla totus in excidiũ orbis animo fert. Remigius Remeñ. naſcitur / pręnũciatus ex noĩe p̃ Mõtanũ monachũ: quo nato idẽ Montanus quia cęcus erat / de lacte Cilinię matris eius oc̃los ſuos liniẽs illumiatus eſt.

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ.	Añ. dñi.
23	8	2	4	21	11	20	Attila 1	450

Noua iterũ orienti cõſurgit ruina: quia ſeptuaginta non minus ciuitates deprędatione Hũnorũ vaſtantur. German9 Antiſſiodoreñ. in Italiã ꝓfectus: Rauẽnę morit̃ / corpuſq; eius cũ multa miraculorũ gl̃ia Antiſſiodorũ refert̃.

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ.	Añ. dñi.
24	9	3	5	22	12	21	2	451

In Africa exardeſcẽtibus Vuãdalis ita vt libros diuinos exurerẽt / & de ſacris pallijs ac veſtibus veſtes ſibi facerent: Valerianus eṕs octogenarius nolẽs diuia ſacramẽta ꝓfanis tradere / a rege Genſerico omni vrbe & domo excluſus / reliquũ vitę vſq; ad mortẽ nudus ſub nudo aere exegit. Placidia mater Valẽtiniani Rhomę defuncta eſt. Theodoſius ĩperator obijt / cui ſuccedẽs Marcian9 iperat ãnis ſex / cũ quo Valentinianus: annis quinq;.

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ.	Añ. dñi.
Marcian9 1	10	4	6	23	13	22	3	452

Inſtantia Leonis papę iubẽte ĩperatore Marciano / cõgregata & habita eſt quarta vniuerſalis ſynodus ſexentorũ et triginta eṕorũ apud Calcedonẽ: in qua Euticẽ Cõſtantinopolitanũ abbatẽ ꝓnũciantẽ verbi dei & carnis vnã eſſe naturã / eiuſq; defẽſorẽ Dyoſcorũ Alexãdrinũ quõdã eṕm vna patrũ ſentẽtia p̃iudicauit. Neſtoriũ etiã Cõſtãtinopolitanũ quondã eṕm olim in Epheſina ſynodo dãnatũ: iterũ anathematizãs cũ reliq̃s hęreticis dãnauit / p̃dicãs eadẽ ſynodus Chriſtũ deũ ſic de virgine natũ vt ĩ eo & diuię & humanę naturę ſubſtãtiã eſſe fateamur. Hic decretũ eſt / vt mat̃ dñi maria nõ ſolũ Chriſtothocos: ſed etiã theothocos credat̃ & appellet̃ ꝓpter blaſphemias Neſtorij mentiẽtis eã nõ deũ ſed hominem purum genuiſſe.

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtro.	Hunñ.	Añ. dñi.

Terręmotus pene aſſidui/& ſigna plurima in cęlo oſtēdũtur. Veſpere ab aquilone cœlũ efficitur rubens vt ignis/intermixtis per igneum ruborē clarioribus lineis:i haſtarũ ſpeciē deformatis. Luna obſuſcatur/cometes apparet / & multa alia quæ non eſſe ocioſa oſtendit inſtans rerũ conſequentia.

2	11	5	7	24	14	23	4	453

Attilla Hũnorũ rex Vualameris Oſtrogothorũ regis & Ardarici Gepidarũ regis/& multarũ aquilonariũ gentiũ ſibi ſubiectarũ auxilio fultus/a Pannoniis egreſſus occidentale īperiũ inuadit: cũ quingentis milibus armatorũ. Et primo per totas Gallias ꝑ eos tanta efferbuit dei indignatio: vt nullã oīno ciuitatē/caſtellũ vel oppidũ aliqua a furore eorũ potuerit tutari minutio. Poſtremo Aurelianis vrbē eis obſidentibus: ad ſubſidiũ Galliarũ aduolauit Patricius Rhomanorũ Etius fultus & īp̄e Theoderici Vuiſigothorũ regis & Merouei Francorum regis/aliarũqꝫ gentiũ copiis militaribus. Cõſerto p̄lio in campis Cathalaunicis: pugnatũ eſt vſqꝫ ad diremptionē noctis. Etius ſuperior quidē receſſit. Atillã tamē nõ vſqꝫ ad iternitionē deleuit. Cęſa ſunt ibi centũ octoginta milia pugnatorũ: inter quos etiã cecidit Theodericus rex Vuiſigothorũ. Attila reſũpta ſpe ex Etii diſceſſu repatriauit: mature redditurus ſuppleto exercitu. Nichaſius Remēſis ep̄s cũ Eutropia ſorore ab Hũnis martyrizatur.

Auctor Mettenſis ep̄s captiuatur: ſed Hũnis cæcitate percuſſis/cũ captiuis ſuę vrbis relaxatur.

Hoc excidiũ Galliis īpendere Seruatius Tungreñ. longe ante in ſpiritu pręuiderat/& Rhomę a Petro apoſtolo hoc iudiciũ dei ineuitabile fore didicerat/ideoqꝫ relicta Tungreñ. vrbe quę euertenda erat ad Traiectũ ſedē ep̄alem tranſpoſuit.

Pullulante intra Gallias Arrhiana hęreſi quæ inæquales credens eſſe perſonas ſanctæ trinitatis/dicebat filiũ minorē eſſe patre/ſpiritũ vero ſactũ minorē patre & filio: dominus errantes corrigit oſtendēs plano miraculo deũ in tribus perſonis vnius & æqualis

Rhomañ. | Perſa. | Franc. | Britã. | Vuãd. | Vuiſſ. | Oſtrog. | Huñ. | Añ. dñi.

eſſe ſubſtantiæ/nec debere ab indignis de diuinitate
tractari. Nã Vaſatẽſi vrbe ab Hũnorũ obſidiõe libe=
rata per diuinũ auxiliũ/cũ eps pro gratiarũ actione
miſſam populo celebraret; reſpiciens ſurſum vidit
deſuper altare/quaſi de camera templi cadere æqua=
liter tres guttas æqualis magnitudinis cryſtallo cla=
riores/quæ ſimul defluentes & in vnũ coniũctę quaſi
vnã gẽmã pulcherrimã effecerũt/quã cũ i medio cru=
cis aureę & gẽmatę poſuiſſent/aliæ gẽmę ceciderũt.
ſeorſum vero poſita: infirmis dabat ſanitatẽ. Adorã=
tibus vero imaginẽ ſanctę crucis: augebat deuotionẽ
quia pijs & mũdis clara/et imũdis obſcura videbaẽ.

Omnibus bellis famoſius fuit bellũ/quod candida=
tus ſanctarũ vndeci miliũ virginũ exercitus bellauit/
duce ſancta virgine Vrſula: quę filia vnica Nothi no
biliſſimi Britãnorũ principis cũ nõdũ nubilis a filio
cuiuſdã feriſſimi tyrãni ad nuptias expeteret/& patre
ſuũ ſup hoc anxiari videret qui deũ metuebat/ſi filiã
deo iam deuotã nubere cogeret/& tyrãnũ timebat ſi
ei filiã denegaret/diuinitus iſpirata nutãti patri ſua=
ſit/vt tyrãno aſſentiretur. ea tamẽ illi ꝓpoſita cõditio=
ne/vt ipſe & tyrannus decẽ virgines genere/forma &
ætate electas ſibi traderent/& tam ſibi q̃ ſingulis illa=
rũ mille virgines ſubſcriberẽt/et cõparatis ad nume=
rũ iparũ vndeci trierib9 inducias triẽnij ſibi darẽt ad
exercitũ virginitatis ſuæ: nouo vſa cõſilio/vt aut diffi
cultate ꝓpoſitę cõditionis animũ eius a ſe auerteret/
aut hac oportunitate oẽs coeuas ſuas ſecũ deo dica=
ret. Et ex hoc cõdicto/virginibus trierib9 & ſumpti=
bus cõparatis: per trienniũ belli prẹludia cunctis mi=
rantibus/tandẽ ſub vno die agente vento ad portũ
Galliæ qui Ticla dicitur & inde Coloniam appulſæ
ſunt/ibi ꝑ ex angeli monitu Rhomam tendentes/ ad
vrbẽ Baſiliã nauibus/a Baſilia Rhomã vſqꝫ pedibus
profectæ eodem eundi tenore Coloniã ſunt reuerſæ/
ab Hũnis vndiqꝫ obſeſſam a quibus cunctæ martyri=
zatæ/nouo & mirabili modo triumpharunt/& Colo=

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britā.	Vuād.	Vuiſi.	Oſtrog.	Huñ.	An. dñi.

niam ſanguine & ſepultura ſua clariorē reddiderūt.

¶ Thuriſmodus filius Theoderici regnum Vuiſigothorum ſuſcepit: & annis tribus regnauit.

Thuriſmodus

3	12	6	8	25	1	24	5	454

¶ Attila Italiā aggreſſus: oēs pene eius ciuitates/aut diruit/aut diripuit/aut incendit. Ad eū Leo papa venit/ & non ſolum ſalutem: ſed etiam vt rediret obtinuit.

¶ Rex Attila requiſitus a ſuis/cur ei fuiſſet tam placabilis: reſpondit ſe non eum fuiſſe reueritum ſed ſenem quēdam venerabilē euaginato gladio ſibi mortē minitantē/niſi eius in omnibus expleret voluntatem.

4	13	7	9	26	2	25	6	455

¶ Attila Vuiſigothos debellare aggreſſus: a Thuriſmodo victus/ rediit inglorius.

¶ Marciano imperatori apparēs dominus in ſomnis: arcum Attilæ fractum eſſe oſtendit/nec id vanū fuit. Eadem quippe nocte Attila ī nuptiis ſuis crapulatus: erumpente per apoplexiā ſanguine de naribus in lecto eſt ſuffocatus.

¶ Hernac filius eius poſt eū regnat: annis ſex.

¶ Valētinian⁹ īpator: Etiū Patriciū īterficit

Hernac

5	14	8	10	27	3	26	1	456

¶ Thuriſmodus rex Vuiſigothorū a fratribus ſuis Friterico & Theoderico iugulatur. ¶ Theodericus frater eius in regnū ei ſuccedens: regnauit annis 13.

¶ Filii Attilæ dum contendunt de regno: ſubiectæ Hunnis gentes/ab Hunnorū ſe excutiūt iugo.

¶ Conſilio Maximi tyrannidem meditantis: Valentinianus imperator a Tranſilla milite Etii perimitur.

Theodericus .2ᵘˢ.

6	15	9	11	28	1	27	2	457

¶ Genouefa virgo Pariſienſis multa ſanctitate claret per Gallias. ¶ Maximus tyrannidem arripuit/ Eudoxiā relictā Valentiniano vi rapuit. Illa Genſericum ex Africa inuitat: vt ſe a Maximo eripiat.

¶ Genſericus Rhomā capit/omnia diripit. vt tamen ab igne/cede & ſuppliciis hominū abſtineret: Leo pa

❡Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vulſi.	Oſtrog.	Hunñ.	Añ. dñi.

pa ab eo obtinuit.
❡Per quatuordecim dies Rhoma deſpoliata: Genſericus Eudoxiã cum duabus filiabus & multo populo captiuat: & Campanię vrbes omni vaſtatiõis genere exterminat. Inter hęc Paulin9 Nolanus ep̄s dum pro captiuo filio viduæ ſe vicariũ in ſeruitutē barbari ſubicit: omnes captiuos ſuæ vrbis recepit.
❡Maximus tyrannus a populo mēbratim diſcerpitur. ❡Auitus a Rhomanis ĩperator cõſtituitur.
❡Theodericus rex Vulſigothorũ Sueuos in Hiſpania vicit: & regno eorũ deſtructo/ regnũ ſuũ eouſq; extendit. ❡His Marciani tēporibus/ Ioannem Baptiſtam caput ſuum duobus monachis reuelaſſe quidam ſcribunt.
❡Ardarico regi Gepidarum: qui primus a ſeruitio Hunnorũ reſiliuit. Hernac filius Attilæ bellũ indixit cum quo Ardaricus conflixit/ eoq; cum triginta Hunnorum milibus perempto/ Hunnos grauiter afflixit. Sicq; recepta libertate gentis ſuæ & terris eorum inuaſis cæteris gentibus: exemplum dedit repetendæ libertatis.
❡Super inſulam Britanniæ ſtella miræ magnitudinis apparuit: cuius radio globus igneus draconi ſimilis adhęrebat. Ex cuius ore duo radij procedebant: quorum vnus vltra Galliam ſe extēdebat/ alter vero verſus Hybernıã tendens/ in ſeptem minores radios terminabatur. ❡Eo tempore occiſo Aurelio Ambroſio rege: interrogatus Merlinus vates a fratre regis Vther de ſtellę ſignificatione: dicit eum illo ſydere & igneo dracone ſignatũ. per radium vero de ore draconis procedentem & Gallias reſpicientē: figurari filium ei potentiſſimum naſciturum. Altero autem radio portendi filiam: cuius filij & nepotes regnum Britannie ſuccedenter eſſent habituri. Vther autem audita morte fratris ſui/ cœpit dyadema inſulæ/ duoſq; dracones ex auro iubens fabricari ad inſtar ignei draconis: ob=

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtro.	Hunñ.	Añ. dñi.

tulit vnum in eccleſia/ altero autem in prẹlijs pro ſigno vtebatur. & ex eo tempore cognomentum accepit Vtherpendragon: id eſt caput draconis. Saxones vero poſt mortẽ Aurelij: a pactione fœderis ſoluti iuaſerũt ciuitates & ꝓmontoria & ab Albania vſq; Eboracũ oĩa vaſtabãt/ Cũ quibus rex ꝓliatus fugam cũ ſuis inijt/ ſed nocturno tẽpore illos aggreſſus ſupauit/ captiſq; eorũ ducib⁹ Octa & Coſa cẹteros Saxones diſſipauit. Poſt hæc amauit rex vxorẽ cuiuſdã ducis: habuitq; rẽ cũ ea de qua genuit celeberrimũ illum Arturũ & filiã nomine Annã.

Mortuo Marciano: ſuccedẽs Leo regnauit ãnis 16. Hic ſup ſynodo Chalcedoneñ. ſingulorũ patrũ ſingulas ſententias requiſiuit/ & quia oĩm vnã eſſe cognouit: eã fideliter tenuit. hic cũ Vualamere Oſtrogothorũ rege fœdus pepigit & Theodericũ fratruelẽ eius puerũ octennẽ obſidem accepit.

Hucuſq; Proſper Chronicã ſuam perduxit.

Leo								
1	16	10	12	29	2	28	3	455

Merouco Francorum rege mortuo: Hildericus filius eius regnauit ãnis 26. Hernac filius Attillẹ Hũnorum rex Oſtrogothos quaſi refugas dñationis ſuæ bello repetens: ſup Vualamerẽ irruit a quo victi Hũni/ in vltimas Sythiẹ partes fugere ſunt cõpulſi.

Mortuo Auito: Maiorianus iperat ãnis 4.

Symeon qui 40 ãnis incluſus in Colũna ſtetit/ mira ſanctitate Antiochiæ claruit: qui inter cætera monebat ne quis per dei aut ſancti alicuius nomẽ/ imo per nomẽ Symeonis iuraret promittẽs ĩpunitatem in ſe peierãti ſe a deo poſtulaturũ.

		hildericus						
2	17	1	13	30	3	29	4	459

Oſtrogothi duce Theudemere Sueuos bello vicũt/ & Hũnimundũ regẽ eorũ capiũt: ſed eũ liberũ remittũt.

3	18	2	14	31	4	30	5	460

Rhomani Biorgũ Alanorũ regẽ cũ exercitu ſuo in Venetia extingunt. Dinzich filius Attillẹ Hũnorum rex

¶Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuãd.	Vulſi.	Oſtrog.	Hunñ	Añ. dñi.

Oſtrogothos iterũ bello ꝓuocat/a quib⁹ hũni ita ſũt deuicti: vt eis poſtea ſemp Oſtrogothi fuerint terrori.

4	19	3	15	32	5	31	6	461

¶Occiſo Maioriano: Seuerus imperat annis quatuor.

¶Hildericũ inſolenter et luxurioſe ſe agentẽ: Franci regno deturbãt. qui data aurei medietate amico ſuo Vuidiomaro ꝙ eſſet ſignũ reuocationis ſuę ſi aliquãdo intercederet recõſiliato: apud Baſinũ regẽ Thuringorũ latuit ãnis 8. Franci vero Egidiũ ducẽ Rhomanorũ regẽ ſibi ꝑficiũt. ¶Hũnimũdus rex Sueuorũ fultus Scyrorũ auxilio: Oſtrogothos aggreditur/ in quo bello rex Vualamer ꝑimitur. Cui ſuccedẽs frater eius Theudemer: regnat ãnis 11. ¶Hũni regno ſuo diminuto/tũ ex gentiũ ſubiectarũ diſſenſione/tum ex pugnãdi infœlicitate/regnauerũt quidẽ ſed nõ in priori fortitudine/donec longo poſt tẽpore a Carolo magno victi/cũ ipſo ſuo noĩe diſperiere. His ab hinc filij Attilæ/& poſt eos Zeliobes: regnauerũt ãnis 58.

¶Apud Tholoſam vrbem Galliæ ex eius medio tota die ſanguis largiſſimo fluxit riuo: quod Gothi pro portento ſuæ perditionis acceperunt.

						Theudemer	Zelioces	
5	20	4	16	33	6	1	1	462

¶Hylarius Rhomanę ecclę 44: pręſidet. Hoc iubẽte Victorius cyclũ magni ãni ſcribit. ¶Theudemer Sueuos & Scyros in vltionẽ fratris occiſi: vſq; ad internitionẽ debellat. ¶Hylari⁹ pp.

6	21	5	17	34	7	2	2	463

¶Theudemer glaciali via tranſito Danubio: etiã ibi Sueuos ꝑterit.

¶Pictor quidã cũ ſaluatorẽ ſecundũ ſimilitudinẽ Iouis pingere voluiſſet: aruit manus eius. Quẽ culpã cõfeſſum ſanauit Gẽnadius eps Cõſtãtinopolitanus.

7	22	6	18	35	8	3	3	464

¶Theudemer filiũ ſuũ Theodericũ a Leone Auguſto ſibi remitti gratulat. ¶Eliſeus propheta qui duplici Helię ſpiritu plenus/multis in vita claruit virtutibus/ & mortuus mortuũ hominẽ ſupra corpus ſuũ caſu iactatum ſolo corporis ſui attactu reſuſcitauit: & multo tẽpore in Samaria vbi ſepultus eſt multis claruerat

¶Rhomañ.	Perſa.	Franc	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ.	Añ.
	miraculis/vt prętereã cętera etiã dęmones ibi fremẽ=							dñi.
	tes variarũ ferarũ vocibus ab inuaſis fugarẽtur corpi=							
	bus: Alexandriam tranſfertur.							
8	23	7	19	36	9	4	4	465
¶ Seuero mortuo: Antemius iperat ãnis 4. ¶ Theodericus								
	adoleſcẽs ãnorũ 18: tranſito Danubio ſup Sarmatas							
	irruit/& regẽ eorũ Barbach pimit/& cũ bellicis manu							
	bijs victor ad patrẽ redijt.							
9	24	8	20	37	10	5	5	466
¶ Seruãdus tyrannidẽ meditãs: ab Antemio pimitur.								
	¶ Vtherpẽdragon rex Britonũ: diuturna infirmitate							
	vexat/& pricipes Saxonũ Octa & Coſa quos tenebat							
	in vinculis cũ cuſtodibus carceris fugerũt in Germa=							
	niã: cõmouerũtq; inumerabilẽ armatorũ manũ/& re							
	uerſi ſunt inſulã vaſtaturi. Rex aũt in ifirmitate decu=							
	bãs: ducẽ belli poſuerat generũ ſuũ/ſed ignauia ciuiũ							
	atq; ſupbia/plurimũ quidẽ eis nocebat/hoſtibus aũt							
	maiorẽ audaciã atq; fortitudinẽ miſtrabat. Cũq; du=							
	bia iter eos altnaret victoria vt rex hoſtes ſua pugna							
	deterreret: ſe deferri ad pręliũ iuſſit/qui poſitus i vehi							
	clo & ad bellũ delatꝰ/ſuos quidẽ aiauit/ſed hoſtibꝰ ri=							
	ſum fecit ꝙ ſemimortuus homo ad pugnã veniſſet.							
	Cõgreſſu iito Britões victoriã obtinuerũt/Saxonũq;							
	duces Octã & Coſã interfecerũt. Tũc rex hilaris effe=							
	ctus tanq̃ ſanitatẽ recepiſſet: erexit ſe & ait. Vocabãt							
	me ſemimortuũ Ambrones iſti: ſed malo ſemimortuꝰ							
	eos ſupaſſe/q̃ icolumis ſupari. Pręſtãtius eſt cũ mori							
	cũ honore/q̃ cũ pudore viuere.							
10	25	9	21	38	11	6	6	467
Simpliciꝰ. pp.	¶ Simpliciꝰ Rhomanę ecclię 45: pſidet. Hic dãna=							
	uit Petrũ Alexãdrinũ epm Euticianę hęreſis accuſa=							
	tũ. ¶ Rhomanus tyrãnidẽ meditãs ab Antemio pimitur.							
	¶ Genſericus rex italiã aggreſſus nauali bello a Rho=							
	manis vincitur.							
11	27	10	22	39	12	7	7	468
¶ Antemio & genero ſuo Ricimere Patricio Rhomę cõtẽdẽ=								
tibus de iperio interi Olibrio ad iperandũ a Leone Auguſto								
trãſmiſſo: Recimer Antemiũ pimit. ¶ Mamertus eps Viẽneñ.								

¶Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Lōgo.	Vuād.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hūno.	Añ. dñi.

claruit/ qui letanias ante aſcenſionē dñi iſtituit: hac de cauſa ꝙ terremot⁹ in vrbe Viēna eccl'ias/domoſq; euertebat/& feritas luporū/aliarūq; ſiluaticarū beſtiarū toto anno per vrbē vagantiū hoīes deuorabat/ adhuc palatiū regis die ſancto paſchę cœleſti igne cōſūptū/ad cladē multū froris addebat. Qui lętaniarū ritus/a Viēneñ. eccl'ia in oēs Galliaꝝ eccl'ias decurrit.

12	27	11	23	40	13	8	8	469

¶Olibrio īperij ſui mēſe 7 mortuo: Lucerius īperat. ¶Egidius cū Frācos opprimeret grauí⁹ iuſto: ꝑpendēs Vuidiomarus Frācos pœnitere ſup electo Hilderico reuocat eū clā miſſo diuiſi aurei ſigno/egitq; vt electo Egidio ille reſtitueret in regno. ¶Baſina vxor Baſini regis Thuringorū relicto viro ſuo ad Hildericū venit: quā ille vxorē ducit/& ex ea Clodoueū genuit. ¶Theoderico Vuiſigothorū rege a fratrib⁹ ſuis iugulato: Eoricus regnauit ānis 19. Eoricus

13	28	12	24	41	1	9	9	470

¶Nepos Patricius Lucerio expulſo/& ep̄o Salonis eo ordinato: īperium arripuit. ¶Eoricus rex Vuiſigothorū Gallias occupare niſus: Riothimū regē Britonū ad defēſionē Galliarū Rōanis auxilio veniētē/bello cōtriuit. Quis aūt fuerit Riothim⁹ iſte historia Britonū minime dicit: q̄ regū ſuorū noīa & geſta p ordinē pādit. Nā ſi fidē narrationi illi⁹ hiſtorię ꝓbeam⁹: huic loco inſerendi actus Arturi celeberrimi regis/qui poſt patrē ſuū Vtherpēdragon regnū Britāniæ adeptus eſt. Sed quia i alijs hiſtorijs nullā de eo mētionē iuenim⁹/& hęc ipa Britonū hiſtoria ſupputationē ānorū quib⁹ Artur⁹ & multi alij regnauerūt vel aperte nō dicit/vel oīs tacet. Nec dubia ꝓ veris affirmam⁹/nec hiſtoricā narrationē q̄ nup de Britānico i Latinū trāſlata eſt: lectori ſubtrahim⁹. Multā eni iter hiſtoricos variare cōſydero diuerſitatē: nō ſolū i ānis/ſed etiā i geſtis atq; noībus pſonarū: vt quod iſte fecerit/alius feciſſe vel dixiſſe aſſeratur: & quod hoc āno euenerit in alio āno eueniſſe dicatur/ & res geſta quę hoc modo ab vno hiſtorico deſcribit̄ ab alio multū diſſona ratione narretur.

¶Mortuo igitur Vtherpendragon rege: ſublimatus eſt i regno filius eius Arturus/cuius mirabiles actus etiā linguę pſonant populorū/licet plura eſſe fabuloſa videātur. Qui multa probitate pollens cūctis ſe ama

¶ Rhoman.	Perſa.	Franc.	Britã.	Vuad.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ	Añ. dñi.

bilẽ exhibebat: quia cũ virtute animi/ etiã mira libe-
ralitate affluebat. Porro aduerſus Saxones/ Scotos
& Pictos vario cõflictu decertãs: tãdẽ cõcluſit eos quo
dam in ſaltu/ ſed illi arboribus pro munimẽto contra
Britonũ tela/ vtebãtur. Quod vidẽs Arturus iuſſit ar-
bores per multa loca incidi & in circuitu nemoris po
ni/ vt liberos exitus nõ habẽtes/ fame ibi deficerent.
Vnde cogẽte neceſſitate ad hoc cõpulſi ſunt/ vt licẽtiã
peterẽt redeũdi in patriã ſua oia relicturi/ & tributa
cũ obſidibus reddituri. Sed in reditu poſiti pactionẽ
ruperũt: & retroactis velis iſulã depopulari cœperũt.
Arturus vero cõgregato exercitu ꝓceſſit cõtra hoſtes
in prelıũ accinctus gladio nomĩe caliburno & aureã
galeã ſimulachro drachonis iſculptã capiti ſupponẽs
clipeũq; i quo imago ſanctę dei genitricis erat ipicta
humeris iponẽs/ lanceã quoq; quę ron vocabat aſſu-
mẽs. Cũq; pugna valida vtriq; fieret/ Arturus ipetu
facto in hoſtes occidit ex eis ſolo caliburno gladio
470 viros: cæteros autẽ in fugã cõuertit principibus
eorum proſtratis.

14	29	13	25	42	2	10	10	471

¶ Eoricus Burgũdiones victos ſibi ſubegit/ Auernis etiã Are
latũ & Maſſiliã Galliarũ vrbes iuaſit/ ad occupãdas
ꝓuincias Rhomanorũ aniinatus cõſilio Gelerici: qui
verſute agebat vt orientẽ Oſtrogothi/ occidentẽ Vuiſi
gothi vaſtarent/ vt occupatis alias iperatoribꝰ ipe in
Africa regnaret ſecurus. ¶ Remigius fit Remoꝝ eps.
¶ Sarracenis Aegyptũ icurſãtibꝰ hoc tpe: negociato
res Venetię corpus ſancti Marci euãgeliſtę ab Ale-
xandria tranſtulerunt ad Venetiam.

15	30	14	26	43	3	11	11	472

¶ His diebus ſctũs Perpetuꝰ Turoneñ. eps cernẽs ad ſepul-
chrũ ſancti Martini fieri miracula multa fecit magnã
Baſilicã fabricari iuxta cellulã/ in qua corpus ipſius
quieſcebat/ eãq; in eius noĩe dedicãs trãſtulit in illã
ſanctũ corpꝰ ipius/ ꝓmonẽte piter & adiuuãte quodã
venerãda canitie formoſo: qui nec prius viſus fuerat/
nec poſtea comparuit.

Rhomañ.	Perſa.	Franc.	Britã	Vuãd.	Vuiſſ.	Oſtrog	Hũno	Añ

Oreſtes Patricius nepotem regno expulit.

Theudemer rex Oſtrogothorũ moritur: & Theodericus filius eius regno ſubſtituitur.

Rex Arturus Scotos & Pictos obſidet & fame affligit/ ſed epis cũ clero & reliquijs ſanctorũ miſericordiã poſcentibus: veniã donat. Deinde ciuitates ſibi ſubditas viſitans: eccleſias a paganis deſtructas renouat/ pręſules ſtatuit ac religioſos cœtus virorũ ac mulierũ exornat/ proceres quoq; ſuos honoribus reſtituit.

						Theodericus		
16	31	15	27	44	4	1	12	473

Oreſtes Auguſtulũ filiũ ſuũ regnare cõſtituit: & fœdus cũ Genſerico rege facit. interim Odeacer cũ multa multarũ gentiũ multitudine ab extremis Pãnoniæ finib9 Italiã petit. qui per Noretã iter faciens: beati Seuerini cuius nomẽ tũc ſibi celebrabatur benedictionẽ petijt/ et ab eo ventura ſibi didicit.

Odeacer Oreſte victo apud Papiã obſeſſo/ capto & occiſo: Italiã ſubdit iuri proprio.

Lcone Imperatore mortuo: Zenon ĩperat ãnis 19.

Artur9 parata claſſe Hiberniã petit/ illato bello regem captũ deditioni cogit: & ſubiugata Hibernia/ Iſlandiã inſulã debellatis habitatoribus ſuo dño ſubijcit. Quo audito rex Godlandiæ & rex Orcadũ vltro venerũt: & Arturo ſpontaneã deditionẽ fecerunt.

Zenon								
1	32	16	28	45	5	2	13	474

Auguſtulus ĩperiũ deponit/ quod Odeacer arripiens 14 ãnis nullo inquietãte obtinuit.

Zenõ ĩperator Theodericũ regẽ Oſtrogothorũ cõſulẽ ordinariũ facit/ quę poſt ĩperialẽ dignitatẽ prima eſt dignitas: & equeſtrẽ ſtatuã aureã ante regiã illi collocat.

2	33	17	29	46	6	3	14	475

Franci poſt Vuandalos & Alanos poſt Gothos & Hũnos inceſſunt Gallias/ nõ tantũ vt eas habeãt direptioni: ſed vt ſibi ſint perpetuę habitationi. qui capta Colonia Agripina/ fugato de bello duce Egidio: multos Rhomanorũ occidunt.

¶Rhomā.	Perſa.	Fran.	Britā.	Vuād.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunn.	An. do
3	34	18	30	47	7	4	15	476

¶ Franci Treuerim ciuitatē ſup Moſellā capiūt. ¶ Hęreſis Acephalorū exorta eſt: ĩpugnantiū tria capl'a ſynodi Calcedonēſis / ſine noīe authoris ob qđ Acephali / id eſt ſine capite vocati ſunt.

4	35	19	31	48	8	5	16	477

¶ Genſericus rex Vuandalorū ſucceſſiōe regnādi inter filios ſuos ordinata vt fratri moriēti frater ſupſtes ſine controuerſia filiorū ſuccederet: morit. Cui ſuccedēs Honoricus filius eius: regnauit annis octo.

Honoricus

5	36	20	32	1	9	6	17	478

¶ Eugenius Carthaginēſis eṗs & oīs clerus ei9: cōtra Arrhianā hęreſim Vuādalorū fortiter pro Chriſto agoniſāt.

6	37	21	33	2	10	7	18	479

¶ Odoacer rex Italię Pheletū regē Rugorū bello oppreſſum: extinguit. ¶ Huic Pheleto & vxori eius Giſę ſanctus Seuerinus hęc vētura prędixerat: quia eos a malis cōpeſcere nō poterat. ¶ In Africa rex Vuādalorū Honoricus multos orthodoxos diuerſi ordinis / diuerſæ ætatis vſq3 ad quatuor milia nōgētos ſeptuagitaſex in exiliū truſos diuerſis in locis / diuerſis tēporibus / diuerſis pœnis: ad mortē excruciauit.

¶ Exterminatis Rugis Longobardi Rugilā / id eſt Rugorū patriā inuadūt: quibus tūc temporis quintus rex Gudeoch principabat. Quia ergo Longobardorū mentionē fecim9 / quorū tēpora ṗpter ignoratā hiſtoricę narrationis diſtinctionē nondū attingimus: iam nūc narrationē eorū ordiamur / & paulatī ad plenā & diſtinctā eorū hiſtoriā aſcēdere nitamur.

¶ Horū vt dixim9 poſt Ibor & Agion primus fuit rex Agelmūdus ſcdus Lamiſſio ſic dictus: ꝙ a lama / id eſt voragine fuit extract9. Nā mater eius ſeptē vno partu enixa / cum eos in piſcinā ṗieciſſet / & rex Agelmūdus iter faciens eos haſta reuolueret: is haſtā eius firmiter tenuit / & ab eo nutritus eo virtutis ṗceſſit vt in regno ei ſuccederet / & necē eius in Bulgares vltus ſit. Lethu tertius Hildeoch quartus. Gudeoch quītus fuit. Ex quo ergo ĩ Rugilā ṗfecti ſūt vſq3 ad ānos 40: talis fuit rerū geſtarū eorū cōſequētia. Sub Gudeoch & filio

Rhōa-norū.	Perſa-rum.	Fran-corū.	Lōgo-bardoꝝ	Britā-norū.	Vuan-daloꝝ	Vuiſi-gotho.	Oſtro-gotho	Hūno-rum.	Añ. dñi

eius Claſſone ſexto rege: ī Rugilā habitauere. Sub Tattone ſeptimo rege: in cāpis Affeld habitauere. Vbi tertio āno Rhodulpho Herulorū rege a Tattone pempto/& regno Heruloꝝ deſtructo: Longobardorū potētia creuit. Tattonē Vuaceho pimit: & ipſe octauus regnauit/ filiūqꝫ ſuū Vualtharith ſucceſſorem regni reliquit.

			Vuaceho						
7	38	22	1	34	3	11	8	19	480

¶ Audouachrius dux Saxonū: nauali hoſtico Andegauis populatur.

¶ Charthaginę liberatus abbas cū fratribus ſex a rege Honorico: carcere/ catenis/ igni & vectibus martyrizantur.

¶ Perſis imperat Euades: annis 41.

	Euades								
8	1	23	2	35	4	12	9	20	481

¶ Egidius dux ī Galliis morit̃: Siagrius filius eius ſubſtituit̃.

¶ Audouachrius Andegauis & alias vrbes ſibi ſubiigens obſides accipit. ¶ Hildericus rex & Audouachrius confœderati: Alemānos ſibi ſubiugant.

¶ Hildericus rex Andegauis incēdit/& Paulū comitē vrbis perimit. ¶ Famis tēpore ī Burgūdia ſenator Eclicius quatuor milia pauperes ſuſtentās: cœleſtis promiſſionis vocem audiuit.

9	2	24	3	35	5	13	10	21	482

¶ Felix Rhomanę eccleſię 46: prēſidet. Hic Achatiū epm Conſtantinopolitanū dānauit/ aſſentientē petro Alexandrino dānato. ¶ Felix. pp.

¶ Artur9 rex Norguegiā & Daciā ſuę ditiōi ſubegit: deinde trāſiit ad Galliā. Porro hiſtoria illius dicit hoc factū fuiſſe ſub Leone īperatore/ et quēdam Follonē tribunū Galliarū cum Arturo ſingulare certamen habuiſſe/ hoc pacto. vt cui victoria pueniret: ipſe alterius regnum obtineret/ victoqꝫ illo Follone cęteriſqꝫ ducibus Galliarū ſubactis/ Pariſius curiam Arturū tenuiſſe/ ſtatumqꝫ regni pace & lege confirmaſſe/ viriſqꝫ nobilibus prouinciarum dignitates legaſſe/& ita poſt nouem annos in Britanniā rediiſſe.

Rho.	Perſa.	Fran.	Lōgo.	Britā.	Vuād.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunn.	An. do
10	3	25	4	37	6	14	11	22	483

In Africa Honorꝰ rex Vuandalorū in eccleſiā dei grauius ſolito efferatus: omnes Africę epos quaſi ad ſynodū cōuocat/ & fugatis & exiliatis 444 epīs catholicis eccleſias clauſit/ aut Arrhianis dedit/ plebēq; varijs ſupplicijs affligit. Lethū vero epm: incendio cōcremauit. Eugeniū quoq; Carthaginis epm cū clericis ſuis pluſq̄ quīgētis: cruciatos multis modis exiliauit.

11	4	26	5	38	7	15	12	23	484

Hilderico rege mortuo: Clodoueus filius eius regnat ānis triginta. Hic duxit vxorē Clotildē filiā Chilperici regis Burgundionū quē Gundobaldus rex eius frater peremerat: vxoreq; eius matrē ſcilicet Clotildis ligato ad collū eius ſaxo: aquis imerſerat.

Clodoueus

12	5	1	6	39	8	16	13	24	485

Honorius rex Vuādalorū iudicio dei percuſſus: ſcatēs vermibus mirabiliter expirauit. Poſt quē Gunthamundus annis nouē regnat.

Gūthamūdus

13	6	2	7	40	1	17	14	25	486

Clarent in Gallijs: Remigius Remēſis & Patricius frat eꝰ Sueſſonenſis epus & Vedaſtus poſt Atrebatē. eps. in Africa Fulgētius eps Rupeñ. in Italia Germanꝰ Capuanꝰ: et Epiphanus Ticinenſis.

14	7	3	8	41	2	18	15	26	487

Gelaſius pp.

Gelaſius Rhomanę eccleſiæ 47: pręſidet. Hic Manicheos Rhomę inuētos: in exiliū deportari fecit & codices eorū incendit. Hic tractatus & hymnos cōpoſuit. hic inter cętera: ſacramētorū p̄fationes & orōnes cauto & limato ſermone fecit.

Zenō imperator regnū Italię donat Theoderico Oſtrogothorū regi. Hic Theodericus Trapſilā Gepidarū regē & Buſam Bulgarorū regē bello victos extinguit. Gunthamūdus rex ab exilio reuocat Eugenium epiſcopum.

15	8	4	9	42	3	19	16	27	488

Theodericus cū iam ſedecim ānis Oſtrogothorū regnum tenuiſſet: a Meſia egreſſus Italiā petijt / & Odoacē

Rho.	Perſa.	Fran.	Lõgo.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ	Añ. dñi.

Italię regẽ bis ſibi cõgreſſũ bis i fugã vertit/& Papię incluſum obſedit trienio. ¶ Hoc tempore facta eſt inuẽtio criptę ſancti Michaelis archãgeli in mõte Gargano: vnde & eius memoria ſingulis ãnis celebri feſtiuitate/in eccleſijs dei recolitur. ¶ Eorico Vuiſigothorũ rege mortuo: regnat poſt eũ filius ei9 Alaricus viginti annis.

Alaricus

16	9	5	10	43	4	1	17	28	489

¶ Barnabas apoſtolus qui apud Salamiuam Cypri a Barieu mago & a iudęis pro Chriſto igne crematꝰ eſt: corpus ſuũ qđ a Ioãne Marco cõſobrino ſuo i cripta occultatũ adhuc latebat/ reuelatione ſua inueniri fecit: cũ quo etiã euangeliũ Matthei/ ipſius Matthei manibus Hebraicę ſcriptũ qđ erat ſimul recõditũ iuenitur. quod euãgeliũ ipſe Barnabas ex doctrina apoſtolorũ ſecũ ſemp ferre ſolebat/& vbicũq; iueniebat infirmos/ponebat illud ſuper illos: & tam fide Barnabę q̃ merito Matthei omnes ſanabantur.

¶ Clodoueus rex Francorũ Sueſſionis Siagrio duci Rhomanorũ cõgreditur: Siagrius Tholoſã ad Alaricũ fugit: a quo Clodoueo repoſcenti remiſſus occiditur. Clodoueus vero qcquid Galliarũ ſub iure erat Rhomanorũ: ad ius Francorũ tranſfert.

17	10	6	11	44	5	2	18	29	49[illegible]

¶ Auitus Viennẽ. eps claruit: qui Gallias ab Arrhiana hęreſi defendit. Hic metrice de conditione mũdi libros cõpoſuit. ¶ Sollẽnis Carnotẽ. eps claret: qui in prędicando Francis Chriſtũ nõ ſegniter inſtitit.

¶ Idacius Lemicę Hiſpaniarũ vrbis epus: Chronicã ſuam a primo Theodoſij cõſulatu inchoatam/ huc uſq; perduxit.

¶ Gennadius eps librũ ſuũ de illuſtrib9 viris hucuſq; perduxit. ¶ In Mineo Hiſpanię fluuio piſces capti ſunt: in quorũ ſquamis videbatur inſcripta æra pñtis ãni.

18	11	7	12	45	6	3	19	30	491

¶ Anaſtaſius Rhomanę eccleſię 48: pręſidet. Huic Achatiũ dãnatũ reuocare volẽti: multi Rhomanorũ nõ cõmunicabãt. ¶ Anaſtaſio papa.

Rho.	Perſa.	Fran.	Lōgo.	Britā.	Vuād.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hūno	Ān. dñi.

Hoc loco quidā ponūt initiū regni Anglorū: ſed in hac re multū diſſonāt eccleſię/ cū ſecundū pręfatū libellū de regibus Britonū adhuc regnaret Arturus totius Britāniæ monarchiā tenēs vſq; ad dñicæ incarnationis annū 542/ quādo vltimū ei bellū fuit cōtra Modredū nepotē ſuū/ vbi & letaliter vulneratus fuiſſe dicit.

Britāni nō valētes amplius virtutē ferre Anglorū: vt victi conceſſere in ius & nomen eorū. Et primus de genere Anglorū: Elli. & ſcd's: Celim. alter alteri mortuo ſuccedēdo: regnauerūt apud eos per ānos 70.

Sanctus Patricius ſecundus Hybernię archiepus: anno ætatis ſuæ 122 in Chriſto quieuit.

Odoacer a Theoderico in fide ſuſceptus: ab eo perimitur/ & Theodericus Italia potitur/ & depoſito priuato habitu induit regali ſcemate & regnat i Italia ānis 32.

				Elli et Celim			Theoderic⁹		
19	12	8	13	1	7	4	1	31	492

Gūthamūdus rex in Africa eccleſias catholicorū a patruo ſuo Hunerico vel auo Genſerico clauſas: aperuit/ & omnes dei ſacerdotes petēte Eugenio Carthaginēſe epo: ab exilio reuocauit. Achatius eps Cōſtātinopolitanus: diuino nutu percutitur.

Zenone iperatore mortuo: Anaſtaſius iperat ānis 25/ vel (vt quidam volunt) 27.

Anaſtaſi⁹									
1	13	9	14	2	8	5	2	32	493

Symmachus papa.

Symmachus Rhomanę eccleſię 49: pręſidet. Ordinato cōtra eū per cōtentionē Laurentio. Quæ res graue diſſidiū eccleſię diu vſq; ad ipſa protraxit homicidia: donec tandē hāc altercationē compreſſit Theoderici regis quis Arrhiani potētia/ hoc æquitatis iudicio obtinente vt Symmachus papa eſſet quia prior ordinatus fuerat/ eiq; pars maxima faueret. Pro cuius diſſenſionis culpa aīam Paſchaſij dyaconi qui ptinaci⁹ Laurētio fauerat/ alias magnę ſāctitatis vir Germanus Capuanus eps iuenit i thermis in igne purgatorio poſitam. Hic Symmachus cōſtituit ōni die dñico vel natalicio martyrū. Gloria i excelſis deo

Rho.	Perſa.	Fran.	Lõgo.	Britã.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtrog	Hũno	Añ. dñi.

ad miſſas cãtari/quẽ hymnũ Theleforus ſeptimus a Petro papa nocte tantũ natalis dñi ad miſſas a ſe in ipſa nocte inſtitutas cantari inſtituit: & in eo ad angelorũ verba quæ ſequũtur/ adiecit.

2	14	10	15	3	9	6	3	33	494

¶ Gunthamũdo Vuandalorũ rege defuncto: Traſamũdus frater eius/regnauit poſt eũ annis 26.

Traſamũdus

3	15	11	16	4	1	7	4	34	495

¶ Clodoueus rex: Thoringiã ſibi ſubiugat. ¶ Theodericus rex omnes vicinarũ gentiũ reges & principes/aut amicitia/aut affinitate ſibi cõſiliat: & pacifice agens in locis celeberrimis regalia habitacula ædificat.

¶ Florebãt hoc tẽpore Launomar⁹ Carnoteñ. fũdator cenobij Curbioneñ/& Maximus Aurelianeñ fundator cenobij Miriaceñ. cui⁹ diſcipuli fuerũt Carileſus et Auitus abbates.

4	16	12	17	5	2	8	5	35	496

¶ Clodoueus rex regnũ Francorũ vſq; Sequanã dilatauit.

¶ Aliqui Rhomanorũ ſubornatis falſis teſtibus incriminãtes Symmachũ papã: latẽter Laurẽtiũ i papatũ ſubintroduxerũt/ ꝑ quo ſciſmate dirimẽdo rex Theodericꝰ epm̃ Petrũ cõtra canones viſitatorẽ ſedis aplicę iſtituit.

5	17	13	18	6	3	9	6	36	497

¶ Clodoueus regnũ Frãcorũ vſq; Ligeri amplificat. ¶ Symmachus papa in cõſilio 115 epõrũ: ſe purgat de obiecto crimine/ & dãnatis Petro & Laurẽtio/ipſe quidẽ ſedi ſuę reſtituit. cõtẽtio autẽ vſq; ad cędes & homicidia intra & extra eccleſiã diu ꝓtrahit.

6	18	14	19	7	4	10	7	37	498

¶ Clodoueus rex Caſtrũ Meledunũ capit. ¶ Traſamundus rex Vuãdalorũ in Africa clauſis catholicorũ eccliis: ducẽtos vigiti epos exiliauit/erga quos Symmachꝰ papa manũ ſuę liberalitatis exercuit beniuole. ¶ Hac pſecutione Fulgẽtius eps/ſctitate/ſapiẽtia & ſciẽtia/ ſtilo & facũdia pclarus: multa ab Arrhianis pro vera fide ppeſſus/ diutino in Sardiniã exilio maceratur.

¶ Clotildis regina orthodoxa Clodoueũ regẽ a gẽtilitatis errore auocare conabat: ſed fruſtra conari videbat.

Rho.	Perſai.	Fran.	Lõgo.	Britã.	Vuad.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunñ	Añ.do
7	19	15	20	8	5	11	8	38	499

Clodoueus rex Alemãnis bello cõgreditur/ ibiq; laborãte exercitu voto ſuſcipiendi Chriſtianiſim ſe obligare cogitur/ſicq; perẽpto Alemãnorũ rege/& Alemãnia ſub tributo redacta: baptizatꝰ a ſancto Remigio Remorũ epo exemplo & ædicto ſuo perduxit ad fidem Chriſti populum Francorum.

8	20	16	21	9	6	12	9	39	500

Collatis a Clodoueo rege multis prędijs eccleſię Remẽſi: Remigiꝰ multa eorũ parte data eccleſiæ Laudunẽ. ſedẽ epatus ibi eſſe cõſtituit. Primũq; illic epm Genebaudũ cõſtituit/& eundẽ in fornicatiõe cũ ſua quondã vxore prolapſum/ſed ſeptẽnali pœnitẽtia purgatũ & de recluſione diuino iuſſu eductũ: ſedi ſuę reſtituit.

9	21	17	22	10	7	13	10	40	501

Clodoueus rex Gũdebaudo regi Burgũdionũ cõgreſſus eo victo Burgundiã redegit ſub tributo

10	22	18	23	11	8	14	11	41	502

Symmachus patricius rempublicã illuſtrat/& cũ eo gener eius Boetius vir cõſularis/cõſpicuus in vtraq; ligua/ eruditione omniũ liberaliũ artiũ/ quas pene omnes a Greco in Latinũ tranſtulit/& expoſuit.

11	23	19	24	12	9	15	12	42	503

In Africa Olimpus quidã dum in balneis ſanctã trinitatẽ blaſphemaret: ignito iaculo cœlitus veniente/ viſibiliter cõbuſtus eſt.

12	24	20	25	13	10	16	13	43	504

Conſtantinopoli dũ Deuterus Arrhianus eps Barbã quẽdam baptizaret: et male diſtinguens trinitatẽ diceret: baptizo te Barba in nomine patris per filiũ in ſpiritu ſancto/aqua diſparuit.

13	25	21	26	14	11	17	14	44	505

Alamindarus rex Francorũ ab Orthodoxis baptizatus/cũ eũ vellẽt Euticiani ſeducere: refellit eos hac fabuloſa inductione. dicens ꝙ litteras acceperit Michaelem archãgelũ mortuũ eſſe/illiſq; reſpõdẽtibus hoc impoſſibile eſſe ꝙ angeli ſint impaſſibilis naturæ: quomodo ergo inquit ſecundũ vos nudus crucifixus eſt Chri-

Rho.	Perſa.	Fran.	Lõgo.	An.	Vuad.	Vuiſi.	Oſtrog.	Hunn.	Añ dñi.

ſtus/niſi duarũ naturarũ eſſet/quãdoq̃dẽ nec ãgelus mortu9 eſt.

14	26	22	27	15	12	18	15	45	506

Clodoueus & Alaricus reges:cõfœderãtur. ¶ Quitianus Rutenẽſis eps̃ & Maxentius Pictaueñ.abbas:clarẽt in Gallia.

15	27	23	28	16	13	19	16	46	507

¶ Vitalianus iuſtinctu populi inſurgit in ĩperatorẽ Anaſtaſiũ ꝓpter Euticianã hęreſim deo & hoĩbus exoſam.

16	28	24	29	17	14	20	17	47	508

¶ Hormiſda Rhomanę eccleſię 50:pręſidet. Hic clerũ cõpoſuit:& pſalmis erudiuit. Hic reſpectu apłicę hũanitatis Gręcos cõuictu hereticorũ maculatos/abſoluit per ſuos nũcios. ¶ Alaricus rex Clodoueo regi inſidias molitus:fœdus violat.

¶ Hormiſda papa.

17	29	25	30	18	15	21	18	48	509

¶ Clodoueus rex ſignis diuini auxilij aĩatus ad bellãdũ:Turonis quippe tranſiẽs equũ ſuũ ſancto Martino miſit:quẽ centũ ſolidis redẽptũ/ recipere nõ potuit. Miſſis alijs centũ ſolidis/recepit:credẽs illũ bonũ eſſe ĩ auxilio/qui tã carus erat in negocio. Inſup accepto victorię pſagio a clericis cantãtibus pręcinxiſti me virtute ad bellũ/Alarico Vuiſigothorũ regi cõgreditur/eoq; pempto quicquid Galliarũ Vuiſigothi poſſidebant:ad partes Frãcorũ trãſtulit:& inuadẽs Tholoſam ſedẽ regni Gothorũ vſq; ad Pireneos mõtes:regnũ Francorũ dilatauit. Fert autẽ muros Ecoleſinæ vrbis ante faciẽ eius corruiſſe. ¶ Amalricus fili9 Alarici fugiẽs in Hiſpaniã:regnat ibi ãnis 16.

¶ Sigiſmundus mortuo patre ſuo Gũdebaudo:regnat in Burgũdia.

¶ Gibrianus Scotus cũ fratribus & ſororib9 in Galliã pegrinatus:vrbẽ Remenſem/vita & morte ſua illuſtrat.

¶ Fauſtus ſancti Bñdicti diſcipulus/& ab eo cũ Mauro ĩ Gallias hoc ãno trãſmiſſus/ſcribit in vita illius Mauri ſanctũ Benedictũ claruiſſe tẽporib9 Iuſtini ſenioris & Hilderici Vuãdalorũ regis:addens ꝙ eo tẽpore rex Theodericus Symmachũ Patriciũ & Ioãnẽ papã occiderit. Scribit quoq; eũdẽ Bñdictũ hoc eodẽ ãno quo Maurus ad Gallias ẽcdebat/obijſſe 12 Calẽdas aprilis:hora diei q̃ſi tertia:ꝙ eo ãno in ſabbato paſchę proueniẽs/primũ paſcha fuiſſe demõſtrat/ſe quoq; dicit ĩ Gal

Rho.	Perſa.	Fran.	Lōgo	Anglo.	Vuād.	Vuiſſ.	Oſtrog.	Hūno	Añ. dñi.

lias veniſſe tēpore regis Theodeberti nepotis Clodouei regis. Quia ergo ille ſcripſit q̄ viderat/quomodo hoc cōſequētię hiſtoriarū cōueniat/qui valet aduertat/qui aduerterit exponat.

						Clodoueus			
18	30	26	31	19	16	1	19	49	510

¶Clodoueus rex ab Anaſtaſio īpatore codicellos de cōſulatu & coronā aureā cū gēmis/& tunicā blacteā accepit: & ex ea die cōſul & Auguſtus eſt appellat⁹. Ipſe vero rex miſit Rhomę ſancto Petro coronā aureā cū gēmis: quę regnū appellari ſolet

19	31	27	32	20	17	2	20	50	511

¶Theodericus rex Italię Ibba comite ſuo cōtra Frācos miſſo: 30 milia occidit eorū/in vindictā necis Alarici generi ſui.

20	32	28	33	21	18	3	21	51	512

¶Prima ſynodus a Francis iuſſu Clodouei regis Aurelianis habita eſt: in qua decernūtur multa eccleſiæ vtilia.

¶Genouefa virgo Pariſieñ. octogenaria tranſit ad dñm.

21	33	29	34	22	19	4	22	52	513

¶Sanctus Arnulphus ſancti Remigij ī baptiſmo fili⁹ in Gallia claret qui poſt multos in p̄dicādo Chriſtū agones/martyrizat̄ ī ſilua Pariſiorū Aquilina & a Scarberga cōiuge quondā ſua tumulatus eſt.

22	34	30	35	23	20	5	23	53	514

¶Clodoueus rex regno Francorū per oēs Gallias dilatato/& legitime & pacifice cōfirmato: morit̄ & ſepelit̄ Pariſius in baſilica ſancti Petri apoſtoli quā ip̄e & regina Clotildis ędificauerat.

¶Lotharius vero filius eius cōpartito regno cū fratrib⁹ ſuis Theoderico/Clodomire & Hildeberto: regnauit ānis 50. Sororē eius Clotildē: Amalricus rex Vuiſigothorū duxit vxorē.

		Lotharius							
23	35	1	36	24	21	6	24	54	515

¶Rex Burgūdiæ Sigiſmūdus qui monaſteriū Agaunēſiū cōſtruxerat filiū ſuū Sigericū pimit: malo nouercę illius vſus cōſilio. Qui cōpetēti pœnitētię ſe adiacēs/ & martyrib⁹ Agaunēſib⁹ ſe totū deuouēs: q̄ dignus fuerit venia / teſtatur crebra poſt mortē eius/p eū multis cōceſſa ſanitatū gr̄a: & per eū febricitātibus īdulta curatio. ¶Hoc tp̄e ī Alexādria multi vtriuſq; ſexus arrepti a dęmone: repēte quaſi canes latrabant.

24	36	2	37	25	22	7	25	55	516

¶Theodericus rex frater Lotharij Clochilaicū regē Danorū Gallias vaſtantē: perimit.

Rho.	Perſa.	Fran.	Lõgo.	Anglo.	Vuād.	Vuiſi.	Oſtro.	Hũno.	Ān.do
25	37	3	38	26	23	8	26	56	517

¶ Anaſtaſius ĩperator fulmīe a deo ꝑcuſſus: interijt. Poſt quē Iuſtin⁹ ſenior ānis 10 regnauit. ¶ Boetius ānitēte ſibi Symmacho cū auctoritatē Rhomani ſenatus cōtra Thedericū regē Italię tueri nititur/ab ĩpo exiliatur: ibiq̧ librum de cōſolatione philoſophiæ edidit.

Iuſtinus

1	38	4	39	27	24	9	27	57	518

¶ Theodericus rex frater Lotharij/ab Ermēfrido rege Thuringorū ad ꝑimendū fratrē illius Baldericū pactione medietatis regni illi⁹ ĩuitatus: Baldericū regē ꝑimit. ¶ Virgo dei Brigida obijt in Scotia.

2	39	5	40	28	25	10	28	58	519

¶ Ioānes papa Rhomanę eccleſię 51: pręſidet. ¶ Ioānes.pp.

¶ Vuatheone Longobardorum rege defuncto: filius eius Vualtarith regnauit annis ſeptem.

Vualtarith

3	40	6	1	29	26	11	29	59	520

¶ Clodomeris frater Lotharij regis & fratres eius/inſtinctu Clotildis matris ſuę inſurgunt in Sigiſmundū & Godemarū filios Gundebaudi regis ad vĩdicandā necē auię ſuę & aui ſui Chilperici regis: in cōgreſſu Sigiſmundus capitur Godemarus fuga elabitur. ¶ Traſamūdus rex Vuandalorū Hildericū filiū ſuū ex Eudoxia filia Valentini ĩperatoris a Gēſerico captiuata: aſtringit ſacramēto ne catholicis in regno ſuo cōſuleret/qui p̄e morte eius ānte ꝗ̄ regnū ſuſciperet: oēs catholicos ab exilijs iuſſit reuocari/& ep̄is ecclīas reformari. Sicq̧ ſuſcepto regno regnauit ānis octo: euolutis 74 ānis. Ex quo Gēſericus auus eius ſtatū eccleſię in Africa ꝓphanauit. ¶ Bello orto ĩter Rhomanos & Perſas Chuades rex Perſarū Zeliobē regē Hūnorū venientē cū 20 milib⁹ auxiliari ſibi: cōtra Rhōanos ĩmiſſo exercitu occidit & totū pene eius exercitū deleuit/ſuſpectū eū habēs ꝙ vtriq̧ munera acceperit: & a ſe cōtra Rhomanos & a Rhomanis cōtra ſe.

¶ Ab hinc regnū Hunnorū ānotare ceſſabo. quia oēs gētis illius reges Kaganos vocatos lego: & nullam diſtinguendi proprietatem inuenio.

¶ Regnum Hunnorum finitur.

¶Rhomaň.	Perſa.	Franc.	Lõgo.	An.	Vuãd.	Vuiſi.	Oſtro.	Añ.do
					Hildericus			
4	41	7	2	30	1	12	30	521

¶Chuade Perſarũ rege mortuo: Kabades poſt eũ regnauit annis 16. ¶Clodomiris rex Sigiſmũdo rege cũ vxore & filijs perempto: iterũ cõgreſſus fratri eius Godemaro/perimitur ab eo. ¶Boetius longo exilio fatigatus: a Theoderico Gothorũ rege Italiæ pimitur.

	Kabades							
5	1	8	3	31	2	13	31	522

¶Vt ſcribit Fauſtus: hac ætate ſcilicet tẽpore Iuſtini ſenioris & Hilderici Vuãdalorũ regis/reuera floruit ſanctus Benedictus. Sed nec de vita/nec de morte eius procedit ratio ſecundũ Dionyſij cyclũ.

¶Zatus rex Lazorũ Cõſtantinopoli baptizatur: & a Iuſtino imperatore ſuſceptus muneratur.

¶Symmachus ex cõſule a Theoderico rege Italię pimitur.

6	2	9	4	32	3	14	32	523

¶Felix. pp.

¶Felix Rhomanę eccleſię 52: pręſidet. Hic Gregorij papę atauꝰ fuit. ¶Iuſtinus Arrhianos vbiq; extermi nari ædicit: ad quod ædictũ deducendũ Ioãnes papa a rege Italię Theoderico Arrhiano & Arrhianorum defenſore Conſtãtinopolim miſſus: ante portã vrbis cæcũ illumiauit/& cõpos petitionis ad Theodericũ reuerſus/Rauẽnæ ab eo in carcere excruciatus fame defecit. cui ſucceſſit prędictus Felix. Poſt dies autem nonaginta: Theodericus ſubito defũctus/a quodam ſancto eremita viſus eſt nudus & diſcalciatus a Ioãne papa & Symmacho Patricio in olla Vulcani eſſe detruſus.

¶Athalaricus Theoderici ex filia nepos in regno Italiæ/& Oſtrogothorũ ſuccedẽs: regnat ãnis 8.

							Athalaricus	
7	3	10	5	33	4	15	1	524

¶Theodericus rex repoſcẽs ab Ermẽfrido rege pactũ cum fratre Lothario inſurgit in eũ: eoq; poſt nimiã ſtragẽ ſuorũ de bello fugato & nõ multo poſt mortuo/totã Thuringiã ſibi ſubdunt. Captiuatã inter alios Radegundẽ filiã Berthari j regis olim a fratre Ermẽfrido percpti Lotharius rex ſuo ſociauit matrimonio.

¶Rhomañ.	Perſa.	Fran.	Longo.	Anglo.	Vuãda.	Vuiſi.	Oſtro	Añ.do
8	4	11	6	34	5	16	2	525

¶Almaricus rex Vuiſigothorũ cũ vxorẽ ſuã Clotildẽ tracta‐
ret indigne: eo ꝙ Arrhianę ſectę ſecũ inſeruire nolet
pimitur in Hiſpania a fratre Clotildis Childeberto.
¶Theuda regnat poſt eum: annis 17.

9	5	12	7	35	6	Theuda 1	3	526

¶Lotharius rex cũ fratre Childeberto Auguſtidunũ Burgũ‐
diæ vrbẽ obſidens: cunctã fugato Godemaro Burgũ
diam occupat. ¶Acephalorũ hęreſis abdicatur/ qui
dicũt Paulũ apoſtolũ in epiſtolis pręcepiſſe fœmias
diaconas debere fieri: quia eas cõmemorat poſt dia‐
conos. et dicũtur Acephali ſine capite: quia author
huius erroris neſcitur. ¶Kabades rex Perſarũ dolens
filiũ ſuũ Pharſuaſan in Manicheorũ ſectã inductũ/
oibus Manicheis quaſi a ſe numerãdis/ tractis ĩ vnũ:
ĩmiſſo exercitu occidit multa milia eorum.
¶Inter Thuriſmodũ regẽ Gepidarũ & Audohin re‐
gem Longobardorũ cõſerto prelio Albuinus filius
Audohin Thuriſindũ filiũ Thuriſmodi extinguit/ &
victoria Longobardis cedit. Thuriſmodus ꝓponens
fidẽ irę & dolori: eidẽ Albuino poſtea ad ſe ſub fide
venięti dedit arma filij ſui Thuriſindi ab eo perẽpti.
Vualtarith Lõgobardorũ rege mortuo: Audohin re‐
gnat annis 17.

10	6	13	Audohin 1	36	7	2	4	527

¶Bonifacius papa Rhomane eccleſiæ 53: pręſidet. — ¶Bonifacius papa
¶Iuſtinus Iuſtiniano ſuo ex ſorore nepote in regno
ſubſtituto: morit. Hic Iuſtinianus ĩperat ãnis 38.
¶Hic Perſas ab irruptionibus ĩ partes Rhomanoꝝ
per Biliſariũ repreſſit. ¶Audohin Longobardos in
Pannoniã duxit: in quã habitauerũt ãnis 42.

Iuſtinianus 1	7	14	2	37	8	3	5	528

¶Caſſiodorus ſenator poſt monachus: Arator poeta. Priſcia‐
nus grãmaticus. Victor Capuan9 eps qui cyclos pa‐
ſchales ſcribens Victorij errores redarguit.

Rhoman.	Perſa.	Fran	Lógo.	Anglo.	Vuãda.	Vuiſig.	Oſtro	Anni dñi.

Gregorius Lingonẽſis Nicetius Treuerẽſis/Domitianus Tũgrẽſis florẽt. ¶ Gilemer pimens Hildericũ regẽ ãnis quinq; regnat poſt eũ ſup Vuãdalos: qui tãtę crudelitatis fuit/vt nec parẽtibus parceret.

Gilemer

Rhoman.	Perſa.	Fran	Lógo.	Anglo.	Vuãda.	Vuiſig.	Oſtro	Anni dñi.
2	8	15	3	38	1	4	6	529

¶ Corpus Antonij monachi diuina reuelatione inuentũ: & Alexandriã eſt delatũ. ¶ Sanctus Benedictus cũ de loco cui ſublacus vocabulũ erat/ad mõtẽ Caſſinũ trãſmigraret: ad omne biuiũ duo ei angeli occurrebant/viã qua ire deberet ꝑmonſtrãtes. Huius ammirabilẽ vitã virtutibus plenã ſanctus papa Gregorius ſcribit in libro dyalogorũ tertio: vbi etiã teſtatur eũ nõ aliter vixiſſe ꝗ docuit.

3	9	16	4	39	2	5	7	530

Ioãnes papa. ¶ Ioãnes Rhomanę eccleſię 54. pręſidet.

¶ Frãci extorquẽt de manu Athalarici: quicquid Galliarũ auus eius Theodericus rex Italiæ tenuerat.

¶ In Africa quidã orthodoxi epi linguis ſibi exciſis radicitus a Vuãdalis/poſtmodũ clare loquẽdo multis miraculo fuere/quod miraculũ vnus eorũ auxit qui i elatione verſus: ſtati priuat⁹ diuio dono obmutuit.

4	10	17	5	40	3	6	8	531

¶ Athalarico rege Italię & Oſtrogothorũ mortuo: Amalſiũda mater eius Theodatũ Theoderici patris ſui ex ſorore nepotẽ/aſciſcit ſecũ in regnum.

¶ Clodoaldus filius Clodomiris regis fratribus ſuis ipſe a patruo ſuo Lothario olim extinctis/mundanã nobilitatẽ tranſferẽs ad nobilitatẽ diuinę ſeruitutis/in clericali gradu prępminet exẽplo ſanctitatis.

¶ Sanctus Vedaſtus primus Atrebatẽſis eps ordinatur a ſancto Remigio.

Theodat⁹

5	11	18	6	41	4	7	1	532

¶ Hoc ãno expletus eſt a Chriſti natiuitate magnus ãnus annorũ quingentorũ triginta duorũ. Ab hoc etiã ãno Dionyſius abbas orditur cyclũ ſuũ cyclorũ quinq; decẽnouenaliũ. Et quia ſecundus ãnus operis huius cõcordare debet in ratione cõpoti primo ãno natiuita

Rhomañ.	Perſa.	Fran.	Lõgo.	Anglo.	Vuãd.	Vuiſſ.	Oſtro.	Anni dñi.

tis Chriſti/debet triceſimuſquintus cyclus Dionyſij cõcordare in ratiõe cõpoti triceſimotertio ãno natiuitatis Chriſti ſcilicet vt 14 luna aprilis occurrat 9 Calẽdis aprilis in quinta feria/paſſio Chriſti octauo Calẽdis aprilis in ſexta feria/reſurrectio ſexto Calẽdis aprilis in dñica die: ſed quia non ita occurrit/ ſed luna 14 aprilis occurrit eo ãno 12 Calẽdis aprilis in prima feria. Dñica vero dies paſchę in quĩto Calẽdis aprilis: ideo improbatur/quia repugnat euãgelicę veritati.

¶ Iuſtinian9 ĩperator libros legũ Rhomanarũ abreuiauit in vno volumie quod Iuſtinianũ vocatur

6	12	19	7	42	5	8	2	533

¶ Agapitus Rhomanę eccleſiæ 55: pręſidet. ¶ Theodatus rex reginã Amalſiundã ĩperatorię tutelę cõmiſſã exiliat/eaq; nõ multo poſt in balneo ſtrangulata ĩmiſſu Theodati ſolus ſup Oſtrogothos ãno vno regnat. Qui ſciẽs pro hoc ſe irã ĩperatoris ĩcurriſſe/ Agapitũ papã Cõſtãtinopolim miſit pro impetranda huius facti impunitate. Agapitus inueniens ibi Anthemium Conſtantinopolitanũ epiſcopum Euticianæ eſſe hęreſis/ excõmunicato eo & exiliato/Menã fecit ibi ſubſtitui Agapitus ibi moritur: Rhomãq; refertur.

¶ Agapitus papa.

¶ Iuſtinianus imperator Conſtantinopoli eccleſiam ſanctæ Sophiæ incomparabili opere ædificat.

¶ Biliſarius Patricius a Iuſtiniano imperatore ex iuſſu dei ad Africam liberandam de manu Vuandalorum miſſus/noctu cum plauſtris ruſticorum vrbem introeuntibus ingreſſus Charthaginem cœpit: pecunias infinitas recepit. Gilimerem ex fuga ad deditionem reductum imperatori Conſtãtinopolim duxit. Sic regnum Vuandalorum deſtructum eſt/ Sic tandem illa Vuandalica rabies cum ipſo nomine funditus extincta eſt.

¶ Regnum Vuandalorum finitur.

Rhom.im.	Perſarũ	Franc.	Longo.	Anglorũ.	Vuiſigo.	Oſtro.	An.do.
						Theodatus	
7	13	20	8	43	9	1	534

Siluerius.pp.

¶ Siluerius 56 Rhomanę eccłę:a Theodato ſubſtituit. ¶ Biliſarius cõtra Theodatũ mittitur. Theodatus a Gothis extinguitur. Vuitigis in regno ſubſtituitur. Biliſarius Neapoli exterminat. Rhomã fugiẽtibus Gothis ĩtrat. Vuitigis Rhomã obſidet. Fames Italiã vrget. Vuitigis capitur:& imperatori dirigitur. ¶ Siluerius quia Anthemiũ reuocare noluit:exiliatus defecit. ¶ Eldepadus ab Oſtrogothis rex ordinatus regnat ãno vno. ¶ Theodericus abbas diſcipłs ſancti Remigij & Theodulphus abbas diſcipulus ipſius Theoderici in Francia clarent.

						Eldepadus	
8	14	21	9	44	10	1	535

Vigilius.pp.

¶ Vigilius papa Rhomanę ecclesię 57:pręſidet. ¶ In Gallijs clarent fratres vterini/ vno & eodẽ die nati/& pontifices cõſecrati:Medardus ad titulũ Nouiomẽſẽ.Gildardus ad Rothomagẽſẽ.& vno die abſoluti a ſęculo: & aſſumpti a Chriſto. ¶ Germanus quoq; Pariſieñ. Porro ſanctus Medardus ſedẽ epalẽ quę prius erat Liermandus ꝓpter eiuſdẽ ſubuerſionẽ trãſtulit Nouiomũ. Ipſe etiã poſt deceſſũ ſcti Eleutherij Tornaceñ.epi regendã ſuſcepit Tornaceñ.eccleſiã/& poſt eũ ſucceſſores eius ãnis multis vſq; ad tempus Eugenij papę tertij & domui Symonis epi qui obijt ãno dñi 1 1 4 8. ¶ In Italia clarẽt epi: Sabinus Canuſinus/Caſſius Narniẽſis/Fulgẽtius Vtricolẽſis.Cerbonius Populonij. ¶ Eldepado mortuo: Erarius regnat anno vno.

						Erarius	
9	15	22	10	45	11	1	536

¶ Erario perẽpto: Totila qui & Balduilla ſuper Oſtrogothos regnat ãnis decẽ. Qui mox Italiã inuadit:& a ſancto Benedicto Caſſinẽſi futura ſibi audit. Multa inquit mala facis/multa mala feciſti:iam aliquando ab iniquitate cõpeſcere. Et quidẽ mare trãſiturus es/Rhomã ingreſſurus:nouẽ ãnis regnabis/decimo morieris. Hoc ãno quidã dicũt eũdẽ ſanctũ Bñdictũ obijſſe: & Maurũ diſcipulum eius in Galliam veniſſe.

Rhoman.	Persa.	Franc.	Lõgo.	Anglorum.	Vuisigo.	Ostrog	Añ.do
						Totila	
10	16	23	11	46	12	1	537

¶ Theodericus rex frater Lotharij obijt: Theodebertus fili9 eius ei ſuccedit. ¶ Hoc tẽpore in vna vrbiũ Cilicię quidã Theophilus vicedominus tam prudenter & vtiliter ſecundas partes eccleſiaſticę diſpenſationis ſub epo agebat: vt mortuo epo oim ore dignus epiſcopatu eſſe acclamaret. Qui cõtentus vicedomĩatu/ aliũ ordinari maluit epm: a quo a vicedominatu iniuſte admotus ad tantã ĩpatientiã eſt delapſus vt cõducto ſibi Hebręo quodã Mago per eũ opem ad dignitatẽ ſuã recuperandã expeteret a principe dęmoniorum/ & ab eo iuſſus abnegare Chriſtũ filium dei/ eiuſq; matrẽ Mariã cũ omni Chriſtianiſſimi ꝓpoſito/ & ipam abnegationẽ ſcripto firmare/ & ſcriptã ſignare/ & ſignatam ſibi tradere/ eius ſe ſeruitio addixit. Qui in craſtinũ recuperato vicedñatus honore non multo poſt ad ſe reuerſus per dies 40/ omni pœnitẽdi modo ſe affligens: prio piã dei matrẽ Mariã ſibi recõſiliauit/ eaq; ſibi apparẽte abrenũciãs diabolo/ Chriſtumq; verũ dei filiũ/ verũq; deũ & hoiem/ ex Maria virgine natũ & omne Chriſtianiſſimi ꝓpoſitum cõfitens per eã etiã Chriſti filij eius gratiã recepit: & ad iditiũ indulgẽtię ſibi venię rurſum ei dormiẽti apparẽs Chriſti mater/ etiã ſcriptũ abrenũciationis quod ſignatũ diabolo dederat/ repoſuit ſup pectus eius. Quo Theophilus recepto: in craſtinũ dñica ſcilicet die/ corã epo & oim ecctia pandẽs ordinẽ rei/ oẽs ad ſtuporẽ & laudẽ dei & genitricis ſuę Marię cõmouit/ & i eodẽ loco quo ſibi pia Chriſti mater apparuit perſtãs: ibidẽ poſt triduum mortuus & ſepultus eſt.

¶ Apud Perſas regnat Coſdroe: annis 37.

Rhoman.	Persa.	Franc.	Lõgo.	Anglorum.	Vuisigo.	Ostrog	Añ.do
	Coſdroe						
11	1	24	12	47	13	2	538

¶ Coſdroe fines Rhomanorũ incurſat. ¶ In campania Italię Benedictũ iuniorẽ ſanctitate clarum rex Totila pro Chriſto pſequens/ cum eum cũ cella ſua cõburere voluiſſet nec valuiſſet: in clibanũ ardentẽ eum ꝓiecit. Qui inde die altero illeſus etiã veſtibus illeſis exiuit.

Rhomanorũ	Perſarũ	Fran.	Longobar.	Anglo.	Vuiſig.	Oſtro.	Ãn. do
12	2	25	13	48	14	3	539

¶ Iuſtinianus ĩperator duos Bulgarorũ reges Traciã depopulãtes occidit cũ multis millibus Bulgarorũ.

13	3	26	14	49	15	4	540

¶ Coſdroe Antiochiã capit. ¶ Childebertus rex cũ frat ruele Theodeberto in fratrẽ Lothariũ iſurgit: ſed matre eorũ ſatis agẽte Clotilde apud deũ / ne iter fratres fieret ciuile bellũ horrẽda tẽpeſtate coerciti cũ ſup Lothariũ ne ſignũ quidẽ appuerit horroris huiuſmodi: reddũt ſe fraternę paci.

14	4	27	15	50	16	5	541

¶ Coſdroe iã quarto Rhomanos infeſtantẽ / Biliſarius cõpellit redire inefficacẽ. ¶ In diuerſis Galliarũ locis / diuerſa ſigna viſa ſunt. Cometes apparuit die ſãcto paſchę. Cœlũ ardere viſum eſt: verus ſanguis ex nube defluxit in veſtimẽtis hoĩm. Domus cuiuſdã abintus ſanguine reſperſa apparuit / & ſecutę varię clades & malę valitudines cũ puſtulis & veſicis: populos afflixerũt.

15	5	28	16	51	17	6	542

¶ Cõſtãtinopoli mortalitate magna inſurgẽte / ſtatuta eſt ſolẽnitas purificationis beatę marię: quę gręce ypapãti id ẽ obuiatio dicit / eo ꝙ die illo Symeon obuiauerit oblato in templũ dño: et ita mortalitas illa ceſſauit. ¶ Biliſarius ad Africã remiſſus: Guntharith ſup reliquias Vuandalorũ regnantẽ cũ ſuis extinguit. ¶ Lotharius & Childebertus fratres / obſeſſa in Hiſpanijs Cęſaraugusta / ciuibus deũ adorãtibus / & circũlata Vincẽtij martyris tunica / accepta ab eis pro munere ipius martyris ſtola / redeunt: acquiſita Hiſpanię parte maxima. ¶ Maurus i Gallia claret: ſancti Benedicti diſcipulus.

¶ Vſq ad hoc tẽpus hiſtoria Britonũ pducit narrationẽ ſuã de rege Arturo. ¶ Refert eni eũ poſt celeberrimã illã curiam in vrbe legionũ habitã / in qua omnes reges inſularũ occidentaliũ / et duces Galliarũ fuerunt: maximum duxiſſe exercitũ in fines Burgũdiæ aduerſus Luciũ principẽ Hiſpaniarũ / ſub Leone imperatore reipublicę procuratorẽ: & in eiundo quẽdam imenſum

¶ Rhoman.	Perſarũ	Francorũ	Lõgobar.	Anglo.	Vuiſig.	Oſtro.	Añ. dñi.

gygantẽ ſingulari pugna deuiciſſe. Deinde vtrarũq; partiũ legiones in pago lingoneñ. ad preliandũ cõue niſſe. Poſtea narrat ꝙ Arturus iuga alpiũ tranſcende re & Rhomã inuadere voluerit. Sed interim audiens Modredũ nepotẽ ſuum dyadema Britanniæ per tyrã nidem corripuiſſe Britanniã remeauerit/atq; i vltimo prelio quod cum illo habuit poſt neces fere omniũ du cũ ipſe letaliter vulneratus fuerit & in inſulam quan= dam ad ſanandũ deportatus relicto regni ſucceſſore cognato ſuo Conſtantino. Ipſe vero Arturus iuxta Merlini vaticiniũ: dubiũ habet exitũ/quia vtrũ viuat an mortuus fuerit nemini certum eſſe eſtimatur. Por= ro hæc omnia vt ſupradiximus nullam fidei autho= rem videntur habere ſi cum cæteris hiſtoriis conferã= tur. ¶ Theuda Vuiſigothorũ rege a ſuis perempto: Theudegiſillus regnat poſt eum annis duobus.

Theudegiſillus

15	6	29	17	52	1	7	543

¶ Vigilius papa quia ſecundũ ſuam promiſſionem noluit Anthemium reuocare: Conſtantinopolim mittitur ignominioſe. ¶ Totila rex Oſtrogothorum capta Rhoma habita= uit aliquãdiu cum Rhomanis quaſi pater cum filijs: manſuefactus vt creditur ſancti Benedicti monitis. ¶ Audohin mortuo/Albuinus filius eius: regnauit ſu= per Longobarbos in Pannonia annis 25.

Albuinus

17	7	30	1	53	2	8	544

¶ Herculanus Peruſinus eps a Totila rege ſecto capite mar= tyrizatur: poſt mortẽ vero/corpori caput eius vnitũ inuenitur. ¶ Totila Siciliã inuadit: Narſes vero eu= nuchus Rhomanorũ Patricius ordinatur & cõtra To tilã deſtinatur. ¶ Theudegiſilo iter cõuiuandũ a ſuis perẽpto: Agilã regnat ſup Vuiſigothos ãnis nouẽ.

Agilan

18	8	31	2	54	1	9	545

¶ Narſes Albuino regi Longobardorũ confœderatur. ¶ Obijt ſanctus Remigius Remorum epiſcopus.

¶Rhomani.	Persa.	Franc.	Longo.	Anglorum	Vuisigo.	Ostrogo.	Añ do
19	9	32	3	55	2	10	546

¶Vigilius papa exiliatur. Narſes Patricius auxiliãtibus ſibi Longobardis: Totilã regẽ perimit.

¶Oſtrogothorũ gente vſq; ad internitionẽ deleta: regnũ Oſtrogothorũ penitus deſtruitur. Ita illud regnũ Gothorũ quod vt ait Iordanis per annos circiter duo milia quadringentos durauerat: defecit in Oſtrogothis. ſed Vuiſigothis i Hiſpania regnãtib⁹: incolume remanſit. ¶Theias tamẽ regnũ Oſtrogothorũ reſuſcitare niſus: regnat ãnis duob⁹. Theias

20	10	33	4	56	3	1	547

¶Conſerto prælio inter Chunimundũ regẽ Gepidarũ & Albuinũ regẽ Lõgobardorũ / corruerũt vtriq; 60 milia eorũ. Vbi Albuinus Chunimundũ pemit: & ex teſta capitis eius poculũ ſibi ad bibendũ fecit / filiãq; eius captiuã / vxorem ſibi accepit.

¶Hũnis vero terras Gepidarum inuadentibus / deſtructum eſt regnum Gepidarum penitus.

21	11	34	5	57	4	2	548

¶Theodebertus rex per ſe & per ducẽ ſuũ Bucellinũ Italiã belli vario euentu inquietare nõ deſiſtit: & ab Italia & a Sicilia / aut ſpolia / aut tributa accipit.

¶Theias rex a Narſete perimitur: & cum eo Gothorum reliquiæ extirpantur.

¶Oſtrogothorum regnum finit.

22	12	35	6	58	5		549

¶Narſes Patricius Sindual regem Britonum ex amico ſibi rebellem bello victum & captum ſuſpendit: ſed de hoc rege hiſtoria Britonũ nichil refert niſi forte eadem perſona diuerſo nomine nuncupatur & ibi taceat quod hic habetur. Poſt Conſtantinũ quippe qui Arturo ſucceſſit / regnaſſe dicitur Aurelius Conanus & poſt eum Vuortiporius.

¶Agericus Virdunenſis epiſcopus claret.

23	13	36	7	59	6		550

¶Theodebertus rex obiit: cui Theobaldus filius eius ſuccedit.

¶Arboris quę dicitur Sambucus / flores / grana / &

Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ.	Longobar.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.
fructus: in flores grana & fructus vitis trãſformãtur.						
24	14	37	8	60	7	551
Quinta ſynodus vniuerſalis Cõſtantinopoli celebratur: in qua epiſtola quę ibe dicitur erroris plena/ reprobaṫ. & Theodorus perſonã mediatoris dei et hominũ in duabus ſubſtantijs ſeparans/ad impietatis perfidiã cecidiſſe conuincitur.						
Hucuſq; Iordanis epus hiſtoriam cõtexuit.						
25	15	38	9	61	8	552
Pelagius Rhomanę eccleſię 58: pręſidet. Hic inſimulatus de morte Vigilij papæ tenẽs ſancta euãgelia & crucẽ: iureiurando publice ſatiſfecit. Hoc tẽpore in oriẽte puer quidã Iudęorũ filius/cum a coęuis ſuis Chriſtianorũ filijs ad hoc adductus fuiſſet vt in eccleſia ſanctæ matris dñi noſtri IHESV Chriſti corpus & ſanguinẽ Chriſti perciperet: propter hoc a patre ſuo proiectus in fornacẽ ardentẽ/illeſus inde a Chriſtianis extractus eſt/aſſerẽs ꝙ mulier quę in illa eccleſia puerũ tenẽs depicta erat: pallio ſuo flãmas ignis a ſe euentilaſſet.					Pelagius pp.	
26	16	39	10	62	9	553
Agilan cum inſolenter in ſuos ageret Athanagildus auxiliantibus ſibi Rhomanis/eo perẽpto regnauit ãnis 22.						
					Athanagildus	
27	17	40	11	63	1	554
Clotildis regina moritur. Hiems/niue & glacie ita exaſperatur vt volucres & ferę indomitę manu capi poſſent.						
28	18	41	12	64	2	555
Bucellinus & Amingus duces Francorũ: a Narſete perimũtur. Quaſi ſpecies lanceę in cœlo apparuit a ſeptẽtrione in occidentem.						
29	19	42	13	65	3	556
Theodebaldus rex obijt. Lotharius rex Francorũ rebellantes cõtra ſe Saxones: & auxiliantes eis Thuringos graui pugna & excidio perdomuit. Obijt ſanctus Medardus Nouiomẽſis & Tornacẽſis: in cuius tranſitu cœlũ apertũ eſt & diuina ante eum micuerunt luminaria ſpacio duarũ horarum.						

Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Lõgobar.	Anglorũ	Vuiſigo.	Añ. dñi.

Cuius corpus rex Lotharius trãſferri fecit ad vrbem Sueſſioneñ. ꝓmittens ꝙ ſup eũ decẽtiſſimã baſilicam ædificaret/ et inibi religioſorũ virorũ cõuẽtũ ſtatue- ret. Quod opus ipſe quidẽ cœpit: ſed filius eius Sigebertus adimpleuit.

30	20	43	14	66	4	557

¶ Radegundis regina vxor quondã Lotharij regis: mutata veſte claret ſanctitatis nobilitate.

31	21	44	17	65	5	558

¶ Gregori9 filius Gordiani ſenatoris Rhomę adoleſcit: qui ſex monaſterijs in Sicilia fundatis/ & ſeptimo Rhomę in domo ſua: ex pretore vrbano factus monachus/ ſapientia & ſciẽtia: doctrina & ſanctitate claruit. ¶ Terremotus terribilis nimis per decẽ dies factus eſt.

32	22	45	16	68	6	559

¶ Childeberto rege mortuo/ monarchia regni Francorũ cedit fratri eius Lothario.

33	23	49	17	69	7	560

¶ Hoc tẽpore iudęus quidam imaginẽ ſaluatoris de eccleſia furtim deponẽs: eã telo tranſfixit. & eã clã ad domũ ſuã deferens cũ eam volet flãmis exurere: ſe ſanguĩe imaginis cruentatũ videns/ pŕę ſtupore eã abſcondit. quã Chriſtiani requirẽtes/ & per veſtigia ſanguinis inueniẽtes eam ſanguinolentã: receperũt. Iudęum vero lapidauerũt. ¶ Miſerabilis in Italia mortalitatis peſtilẽtia.

34	24	47	18	70	8	561

¶ Hoc tempore in Scotia Brendanus claruit. Qui fortunatas inſulas ſeptẽnali nauigatione ꝑquirẽs: multa miraculo digna vidit. A quo Machutes qui & Maclou9 regulariter educatus/ & ipſius nauigationis ſocius: in Britãnia ſanctitate & miraculis claruit: qui a Britãnis exacerbatus eis maledictis trãſiuit ad Gallias: & ſub Leũtio Saxonũ epõ mſt o tpe virtutib9 claruit. Britãnos vero ꝑpter ſuã maledictionẽ varijs cladib9 addictos: data rurſum bñdictione abſoluit & ſanauit. ¶ Anglorum in Britannia Edilbertus tertius: regnat annis quinquagintaquinq;.

Rhomanõ.	Perſarũ	Françorũ	Lõgobar.	Anglorũ	Vuiſig.	Añ. dñi.
Sup Britones aũt poſt Vuortiporiũ regnauit Algo: qui iuxta hiſtoriã eorũ ſex inſularũ cõprouincialiũ monarchiã bellando cõquiſiuit. Poſt quẽ regnauit Cathericus: in cuius tempore diſperſi ſunt Britones / & regni dyadema perdiderunt multis annis.						
				Edilbertus		
35	25	48	19	1	9	562
Conſtãtinopoli quidã iperatorẽ extinguere moliti: extinguntur. cuius criminis Biliſarius quoq; accuſatus: ab imperatore abſoluitur. In Gallia mons ſup Rhodanũ fluuiũ multis diebus dans mugitũ / tandẽ ab alio monte ſibi vicino diſciſſus: cũ eccleſijs & domibus / hoibus / et beſtijs in Rhodanũ pcipitatus eſt.						
36	26	49	20	2	10	563
Lotharius rex Chrãnũ filium ſuum diu cõtra ſe rebellantẽ / & multa mala in regno ſuo facientẽ / in Britãnia pſequutus: ei eiuſq; auxiliario duci Britonũ Chonobro bello occurrit / & Chonobrũ quidẽ pemit. Chrãnũ vero captũ: igni cũ vxore & filiab⁹ cõſumi fecit.						
37	27	50	21	3	11	564
Ioãnes Rhomanę eccl'ię 59: pręſidet. Lothario rege Francorũ mortuo / Chilpericus filius eius cõpartito regno cũ fratribus ſuis: Heriberto / Gũtrãno & Sigeberto: regnat ãnis 23. Et ipſe quidẽ Chilpericus / Sueſſionis ſedẽ regni habuit. Heribertus Pariſius: Guntrãnus Aurelianis / Sigebertus vero Metis.					Ioãnes.pp.	
		Chilpericus				
38	28	1	22	4	12	565
Iuſtiniano ipatore mortuo / Iuſtin⁹ iunior iperat ãnis 12. Multa ſigna in ſole & luna apparuerunt.						
Iuſtinus						
1	29	2	23	5	13	566
Narſes Patricius accuſatiõe Rhomanoꝝ. Patriciatu degradatus / & quia eunuchus erat exprobrãte ſibi Sophia auguſta vt iret i Genecciũ / diuidere pẽſa cũ puellis: reſpondens talẽ ſe eidem orditurũ telã / qualẽ ipſa dum viueret deponere non poſſet: inuitat Longobardos ad poſſidendam Italiam.						

¶ Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Lõgobar.	Anglorum.	Vuiſi.	Añ. dñi.

¶ Sanctus Colũbanus preſbyter veniẽs de Scotia: clarus habetur in Britãnia. ¶ Sanſon Dolenſis archieps/ conſãguineꝰ ſancti Maclouij: & ſucceſſor Sãſonis Maglorius/ qui de trãſmarina Britãnia ad ciſmarinã tranſierant Britãniã/ clarent ſanctitate & doctrina.

2	30	3	24	6	14	567

¶ Sigebertus rex Hunnos partes Francorũ depopulantes: in Thuringia bello deuincit. ¶ Chilpericus frater eius interim terminos illius incurſat: & Remis vrbẽ occupat. ¶ Haſtę igneę in cœlo viſę ſunt/ portẽdẽtes irruptionẽ Longobardorũ in Italiã. Baſolus abbas & Sindulphus pſbyter & recluſus ĩ Frãcia clarent.

3	31	4	25	7	15	568

¶ Albuinus rex Saxonibus/ alijſq; gẽtibus ſibi aſcitis & Pãnonia ex cõdicto cõmendata amicis Longobardorũ Hunnis: ad Italiã cõtendit cũ omnibus Longobardorum familijs: ibiq; regnat ſex annis.

¶ Sigebertus rex deſertas Saxonũ terras peruadit: eaſq; Sueuis ad habitãdũ tradit. Hanc mali nouitatẽ noua in cœlo ſigna multo ante tẽpore portenderant.

Albuinus

4	32	5	1	8	16	569

¶ Sigebertus rex fratri ſuo Chilperico repugnat: & Sueſſiõis ſedẽ regni eius occupat. Theodebertũ filium eius ibi captũ exiliat: ipſum Chilpericũ pręlio victum fugat/ & terminos ſuos ab eius inſolentia liberat. Ipſe vxorem ducit Brunã filiã Athanagildi regis Vuiſigothorum: quæ & Brunichildis dicta eſt.

5	33	6	2	9	17	570

¶ Sanctus Vedaſtus obijt. ¶ Italia a Longobardis nullo ſubſiſtente peruaſa atteritur: inſuper fame & peſtilentia cõſumitur. ¶ Armenij fidẽ Chriſti ſuſcipiunt.

6	34	7	3	10	18	571

¶ Sanctus Amandus naſcitur. ¶ Hunni iterum Sigeberto cõgreſſi/ & magicis artibus pene victoriã adepti recedunt: Sigeberto in omni vita ſua cõfœderati.

7	35	8	4	11	19	572

¶ Gregorius Turonẽſiũ eps ordinat: clarus habetur in oibꝰ.

Rhoman.	Perſarũ	Francorũ	Lõgobar.	Anglorum	Vuiſigo.	Anni dñi.

Longobardi Papia poſt triẽnij obſidionẽ per deditionẽ accepta: & pręter Rhomã & Rauẽnã pene tota potiti Italia/ dominantur ibi cum potentia.

Rhoman.	Perſarũ	Francorũ	Lõgobar.	Anglorum	Vuiſigo.	Anni dñi.
8	36	9	5	12	20	573

Inter Rhomanos & Perſas pugna cõmiſſa: Rhomanis cędit victoria. Heribertus rex moritur.

Hiſpani & Franci de paſcha celebrando diſſentiũt: Hiſpanis 12 Calendas aprilis/ Frãcis vero 14 Calẽdas maij paſcha celebrãtibus. Sed Frãcos recte celebraſſe p hoc diuinitus claruit: ꝙ fontes in Hiſpania qui in ſabbato ſancto paſchę ad baptizandũ ſponte diuinitus repleri ſolent/ non in Hiſpanorum ſed in Francorũ paſcha repleti ſunt.

Rhoman.	Perſarũ	Francorũ	Lõgobar.	Anglorum	Vuiſigo.	Anni dñi.
9	37	10	6	13	21	574

Apud Perſas Hormiſda/ regnat annis 17. Albuinus rex Lõgobardorũ/ ab armigero ſuo pimitur fraude vxoris ſuę. Cuius patrẽ Chunimundũ Gepidarũ regẽ ipſe olim in bello pemerat: & ex teſta capitis eius ſibi paterã ad bibendũ fecerat: quã cũ vno die ei porrigeret dicẽs/ bibe cũ patre tuo: illa fœmineo furore accẽſa/ illũ ab Armigero ipſius in lecto pimi fecit.

Cleb ſubrogatus regno Longobardorũ regnat ãnis 2.

Hormiſda *Cleb*

Rhoman.	Perſarũ	Francorũ	Lõgobar.	Anglorum	Vuiſigo.	Anni dñi.
10	1	11	1	14	22	575

Benedictus Rhomanę eccl'ię 60: pręſidet. Ab hoc Gregorius ad pdicandũ Anglis abire pmiſſus: ſed populo tumultuãte retractus/ ſeptimus leuita eſt ordinatus. *Bndictus papa.*

Athanagildo rege Vuiſigothoꝝ mortuo/ Leuuigildus cũ fratre ſuo Leuua/ & poſt ſolus: regnat ãnis 16.

Fortunatus poeta veniẽs ab Italia: claret ĩ Gallia. *Leuuigild9*

Rhoman.	Perſarũ	Francorũ	Lõgobar.	Anglorum	Vuiſigo.	Anni dñi.
11	2	12	2	15	1	576

Cleb mortuo/ Longobardi ſub ducibus fuerũt ãnis 10: Fame Rhomã vrgẽte/ multi Rhomanorũ ſe Longobardis dederunt. *Duces*

Rhoman.	Perſarũ	Francorũ	Lõgobar.	Anglorum	Vuiſigo.	Anni dñi.
12	3	13	1	16	2	577

Iuſtino iperatore mortuo/ Tyberius regnat ãnis 6. Hic miſſa ab Aegypto frumenti copia: Rhomã liberat ab inedia.

Chilpericus rex Francorũ fratrẽ ſuũ Sigebertũ/ ni-

Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.

mis & per ſe & per filiũ ſuum Theodebertũ vrget: pluſq̃ ciuili bello.

Tyberius

Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.
1	4	14	2	17	3	578

Sigebertus rex fratri ſuo Chilperico pugna cõgredit: ibiq; Theodebertus filius Chilperici ꝑimitur. Francis vero pro Chilperico ſibi exoſo/ Sigebertũ ſup ſe regem leuare volentibus/ a duobus pueris a Fredegunde Chilperici vxore imiſſis: Sigebertus ꝑimitur. Brunichildis vxor eius cũ filio Childeberto vel Childeberti filijs: regnũ gubernans propter inſolentiã morum adeo intolerabilis erat Francis: vt merito crederet̃ Sybilã de ea vaticinatũ eſſe. Veniet (ait) Bruma de partibus Hiſpaniæ/ ante cuius cõſpectũ: gentes vel gentiũ reges peribũt. Ipſa vero calcibus equorũ dirupta: peribit. Quę q̃uis ita eſſet inſolẽs: tamẽ dei eccleſias honorabat. Plura etiã ſanctorũ cenobia fundauit/ & ædificia admirandi operis cõſtruxit: vt miraculo fuerit tanta ab ea fieri potuiſſe.

Sanctus Germanus Pariſienſis/ obijt.

Duces Longobardorũ vrbes & eccleſias exterminantes indiſcrete: ſubiugãt ſibi quod ſuperat Italiæ.

Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.
2	5	15	3	18	4	579

Tyberius quia liberalis in pauperes fuit: liberalitatẽ eius deus iuuit/ dũ multos theſauros ei inuenire fecit.

Chilpericus rex Brunichildẽ relictã Sigeberti cũ filijs exiliat. Menas ſolitarius in Italia claret.

Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.
3	6	16	4	19	5	580

Hormiſda rex Perſarũ incurſans ꝓuincias Rhomanorũ/ ignominioſe victus a Rhomanis: ꝓpoſuit edictum ne rex Perſarũ per ſe vltra exeat ad pręliũ.

Ignis per cœlũ diſcurrere viſus eſt.

Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.
4	7	17	5	20	6	581

Pelagius. pp.

Pelagius Rhomanæ eccleſiæ 61: pręſidet. Hic obſidẽtibus Rhomã Lõgobardis/ ordinatur abſq; iuſſione principis. Hic decreuit quotidianã ſacramẽtorum pręfationẽ ad miſſas/ nouẽ tantũmodo p̃fationibus ſecundũ antiquũ Rhomanorũ ordinẽ eſſe cõmutandã: ſcilicet ĩ natali dñi/ in apparitione/ in paſcha/

¶ Rhomanũ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.

in aſcenſione / in pentecoſte / de ſancta trinitate / de apoſtolis / de ſãcta cruce / de ieiunio quadrageſimali. Ab hoc Gregorius Cõſtantinopolim apocriſarius directus / hortatu Leandri Hiſpalẽſis epi libros Moraliũ in Iob cõpoſuit: & ibidẽ Euticiũ Cõſtantinopolitanũ epm male de reſurrectione dogmatizantẽ / corpus noſtrũ in illa reſurrectionis gloria ĩpalpabilẽ vẽtis acreq; ſubtilius eſſe futurũ: in pſentia ĩperatoris Tyberij confutauit / & illo non multo poſt mortuo: penitus extinxit. ¶ Duces Longobardorũ Gallias aggrediũtur et vario bellãdi genere / nunc Franci nũc Longobardi inter ſe collidũtur.

¶ Hoſpitius famulus dei: ĩ Gallia claret / qui etiã aduentũ Longobardorũ prędixerat.

5	8	18	6	21	7	582

¶ Saxones in Italia a Longobardis recedẽtes / & terras ſuas in Germania repetere nitentes: a gentibus a Sigeberto illuc inmiſſis / vſq; ad viginti milia eorũ cæſis ſero deſtiterunt a bellis.

¶ Vuinnochus Brito veniẽs de Britãnia / ſanctitate claret in Gallia. ¶ Lupi Burdegalẽ vrbẽ igreſſi: neminẽ metuentes / deuorauerunt canes.

6	9	19	7	22	8	583

¶ Ermiuigildus Leuuigildi regis Vuiſigothorũ filius / filiã Sigeberti regis ĩ vxorẽ duxit. p quã ad orthodoxã fidẽ cõuerſus / irã pris ſui Leuuigildi arrhiani: ĩcõparabiliter incurrit. ¶ Turonis / verus de fracto pane ſanguis effluxit. ¶ Tyberio ĩperatore in Amentiã ĩcurrente / & nõ multo poſt mortuo: Mauricius ĩperat ãnis 21.

Mauricius

1	10	20	8	23	9	584

¶ Perſæ Armeniã prędijs / incendijs captiuitate eporum ac populorum pturbãt: ecclĩã tamẽ 48 martyrũ apud Armeniã ſub Licinio paſſorũ / nullomodo incendere potuerũt. ¶ Chaianus rex Anarorũ / id eſt Hũnorũ: pacẽ cum Mauricio imperatore ſoluit.

2	11	21	9	24	10	585

¶ Mauricius imperator per pretorem ſuum contra Perſas

¶ Rhomanorum	Persarũ	Francorũ	Lõgobar.	Anglorum	Vuiſigo.	Anni dñi.

fortiter agit.

¶ Anthiochia diuinitus ſubuertit: hoc modo. Quidã ciuis illius adeo elemoſinis & hoſpitalitati deditus vt nullo vnq̃ die ſine paupe aut hoſpite comederet: cũ vno die vſq3 ad veſperã vrbẽ circuiſſet vt pauperẽ vel hoſpitẽ inueniret: offendit virũ ſeniorẽ in veſte alba cũ duobus ſocijs ſtantẽ in medio ciuitatis/ & inuitans eum ad hoſpitium hoc reſponſum accepit ab eo. Nõ poteras o homo dei cũ noſtro Symeone hanc vrbẽ ſaluare/ne ſubuerteret. Et hoc dicto ſudariũ qđ in manu tenebat excuſſit ſup vnã medietatẽ vrbis/ ſtatimq3 ipa medietas cũ habitaculis & habitatorib9 ſubuerſa eſt. Et volẽs adhuc excutere ſup aliã medietatẽ vrbis: vix ab illis duobus ſocijs ſuis multa pce flexus eſt/vt parceret reſiduę vrbis medietati. Sicq3 virũ qui hoc aſpiciebat attonitũ cõſolatus: ex ſaluatione domus ſuæ diſceſſit/& vltra nõ cõparuit.

¶ Guntrãnus Francorũ rex in venãdo feſſus/dum in gremio armigeri ſui dormiret iuxta riuũ aquę: vidit armiger de ore regis paruũ aial exire. cui volẽti riuũ tranſire nec valẽti/armiger gladio trans riuũ poſito: viã ei eundi & redeũdi parauit. Quo iterũ in os eius intrante/rex experrectus eſt: & ſtupefactus dicit ſe per ſõniũ per pontẽ ferreũ tranſiſſe/& ſub quodã monte multos theſauros vidiſſe. Vbi cũ prexiſſet ſecũdũ fidẽ ſõnij theſauros magnos inuenit: eoſq3 acceptos ſanctæ eccleſiæ vſibus delegauit.

3	12	22	10	25	11	586

¶ Leuuigild9 rex Vuiſigothorũ/filiũ ſuũ Erminigildũ hoſtiliſ pſequẽs aĩo: eũ dãnat exilio. Hoc tpe etiã Miro rex Gallicię morit. ¶ Longobardi Aucthari regẽ ſibi ſtatuerũt: eumq3 ob dignitatem Flauiũ appellauerunt. a quo oẽs Lõgobardorũ reges: Flauij ſunt appellati.

Flauius Aucthari

4	13	23	1	26	12	587

¶ Chilpericus rex Francorũ imiſſu ſuæ vxoris Fredegũdis: pimitur. Lotharius filius eius ifans quatuor menſiũ in regno ſublimatus: regnauit ãnis 44.

¶Rhomañ.	Perſarū	Francorū	Longobard.	Anglorū	Vuiſi.	Añ.do
		Lotharius				
5	14	1	2	27	13	588

¶Childebertus rex a Mauricio iperatore pro expellē‑dis ab Italia Lōgobardis/pecuniā accepit:ſed id fru‑ſtra fuit.quia nunc confœderatus eis rediit/nunc eis cōgreſſus iferior eis ceſſit:nunc & ſi ſupior eis fuit/ab expulſione tamē eorū munimeu ciuitatū eū ꝓhibuit.

6	15	2	3	28	14	589

¶Leuuigildus rex Vuiſigothorū Ermiuigildū filiū ſuū quia Arrhianę cōmunioni participare noluit:nocte ſācta paſchę in carcere ſecuri occidit. ¶Childebertus Lo‑tharij exercitui cōgreſſus:victus euaſit.

7	16	3	4	29	15	590

¶Rex Lōgobardorū Autthari vxorē ducit Theudelindā fi‑liā Garibaldi regis Baioriorū ¶Nimiæ pluuiæ inū‑dāt:vt oēs dicerēt quia aq̄ diluuij ſupinūdarēt.et tāta clades fuit:vt nullus grauiorē a ſęculo fuiſſe memine‑rit. Magnus etiā draco in modū validę trabis/cum innumerabili ſerpentiū multitudine:per Tyberim in mare deſcendit.a quibus ſuffocatæ beſtiæ maris/ & ad littus proiectæ:putredine aerem corruperunt.

8	17	4	5	30	16	591

¶Hormiſdā regē Perſarū a Perſis excęcatū/filius eius Coſ‑droe occidit:& ad Mauriciū iperatorē cōfugit/eiuſq; virtute Perſas debellans:regnū Perſarum accepit.& ānis 38 regnauit. ¶Leuuigildo rege Vuiſigothorū mortuo/Recharedus filius eius regnat annis 15. In Italia facto vltra fidē pene diluuio oim/poſt multā cō‑fuſionē rerū ſubſecuta eſt per cladē iguinariā imedi‑cabilis mortalitas hoim/quę primū pcuſſit papā Pela‑giū. Poſt quē Gregorius ad papatū electus:interim dū iperatoris aſſenſus expectatur inſtituit p ſeptifor‑mē lætaniā placare irā dei:& in procedēdo octogita hoibus hac plaga percuſſis/tandē ira quieuit.

	Coſdroe.				Recharedꝰ	
9	1	5	6	31	1	592

¶Gregorius Rhomanę ecclię 62: p̄ſidet.Hic iter cętera pie‑tatis opera/aiam Traiani Rhomanorū quondā ipera Gregoriꝰ.pp.

Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.

toris/quis pagani:a pœnis inferni liberari miſerãdo
& plorando a deo obtinuit. Hic inter multa quæ
vtilia eccleſiæ fecit & inſtituit:antiphonariũ regula=
riter centonizauit & vtiliter cõpilauit. Kyrieleyſon
a clero ad miſſas cãtari pcepit:alleluya ad miſſas ex=
tra quadrageſimã dici fecit. In canone hoſtiæ tria
verba ſupaddidit:dieſq; noſtros in tua pace diſpo=
nas/atq; ab æterna dãnatione nos eripi:& in electo=
rum tuorũ iubeas grege numerari. Orationẽ quoq;
dñicã poſt canonẽ ſup hoſtiã cenſuit recitari.
Authari rege Longobardorũ mortuo/Lõgobar=
di pmiſſa Theudelindę reginę optione ſibi virum &
Italię regẽ eligẽdi:pfecerũt ſibi regẽ Agilulfum/qui
regnauit annis vigintiquinq;.

			Agilulfus			
10	2	6	1	32	2	593

In Gallia quidã in ſilua cedẽs ligna/adeo a muſcis infeſtatus eſt:
vt per bienũ amens fieret. Deinde ſub religioſis habitu ex=
hibebat ſe pſeudo pphetã:deinde magũ/deinde etiã ſanita
tes deſup infirmos faciẽs/Chriſtũ ſe eſſe dicebat/& pro Chri
ſto ſe adorari iubebat. nolentes ſe adorare cũ populo qui ei
multus adherebat:ipetebat hoſtiliter. Qui poſtea a quodã
fideli occiſus eſt. & ita ſequaces eius diſpſi ſunt.
Recharedus rex Vuiſigothorũ terminos Rhomanorum
inquietat. Hoc tẽpore regnabat in Hibernia inſula Phil=
tanus & in Scotia regnabat Brendinus cui frater erat no=
mine Adelphius/de cuius Adelphij filia quę vocata eſt Gel=
gehes genuit rex Hibernię Philtanus ſanctũ Furſeũ & fra=
tres eius Foillanum & Vltanum.
Huculq; Gregorius Turonenſis hiſtoriam Francorum digeſſit

11	3	7	2	33	3	594

Tunica dñi noſtri IHESV Chriſti in ciuitate Zaphat nõ longe a
Iheroſolyma cõfeſſione Symeonis iudęi inuenta: & ab epis
Gregorio Anthiocheno & Thoma Iheroſolymitano & Io=
anne Cõſtantinopolitano Iheruſalẽ in loco vbi crux Chriſti
venerat eſt poſita. Gaugericus Cameracẽſis eps claruit.

12	4	8	3	34	4	595

Recharedus rex Vuiſigothorũ ſynodo 62 epõrũ apud Toletũ cõ=

¶ Rhomanõ. | Perſarũ | Francorũ | Longobard. | Anglorũ | Vuiſi. | Anni dñi.

gregara/ibiq; Arrhiana hęreſi abdicata & anathe-
matizata : ſe cum tota Vuiſigothorũ gente cõfirmat
in fide catholica. ¶ Thaſſilo a Childeberto ordiatus
rex Baioariorũ/deuictis Sclauis obtinuit triũphũ.
¶ Conſtãtinopoli puer naſcit̃ quadrupes: & alter duos verti
ces habẽs. quę ꝓdigia/portendũt aduerſa locis in quibus naſcũtur.

13 | 5 | 9 | 4 | 35 | 5 | 596

¶ Agilulphus rex Longobardorũ in Rhomanos inſurgit:
ſed agẽte Theudelinda regina nõ multo poſt cũ eis
fœdus iniit. Huic reginæ Gregorius papa libros dya
logi ſui miſit. ¶ His diebus irruẽtes Longobardi in
Caſſinũ montẽ: diripuerũt oĩa quę in monaſterio ſan
cti Benedicti inuenire potuerũt, nemĩnẽ vero tenere
valuerũt/ſicut idẽ famulo ſuo dñs ꝓmiſerat: vt ſi res
gẽtibus traderet/ aĩas ſeruaret. Monachi aũt fugiẽtes
Rhomã petierũt codicẽ regulę a beato Bñdicto ædi-
tum & pondus panis atq; menſurã vini ſecũ deferẽ-
tes. ¶ Sol a mane vſq; ad meridiẽ minoratus eſt: vſq;
ad tertiam ſui partem.

14 | 6 | 10 | 5 | 36 | 6 | 597

¶ Gregorius papa quod ipſe olim facere intenderat:
Auguſtinũ cũ aliis ad prędicãdũ deſtinat in angliã.
¶ Gũtrãnus rex ſanctitate clarus dormit in Chriſto:
regnũ eius ceſſit fratrueli eius Childeberto.

15 | 7 | 11 | 6 | 37 | 7 | 598

¶ Recharedus rex Vuiſigothorũ regibus Francorũ cõfœderatur:
eiq; ſoror Childeberti regis vxor datur.
¶ Sanctus Colũbanus abbas & ꝑſbyter doctor Scotorũ &
Pictorũ obiit. qui poſteris ſuis multa ſanctitatis monumẽta
reliquit. ꝓterq̃ ꝙ ruſtica ſimplicitate/paſcha dñico die debe-
re celebrari/neq; didicit neq; docuit.
¶ Marculfus abbas Baiocẽſis: ſanctitate claret in Gallia.

16 | 8 | 12 | 7 | 38 | 8 | 599

¶ Edilbertus rex Anglorũ qui Cãtuarii vocatur: ꝑdicãte Auguſtino
cũ gẽte ſua baptizat̃. Porro gẽs Anglorũ qui Mercii dicũt̃ &
gẽs Nordanĩbrorũ qui quod ad aquilonalẽ partẽ Hũbri flu-
minis habitent: ita vocantur/ſub regibus Ediſfrido & Elle
nondũ audierant verbum vitæ.

Rhomanũ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Añ.do
17	9	13	8	39	9	600

¶ Sanctus Goar veniens ex Aquitania: claret in Gallia.
¶ Auguſtinus ab Etherio Arelatẽſi ẽpo/ cõſecrat̃ Anglorũ epiſcopus. ¶ Childebertus rex Francorũ moritur: cui Theodebertus & Theodericus filij eius ſubrogantur.

18	10	14	9	40	10	601

¶ Contentio inter Rhomanã ecclĩam & arrogantiã Ioãnis ẽpi Cõſtantinopolitani vniuerſalis patriarchę nomẽ ſibi vſurpãtis/ſub Pelagio papa cõcepta: & a Gregorio iam inde nõ leniter exagitata/nõ antea quieſcere potuit q̃ Ioãnes ipſe ſubita morte obijt. ¶ Hũni cum Francis fortiter bellãt in Thuringia. Fredegũdis regina moritur/ Agilulfus Theoderico cõfœderat̃. In Nilo Aegypti flumie viſa ſunt aĩalia humanę formę/ vir ſcilicet & mulier vſq; ad lũbos ſup aquã extantes qui ab hoibus p deũ adiurati/a mane vſq; ad nonã ſe videndos prębuerunt.

19	11	15	10	41	11	602

¶ Auguſtin9 ẽps Anglorũ habita ſynodo cũ Britonũ & Scotorũ ẽpis: quia ſacerdotes & monachos iuenit aduerſarios ęquitatis/quos voluit habere ſocios p̃dicationis/terruit eos vaticinio futurę ſup eos calamitatis. ¶ Sanctus Colũbanus ex Hibernia in Burgũdiã venit: ibiq; pmiſſu Theoderici regis/cenobiũ Luxouiũ ędificare cępit.

20	12	16	11	42	12	603

¶ Maurici9 ipator ſe cũ ſuis a Foca iterficiẽdũ/diuinit9 p̃dixit: & malorũ penitẽs ea ſibi retaliari p ſe & p ſeruos dei iſtãter expoſcit. ¶ Theodericus rex auiã ſuã Brunichildem ab Auſtraſijs electam recepit.

21	13	17	12	43	13	604

¶ Mauricí9 ipator cũ vxore & filijs a Foca pimit̃: & ipat Focas ãnis 8.
¶ ¶ Oriẽtales Angli cũ rege ſuo Sigeberto/p Mellitũ ẽpm conuertũtur ad Chriſtũ. ¶ Per Auguſtinũ archiẽpm trãſlata eſt dignitas archiẽpatus quę prius Lõdonijs erat: ad Cãtuarienſem eccleſiam.

Focas						
1	14	18	13	44	14	605

¶ Gregorius dyalogus obijt. ¶ Cognita morte Mauricij/graſſant̃ p Rhomanorũ puincias/hinc Perſę & inde Hunni.

Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.

Lotharius & Theodericus prelio inter ſe collidũtur: in quo pluſq̃ 30 milia ceſa referuntur/ Theodericus tamen victoria potitur. In hoc prelio angelus domini euaginatum gladium ſuper populum tenens: viſus eſt.

2	15	19	14	45	15	606

Sabinianus Rhomanę eccleſiæ 63: pręſidet. Hoc tẽpore pauper quidã cũ a nautis elemoſinã peteret/ nec acciperet: dicente nauclero/ deſiſte elemoſinã petere a nobis: qui nichil hic pręter lapides habem9. Cũ ſubieciſſet paup: omnia ergo vertantur in lapides. quicquid manducabile in naui erat/ in lapides cõuerſum eſt: colore & forma rerũ earũdem permanente. Fame Rhomã aggrauãte/ Rhomãi Gregorio papæ iam defuncto derogantes/ ꝙ theſauros eccleſiæ ſua nimia liberalitate diſſipaſſet: cum non adeſſet perſona in quã exardeſcerent/ memoriã nominis illius in libris eius delere volebãt. ac per hoc libros Gregorij papę Rhomanis exurere volẽtibus: obſtitit Petrus dyaconus/ prodens ſe ſpiritũ ſanctum in columbę ſpecie ſup caput Gregorij tractantis ſedentẽ vidiſſe ſepius. idq; cõfirmans iuſiurandi ſacramento/ mox moriens ex cõdicto fidem fecit ſuo teſtimonio. Poſt Recharedum apud Vuiſigothos/ regnauit Bethericus annis 7.

Sabinianus papa. — Betheric9

3	16	20	15	46	1	607

Sabinianus papa cum & ipſe liberalitati Gregorij prędeceſſoris ſui derogaret/ & ſub hoc obtentu manũ egenis ſubtraheret/ Gregorius eum per viſum ter pro culpa tenaciæ & huius derogationis increpatũ: ꝙ nõ reſipiſceret etiã quarto horribiliter increpans/ & cõminans in capite percuſſit. quo ille dolore vexatus/ nõ multo poſt mortẽ obijt. Poſt quẽ Bonifacius Rhomanæ ecclię 64: pſidet. Hic obtinuit apud Focã iperatorẽ/ vt ecclia Rhomana caput eſſet oim eccleſiarũ: quia eccleſia Conſtantinopolitana ſcribebat ſe eſſe primã omniũ eccleſiarũ. Hic in cõſilio 62 epõrũ: decreuit ſub anathemate/ vt nullus viuente epiſcopo ciuitatis ſuæ de altero eligendo audeat lo-

Bonifacius papa.

Rhoman.	Perſarū	Francorū	Longobard.	Anglorū	Vuiſi.	Anni dnī.
	quiſ/aut partes ſibi facere. Sed tertio die depoſitionis eius fiat licēter a clero & populo/electio ſacerdotis. ¶ Theodericus & Theodebertus fratres & reges Vuaſcones ſibi ſubiugant.					
4	17	21	16	47	2	608
	¶ Corpus ſancti Victoris Thebei apud Solodorū cū ſancto Vrſo paſſi: inuenitur. ¶ Secūdus famulus dei in Italia claret. ¶ Deſiderius Viennēſis ep̄s a Theoderico exiliatˀ.					
5	18	22	17	48	3	609
	¶ Auguſtinus Anglorum primus ep̄s moritur: cuiq; Laurentius ſubſtituitur.					
¶ Bonifacius papa.	¶ Bonifacius Rhomanæ eccleſiæ 65: præſidet. Hic Pantheon Rhomæ a Foca imperatore impetratū vertit in eccleſiā ſanctæ Mariæ et omniū martyrū/et in calendis nouembris ibi inſtituit ſolēnitatē omniū martyrū. quæ poſtea creſcente religione Chriſtiana: decreta eſt fieri in honore omniū ſanctorū.					
6	19	23	18	49	4	610
	¶ Perſæ Rhomanorū prouincijs grauiter incubant. ¶ Agilulphus Lōgobardorū rex/Mantuā/Cremonā & aliqua Italiæ caſtella capit.					
7	20	24	19	50	5	611
	¶ Alexandriæ Ioānes ep̄s claruit: qui ob eximiā in Chriſtū liberalitatē/ nomen elemoſinarij habere meruit. ¶ Poſt Cathericū regē quē rex Africanorū Guermūdus expugnauit / & in Vuallias fugere compulit: poſtq̄ Britones diuina deſolatione diſperſi. alij quidē in minorē Britanniā/ alij in occidētales inſulæ partes id eſt in Gallias cum eccleſiaſticis perſonis & ſanctorū reliquijs ſeceſſiſſēt: tādem reſumptis viribus leuauerūt ſuper ſe regē Caduanū. Qui cum in terram regis Edelfridi pugnaturus intraret: & ille ei ad bellum occurreret/ vtriuſq; exercitus conſilio/ pax inter eos facta eſt.					
8	21	25	20	51	6	612
	¶ Heraclius ad imperatorē electus Foca perempto & cremato ignibus: regnauit annis triginta. ¶ Deſiderius Viēnēſis ep̄us: conſilio Brunichildis					

¶Rhomanõ.	Perſarũ	Francorũ	Lõgobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.

a Theoderico rege lapidibus obrutus/martyrizatur.

Heraclius

1	22	26	21	52	7	613

¶Virtus & nomen ſancti Ioãnis baptiſtę miraculis declara-
tur apud vrbem Galliæ Mauriẽnã de reliquijs corpo
ris ipſius diuinitus illuſtrata: hoc modo in ea olim
mulier ſancto Baptiſtæ nimis deuota expetebat ab
eo donari ſibi aliquid de mẽbris eius:& in hac orãdi
inſtantia per triẽniũ pſiſtens/cũ alter quiuis iã poſſet
deſperare:ipſa ſpem in deo ponens/iurauit ſe nõ mã-
ducaturã donec quod petebat acciperet. & ſic ſeptẽ
diebus ieiunãs/ſeptima tandẽ die deſup altari policẽ
miri cãdoris apparere videns:lęta donũ dei accepit
Ad quod adorandũ tres epi venientes:cũ de hoc ſan
cto pignore partẽ elicere vellẽt/tres ſanguinis gut-
tas ex eo ſtillare in lintheo ſuppoſito ſtupuerũt:& ſin
guli ſingulas ſe meruiſſe lętati ſunt.

¶Perſæ a Rhomanorũ inſecutione non deſiſtunt.

¶Betherico Vuiſigothorũ rege mortuo:Siſebodus
regnat annis vigintinouem. Siſebodus

2	23	27	22	53	1	614

¶Deuſdedit Rhomanę ecclię 66:pſidet. Hic cõſtituit ſecundam ¶Deuſdedit papa
miſſam in clero. hic etiã ſecundũ iſtituta maiorũ ſuo-
rũ decreuit:vt ſi qui viri vel mulieres ſuos ipſi filios
quocũq; modo de ſancto lauachro ſuſciperẽt/ſeparẽ-
tur ab inuicẽ. vel ſi quis vir cõmatrẽ ſuã/ vel ſi qua
mulier cõpatrem ſuum a primo dono ſpiritusſancti
quod eſt pabulũ ſalis ſacrati vſq; ad ſeptimũ donum
ſpiritusſancti in coniugiũ duxerit : ſeparẽtur. mulier
tamen maritalẽ dotem recipiat/& poſt expletũ annũ
alteri ſi vult nubat. ¶Sanctus Colũbanus a Theode
rico rege inſtinctu Brunichildis auię: expellitur Frã-
cia. qui poſt relicto Gallo diſcipulo ſuo in Alemãnia:
cenobium Bobium conſtruxit in Italia.

¶Sanctus Amandus Elnonenſis per Gallias miracu
lorũ & pdicationis gratia:clareſcebat.

¶Allouuinus etiã qui & Bauo per eũ ex prędone cõ-
uerſus & Gãdaui ſolitarie recluſus ſctitatis exẽplũ erat oib9

Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Añ.do
3	24	28	23	54	2	615

¶ Edilfredus rex Nordanibrorũ/regẽ Scotorũ Ean:cũ oibus pene ſuis in bello extinguit. Hæc calamitas Scotis cõtigit:ſcđm vaticiniũ Auguſtini epi. qui intermiatus Scotos ab Anglis fore perimẽdos/ qui Anglos ad vitam æternã cõuerti egre ferebant: in monachos quoq; Scotorũ ira dei ſeuiente qui cum rege ſuo ad bellũ hoc/ex more exeũtes vt rege armis pugnãte ipſi orando pro eo pugnarẽt: pempti ſunt ab Anglis mille ducẽti/tantũ quiquaginta p fugã elapſis.

¶ Clodeſindis Metenſis claret: quæ ſponſum fugiens velamine capitis miſſo ſibi a deo p angelũ/ſe & ſua deo delegauit.

4	25	29	24	55	3	616

¶ Perſę Syriam incurſantes Damaſcũ capiũt.

¶ Edilbertus rex Cantuariorũ obijt. Poſt quẽ Caballdus filius eius: regnat ãnis 22. Radualdus autẽ rex oriẽtaliũ Anglorũ Edilberto mortuo illã ſup Anglos regnãdi potẽtiã q̃rtus accepit. vt ſub nutu ci9 alij Anglorũ reges regnarent. Edilfrido quoq; Nordanibrorũ rege a Radualdo rege pempto/ Eduinus Nordanibrorũ regnũ ſuſcepit. Refert autẽ hiſtoria Britonũ q Eduinus fuerit filius Edilfridi regis & coetaneus Caduallonis filij Caduã regis Britonũ: & cũ eo nutritus in minori Britãnia apud regẽ Salomonẽ. Deinde mortuis parẽtibus vterq; iã adultus redierint/paceq; inter ſe aliquandiu habuerint. Poſtmodũ pro regno diſcordia inter eos exorta pugnã inierint/& Eduin9 quidẽ victor Caduallo autẽ in minorẽ Britãniã fugere cõpulſus fuerit. ¶ Hunni Longobardos in Italia debellãt: & forũ Iulij proditione captũ diſſipãt. Sanctus Lupus Senonẽſis eps claret. cui aliquãdo euchariſtiã cõſecrãti: gẽma a deo in calice deſcendit.

				Ealdbaldus		
5	26	30	25	1	4	617

¶ A Perſis Paleſtina bello pimit. Sãcta quoq; ciuitas capit: in ea vſq; nonagita milia virorũ pimũtur. Zacharias patriarcha captiuatur: crux ipſa dñica ſancta aſportatur. Inter fratres Theodericũ & Theodebertũ re-

¶ Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.

ges iſtinctu aulæ eorũ Brunichildis: pluſq̃ ciuile bellũ oritur. pugnaq; cõmiſſa: poſt ineſtimabilẽ ſtragẽ Theodebertus capitur.
¶ Per Ealdbaldum & filios Siberti ad ydolatriam Angli reuoluũtur. ¶ Agilulfo Longobardorũ rege mortuo/ Adaloaldus filius eius regnauit annis 13.

Adaloaldus

6	27	31	1	2	5	618

¶ Bonifacius Rhomanę eccleſiæ 67: pręſidet. Hic decreuit vt nullus trahatur violenter de eccleſia. Hic cõſtituit vt monachi in officio ſacerdotalis gradus: vtantur poteſtate ligandi atq; ſoluendi. ¶ Theodericus rex Francorũ moritur. ¶ Ealdbaldus rex Anglorũ: ydolatrię renũciat. ¶ Lotharius rex filius Theoderici regis in Bello captos occidit/ Brunichildẽ quoq; reginã vno pede & brachio multatã ad caudã equæ indomitę religatã: mẽbratim diſcerpi fecit. imputãs ei q᷑ decẽ reges per eã fuiſſent extincti: & ſic monarchia regni Francorũ ad eum rediit. — Bonifaci9 pp.
¶ Ioannes elemoſinarius obiit. ¶ Eleutherius patricius affectans Rhomanorũ iperiũ: Rhomę pimitur
¶ Perſæ Aegyptũ incurſantes: Alexandriã capiũt.
¶ Hoc tẽpore terręmotus maior menſe Auguſto fuit: & ſequuta eſt clades in populo. percuſſio ſcilicet ſcabierum/ ita vt nullus poſſet agnoſcere mortuũ ſuũ.

7	28	32	2	3	6	619

¶ Perſæ Libiã incurſantes: Carthaginẽ capiũt. ¶ Lotharius rex tributũ 12 miliũ ſolidorũ q̃d Longobardi Francis ſoluerãt relaxat Longobardis ꝑpetuo ſibi cõfœderatis. ¶ Laurentius ſecundus Anglorũ eps̃ obiit.

8	29	33	3	4	7	620

¶ Coſdroe rex Perſarũ pacẽ cũ Rhomanis facere nullo modo admittit. ¶ Anaſtaſius Perſa ex mago Chriſtianus & monachus: a Perſis captus poſt verbera/ vincula & carceres poſt diutinã appẽſionẽ per vnã manũ/ tandẽ abſciſo capite: cũ aliis 70 martyrizatur.
¶ Virgo Chriſti Fara: claret in Francia. cuius ſanctitatẽ imitatus frater eius Faro: ex comite clericus/ & ex clerico factus Meldenſiũ eps̃: claret.

¶ Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Añ.do
9	30	34	4	5	8	621
	¶ Sigebodus rex Vuiſi gothorũ cõtra Rhõanos fortiter agit:					
	prouinciã aliaſq; ciuitates a Frãcis extortas/ad Vui=					
	ſigothorum ius redigit.					
10	31	35	5	6	9	622
Honorius.pp.	¶ Honorius Rhomanę eccleſię 68: pręſidet.					
	¶ Sanctus Columbanus obit :diſcipulus eius Gallus					
	in Alemãnia claret.					
11	32	36	6	7	10	623
	¶ Coſdroe ſucceſſu elatus/in effuſione hũani ſanguis & ma=					
	xime Chriſtianorũ: vltra modũ graſſatur.					
	¶ Heraclius imperator Hunnis confœderatur.					
12	33	37	7	8	11	624
	¶ Heraclius ad Perſas debellãdos proficiſcens/ virilẽ dei fi=					
	gurã in manibus accipiẽs /quã manus nõ depinxe=					
	rat: ſed in yconia verbũ quod oĩa format atq; cõpo=					
	ſuit ſine pictura formã velut ſine ſemie partũ eduxit:					
	Perſidẽ aggreditur/eãq; per ſex cõtinuos ãnos potẽ=					
	ter depopulatur. ¶ Euſtaſius abbas Luxouienſis/ &					
	Attila Bobienſis poſt Colũbanũ clarent.					
	¶ Mellitus tertius Anglorũ epus: obijt					
13	34	38	8	9	12	625
	¶ Pipinus filius Caroli magni maior dom⁹ regis Lotharij:					
	principabatur. Pipino vero in diſponẽda re publica					
	cõparabatur ſanctus Arnulphus: filius Arnoldi filij					
	Amberti ex Blitilde filia primi Lotharij regis.					
14	35	39	9	10	13	626
	¶ Heraclius iperator: Perſas leuib⁹ pręlijs frequẽter fundit.					
15	36	40	10	11	14	627
	¶ Florebãt i Gallijs Auſtregiſillus Bituricẽſis eps/& ſub eo					
	Sulpicius/Chunibertus Colonĩẽſis/ & Ioãnes Tun=					
	grenſis. In Hiſpanijs Yſidorus Hiſpalẽſis/tum ſan=					
	ctitate/tum doctrina clarebat.					
16	37	41	11	12	15	628
	¶ Heraclius Perſas graui bello cõtriuit. In quo p̃torẽ Perſa					
	rũ/ oẽſq; pene principes pemit: & Perſidẽ puagatus/					
	mirãda Perſarũ palacia cõbuſſit & deiecit.					
	¶ Lotharius rex filiũ ſuũ Dagobertũ i regno aſcitũ:					

Rhomanŭ	Perſarū	Francorū	Longobard.	Anglorū	Vuiſi.	Anni dñi.

Pipino & Arnulpho cōmittit ad regnandū Auſtraſijs.

℄ Eduinus rex Nordanimbrorū/a Paulino epō baptizat̄:& poſt Radoaldū potētius cęteris ſup Anglos principatur.

17	38	42	12	13	16	629

℄ Dagobertus frā pr̄is ſui Lotharij regis meritus/quia cōſiliariū eius cęſum & detonſum dehoneſtauerat:Pariſius ad ecclīam ſancti Dionyſij cōfugit/& quia inde nullomō extrahi potuit/locū illū ſemp cordi habuit.

℄ Syrohis cū Perſarū pricipibus cōtra patrē ſuū Coſdroen inſurrexit:& pace cū Heraclio īperatore cōfirmata/patrē ſuū cū filijs ipſius pemit & āno vno regnauit.

	Syrohis					
18	1	43	13	14	17	630

℄ Heracli⁹ Perſide deuicta/& pace inter Rhomanos & Perſas cōfirmata:redit cū glīa. ℄ Syrohi rege mortuo: Adeſir regnauit āno vno. ℄ Adaloaldo Lōgobardorū rege mortuo:Rotharith regnauit poſt eū ānis 16.

℄ Erpualdus rex qui cum patre ſuo Rodoaldo a fide Chriſti apoſtatauerat,ſuaſu Eduini regis/cū gēte ſua ydolatrię abrenūciat. ℄ Dagobert⁹rex Saxonib⁹ bello cōcurrit/cui pater Lothari⁹ rex accurrēs auxilio/interfectoBerthoaldo duce Saxonū:victoriā obtinuit. et ꝑuagans oēm Saxoniā/nullū oīno Saxonū menſurā gladij ſui excedentē dimiſit viuentē.

℄ Hoc tpe Arabū ſiue Sarracenorū priceps erat Muhāmad: qui pſeudo ꝓpheta ex orphano & inope ꝑ hereſis ſuę pſtigia ad regnū ꝓuectus eſt. Hic de ꝓgenie Hiſmaelis ortus: cū eſſet paup & orphanus: ad quandā cognatā ſuā ꝑdiuitē noie Chadigā/ primo vt mercenarius/ deinde vt ſponſus ſe cōiungens: per eā ditatus eſt. Quæ cū egre ferret epilētico/id eſt caduco illū morbo vexari:ille dicebat hōc non eſſe morbū ſed viſionē archangeli Gabrielis ſe interim videre.& quia aſpectum eius ferre nō poſſet : mente defecta cadere. Hic communicabat Chriſtianis & Iudæis : ex eorum ſcripturis ſuam pſeudo prophetiam in aliquibus confirmans. Hic dicebat quia hi qui inimicum occidunt / vel qui ab inimico occiduntur: paradiſum ingrediantur.

¶ Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.

paradiſum vero eſſe carnalis cibi & potus/ ibiq; eſſe fluuiũ vini/lactis & mellis & mixturã: fœminarũ nõ preſentiũ ſed aliarũ multo tẽpore futurã & affluentẽ voluptatẽ/& multa huiuſmodi. Hic eſt Muhãmad: cui gentiles adhuc cultũ deitatis exhibent. Hic in regno Sarracenorũ quatuor p̃tores ſtatuit: qui Amirei vocabãtur. Ip̃e vero Ammiras dicebatur/vel Prothoſimbolus. ¶ Obijt ſanctus Bauo.

Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.
19	Adelir 1	44	Rotharith. 1	15	18	631

¶ Heraclius imperator deuicta Perſidę Zachariam patriarchã cũ captiuorũ populo Hieruſalẽ reducit: & ſanctã crucẽ dñi reportãs/cũ regio ſcemate ornatus portã vellet intrare / per quã IHESVS ad crucẽ ſubeundã exiuit: porta diuinitus clauſa eſt. eiq; rurſũ admonitu angeli humiliato & diſcalciato: porta viſtro apta eſt. & ita cruce relata/celebritatẽ exaltatiõis eius ãnuatim dedicauit. ¶ Apud Perſas Hormiſda regnat anno vno/ſub Sarracenis.

¶ Lothario mediano Francorũ rege mortuo: Dagobertus filius eius regnat annis quatuordecim.

Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.
20	Hormiſda 1	Dagobertus 1	2	16	19	632

¶ Sarraceni qui hactenus fuerãt ſub Perſarũ regno: eos bello victos verſauice ſub ſuo redigũt dñio.

¶ Ab hinc pro rege Perſarũ/titulãdũ eſt regnũ Sarracenoꝝ.

¶ Terręmotus factus eſt per triginta dies: apparuit in cœlo ſignum in modũ gladij/portendẽs iminentẽ Sarracenorũ pricipatũ.

¶ Adunallo rex Britonũ reuerſus de miori Britãnia cũ multitudine militũ: cõmiſit pręliũ cum Peanda rege Merciorũ. cumq; deuictum cœpit & ſuæ ditioni ſubdidit/ſubditũq; duxit ad bellandũ cõtra Eduinum regẽ Nordanibrorũ. Quẽ etiã cũ ſupaſſet atq; occidiſſet/occupauit prouincias & depopulatus eſt: & multã cedẽ fecit in terra. ¶ Tunc etiã fides Chriſti in Anglia cõcuſſa eſt adeo vt multi Chriſtianitatem ſuam desererent & ydolatriã repeterent.

¶ Rhomañ.	Sarracenorũ	Franc.	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.

¶ Muhammad Sarracenorũ Ammiras moritur: poſt quẽ Ebubeher principatur annis tribus.

	Ebubeher					
21	1	2	3	17	20	633

¶ Seuerinus Rhomanæ eccleſiæ 69: pręſidet. — Seuerin⁹. pp.

¶ Heraclius ĩperator incidẽs in hęreſim Monothelitarũ/ id eſt vnã opationẽ ĩ Chriſto credẽtiũ: cõfũdit eccleſiã & ĩperium. cõtra maliciam eius pugnante pturbatione oĩm rerũ. ¶ Inter Rhomanos & Sarracenos bellũ ĩplacabile oritur: hac de cauſa. quia cũ quidã ſpado ĩperatoris Heraclij diſtribueret rogas militibus: cũ inter alios etiã Sarraceni ſub ĩperatore militãtes ad accipiendã venirẽt/ Spadone indignãter eis dicẽte: vix ſufficit ĩperator dare militibus rogas/ quãto magis canibus iſtis. Illi dolore & pudore incitati/ totã Sarracenorũ gentẽ ab rebellandũ incitant. Ammirei autẽ Sarracenorũ Rhomanos aggrediũtur: & cũ multis tres Ammirei a Rhomanis pimũtur.

¶ Sigebertus infans filius Dagoberti/ a ſancto Amãdo baptiſatur: vbi tacẽtibus cunctis: ipſe infans 40 dierũ amẽ reſpõdit. & Amãdus Traiectẽſis eps ordinatur.

22	2	3	4	18	21	634

¶ Rhomani & Sarraceni vario euẽtu cõfligunt.

¶ Succeſſores Eduini regis ad ydolatriã reuoluti: mox ſunt a Ceduala rege pẽpti. ¶ Dagobert⁹ rex: Sclauos bello deuicit.

23	3	4	5	19	22	635

¶ Ioãnes Rhomanę ecclię 70. p̃ſidet. ¶ Ebubeher Ammiras moriť: poſtq̃ Haumar ãnis 12 principať. ¶ Sarracenis Scyriã infeſtãtibus/ Heracli⁹ crucẽ ſanctã dñi ab Hieruſalẽ Cõſtantinopolim trãſtulit. Hic dicit Beda in hiſtoria Anglorũ: ꝙ Oſualdus filius Edilfridi regis regno Nordanibrorũ poſt Eduinũ ſuſcepto/ Ceduallã ſiue Caduuallonẽ regẽ Britonũ peremerit. & quia fidẽ Chriſti tenebat ſup oẽs Britãnię reges/ eminuerit: & quatuor linguarũ gẽtes/ ſcilicet Pictos/ Scotos/ Britões & Anglos ſub ditiõe accepit. Sed aliter ſe habet hiſtoria Britonũ. Refert eni ꝙ Caduualdo iſte rex Britonũ Oſualdũ regẽ & p̃liãdo ſupatũ fugauerit: & poſt occiſionẽ ipi⁹ Oſuualdi diu regnauerit. ſicq; cõpletis 48 ãnis in pace oble- — Ioãnes papa.

Rhomañ.	Sarraceñ.	Francorū	Longobard.	Anglorū	Vuiſi.	Anni dñi.

rit/& a Britonibus in ymagie ænea ad menſurã corporis illius fuſa/poſitus fuerit. & eadẽ ymago ſuper equũ æneũ erecta fuerit: atq; ſup portã Lundoniarũ ad deterrẽdos Saxones cõſtituta/eccl'ia quoq; ſubtus ædificata. ¶ Aidam eps̃/ſancti Colũbani diſcipulus: a Scotia veniẽs apud Anglos clarebat ſanctitate & doctrina. ¶ Dagobert9 rex: Vuaſcones bello deuicit.

Daumar

24	1	5	6	20	23	636

¶ Theodorus papa.

¶ Theodorus Rhõanę eccl'ię 71: p̃ſidet. ¶ Sarraceni capta Damaſco: Phenicẽ & Aegyptum occupant.

25	2	6	7	21	24	637

¶ Florebãt in Frãcia hoc tẽpore tres fratres: Ado/Rado/Dado/ qui & Audoenus dictus eſt/qui ſuã erga deum deuotionẽ oſtenderunt: ſinguli ſingula cenobia fundando. ex quibus Dado fuit referẽdarius Dagoberti regis. Referendarius autem dicebatur: ad quẽ publicę cõſcriptiões referebãtur/vt per eũ anulo ſeu ſigillo regis cõfirmarẽtur. ¶ Hos ad hoc aĩarat Eligius aurifex: iãdudũ ĩ aula regis Lotharij clarus. qui etiã ex dono Dagoberti regis: Sollẽniacũ monaſteriũ cõſtruxit. vbi ſanctus Remaclus ex Aquitania veniẽs: ſe in Chriſti tyrocinio ſub eo exercendũ dedit. Sanctus vero Dado qui et Audoenus/ intra Briegenſem ſaltũ cenobiũ cõſtruxit: quod Reſbacis dicitur. in quo ſanctũ Agillũ primũ abbatẽ p̃fecit. ¶ Sancta aurea claruit: quã Eligius monaſterio virginũ a ſe Pariſius cõſtructo prępfecit.

26	3	7	8	22	25	638

¶ Sarraceni Hieruſalẽ bienio obſeſſam: capiũt. ¶ Sanctus Amandus Tungrẽſis ep̃atu poſt habito/ verbi inſtat officio. ſub hoc ſanctus Laudoaldus floruit: qui filiũ Apri viri illuſtris Lãbertũ/ poſt ep̃m & martyrẽ futurũ/a puero imbuẽs in viã dei induxit. ¶ Remaricus abbas & Goericus Metenſiũ eps̃/clarent.

27	4	8	9	23	26	639

¶ Sarraceni Syriam occupant. ¶ Iudęi in Hiſpania Chriſtiani efficiũtur. Siſebodus eni Gothorũ rex glorioſiſſimus plurimas in Hiſpania prouincias Rhomanę milicię ſibi bellãdo ſubiecit: & Iudęos in ſuo regno ad fidem Chriſti conuertit.

Rhomañ.	Sarraceñ.	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Añ. do
28	5	9	10	24	27	640

Sarraceni Anthiochiam capiunt.

Dagobertus rex Sigebertũ filiũ ſuũ Auſtraſijs regem mittit: ſub tutela Pipini & Cuniberti epi.

Sanctus Arnulfus ex maiore domus Metenſiũ epiſcopus/ & ex epiſcopo ſolitarius: dormit in Chriſto.

Clodulfus filius eius poſt Metenſis epiſcopus: ſanctitatem patris imitatur.

Doda mater ipſius Clodulfi/ Treueris incluſa: Chriſto ancillatur. & Albado Anglorũ rege mortuo/ Carcombertus filius eius poſt eũ regnauit ãnis 25.

Hic in Anglia primus ydola deorũ deſtruxit: & fidem Chriſti dilatauit/ & ieiuniũ quadrageſimale in Anglia legaliter obſeruari edixit.

Rhomañ.	Sarraceñ.	Francorũ	Longobard.	Anglorũ (Carcobertꝰ)	Vuiſi.	Añ. do
29	6	[illegible]	11	1	28	641

Sarraceni Perſis iterum bello victis/ fugato rege eorum Hormiſda totam Perſidem ſibi ſubiugant.

Rhomañ.	Sarraceñ.	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Añ. do
30	7	11	12	2	29	642

Heraclius imperator moritur: Conſtantinus filius eius ſubſtituitur/ & quarto mẽſe imperij ſui a nouerca ſua Martiana & Pirro patriarcha veneno extiguit. & Martiana cũ filio ſuo Heraclona ĩperiũ arripuit.

Siſebodo Vuiſigothorũ rege mortuo: Suitilan ſuccedens regnauit annis duobus.

Dagobertus Saxonibus contra Vuinidos ſibi auxiliantibus/ annuũ quingentarum vaccarum tributum eis indulget.

Rhomañ. (Conſtantinus)	Sarraceñ.	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi. (Suitilan)	Añ. do
1	8	12	13	3	1	643

Heraclonas abſciſo ſibi naſo/ & Martiana mater eius abſciſa ſibi lingua/ exiliantur. Et Conſtans qui & Conſtantinus dicitur/ filius Conſtantini: regnauit annis vigintiquinq.

Oſuualdus rex Nordanibrorũ a Peanda Merciorũ rege pimit: cuiꝰ filius Oſuuij regnat poſt eũ ãnis 27.

Dagobertus Vuaſcones ſubigit.

Iudacail rex Britonũ gratiã Dagoberti ſibi redimit.

Virgo Chriſti Reginulfa ſanctitate claret ĩ Gallia

Rhomañ.	Sarraceñ.	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Añ.do
Cõſtãs 1	9	13	14	4	2	644

Haumar Amiras tẽplũ ſibi Hieruſalẽ ædificat. Et quia nullomodo ſtructura cõſiſtere poterat ſuggeſtiõe Iudęorũ crucem deſup montẽ olueti tolli iperat: & ſic ſtructura tẽpli ſtare potuit. In Hiſpaniis Suitilane ob crudelitatem ſuã a Vuiſigothis reprobato: Siſenandus p auxiliũ Dagoberti ſublimatus in regnũ/ regnat ãnis 20.

2	10	14	15	5	Siſenãdus 1	645

Dagobertus rex Francorũ moritur: de quo p viſionẽ cuidã reuelatũ eſt q̃ aia eius ad iudiciũ rapta ſit/ & multis ſanctis cõtra eã pro expoliatiõe ſuarũ eccleſiarũ reclamãtibus: cũ eã iam mali angeli vellẽt ad pœnas inferni rapere interuentu ſancti martyris Pariſieñſis Dionyſij: cui ipſe maxime deuotus fuerat/ a pœnis liberata eſt. Clodoueus filius Dagoberti/ regnauit poſt eũ ãnis 17. Sigeberto fratre eius iam regnãte in Auſtria: huius Clodouei maior domus fuit Erchanoaldus.

3	11	Clodoueus 1	16	6	2	646

Sanctus Remaclus ordinatur Traiectenſis epiſcopus.

Rodoaldus frater Ittę & auũculus ſanctę Gertrudis archiepatũ Treuerenſem/ doctrina & ſanctitate ſua illuſtrat: ſoror quoq; ei9 Seuera abbatiſſa/ in vrbe eadẽ a fratris ſanctitate nõ degenerat.

Rotharith Longobardorũ rege mortuo: Rodoaldus filius eius regnat ãnis quinq;.

4	12	2	Rodoaldus 1	7	3	647

Pipinus maior domus morit: Grimoaldus filius eius in aula Sigeberti regis potẽter principatur.

Perſa quidã ſimulãs ſe velle adorare Haumar Amirã Sarracenorũ: infixo in ventrẽ eius gladio/ pemit eũ. cui Hothmen ſubſtitutus/ ãnis decẽ pricipat.

5	Hothmen 1	3	2	8	4	648
Martinus. pp.	Martinus Rhomanę eccleſię 72: pręſidet.					

Rhomañ.	Sarrace.	Francorū	Longobard.	Anglorū	Vuiſi.	An.dñ

Sarraceni Africā occupant. Sigebertus rex Radulpho Turingorū duci: bello concurrit.

Sanctus Furſeus in Hibernia claruit: qui pegrinatione pro Chriſto aggreſſus/ ad Gallias vſq; puenit. & a Clodoueo rege honorifice ſuſceptus: Latiniacū cenobiū fundauit. Quem nō multo poſt fratres ſui/ Foillanus/ & Vltanus pari pegrinādi voto ſecuti: per Gallias claruerūt. ex quibus Foillanꝰ dono Gertrudis virginis/ Foſſenſe monaſteriū poſtea fundauit. vbi etiā martyrio coronatus quieſcit.

6	2	4	3	9	5	649

Eligius Nouiomi/ Audoenus qui & Dado Rothomagi/ clarēt epi. & Philibertus de Herio inſula / & Richarius Pontinēſis/ & Geremarus Flauiacēſis abbates: Angadriſma quoq; ſacra virgo: ſecus Beluacū/ Anſegiſus etiā filius ſancti Arnulphi/ clarebat: cui Begga ſoror Grimoaldi/ nupſerat.

7	3	5	4	10	6	650

Itta relicta Pipini/ inſtinctu amandi ſe & ſua deo deuouēs: monaſteriū Niualēſe fūdauit/ eiq; filiā ſuā Gertrudē deo dignā virginē/ pręfecit.

Aubertus Cameracēſis eps claret.

8	4	6	5	11	7	651

Rex Sigebertus de poſteritate prolis deſperās/ duodecim monaſteria hinc inde cōſtruxit deo. In quibus Stabulaus & Malmudariū eminebāt: coopante ſibi i his maiore domus Grimoaldo & Traiectēſiū epo Remaclo. Qui Remaclus nō multo poſt ptęſus ſęculariū tumultuū i ipo Stabulaus monachicę vitę aſſumpſit habitū.

His diebus multi vtriuſq; ſexus in Gallijs claruerūt: qui ad teſtimoniū ſanctitatis ſuæ in ædificandis deo monaſterijs operā ſuā ipenderūt. Ex his in noſtra vicinia tunc florebat ſanctus Landelinus confeſſor Chriſti/ qui & Moroſus ab Auberto Cameracenſi epo ex prędone ad Chriſtū retractus/ & a beato papa Martino ad prędicandū ordinatus/ fundator cenobiorū Lobiēſis Alnei/ Vuaſſaris/ atq; Criſpinēſis/ vbi corpore requieſcit cū diſcipulis ſuis Adoleno

Rhomanõ.	Sarrace.	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Añ. do

& Domitiano. Giſlenus Cellenſis/ Madelgarius dux qui & Vicentius Altimontẽſis & Sonegẽſis/ eiuſq; cõiũx Vualdetrudis Caſtrilocẽſis/ ſororq; Vualdetrudis Aldegũdis Melbodieſis: & Trudo etiã Haſbanienſis in tironẽ Chriſti adoleſcebat. Preter hos & alij multi de Anglia vel Scotia in Gallijs pegrinãtes: verbũ dei ſeminabãt/ multũq; fructũ deo faciebant/ ſcilicet Etto/ Bertuinus/ Eloquius. ¶ Cenobiũ Floriacenſe a Leodeboldo abbate fũdat: & nõ multo poſt corpus ſãcti Bñdicti abbatis ab Agilulfo monacho a caſtro Caſſino delatũ/ illuc trãſportatur. Corpus vero ſororis eius ſanctæ Scolaſticæ: Cynoniãnis tranſfertur. ¶ Rodoaldo Longobardorũ rege pempto: Ariperth regnat annis nouem.

			Ariperth			
9	5	7	1	12	8	652

¶ Conſtantinus ĩperator a Paulo Cõſtantinopolitano deceptus: expoſuit typũ cõtra fidẽ catholicã. nec vnã nec duas volũtates aut opationes in Chriſto diffiniẽs eſſe cõfitendas: quaſi nichil velle vel opari credẽdus ſit Chriſtus. Ob hoc Martinus papa cõgregata Rhomę 105 epõrũ ſynodo/ anathematizauit hęreticos epõs Cyrũ/ Sergiũ/ Pirrhũ/ Paulũ quoq; pſentis pſecutionis incentorẽ eccl'iam opta & occulta infeſtatiõe vexantẽ. ¶ Sigebertus rex Hildebertũ filiũ Grimoaldi maioris domus/ adoptat in filiũ & in regnum.

10	6	8	2	13	9	653

¶ Conſtantinus ĩperator miſſo Exarcho ad Italiã: ĩpugnat dei eccleſiã. Iudocus regis Britonũ fili⁹ ſpreto regno & mũdo pegrinus & heremita in pago Pontiuo requieuit in Chriſto.

11	7	9	3	14	10	654

¶ Ignis de celo cecidit: & timor magnus ſup hoies venit/ peſtilẽtiaq; grauiſſima trib⁹ æſtiuis mẽſibus graſſata eſt: cũctis viſibiliter apparente bonũ & malũ angelũ noctu ciuitatẽ circuire. & quotiẽs iuſſu boni angeli malus angelus venabulo quod manu ferre videbatur: oſtium cuiuſq; domus pcuſſiſſet/ tot ex eadem domo ſequenti die interibant.

Rhomañ.	Sarrace.	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vulſi.	An.do

Hoc tẽpore ſanctus Foillanus Foſſenſis martyrizatur.

12	8	10	4	15	11	655

Sarraceni capta Rhodo famoſum eius Coloſſũ euerterũt: ex cuius ęre nõgenti cameli onerati ſunt.

13	9	11	5	16	12	656

Cõſtãtinꝰ iperator Sarracenis nauali pugna cõgreſſus: ignominioſe vicitur. Sigebertus rex Auſtraſiorũ moritur: Dagoberto filio ſuo admodũ paruulo fidei Grimoaldi cõmendato/ vt in regnũ eius auxilio promoueatur. Oſuuij rex Nordanibrorum facto deo cœli voto: Peãdę Merciorũ regi cõcurrit/ cũ exercitu nõ multo. & iter nimiã Merciorũ ſtragẽ/ ipm regẽ Peãdã pimit: gentẽq; Merciorũ ad Chriſtũ cõuerti fecit/ Pictoſq; regno Anglorũ ſubdidit.

14	10	12	6	17	13	657

Olimpius Exarchus ad regendã Italiã ab iperatore Cõſtãtino miſſus: & Martinũ papã occidere iuſſus/ cũ aliť nõ poſſet/ tractauit vt iter miſſarũ ſolẽnia cũ ſibi ipſe papa ſanctã cõmunionẽ porrigeret: illum ſpatarius ſuus pimeret. ſed ſpatarius hora ſanctæ cõmuniõis papã nullo modo videre potuit. Exarchus vero paulopoſt in Sicilia a Sarracenis turpiter victus: turpiꝰ periit. Grimoaldus maior domus/ dño ſuo Dagoberto Sigeberti filio attonſo per Didonẽ Pictauẽſem epm in Scotiã directo: Hildebertũ filiũ ſuũ facit Auſtraſiorũ regẽ. Hothmen Ammira Sarracenorũ pempto: Muhamas ex Ammireo Ammiras factus principatur annis 25.

Muhamias

15	1	13	7	18	14	658

Franci dolẽtes ſup infidelitate Grimoaldi cõtra filiũ Sigeberti/ captũ eũ pſentãt Pariſiꝰ iudicio Clodouei: quẽ Clodoueus vinculatũ amara in carcere fecit morte cõſumi: filiũq; ſuũ iuniorẽ Hildericũ regẽ fecit Auſtraſiorũ.

Obiit Itta mater ſanctæ Gertrudis. Theodardo epo martyrizato: ſctũs Lãbertus filius Apri comitis/ epatũ Traiectẽſe illuſtrat glia nobilitatis & gra ſctitatis. Atrebatis dũ corpus ſancti Vedaſti tranſfertur ab Auberto epo: pſentibus Lamberto Tũgrenſi/ & Au-

Rhomañ.	Sarrace.	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Añ.do

domaro Teruanẽſi/aliiſq; ſanctis epis & abbatibus:
Audomarus qui pręſenio cęcus erat/dũ pcib9 pſen
tiũ eporũ & meritis ſancti Vedaſti illuminatus eſſet:
egre ferẽs ſe liberatũ eſſe a cęcitate quam pro ſalute ſua ſibi
a deo imiſſã eſſe gaudebat/rurſus ad votũ ſuũ excęcat9 eſt.

16	2	14	8	16	15	659

¶ Martino papa pro cõfeſſione fidei iuſſu Cõſtantini exiliato
Eugeni9.pp. ibiq; defuncto: Eugeni9 73/Rhomanę ecclię pſidet.
¶ Conſtantinus Sclauiam ſibi ſubigit.

17	3	15	9	20	16	660

¶ Muhamas Sarracenorũ Ammiras cũ Cõſtãtino iperatore
firmat pactũ: vt Sarraceni Rhomanis ſoluãt tributũ
ſcilicet per ſingulos dies nũmiſmata mille/& ſeruũ
& equũ. ¶ Clodoueus rex/corpus ſãcti Dionyſii Pa-
riſiẽſis diſcooperiẽs/minus religioſe licet cupide: os
brachii eius fregit/et rapuit: moxq; in amẽtiã ppe-
tuã incidit. ¶ Ariperth Longobardorũ rege defun-
cto Godebert9 & Bertarith filii eius ãnũ agũt: nõ tã
in regno cõponẽdo q̃ de regno cõtendẽdo.
Godebertus et Bertarith.

18	4	16	1	21	17	661

Vitalian9.pp. ¶ Vitalianus 74: Rhomanę eccleſię pręſidet.
¶ Obiit ſanctus Amandus Elnonenſis. ¶ Cõſtantinus ipe-
rator/Theodoſiũ fratrẽ ſuũ occidit. ¶ Grimoaldus
dux Taurinaciũ Godebertũ filiũ Ariperth regis Lõ
gobardorum dolo perimit & eius regnũ arripit / ſo-
roremq; Godeberti vxorẽ ducit: regnauitq; nouẽ ãnis.
¶ Sanctus Niuardus Remẽſis archiepus:& Reolus
ſucceſſor eius/Berecharius quoq; martyr qui fuit ab-
bas primus Autuillarẽſiũ. Sancta etiã Bertha mar-
tyr & abbatiſſa/ſanctitate clarent in Gallia.

19	5	17	2	22	18	662

¶ Cõſtantinus iperator Italiã petit: multaſq; Longobardoꝝ
vrbes capit. Beneuẽtũ obſidet: ibiq; Grimoaldus rex exerci-
tum eius grauiter atterit. ¶ Clodoueus rex Francorũ obit:
& Lotharius filius eius ſuccedit/& quatuor annis regnat.
Huius maior domus poſt Erchanoaldũ/fuit Ebroinus.

¶Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Anni dñi.

¶Abhinc Francorũ regibus a ſolita fortitudine & ſcientia degenerantibus: regni potentia diſponebatur per maiores domus/regibus ſolo noīe regnantibus. quibus moris erat principari quidẽ ſecundũ genus/& nil agere vel diſponere q̄ irrationabiliter edere & bibere: domiq; morari/ & calẽdis Maij p̄ſidere corã tota gẽte:& ſalutare/& ſalutari. obſequia & dona accipere/& rependere:& ſic ſecum vſq; ad alium Maiũ p̄manere. ¶Baltildis regina mater Lotharij: Corbelæ & Calæ monaſteria deo cõſtruxit.

Lotharius

20	6	1	3	23	19	663

¶Conſtantinus īperator imperiũ in vrbẽ Rhomã transferre nititur: ſed a Conſtantinopolitanis ei reſiſtitur.

21	7	2	4	24	20	664

¶Conſtantinus īperator Rhomã venit: de qua oībus pene quæ ad ornatũ vrbis erãt ablatis/ad Siciliã vadit. ¶In Anglia inter Anglos & Scotos magna de obſeruatione paſchę fit diſceptatio: mediãte Oſuuij rege glorioſo/qui etiã aſſenſit anglis paſcha celebrantibus more Rhomano. ¶Obijt ſancta Gertrudis Niuellenſis. ¶Siſenando Vuiſigothorum rege mortuo: regnat Chintilan annis ſedecim.

Chintilan

22	8	3	5	25	1	665

¶Obijt ſanctus Eligius Nouiomenſis epũs. ¶Carcõbertus rex Anglorũ obijt:& filius eiꝰ Egbertus regnat poſt eũ ãnis octo.

Egbertus

23	9	4	6	1	2	666

¶Lotharius rex Frãcorum moritur: & Theodericus frater eius ab Ebroino maiore domus in regnũ ſublimat̃.

Theodericus

24	10	1	7	2	3	667

¶Theodericus rex p̄pter inſolentiã Ebroini a Francis repudiatur & Frater eius Hildericus qui ĩ Auſtria regnabat a cunctis ad regnandũ euocatur. Porro Theodericus & Ebroinus tonſorãtur & Theodericus Pariſiꝰ in cenobio ſancti Dionyſij/Ebroinus in Luxouio re-

Rhomanū.	Perſarū	Francorū	Longobard.	Anglorū	Vuiſi.	Anni dñi.

legantur/ Hilderici maior domus erat Vulfradus.
Hic in prochia Virdunēſi ſup Moſam cenobiū ſancti
Michaelis archangeli fundauit.

		Hildericus				
25	11	1	8	3	4	668

Theodorus Archieps & Adrianus abbas/a Vitaliano pa-
pa: in Angliam dirigūtur.

26	12	2	9	4	5	669

Conſtantinus īperator qui & Cōſtans oībus ſuis exoſus:
Syracuſis a ſuis in balneo eſt occiſus.
Cōſtantis filius Cōſtantinus/ poſt patrē īperat ānis 17.
Constantinus — Mirius quidā ī Sicilia tyrānidē meditatus: mox extiguit.

1	13	13	10	5	6	670

Adeodat⁹. pp. — Adeodatus 75: Romanę eccleſię pręſidet.
Oſuui Nordanibrorū rege defuncto: Egfridus fili⁹
eius regnat ānis 15. Grimoaldus rex Longobar-
dorū cū nono die poſt flebotomū accepto arcu colūbā pcu-
tere niſus eſſet: vena brachij eius dirupta eſt/ et ſupponēti-
bus ei medicis venenata medicamina: defunctus eſt. At
Pertharith filius Ariperth regis/ diuinitus a pegrinatiōe re-
uocatus & a Lōgobardis in regno relocatus: regnat annis
decem & ſeptem. Hoc tempore claruit ſanctus Preiectus
Auernēſis ciuis & eps: qui etiā martyrizatus eſt ab ipſius vr-
bis primoribus in vltionē Hectoris Maſſilienſiū patricij ab
Hilderico Frācorū rege perēpti/ ppter iniuſtitias Auernēſi ec-
cleſiæ ab eo illatas. In territorio Cameracenſi virgo dei
Maxelendis pro voto virginitatis Harduinū amatorē ſuū
fugiens: ab eo martyrizatur. Qui mox excęcatus: poſt trien-
nium ab ea illuminatur.

			pertarith			
2	14	4	1	6	7	671

Cōſtantinus īperator fratres ſuos habēs ſuſpectos/ ne cōre-
gnarent: naſos eorū abſcidit. Hoc tēpore quidā in Britā-
nia a morte reſurgens/ multa quæ vidit de locis pœnarū &
purgatorij ignis loco: enarrauit.

3	15	5	2	7	8	672

Sarraceni Siciliā inuadūt: & oībus direptis Alexādriam
redeūt. Amatus eps Senonēſis a rege Theoderico graui &
irreuocabili diu exilio: tribulatur.

Rhomañ.	Perſarũ	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Añ.do
4	16	6	3	8	9	673

Egberth rex Anglorũ obijt. Cui Lothere frater eius ſucce‑dẽs: regnauit ãnis 12.. Yris apparuit in cœlo menſe Martio: & tremuit oĩs caro: ita vt oẽs dicerẽt/ ꝙ cõſumatio eſſet.

5	17	7	4	Lothere 1	10	674

Theodorus in Anglia ſynodo habita/ cõſtituit multa eccleſię vtilia. Hic Theodorus ſcripſit pœnitẽtialẽ librũ mi‑rabili & cauta diſcretiõe: diſtinguẽs modũ ſingularũ culparũ.

6	18	8	5	2	11	675

Stolus Sarracenorũ cõtra Cõſtãtinopolim applicuit. Qui dũ ꝑ aliquot ãnos Chriſtianis ianiter cõcurriſſent: in redeũdo ex multa ꝑte dimerſi interierũt.

Caduuallõe Britonũ rege mortuo/ ſucceſſit Caduualadrus: qui cũ 12 ãnis regnaſſet/ infirmatus eſt. Et regibus Anglorũ reſiſtere nõ ſufficiẽs: ſeceſſit in minorẽ Britãniã. Sed & cęteri Britones inter ſe diſcordantes: cũ etiã mortalitas eorũ gen‑tẽ cõſumeret/ neceſſitate cõpulſi: ĩ diuerſas terrarũ ꝑtes migrauerũt.

7	19	9	6	3	12	676

Sarracenis & Arabibus cũ Rhomanorũ exercitu cõgreſſis occidũtur Sarracenorum 30 milia. Hildericus rex leuitate morũ ſuorũ: accẽdit in ſe odia Francorũ.. Sanctus Leode‑garius Auguſtudunẽſis ep̃us/ ab eo in Luxouio retruditur.

In Italia tantę pluuię & tonitrua fuerũt: quales nulla ętas hoim mẽorat. vt etiã hoies & peculia fulgure iterirẽt. Et niſi ꝑ lętanias quas quotidie faciebãt/ dñs eſſet ꝓpiciatus: nõ po‑tuiſſent hoies triturare/ vel in horreis frumẽta retũdere. intã‑tũ vt ex ipſis pluuijs denuo legumina renaſcerẽtur & ad ma‑turitatem deuenirent.

8	20	10	7	4	13	977

Donus Rhomanę eccſię 76: ꝑſidet.. Ab Auguſto ꝑ tres mẽſes ſtella radijs cœlos penetrãs/ a ꝑte oriẽtis a gallicãtu vſq; in mane apparebat: & maxima mortalitas a parte oriẽ‑tis ſubſequuta eſt. | Donus pp.

9	21	11	8	5	14	678

Baſinicus architectus ab Heliopoli Syrię ad Rhomanos cõfugit: ignemq; marinum adinuenit. quo vſi Rhomani na‑ues Sarracenorum exuſſerunt: & vna cũ animabus

¶Rhomañ.	Sarrace.	Francorũ	Lngobard.	Anglorũ	Vuiſi.	An.do

proſus incenderũt & ita victoria potiti ſunt.

10	22	12	9	6	15	679

¶Agato.pp. ¶ Agato Rhomanę eccleſię 77: pręſidet.

¶ Inter Rhomanos & Sarracenos in 30 ãnos pax eſt confirmata Vt Sarraceni Rhomanis auri libras tria milia/ & viros captiuos quinquaginta/ & equos nobiles quinquaginta annuatim ſoluerent.

¶ Bodilo Francus quẽ Hildericus ligatum ad ſtipitẽ cedi pceperat Hildericũ in venatiõe exceptũ cũ Blitilde vxore eius pregnãtę interficit & Theodericus regno reſtituitur. ¶ Leudeſius fili9 Erchonoaldi cõſilio Leodegari epi a Luxouio reuocati/ aliorumq; principũ maior domus cõſtituitur.

11	23	1 Theodericus	10	7	16	680

¶ Ebroinus a Luxouio egreſſus vires reſumit/ inſidiatores ſuos pmit ſup Theodericũ regẽ irruit/ Theſauros eius & ecclïæ diripit Leudeſiũ maiorẽ domus pemit. Clodoueũ quẽdã fingẽs eſſe filiũ Lotharij regis/ regẽ ſibi facit ad eius ſacramentũ quos poteſt pœnis/ minis & blandimentis impellit.

¶ Agato papa ſuſcepit diuallẽ iuſſionẽ principũ vt ſuggeſſit per quã releuata eſt q̃titas quæ erat ſolita dari pro ordiatiõe pontificis faciẽda: ſic tamẽ vt ſi cõtigerit poſt eius tranſitum electionẽ fieri nõ debeat ordinari qui electus fuerit niſi pri9 decretũ gñale introducatur in regiã vrbẽ ſecundũ antiquã cõſuetudinẽ vt cũ eorũ ſcientia & iuſſione debeat ordinatio pueniri. ¶ Chintilano rege defũcto Tolgan filius eius adhuc puer in regno Vuiſigothorũ ſuccedẽs: regnauit ãnis 4.

¶Gens Bulgarorũ quę & ipſa a Scithia egrediẽs paſſim debachabatur p Trachiã Bathaia duce graſſatur: quibus Cõſtantini iperatoris occurrẽs exercitus ab eis turpiter fugatus grauiter eſt attritus & adeo per Rhomanã rẽpublicã eorũ inualuit excurſus vt ipator facta pace ãnua pacta eis pbere ſit coactus. ¶ Ab hinc igitur regnũ Bulgarorũ ãnotandũ eſt: quorũ rex Bathaias erat.

¶Regnum Burgarorum.

Rhoã.	Sarra.	Francorũ	Lõgobar.	Anglo.	Vuiſi.	Bulgarorũ	Añ.do

Tolgan Bathaias

12 | 24 | 2 | 11 | 8 | 1 | 1 | 681

Sexta ſynodus vniuerſalis Cõſtãtinopoli cõgregať in qua Georgius Cõſtãtinopolitanus eṗs ab errore Monothelitarũ reuocať. Macharius vero Anthiochenꝰ & cũctí duas volũtates & opationes in vnã Chriſti pſonã negãtes anathematizãtur. In hac ſynodo fuerũt epí 289.

13 | 25 | 3 | 12 | 9 | 2 | 2 | 682

Sanctus Leodegarius Auguſtudunẽſis eṗs ab Ebroino capitur et cum fratre ſuo Gerino grauiter affligitur: Gerinus non multo poſt lapidibus obruitur. In Italia tribus ęſtatis mẽſibus grauiſſima hominũ mortalitas facta eſt.

Muhamas Sarracenorũ Ammiras moritur poſt quẽ Girith filius eius tribus annis principatur.

Girith

14 | 1 | 4 | 13 | 10 | 3 | 3 | 683

In Anglia claret Ediltrudis regina quæ tribus nupta viris virgo pmanſit/cuiꝰ mortuę corpus poſt vndecí ſepulturę ſuę ãnos incorruptũ inuentum eſt.

15 | 2 | 5 | 14 | 11 | 4 | 4 | 684

Leo Iunior 78: Rhomanæ eccleſię pręſidet. — Leo papa.

Rauẽnas eccleſia cenſura iperatoris ſub ordinatiõe ſedis apoſtolicę reſtituta eſt/ſcilicet vt qui in ea electus fuerit eṗs in vrbẽ Rhomanã veniat ordinãdus. Egfridus rex innoxiam Hiberniæ gentem grauiter depopulatur.

Tolgane a Vuiſigothis ,ppter puerítię leuitatẽ reprobato & in clericũ tonſorato Thintaſindus regnat poſt eũ ãnis 20.

Thintaſindus

16 | 3 | 6 | 15 | 12 | 1 | 5 | 685

Benedictus Rhomanę eccleſię 79: pręſidet. — Bñdictus. pp.

Girith mortuo: Marhuã principatur Sarracenis ãno vno.

Theodericus rex Ebroinũ in gratiã recipit/eiuſq; conſilio ſynodũ eṗorũ cogit & in hac multos eorũ ex ſentẽtia Ebroini eṗatu priuat aliquos etiã eorũ irreuocabili exilio dãnat ſub tam procelloſo domeſticæ perſecutionis tumultu.

Sanctus etiã Lãbertus a Traiectẽſi amotus eṗatu in cenobio ſtabulaus monachice quietis expetit portũ: ibiq; per ſeptem annos habitauit ſecum.

Rhomañ.	Sarrace.	Franc.	Lōgobar.	Anglo.	Vuiſi.	Bulg.	Añ.d.

Sanctus Leodegarius diu ab Ebroino tormētatus: poſt fa
meni & carceris ſqualorē/ poſt oculorū euulſionē/ poſt plan-
tarū cōciſionē/ & poſt linguę & labiorū exciſionē/ tandē cōſu
mauit martyriū per capitis abſciſionem. Anſegiſus pater
Pipini a Gūduino pimitur: quē inuētum & nutritū de ſacro
fonte ſuſceperat/ & ad maximos militię honores ꝓuexerat.
Lothere rex Anglorū moritur: & Egfridus rex Nordanim
brorū a Pictis pimitur. Picti/ Scoti/ & Britones: Anglos
nimis perimunt/ & libertate quā olim ꝑ Anglos ꝑdiderant
recepta: multā Anglię partē inuadūt. Poſt Lothere re-
gnauit Edrich ānis duobus. Egfrido vero ſuccedēs frater
eius Alfridus: regnauit ānis 19. Sanctus Amatus a Theo
dorico rege cōſilio Ebroini/ exiliatur. Sanctus Quilianus
Scotus Vuitiburgēſis epus claret.

	Marhuan			Alfridus			
17	1	7	16	1	2	6	686

Ioānes.pp | Ioānes Rhōanę eccl'ię 80: preſidet. Begga relicta Anſe-
giſi ſe & ſua deo mācipat & monaſteriū Andēnenſe fundat.
Conſtantino imperatore mortuo: Iuſtinianus filius eius
iperat ānis 10. Sarracenis principat Habdalan āno vno.

Iuſtinianus	Habdalan						
1	1	8	17	2	3	7	687

Conon.pp | Conon Rhomanę eccl'ię 81: ꝑſidet. Sanctus Cuthbertus
Anglorū epus obijt. Habdimelech Ammiras principatur
Sarracenis ānis 22. Inter Iuſtinianū & Habdimelech pax
cōuenit vt ſoluāt Sarraceni Rhomanis mille nūmiſmata &
ſeruū & equum ſingulis diebus. Vulfrado maiore domus
mortuo Pipinus filius Anſegiſi principatur in Auſtria cum
duce Martino. Quibus cōgreſſus Ebroinus victoria potitur:
Martinus fugiens ab Ebroino pimitur.
Pertharith Longobardorū rege mortuo: Cunſperth filius
eius regnat annis 12. Edrich Anglorū rege mortuo/ ex-
terni reges gētiū regnū Anglię diſꝑdūt & diſcindūt ānis 4.

	Habdimelech		Cunperth				
2	1	9	1	1	4	8	688

Sergi9.pp | Sergius Rhomanę eccl'ię 82: ꝑſidet. Hic in ſacrario ſancti
Petri portionē magnā dñicæ crucis iuenit. Cōſequē-
tia miſſam celebrandi iam ad integrum cōpoſita ab

Rhomañ.	Sarraceñ.	Franc.	Lōgobar.	Anglo.	Vuiſi.	Bulg.	Añ.do

apoſtolis & apoſtolicis viris. Epiſtolas quippe & euā-gelia recitabat eccleſia ex antiquorū traditione: quæ digeſta ſunt in libro qui appellatur comes: quē ad Cō-ſtantinum Hieronymus ſcripſiſſe dicitur.

¶ Alexander autē ſextus papa qui inſtituit aquam benedici & aſpergi: qui & inſtituit oleum ſingulis annis benedici ab epō & vetus ꝓpter nouitatē ſacra-menti incendi. Hic iſeruit memoriā dñicæ paſſionis ad cōſecrationē euchariſtiæ. Et ſicut de latere cruci-fixi Chriſti IHESV effluxit ſāguis & aqua: ita aquā vino miſceri in ipſa conſecratione inſtituit. nec vinū ſine aqua: nec aquā ſine vino/offerri debere decernēs.

¶ Sixtus primus/papa 7: hymnum ſanctus ſanctus ſanctus dominus deus ſabaoth. Theleſphorus octa-uus papa/qui quadrageſimæ ieiuniū ſeptē ebdoma-dib⁹ ante paſcha iſtituit: hymnū angelicū Gloria in excelſis addidit. ¶ Damaſus 15 papa/Credo in vnū deū ſolēnibus diebus cātari inſtituit: ex decreto ſan-ctæ ſecūdæ vniuerſalis ſynodi a centū quinquagita epis Cōſtantinopoli celebratę.

¶ Celeſtinus 41 papa/introitus/gradalia/offertoria et cōmuniones/ex pſalmis modulari antiphonatim inſtituit.

¶ Gelaſius 47 papa/collectas & pręfationes com-poſuit.

¶ Gregorius 42 papa/Kyrieleyſon/& alleluya ex-tra quinquageſimā: & orationē dominicā per quam ſolam apoſtoli conſecrabant poſt canonem cōſecra-tionis addidit.

¶ Ad hæc omnia hic Sergius hoc vltimū addidit: vt inter cōmunicandū Agnus dei a clero cantetur. Cō-ſtituit etiam vt in annūciatione domini/ in feſtiui-tate quæ dicitur ypapanthi domini/ in natiuitate/& aſſumptione ſanctæ Mariæ: exeant letaniæ. Hic corpus primi Leonis papæ: diuina reuelatione tranſpoſuit.

¶ Innocētia & meritū ſācti Leodegarij multis miraculis de-

Rhomañ.	Sarrace.	Franc.	Lōgobar.	Anglo.	Vuiſſ.	Bulg.	Anni dñi.

claratur. ❡ Imperator pacē cū Sarracenis factā ſoluēs mala
eis intulit & peiora ab eis ptulit. ❡ Ebroinū maiorē domus
Neuſtriæ Francos inſolenter opprimētē Ermēfridus pemit
& ad Pipinū cōfugit. ❡ Vuaratho pro Ebroino maior do=
mus ſtatuitur.

3	2	10	2	2	5	9	689

❡ Iuſtinian9 pacē cū Bulgarib9 pactā ſoluit/eiſq; cōcurrēs prio vicit
poſt ab eis exceptus vix euaſit. ❡ Cadualadrus rex Britonū
diuino inſtinctu & ſuorū conſilio reuocatus ab eo propoſi=
to quo Angliā repetere diſponebat Rhomā adijt ibiq; non
multo poſt vitā finiuit. Cuius ſucceſſores poſtmodū regibus
Anglorū multis ānis multa ꝑlia intulerūt: ſed tamē monar=
chiā Angliȩ recuperare ſibi non potuerūt.
❡ Inter Pipinū & Giſlemarū filiū Vuarathonis apud Naui=
nucū caſtrū pugna cōmittitur. Nec multo poſt Giſlemaro
diuinitus punito Vuarathone quoq; mortuo Bertharius ge=
ner Vuarathonis fit maior domus regię.

4	3	11	3	3	6	10	690

❡ Franci Berthario auerſi affectāt per obſides amicitiā Pipi=
ni/ eumq; inſtigant contra principatū Berthariȷ.
❡ Sanctus Audoenus Rothomagēſis eps: ſanctus Amatus/
Theodorus archiepus Anglorum/ obierunt.

5	4	12	4	4	7	11	691

❡ Theodericus rex cū Berthario & Pipino cōgreſſus vincitur/ Ber=
tharius a ſuis pimitur. Theodericus rex a Pipino capitur.
❡ Pipinus ſibi Neuſtriam ſubiugat & ſub Theoderico ſolus
toti regno principādo ſtatum rerum meliorat. Sanctū quoq;
Lambertū in Traiectenſi prȩſulatu relocat.
❡ Vuicred filius Egberti regis/ religione & induſtria cōfor=
tatus gentē Anglorū ab oppreſſione exterorū liberat & 36
annis regnat. ❡ Sanctus Remaclus obijt.

Vuicred

6	5	13	5	1	8	12	692

❡ Alahis dux fatigato Cuniperth regnum Longobardorū arripit:
cui Cuniperth bello cōgreſſus cum pimit regnūq; recipit.
❡ Vuſlebrodus cū ſocijs duodecim veniens ab Anglia: ſan=
ctitate claret in Gallia. ❡ Sanctus Vuandregiſillus qui &
Vuando Anſegiſi maioris domus ex Vualchiſo fratre nepos

Rhomañ.	Sarrace.	Franc.	Lōgobar.	Anglo.	Vuiſi.	Bulg.	Añ. do.

hoc tēpore claruit: qui cenobia Fiſcānū & Fontinel-lam deo conſtruxit.

7	6	14	6	2	9	13	693

Theodericus rex francorū obijt. Clodoueus filius eius regnat poſt eū ānis 4. Sarraceni Rhomanos grauiſſimo bello atterūt. Eualdus albus & Eualdus niger pſbyteri/ veniētes ab Anglia: martyrizātur ī Gallia. et iuſſu Pipini ſepeliūtur in Agripinēſi Colonia.

8	7	Clodoueus 1	7	3	10	14	694

Pipinus Radbodū ducē Friſonū bello vicit: & Vuilebrodū genti illi ad pdicādū dirigit. Quilliani Vultiburgēſis epi/ diſcipulus Arnual/ Adananus abbas/ Adelinus/ & Vuilfridus epi: clarent in Gallia.

9	8	2	8	4	11	15	695

Iuſtinianus īperator ſanctā ſextā ſynodū infirmare nititur: & Sergiū papā in hoc ſibi reſiſtentē/ eccleſia deturbare fruſtra molitur. Defectio ſolis facta eſt hora diei tertia: ita vt quędā ſtellæ clare parerent.

10	9	3	9	5	12	16	696

Leo Patricius Iuſtinianū regno priuat: eūq; naſo & lingua truncatū exilio relegat. Beda venerabilis pſbyter & monachus clarēs in Anglia: triceſimū ætatis ānū agit, & reliquū tēpus vitæ legendo/ tractando/ & exponendo ſanctā ſcripturā vtiliter exigit.

Leo 1	10	4	10	6	13	17	697

Mortuo Clodoueo/ Hildebertus frater eius regnat poſt eū annis 18. Vuilebrodus a Sergio papa Clemens agnominatus & ad pdicandū genti Friſonū eps cōſecratus: ex dono Pipini principis ſedē epalē ſtatuit/ in loco Vultabuch dicto/ qui nūc Vultraiectū dicit a noie gētis Vultarū & traiecto cōpoſitū quaſi Vultarū opidū. Nā traiectū lingua Gallica opidum dicitur.

Apud Vuirzibuch caſtrū Oſtrofrācię ſāctus Quillianus cū diſcipulis ſuis Dolomāno & Tholmāno clam martyrizatur/ a Geilana vxore Gothberti principis Vuirziburgenſium/ quę timebat ſeparari a viro

Rhoman.	Sarrace.	Franc.	Lōgobar.	Anglo.	Vuiſſi.	Bulg.	An. do

ſuo: arguēte cū Quilliano q eā vxorē quondā fratris eius/ etiā ipſe vxorē haberet. Quorū mors cū diu oēs lateret: Geillana & pcuſſoribus martyrū a demonio arreptis/ eorum cōfeſſione diuulgata eſt.

Hiltebertus

2	11	1	11	7	14	18	698

¶ Sanctus Vrſinarius p interuentū Hildulfi pricipis: Lobieſe cenobiū a Pipino principe ad regendū ſuſcepit.

¶ Synodus Aquileiæ facta/ quintā vniuerſalē ſynodū a Iuſtiniano iperatore & Vigilio papa Cōſtantinopoli celebratā ſuſcipe diffidit: quā Sergius papa ſalubriter redarguit/ & ad cōcordiā reducit.

¶ Sanctus Lābertus Pipinū principē increpare auſus: q pelicem alpiadē Plectrudi legitime vxori ſuæ ſupduxerit: a Dodone fratre ipſius Alpiadis Leodij martyrizat/ & Traiecti tumulat, eiq ſanctus Hucbertus eps ſubrogatur. ¶ Sācta Berga mater Pipini ad dnm trāſit. ¶ Abſimarus qui & Tyberius Leone ab iperio pulſo/ eiq naſo abſciſo & in cuſtodia retruſo: imperat annis ſeptem.

Abſimarus

1	12	2	12	8	15	19	699

¶ Drogo filius Pipini dux Campanienſiū moritur.

¶ Grimoaldus frater eius a patre Pipino in aula Hildeberti regis maior domus ſtatuitur: eiq filia Rhatodi Friſonū ducis in vxorem deſpondetur.

¶ Mortuo Cuniperth Longobardorū rege: Linthperth filius eius puer in regnū ſuccedit Anſprandū habens tutorē. ¶ Dodo interfector ſancti Lamberti peſſimo languore cruciatur/ a vermibus cōſumit: & ob intolerantiā fetoris in Moſam fluuiū dimergitur: oēſq huius culpæ cōplices/ infra annū diuinitus puniūtur. Percuſſor vero ſancti martyris fratri ſuo cōgreſſus/ alter ab altero perimitur.

Linthpertus

2	13	3	1	9	16	20	700

¶ Rhomani puagātes Syriā/ perimūt ducēta milia Sarracenorū. ¶ Regūbertus dux Taurinenſiū Anſprandū tutorē regis Linthperthi bello ſupat: & āno vno regnat.

¶ Rhomań.	Sarrace.	Franc.	Lõgobar.	Anglo.	Vuiſi.	Bulg.	Añ.do
	¶ Terbellis Bulgaribus dominatur.						
			Regũbertus			Terbellis	
3	14	4	1	10	17	1	701
¶ Mortuo Regũberto/Ariperth filius eius Anſprãdo in congreſſu victo Linthperthũ regẽ capit & pimit. Anſprãdũ in Baioariã fugere cõpellit: filiũq; eius iuniorem Linthprãdũ ad patrẽ fugere pmittit/& ãnis nouẽ regnat. ¶ Chinthaſiũdus ſenio cõfectus regnũ Vuiſigothoꝝ dimittit: regnatq; poſt cũ filius eius Flauiꝰ Reciuſuindus.							
			Ariperth		Flauius		
4	15	5	1	11	1	2	702
¶ Ioãnes Rhomanę eccleſię 83: præſidet. ¶ Iuſtinianus de exilio fugiẽs/ad Caianũ regẽ Anarorũ ſe cõtulit.							¶ Ioãnes.pp.
5	16	6	2	12	2	3	703
¶ Sanctus Bñdictus abbas Anglorũ obijt. ¶ Caianus pecunia correptus a Leone iperatore: cũ vellet Iuſtinianũ ei pdere/Iuſtinianus ab eo ad Therbellẽ regem Bulgarorũ fugit.							
6	17	7	3	13	3	4	704
¶ Ioãnes Rhomanę eccleſię 84: pſidet. ¶ Alfrido Nordanibrorũ rege mortuo/Oſredus regnat ãnis 12.							¶ Ioãnes.pp.
7	18	8	4	14	4	5	705
¶ Iuſtinianꝰ auxilio Therbellis Bulgarorũ regis iperiũ recipit/Leoneq; & Tyberiũ vſurpatores iperij in medio circi iugulat. Callinicũ patriarchã excęcatũ exiliat & in aduerſarios tãtã vltionẽ exercet vt quotiẽs a naſo ſibi abſciſo defluentẽ reumatis guttã detergeret: pene totiẽs aliquẽ ex his qui cõtra eũ cõſpirauerãt/iugulari pciperet. Impauit ergo ſcdo ãnis 7.							
Iuſtinianus							
1	19	9	5	15	5	6	706
¶ Siſinniꝰ Rhõanę ecclię 85: pſidet. ¶ Sclaui Italiã infeſtãt. ¶ Conſtãtinus Rhomanæ eccleſiæ 86: pręſidet.							Siſinniꝰ.pp. Cõſtãtinꝰ.pp.
2	20	10	6	16	6	7	707
¶ Choreth & Opha reges Anglorũ Rhomam venẽrũt: ibiq; in monachis attonſi/regi regũ militauerũt.							
3	21	11	7	17	7	8	708
¶ Iuſtinianus iperator pacẽ cũ Bulgaribus factã ſoluit: eiſq; congreſſus vix euaſit.							

¶ Rhomañ.	Sarrace.	Franc.	Lõgobar.	Anglo.	Vuiſi.	Bulg.	Añ.do
4	22	12	8	18	8	9	709

¶ Picti & Scoti catholicũ paſchalis obſeruãtię ritũ ſuſcipiũt.

¶ Habdimelech Ammiras Sarracenorũ moriť: poſt quem Vlid annis ſeptẽ principatur.

¶ Childeberto monarchiã regni Francorũ tenente: archãgelus Michael apparens Autberto Abrincatẽſi epõ/monuit ſemel & iterũ vt in loco maris qui ꝓpter eminentiã ſui tumba vocatur/fundaret eccłiam in memoriã ſui. volẽtis talẽ venerationẽ exhiberi ſibi in pelago: qualis exibetur ſibi in mõte Gargano. Interim taurus a Leone furtim raptus: in illo loco religatur. Vnde epũs tertio admonitus vt illo in loco fundamentũ iaceret: vbi taurũ religatũ iueniret: et ſicut eũ terrã pedibus ꝓtriuiſſe videret/ſic eccleſię ambitũ duceret. Eccleſiã in honore ſancti Michaelis cõſtituit. & ex illo tẽpore ſicut in mõte Gargano: ita etiã illo in loco quod modo diciť in periculo maris veneratio archangeli frequentari cœpit.

¶ Adrianus abbas Anglorum obijt.

5	Vlid 1	13	9	19	9	10	710

¶ Iuſtinianus ĩperator fidẽ orthodoxã ãplexus: Cõſtantinũ papã ad ſe Cõſtantinopoli inuitat/eũq; venientẽ & redeuntẽ gloria apoſtolico digna honorat.

¶ Sanctus Hucbertus cœlitus ãmonitus corpus ſancti Lamberti a Traiecto Leodiũ cũ magna miraculorum gloria refert/ſedẽq; epãlem in eandẽ vrbem transfert. ¶ Anſprãdus cum Baioarijs Italiã repetit cum Ariperth cõfligit/eoq; fugiente & in fluuiũ diſmerſo regnũ Longobardorũ recipit.

¶ Anſprando poſt tres menſes mortuo Lintprandus filius eius regnat annis 32.

6	2	14	Lintprandus 1	20	10	11	711

¶ Sancta Oda vxor Boggis ducis Aquitanorũ: ſanctitate claret in Gallia/quæ eccleſias dei ſua ditauit munificentia & moriens in Leodicẽ. quieuit parrochia.

7	3	15	2	21	11	12	712

¶ Philippicus qui & Bardanius Iuſtinianũ ĩperatorẽ iugu-

¶ Rhomañ.	Sarrace.	Franc.	Lõgobar.	Anglo.	Vuiſſi.	Bulg.	Añ.do

lat & poſt eũ ãnis duobus regnat.

¶ Cõſtantin9 papa/populuſq; Rhoman9 nomẽ/litteras & figurã Philippici hęretici iperatoris ſuſcipere reſpuit.

Philippicus

1	4	16	3	22	12	13	713

¶ Grimoaldus maior domus Leodij ãte altare ſancti Lãberti orãs a Ranigario ſatellite Rabodi ducis Friſonũ pimitur: & Theodoaldus filius Drogonis ab auo ſuo Pipino/ maior domus ſtatuitur.

¶ Sanctus Vrſinarus eps & abbas Lobieſis cenobij obijt: eiq; ſanctus Erninus ſuccedit.

2	5	17	4	23	13	14	714

¶ Gregorius Rhomanę eccleſiæ 87: pręſidet. Hic conſtituit vt tẽpore quadrageſimę/quinta feria/ieiuniũ & celebritas miſſarũ fieret in eccleſia: qd nõ fiebat ãtea. Gregori9 .pp.

¶ Arthemius qui & Anaſtaſius/Philippicum priuãs iperio & oculis: iperat ãnis duobus.

¶ Petronax ciuis Brixianus diuino inſtinctu & Gregorij papę animatus hortatu: cenobiũ ſancti Benedicti apud caſtrũ Caſſinũ nobiliter reędificat. & ſub regimine ſuo multos ad regulariter ſeruiendũ deo aggregat: expletis plus centũ decẽ ãnis/ex quo a Lõgobardis deſolatum fuerat.

¶ Pipinus pŕceps obijt: et filiũ ſuũ ex Alpiade Carolũ/Tutidem ſiue Martellũ cognomento: pŕcipatus ſui heredem reliquit. ¶ Plectrudis relicta Pipini/Carolũ priuignũ ſuũ captũ in Colonia mãcipat: & cum nepote ſuo Theodealdo maiore domus principatũ regni vſurpat.

Anaſtaſius

1	6	18	5	24	14	15	715

¶ Mortuo Hildeberto Francorũ rege/Clodoueus filius eius regnat ãnis 4. ¶ Frãci cõtra Theodoaldũ dãnoſo bello vtriq; cõfligũt: eoq; victo Ragifredũ maiorẽ dom9 Chilpericũ regẽ ſtatuũt. ¶ Carolus de cuſtodia nouercæ diuino nutu eripitur: moxq; pŕcipatũ ſuũ de manu Raginfredi extorquere nititur. primoq; Rathodũ ducem Friſonũ Raginfredo ſolatiantẽ aggreſſus: multũ exercitus dãnũ cõſequitur. ¶ Sanctus Egidius ve-

¶Rhomañ.	Sarrace.	Franc.	Lõgobar.	Anglo.	Vulſi.	Bulg.	Añ.do

niens a Græcia ſanctitate claret in prouincia.

	Clodoneus						
2	7	1	6	25	15	16	716

¶Theodoſius Anaſtaſiũ de iperio deponẽs/ eũq; pſbyterũ ordinãs: iperat ãno vno. Qui cũ fuiſſet iers & ydio= ta/ & publicorũ negociorũ exactor vi cõpulſus eſt ab exercitu iperiũ aſſumere. ¶Vlid Ammiras morit. Poſt quẽ Zuleymẽ ãnis trib9 Sarracenis principat. ¶Oſred Nordanibrorũ rege mortuo: Cõred regnat ãnis tribus. ¶Egbert veniẽs ab Hibernia/ ſanctitate & doctrina claret in Gallia. ¶Sanctus Germanus a Cirico tranſfertur ad epatum Conſtãtinopolitanũ

Theodoſi9	Zuleymen						
1	1	2	7	26	15	17	717

¶Theodoſius iperiũ deponit. Poſt quẽ Leo 24 ãnis ipauit. ¶Gregorius papa Bonifaciũ a Britãnia venietẽ ipm cõſecrat: & per ipm in Germania verbũ dei pdicat. ¶Rhomæ inũdatio aquarũ nimia: nimis calamitoſa facta eſt. Sed Gregorio papa crebris lætanijs deum deprecante: poſt nouẽ dies repreſſa eſt.

Leo							
1	2	3	8	27	17	18	718

¶Zuleymen Ammiras cũ Ammireis ſuis & ſtolo nauiũ pe= ne triũ miliũ Cõſtantinopolim triẽnio obſidet. ¶Bulgares Sarracenoꝝ 32 milia pimũt. ¶Carolus i pago Cameracẽſi apud Vinciacũ dñico ante paſcha quod erat tertio calẽdis aprilis Chilperico & Ragin fredo cõgreditur: Raginfredus victus in fugã cõuer titur/ Carolus eos vſq; Pariſius perſequitur.

¶Ratholdus dux Friſonũ pdicatiõe Vulfrãni epi ad hoc adductus vt baptiſari deberet: cũ vnũ pedẽ i la uachro intrauiſſet/ alterũ pedẽ retrahẽs/ interrogauit vbinam plures ſuorum maiorũ eſſent: in iferno an in paradiſo. & audiẽs plures eſſe in iferno/ intinctũ pe dẽ extrahẽs ſatius eſt (inquit) vt plures q̃ pauciores ſequar. Et ita ludificatus a dæmone promittẽte ꝙ ei tertia die ab hinc incõparabilia ei bona daret: ipſa tertia die ſubita & æterna morte perijt.

¶ Rhomañ.	Sarrace.	Franc.	Lôgobar.	Anglo.	Vuiſig.	Bulg.	Añ. do
2	3	4	9	28	18	19	719

¶ Zuleymen Ammiras moritur. Poſt quem Haumar principatur Sarracenis annis duobus.

¶ Conſtantinopolitani inſtantia orandi & cõſtantia prȩliandi fortiter reſiſtunt Sarracenis.

¶ Sarraceni fame/frigore/bello/peſtilentia/ſine numero pereũt.

¶ Mortuo rege Clodoueo / Lotharius regnat annis duobus. Poſt Conred regnat Nordanimbris Oſrith annis vndecim. ¶ Conſtantinus filius Leonis ĩperatoris dũ baptizatur a patriarcha Germano/cacãs in ſancto lauachro magnũ dat prȩſagiũ ꝙ futurus eſſet eccleſiæ dei in ſcandalum.

	Haumar	Lotharius					
3	1	1	10	29	19	20	720

¶ Sarraceni obſidione Cõſtãtinopolis confuſi: deſiſtunt. ipſis cũ nauibus ſuis partim marino igne cõſumptis/ partim dimerſis/partim igneȩ grandinis tempeſtate vaſtatis/& ex tanta copia nauiũ vix quinq; reſiduis potentia dei cunctis innotuit populis. Infra ciuitatem vero trecenta hominum milia perierunt peſtilentia.

¶ Haumar Chriſtianos perſequens: multos eorum Chriſti martyres fecit.

¶ Chilpericus & Raginfredus Eudonem ducem Aquitaniæ auxilio ſibi aſciſcunt. Qui in congreſſu a Carolo victi/vix fuga euadunt. Eudo rediens: Chilpericũ ſecum abducit.

¶ Sarraceni ex Africa duce Habdirama filio Muhamæ Ammire i in Hiſpaniam tranſfretant: eamq; ſibi vendicant. Ita regnum Vuiſigothorum & Sueuorum deſtructum eſt/ & redactũ ſub Sarracenis: annis plus minus trecentis quadraginta ſex euolutis. ex quo a Scythia expulſi ab Hunnis. ex quo vero cȩdentibus Vuandalis & deuictis Sueuis: cœperunt regnare in Hiſpanijs annis circiter ducẽtis quĩquagita ſex euolutis. Regnũ vero tertiȩ partis Hiſpãiarũ quod dicit Galliciẽſiũ quod nec tũc Vuiſi

Rhoman.	Sarrace.	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Vuiſi.	Ãn. do

gothi/ nec poſtea Sarraceni potuerũt ſubigere: adhuc viget icolume/et dei ꝓtegente fide manet inexpugnabile.

Regnũ Vulligothorũ finitũ eſt.

4	2	2	11	30	21	721

Haumar Ammiras moritur. Poſt quem Gizid Sarracenis pricipatur ãnis 3. Mortuo Lothario rege/Carolus Chilpericũ ab Eudone p legatos recipit: eũq; ſibi rege facit. Oſſa ſancti Auguſtini Ipponẽſis epi olim trãſlata ad Sardiniã: vãſtata modo a Sarracenis Sardinia/ Linthprandus rex Longobardorũ/dato magno precio transfert Papiam.

Gizid Chilpericus

5	1	1	12	31	22	722

Leo iperator ſepe & multũ laborauit: vt Gregorius papa pimeretur/ſed fruſtra Italis & Longobardis pro defendendo papa inſtãter iperatori reſiſtentibus.

In cãpania Italię frumentũ cõbuſtũ/& ordeũ/& legumina quaſi pluuia de cœlo ceciderũt.

Carolus Raginfredũ pſequẽs Andegauis obſidet: eãq; captã victo Raginfredo ad habitandũ cõcedit & totius regni pricipatũ recipit. Linthprãdus rex Rauẽnã obſidet: claſſe Rauẽnatiũ captã ciuitatẽ deſtruit.

6	2	2	13	32	23	723

Carolus Saxones debellat. Rigobertus eps Remẽſis a Carolo ſuo in baptiſmate filio ab epatu deponitur: pro eo ꝙ illi cõtra Raginfredũ eũti/vrbẽ Remenſem prę timore Raginfredi aperire noluit. Eucherius quoq; Aurelianẽſis eps pro ſimili cauſa epatu priuatus/& apud Sarcinium vicũ Hiſpanię epulatus: in cenobio ſancti Trudonis in ſctitate cõſumatus eſt.

7	3	3	14	33	24	724

Carolus Baloarios armis ſubiugat. Iudęus quidã maleficus ꝓmittens Gizid eũ 40 ãnis pricipaturũ: ſuadet vt in toto regno ſuo dei ſanctorũq; ymagines deponi edicat. Qui ſpe diu regnãdi ſeductus/edictum quidẽ proponit: ipſe tamẽ mox obiit. Poſt quẽ Elueſid principatur Sarracenis: annis viginti.

¶ Rhomanorū.	Sarrace.	Francorū	Longobard.	Anglorū	Bulg.	Añ.do
	Elucid					
8	1	4	15	34	25	725

¶Leo iperator a quodā Beſer refuga fidei ſeductus / cōtra ymagines Chriſti & ſanctorū eius/ bellum indicit: eaſq; vbiq; deponi & incendi edicit. Pro quo errore eum Gregorius papa ſcriptis multū quidē/ſed in vanum redarguit. ¶Carolus cōtra Lanfridū Alemānorū ducē dimicat: eoq; victo Alemāniā ſibi ſubiugat.

9	2	5	16	35	26	726

¶Mortuo Chilperico/Carolus Theodericum ſibi regē facit: qui regnat ānis 15 Theodericꝰ

10	3	1	17	36	27	727

¶Carolus Saxones debellat. ¶Conſtantinopolitani contra Leonē iperatorē pro depoſitiōe ymaginū dei tumultuātur: aliqui etiā pro hoc martyrizātur.

¶Carolus Sueuos & Baioarios debellat.

¶Vuirech rex Anglorū obiit: filiūq; ſuū Hildebertū heredē regni relinquit. ¶Cormeſius Bulgaribus dñatur.

				Hildebertꝰ	Cormeſiꝰ	
11	4	2	18	1	1	728

¶Carolus Ligeri tranſito Eudonē ducē Aquitaniæ bello victum fugat: & Aquitaniā grauiter deuaſtat.

¶Gregorius papa quia Leonē iperatorē incorrigibilē vidit: Rhomā & Italiā & Heſperiē totā/ ab eius iure deſcire facit: & vectigalia interdicit.

12	5	3	19	2	2	729

¶Eudo dux Carolo per omnia iferior: Sarracenos cōtra eū inuitat ab Hiſpania. ¶Sanctus Germanus Leoni impatori pro ipietate ſua auerſus: a ſede epiſcopali eſt deiectus. ¶Coctus Theberth Anglorū presbyter obiit: qui mira ſanctitate claruit.

13	6	4	20	3	3	730

¶Sarraceni cū omnibus famulis ſuis quaſi in Galliis habitaturi Garūnam tranſeunt: omnia deuaſtant/eccleſias dei cremant. Quibus Carolus dei auxilio fretus bello concurrit: & ex eis trecenta octogintaq; milia cū rege ſuo Abdirama pemit/& mille quīgētos ſuoꝝ amiſit. ¶Eudo quoq; Carolo recōſiliatus/caſtra Sar

¶ Rhomanũ	Sarracc.	Francorũ	Longobard.	Anglorũ	Bulg.	Añ. do
	racenorũ irrupit: & reliquias eorũ cõtriuit.					
	¶ Mortuo Oſtrich rege Nordanibrorũ Cednulfus ei ſuccedit.					
14	7	5	21	4	4	731
Grego rius.pp.	¶ Gregorius Rhomanæ ecclīæ 89: pręſidet. Qui & ipe Leonẽ iperatorẽ erroris redarguit: & populũ Rhomanũ & vectigalia Heſperiæ/ab eo auertit. Hic cõſtituit poſt primã cõmemorationẽ ſanctorũ i canone miſſę a ſacerdote ita dicẽdũ. Et eorũ quorũ ſolẽnitas hodie i cõſpectu tuę maieſtatis celebrat: dñe deus noſter to to orbe terrarũ. Q uã inſtitutionẽ in oratorio Rhomę tabulis lapideis: cõſcribi fecit. ¶ Raginfredus rex mo ritur in Anglia. ¶ Beda venerabilis pſbyter & mona chus ſctitate & ſciẽtia clarus: obijt. ¶ Carolus Lug duno/alijſq; ciuitatibus captis: Burgũdiã ſibi totã ſubiugat.					
15	8	6			5	732
	¶ Cõſtãtin9 filius Leonis iperatoris/Hyrenã filiã Caiã Auarorũ ducis vxorẽ ducit. Q uę baptizata viro ſuo apoſtatãte rectã fidẽ tenuit. ¶ Carolus in Vuaſconia cũ Eudone pugnat: eũq; principatu & vita priuat.					
	¶ Linthprandus rex de iure Rhomani põtificis: multas vrbes & caſtella tulit. ¶ Cednulfus Nordanibrorũ rex capit: & in clericũ tondetur/& poſt hoc in regnũ remittitur.					
16	9	7	23	6	6	733
	¶ Gregorius papa ſynodũ nõgẽtorũ triũ eporũ Rhomę cõgregat: & venerationẽ ſanctarũ ymaginũ cõfirmat/earũq; violatores gñali ſentẽtia anathematizat.					
	¶ Carolus Vuaifero & Huualdo filijs Eudonis dimicando victis/Aquitaniã ſibi ſubiugat.					
17	10	8	24	7	7	734
	¶ Carolus Friſiam aggreſſus/Poponẽ ducẽ Friſonũ cũ multis peremit: & Friſiam ſibi ſubiugat.					
18	11	9	25	8	8	735
	¶ Carolus Auennionẽ Gallię vrbẽ a Sarracenis dolo & cõſenſu Maruntij ꝓuicię ducis/captã: obſidet. eaq; fortiter recepta/Sarracenos vſq; ad internitionẽ delet.					
	¶ Obijt ſanctus Hubertus epus.					
	¶ Ab hinc regnũ Anglorũ annotare ſuperſedeo: quia hiſtorias maiorum quas ſequar non habeo.					

❡ Rhomañ.	Sarrace.	Francorũ	Longobard.	Bulgarorum	Añ. do
19	12	10	26	9	736

❡ Sarracenorũ rege Athima obſeſſo/intra Galliæ vrbem Narbonã a Carolo: Sarraceni ex Hiſpãia cũ alio rege Amorei occurrũt ſubſidio. Qui cõgreſſi Carolo ambobus regibus ꝑemptis/& ciuitate recepta ab eo/vltimo pene attriti ſunt exterminio/ eũq; inſequentẽ fugiẽtes reſidui: dimerſi ſunt in ꝓfundo.

20	13	11	27	10	737

❡ Carolus Nemauſũ Agathem/aliaſq; Gothicę regiõis vrbes a Sarracenis iuaſas capit: & ſolo tenus deſtruit. ❡ Sãctus Ermin⁹ eps & abbas Lobiẽſis cenobij obijt.

21	14	12	28	11	738

❡ Arelato vrbe Galliarũ capta a Sarracenis/& oĩbus circũquaq; demolitis/Carolus aſcito ſibi ad auxiliũ Linthprãdo rege Lõgobardorũ eis occurrit: eoſq; terrore nois ſui in fugã vertit. Sic Sarracenis qui totã penẽ Aſiã/totã Libiã/multãq; partẽ Europę iuaſerãt: Carolus dei auxilio ſua induſtria/Francorũq; fortitudine: oẽm ſpem inuadẽdi Gallias abſtulit. ❡ Traſamũdus dux Spoleti cõtra Linthprandũ rebellans: ad Rhomanos cõfugit.

22	15	13	29	12	739

❡ Carolus Mauritiũ prouinciæ ducẽ qui iuitauerat Sarracenos/debellat: & ꝓuinciã ſibi ſubiugat. ❡ Linthprãdus rex ꝓ refugio Traſamũdi Rhomã grauiter vexat.

23	16	14	30	13	740

❡ Carol⁹ Saxones tributarios ſibi facit. ❡ Signa i ſole & luna & ſtell' appẽt.

24	17	15	31	14	741

❡ Poſt Theodericũ regẽ Francorũ/regnat Hildericus ãnis noue. ❡ Leone ĩpatore mortuo/Cõſtãtin⁹ filius ei⁹ iperat ãnis 35. ❡ Pacato & dilatato regno Frãcorũ Carolus bellicoſus princeps obijt: & filios ſuos Carlomãnũ/& Pipinũ/ ꝑncipat⁹ ſui ſucceſſores reliquit. ❡ Cõſtantinopolis terręmotu per integrũ annũ nimis grauatur.

Cõſtãtinus		Hildericus			
1	18	1	32	15	742

❡ Zacharias Rhõanę ecclę 89: ꝓſidet. Hic quia rẽpublicã a Lõgobardis ꝑturbatã iuenit: ſtati beniuolẽtia ſua bñ oĩa cõpoſuit/ et cũ Lõgobardis in 20 ãnos pacẽ firmauit. Hic libros dialogorũ Gregorij de Latino in Græcũ vertit. ❡ Linthprandus rex Longobardorũ moritur: Hildebrando que ipſæ regem deſignauerat a Longobardis

❡ Zacharias papa.

Rhomano.	Sarrace.	Francorū.	Longobard.	Bulgarorum.	Anni dñi

reprobato/Rachis regnat poſt eum annis ſeptem.
¶ Pipinus princeps Hunaldo duci Aquitaniæ ſibi rebellāti obuiat: Carlomānus vero Alemāniā deuaſtat.
¶ Artabaſdus cōtra Cōſtantinū imperiū arripuit.
¶ Sanctus Bonifacius Archieps Magūtiæ cenobiū Fundēſe: in Bachonia ſilua fundat.

Rachis

2	19	2	1	16	743

¶ Carlomānus Saxoniā petit caſtrū Hoſcoburch capit/ Theodericū Saxonē pacis obſidē accipit. ¶ Ogdilo dux Baioarię rapta ſorore Pipini cōtra eū rebellat/quē Pipinus pugna q̄uis dānoſa ſuperat.

3	20	3	2	17	744

¶ Conſtantinus Artabaſdū capit & ei multiſq; amicorū eius oculos eruit. ¶ Eluelid Ammiras moritur: Girid Sarracenis anno vno principatur. ¶ Cinis de cœlo cecidit.

Girid

4	1	4	3	18	745

¶ Pipinus Theodoaldū filiū Godefridi ducis debellat.
¶ Girid pempto: Hiſcens principatur Sarracenis āno vno.
¶ Petrus Damaſcenus ep̄us & Petrus Mauimenus in Syria martyrizantur a Sarracenis: ¶ Perſecutione poſt lapidationē Stephani prothomartyris mota/Maximin⁹ vnus de 70. Chriſti diſcipulis ad Gallias tranſiēs Mariā Magdalenam ſecū adduxit/& eā apud Aquenſem vrbē cui pręſidebat ſepeliuit defunctā. Aquenſi vero vrbe a Sarracenis deſolata corpus ipſius Marię a Girando comite Burgūdię ad cenobiū Viceliacū a ſe cōſtructū tranſfertur. Q̄uis q̄ aliqui ſcribant ꝙ hoc apud Epheſum quieſcat/nullū ſup ſe tegimē habēs.

Hiſcens

5	1	5	4	19	746

¶ Carlomānus frater Pipini regis/Rhomę a Zacharia papa in monachū attonſus: primo in Sarapti monte in cenobio quod ipſe fundauit. deinde apud caſtrū Caſſinū laudabili vita enituit.
¶ Athalōgus p̄ſbyter per illatā ſibi cęcitatē āmonitus q̄rere corpora ſanctorū Quilliani ſociorūq; ei⁹: iuētis ſanctorū corporibus/viſum recepit. eaq; re ſanctus Bonifacius Maguntiæ ep̄s ab Athalongo ad ſe relata: caſtrū Vuiſiburch ad honorē Quilliani martyris/qui ad p̄dicādū ibi a papa Conone ep̄s ordinatus fuerat/ibiq; mortis & quietis locū accepe

Rhomañ.	Sarrace.	Francorũ	Longobardorũ.	Bulgarorum	Añ. do
rat epalis ſedis priuilegio inſigniri decreuit: primũq;					
ibi epm ſanctũ Burchardũ ordinauit.					
Muruhan principatur Sarracenis: annis ſex.					
	Muruhan				
6	1	6	5	20	747
Pipinus Griſonẽ fratrẽ ſuũ cõtra ſe rebellantẽ: pſequitur.					
Sarraceni inteſtino bello collidũtur.					
7	2	7	6	21	748
Pipinus Griſonẽ i Saxonia & eius cõplices Thaſſilonẽ / Lanfridũ & Sidiger / bello victos capit: & Thaſſilonẽ quidẽ Baioariæ ducẽ facit. Griſoni vero i Neuſtriã 12 comitatus cõcedit. quod illi nõ ſufficit: ſed ad Vuaiferũ in Aquitaniã fugit. In Calabria & Sicilia fit peſtilẽtia & mortalitas hoim nimia.					
In veſtibus hoim & i velis eccleſiarũ / apparẽt cruciculæ quaſi oleo deſignatæ.					
8	3	8	7	22	749
Rachis Lõgobardorũ rex / dũ rupto fœdere Rhomam inquietare nititur: a Zacharia papa nõ ſolũ a malo reprimit / ſed etiã eius inſtinctu cũ vxore & filijs Rhomã veniẽs monachus efficitur: cui Aiſtulfus frater eius ſubſtitutus regnauit ãnis 7.					
			Aiſtulfus		
9	4	9	1	23	750
Hildericus rex Francorũ in monachũ tonſoratur: Pipinus vero priceps auctoritate apoſtolica / & Francorũ electione / a ſancto Bonifacio Magũtiæ Archiepo in regẽ vngitur & cõſecratur. et regnat ãnis 18: poſt annos circiter octoginta octo / poſtq̃ maiores domus cœperunt principari ſuper reges Francorũ.					
		Pipinus			
10	5	1	2	24	751
Pipinus rex cõtra Saxones pugnat. Idẽ Pipinus rex Galliarũ: eccleſias cantibus Rhomanę auctoritatis ſuo ſtudio meliorauit. Griſo frater Pipini pimitur / & Remigius eiuſdem Pipini regis frater Rodomenſis archiepiſcopus: in Gallia claret.					
11	6	2	3	25	752
Stephanus Rhomanæ eccleſiæ 90: pręſidet.					Stephan9. pp.

Rhomañ.	Sarracenorũ	Francorũ	Longobard.	Bulgarorum	Añ. do

Muruha Ammira perempto: Muhamad principatur Sarracenis annis quinq;.

Aiſtulfo Longobardorũ rege contra Rhomanos adeo exardeſcẽte vt tributũ exigeret ab vnuſcuiuſq; capite: Stephanus papa ad expetendũ Pipini regis auxiliũ cogitur in Franciã venire. Cui in veniẽdo/ in vna noctiũ apparuit magnũ ſignũ in cœlo. globus ſcilicet igneus a parte Auſtrali declinãs a Gallię finibus in partes Longobardorũ. Mittitur etiã Carlomãnus monachus ab Aiſtulfo ad fratrẽ ſuũ Pipinũ regẽ ad perturbandã apoſtolicã petitionẽ. Pipinus a Stephano papa cũ filijs ſuis Carlomãno & Carolo ĩ regem vngitur: & per eos generatio eorũ in hęreditatem regalis ſucceſſionis in perpetuũ benedicitur: & omnis alienigena ab eius inuaſione apoſtolico anathemate interdicitur.

Anſelmus vir illuſtris cuius ſoror erat vxor Aiſtulfi regis: tranſfert corpus ſancti Siluestri papę ad cenobium Monantulam a ſe fundatum.

	Muhamad				
12	1	3	4	26	753

Pipinus rex Italiã aggreditur: exercitus Aiſtulfi a Frãcis vincitur. Aiſtulfus pacẽ facere cũ Rhomanis ad nutum Francorũ cõpellitur.

Carlomãnus monachus/ oſſa ſancti Bñdicti abbatis ab eccleſia Floriacẽſi vbi olim tranſlata fuerant/ tollere nititur vt ea ad caſtrũ Caſſinũ referret: ſed miraculis a deo oſtenſis/ & Francis obſiſtentibus: ab incepto prohibetur

Hoc tempore terręmotus terribilis factus eſt: quo vrbes/ aliæ quidẽ ex toto/ aliæ ex parte ſubuerſę ſunt: aliæ autẽ a montanis ad ſubiecta campeſtria cũ muris & habitationibus ſuis integræ & ſaluæ: pluſq; ſex milliaria tranſmigrauerunt.

In Meſopotamia etiam terra dirupta vſq; ad duo miliaria: aliaq; terra minus alba & harenoſa de profundo aſcendit: & ex ea aĩal mulinũ aſcendit incõtaminatũ humana voce loquẽs: pronũcians incurſio-

Rhomañ. | Sarraceñ. | Francorũ | Longobard. | Bulgarorum | Añ.dñ

nem gentis ab æremo aduerſus Arabes.

13 | 2 | 4 | 5 | 27 | 754

Carlomãnus monachus Viennę moritur. Sanctus Boniſacius Maguntiæ archiepiſcopus/cum ſocis ſuis in Friſia ab inimicis fidei martyrizatur:& in Fulda cenobio quod ipſe in Thoringia fundauerat/honorifice tumulatur.

14 | 3 | 5 | 6 | 28 | 755

Conſtantinus iperator Conſtantinopoli ſynodũ trecentorũ trigita epiſcoporũ congregat:in qua ædicto promulgato de ymaginibus dei & ſanctorũ eius deponendis:eccleſiam dei nimis ſcandalizat:& contra orthodoxos tyrannizat.

Aiſtulfus rex rupto pacis fœdere/Rhomã obſidet. Pipinꝰ rex Italiã repetẽs/eum Papiæ incluſum obſidet:& inuitum ad fœdus pacis repetendũ cõpellit.et ſancto Petro quęcũq; ſui iuris erant:reſtitui integre fecit.

Fulradus abbas ſancti Dionyſij Pariſienſis corpus ſancti Viti martyris:a Rhoma Pariſius tranſtulit.

15 | 4 | 6 | 7 | 29 | 756

Thaſſilo dux/auũculo ſuo Pipino regi reconſiliatur.

Aiſtulfus rex Longobardorũ/iudicio dei percuſſus:moritur.cui Deſiderius ſubſtituitur:& regnat ãnis 18.

Deſiderius

16 | 5 | 7 | 1 | 30 | 757

Paulus Rhomanę ecclę 91:p̃ſidet. Habdalas pricipat Sarracenis ãnis 19. Pipinus fortiter Saxonũ munitiones irrũpit:& poſt multã ſtragẽ/eos ſub tributo redigit. | Paulꝰ papa.

Habdalas

17 | 1 | 8 | 2 | 31 | 758

Vuaiferus filius Eudonis dux Aquitanię/res Francorũ iniuſte vexando irã Pipini incurrit: eoq; Aquitaniã aggreſſo/fœdus fictæ pacis init. Vualpertus abbas in Italia/Crodogãdus Metenſium epiſcopus/Pipini regis ex Landrada ſorore nepos:clarent in Gallia.qui Gorziam cenobium fundauit in Metenſi parrochia.

Corpus ſãctæ Petronilæ Petri apoſtoli filiæ:a Paulo papa trãſponitur.in cuiꝰ marmoreo ſarcoſago ipſius apſ̃i Petri manu ſculptũ legebat̃. Aureę Petronillę dilectiſſimę filiæ.

18 | 2 | 9 | 3 | 32 | 759

Habdala perſequente/eccleſia dei grauiter perturbatur.

Rhomañ.	Sarrace.	Francorū	Longobard.	Bulgarorum	Añ. do
	Vuaifero a pacis fœdere auerſo: Pipin⁹ rex Aruernicū pagū depopulādo premit/& multa caſtella/ipſamq; vrbē Aruernis capit & Blandinū vrbis comitē cū multis abducit. Sanctus Gendulfus claret in Burgūdia: qui etiā martyrij claruit gloria.				
19	3	10	4	33	760
Pipinus Bituricas vrbē capit: & captā munit.					
	Theleſis Bulgaribus dominatur.			Theleſis	
20	4	11	5	1	761
Chilpingus Aruernēſis & Amingus Pictauenſis comites cōgreſſi militibus Pipini pimūtur cū multis.					
	Caput Ioānis Baptiſtę in Ediſſea ciuitate trāſfert.				
21	5	12	6	2	762
A Conſtantino imperatore multi martyrizantur.					
	Theleſis Cōſtantino īperatori cōgreſſus cū multo Bulgarorū dāno & opprobrio/ vincitur. & ob hoc a Bulgaribus reprobatus: cū principibus gētis ab eis pimitur. Sabinus poſt eū Bulgaribus dominat.				
	Thaſſilo dux a rege Pipino omnino auertitur.				
	Turci a Caſpijs portis erūpentes/ Armeniā infeſtant. In quorū patria/cū antiquo tēpore peſtilentia fuiſſet: ſuaſu Chriſtianorū in modū crucis ſe totonderūt. & quia per hoc ſignū ſalus patrię reddita eſt: hunc tondendi ritum tenuerunt.				
	Vuaiferus diffidens ſuis rebus: muros vrbiū Aquitaniæ ſubuertit ſolo tenus. quos reſtaurans Pipinus: ad ſuorū tutelā/fidis cōmiſit pricipibus.			Sabinus	
22	6	13	7	1	763
Pipinus rex/ Lemouicinā regionē cęde & incendio depopulatur. Sabinus Bulgar cum Rhomanis fœdus inijt pro quo a ſuis repudiatus/ ad īperatorē fugit.					
	Paganus Bulgaribus dominatur.				
Gelu magnū a calēdis Octobris/ vſq; ad Februariū.					
	Stellæ ſubito viſæ de cœlo cecidiſſe: ita vt omnes exterruerūt vt putarent finē mundi īminere.			Paganus	
23	7	14	8	1	764
Chrodogandus epūs corpora martyrū: Gorgonij/Nabo-					

¶ Rhomañ.	Sarraceñ.	Francorũ	Longobard.	Bulgarorum	An. do

ris / Nazarij / Rhoma ad Gallias tranſtulit. & Gorgonium quidẽ in Gorzia / Naborẽ in Hilliriaco / Nazariũ autẽ repoſuit in cenobio Loriſhã: quod Canthur comes illuſtris a ſe fundatũ / Metenſi eccleſię priori ãno tradiderat.

24	8	15	9	2	765

¶ Pipin⁹ rex Agẽnũ / Petragorã & Engoliſmã vrbes Aquitanię deuaſtat: multãq; Aquitaniæ partẽ ſibi ſubiugat.

¶ Chrodogandus Metenſiũ epiſcopus obijt.

¶ Tempore Cõſtantini iperatoris / & Hyrenę vxoris eius / in Syria ciuitate Beritho quæ ſubiacet Anthiochiæ: Iudæi ymaginẽ ſaluatoris dñi noſtri IHESV Chriſti inueniẽtes in domo cuiuſdã Iudęi / ibi relictã a quodã Chriſtiano: eã iniurioſe depoſuerũt. & oia opprobria q̃ Iudęi Chriſto IHESV intulerũt: eius ymagini iferebãt. Illudẽtes ei / in faciẽ cõſpuẽtes / criminoſe cõuitiãtes / eãq; pcutiẽtes / man⁹ & pedes eius clauis cõfigẽtes / acetũ & fel ei porrigẽtes / tãdẽ latere ei⁹ apto exiuit de eo ſanguis & aqua. Qđ illi ſuppoſita ampula ſuſcipientes ad experimentũ / vtrũ fuerint vera miracula quæ IHESVM feciſſe audierãt: oẽs ifirmos i ſynagoga ſua collectos / h oc ſanguie aſpgebãt: & a quocũq; lãguore detinebãtur oẽs ſanabãtur. Vnde tandẽ Iudęi cõpũcti / ad Adeodatũ ciuitatis epm oẽs cucurrerũt: eiq; re enarrata / ymaginẽ cũ ſanguine ei dederũt. Q uibus baptiſatis / eps ſanguinem per ãpulas diuiſum longe lateq; dirigẽs: pdicabat magnalia dei. obteſtatus oẽs vt ſingulis ãnis quito Idus Nouẽbris / celebretur paſſio dominicæ ymaginis.

25	9	16	10	3	766

¶ Conſtantinus iperator & Habdalas Ammiras pari veſania in orthodoxos deſeuiũt: multoſq; eorũ pro Chriſto perimũt.

¶ Cõſtãtinus inſup egre ferẽs gloriã ſanctorũ miraculis choruſcantiũ: etiã lipſana eorũ vbiq; iubet effodi / & iactari i pfundũ.

¶ In pſentia Pipini regis / inter Gręcos & Rhomanos celebratur ſynodus de ſancta trinitate & ſanctorũ ymaginibus.

¶ Pipinus rex Remiſtaniũ fratrẽ Eudonis / patruũ ſcilicet Vuaiferi: quia Vuaifero ad ſe & a ſe ad Vuaiferũ trãſfugerat captũ a ſuis i bello ſuſpendit in patibulo. ¶ Rex Sarracenorũ Amirmonon ab Hiſpania miſſis legatis & munerib⁹ datis & acceptis: affectat gratiã & amicitiã Pipini regis.

¶ Rhomañ.	Sarraceñ.	Francorū	Longobard.	Bulgarorum	Añ. d.
26	10	17	11	4	767

¶ Pipinus vltimo exterminio Aquitaniā atterit: Santonas capit. Ibiq; Vuaiferi matrē ſorores & neptes captas ſecum abducit. ¶ Rhomæ Paulo papa mortuo / Cōſtantinus quidē ſubito ordinatur ſacerdos ex laico: & tyrannica ambitione papatu inuaſo eccleſiæ dei magno fuit ſcandalo. ¶ Contra hunc Philippus a quibuſdā Rhomanorū papa conſtituitur: & nō multo poſt deponitur.

27	11	18	12	5	768

¶ Longa cōtentio inter Pipinum & Vuaiferū finitur: quia Vuaiferus a ſuis malorū pertæſis / in gratiā Pipini perimitur: & nō multo poſt Pipinus moritur. Carolus filius eius / pro fœlicitatis magnitudie agnominatus eſt magnus: cōpartito cū fratre ſuo Carlomāno regno / regnat poſt eū ānis 47. Et Carolus quidem Nouiomi regiā accepit coronā: Carlomannus vero in vrbe Sueſſonica.

¶ Conſtantino pſeudo papa per zelū fideliū ab eccleſia deturbato / oculiſq; priuato: Stephanus Rhōanæ

Stephan9 pp. eccleſiæ 92: p̄ſidet. Hic tā a Gallia q̄ ab Italia epōrū ſynodū Rhomæ cōgregat: in qua oia a Cōſtantino ordiata reordinat / preter baptiſmū & criſma. Decernente ſynodo vt eōi ab illo cōſecrati / ad gradū quē ante hanc cōſecrationē habebāt redirēt: & ſi digni iudicarētur / iterū electi / iterū cōſecrarētur. Preſbyteri vero ac dyaconi ab illo cōſecrati: ſimiliter ad priorē gradū redirēt. Et ipſi ſi digni eſſent: iterū quidē cōſecrarentur ſed ad altiorē gradū vel ordinē nūq̄ aſcēderent. Laici vero ab illo in dyaconos vel preſbyteros ordiati: oino degradarētur & in religioſo habitu perſeuerarēt. Venerationē etiā ſanctarū ymaginū cōfirmat: eariūq; prophanatores anathematizat. Cōſtituit etiā vt in omni die dñico ad miſſam Gloria in excelſis deo cantetur.

		Carolus magnus			
28	12	1	13	6	769

¶ Hunaldo in Aquitania rebellionē meditante / Carolus

Rhoman.	Sarraceñ.	Francorũ	Longobard.	Bulgarorum	An.do

Aquitaniam petit: omneſq; Aquitanos & Vuaſcones in deditionem accipit. Hunaldũ qui ad Lupum Vuaſconum ducem fugerat/ a Lupo ſibi cum vxore remiſſum abducit: & ſic Aquitanicum bellum finit.

Deſiderius rex Longobardorũ ſub obtentu orandi Rhomam ingreſſus: aliquos nobilium Rhomanorum captos excæcauit.

29	13	2	14	7	770

Conſtantinus imperator omnino a deo auerſus / virum ſanctum Stephanum per quadraginta annos incluſum etiam gentibus reuerẽdũ: amara morte martyrizauit. omnes ſibi ſubiectos iurare coegit ſuper ſanctę crucis lignum: ne aliquem dei ſanctorumq; eius ymaginem venerarentur. eos qui vigilias deo agebant/ eos qui eccleſijs aſſueti religioſe viuebant / eos qui dei genitricem inuocabant/eos qui a iuramentis & immundicijs abſtinebant/eos qui reliquias ſanctorum penes ſe habebant: hos & huiuſmodi damnans patrimonijs priuabat: & omnibus modis cruciabat. qui reuerentiores erant eorum/barbis cera & pice illitis eos ambure bat: monachos/ & vxores monachas vt viros ducerent/ cogebat. Quod multi vitantes: martyrium meruerunt. nec ſub alicuius gentilis perſecutione/plures q̃ ſub hoc martyrizati ſunt. Thelerigus Bulgaribus dominatur.

Thelerigus

30	14	3	15	1	771

Carlomãnus rex/regis Caroli frater obit. Pars regni eius partib9 Caroli ſe vnit: vxor eius cũ filijs & Antharlo Frãco ad Deſiderium regem Italiæ confugit.

Hunaldus dux Aquitaniæ Rhomã quaſi ibi perſeueraturus: venit. qui ad Longobardos fugiens: apoſtatauit. ibiq; nõ multo poſt lapidibus obrutus: male perijt.

Conſtantinus imperator contra Bulgares nauali prelio pugnaturus: nauibus ſuis fere duobus milibus impetu Aquilonis contritis/totum pene amiſit exercitum.

31	15	4	16	2	772

Adrianus papa Rhomanę eccłię 93: pſidet. Hic ad reprimendã rabiem hęreticorũ/ymagines dei ſanctorũq; — Adrianus papa

¶ Rhomañ.	Sarraceno.	Francorū	Longobard.	Bulgarorum	Añ.dñi

execrantiū : nimis laborauit. & libro aduerſus eos
ædito /multis ſcripturarū inductionibus roborato:
corū errores infirmauit/fideq; rectā ſolidauit. Hic in
offertorijs & offertoriorū verſibus/quod geminatū
eſt geminauit.

¶ Carolus rex ad Saxonicū bellū animū intendit:
Hereſbuch caſtrū Saxonū capit. Hormēul fanū de-
ſtruit: ibiq; ſiti laborāte exercitu/ſubito in torrēte lar
giſſimæ aquæ effuſæ ſunt diuino nutu/votiq; cōpos
Carolus/obſides pacis accepit a Saxonibus.

32	16	5	17	3	773

¶ Adrianus papa ad tuēdas res eccleſię Carolū Rhomā ac-
cerſit. Quo pergēs/Papiā obſidet: ibiq; relicto exer-
citu/Rhomā puenit. ſanctā reſurrectionē ibi pegit:
poſtea rediēs Papiā cœpit. Iterūq; Rhomā redijt:
ſynodū cōſtituit cū Adriano papa/alijſq; 153 reli-
gioſis epīs & abbatibus. In qua Adrianus papa cū
vniuerſali ſynodo dedit ei ius eligēdi pontificē & or-
dinandi apoſtolicā ſedē/dignitatē quoq; pricipatus.
Inſup archiepōs & epōs p ſingulas ꝓuincias ab eo
inueſtiturā accipere definiuit: & vt niſi a rege laudet̃
& inueſtiatur epīs/a nemine cōſecret̃. Omneſq; huic
decreto rebelles anathematizauit: & niſi reſipiſcerēt
bona eorum publicari.

33	17	6	18	4	774

¶ Saxones rupto pacis fœdere: Francorū fines ꝑmūt igne
& cede: ſed tamē eccleſiā in Fritiſlar nō queūt incē-
dere/quā ſanctus Bonifacius bn̄dixit: eāq; nūq̄ cre-
mandā ꝑdixit. ¶ Carolus Saxoniā repetēs/ triptito
exercitu cōcurrit Saxonibus: eiq; victoria ꝑuenit in
oibus. ¶ Carolus rex offenſus diſſonātia eccliaſtici
cantus inter Rhomanos & Gallos: & iudicās iuſtius
eſſe de puro fonte q̄ de turbato riuo bibere/duos cle-
ricos Rhomā miſit: vt autenticū cantū a Rhomanis
diſcerēt: & Gallos docerēt. Et primo p hos Metenſis
eccleſia/& p illā oīs Gallia ad auctoritatē Rhomani
cantus reuocata eſt. ¶ Inter obſidendū rex Carolus
diuiſo exercitu/multas vrbes vltra Padū cōphēdit:

¶Rhomanorum	Sarracenorum	Francorum	Bulgarorum	An. do

inter quas Veronã capit. in qua Antharius Frãcus cũ vxore Carlomãni & filiis ei9 latẽs : ſe cũ eis regi dedit. Adelgiſus vero Deſiderij regis filius/ qui illuc fugerat/inde elapſus: Cõſtantinopolim fugit. ¶Obſidionẽ Papienſiũ peſtilẽtia mortalitatis aggrauante/ciuitas regi Carolo aperit. ¶Deſyderius rex cum vxore/& filia/& cunctis principibus capitur:& ppetuo exilio ad Gallias a Gilfredo Laodicenſium epo dirigit. Quicquid p multa tẽpora Longobardi Rhomanis abſtulerant: Carolus eis reſtituit. regno vero Longobardorũ deſtructo: totã Italiam ſub iure regni Francorũ redigit. Taliter Longobardi victi regnare deſtiterunt. poſt ãnos ducẽtos quatuor: ex quo in Italia regnare cœperunt.

¶Regnum Longobardorum finitur.

34	18	7	5	775

¶Conſtantinus ĩperator cõtra Bulgares vadit: ſed pax inter eos cõuenit. Nõ multo poſt aũt rupto a Bulgaribus pacto: ĩperator eos ex ĩprouiſo aggreſſus/nobiliter de eis triũphauit. ¶Carolus rex Segeburch caſtrũ Saxonũ capit: ter cũ eis confligit/& victor obſides pacis ab eis accipit.

35	19	8	6	776

¶Conſtantinus ĩperator plaga peſſimi incẽdij diuinitus percutit/& clamans adhuc viuus igni ſum inextinguibili traditus miſerabiliter moritur. Poſt quem filius eius Leo: imperat ãnis quinq;.

¶Habdalas etiã Amiras moritur: poſt quẽ Mady Sarracenis ĩperat ãnis nouẽ. In Italia quibuſdã rebellionẽ meditãtibus: Italiã reperit. Potens rex Carolus vrbẽ Forũ Iulij capit: et ducẽ eius Rotgãdũ rebellionis icentorẽ/decolari pcipit. captaq; Tarniſio vrbe/ cęteris maieſtate ſui nominis terrorẽ incutit. Saxonibus Hereſburch caſtrũ obſidẽtibus: gloria dei ſup ecclesiam apparuit oibus. duobus ſcilicet ſcutis ſanguineo colore flãmãtib9: quoſdã motus vt i bello p aera dantibus. ¶Carolus Saxoniã velut tempeſtas proterit/munitiones irrũpit/& ad hoc eos ĩpellit : &

Rhomanorum	Sarraceñ.	Francorum	Bulgarorum	Añ. Do.

ſe & patriã ei dedãt / & datis obſidibus ſe Chriſtianos futuros ſpondeant.

Leo	Mady			
1	1	9	7	[illegible]

¶ Vuinthichindus dux Saxonũ in Normãniã fugit. Saxones baptizati paciſcũtur: vt igenuitatẽ ſuã / & oĩa ſua perdãt / ſi vnq̃ a fidelitate Chriſti & regis deſiſtãt.

2	2	10	8	[illegible]

¶ Carolus in Hiſpania Cęſarauguſtã vaſtãdo delet Pampilanã obſidet / eiuſq; captæ muris deſtructis Vuaſcones duoſq; Sarracenorũ regulos ſibi ſubijcit: aliaſq; vrbes in deditionẽ accipit. ¶ Saxones ſuaſu Vuinthichindi Franciã atterũt: ſed a Carolo victi fuga ſibi cõſulũt. ¶ Thelericus Bulgar ad Leonẽ iperatorẽ fugit: quẽ baptizatũ / iperator patriciũ facit. ¶ Tardamus Bulgaribus dominatur.

			Tardamus	
3	3	11	1	779

¶ Leo imperator Syriã incurſat. ¶ Carolus rex in Saxonia Vueſtphalos ſibi ſubiugat. ¶ Hilterandus dux Spoleti Carolo regi ſe ſubdit: eiuſq; gratiã multis muneribus redimit.

4	4	12	2	780

¶ Carolus rex Albiã fluuiũ tranſgredit / ibiq; in eius gratiã Bardogaueſes & Nordulię baptizantur.

¶ Thaſſilo dux Baioarię cõtra Carolũ regẽ rebellat / hortatu vxoris ſuę: quæ filia erat Deſyderij regis / & exiliũ patris ſui / per maritũ ſuũ vindicare tẽtabat.

¶ Obijt ſanctus Sturmi primus abbas Fuldenſis.

5	5	13	3	781

¶ Leo iperator cũ inſaniret cupiditate circa p̄cioſos lapides adamauit magnã eccleſię coronam: & accipiẽs portauit eã. & exierũt carbũculi i capite eiꝰ: & captus a febre mortuus eſt. Poſt quẽ vxor eius Hyrene cũ filio eius Cõſtantino: imperat ãnis decem.

¶ Mady Ammiras / multos vtriuſq; ſexus ꝓ Chriſto martyrizat. ¶ Carolus rex orõnis cauſa Rhomã vadit: ibiq; filij eius vngũtur in reges. Pipinus ſuper Italiã: & Ludouicus ſup Aquitaniã.

¶ Thaſſilo dux Baioarię ab Adriano papa Carolo regi recõciliat.

Rhomanorum	Sarrace.	Francorum	Bulgarorum	Añ. do
Hyrene 1	6	14	4	782
Cõſtantinopoli quidã laminã aureã inuenit: & in ea virũ iacentẽ cũ hac ſcriptura. Chriſtus naſcetur ex virgie Maria & credo in eũ. Sub Cõſtantino & Hyrene imperatorib9/o ſol iterũ me videbis. Saxones rebellant/& a Carolo bello victi: ſeditioſos vſq; ad q̃tuor milia quingẽtos ei tradũt & obſides ei tribuũt.				
2	7	15	5	783
Itẽ Saxones rebellãt/& a Carolo rege victi: pene vſq; ad internitionem delentur.				
3	8	16	6	784
Saxones & Friſones rebellãt & vincũtur. Vueſtphali a Carolo Caroli regis filio debellantur.				
4	9	17	7	785
Mady Ammiras morit/poſt quẽ Moyſes Sarracenis ãnis 2 pricipat. Carolus Saxoniã depopulat. Vuinthichindus & Albion duces Saxonũ Carolo recõſiliati baptizãtur: & motus Saxonũ reprimũtur.				
5	Moyſes 1	18	8	886
Carolus rex Adulfũ ſeneſcalcũ ſuũ cõtra Britones mittit: & per eũ multa Britonũ caſtra & principes eorũ capit. Signũ crucis in veſtibus hoim apparebat.				
6	2	19	9	787
Moyſes Ammiras morit. Poſt quẽ Aaron frater eius/Sarracenis ãnis 21 pricipat Carolus rex/Rhomã veit: & cõtra Heregiſum Beneuẽti ducẽ vadit. Heregiſus muneribus & obſidibus datis/gratiã eius redimit. Bellũ inter Francos & Auares oritur. Sanguis de cœlo & terra profluxit.				
7	Aaron 1	20	10	788
Thaſſilo dux Baioariæ cõtra Carolũ regẽ reus maieſtatis adiudicatur. vnde a Carolo attonſus/cum filio eius Theodone in monaſterio relegatur. In Italia inter Grecos & Rhomanos pugnatur. Secũdo i Italia iter Frãcos & Auares pugnatur.				

¶Rhomanoꝝ	Sarracenorū	Francorū	Bulgarorū	Añ.do

¶ Tertio: inter Auares & Baioarlos pugnatur.

¶ Quarto: inter Auares & Francos pugnatur. & in omnibus/Carolus ſuis proueniſſe victoriā lętatur.

¶ Inſtātia Tharaſij patriarchę Cōſtātinopolitani & Adriani papæ: ſecundo apud Nicheā vniuerſalis ſynodus 350 epoꝝ cōgregatur/in qua fides catholica in preſentia Hyrenes/& filij eius Cōſtantini/ cūctorū ſubſcriptione roboratur: et hęreſis execrantiū ymagies dei in ꝑpetuū abdicatur. ¶ Cōiuratio valida facta eſt ab Auſtraſijs cōtra Carolū regē: auctore Harderico. Qua detecta: multi aut mēbris truncātur/aut exiliātur.

8	2	21	11	789

¶ Carolus Coloniæ ſup Rhenū pontes duos cōſtruit & munit: & Sclauiā ingreſſus/eā ſibi ſubigit.

¶ Adelgiſus filius Deſiderij regis/qui victo p̄re ſuo ad Gręcos cōfugerat: aiatus auxilio Gręcorū/ad Italiā venit/aut ad repetendū regnū/aut ad inferendā vltionē. qui inito bello cū Frācis: tentus ab eis/amara morte peremptus eſt.

9	3	22	12	790

¶ Carolus rex honeſtati eccleſiaſticæ omnino intētus: legēdi & pſallendi diſciplinā diligēter correxit. Perpendēs eni iterū Gallos a Rhomanis in cantādo diſcrepare: Metenſes vero ſola naturæ leuitate paululū qd diſſonare/per cantores rurſus ſibi ab Adriano papa a Rhoma directos: diſſonantiā cantus correxit. Circa paupes etiā ſollicitus: nō ſolū in regno ſuo/verūetiā Tranſmaria. In Aegypto/in Syria/in Africa/p̄cipue in Hieroſolymis liberalitate elemoſinarū: Chriſtianis paupibus ſolatiabatur. tranſmarinorū regū amicitias ob hoc expetēs: maxime vt Chriſtianis ſub eis degentibus eſſet releuatio. ¶ Alchnius de Britānia oriūdus/magiſter delicioſus regis Caroli ſciētia litterarū prępolet in Gallia: cuius precipue magiſterio/ipſe rex omnes artes liberales didicit. Hic multa ſcripſit: inter quæ eminent libri de ſancta trinitate ſcripti ad ip̄m regem. Hic etiā iuſſu ipſius regis: diuinā correxit hiſtoriam.

Rhomañ.	Sarraceñ.	Francorũ	Bulgarorum	Añ.do
10	4	23	13	791

¶ Conſtantinus matrẽ ſuã Hyrenẽ ĩperio priuat: ſoluſq; ãnis 7 ĩpat.
¶ Carolus rex regnũ Auarorũ terra/ mariq; impetit: eiſq; in ſola fuga ſpem euadendi relinquit.

Conſtantinus

1	5	24	14	792

¶ Hoc tẽpore in Flandria prĩcipabatur Lidericus Harledecenſis pater Ingerrãni qui genuit Andracũ patrem Balduini ferrei qui duxit Indithã filiã Caroli calui.
¶ Cõſtantinus ĩperator cõgreſſus Chardamo Bulgari: turpiter victus dehoneſtatur. Chardamus ſublato regio omni apparatu: ditatur.
¶ Pipin9 Caroli regis ex cõcubina fili9 gibbo deformis: a quibuſdã Frãcorũ primorib9 ꝓmiſſiõe regni illectus/ cõtra patrem coniurauit. Vnde conuictus tonſoratur/ & in Prumia cenobio retruſus: vſq; ad finem vitæ deo militauit.
¶ Cõplices vero cõiurationis/ alij exiliãtur: pauci pimũtur.

2	6	25	15	793

¶ Feliciana hęreſis cõdẽnatur: & ĩ pſentia Adriani papę ab ipſo Felice auctore abdicatur. Hæc hęreſis aſſerebat filiũ dei in diuina natura verũ deũ eſſe: in humana vero natura nũcupatiuũ. Itẽ in diuina natura verũ eſſe filiũ dei: in humana vero adoptiuũ. vnã pſonã dei & hoĩs diuidẽs in duas pſonas: ſcilicet veri filij/ et adoptiui. ¶ Saxones ĩ fide dei & fidelitate regis vacillãt.

3	7	26	16	794

¶ Conſtãtinus ĩperator multos principũ ſibi ſuſpectos: oculis priuat. ¶ Carolus rex nõ ſolũ patria lingua/ ſed etiã peregrinis linguis eruditus: barbara & antiquiſſima carmina quibus veterũ regũ bella & actus canebãtur ſcripſit/ & memorię mãdauit. Inchoauit etiã Grãmaticã patrio ſermone. Menſibus anni iuxta ꝓpriã idest Theutonicã linguã vocabula impoſuit. ventos etiã duodeci ꝓprijs noibus appellauit: cũ ãtea quatuor tantũ cardinales venti noiarentur.

4	8	27	17	

¶ Saxões virtute Caroli cõterriti: reddũt ſe Chriſti & regis fidelitati

¶ Rhomanorum	Sarracenorū	Francorū	Bulgarorum	Añ. do

¶ Carolus rex Chriſtianā religionē ſancte ac pie colens: eccleſias dei oīmodis honorabat/ & ornabat ſacris vaſis ac veſtibus. edicens/ vt ne ianitoribus quidē liceret cōmuni habitu in eccl'ia miniſtrare. Extruxit etiā Aquiſgrani Baſilicā plurimę pulchritudinis: ad cui⁹ ſtructurā a Rhoma & Rauēna colūnas & marmora deuehi fecit.

5	9	28	18	796

¶ Leo papa. ¶ Leo Rhōanę eccleſię 94: p̄ſidet. Qui mox clauū cōfeſſionis ſancti Petri cū vexillo Rhomanę vrbis: Carolo regi miſit. ¶ Vulthan rex Abroditorū/ a Saxonibus p̄imitur.

6	10	29	19	797

¶ Hēricus dux Foroiulianorū expoliato ī Pānonia Auarorū principe Yringo: ineſtimabilē theſaurū eius miſit regi Carolo. ¶ Thudin princeps Auarorū ſe & patriā ſuā Carolo regi dedit: & gratiā baptiſmi p̄cepit.

7	11	30	20	798

¶ Hyrenę īperatrix ſuo erepto ſibi īperio femineo dolore abuſa/ Cōſtātinū filiū ſuū oculis & īperio priuat: & ſola ānis quatuor īperat. ¶ Thatin Hiſpan⁹ Barcinone prefectus/ ſe Carolo regi dedit. & Barcinonā quæ ab illo deſciuerat/ reddit. ¶ Adelphon rex Galliciæ/ regi Carolo multa munera mittit. ¶ Carolus rex Saxones graui prelio vincit.

Hyrene ¶ Sol obtenebratus eſt per dies 17.

1	12	31	21	799

¶ Cōſtantinus īperator moritur. ¶ In Hiſpania Barcinona Sarracenis reddita: a Caroli militibus eſt obſeſſa. ¶ Leonē papā celebritatē letanię maioris agentē/ Rhomani capiūt: liguā ei oculoſq; euellūt. Cui voce & viſu reddito diuinit⁹: iterū oculos & linguā eruūt radicitus. Qui de manu eorū erutus: ad Carolū fugit q̄totius. ¶ Henricus dux Forūiulianorū a ſuis p̄imitur.

2	13	32	22	800

¶ Gens Auarorū a fide deficit. ¶ Carolus rex Leonē papā ī ſede Rhomana relocat: ipſe quoq; Rhomā p̄perat/ cauſas examinat/ reos legaliter dānat/ ſicq; omnes

¶ Rhomanorũ	Sarracenorũ	Francorum.	Bulgarorum	Añ. do

Rhomanorũ motus ſedat. ¶ Baleares inſulæ/ auxilio Francorũ a Sarracenis defenſantur.

¶ Per Vuidonem Caroli ducẽ Britones vincũtur: & in deditionẽ recipiũtur. ¶ Gerardus dux Baioariæ/ in Pãnonia Auaribus cõgreſſus: pimitur. de quo in viſione Vuethini legit: ꝗ iter martyres ãnumeratus ſit. ¶ In menſe Iulio/ cõtra naturã aſpſa & gelu cõcreta bis fuit pruina: ſed nichil fructib9 nocuit.

3	14	33	22	801

¶ Rhomani qui ab iperatore Conſtãtinopolitano iã diu aĩo deſciuerãt: nũc accepta occaſiõis oportunitate/ quia mulier excęcato iperatore Conſtãtino filio ſuo eis iꝑabat: vno oĩm cõſenſu Carolo regi iperatorias laudes acclamant/ eũq; per manũ Leonis papæ coronãt: Cęſarem & Auguſtum appellant/ Pipinũ vero filiũ eius/ regẽ Italiæ ordinatũ collaudant.

¶ Barcinona capitur.

¶ Amymurlim rex Perſarum/ Carolo iperatori elefantum & munera multa mittit.

¶ In Italia quoq; Theate ciuitas a Francis capitur.

¶ Sanctus Saluius epus veniẽs ab Aquitania ad Fiſcum volũtianas: a Vuinigardo/ filio Genardi ꝓcuratoris ipſius Fiſci martyrizatur. et ſuper eius corpore requirendo/ Carolus magnus imperator diuinitus tertio ãmonitus: corpus quidem inuentũ honorifice ſepeliuit. Interfectores autẽ eius/ graui pœna multauit: nec tamen per hoc in eos vltio diuina ceſſauit.

¶ Immutato ordine regnorum/ imutãdus eſt etiã ordo titulorum: quia ab hinc ſub vno comprehendendum eſt regnum Francorum & regnum Rhomanorum. Et Conſtantinopolitanum regnum/ diſtinguendum eſt a regno Rhomanorum.

Rhomanorum & Francorũ	Conſtan.	Sarracenorũ	Bulgarorum	An. do

EX quo Bizantiũ Traciæ ciuitas/ a primo Conſtantino in nouã ampliata eſt:& in regiam vrbem exaltata/& tranſlata in illã õni Rhomanę dignitatis gloria/ĩ ſede Rhomani imperij dedicata. & noua Roma eſt appellata / euolutis ãnis circiter 468:diuiſo a Conſtãtinopoli Rhomano

Carolus iperio. Carolus primꝰ Frãcorũ iperauit Rhomanis ãnis 13.

1	34	4	15	24	802

¶ Carolus iperator/ per omne iperiũ ſuũ legatos ad faciendum iudiciũ & iuſtitiã cũctis dirigit:& legis capitula 23 iſtituit. ¶ Legati iperatoris Caroli ab Aaron Ammira venientes/inter cętera munera/corpora etiam Cypriani Carthaginenſis epi & martyris/& Sperati primi Scillitanorũ martyrũ/& caput Panthaleonis martyris:in Franciã afferunt.

¶ Nicephorus Hirenẽ imperio depoſitã exilio relegat:& ipſe Cõſtantinopoli ãnis 8 imperat.

Nicephorus

2	35	1	16	25	803

¶ Hyrene imperatrix in exilio moritur. ¶ Carolus iperator omnes Saxones trans Albiã morantes/in Franciam tranſtulit:pagoſq; eorũ Abroditis dedit.

¶ In Italia ciuitates Oſtona & Luceria cõtra Carolũ ſentiẽtes:in deditionẽ accipiũtur. Carolus per omne imperiũ ſuũ iuſtitias facit:& legis capitula 29 inſtituit. Aaron Ammiras cũ trecẽtis millibus contra Nicephorũ imperatorẽ aſcendit:quẽ nõ ferens Nichephorus turpe fœdus inijt. pactus ſe ei daturũ ãnuatim tricena milia nũmiſmatũ/& tria nũmiſmata ĩ tributum capitis iperatoris/& tria pro capite filij ſui.

3	35	2	17	26	804

¶ Leo papa ad Carolũ iperatorẽ in Franciã venit.

¶ Nicephorus imperator fœdere cũ Sarracenis ſoluto:multa incõmoda cõtulit imperio ſuo.

¶ Godefredus rex Danorũ multa cõtra vicinas gẽtes abutens inſolentia:pacẽ ab iperatore Carolo expetit. ¶ Auares qui et Hunni longo contra Francos bello perdomiti: adeo a fortitudine ſua/ & potentia ſunt diminuti. vt qui alios vltro ſolebant la=

¶ Rhomanorũ & Frãcorũ	Conſtan.	Sarracenorũ	Bulgarorum	Añ.do

ceſſere: iam nec ſe ab alijs valeat tueri, quia in hoc bello oĩs
corũ gloria & nobilitas periit: & quicquid pecunię & theſau
ri per tot ſęcula orbem terrarũ vincendo ſibi congeſſerant/
totum modo victoriæ Francorũ ceſſit. & nullo vnq̃ bello tã
multa ſpoliorũ quãtitate ditata fuit.

4	37	3	18	27	805

¶ Carolus iperator indignãtibus cõtra ſe iperatoribus Conſtanti-
nopolitanis/propter inuidiã imperatorij nois a Rhomanis
ſibi depoſiti/magna patiẽtia & magnanimitate eos tulit. Et
quia ſuſpectã habebãt ſuã potẽtiã: crebris legatiõibꝰ ſibi eos
firmiſſio fœdere cõciliabat. ¶ Auares non ſufferentes infeſta-
tionẽ Sclauorũ: a Carolo imperatore inter Sabariã & Cha-
rãtanũ ĩpetrauerũt habitãdi locũ. ibiqꝫ ſine regni noie/rele-
derũt ſub ditione Francorũ. ¶ Carolus filius iperatoris Ca-
roli/Bethemanos rebellãtes deuicit: & Lethonem eorum
ducem peremit.

5	38	4	19	28	806

¶ Carolus in filios ſuos partitionẽ regni facit: & inde teſtamentum
factũ ſua & Leonis papę auctoritate roborauit.
¶ Bethemani Sclauis auxiliantibus vbiqꝫ graſſantur Sed a
Carolo iperatoris filio/fortiter debellantur.

6	39	5	20	29	807

¶ Chumeid Ammireus miſſus ab Aaron ad excidendã Lichiã/cum
veniſſet Mirreã: iuſſus ſancti Nicolai conterere arcã/pro ea
cõtriuit aliã. & pro temeritate incurrens dei vindictã: ſubſe
quente ineuitabili tempeſtate/claſſem amiſit totam.
¶ Rex Perſarum/Carolum imperatorem precioſis muneri-
bus per legatos honorat.
¶ Carolus iperator/per manũ Pauli dyaconi ſui decerpens
optima quęqꝫ de ſcriptis catholicorũ: patrũ lectiões vnicuiqꝫ
feſtiuitati cõueniẽtes per circulũ ãni in eccl'ia legẽdas cõpi-
lari fecit. ¶ Sarraceni Sardiniam depopulantur: ſed a Pipi-
no rege Italiæ ſuperantur.
¶ Chrunnus Bulgaribus dominatur.

			Chrũnus		
7	40	6	21	1	808

¶ In Britãnia Eardulphus rex Nordanibrorũ patria & regno pelli-
tur. Sed ad Carolũ imperatorẽ veniens: per eũ regno & pa-

Rhomanorũ & Frãcorũ		Sarracenorum	Cõſtan.	Bulgarorum.	Añ.do

triæ reſtituitur. Aaron Ammiras morit̃. Poſt quẽ Muhãmad annis quinq; principatur.

Muhamad

8	41	1	7	2	809

Pipinus rex Italiæ Venetiã bello ſibi ſubigit/& nõ multo poſt Mediolani obit: & Carolus imperator Venetiã Nicephoro reddit. Qui Nicephorus nouis & iniuſtis legib9 oẽs ſuos exacerbat: & dei irã ſe exagerat. Godefrido Danorũ rege mortuo: Hemingus fili9 eius/pacẽ expetit ab ĩperatore Carolo. Vuachandus epatũ Leodicẽſem ſuſcipit: qui ĩ Ardãna Andagiũ cenobiũ cõſtruxit.

9	42	2	8	3	810

Carolus in tres partes regni ſui/tres exercitus miſit. vnũ trans Albiã/qui Hilliones debellauit. vnũ in Pãnoniã/qui reliquias Hũnorũ & Sclauos cõpreſſit. vnũ cõtra Britones/qui eorũ pfidiã cõtudit: & vbiq; ſibi victoria puenit. Carolus fili9 ei9 maior natu obijt. Carolus ĩperator/rerũ ſuarũ heredẽ Chriſtũ teſtamento facit: & quicquid in re mancipi habebat / in tres partes diuiſo: tertiã eorũ partẽ paupib9 & famulãtibus palatio delegauit. duas vero partes/ in ptes viginti vnã ſubdiuiſit: & Metropolitanis epis qui totidẽ ſibi ſuberãt diſtribuit. vt Metropolis ecctia tertiã aſſignatæ ſibi partis haberet: & duas inter ſuffragantes epiſcopos diuideret.

Nomina archiepiſcopaliũ ciuitatũ quæ erãt ſub Carolo.

Rhoma/Rauenna/Mediolanum/Forũiulij qui & Aquileia/Gradus/Colonia/Magũtia/Iuuanũ quę & Salzburch/Treueris/Senonis/Veſontio/Lugdun9/Viẽna/Rothomagus/Remis/Arelas/Tharenteſia/Ebredunũ/Burdegala/Turonis/Bituricas.

Nicephorus ĩperator Bulgariã ingreditur: & quia victorię tẽperare neſciuit/a Bulgaribus cũ multo ſenatorij ordinis nũero pimitur. Stauratius fili9 eius/poſt eũ ãno vno ĩperat.

Stauraci9

10	43	3	1	4	811

Hemingus rex Danorũ moritur. Poſt quẽ duo in=

Rhomanorũ & Frãcorũ		Conſtan.	Sarracenorũ	Bulgarorum	Añ.do

ter ſe de regno cõtendẽtes: bello collidũtur / in quo pene vndecim millia Danorũ perimũtur.

Maguntię pons quingentorũ paſſuũ longitudinis trans Rhenũ / quẽ Carolus ĩperator per decẽ ãnos ingenti labore & mirabili opere de lignis conſtruxerat: ita vt ꝑpetuo durare poſſe videref. ita tribus horis cõflagrauit: vt ne vna quidẽ aſtula ſup aquã remanet.

Stauratio depoſito / Michael ĩperat poſt eũ ãnis 2.

Michael

11	44	1	4	5	812

Carolus ĩperator Ludouico filio ſuo coronã ĩperialẽ imponit: & Bernardũ filiũ Pipini regis / Italiæ regem facit. In Frãcia apud cenobiũ Elnonẽſe ſanctus Amandus a Lanthario eleuatur: a depoſitione eius ãno circiter 152. cuius corpe adhuc integro ĩuento / cũ eius capilli & vngues qui excreuiſſe videbãtur / ꝑciderẽtur: & de ore eiꝰ dẽtes adhibita forcipe extraherẽtur: ſanguis inde ꝓfluxit. qui ad memoriã poſterorum adhuc ſeruatur.

12	45	2	5	6	813

Carolus imperator per totas Gallias cõcilia ſuper ſtatu eccl'iarũ ab epis celebrari edicit: vnũ fuit Maguntiæ / alterũ Remis / tertiũ Turonis / quartũ Cabilonis / quintũ Arelati.

Muhãmad Ammiras fratri ſuo Habdalæ cõgredif: a quo ſupatus eũ ſibi cõregnare ĩuitus patif. & hoc bello regnũ Sarracenorũ per aliquot ãnos diſcinditur. Michael ĩperator Chrũno Bulgari cõgreſſus: de bello victus fugit & ex deſperatiõe rerũ monachus factus / ĩperiũ deponit. Poſt quẽ Leo ãnis 8 ĩperauit. Leo Habdallas

13	46	1	1	7	814

Carolus ĩperator g'loſus / regno & ĩperio ſuo pacato & dilatato / ſtatu quoq; eccl'iæ ſancte & religioſe ordinato / morif & ſepelif Aquis: ãno ætatis ſuæ 72. qui pro magnitudie operũ / agnominatus eſt magnꝰ. cuiꝰ vitã / Einardus deſcripſit. Poſt quẽ

Ludouicus — Ludouicus filius eius ĩperauit ãnis 26.

1		2	2	8	815

Inter Ludouicũ & Leonẽ ĩperatorẽ pax firmatur

Hariolus rex Danorũ / patria & regno pulſus a filijs Godefridi / ad ĩpatorẽ Ludouicũ veniẽs ĩplorat opẽ recupandi.

¶ Rhomanorū & Francorū | Conſtan. | Sarracenorū | Bulgarorum | Añ.do

Chrūnus ſucceſſu lętatus | Conſtantinopolitanos incurſat
inſolētius: & vſqꝫ ad portas vrbis vagatur crebris icurſib⁹.

2 | | 3 | 3 | 9 | 816

Stephan⁹.pp. | ¶ Stephanus Rhomanę eccleſiæ 95: pſidet. Hic mox
in Franciā venit: & Ludouicū iperatorē Remis coronauit.
¶ Ludouicus iperator exercitū cōtra Danos mittit:
& per eum obſides accipit.

3 | | 4 | 4 | 10 | 817

Paſchalis.pp. | ¶ Paſchalis Rhomanę eccleſiæ 96: pręſidet.
¶ Vuaſcones ab iperatore Ludouico deſiſtūt: ſed ab
eius exercitu edomiti | cito reſipiſcunt.

4 | | 5 | 5 | 11 | 818

¶ Cloamir rex Abroditarū / ab iperatore Ludouico deficit:
& ad Danos tranſit.

5 | | 6 | 6 | 12 | 819

¶ Ludouicus iperator Britones ſibi ſubigit. Murman⁹ vero
dux eorū qui nomē ſibi regis vſurpauerat ab eis peri
mitur. ¶ Bernardus rex Italiæ | cōſpiratiōis cōtra ipe
ratorē factę accuſatur: & reus maieſtatis adiudicat⁹/
primo oculis & regno / dehic vita priuatur. Hariol-
dus in regnū Danorū a Ludouico remittitur.

6 | | 7 | 7 | 13 | 820

¶ Cloamir rex Abroditarū & Lupus rex Vuaſconū dānati
capitis ab iperatore Ludouico exiliātur.
¶ Aquiſgrani generali cōuentu habito: p diſpoſitio-
nem iperatoris Ludouici epiſcoporūqꝫ & abbatum
aliqua capitula ad vſ⁹ regulariū monachorū addita
ſunt: & multa ſanctarū ſcripturarū cōpilatiōe facta/
clericorū & clericaliū ſanctimonialiū / regulæ cōſti-
tutæ ſunt.

¶ Deficiente Hyſtoriarū narratione: ceſſat etiam narratio
de regno Bulgarorum et Sarracenorum.

¶ Rho. & Francorū | Cōſtantinopolitanorū | Añ.do

7 | ¶ Paſchalis papa corpus ſanctæ Ceciliæ vir- | 8 | 821
ginis ipſa reuelante inuenit aureis velatū in-
dumētis ſanguine ipius adhuc infuſis & ip-
ſam & corpora ſanctorū Valeriani ſponſi eius

Rho. & Francorum | Cōſtan. | An. do

et Tyburcij & Maximi/ Vrbani quoq; papę/ ī eccl'iam
a ſe eis ædificatā tranſpoſuit. Ludouicus īperator
ptitionē regni īter filios ſuos factā cōfirmat: ſacramē-
tis optimatū ſuorū. Leo īpator Gręcorū/ pimitur
in palatio ſuo: cōſpiratiōe optimatū ſuorū/ & pcipue
Michaelis domeſticorū comitis/ & ipſe Michael im-
perauit ānis nouem. Michael

8 In Turingia ceſpis longitudine pedū quīquagīta/ | 1 | 822
latitudine quatuordenū/ altitudine ſexquipedali/ ſi-
ne manibus de terra pciſus & ſubleuatus eſt: & vltra
pedes vigintiquīq; tranſlatus eſt.
In Saxonia tellus in modū aggeris limite vnius leugę intumuit.

9 Eleuatio ſancti Vrſinari cōfeſſoris/ Lobiēſis cele- | 2 | 823
brat. Drogo frater Ludouici īperatoris: fit Metē-
ſiū eps. Lotharius filius īperatoris a patre ī Ita-
liā dirigit: qui a Paſchale papa cōſecratus/ coronā
regni & īperatoris atq; Auguſti nomē accepit.
Rhomę quidā nobiliū pimūtur/ pro eo quod pniores eſſe iuſto vi-
derētur: ad fidelitatē Lotharij īpatoris. Quod crimē cū etiā ī
ipm papā Paſchalē intorqueret/ papa ſe apud īpatores excu
ſat & de hoc crimine corā populo & legatis īperatoris Rho-
mę cū magno epōrū numero ſe iureiurando expurgat.
Terręmotus factus eſt: multæ villę & domus/ cœleſti igne
cremātur. hoīes & aīalia ictu fulminū examinantur/ fruges
grādine vaſtātur: cū ipſa grandine veri lapides īmenſi pon
deris cadūt. & hęc pdigia grādinis/ hoīm mortalitas ſubſe-
quitur. In territorio Tulleſī/ villa cōmerciaco puella duo-
dēnis poſt ſacrā cōlonē ī paſcha a ſacerdotē ſuſceptā: primū
p decē menſes pane/ deinde ōni cibo & potu per triēniū ab-
ſtinuit. & poſt: ad cōmunē hoīm vitā rediit. Eugeni9. pp.

10 Eugenius Rhomanæ eccleſiæ 97: pręſidet. | 3 | 824
Corpora ſanctorū Seueri Rauēnatis epi/ & vxoris
eius Vincentiæ/ & filiæ Innocentiæ: ab Ortigario
epo Magūtiā trāſlata ſunt. In Gallia ante ſolſti-
tiū eſtiuale aere in tēpeſtatē repente cōuerſo: ingens
fragmentū glaciei cū grandine cecidit. cuius longi-
tudo pedes quindecim/ latitudo ſex/ groſſitudo duos

Añ.do	Rho.Francorũ		Conſtantino.
		pedes habebat. ¶ Legati Michaelis iperatoris inter	
		cetera munera detulerũt Ludouico iperatori libros	
		Dionyſij Ariopagitę ab ipſo cõſcriptos de Hierar=	
		chia/id eſt ſacro principatu/petẽte ipo Ludouico de	
		Gręco in Latinũ tranſlatos. Qui libri Pariſius i ipo	
		ſacri martyris feſto miſſi cũ gaudio ſuſcepti ſunt. Q đ	
		gaudium virtus ſancti martyris auxit decẽ & nouẽ	
		egrotis in ipa nocte ibi ſanatis. ¶ Vualchãdus Leo=	
		dieſis eps/ corpus ſancti Hucberti trãſfert a Leodio	
		ad Andagiũ monaſteriũ. ¶ Rabban9 ſophiſta/& ſui	
		tẽporis poetarũ nulli ſecũdus: fit abbas Fuldenſis.	
		Qui multa de ſcripturis ſctis diſſeruit: qui etiã librũ	
		de laude ſanctæ Crucis figurarũ varietate diſtinctũ	
		difficili & mirãdo poemate cõpoſuit. & Sergio papę	
		ſancto Petro offerendũ miſit.	
825	11	¶ Harioldus rex Danorũ cũ vxore & filijs & ſua Da	4
		norũ parte Magũtiæ baptizat: & ab iperatore mune=	
		ribus & pte Friſię in beneficiũ ſibi data honoratur.	
		¶ Hilduinus abbas ſancti Dionyſij ſacriq; palatij archica=	
		pellanus Rhomã mittens: a papa Eugenio ſancti Sebaſtiani	
		corpus accepit/& Sueſſionis in baſilica ſancti Medardi col=	
		locauit. vbi dũ adhuc inhumatũ in loco in quo allatũ eſt ia=	
		ceret tanta ſignorũ & virtutũ gratia in noie eiuſdẽ martyris	
		enituit/ vt a nullo mortaliũ vel enumerari vel enarrari poſ=	
		ſint. Quorũ quędã tanti ſtuporis eſſe dicũtur: vt hu=	
		manã fidẽ excedãt niſi certũ eſſet deũ pro quo idem	
		martyr paſſus eſt: omnia facere poſſe.	
826	12	¶ Corpa Marcellini & Petri martyrũ de Rhõa ſubla	5
		ta: & Franciã trãſlata/multis ſignis clarificata ſunt.	
		¶ Corpus etiã ſancti Gregorij papę ad vrbẽ Sueſſio	
		nis tranſlatũ eſſe dicitur. ¶ Valentinus pap.	
827	13	¶ Valẽtinus Rhomanę eccleſiæ 98: pſidet. quo poſt	6
Gregori9. pp.		quadragita dies põtificij defuncto: Gregorius Rho=	
		manę eccleſiæ 95: pręſidet. qui etiã quartus Leo di=	
		ctus eſt. ¶ Rabbanus abbas/tractatus i libro Sapiẽ=	
		tiæ & Eccleſiaſtico: ad Otgariũ archiepm edit.	
		¶ Amalarius librũ de officijs eccleſiaſticis ad ipera=	
		torẽ Ludouicũ ſcribit. ¶ Angelonius etiã ad eundẽ i	

Rho.& Fracorum		Conſtan.	An.do
	peratorē tractatus in libros regū edit.		
	¶ Anſegiſus abbas Lobiēſis edicta iperatoris Caroli		
	magni & Ludouici filij eius ad eccleſiaſticā legē p=		
	tinētia: in duobus libris digeſſit. Idē edicta eorūdē ad		
	mūdanā legē ptinētia: in duob9 æque libellis digeſſit.		
14	¶ Italicus Ludouici imperatoris exercitus claſſe in	7	828
	Africā trāſuectus: cōſerto prelio magnā Afrorū ſtra=		
	gem fecit. ¶ In Vaſconia annona de cœlo pluit fru=		
	mēto ſimilis: ſed grana breuiora habēs.		
	¶ Corpora ſanctorū Valentini & Geneſij: in Angiā		
	monaſteriū tranſlata ſunt.		
15	¶ Cōtra Ludouicū iperatorē/ cōmotio & ſimultas fi=	8	829
	liorū eius & optimatum exoritur.		
	¶ Hoc āno qui eſt ānus ab initio mundi/ quadrimil		
	leſimus ſextingēteſimus octuageſimus octauus: fini=		
	tur nou9 ānus magnus ab initio mundi qui eſt āno=		
	rū quingentorum trigintaduorum.		
16	¶ Apud Cōſtātinopolim Theophilus iperat ānis 15.	9	830
	¶ Gregorius papa dolens crebris Sarracenorū icur=		
	ſionibus vexari/ & vaſtari ſuburbiū Rhomanę vrbis		
	circa ecclīam Petri apoſtolorū principis. Intēdit illic		
	vrbē nouā ædificare: ad quod cōſilio & auxilio ipe=		
	ratorū animat9: nouam fabricā cœpit.	Theophilus	
17	¶ Sarraceni Siciliā incurſātes/ etiā Lypparim inſulā	1	831
	deuaſtāt: vbi corpus Bartholomei apl̄i quieſcebat.		
	quod olim loculo plūbeo inlectū & in mare merſū a		
	paganis nō ferētibus illud ,ppter nimiā ſignorū cla=		
	ritatē/ ab oibus venerari: ab India vſq; ad hāc inſulā		
	vltra delatū fuerat. Cuius oſſa modo a Sarracenis		
	huc illucq; diſperſa/ & a quodā monacho ipſo reue=		
	lante collecta: Beneuentū tranſferuntur.		
	¶ Ludouicus iperator aduerſantes ſibi quoſdam ex=		
	auctorauit/ alios exiliauit/ alios bonis priuauit: ac p		
	hoc filios & optiates ſuos magis cōtra ſe exacerbauit.		
18	¶ Gregorius papa in Galliam veniens/ contra im=	2	832
	peratorem cum filijs agebat.		
	¶ Imperator vxorem ſuam Iudich/ quaſi cauſam		
	malorum abdicauit.		

Añ.dñi	Rho.& Francorum		Conſtātino.
833	19	¶ Ludouicus iperator a ſuis deſertus ac ꝓditus & in	3
		poteſtatē filiorū redactus: epōrū iudicio arma depo=	
		ſuit/ & ad agendā pœnitentiā incullſus eſt.	
		¶ Sol & luna per ecclypſim deficiunt.	
834	20	¶ Ludouicus iperator relaxatur/ arma & imperiū &	4
		vxorē accipit ac filiū Lothariū ī Italiā redire coegit.	
835	21	¶ Monēte Gregorio papa & oībus epīs aſſentiētib9	5
	Ludouicus iperator ſtatuit vt in Gallia & Germania feſtiui=		
	tas oīm ſanctorū in calēdis Nouēbris celebraretur quā Rho		
	mani ex inſtituto Bonifacij papę celebrāt ¶ Hoc tpe reli=		
	quię Viti martyris a Pariſius ad Corbeiā Saxonię transferū		
	tur. vnde ipſi Frāci teſtati ſunt: ꝙ ab illo tpe gloria Frācorū		
		ad Saxones tranſlata ſit.	
		¶ Ebdo Remorū archiepūs deponitur/ alijq; multi	
		qui cū eo in delectionē Ludouici iperatoris cōſpira=	
		uerāt: damnātur & exiliantur.	
836	22	¶ Gregorius papa cōſumatā nouę vrbis fabricā ſol=	6
		lēniter dedicauit: eamq; vrbē Leonianā appellauit.	
		vel a Leone tertio huius nois papa/ qui huius opis	
		fundamenra olim geſſerat: vel a ſeipſo/ quia & ipſe	
		Leo quartus dictus eſt.	
837	23	¶ Normāni Gallias grauiter infeſtant/ Doreſtatum	7
		vaſtant/ Andouerpū opidū & Vuitlā emporiū ſitum	
		iuxta oſtiū Moſæ icēdūt: a Friſonib9 tributū accipiūt.	
		¶ Sarracenis ad depdandū vſq; ad portū Rhōanū	
		veniētibus: Rhōani iſtātia Leonis papę auxiliātib9 ſibi etiā	
		Neapolitanis eos bello excipiūt/ & coopante diuinitus ſibi	
		graui turbine vētorū vſq; ad iternitionē pene victos delent.	
838	24	¶ Cometes in ſigno Librę apparet.	8
	¶ Normāni Vualchaum inſulā vaſtant: & tributū exigunt.		
839	25	¶ Ludouic9 iperator filio ſuo Lothario ſub fide ad	9
		ſe veniēti recōſiliatur: eiq; dignitatē iperij & regni	
		tribuit coronā. ¶ Cometes in ſigno Arietis apparet:	
		& per aliquot dies plurimi inſtar ſtellarū igniculi per	
		cœlum diſcurrere videntur.	
840	26	¶ Ludouicus iperator moritur: & Lotharius ſolus i=	10
	Lothari9	periū vſurpās/ imperat ānis 15.	
841	1	¶ Carolus & Ludouicus filij iperatoris/ dolentes ſe	11

Rhōa. & Francorū		Conſtantino.	Añ. do
	a fratre ſuo Lothario debita regni parte priuari: cō- tra eum inſurgere parant.		
2	ℂ Cometes in ſigno Aquarij apparuit.	12	842
	ℂ Tribus fratribus de regni ptitiōe diſcordātibus/cō ſeritur inter eos pugna in pago Antiſſiodorēſi apud villā Fontanedū: & tanta cędes vtriq; facta eſt/vt nulla ętas meminerit tantā ſtragē hoim fuiſſe factā in gēte Francoꝝ. & ita eorū vires ibi attenuatę ſunt: vt iā nec ſuos termios ab externis tueri poſſent. victoria tamē Carolo & Ludouico prouenit.		
3	ℂ Fratribus nondū de bello deſiſtētibus/cōſilio optimatū tādē de pace agitur: & de parte ſingulorū 40 primorū accipiūtur. qui in vnū couenietes regnum æqualiter diuiderēt: & ita pax ī ānū ſequētē induciaꝛ.	13	843
	ℂ Ludouicus interim pgens in Saxoniā validiſſimā libertorū cōſpiratione dños ſuos opprimere volētiū fortiter cōpeſcuit: actoribus factionis capitali ſentētia dānatis.		
	ℂ His temporibus floruit Theodulphus abbas Floriacenſis/poſtmodum epiſcopus Aurelianenſis/de quo refertur ꝙ illos verſus quos in die palmarū ſingulis ānis eccl'iæ Galliarū decātare in vſu habēt: ipſe cōpoſuerit. id eſt Gloria laus & honor. Quos cū ipſe Ludouico iperatore ſecus domū in qua exul detinebatur apud Andegauū tranſeunte/decantaret: audiens imperator & miſertus illius/iuſſit eū abſolui.		
		ℂ Sergius papa.	
4	ℂ Sergius Rhomanæ eccleſiæ centeſimus: prę ſidet. Ad cuius electionē cōfirmandā/ Ludouicus filius iperatoris Lotharij a patre miſſus: ab eodē papa in regē Longobardorū vnctus eſt.	14	844
	ℂ Mauri Beneuentum occupant.		
	ℂ Deſcripto in tres ptes regno fratres ad vrbē Galliæ Virdunū couenlūt & inter ſe pacificātur. Et datis & acceptis inuicē ſacramētis/quiſq; ad deſcriptas ſibi partes regni tuendas reuertuntur. Carolus accepit occidentalia regna a Britannico occeano		

Rhõa.	Francorum		Conſtantino.	Añ. do
		vſq; ad Moſam fluuiũ: in qua parte ex tunc		
		& modo nomen Franciæ remanſit. Ludoui=		
		co orientalia regna ceſſerunt: omnis ſcilicet		
		Germania vſq; ad Rheni fluenta & aliquæ		
		trans Rhenũ ciuitates/cum adiacẽtibus pa=		
		gis propter vini copiã. Lotharius qui maior		
		natu erat & imperator appellabatur/omnia		
		Italiæ regna tenuit cum ipſa Rhoma: necnõ		
		& prouinciã & mediam partem Franciæ in=		
		ter Scaldum & Rhenũ/quæ mutato nomine		
		ab eo denominatur Lotharingia. Poſt factã		
		ergo diuiſionem/Carolus regnat in Francia		
		annis 34. Ludouicus frater eius: in Germa=		
	Carolus	nia annis 33.		
5	1	Ludouicus rex Germaniæ Abroditos a ſe	15	845
		deficere molientes/ bello perdomuit: occi=		
		ſo rege eorum/eorumq; terram & populum		
		ſibi diuinitus ſubiugatũ/per duces ordinauit.		
		Apud Conſtantinopolim Michael & Theo=		
		dora imperant annis vndecim.	Michael & Theodora.	
6	2	¶Normãni regnum Caroli grauiter infeſtãt:	1	846
		& vſq; Pariſius nauigio veniũt: cum Friſoni=		
		bus tribus prelijs confligunt: in primo victi/		
		in duobus victores exiſtunt.		
		¶Ludouicus quatuordecim duces Boema=		
		norũ cum ſuis baptizari fecit.		
		¶Carolus cũ Britonibus infœliciter pugnat.		
¶Leo papa.				
7	3	¶Leo quitus Rhomanę eccleſię centeſimuſ=	2	847
		prim⁹: pręſidet. Hic decreuit vt dum miſſarũ		
		ſacra ſollemnia celebrantur: nullus ex laicis		
		in preſbyterio ſtare vel ſedere vel ingredi prę=		
		ſumat/niſi tantum ſacra plebs quæ ad mini=		
		ſtrationẽ ſacri officij conſtituta eſt. Decreuit		
		etiam vt octauę aſſumptionis ſanctę marię:		
		in eccleſia Rhomana celebrarẽtur quod ante nõ fiebat.		

Rhõa.	Francorum		Conſtantino.	An. do
8	4	¶ Rabbanus abbas Fuldenſis ordinatus Magūtiæ archiepiſcopus: celebrata ſynodo Maguntiæ iuſſu Ludouici regis/ multa eccleſiæ vtilia decreuit.	3	848
		¶ Quędā pſeudo ꝓphetiſſa dicēs inſtare diē iudicij: Maguntiā ſollicitabat. Ita vt etiā aliquos ſacri ordinis ad ſe inclinaret: quæ ab archiepo correpta: cōfeſſa eſt ſe per ſuggeſtionē cuiuſdā p̄ſbyteri queſtus cauſa hoc feciſſe.		
9	5	¶ Godeſcalcus hęreticus a Rabbano archiepo rationabiliter vt multis viſum eſt cōuincitur: ſed tamen in ſuo perſeuerat errore.	4	849
		¶ Sancta Helena imperatrix a ſuo filio Cōſtātino magno/ primo hui9 nois īperatore Rhomæ ī eccłia ſanctorū Marcellini & Petri martyrū/ in Mauſoleo purpureo ſepulta/ ad Franciā a Theogiſo monacho transfert. & in dyoceſi Remēſi magna Frācorū veneratiōe excolit.		
10	6	¶ Frāci a Boemanis graui p̄lio vincūtur: cui bello ſpūs malignus ſe p̄fuiſſe p os Arrepticij publice ꝓteſtatus eſt. & per ſe & per ſuos ſocios/ ſpūs ſcilicet ſupbiæ & diſcordiæ egiſſe: vt Franci terga verterent.	5	850
11	7	¶ Reliquiæ ſcti Hermetis martyris p Lothariū īpatorē in Gallias mittūtur: & apud Indā monaſteriū honorifice condūtur.	6	851
		¶ Fames valida Germaniā attriuit: vt etiā pater filiū ſuū deuorare voluerit. quo tēpore Rabbanus archieps multā beniuolētiā paupib9 exhibuit.		
12	8	¶ Carolus rex Francorū/ filios fratris ſui Pipini regis: Pipinū & Carolū regnū inquietantes capit. & in monachū attonſos/ in monaſteriū trudit.	7	852
13	9	¶ Normāni p mare Britānicū oſtia Ligeris ingreſſi: vrbē Nānetū inuadūt. ep̄m ſabbato ſancto paſchę baptiſmū celebrantē trucidāt: clerū & populū perimunt. inde Andegauis/ deinde Turonis aucupant: & vt tempeſtas	8	853

Rhōa.	Francorū		Conſtan.	An. do
		omnia diruunt: templum etiã ſancti Marti-		
		ni incendunt.		
		¶ Ioānes papa Anglicus.		
14	10	¶ Fama eſt hunc Ioannē fœminam fuiſſe:&	9	854
		vni ſoli familiari tantum cognitam: qui eã		
		complexus eſt/ et grauis facta peperit/ papa		
		exiſtens. quare eam inter pontifices non nu		
		merant quidam: ideo nomini numerum nō		
		facit.		
		¶ Hincimarus Remorum archiepiſcopus in		
		Francia claret: qui vitam ſancti Remigij		
		ſcripſit.		
¶ Benedictus papa.				
		¶ Benedictus Rhomanæ eccleſiæ centeſi-		
		mus ſecundus: præſidet. Hoc conſpiratione		
		malignorum depoſito: Anaſtaſius præſula-		
		tum inuadit. Sed Anaſtaſio a legatis impe-		
		ratoris Lotharij delecto/ & in carcerem tru		
		ſo: Benedictus honorifice relocatur.		
		¶ Normāni qui per viginti annos Franciam		
		nimis attriuerant: in patriam ſuam reuerſi		
		inteſtino inter ſe bello vſq; ad internitionem		
		delentur. vt de regia ſtirpe eorum/ nullus niſi		
		puer vnus remaneret.		
15	11	¶ Terremotus / aeris inſolita commotio /	10	855
		turbines/ tempeſtates/ grandines / fulmina		
		multa / multis modis incommoda homi-		
		nibus inferunt: quidam etiam homo igne		
		cœleſti conſumptus eſt / veſte illeſa ma-		
		nente.		
		¶ Lotharius imperator/ partito inter filios		
		regno; abrenunciat ſæculo. & in Prumia		
		monaſterio/ habitu monachi ſuſcepto: non		
		multo poſt dormiuit in domino.		

Rhōa.	Francorum		Cōſtan.	Ān.do
		¶ Ludouicus filius eius olim a Sergio papa		
		in regē vnctus: iperat ānis 21. Lothari9 ve=		
Ludouic9		ro frater eius/ Lotharingiā tenet.		
1	12	¶ Maginradus ęremita martyrizatur.	11	856
		¶ Rabban9 egregiæ vitæ & ſciētiæ archieps		
		obijt. ¶ Apud Cōſtātinopolim Michael ſolus		
Nicolaus. pp.		imperat ānis 13.	Michael	
2	13	¶ Nicolaus Rhomanæ eccleſiæ 103: p̄ſidet.	1	857
		Cuius ordinationē Ludouicus iperator ſua		
		præſētia roborauit. ¶ Colonię orta tēpeſtate populo		
		in baſilicā ſancti Petri cōfugiēte/ ſubito fulmen iſtar		
		ignei draconis baſilicā ſcidit ac penetrauit/ & tres ho		
		mines diuerſis quidē locis: ſed vno ictu in mortē deiecit.		
		Alios etiā ſex/ eodē ipetu ſemiuiuos reliquit.		
3	14	¶ Frāci ſup crudelitate Caroli regis ſui apud	2	858
		Ludouicū fratrē eius expoſtulāt: & cū ad re=		
		gnandū ſup ſe cōtra Carolū inuitāt. Quod		
		ille incōſulte aggreſſus: turpiť alienis exceſſit finib9.		
		¶ In prochia Magūtina/ malignus ſpūs euidēs nequitię ſuę		
		dedit inditiū. Nā primo lapides iaciēdo/ & pietes domorū		
		quaſi malleis pulſando/ inde manifeſte loquēdo/ furta etiā		
		ꝓdendo/ diſcordias inter vicinos ſeminādo/ hoīes inquieta=		
		bat. Denicꝫ animos oīm cōtra vnū hoīem cōmouit: quaſi		
		ꝓpter eius peccata/ cęti talia paterētur. cui9 fruges ī vnū co=		
		aceruatas icendit. qui vbicūcꝫ itraſſet: ſtatim domus illa ex=		
		urebatur. vt iam eis niſi in agris locus manēdi nullus eſſet.		
		Propter hoc p̄ſbyteris lętanias agentibus/ & bn̄dictā aquā		
		ſpargētibus/ iimicus lapides iaciēdo/ multis cruciatis tandē		
		aliq̄diu quieuit. Preſbyteris recedētibus inimicus flebiliter		
		vlulās: tandē preſbyterū quendā noīatim exprimēs ſe quādo		
		aqua bn̄dicta ſpargebať ſub capa illius: quaſi familiaris ſui		
		latuiſſe ꝓfeſſus eſt: accuſās eū cū filia ꝓcura=		
		toris cōcubuiſſe. Sic ꝑ triēniū iſtitit: donec ibi=		
		dem cuncta ædificia incendio cōſumeret.		
4	15	¶ Ludouicus rex Germanię plurima pręlia	3	859
		cōtra Sclauos ſtrēnue geſſit: & capto pricipe		
		eorum/ Raſtrix nomine propter violatā fidē		
		oculos ei eruere iuſſit.		

Rhōa	Francorum		Conſtantino.	Añ.do
		¶ Principibus Caroli regis inter ſe diſcordantibus/Britones deſtitutā auxilio terrā inuadētes:vſq; Pictauis oia vaſtādo veniūt. quos redeūtes rex Carolus pſequut9/ Britāniā itrat: et pugna cōſerta/Franci vincūtur/Britones in ſede eorum graſſantur.		
5	16	¶ Numeneus rex Britonū/dū inſtaret regnū Frācorū depopulari:viſum eſt ei aſſiſtere ſibi ſanctū Maurilianū Andegauēſis vrbis olim epm.a quo in capite baculo pcuſſus:iram dei morte pſenſit. ¶ Hoc tēpore Leuculfus dux Saxonū pater Ottonis ducis/auus autē Henrici regis:corpus ſācti Innocētij papę a Rhoma in Saxoniam tranſtulit.	4	860
6	17	¶ Heriſpous filius Numenei rex Britonū/Carolo regi cōfœderatur:& muneratus / eius ſe dominationi ſubdit.	5	861
7	18	¶ Lotharius rex Lotharingiæ/Vualdradam pelicē ſupducēs cōiugi ſuę Tetbergę:cōſetiētibus ſibi archiepis Guntharlo Colonienſi & Tetgaudo Treuerēſi magnā ſibi calamitatē parauit.	6	862
8	19	¶ Hucbertus abbas & dux frater Tetbergę reginę/pro repudio ſororis ſuæ cōtra Lothariū inſurgit. ¶ Gūtharius & Thetgaudus archiepi Rhomę a papa Nicolao p adulterio Lotharij regis examinati:cū & ſuis ſynodalib9 geſtis q̄ pferebāt/& ſuoꝝ ore etiā cōuicti fuiſſet:epatu & ſacris gradibus exordinati/anathematizati ſunt. eiſq; tamē laicalis cōmunio cōceſſa eſt.	7	863
9	20	¶ Excōmunicata pelice Vualdrada a legato apoſtolico/vidēs Lotharius rex etiā ſibi excōmunicationē intētari:Tetbergā vxorē ſuā recipit/ſed nō multū id pfuit.quia nō multo poſt repudiata vxore pelicē recepit:nec vltra vllo correptionis modo ab ea ſeparari potuit.	8	864
10	21	¶ Corpora ſanctorū Euſebij & Potētiani martyrū:dono Nicolai papę ad Gallias tranſlata in monaſterijs voto religioſorū ſancto Petro collatis honorifice tumulantur.	9	865

Rhõa.	Francorũ		Cõſtan.	Añ.do
		¶ Rex Bulgarorũ ad Chriſtianiſſimũ cũ ſua gente cõuerſus miſſis ad eũ a ſede apoſtolica ſacri ordinis miniſtris acceptis etiã a rege Ludouico ſubſidijs/adeo in fide ſolidatur: vt nõ multo poſt filio maiore in regnũ ordinato/ipe abrenũcians ſeculo monachus factus ſit. Sed cũ filius eius iuuenilit agẽs ad gẽtilitatis cultũ vellet redire: militiæ cingulo & cultu regio reſũpto filiũ pſecutus cœpit/& oculis eius effoſſis/eũ in carcerẽ truſit. & filio iuniore in regnũ locato/ ſacrũ habitũ recepit: & in eo vſq ad finẽ vitę pſeuerauit.		
11	22	¶ Heriſpoo a ſuis pempto/Salomon filius eiꝰ ſup Britones regnat: & Carolo cõtra ſe veniẽti cõfœderatꝰ ¶ Normãni Galliã repetẽtes Nãnetis/Andegauis/Pictauis//& Turonis termios depopulãt. Quibꝰ occurſãtes dux Aquitanie Ranulfus/& Robertus fortis Marchio/dũ ipi incaute pliãtes pimũtur: ceti a Normãnis vt oues a lupis/aceruatim ſternũtur.	10	866
12	23	¶ Sarracenis Beneuentanã regionẽ icurſantibꝰ/Ludouicus iperator viriliter occurrit. Ad cuius auxiliũ Lotharius frater eius ꝑperans/multa qdẽ plia cũ eo ſtrẽnue geſſit. Sed exercitu ſuo propter intemperiẽ aeris morbis & morſibus aranearum nimis grauato/cum multo ſuorũ diſpendio redijt.		
			Adrianꝰ.pp.	
13	24	¶ Adrianus Rhomanæ eccleſiæ 104: pſidet. ¶ Cometes maniſeſte apparet. ¶ Michael Grecorũ iperator/ſenſu diminutus adeo mente excedebat: vt familiares ſuos iuberet occidi, quos tamen ad ſe rediens/ ſibi pręſentari exigebat.	12	868
14	25	¶ Baſilius quẽ Michael iperator pauperẽ ex familia vnius abbatis ſibi aſciuerat/& cubiculariũ factũ ad tãtos honores ꝓuexerat vt alter ab iperatore appellaretur: ſępe ab iperatore per inſaniã occidi iuſſus: timens ne tali occaſione occideretur: elegit magis ipſe imperatorem interficere q̃ ab eo interfici. & ĩperauit annis decem & ſeptem.	13	869

Rhōa.	Francorum		Cōſtan.	Añ.do
		¶ Corpus ſancti Mauri qui fuit diſcipulus ſancti Benedicti		
		aſportatū a Glātifolio in Burgūdiā ꝓpter timorē Normāno		
		rū trāſfertur ad Foſſatēſe cenobiū: quod cōſtruxit ſāctus Ba=		
		bolenus ſancti Colūbani diſcipulus.	Baſilius	
15	26	¶ Lothari9 rex Rhomā ad Adrianū papā ſe	1	870
		excuſatū vadit. A quo dū ꝓ cōprobatione ino		
		cētie ſuæ ad examinationē corpis & ſanguis		
		dñi/tam ipſe q̄ optimates regni iuſtati fuiſſet:		
		& ipe & oēs qui corpus dñi nři cū eo temere accipe		
		p̄ſumpſerūt/infra ipm annū perierūt. ipſo ſtatim in		
		redeundo Placentiæ defuncto.		
16	27	¶ Coloniæ celebrata ſynodo ad dedicationē	2	871
		eccleſię a tribus Lotharingiæ Metropolitis:		
		Liutperto Maguntino/Bertulfo Treuerenſi/Vuille		
		berto Colonieſi cū ab eis maior eccřia quę eſt ſancti		
		Petri deberet dedicari: p̄cedēte nocte auditę ſunt vo		
		ces malignorū ſpirituū/inter ſe dolentiū & cōquerē		
		tiū ſe a poſſeſſis diu ſedibus debere expelli.		
		¶ Carolus rex Francorū/defuncto fratruele ſuo Lothario/		
		dū Lotharingiā ſolus vſurpare nititur: per moderātiā & in=		
		duſtriā Ludouici fratris ſui Germanorū regis/ad hoc attra=		
		ctus eſt: vt ęqualiter inter ſe regnū fratruelis diuiderent.		
		¶ Ab exercitu Ludouici Germanici/vario e=		
		uentu varia bella cōtra Sclauos geruntur.		
17	28	¶ Carolū regē Francorū domeſtica calami=	3	872
		tas ī filijs ſuis afflixit. ¶ Siquidē Carlomānū		
		in clericatu vſq; ad dyaconatus officiū ꝓue=		
		ctū/ipſe pater cœpit & excęcauit. ꝓ eo ꝙ ad apoſtaſiā con=		
		uerſus/& oī genere nocendi regnū ꝑturbans: alter quidam		
		Iulianus effectus erat. ¶ Porro alter filius eius Carolus dū		
		icōſulte voluiſſet expetiri/exptā cuiuſdā Albuini militis for		
		titudinē/& ſolus ſoli cōgreſſus fuiſſet: ab eodē Albuino igno		
		rante quis eſſet peremptus eſt. ¶ Baſilius iperator Gręcorū		
		inter cetera munera mittit Ludouico regi Ger=		
		manorū/criſtallū mirę magnitudinis/mire		
Ioānes papa.		auro gēmiſq; ornatū: cū ꝑte nō modica ſanctę crucis.		
18	29	¶ Ioānes Rhomanæ eccleſiæ 105: pręſidet.	4	873
		Ad hunc Ioānes Rhomanę eccleſiæ dyacon9		

Rhōa.	Francorum		Cōſtan.	Ān.do
		vitā primi Gregorij papę ſcribit in quatuor libellis laudabili		
		ter ęditā. ¶ Adalgiſus dux Beneuētanorū a Gręcis ſeductus/		
		contra Ludouicū iperatorē rebellat:& multas Italiæ vrbes		
		ab eo deſciſcere facit. Cui iperator viriliter repugnās: Bene-		
		uentū & Capuā capit. Sed dolis Adalgiſi pſuaſus/ exercitū		
		dimittere/ita ab eo eſt circūuentus: vt nō poſſet euadere niſi		
		turpi fœdere facto cōpulſus: iuraſſet Adalgiſo ſe nūq̄ in vita		
		ſua Bñuēti fines intraturū. Ob hoc Adalgiſus a ſenatu Rhōano reus		
		maieſtatis & hoſtis publicus adiudicatus:& bello contra ſe		
		decreto in Corſicā fugit. ¶ Carolus iunior Ludouici Germa		
		norū regis filius/a dęmonio grauiter in p̄ſentia patris & op-		
		timatū eius vexatur:& in ip̄a vexatione/cōfi		
		tetur hoc ſibi ideo contigiſſe: quia contra pa-		
		trem ſuū cōſpirationē facere moliebatur		
19	30	¶ In Italia/ Brixæ tribus diebus & tribus no	5	874
		ctibus ſanguis de cœlo pluiſſe narratur.		
		¶ Normāni a regno Ludouici Germanorū		
		regis tributū exigētes/ab exercitu eius gra-		
		uiter cęſi vincūtur.		
		¶ Locuſtæ Galliā depopulantur inumerabiles: cęteris locu-		
		ſtis maiores. ſena alarū regimina/ſex pedes/duos dentes la		
		pide duriores habētes/ vt caſtrorū acies turmati volantes/		
		duces cū paucis itinere vnius diei mittētes ad metenda lo-		
		ca venturę multitudini: circa horā nonā ad locū pręuiſum		
		venietes/ ibiq; ſolis ortū expectantes/per ſpaciū vnius diei		
		aerē velabāt: ip̄m ſolis radiū obnubilātes. ore lato/extenſo		
		inteſtino/oīa viridia in herbis & arboribus vaſtabāt. ſpaciū		
		diurni itineris quatuor aut quiq; milibus extendentes. Hoc		
		miſerabili ſpectaculo vſq; ad mare Britānicū puenietes tan-		
		dē flatu vētorū in pfūdū maris dimerſæ ſunt ſed eſtu occea-		
		ni ad littus releстæ ex putredie ſua aere corrupto multos pe		
		rire fecerūt. Secuta fames valida/multos cōſūpſit in-		
		edia: vt pene tertia pars hoīm cōſūpta ſit.		
20	31	¶ Hiems ſolito aſperior & plixior: nix & gelu	6	875
		a calēdis Nouēbris vſq; ad vernale eqnoctiū.		
		¶ Ludouico regi Germanorū appuit i ſōnis		
		genitor ſu9 olim iperator/adiurās eū p nomē		
		ſanctæ trinitatis vt eum eriperet a tormentis		

Rhõa. Francorũ Conſtantino. Añ.d[o]

quibus detinebatur : vt tandẽ æternã requiẽ
habere mereretur. Ob hoc ad diuerſa mona-
ſteria elemoſinis deſtinatis obnixe filius ſuc-
currebat patri. vnde daẽ intelligi ꝙ licet idẽ
ĩperator multa deo & hoĩbus placita feciſſet: plura
tamẽ cõtraria in regno ſuo fieri cõſenſit. in quibus grauiora
videbãtur ꝙ hęreſi Nicolaitarũ nõ reſtitit: & monita Ga-
brielis archangeli duodeci capl'is cõphenſa quę Emarchus
ei legenda & obſeruãda obtulit/ſeruare nõ ſtuduit.
¶ Normãni vrbẽ Andegauis quaſi in ea habitaturi/cũ ſuis
oĩbus occupãt. Ad quã oppugnandã/Carolus aſcito Salo-
mone Britonũ rege multis diebus eã obſedit. Sed cũ Nor-
mãni ad deſperationẽ adducti fuiſſent: rex multo exercitu/
pecunia ab eis accepta/egreſſum eis ãnuit:
eiſq; hoc pacto peiora faciendi locũ dedit.

21 32 ¶ Cometes ſolito rutilantior appuit. ¶ Subi- 7 876
ta & nimia aquarũ inũdatio facta eſt ĩ Iunio:
ita vt ĩ Saxonia villa quędã longe a torren-
tibus & fluminib9 remota ĩ momẽto cũ hoi-
bus/& beſtijs/& arboribus/& ædificijs/cũ ec-
cleſia & altari/penitus abſorpta ſit. vt nullũ habitationis re-
manſerit veſtigiũ. ¶ Ludouicus ĩperator in Italia moritur:
& patruus ſuus Carolus rex Frãcorũ Rhomã pgit. & Ioan-
ne papa & Rhomanis per munera ſibi conſiliatis/ ĩperator
creatur: et ĩperat annis duobus. Sed ei ſtatim a Ludouico
fratre ſuo bellũ paratur: ꝙ ſe incõſulto ſolus ĩperiũ fratruelis
vſurpauerit. ¶ Britones rege ſuo Salomone mortuo pro cõ-
tentiõe regnãdi inteſtino iter ſe bello collidũtur: ſicq; inuiti
ceſſant a Gallię exterminio. ¶ Carolus ĩperator poſt adeptũ
ĩperiũ vltra ſe elatus/cõſuetudines Frãcorũ vilipẽdẽs Græ-
cas gl'ias & ĩſolitos habit9 affectabat. & talari Dalmatica ĩ-
dutus & deſup balteo accictus pẽdẽte vſq; ad pedes/capite
vero inuoluto velamine ſerico & dyademate ſupimpoſito
pcedebat. Et cũ eſſet lepore timidior & hoſtes fugere quã
fugare paratior: fratrẽ ſuum Ludouicũ laceſſebat/minatus
tantas copias ſe conducturũ. vt ab equis flu-
mine exhauſto ĩpe per aridum alueum Ger-
maniæ regnum intraret.

Rhōa.	Francorū		Conſtan.	Añ. do
Carolus caluus				
1	33	¶ Hēricus monachus vitā Germani Antiſſiodorenſis heroico metro in ſex libellis luculēter exaratā, Carolo īperatori obtulit.	8	877
		¶ Ludouicus regnās in Germania moritur: relinques tres filios ſuos hȩredes, Ludouicū iuniorē, & Carolū, qui nō multo poſt īpauit, Carlemānū patrē Arnulfi īperatoris.		
		¶ Carolus īperator de morte fratris ſui gauiſus, iuſtitiā quā cōtra fratrē cōceperat, contra filios fratris ꝑficere paratus, cū quinquaginta & eo amplius hoīm milib9 regnū eorū aggreſſus Coloniā vſq; venit: filijs Ludouici alias occupatis. Ludouicus iunior legatione ad patruū miſſa: rogabat ea quȩ pacis ſunt. Quod cū ipetrare non poſſet eū viriliter bello excepit: eūq; victū cū nimio exercitus damno & multo dedecore fugere compulit.		
		¶ Ingruēte in Germania pecorū peſtilentia: dū canes vndiq; collecti cadaueribus incūberent, ita diſparuerūt: vt nec viui nec mortui reperirentur.		
2	34	¶ Carolus īperator Rhomā ſecundo ꝓfectus: Boſoni Germano vxoris ſuȩ neptē ſuā filiam Ludouici imperatoris vxorē dedit, & data ei prouincia in regē eū coronauit vt etiā regibus īperare videret. Qui audiēs fratrueles ſuos Carlomānū & Carolū cōtra ſe exercitū adducere: pauore ſolutus reditū parat. & inter redeundū a quodā Sedechia iudȩo male potionatus Mantuæ moritur. Filius ei9 Ludouicus cognomēto Balbus ſecūdus poſt diuiſionē regnat ī Frācia ānis duob9. Iunior vero Carolus fili9 Ludouici Germanorū regis, imperiū adeptus eſt ānitētibus ſibi quibuſdā nobiliū Rhomanorū: Ioāne autē papa ſatagēte īperiū tranſferre ad Ludouicum balbum filium recens defuncti Caroli imperatoris.	9	878
Carolus	Ludouicus balbus			
1	1	¶ Ioānes papa iniuriatus a Rhomanis: ita vt etiam in cuſtodia teneretur pro eo ꝙ Carolo nō fauebat in Franciā veniens cum rege Ludouico balbo pene annū moratus eſt.	10	879

Rhōa.	Francorū		Conſtantino.	Añ.do
		❡ Normānorū pluſq̄ quinq; milia a Frācis in Gallia cęſaſūt.		
		❡ Hoc tēpore clarebat Milo monachus ſancti Amandi: qui		
		vitā ſancti Amandi metrice cōpoſuit & librū de ſobrietate		
		ad Carolū Caluū ſcripſit. Sub hoc Milone adoleſcebat etiā		
		nepos eius Hubaldus: qui in ſeptē liberaliū artiū peritia cla		
		rus/egregie p̄ter cęt'a in Muſica claruit: & de multis ſctis		
		cātus dulci & regulari modulatiōe cōpoſuit.		
2	2	❡ Sol hora diei nona ita obſcurat⁹ eſt/vt ſtel	11	880
		lę in cœlo apperēt ❡ Rex Frācorū Ludouic⁹		
		Balbus moritur: vxorē ſuā ex ſe grauidā relinquens.		
		De regno eius Frācis varie ſentiētibus: alijs illud filij Ludo=		
		uici Balbi ex cōcubina deberi iudicātibus/alijs Boſoni pro=		
		uinciæ regulo ad illud iniuſte inuadendū aſſentiētibus/alijs		
		vero illud regno Germaniæ reſociare volentibus / naſcitur		
		interim ex legitima vxore Ludouici Balbi filius: qui ex no=		
		mine aui Carolus nōiatus eſt. Filij tamē Ludouici Balbi ex		
		cōcubina/Ludouicus & Carlomānus dicti: interim regnū		
		Frācorū inter ſe diuidētes/regnāt ānis quiq;:		
		& Boſonē ſemper perſecuti ſunt.		
		❡ In ſilua Franciæ Carbonaria/pluſq̄ nouē		
		milia Normānorū a Francis cędūtur.		
	Ludouicus et Carlomanus			
3	1	❡ Carolus iperator fratre ſuo Carlomāno de=	12	881
		functo/& nō multo poſt Ludouico altero fra		
		tre ſuo imatura morte p̄uento: poſt claras de		
		iimicis victorias/regnū Germanię obtinuit.		
4	2	❡ Carolus Rhomæ a papa Ioāne i iperatorē	13	882
		benedicitur. ❡ Normāni adiūctis ſibi Danis		
		Franciā & Lotharingiā p̄uagātes/Ambianis/Attre		
		batis Corbeiā/Cameracū/Taruēnā/fines Morinorū/Mena		
		piorum/Brachatenſiū/oēmq; circa Scaldum fluuium terrā.		
		monaſteria ſctōrū Vualarici & Richarij ferro & igni deua=		
		ſtāt. Inde Vual fluuiū igreſſi: totā Batuā/palatiū etiā Neo=		
		magi icendūt. ❡ Eodē āno Godefridus & Sigefridus reges Normā=		
		norū/ cū ineſtimabili multitudie iuxta Moſam i loco Haſlō		
		cōſedentes: Leodiū/Traiectū/Tungris/Coloniā/ Agripinā		
		Hūnam/cū adiacētibus caſtellis cōburūt. Aquis in palatio		
		equos ſtabulātes: opidū & palatiū incendūt. p̄terea monaſte		

Rhõa.	Francorũ		Cõſtantino.	Ãn.do
		riũ Stabulaus/Malmũdariũ/Indã/Prumiã.		
		ſacri ordinis in vtroq; ſexu miniſtri vbi pote=		
		rant oportunius latebant:& ſanctorũ corpo=		
		ra & pignora locis tutioribus abſcõdebãt.		
		Ad hęc mala Hug filꝰ Lotharij ex Vualdra=		
		da pelice in Lotharingia & Boſo ſupraſcrip=		
		tis:in Burgũdia tyrãnizabant.		
5	3	¶ Normãni vrbẽ Treuerim incẽdũt & Metis	14	883
		vſq; pueniũt:ibiq; cõſerto pręlio Chriſtianos		
		vincunt. In hoc pręlio Gualo Metenſiũ epi=		
		ſcopus cęſus eſt.		
6	4	¶ Carolus iperator & Gallis & Germanis ad	15	884
		auxiliãdũ regno euocatis/Normãnos obſidet.		
		Cũ quo Godefridus rex facto fœdere vt ſibi		
		Friſia prouincia & Giſla filia Lotharij regis		
		vxor daretur:baptizatus eſt & ab iperatore		
		de ſacro fonte ſuſceptus. Sigefrido quoq; re=		
		ge nimis munerato/eos a regno ſuo recede=		
		re fecit. Qui mox Frãciã repetẽtes/poſt mul=		
		tas incurſiones a Carlomãno rege Francorũ		
		duodecĩ milia argẽti probati pro tributo exi		
		gunt:& ſic in duodecĩ ãnis pacẽ promittẽtes		
		mare repetunt.		
		¶ Hoc tẽpore Radulphus quidã corpus ſan=		
		cti Calixti papę & martyris a Rhomana vrbe		
		in Franciã trãſtulit:qui Calixtus ieiuniũ qua=		
		tuor tẽporum celebrari inſtituit.		
7	5	¶ Carlomãno rege Francorũ mortuo/cuius	16	885
		frater Ludouicus iam priori anno obierat.		
		Normãni Franciã repetũt:dicẽtes ſe cũ rege		
		Frãcorũ tantũ nõ cũ Francis pacis pepigiſſe		
		pactũ. Hinc cõpulſi Franci Carolũ iperatorẽ		
		ad auxiliandũ ſibi inuitantes: Franciã ei ſu=		
		bijciũt. Qui cõtra Normãnos apud Loua=		
		niũ caſtra metatos/ſemel & bis exercitũ mi=		
		ſit:ſed nichil dignũ fecit. Regnauit ergo Ca=		
		rolus etiam in Francia annis quinq;.		

Rhōa	Francorū		Constantino.	Añ.do
		¶ Hyncimarus Remorū archiepus obijt.		
	Carolus			¶ Marinus papa.
8	1	¶ Marinus Rhomanæ eccleſiæ 106 prꝫſidet.	17	886
		¶ Hug filius Lotharij regis/ex Vualdrada		
		pelice paternū Lotharingiæ regnū rebellādo		
		aſſequi ſperās/Godefrido Normānorū cui ſo=		
		ror ſua Gila nupſerat medietate affectati regni ꝑmiſſa pſua=		
		det vt ab iperatore imperiales fiſcos ad libitū ſuū ſibi addi		
		peteret. per hoc vtriq; iperatorē circūuenire putās/ſi daret:		
		Normāni hoſtes regni in viſcerib9 regni imitterētur. Si ne=		
		garet: iuſtā rebellādi cauſā habere videret. Ad hoc tractā=		
		dum iuſſu iperatoris Henrico duce & Godefrido in Batuā		
		ex cōdicto cōuenietibus inter agendū Godefridus cum ſuis		
		pimitur. Nec multo poſt etiā Hug ab Henrico excęcatur: &		
		nouiſſime in monachū Prumię attondet. Apud Cōſtātino=		
		polim Baſilio iperatore mortuo/ Leo filius		
		eius iperat ānis 18.	Leo	
9	2	¶ Normāni a Louanio exeūtes/ Pariſius ob=	1	887
		ſident. Cōtra quos Hēricus dux exercitū du=		
		cēs dū incaute equitat: in foueā quā Normā		
		ni factā quiſquilijs operuerāt lapſus trucidat.		
		¶ Hug dux & abbas mirę poteſtatis & prudētię morit.		
¶ Agapitus papa.				
10	3	¶ Agapitus Rhomanę eccl'e 107: prꝫſidet.	2	888
		Hic in aliquibus libris nō ānumeratur.		
		¶ Carolus iperator cū Normānos nequiret		
		expellere: tādē facto fœdere cōceſſit eis regio		
		nes quę erāt vltra Sequanā/quarū incolę cō=		
		tra ſe rebellabāt. quę pars Francię/a Normā=		
Adrianus. pp.		nis Normānia appellata eſt.		
11	4	¶ Adrianus Rhomanę eccl'ię 108: prꝫſidet.	3	889
		¶ Carolus imperator zelatus vxorē ſuā ꝓ eo		
		ꝙ plus iuſto familiariter ageret cū Luituual=		
		do Vercellēſi epo: ꝑteſtat in cōcione ſe nunq̄		
		cū ea coiſſe. Illa vero ſe virginē eſſe gloriata:		
		accepto repudio monaſteriū petijt.		
12	5	¶ Carolus iperator corpe & animo deficiēs/	4	890

Rhōa.	Francorum		Conſtantino.	Añ.do
		ab optimatibus regni repudiatᷣ:& Arnulphus		
		filius Carlomāni regis fratruelis ei9/in regnū		
		ſublimatur:& regnat ānis 12. Hic Arnulfus		
		patruo ſuo ex iperatore etiā neceſſarijs egēti:		
		fiſcos in Alemannia delegauit. qui ſequenti		
		anno obijt.		
		¶ Rhomanū iperiū & regnū Francorū miſe-		
		re diſcerpitᷣ.in Italia nēpe Berēgarius & Vui-		
		do de regno cōtendūt.		
		¶ Frāci vero neglecto Carolo Ludouici bal-		
		bi puero vix decēni/regē ſibi pficiūt Odonē		
		filiū Roberti ducis:quē a Normānis occiſū ſupra dixim9.		
		¶ Radulphus autē corona ſibi impoſita/ rex		
		Burgūdionū ſtatuitᷣ quod regnū multo tpe durauit		
		¶ Regnum Burgundionum incipit.		
Arnulfus	Odo		¶ Baſilius.pp.	
1	1	¶ Baſilius Rhomanę ecclię 109:pręſidet.	5	891
		Hic in aliquſbus libris nō inuenitur.		
		¶ Normāni Pariſius expugnare non valētes/		
		Burgundiā aggrediūtur:& Senonis vrbem		
		oppugnāt/ſed nō expugnant.		
		¶ In Italia Sarraceni caſtrū quoddā Fraxi-		
		netū occupātes:magno exitio Italię eſſe cœperūt.		
2	2	¶ Normāni a Senonis Pariſius repetunt:&	6	892
		inde repulſi p Macronē fluuiū Trecas vrbē i-		
		cendūt.& vſq3 Virdunū & Tullū vrbes/cun-		
		cta depopulātur. ¶ Vuido Berengariū bis vi		
		ctū ex pręlio fugat. ¶ Odo rex Danos ſuper		
		Auxonā fluuium bello vincit.		
3	3	¶ Arnulfus rex/Zuendebaldo duci Maharē-	7	893
		ſiū ducatū Boemanorū addens:& Boema-		
		nos p hoc ſibi infeſtos fecit & Zuendebaldo		
		p adiectionē potētię/materiā cōtra ſe rebellā		
		di dedit. Ad quē debellandū/cū nō ſufficeret:		
		gentem Hungarorum deo inimicam regno		
		imiſit:/eorūq3 auxilio Zuendebaldū deuin-		
		cit & tributarium fecit.		

Rhōa.	Francorū		Conſtantino.	Añ.do
		¶ Sanctus Vualdricus in Baioaria naſcitur.		
4	4	¶ Normāni iterū a Pariſius repulſi/ fines Bri	8	894
		tonū iceſſunt:& primo victores/poſtea a Bri		
		tonibus vincūtur/in duobus prælijs duodeci		
		m libus ſuorū peremptis.		
		¶ Odone rege per cōſiliū Frācorū in Aquita=		
		nia demorante/Franci puerū Carolū duodē=		
		nē Ludouici balbi filiū/ ī regnū paternū re=		
		uocant:& Remis a Fulcone archiepo in regē		
		benedici faciūt.& oritur longa cōcertatio in=		
		ter eum & Odonem.		
¶ Stephanus papa.				
5	5	¶ Stephanus Rhōanæ eccleſiæ 110:pſidet.	9	895
		¶ Normanni Lotharingiā repetentes/circa		
		Leodiū cū Chriſtianis pugnant & vincūt.		
		¶ Sunderoldus Maguntiæ archiepus: a Normānis		
		Vuarmaciæ martyrizatur. ¶ Arnulphus rex audita		
		cęde ſuorū a Baioaria cōtra Normānos pugnaturꝰ:		
		ꝓpat cū valido exercitu.quos ſupra fluuiū qui Tilia		
		dicitur pedeſtri prælio adorſus:tantā ex eis ſtragem		
		fecit/vt ex innumerabili multitudie vix ſupeſſet qui		
		ad claſſem aduerſum nunciū ferret.		
		¶ Normannorū reſidui tranſuadata Moſa Ribuariā		
		& Arduēnam vaſtādo puagātes trās mare recedūt.		
		¶ Claruit hoc tēpore Remigius Antiſſiodorenſis: in		
		exponēdis ſcripturis diuinis/& humanis ſtudioſus.		
		¶ Hoc tēpore claruit in Burgūdia Berno ex comite		
		abbas Gigniacenſis cenobij a ſe fundati:qui etiā ex		
		dono auę comitiſſæ/cōſtruxit Cluniacū ceno		
		bium in cellā Gigniacenſem.		
6	6	¶ Arnulphus rex Zuendebaldū filiū ſuū ex	10	896
		cōcubina/facit regem Lotharienſium.		
		¶ Carolus rex opem Arnulphi regis contra		
		Odonē implorat:ad cuius auxiliū rex Arnul		
		phus exercitū miſit/ſed parū cōmodi cōtulit.		
		¶ Carolus rex Hundeum regem Normāno=		
		rū baptizari fecit:eūq3 de ſacro fōte ſuſcepit.		

Rhõa.	Francorum		Conſtantino.	Añ.do
7	7	Arnulphus rex a Berẽgario Italico iterpella	11	897
		tus ad auxiliũ ſui cõtra Vuidonẽ & Zuende=		
		baldũ filiũ ſuũ cũ exercitu miſit in Italiã. Sed		
		Vuido viriliter agens & primores exercitus		
		donis corrũpens:eos inefficaces redire fecit.		
8	8	ℂ Arnulphus rex/Lõgobardiã potẽter ĩgreſ=	12	898 ind. 1.
		ſus/Pergamenũ vrbẽ armis capit:cuius co=		
		mitẽ Ambroſiũ ãte portã vrbis laqueo ſuſpẽ=		
		dens:cęteris vrbibus terrore incuſſo ad obſe		
		quelã ſuã oẽs adduxit ℂ Odo muſicus ex cle=		
		rico Turonẽſi monachũ ꝓfiteť ſub Bernone abbate.		
9	9	ℂ Odo rex Frãcorũ moritur:obteſtãs prima=	13	899
		tes vt Carolũ in regno reciperẽt.		
		ℂ Carolus regno Francorũ toto recepto:re=		
		gnauit ãnis 27. ℂ Apud Triburias celebrata		
		ſynodo cõtra laicos qui auctoritatẽ epalẽ mi=		
		nuere tẽtabãt:plura ſup ſtatu ſanctæ eccleſię		
	Carolus	decreta ſunt. ℂ Formoſus papa.		
10	1	ℂ Formoſus Portuẽſis eps Rhomanę eccl'iæ	14	900
		101:pſidet. Cõtra volũtatẽ quorũdã Rhoma		
		norũ/qui Sergiũ dyaconũ Rhomanę eccl'iæ		
		facere voluerãt: ſed nõ pualuerãt.		
		ℂ Hic Formoſus cũ aliquando in ſiniſtrã ſuſpitionẽ		
		veniſſet Ioãni 8 papę:timore eius fugiẽs/epatũ Por=		
		tuẽſem reliquit/& quia reuocatus a papa redire no=		
		luit:anathematizatus eſt.& tandẽ ad ſatiſfaciendũ		
		papæ in Gallias veniens/vſq; ad laicalẽ habitũ de=		
		gradatus eſt/iurans ſe nõ amplius Rhomã intratu=		
		rũ/nec epatũ ſuę vrbis repetiturũ:cõfirmãs etiã pro=		
		prię manus ſcripto ſe in laicali cõmunione pſeuera=		
		turũ. Poſt a Marino ſucceſſore Ioãnis in epatu con=		
		tra datũ ſacramẽtũ reſtitutus:nõ ſolũ Rhomã ĩtrauit		
		ſed etiã Rhomanę eccl'iæ papatũ ſuſcepit. Propť qđ		
		cũ multo ſcãdalo multa per multos ãnos q̃ſtio & cõ		
		trouerſia agitata eſt in eccl'ia:aliȷs eius & ab eo ordi		
		natorũ cõſecrationẽ irritã eſſe debere piudicãtibus/		
		aliȷs ecõtra qualiſcunq; fuerit Formoſus/tamẽ ꝓpter		
		ſacerdotalis officiȷ dignitatẽ & fidẽ eorũ qui ordia=		

Rhōa	Francorū		Conſtan.	An.do
		ti fuerāt:oēs cōſecrationes eius ratas eſſe debere ſa=		
		niori cōſilio iudicātibus/ꝑſertim cū ipſe Formoſus		
		a Marino papa abſolutus fuerit a periurio. Ab hoc		
		Formoſo Arnulphus rex inuitatus/ Rhomā uenit:		
		ſed nō admiſſus/Rhomā Leonianā obſedit. Lepuſ=		
		culo forte verſus vrbē fugiente/ & exercitu cū clamo		
		re nimio ſequēte/ Rhomani timētes ſe de muro ꝓij=		
		ciūt:& hoſtibus p factos aceruos murū aſcendendi		
		locū faciūt. Sic capta Rhoma/illos qui papā iiuria		
		uerāt decollari fecit:& a papa in iperatorē bn̄dicitur.		
		❡ Fulco Remorū archieps / pimitur a Vuinemaro		
		ſatellite Balduini Flādrenſiū comitis: pro eo ꝙ ab=		
		batiā ſancti Vedaſti Attrebatis a Carolo in bn̄ficiū		
		acceperat, quā Balduinus iam per aliquot		
		annos ꝗuis nullo cōcedente inuaſerat.		
11	2	❡ Vuido rex/ Arnulphū iperatorē ſe vſqꝫqꝫ	15	901
		perſequentē nō ferens:quippe cui nec vrbes		
		nec caſtra munita natura reſiſtere poterant.		
		dū ſe fugiendo tutaretur:iperator vxorē eiꝰ obſedit.		
		quę iam rebus ſuis diffidens/p vnū familiarē ipera=		
		toris multa pecunia correptū/ei poculū mortiferum		
		dedit. quo hauſto/p triduū excitari nō potuit aptis		
		oculis nil loqui aut ſentire valēs:que res eū repeda=		
		re coegit. Quē recedentē Vuido perſecutus:		
Bonifaciꝰ pp.		a deo percuſſus obijt.		
12	3	❡ Bonifacius Rhomanę eccl'ię 112:pręſidet.	16	902
		❡ Arnulphus iperator longa egritudine diſ=		
		ſolutꝰ: vel (vt quidā ferūt)afflictus a minutis		
		vermibus quos pediculos vocāt adeo in cor=		
		pore eius ſcaturientibus vt a nullo medicorū minui		
		poſſent:moritur. & Ludouicus filiꝰ eius/poſt eū re=		
Stephanꝰ pp.		gnat ānis decem. ❡ Stephanus Rhomanę eccleſię		
		113 ꝓſidet:menſibus quatuor. Hic primū a Formoſo		
		papa eps Anaguinę eccleſiæ ordinatus: ipm For=		
		moſum pſequitur:& ordinationes eius ōnes irritas		
		eſſe debere decernit:& alia horribilia dictu in eū fe=		
		cit. Legitur eni quia ipſe & nō Sergius corpus For=		
		moſi a ſepulchro in conſilio ꝓtractū/& papali veſte		

Rhōa.	Francorum		Conſtan.	Ān. do
		exutū :laicali induit:& abſciſſis duobus digitis dex-		
		terȩ manus eius in Tyberim prȩcipitari fecit.		
		¶ Rhomanus Rhomanȩ ecclæ 114 :prȩſidet.	Rhoman9. pp.	
		¶ In Italia pro Vuidone filius eius Lābertus con-		
		tra Berengariū regnat.		
Ludouicus			¶ Theodorus.pp	
1	4	¶ Theodorus Rhomanȩ ecclȩ 115: p̄ſidet.	17	903
		Hic cōtra Stephanū papā ſentiēs recōſilia-		
		uit ordinatos a Formoſo.quos Stephanus p		
		vim Rhomæ intus & nō foris exordiauerat:		
		nec tamē prȩſumpſerat eos iterū cōſecrare.		
		His recōſiliatis Theodorus papa libros ab-		
		renūciatiōis reddidit & igni cremari p̄cepit.		
		¶ Ioānes Rhomanȩ eccleſiȩ 116: p̄ſidet. Hic etiā ad	¶ Ioānes. pp.	
		confirmandā Formoſi ordinationē quā Stephanus		
		depoſuerat:ſynodū 74 ep̄orum p̄ſentibus Franco-		
		rum archiepiſcopis & rege apud Rauennā ſtatuit.		
		& corā eis combuſta eſt ſynodus quā Stephanus in		
		damnationem Formoſi fecerat.		
		¶ Lamberto filio Vuidonis mortuo Beren-		
		garius regno potitur.		
		¶ Hūgarorū gens Barbara quȩ quibuſdā clu-		
		ſis remota nec ad meridianā plagā nec ad		
		occidentalē exeundi antea habuerat faculta-		
		tem per Arnulphum ruptis cluſis emiſſa, quȩ		
		Arnulpho veniēte aliquantulū temperaue-		
		rat rabiei ſuæ.modo eo mortuo per totam		
		Galliā Germaniā Italiamq; vt fera tempe-		
		ſtas diffunditur.		
		¶ Zuendebaldus rex a Lothariēſibus in bel-		
		lo perimitur. in qua conſpiratione & bello		
		quicunq; vulneratus eſt:aut mortē non eua-		
		ſit aut nunq̄ ſanari potuit.		
		¶ Francone Leodicenſiū epiſcopo mortuo		
		Stephan9 ep̄s ſubrogatˀ:vir ſanctitate & ſciē-		
		tia clarus qui vitā & paſſionē ſancti Lāberti		
		martyris ad Hermānū archiep̄m vrbanius ȩdidit:		
		cantū quoq; nocturnū de eodem martyre cantum		

Rhõa.	Francorũ		Conſtantino.	Ãn.do.
		quoq; de ſancta trinitate:& de inuẽtione Stephani ꝓ-		
		thomartyris/dulci & regulari modulatiõe cõpoſuit.		
		ℂConradus comes pater Cõradi/qui poſt Ludouicũ		
Bñdictus.pp.		regnauit:pimit in bello a comite Alberto.		
2	5	ℂBñdictus Rhomanę eccleſię 117:pręſidet.	18	904
		ℂLudouicus rex/conſerto cũ Hũgaris ꝓlio:		
		miſerabiliter vincitur.ℂApud Cõſtãtinopoli Leo-		
		ne ĩperatore mortuo/Cõſtãtinus filius eius & Alexã		
		der frater ipſius Leonis:ĩperant anno vno.		
ℂLeo papa.			Coſtantin9 & Alexader.	
3	6	ℂLeo Rhomanę ecclię 118:pręſidet. Hunc	1	905
		poſt triginta dies ordinatiõis ſuę Chriſtofo-		
Chriſtoforus		rus preſbyter ſuus capiẽs/& ĩ carcerẽ trudẽs:		
papa		per inuaſionẽ Rhomanę ecclię 119:pręſidet.		
		ℂHũgari ſupioris ãni victoria elati regnũ Ludoui-		
		ci ſub tributo redigũt.ℂApud Cõſtantinopoli Ale-		
		xãdro ĩperatore mortuo:Cõſtãtinus ĩperat ãnis 39.		
			Cõſtantinus	
4	7	ℂHũgari victos Gręcos ſub tributo redigũt.	1	906
		ℂApud Gręcos Rhoman9 humilis quidẽ ge-		
		nere/ſed quia Leonẽ ferocẽ occiderat:expertę forti-		
		tudinis habitus/& p hoc a Leone iperatore dux na-		
		ualis exercitus cõſtitutus:volẽs fieri tutor Cõſtanti-		
		ni ĩperatoris qui admodũ puer erat/tutorẽ a pře illi		
		deputatũ & oẽs principes palatij ad ſe extra vrbẽ ar-		
		te euocatos capit & palatio eliminat/& fauentes ſibi		
		officijs curialibus honorat. Focas autẽ qui terreſtrẽ		
		exercitũ cõtra Symeonẽ Bulgarorũ regẽ duxerat/		
		hoc nũcio pterritus:fugit a bello/& oẽs fugere fecit.		
		Sic q; aĩos & vires Bulgaribus addidit:Gręcos acri9		
ℂSergius.pp.		debellãdi. Et ipe a Rhomano captus:oclis priuat.		
5	8	ℂSergi9 Rhomanę ecclię 120:pſidet. Iſte eſt	2	907
		Sergius dyaconus ꝓpter Formoſum a papa-		
		tu reprobatus:qui ab eodẽ Formoſo eps fa-		
		ctus/ad Frãcos tamẽ ſe cõtulit/& eorũ auxilio Chri-		
		ſtoforũ inuaſorẽ capiẽs & ĩ carcerẽ trudẽs:latẽter Rho		
		mã igreſſus/papatũ inuaſit/& Rhõanos minis & ter-		
		roribus ppulit:vt oẽs ordinationes Formoſi irritas		

Rhõa.	Francorũ		Conſtantino.	An.do
		haberẽt:& in vltionẽ ſuę repulſæ (quod dictu		
		nephas eſt) Formoſũ ſepulchro extractũ i ſe=		
		de põtificatus ſacerdotaliter indutũ decolla=		
		ri pręcepit. Et inſup tribus digitis abſciſſis/in		
		Tyberim iactari fecit. & oẽs quos ille ordina		
		uerat: iniuſte exordinauit. Q uẽ a piſcatorib9		
		inuentũ/ et in baſilica apoſtolorũ principis		
		loculo deportatũ: quędã ſanctorũ imagines		
		adoraſſe & venerabiliter ſalutaſſe palã oibus		
		viſæ ſunt. ¶ Apud Gręcos Rhomanus pater		
		Baſileos factus: vt ſecurius ageret/matrẽ Cõ=		
		ſtãtini iperatoris vxorẽ duxit. ſuã vero filiã/		
		ipſi Cõſtantino deſpondit.		
		¶ Hũgari Bulgares victos tributarios ſibi faciũt.		
6	9	¶ Rhomanus ipetrato a principibus vt etiã	3	908
		indumenta iperialia & dyadema iperij accipe		
		ret: nõ iam tutor iperatoris: ſed ſup iperatorẽ		
		iperator videbaſ eſſe. & etiã Chriſtoforũ filiũ		
		ſuũ in iperio aſcitũ/Cõſtãtino iperatori i pro=		
		cedẽdo pferebat: ſed Chriſtoforus nõ multo poſt obijt.		
7	10	¶ Hũgaris etiã Italiã depopulãtib9: rex Be	4	909
		rengarius bello cõgreſſus/miſerabiliter vinci		
		tur. Rhomanus iperator Gręcorũ/ Bulgares		
		Gręcos fortiter debellãtes/facto fœdere mitigauit.		
8	11	¶ Sarraceni ex Africa a rege ſuo miſſi i Italiã	5	910
		vt Apuliã & Calabriã cõtra Rhomanũ ipe=		
		ratorẽ rebellãtes/ſub ditione illius redigerẽt:		
		pugnãdo Apulis & Calabris fortiter debella=		
		tis/Rhomani verſus gyrantes: Garelianũ oc		
		cupant montẽ. Ibiq; munitiõe ſibi facta mul		
		tas Italię vrbes debellauerũt.		
		¶ Adelbertus quidã ex primorib9 Auſtraſioꝝ		
		p ſeptẽniũ Ludouico regi rebellis/dono Ha=		
		tonis Magũtini archiępi ad regẽ deduct9 de=		
		collaſ. ¶ Regino abbas Pruminẽſis/Chroni=		
		cam ſuam a natiuitate dñi inchoatã: vſq; ad		
		hunc annum perduxit.		
9	12	¶ Hungari Germaniã vaſtant.	6	911

Rhōa.	Francorum		Conſtantino.	An̄.do
		¶ Ludouicū filiū Boſonis ex filia Ludouici		
		iperatoris ab Italiēſibus a Burgūdia inuita-		
		tū in regno Berengari9 excipiēs bello: iura-		
		re eū cōpulit vt ſi redire pmitteretur nō vltra		
		in Italiā rediret.		
10	13	¶ Ludouicus rex Germaniæ / moritur: qui	7	912
		ꝑpter tyrānorū in Italia inſolentiā/& multā		
		malorū ingruentiā/nō meruit iperialē bndi-		
		ctionē. Cui ſuccedēs Cōradus/regnauit ānis 7: qui		
		& ipſe caruit bndictione iperiali.		
		¶ Ordo Cluniacenſis incipit.		
		¶ Berno abbas moriturus Odonē olim muſicū cōſti		
		tuit abbatē Cluniacēſis cenobij/ea cōditione vt ec-		
		cleſia Cluniacēſis ſolueret annuatim eccleſię		
Cōradus.		Gigniacenſi cenſū duodecī denariorū.		
1	14	¶ Ludouicus ab Italiēſibus ad regnandū re-	8	913
		iuitatus: tā cito oblitus iuramēti/in Italiā cō-		
		tra Berengariū vadit: & eo expulſo regnū vſurpat.		
2	15	¶ Cōtra Cōradū regē potētiores regni prin-	9	914
		cipes rebellionē meditati; ſcilicet Arnoldus		
		de Baioaria/Buchardus de Sueuia/Eucrar-		
		dus de Francia/Giſlebertus de Lotharigia/ & hoꝝ		
		oīm ꝑcellētior Hēricus dux de Saxonia & Thurin		
		gia: tā ſapiētia ꝙ fortitudine regis ad gratiā eius re-		
		ducūtur. ¶ Solus Arnoldus ad Hūgaros cū vxore &		
		filijs fugiens vſq; ad mortē regis ibi māſit.		
3	16	¶ Ludouicus Veronæ captus & Berēgario a	10	915
		cuſtodibus vrbis auro corruptis in vrbē imiſſo/oc'is priuat.		
		¶ Hūgari Berēgario cōfœderati/Alemāniā		
		vaſtāt: & a Baioarijs & Alemānis grauit cędūtur.		
4	17	¶ Carolus rex Francorū regnū Lotharingiæ	11	916
		recepit. ¶ Sarraceni a Fraxineto & Garelia-		
		no mōte exeūtes/Calabriā/& Apuliā/Bene-		
		uentū/Rhomanorū quoq; vrbes ita occupāt:		
		vt vnāquāq; mediā Rhomani/mediā Sarra-		
Anaſtaſi9.pp.		ceni tenerent/& grauiſſime Italiā ꝑmebāt.		
5	18	¶ Anaſtaſius Rhomanæ eccleſię 121: ꝑſidet.	12	917
Dando.pp.		¶ Dando Rhomanæ eccleſię 122: pręſidet.		

Rhōa	Francorū		Conſtan.	Ān. do
		¶Hungari Alemāniā totā deuaſtantes/ vſq;		
		Fuldā peruenerūt.		
6	19	¶Rhomanus Græcorū īperator filios ſuos	13	918
		Stephanū & Cōſtantinū cū dn̄o ſuo Cōſtan=		
		tino imperare inſtituit:ipſo Conſtantino im=		
		peratore ope manuū ſuarū/ picturā ſcilicet		
		pulchre exercendo ſibi victū quęrente.		
		¶Hatonē Magūtinū ep̄m/ cuius dolo olim		
		Adelbertus perierat/rex Cōradus ſollicitat:etiā con=		
		tra Henricū Saxonū ducē ꝓpter potentiā ipſius ſibi		
		ſuſpectū. Ad quod cū iā torquē aureā ep̄s fabricaſſet/		
		quę collo ducis ſecū conuiuantis mitteretur:dolo ꝓdi=		
		tus fruſtrat⁹ eſt/ & poſt triduū morbo & angore vel		
		(vt alij dicūt)fluminis ictu interijt.cōplices etiā cō=		
		ſilij a duce/patria eliminati ſunt.Miſſo autē exercitu		
		a rege cōtra Henricū/tanta cęde Saxones debaccha		
		ti ſunt in eos:vt a mimis declamaretur vbi nā eſſet tā		
		tus ille infernus qui tantā cęſorum multitudinē cape=		
		re poſſet. ¶Hūgari per Alemāniā in Alſatiā & vſq;		
		ad Lotharingiā peruenīūt.	¶Ioānes.pp.	
7	20	¶Ioannes Rauēnas ep̄s/Rhomanæ eccleſiæ	14	919
		123:pręſidet.Conradus rex moriens/coram		
		principibus regni/regē deſignat Henricum		
		filiū Ottonis Saxonū ducis.Hic ergo regnat		
Hēric9		annis decē & octo.		
1	21	¶Henricus rex cōtra Arnoldū ab Hungaris	15	920
		regreſſum cū exercitu in Baioariā profectus		
		cum virtute & ſapientia ſua ad gratiā ſuam		
		inflexit.		
		¶Robertus dux frater Odonis regis/appetēs		
		regnū Francorū cōtra Carolum:inquietabat		
		Franciā/eiuſq; inſtinctu omnes pene primo=		
		res Franciæ/aduerſabantur Carolo.		
2	22	¶Stephano Leodicenſi epiſcopo defuncto/	16	921
		Richarius vir catholicus a Carolo per aucto		
		ritatem papæ Rhomæ ordinatur ep̄us:repu=		
		diato Hilduino/qui pecunia data duci Giſle		
		berto:ambiebat ab eo ſibi dari epiſcopatum.		

Rhõa.	Francorũ		Conſtan.	An.do
		¶ Hoc tẽpore clarebat inter nobiles Lotha=		
		ringiæ ſanctus Vuicbertus: qui Gẽmelacẽſe		
		cenobiũ fundauit/qui diuitijs / nobilitate &		
		potẽtia clarus cingulũ mundanę militię de=		
		ponẽs/cĩgulo ſanctæ religionis ĩ monachico		
		habitu ſe accinxit. ¶ Ziptineus dux Boemię		
		ad Chriſti fidẽ conuerſus/iuſte & religioſe in		
		Boemia prĩcipatur: & poſt eũ Vuatizlaus fi=		
		lius ei9 iuſtitia & ſanctitate p̃clarus. cui fra=		
		ter ſuus Bolizlaus nimis aduerſabatur.		
3	23	¶ Hungaris Franciã/Alſatiã/Alemãniã/Sa	17	922
		xõniãq; depopulantibus: Henricus rex iuxta		
		vrbẽ Mereſburch cõgreſſus/ vouẽs deo pro		
		adipiſcẽda victoria ſe hęreſim ſymoniacã de		
		regno ſuo eradicaturũ: ineſtimabili cęde eos		
		vſq; ad internitionẽ pene deleuit.		
	¶ Rex	Hẽricus quoſcũq; fures/aut latrones/aut ſi=		
		carios manu fortes & bellis aptos eſſe videbat: idul=		
		ta eis venia agros & arma dabat/& legionẽ ex eis fa		
		ciens ad debellãdos Barbaros exponebat/edicens		
		omnino vt ciuibus parcerent tantũmodo.		
		¶ Carolus rex Francorũ cum auxilio Lothárienſiũ		
		iuxta vrbẽ Sueſſionũ pugnãs cõtra Robertũ fratrẽ		
		Odonis regis: qui cõtra ſe regnũ Francorũ inuade=		
		bat. eũ cũ multis pemit/& ſe & Franciã Henrico re=		
		gi ſubmittit: eiq; in pignus ppetui fœderis &		
		amoris/mittit manũ p̃cioſi martyris Dionyſij		
		Pariſienſis/auro gemmiſq; incluſam.		
4	24	¶ Reges Henricus & Carolus apud Hũnã	18	923
		cõfœderãtur: Caroluſq; reddit Henrico regi		
		regnũ Lotharingiæ/epis & comitib9 vtriq;		
		iurando rem cõfirmantibus.		
		¶ Sanguis dñi crucifixi venit in Angliã: forte		
		ille ſanguis qui de imagine dñi fluxit/cũ ſe=		
		cũdo dñs in imagine ſua a Iudęis priora pateret.		
		¶ Africani qui per munitionẽ Gareliani mõ=		
		tis totã Italiã laniabant p militiã Ioãnis pa=		
		pæ: & per auxiliũ Rhomani Gręcorũ ĩperato=		

Rhōa	Francorum		Conſtantino.	An. do
		ris: cōſerta cum eis pugna ita atterūtur, vt ne		
		vnus quidē ſupſuerit: qui nō aut trucidaret,		
		aut caperetur, multis teſtātib9 apoſtolos dei		
		Petrū & Paulū in illo bello viſos fuiſſe ad au		
		xiliū Chriſtianorū.		
5	25	¶ Rex Henricus pacē cū Hūgaris: in nouem	19	924
		annis firmat. ¶ Carolus rex Francorū a co=		
		mite Heriberto captus, in cuſtodiā Parone truditur:		
		ob necē Roberti ducis ab eo perēpti.		
		¶ Rodulphus rex Burgūdionū ab Italiēſibus ad re=		
		gnandū cōtra Berengariū inuitatus, cōſerta cū Berē		
		gario pugna, eoq; victor expulſo, regnū Ita=		
		liȩ trib9 annis tenuit.		
6	26	¶ Rex Henricus vrbē Sclauorū Brēnaburch	20	925
		capit: & victis Sclauis tributū iponit.		
		¶ Rex Henricus Agrarios milites recēſens,		
		vt octo eorū in agris, nonus vero in vrbe mo		
		raretur. Vt octo in agris & ſibi & nono labo=		
		rarēt: nonus vero in vrbe tertiā partē oim fru		
		gū illorū reſeruaret in edibus a ſe ad hoc ex=		
		tructis. vt in bello nichil alicui eorū deeſſet:		
		vrbeſq; rebus & viris plenȩ eſſent.		
		¶ Berēgarius rex ab Italiēſib9 ipſe pimitur.		
		¶ Hungari Salardo duce Italiā peruagātes:		
		Papiam obſident & incendunt.		
7	27	¶ Carolus rex Frācorū, ſub cuſtodia Heriber	21	926
		ti exul & martyr morit. ¶ Radulphus regnat		
		in Francia ānis duobus. ¶ Symeon Bulgar,		
		qui ex philoſopho monachus, ex monacho		
		miles factus, dn̄abatur Bulgaribus: Grȩcos		
		grauiter atterit, ſed Rhomanus Grȩcorū ipe		
Radulphus		rator eius inſaniā facto fœdere mitigauit.		
8	1	¶ Poſt mortē Caroli regis, nolētibus Lothari	22	927
		gis Henrico regi ſubeſſe: quidā Lotharigus		
		noīe Chriſtianus ſimulata infirmitate Gilge=		
		bertū ducē ad ſe dolo euocatū cœpit. regiq;		
		miſit vt per eū Lotharingiā ſibi ſubiugaret.		
		At vero inſpecta induſtria & potentia Giſle=		

Rhōa	Francorū		Conſtantino.	Añ.dñ
		berti/filiā ſuā Gerbergā ei deſpondit & eum		
		iterū Lotharingiæ pręfecit.		
		¶Ludouicus filius Caroli regis/inſidiātes		
		ſibi fugiens/per mare tranſit in Angliā: ma=		
		ter eni eius filia fuerat regis Anglorū.		
		¶Rodulphus rex ab Italiēſibus repudiatur:		
		& Hugo comes Arelatēſiū i regnū ſubrogaī		
9	2	¶Rex Hugo quoſdā Italienſiū ſuſpectos ſibi	23	928
		cōſilio & virtute Sanſonis comitis circūuen=		
		tos ſibi ſubſtrauit. ¶Raherius Lobiēſis monachus		
		vir nimiæ ſimplicitatis/ſed experientia liberaliū ar=		
		tiū noiatus: cū Hilduino qui in Lotharingia epatū		
		Leodicenſē olim ambierat/in Italiā ad Hugonē re=		
		gem ꝓfectus Veronæ epūs ab Hugone cōſtituitur:		
		Hilduino Mediolani archiepō ordinato.		
		¶Rex Henricus Gana vrbem Dalmaciæ capit: &		
		Dalmacis tributū iponit.		
		¶Ludouicus in Franciā reuerſus/& licet erū		
	Ludouic9	noīe tamē in regno reſtitutus: regnat ānis 27.		
10	1	¶Lanceā mirandi operis & clauis IHESV	24	929
		Chriſti crucifixi ſanctificatā q̄ dicitur primi		
		& magni Cōſtantini iperatoris fuiſſe: donatā		
		Rodulpho regi Burgūdionū & Italię a San=		
		ſone comite rex Henricus precibus/minis/muneri=		
		bus/addita etiā parte ꝓuinciæ Sueuorū/a Rodul=		
		pho comite extorquet. & hanc ad inſigne &		
		tutamē iperij poſteris reliquit.		
11	2	¶Ioānes papa a militib9 Vuidōis Marchiōis	25	930
		captus/& in cuſtodiā truſus: ceruicali ſup os		
		eius poſito peſſime ſtrangulatus eſt. In cuius		
¶ Ioānes.pp.		loco alter Ioānes 124 ſubrogatus eſt: frater		
		Alberici Rhomā expulſo Hugone regentis.		
		Alibi legitur hoc in loco Leo papa reſidiſſe.		
		¶Vuencezlaus princeps Boemiæ a rege Hē		
		rico i Praga vrbe obſeſſus: ſe & vrbē regi de=		
		dit/& ipoſitā Boemiæ multā tributi pecuniā ſoluit.		
12	3	¶Henricus rex reges Normānorū & Abro=	26	931
		ditorū Chriſtianos facit.		
		¶Redarij vſq; ad ducēta milia hoim cōſpirātes/cō=		
		tra Henricū regē rebellāt & regnū eius grauiter in=		

Rhoã	Francorũ		Conſtãtino.	An. do
		feſtãt/& vicinas gẽtes ad rebellãdũ animãt:ſed a du		
		cibus regis Bernardo & Thietmaro graui bello victi/		
		oẽs pene moriũtur/aut fugiẽtes in mare vicinũ de=		
		mergũtur:& hoc facto vicinę gentes a rebel=		
		lione deterrentur.		
13	4	¶ Arnoldus dux Baioariorũ/in Italiã contra	27	932
		Hugonẽ regẽ veniẽs:a Veronẽſibus ſuſcipit		
		& cum Hugone confligens vincitur.		
		¶ Raherius epũs a rege Hugone epãtu pulſus/quia		
		Baioariis fauerat/ Papiæ exiliatur:vbi & librũ de ſuis		
		ẽrũnis luculenter ędidit. Scripſit & alia mul=		
		ta legentibus vtilia. ¶ Stephanus papa.		
14	5	¶ Stephanus Rhomanę ecclię 125:pręſidet.	28	933
		¶ Bñuẽtani cõtra Gręcos bellũ agẽtes:quot=		
		quot Gręcorũ capiebãt eunuchizabant.		
15	6	¶ Hũgari tributũ a Saxonibus repetẽtes ab	29	934
		exercitu regis Hẽrici occidũtur/aut capiũtur:eiſq;		
		vſq; ad internitionẽ deletis/ tributũ quod repete=		
		batur deo pro grãrũ actiõe in eccleſiis & pau=		
		peribus exoluit. ¶ Otto filius regis Hẽrici vxo		
		rem duxit filiã Eadmundi regis Anglorũ. ¶ Ioannes.pp.		
16	7	¶ Ioãnes Rhomanę eccleſię 126: pręſidet.	30	935
		¶ Rex Hẽricus Danos qui p pyraticã Friſo=		
		nes incurſabant vincit:& tributarios facit/&		
		Chuipiam regẽ eorũ baptizari fecit.		
		¶ In Genuẽſi vrbe fons ſanguis largiſſime effluxit:		
		portẽdẽs forte vrbis ipſius iminentẽ ruinã/qui ab eodẽ ãno		
		ab Africanis cũ claſſe illuc veniẽtibus capta/cũctis ciuibus ex=		
		ceptis puulis & mulieribus captis & occiſis/		
		etiã theſauris ſuis eſt vacuata. ¶ Leo papa.		
17	8	¶ Leo Rhomanę eccleſię 127:pręſidet.	31	935
		¶ Rodulphus rex Burgũdię moritur. ¶ Inger		
		rex Ruſſorũ ſciẽs exercitus Gręcorũ eſſe ductos cõtra Sarrace		
		nos/& ad iſularũ cuſtodias diſpſos ad expugnãdã Cõſtãtino		
		poli cũ mille & eo ãplius nauibus venit: adeo de victoria iã		
		ſecurus/qui vt Gręcos nõ occidi ſed capi pciperet. Quibus		
		iperator Rhomanus cũ paucis viriliter occurrẽs circũcirca		
		Gręco igni iniecto pene oẽs cũ nauibus exuſſit: paucis eua=		
		dẽtibus/omneſq; captiuos decollari iuſſit.		

Rhõa.	Francorum		Conſtan.	Añ.do
18	9	❡Hoc ãno ꝓdigia appuere:ſol ſereno cœlo	32	937
		obſcuratur.ꝑ feneſtras vero domorũ radios		
		quaſi ſanguineos emittebat.		
		❡Hominis cuiuſdã ſiniſtra manus ferro am=		
		putata/poſt ãnũ pene adintegrũ ei dormiẽti		
		reſtituta eſt:cui pro ſigno miraculi quaſi ſan		
		guinea linea loco cõſũctionis notabatur.		
		❡Henricus rex moritur/qui licet in vincen=		
		dis inimicis glorioſus fuerit:quia tamẽ pacifi		
		cus erat nullã operã dedit/vt effugatis ab Ita=		
		lia tyrãnis qui quaſi cõductiui mercẽnarij al		
		ter alteri ſuccedẽtes iperiũ dilaniabãt/bñdi=		
		ctionẽ iperialẽ accepiſſet. Poſt quẽ Otto filiꝰ eiꝰ ex		
		Matilda filia Theodorici regis Saxonũ iperauit an=		
		nis 36.Mons vero vbi rex Hẽricus ſepultus eſt:poſt=		
		ea flãmas in multis locis euomebat.		
		❡Obijt dominus Odo primus abbas Clunia		
Otto primus		cenſis:ſuccedit ei Ademarus.		
1	10	❡Cõtra Ottonẽ iperatorẽ rebellauit Euerar=	33	938
		dus comes palatij & Giſlebertus dux Lotha		
		rigiæ: qui Gerbergã ſororẽ ipſius iperatoris		
		vxorẽ habebat. ❡Hũgari ꝑ Auſtraſiã & Ale		
		mãniã multis ciuitatibꝰ igne & gladio cõſũ=		
		ptis :Vuarmaciæ regno tranſito vſqꝫ ad oc=		
		ceanũ Gallias vaſtant & ꝑ Italiã redeũt.		
		❡Princeps Boemiæ Vuencezlaus vir ſan=		
		ctus a fratre ſuo Boizlao occiditur : ambi=		
		tione ꝑcipiẽdi principatus ſeducto.In cuius		
		vltionẽ rex Otto bellũ Biozlano indixit: &		
Stephanꝰ.pp.		longa iter eos cõcertatio ꝑ 14 ãnos ꝓtracta eſt.		
2	11	❡Stephanus Rhomanę eccleſię 128:p̃ſidet.	34	939
		❡Euerardus & Giſlebertus Henricũ fratrẽ		
		impatoris obſeſſum capiũt:eũqꝫ fallacia ſua		
		ab ipatoris fidelitate ſeiunctũ factioni ſuæ		
		applicãt ſuggerẽtes ei regnũ magis cõpete=		
		re illi in patris regno nato ꝙ Ottoni ante re=		
		gnum nato: ❡Hungari a Saxonibus grauit		
		cedunt. ❡Otto impator interim a Baioarijs		

Rhõa.	Francorũ		Conſtantino.	Añ.do
		ſibi reſiſtentibus rediens/ Euerardũ exiliat:		
		iterũq; Baioarios aggreſſus/ oẽs ſibi ſubdi-		
		dit ꝑter vnũ filiũ Arnoldi.		
		¶ Rex Otto cõſtruit vrbẽ Magathaburch quę & Par-		
		thenopolis/id eſt virginũ ciuitas dicit. ¶ Italiã ve-		
		xat hęreſis Antropomorfitarũ/id eſt corporeã formã		
		deũ habere dicẽtiũ: cõtra quã Raherius Veronẽſius		
		eṗus & verbis & ſcriptis reclamabat.		
3	12	¶ Otto iperator in Lotharingiã vſq; ad Ca-	35	940
		premontẽ venit. ¶ Berẽgarius iunior Berẽ-		
		garij ſenioris ex filia nepos/timẽs regẽ Hugo-		
		nẽ ſe pſequentẽ pro eo ꝙ cõtra eũ regnũ Ita-		
		liæ affectaret: ad Hermãnũ Sueuorũ ducẽ & p eũ ad		
		Ottonẽ regẽ fugit. ¶ Rex Otto Boizlaũ bello ſupat:		
		at Boizlaus pro victoria ſecuros circũueniens/prin-		
		cipẽ militię regis cũ multis trucidat: rex vero		
		Boemiã deuaſtat.		
4	13	¶ Ludouicus rex Francorũ Lotharingiã in-	36	941
		uadẽs vſq; ad Alſatiã venit: ductu Euerardi		
		Giſleberti. ¶ Rex Hugo miſſo ſibi Gręco igne ab i-		
		peratore Gręcorũ Fraxinetũ oppugnat/& nauibus Sarrace-		
		norũ exuſtis illud expugnat: & inde eos fugat. ¶ Tagma-		
		rus frater Ottonis regis ab eo ad hoſtes eius tranſit: & iter		
		cętera mala Hereſburch caſtrũ regis capit/ibiq; a rege con-		
		cluſus telis intra eccleſiã cõfoſſus interijt.	¶ Marin9. pp.	
5	14	¶ Marinus Rhomanę eccleſiæ 129: pſidet.	37	942
		¶ Ad hũc ſanctus Vualdricus Rhomã veniẽs/		
		ab eo cognouit ſe futurũ epm Auguſtę Vui-		
		delicorũ: quod poſt ãnos quindeci factũ eſt.		
		¶ Giſlebertus & Euerardus cũ Hẽrico fratre iperatoris iuxta		
		Rhenũ cõtra iperatorẽ bellũ parãtes milites iperatoris offen-		
		dũt: & multi cũ paucis cõgreſſione facta interi in alio Rhe-		
		ni littore ante clauos dñi lanceę ſuę infixos in orone pſtra-		
		to/victi terga dederũt Hẽrico in Brachio inſanabiliter vul-		
		nerato. ¶ Orta diſſentione inter principes de varietate legis		
		vtrũ deberẽt auis ſupſtitibus filij filiorũ poſt parẽtes defun-		
		ctos hęreditare/an exhęredatis fratruelibus deberet hęre-		
		ditas ad patruos redire ex regis Ottonis/ oĩmq; principum		

Rhōa.	Francorū		Conſtantino.	Añ.do
		ſententia cognitio veritatis cōmiſſa eſt gladiatorio iudicio/ceſſitq; victoria his qui cenſebant fratrū filios debere cum patribus hereditare.		
6	15	¶ Rex Otto obſedit Briſagā oppidū Alſatiæ: quod Ludouicus rex per milites Euerardi & Giſleberti tenebat. In qua obſidione ſuaſu Frederici Magūtini epi qui aio iā ab ipatore defecerat/multi ab ipatore defecerūt/eaq; re alijs territis/ſolus rex interritus manet. interi fideles regis/ Vdo videlicet & Conradus frater Hermāni Sueuorū ducis Euerardum & Giſlebertū prędando regno ſecure intentos iuxta Rhenū iopinate aggreſſi acerrime debellāt.	38	943
		¶ Euerardo gladijs perēpto Giſleberto autē Rheni vndis ſubmerſo: cęterorū vix aliquis fugit qui non aut trucidaret/aut caperetur.		
		¶ Hoc nūcio infideles regis corde frangūtur:& Ludouicus Alſatia diſcedit/& rex & fideles eius cū ipo gratulātur. ¶ Vxorē Giſleberti Gerbergā ſororē ſcilicet Ottonis iperatoris/ Ludouicus rex duxit vxorē filiā vero Giſleberti neptē ſuā iperator Bertaldo duci Baioariorū deſpondet:& ducatus eius Ottoni datur. ¶ Ademarus Cluniacēſiū abbas ſubſtituit ſibi abbatem Maiolum.		
7	16	¶ Otto dux Lotharienſium obijt. Conradus gener regis Ottoni ſuccedit.	39	944
		¶ Stephanus & Cōſtantinus iperatores filij Rhomani iperatoris egre ferētes ſe iuſta patris ſui ſeueritate a iuuenili leuitate coercerī: depoſitis in palatio inſidijs/ignorāte altero Cōſtantino Leonis iperatoris filio/patrē de palatij ſolio deponunt:& tonſo ei vt moris eſt capite ad vicinā inſulā in qua cenobitæ philoſophantur tranſmittunt.		
		¶ Sol horribilē ecclipſim paſſus eſt feria ſexta hora diei tertia: quo die in Hiſpania Addarā rex Sarracenorū a Radamiro Chriſtianiſſimo rege Gallitiæ in bello ſupatus eſt.		
		¶ In Italia cometa miræ magnitudinis ap-		

Rhōa.	Francorū		Conſtantino.	Añ.do
		paruit: portendens famē quæ ſequuta eſt.		
		¶ Rex Otto corpus Innocētij martyris in vr=		
		bem Magataburch tranſfert.		
			Stephanus & Cōſtantinus	
8	17	¶ Otto īperator Lotharingiā ſibi ſubiugauit	1	945
		reſiſtente ſibi ſolo Metenſiū epō Adelberone		
		fratre ducis Frederici.		
		¶ Stephanus & Cōſtantinus vidētes poſt patris ſui		
		depulſionē Cōſtantinū filium Leonis īperatoris ab		
		omnibus ſibi pręferri/ & ſe iam vix in ſæculis habe=		
		ri: cum deliberarent hoc quod de patre fecerant/ etiā		
		de Conſtantino facere publicato eorum cōſilio per		
		dyabolū incentorē huius cōſilij cum ad cōuiuiū ex		
		cōdicto cōſediſſent & de prioratu ſedendi inter ſe cō=		
		ſulto decertarēt/ dato ſigno a viris Cōſtantini ambo		
		fratres ſolio deturbātur: & truſis capitib⁹ ad idē mo=		
		naſteriū ad quod patrē tranſmiſerāt/ & ipi ad philo=		
		ſophandū cū monachis tranſmittūtur. Ita euacuato		
		palatio abuſiuis īperatoribus: ipſe Conſtantinus &		
		Rhomanus filius eius ex filia Rhomani imperato=		
		ris imperant annis 16.		
		¶ Rex Otto/ Burgundiā ſibi ſubiugat.		
		¶ Barbaros occaſione inteſtini belli vndiq; irruētes		
		Gero comes fortiter ac frequenter debellat.		
		¶ Regi Francorū Ludouico/ Hugo comes Pariſien=		
		ſis nimis aduerſat. Hic Hugo filius fuit Roberti ty=		
		rāni i bello Sueſſonico perēpti a Carolo rege.	Agapit⁹. pp.	
9	18	¶ Agapitus Rhomanæ eccleſiæ 130: pſidet.	2	946
		¶ Hēricus īpatori vrbe Mereſburch a fratre		
		obſeſſus/ proiectis armis ad pedes eius procidens &		
		miſericordiam eius implorans/ in cuſtodiam inclu=		
		ditur. Fredericus autem archiepiſcopus Maguntiæ		
		a ciuibus excluditur.		
		¶ Rex Otto multos contra ſe rebellare mo=		
		lientes/ capit aut occidit.		
		¶ Mortuo Bertaldo duce/ rex Otto fratri ſuo		
		Honorico dat ducatū Baioariæ: & ſic eum		
		reprimit a rebellione.		

Rhóa.	Francorũ		Conſtantino.	Añ.do
10	19	¶ Beregariũ a Sucuia in Italiã reuerſum videns rex Hugo ab Italieſibus ſe deſerto recipi: Lothariũ filiũ ſuũ vt ſaltẽ Beregario cõregnet/ Italienſiũ fidei cõmendat/ ipſe Arelatũ vnde venerat repetit.	3	947
11	20	¶ Rege Hugone mortuo / Lotharius filius eius in Italiã ſolo noĩe regnat. Berengarius actu & poteſtate rex/ & cũctis acceptus p Italiã tyrãnizat. ¶ Dux Baioariæ Hẽricus Aquileã ĩ Italia capit/ Hũgaros bis ſupat/ Ticinũ trãſit: & cũ multis manubijs redit. ¶ Ludouicus rex Francorũ a ducibus ſuis circũuẽtus a Normãnis capit: & cõſilio Hugonis Lugdunũ miſſus/ publicæ cuſtodiæ traditur. ¶ Carlomãnus vero maior filius eius a Normãnis abductus: Rothomagi moritur.	4	948
12	21	¶ Tapis rex Hũgarorũ in Italiã veniẽs decẽ modios nũmorũ a Berẽgario ꝓ reditu accepit. ¶ Rex Otto cũ 32 legionib9 Franciã ad liberandũ Ludouicũ aggreditur. Ludouicus metu a cuſtodia relaxatur. ¶ Rex Otto Lugdunũ capit: Hugonẽ intra Pariſius cõcludit. Remis capit: Hugonis nepote qui ep̃atũ vſurpauerat expulſo legitimũ ep̃m reſtituit. vſq; Rothomagũ potẽter accedit & caſtellis ac vrbib9 quas cœperat Ludouico reditis/ in Saxoniã redit.	5	949
13	22	¶ Per loca Galliæ & Germaniæ/ plurimi & magni terrẹmotus facti ſunt. ¶ Rex Otto in Boemiã cõtra Boizlaũ ꝓficiſcitur: Boizlaus vero regi recõſiliatur/ eiq; tandẽ fœliciter ſubijcitur. ¶ Rege Ottone ſecundã expeditionẽ in Franciã parãte: Hugo virtutẽ eius nõ ferẽs/ ei iuxta fluuiũ Charũ occurrit/ & pacto pacis ſecundum nutum regis facto: manus ei dedit.	6	950
14	23	¶ Maguntia ab Ottone iperatore obſeſſa eſt/ Fredericus archiep̃s captus & ĩ cuſtodiã truſus: nõ multo poſt p indulgẽtiã regis relaxatus eſt. ¶ Rex Otto filiũ ſuũ Lidulfũ natũ ex filia regis Anglorũ teſtamẽto poſt ſe regẽ deſignat.	7	951

Rhōa.	Francorum		Conſtantino.	Añ.do
15	24	¶ Lidulphus filius iperatoris Ottonis inſtinctu Conradi ducis cū eo cōtra patrē ſuū rebellauit: Remeſburch cœpit & multas alias vrbes & principes a patre ad ſe auertit: rex illū intra Maguntiā cōcluſum obſedit.	8	952
16	25	¶ Bellū fuit ſup Moſam inter Córadū & Raginerīū Baginoenſium comitē.	9	953
		¶ Mortuo Vuigfrido Colonienſiū archiepatū ſuſcepit vir glīoſus Bruno frater Ottonis iperatoris: qui quātus qualiſue fuerit apud deū & hoies lector ediſcat i vita ipſius/ quā Rogerus luculēter ſcripſit. Huius ſtudio trāſlata ſunt a Rhoma Coloniā corpa ſanctorū Eliſij/ Patrocli/ Priuati/ Gregorij/ cū baculo ſcti Petri.		
17	26	¶ Rex Otto vxorē ſecūdā ducit relictā Ludouici Italorū regis & per eā Papiā accipit. ¶ Raherius bis epiſcopatu Verōnēſi depulſus: Leodicenſis epus per Brunonē archiepiſcopū ordinatur poſt Farabertū.	10	954
18	27	¶ Lidulfo ad gratiā patris ſui reducto/ Conradus dux dei & iperatoris tranſfuga ad Hūgaros ſe tranſferēs eos in Lotharingiā vſq; ad Carbonariā ſiluā pduxit: & virtute dei apud Lobias cōtra eos oſtēſa/ vltra ꝑdire ꝓhibiti ipune redeūt. ¶ Berēgari9 rex Italiæ in Germania ad regē Ottonē venit: eiq; ſuis ſuiſq; filijs manibus datis/ ſe ei cōmiſit. ¶ Ludouico Francorū rege mortuo/ Lotharius filius ei9 ex Gerberga ſorore imperatoris: regnauit ānis 31. ¶ A Baioarijs cōtra Sclauos ꝓſpere pugnatū	11	555
	Lotharius		¶ Ioānes. pp.	
19	1	¶ Ioānes Rhomanæ eccleſiæ 131: præſidet. ¶ In Italia lapis mirę magnitudinis tonitru & tēpeſtate turbulēta/ de cœlo lactus: ingens miraculū vidētibus ꝓbuit. ¶ Templa pleriſq; in locis valida tempeſtate cōcuſſa ſunt: vtriuſq; ordinis ſacerdotes ictu fulminis interierunt: & plura horrenda dictu portenta monſtrata ſunt. ¶ Frederico Maguntiæ archiepō mortuo/	12	556

Rhōa	Francorū		Conſtantino.	Añ.do
		Guillelmus filiꝰ Ottonis īperatoris ſubſtituit		
		¶ Raherio ab ep̄atu Leodicenſiū electo/ Bal		
		dricus ānitēte auūculo ſuo Raginerio comi=		
		te Montenſe ep̄us ſubſtituitur.		
20	2	¶ Lidulphus filius īperatoris Ottonis in Ita=		957
		lia moritur. ¶ Hūgaris iterū regnū Ottonis		
		īperatoris ductu Cōradi ducis depopulātibꝰ		
		īperator eos bello excœpit: Cōrado ab Hun		
		garis ad cū pœnitēdo refugiēte/& orāte deū vt pro		
		pœna ꝑfidiæ ſuæ in ipſo bello ab Hūgaris pimeret.		
		Quo bello intātū ſunt Hūgari victi & attenuati/vt		
		vltra iā nec mutire auſi fuerint: intantū quippe cō=		
		triti ſunt/vt nullus aut rarus eorū euaderet.		
		¶ Cōradus tamē ſecundū votū ſuū ibi occubuit.		
		¶ Tres reguli Hūgarorū in bello capti: ſuſpē		
		dio pierūt ¶ Bruno archiep̄s ducatū Lotha		
		rienſiū poſt Cōradū adeptus/cenobiū ſancti		
		Panthaleonis Coloniæ cōſtruxit.		
		¶ Henricus dux Baioariæ frater regis Otto=		
		nis moritur: Hēricus filius eius ei ſuccedit.		
21	3	¶ Bruno archiep̄s plures Normānorū cū pri	14	958
		cipibus eorū baptizari fecit.		
		¶ Vuigmānus a facie regis Ottonis trans Albiā fu=		
		giens/Sclauos in regnū eius cōduxit: quos rex forti		
		ter debellauit occiſo regulo eorū cū multis & ſeptin		
		gentis captiuis capite ceſis.		
		¶ Obijt ſāctus Gerardus fūdator Bromēſis cenobij.		
22	4	¶ Bruno archiep̄s & archidux Lotharingię	15	959
		ſcdas ptes in regno fratris ſui potēter & idu=		
		ſtrie adminiſtrās Ragineriū Montēſem comi		
		tē qui Longicollus cognoiabat/apud Vualētianas		
		euocatū cœpit: & irreuocabili auxilio dānauit. pro		
		eo ꝙ regnū bellis īquietabat/vel qđ verius fuiſſe di=		
		citur pro eo ꝙ mortuo Gīleberto duce cōſanguineo		
		ſuo ea q̄ Giſlebertus vxori ſuæ Gerbergæ ſororis ipe		
		ratoris in dotē cōtulerat violenter ei auferre ꝑſume=		
		bat. Bonis Raginerij ad fiſcū publicatis: filij eiꝰ Ra=		
		ginerus & Lābertus ad Lothariū Frācorū regē cōfugerūt.		

Rhõa.	Francorum		Constantino.	An. do
		¶ Prodigioſa res multos terret & a vitijs coercet notis crucis in veſte plurimorũ apparẽtibus/ quorũdã aũt veſtib9 quaſi lepra ſordẽtibus.		
23	5	¶ Hoc tp̃e ꝑ ĩduſtriã Ottonis ĩperatoris meliorato ĩperij & eccl̃ię ſtatu/multa monaſteria & cenobia ad laudẽ dei & honorẽ ſanctorũ aut reſtaurãtur/aut ampliãtur/aut ædificãtur.	16	960
24	6	¶ Gallia & Germania iã bene pacatis/intendẽs ĩperator Otto etiã Italiã pacare: p̃ſertim ad hoc eũ anxie euocãtibus Ioãne papa / cæteriſq; Italię ep̃is: vt eos liberaret de manibus tyrannorũ Berẽgarij Adelberti filiũ ſuũ Ottonẽ puerũ ſuũ ſeptẽnẽ Aquiſgrani die ſancto penthecoſtes in regẽ inũgi fecit: eoq; cõmendato archiep̃is fratri Brunoni & filio Guillelmo ad Italiã tendit. ¶ Apud Cõſtãtinopolim Rhomano ĩperatore defuncto: Nichephorus imperat ãnis decem.		
			Nichephorus	
25	7	¶ Sanctus Vuicbertus fũdator Gẽmelacẽſis cenobij/apud Gorziã vbi deo militabat ꝓpter amorẽ feruentis ibi ſanctæ religionis in Chriſto dormiuit: corpus eius relatũ eſt ad cenobium Gẽmelacenſe.	1	962
26	8	¶ Otto ĩperator Italia peruagata/& tyrãnis Italiæ maieſtate nominis ſui ita exterritis vt in locis natura munitis laterent/aut Sarracenorũ patrocinia quęrerẽt/ Rhomę a Ioanne papa in ĩperatorẽ bñdicit: tyrãni ab Ioãne papa & a Rhomanis abiurãtur Eo repatriãte Adelbertus a papa Ioãne a Fraxineto Rhomã reuocatur: ſed ĩperatore redeũte refugiunt. ¶ Collecto a tota Italia ep̃orũ conſilio/ Ioãnes papa de nepharijs cauſis infamat: qui tertio euocatus/ dũ ſe excuſatũ venire cunctatur/ poſt multa tandẽ eo a cũctis p̃iudicato: Leo adhuc laicus electiõe oĩm & cõſenſu ĩperatoris papa ſubſtituit. Sic Leo p̃ſidens apoſtolicæ ſedi fecit ordinationes & ea quę erant apoſtolica. Nec longum Rhomani alterata fide apud imperatorem/ papam recipiunt Ioannem: ille	2	963

Rhoa.	Francorū		Conſtantino.	Añ.do
		ſynodo collecta Leonem depoſuit & eius		
		geſta caſſauit. Statutū quoq; eſt publico oim iudicio		
		ſynodū a Leonę habitā/nec noiandā ſynodū ſed ꝓ=		
		ſtibulū fauens adulteris. Quicūq; ergo eo ordināte		
		erāt dānati iuſſi ſunt ſuā ipſorū ꝓſcriptionē pſentare		
		in carta hęc cōtinēte verba. Pater meus nichil ſibi		
		habuit/nichil michi dedit. Et ſic depoſiti remāſerūt i		
		illis gradib⁹ ſi quos habuerāt nō a Leone ordinati.		
		Si qui autē digni iudicātur vt nō accepta prius cōſe=		
		cratione ordinētur: indicto illis eodē decreto quod &		
		dānatis a Cōſtantino Neophito. Rhomani igitur a		
		papa Ioāne pecunia illecti/iperatorē cū paucis Rho		
		mæ morantē ſubito aggreſſi: ita ab exercitu ipera=		
		toris ſunt attriti/vt niſi ab iperatore & a papa Leo=		
		ne milites iperatoris a cęde reuocarētur/vſq; ad iter		
		nitionē Rhomani delerētur. Quibus p Leonē ipe=		
		ratori recōciliatis/poſt abſceſſū iperatoris Leo pa=		
		pa inſidias ſibi parari ſentiēs: ad iperatorē fugit.		
		¶ Ioānes autē papa ſę cū vxore cuiuſdā oblectans/		
		a dyabolo in tēpore pcutitur: ac ſine viatico dñico		
		moritur. ¶ Rhomani vero contra iuramentū quod		
		iperatori fecerāt: ſe nunq̄ electuros papā ſine eius &		
		filij eius Ottonis cōſenſu/ Bñdictū ſibi papā ſtatuūt.		
Bñdictus.pp.		¶ Bñdictus Rhomane eccleſiæ 132: pręſidet.		
		¶ Imperator autē Rhoma obſeſſa: Rhomanos cęde		
		& fame adeo afflixit/vt Leonē papā ſe recepturos		
		ꝓmitterēt. Sic Bñdictus reiectus nō ſolū papatu/ſed		
		etiā ſacerdotio: a Leone exordinatur.		
¶ Leo papa.		¶ Leo vero Rhomanæ eccleſiæ 133: pręſidet.		
27	9	¶ Hoc tpe eccl'a ſācti Quitini martyris/q̄ eſt	3	964
		in iſula ſup fluuiū Somene ſita: cenobiū mo=		
		nachorū paucorū facta eſt. pcedēte vero tpe/		
		creſcēte nūero fratrū/& aucta poſſeſſiōe redi=		
		tuum: etiam abbatia eſſe cœpit. In quo loco		
		adhuc extant duo putei/ in vno quorum ca=		
		put ipſius martyris / in altero corpus an=		
		gelo reuelante : inuentum fuerat a ve=		
		nerabili matrona Rhomana / nomine		

Rhoa.	Francorū		Conſtantino.	Añ. do
		Euſebia.quæ pro munere eiuſdē officii lumē oculorū quo antea priuata fuerat per eundē martyrē recepit. Et hęc inuentio āno a paſſione ipſius martyris 55 euenit:qui paſſus eſt martyriū āno domini 332. Sed poſtq̄ p̄fata mulier religioſa ſancti martyris corpus inuenit/atq; in ſupiori loco p̄minentis oppidi quod antiquitus Auguſta viromādorū vocabatur collocauit labentibus multis ānorū curriculis/ſepulchrū eiuſdem martyris vbi nam haberetur cunctis erat incertū. Deniq; ſancto Eligio Nouiomenſi eccleſiæ pontificante: facta inquiſitione de eiuſdē martyris corpore ſub pręſentia ipſius epiſcopi inuentus eſt loculus in ꝓfundo terræ deffoſſus: in quo precioſus ille theſaurus ſeruabatur. Et hæc ſecunda inuētio ſub ſancto Eligio facta eſt āno ab incarnatione dn̄i 657: nō abſq; diuinæ virtutis magno miraculo. Nā cū beatus epiſcopus nocturno tempore multis luminaribus accēſis quęſitum loculū iueniret/& foſſorio quod manu tenebat perforaret: tanta ſubito odoris ſuauiſſimi fragrantia/tantaq; ſupernæ lucis claritas circūquaq; emanauit/vt & pręſentes odore mirifico replerētur/et abſentes ortū diei aduenisſe ſuſpicarētur. ¶ Adelberone Metēſiū ep̄o mortuo/Deodericus cōſobrinus Ottonis īperatoris ep̄us ſubrogatur. Hic vt legitur inſpiciens primas litteras nominū omniū Metenſiū ep̄orum/quas angelus dn̄i dicitur dediſſe ſancto Clemēti primo Metenſiū ep̄o: & notans alias auro/alias argento/ alias viliori metallo pro meritorū qualitate eſſe annotatas: cū videret etiā litterā ſui nominis argento eſſe p̄notatā/dixiſſe fertur ſe in ep̄atu tanta bona fore facturū vt ipſa nominis ſui littera merito deberet auro annotari. Cuius bonę intentionis initiū oſtenditur in cenobio ſancti martyris & leuitæ Vincentij/fundato in ipſius vrbis iſula.		
		¶ Arnulpho ſene Flandrenſiū comite mortuo/Lotharius rex Francorū grauiter Flandrias infeſtat & vaſtat.	¶ Ioanes. pp	
28	10	¶ Ioānes Rhomanę eccleſiæ 134: p̄ſidet.	4	965

Rhõa. | Francorũ | Conſtantino. | An. do

¶ Otto ĩperator penthecoſtẽ Aquiſgrani celebrauit: cõcur=
rentibus ibi a Francia ſororibus ſuis, regina videlicet Frã=
corũ Gerberga/matre Lotharij regis & Caroli ducis: & Ha
uuide vxorẽ Hugonis Pariſiorũ comitis: quorũ filius fuit
Hugo qui poſtea regnauit in Francia: vbi oĩs illa regalis
ꝓſapia tanto adinuicẽ cõgratulationis iubilo eſt affecta: vt
i õni vita eorũ vix aliquid gaudij huic letitię potuerit ęqui=
parari. ¶ Bruno dux & archieps̃ in Franciã ꝑgens/ad paci=
ficãdos nepotes ſuos Lothariũ regẽ/& filios Hugonis: vbi
Cõpendiũ venit febre correptus Remis rediti ibiq; quicquid
in re mancipi habuit ꝑ teſtamentũ eccleſijs ſanctorũ delega
to mortuus eſt & corpus eius a Deoderico
Metenſiũ epiſcopo Coloniã refertur.
¶ Otto Italiam repetit.

29 | 11 | ¶ Guillelmus archieps̃ filius ĩperatoris Ma= | 5 | 966
guntiæ moritur. ¶ Hoc tẽpe Danis qui Chri=
ſtũ IHESVM & idola ſimul colebant cũ Po
pone clerico in cõuiuio altercãtibus/ſup cultura dei
& deorũ: Danis aſſerentibus Chriſtũ IHESVM eſſe
quidẽ deũ/deos vero maiores & antiquiores eſſe: il=
lo Popone ecõtra affirmante IHESVM Chriſtum
ſolũ verũ deũ eſſe vnũ in ſubſtantia trinũ in pſonis.
Rex Dauorũ Araldus cõdixit clerico: vt fidẽ ꝓpoſi=
tã a ſe probaret teſtimonio veritatis. Quod ãnitente
clerico/ingẽtis ponderis ferrũ valde ignitũ manibus
illius ferẽdũ iponitur. Quod cũ clericus vſq; ad pla=
citũ oĩm tuliſſet abſq; vlla leſione: rex penitus ab=
iecta idolatria/ ſe ſuoſq; ad colendum verũ
ſolum deũ cõuertit: clericus vero ad epiſco=
patum promotus eſt.

30 | 12 | ¶ Vulchmãnꝰ diu cõtra Ottonẽ imperatorẽ | 6 | 967
rebellis a Miſacha Sclauorũ regulo iperato=
ris amico & milite perimitur.
¶ Hoc tempore Bulgaribus dominabãtur fi=
lij Symeonis Petrus & Balanus/quorũ Ba=
ianus in arte magica adeo valebat: vt quo=
tiens vellet lupus vel quelibet fera fieri vi=
debatur.

Rhõa.	Francorum		Conſtantino.	An. do
31	13	¶ Otto iunior a patre euocatus Rhomam/a	7	968
		Ioanne papa in iperatorẽ benedicitur.		
		¶ Otto imperator Beneuentanos duces/po=		
		tentia ſua ad ſubiectionẽ ſui inflexit.		
		¶ Otto iperator in terra Saxonica venas au=		
		ri & argenti primus iduſtria ſua apuit.		
32	14	¶ Q uidã comes Ottonis imperatoris ei fami	8	969
		liaris Rhomæ ante oculos omniũ a dyabolo		
		arreptus: ita vt ſeipſum dẽtibus diſcerperet.		
		Iuſſu imperatoris ad papam Ioannem addu		
		ctus/vt cathena ſancti Petri collo eius circũ=		
		daretur: dum a fallacibus clericis ſemel & bis		
		alia cathena furenti adhiberetur/nec quicq̃		
		remedij proueniret vbi nil virtutis inerat:		
		tandem vera ſancti Petri cathena allata &		
		collo furentis circũdata/dyabolus ſpumans		
		& multum clamans abceſſit. Q ua cathena		
		Deodericus Metẽſis epiſcopus arrepta/cum		
		diceret ſe eam niſi manu eius abſciſſa non di		
		miſſurum: tandem imperator ſedato litigio a		
		papa Ioanne obtinuit/vt anulum huius ca=		
		thenæ exſectum epiſcopus mereretur.		
		¶ Imperator Otto dum partem exercitus ad		
		Grecos miſiſſet/vt vxorẽ filio ſuo Ottoni ac=		
		ciperent: Greci ſuper eos irruunt/caſtra diripiunt/		
		plures occidũt/plures capiũt/& Cõſtãtinopolim mit		
		tunt. Ad hoc dedecus vindicandũ imperator Otto		
		eminentiores ex ſuis in Calabriã mittit: qui Grecos		
		aggreſſi plures occidũt/plures truncatis naribus de=		
		honeſtant/ & per Apuliã & Calabriã a Grecis tribu		
		tũ exigũt. Cõſtãtinopolitani audiẽtes a ſuis male pu		
		gnatũ eſſe in Calabria contra iperatorẽ ſuũ Niche=		
		phorum inſurgunt.		
33	15	¶ Theodericus Metenſiũ ẽps iperatori ſan=	9	970
		guine dilectiõe ac familiaritate cętis deuictior: dũ i		
		Italica expeditiõe p triẽniũ ſub eo militaret multa		
		corpora & pignera ſanctorum de diuerſis Italiæ lo=		
		cis quocunq; modo potuit collegit. Primum a		

Rhōa.	Francorū		Conſtantino.	Aī.do
		Marſia ſanctum Elpidium cōfeſſorem/ cuius ſocium		
		Euticiū epm: ipe ĩperator iā ſuſtulerat. ab Amiter=		
		nis: Euticetē martyrē/ cū reliquijs Maronis & Victo=		
		rini/ ſociorū eius. a Sulginis Felicianū epm & mar=		
		tyrē. a Peruſio: Aſclepiotatū martyrē. a Spoleto: Sere		
		nā martyrē cū Gregorio Spolitano martyre. a Cor=		
		duno: pignera Vincentij martyris & leuitæ. ab Hi=		
		ſpania olim a duobus monachis Capuā: a Capua		
		vero illuc deportata. a Meuania: alterū Vincentium		
		epm & martyrē. a Vincentia: Leontiū epm & marty		
		rem. a Florentia: Mineatē martyrē. ab vrbe Tuder=		
		tina: Fortunatū epm & cōfeſſorē. a Corfinio: Luciā		
		Syracuſanā virginē & martyrem. a Foroaldo duce		
		Spoletanorū: olim a Syracuſis illuc tranſlatā. a Sa=		
		binis: partes corporū Prothi & Iaciti martyrū. Hęc		
		oīa cū parte cathenæ ſancti Petri apoſtoli/ cū capil=		
		lis eiuſdē: & ſanguine ſancti Stephani ꝓthomar=		
		tyris/ & parte craticulæ ſancti Laurentij martyris/ a		
		papa Ioāne ſibi donata cū alijs multis ſanctorū pi=		
		gneribus pręſul Deodericus in Galliā hoc āno trāſ=		
		tulit: & in eccleſia ſancti Vincētij martyris a ſe in in=		
		ſula vrbis conſtructa locauit.		
34	16	¶ Apud Cōſtantinopolim Nichephorus ĩpe	10	971
		rator timens a filijs ſuis ĩperio expelli: quia		
		ſenex erat/ volebat eos eunuchizare. Quo=		
		rū mater regina quia nullo alio modo pote=		
		rat eos liberare: ſuaſit Ioāni Nichephorū oc=		
		cidere/ & imperare. Ioannes itaq; occulte cū		
		funibus intrauit palatiū/ & occiſo Nichepho		
		ro imperauit annis 6.		
¶ Benedictus papa.			Ioānes	
35	17	¶ Bñdictus Rhomanę eccleſię 135: pręſidet.	1	972
		¶ Otto ĩperator Rhome Ottoni cōparatori		
		ſuo: neptē Ioānis Cōſtantinopolitani ĩpera=		
		toris Theophaniā noīe/ a Ioāne papa coro=		
		natam/ in legitimo matrimonio ſociauit.		
		¶ Rogerus ordinatur eps Leodicenſiū. Hic		
		vrbē muro circūcinxit/ ędificijs honeſtauit/		

Rhõa.	Francorum		Conſtãtino.	Añ do
		maiorẽ eccleſiã corpore ſancti Lamberti inſi		
		gnitã/a fundamentis renouauit:cenobium		
¶Nonus.pp.		ſancti Ioãnis euãgeliſtę in inſula fundauit.		
36.	18	¶ Nonus Rhomanę eccłię 136:pręſidet.	2	973
		¶ Otto ſenior ĩpator obit:cui⁹ vitã Vuidichil		
		dus monachus deſcripſit. qui etiã hyſtoriã		
		Saxonũ vſq; ad hunc annũ cõſcripſit.		
	¶ Otto ſecundus ĩperat ãnis decẽ. ¶ Raginerius &			
	Lambertus filij Raginerij lõgi colli/ paulatim reſũ=			
	ptis viribus a Francia redeũt/& cũ Garnero & Rã=			
	noldo qui comitatũ patris eorũ occupauerãt bello/			
	apud Peronã cõfligũt/eoſq; cũ multis pimũt:& ſup			
	Hãnã fluuiũ caſtello Buxide munito Lotharigiam			
	infeſtant. ¶ Vuencezlaus princeps Boemiæ a fratre			
		ſuo Boizlao/ ꝑpter ꝑripiendũ principatũ in=		
		terfectus vrbẽ Pragã vbi requieſcit/multis		
Otto 2.		miraculis illuſtrat.	¶Bonifacius.pp.	
1	19	¶ Bonifacius Rhomanæ eccłiæ 137:ꝑſidet.	3	974
		¶ Raherius de quo dictũ eſt hoc monoſticũ:		
		Verone preſul/ſed ter Raherius exul/apud		
		Lobias morit. ¶ Cõtra Ottonẽ ĩperatorẽ re=		
		bellat patruelis eius/Hẽricus dux Baioariæ.		
		¶ Otto ĩperator caſtellum Buxidis obſidet:		
		captũ diruit/captos ĩ eo exiliat/nec tamẽ Ra		
		ginerius a rebellione deſiſtit.	¶Bñdict⁹.pp.	
2	20	¶ Bñdictus Rhomanæ eccleſię 138:ꝑſidet.	4	975
		¶ Otto ĩperator Henricũ ducẽ ſibi ſubiugat		
		¶ Maiolus abbas Cluniacenſis:ſanctitate &		
		religione claret. ¶ Gelu magnũ a calẽdis No		
		uembris vſq; ad equinoctiũ vernale.		
3	21	¶ Otto ĩperator cõtra Sclauos ꝓficiſcitur.	5	976
		¶ Filij Raginerij Longi colli auxilio Fran=		
		corũ & maxime Caroli poſtea ducis fulti/la=		
		ceſſunt bello Godefridũ & Arnulphũ comi=		
		tes:qui poſt Vuarnerũ comitatũ Monteſem		
		inuaſerant/montẽ Caſtrilocũ obſident/mul=		
		tis vtriq; in cõflictu fuſis/obſidio remota eſt		
		victoria anceps:datur tamẽ palma comitib⁹.		

Rhōa	Francorū		Conſtantino.	Añ.do
		ℂObijt ſanctus Vualdricus Auſburgēſis eps̄: cuius vita qualis fuerit mox miraculorū gloria patefecit.		
4	22	ℂGens Leuticiorū ad idolatriā reuoluitur.	6	977
		ℂSanctus Vulctech Pragenſis epiſcopus/cognomento Adelbertus: ſanctitate & doctrina apud Vuinidos claret. qui apud Brutios martyrizatus: multis miraculis glorificatur.		
		ℂFilij Raginerij vt pro ſe viriliter agerēt animati Francorū auxilio & affinitate/Raginerius quippe Hauuidā Hugonis filiā/Poſtea regis. Lambertus vero Gerbergā filiā Caroli ducis duxere vxores: in terrā patrū ſuorū relocati ſunt.		
		ℂDucatus Lotharingiæ datur Carolo fratri Lotharij regis Francorū: multis inſup cōducto beneficijs/ vt & ipſe ab inſolentijs deſiſtat: & fratris ſui Lotharij motibus obſiſtat.		
	ℂAb hinc de Conſtantinopolitano imperio taceatur.			
5	23	ℂPacato vndiq; regno/cū Otto īperator Aquiſgrani morarerī: Lotharius rex Francorū ſubito ad iuadendā Lotharingiā cōtendit/& cedente īperatore quia ad pugnā īparatus erat rex poſt multā vaſtationē repatriauit. Quē cū ineſtimabili exercitu īperator ꝓſecutus/cōdicto die ſcilicet calendis Octobris Franciā intrauit/quam vſq; ad calendas Decēbres ꝑuagatus/fines Remenſiū/Laudunēſiū/Sueſſionū & Pariſienſiū/diuerſa cęde vaſtauit. Eccleſijs tantū dei omniū imunitate cōceſſa: in redeūdo tamē circa Aſonā fluuiū partē īpedimentorū amiſit. De his quidā recluſus prędixit: ꝙ oēs huius mali incentores ante ſeptēniū morerētur.		978
6	24	ℂIgneæ acies viſæ ſunt in cœlo per totā noctē quito calendas Nouembris.		979
		ℂHoc anno cōplentur mile anni a natiuitate Chriſti ſecundū veritatē euāgelij: qui ſecundū ciclū Dionyſij āno ab hinc 21 finiūtur/ſicq; in āno dn̄icę paſſionis veritati euangelicę contra itur.		
7	25	ℂOtto īperator & Lotharius rex cōuenientes ſup		980

Rhomanorũ		Francorum	Añ.do
	Carũ fluuiũ pacificantur: datis inuicẽ ſacramentis/ & rex Lotharius Lotharingiã abiurat.		
	¶ Otto iperator Italiam petit.		
	¶ Corpora ſanctorum Laudoaldi/Adriani/Amantij/& aliorũ/a Vuãtreſhouo Haſbaniæ vico transferũtur Gandauũ cũ miraculorũ gloria.		
8	¶ Otto iperator Apuliã & Calabriã Italiæ ꝓuincias ad ius regni Grẹcorũ appendẽtes transferre ad iperiũ Rhomanũ conatur: maxime ꝓpter affinitatem quã per vxorẽ ſuã Theophaniã cũ imperatore Grẹcorum habebat.	26	981
9	¶ Grẹci infenſi ꝗ imperator Otto prouincias Græcorũ inuaderet: cõducto ſibi Sarracenorũ auxilio/ĩperatori in Calabria bello cõgrediũtur. in quo bello omnes Rhomanorũ copiæ vſq; ad internitionẽ pene deletæ ſunt: imperator natando nitens euadere a nautis ignorantibus eum capitur: & a quodã eorũ qui negociator Sclauorũ erat agnitus/nec proditus per illum re delata ad imperatricẽ & Deodericũ Metenſiũ epiſcopũ qui in ciuitate Rhoſan rei euentũ prẹſtolabantur: difficulter per Sclauũ & epiſcopum liberatur. Nautis quippe ad pecunias pro eo redimendo allatas inhiantibus imperator aſcenſo equo vix euaſit. Omnibus pro infortunio reipublicæ animo conſternatis/ſola imperatrix fœminea & Grẹca leuitate inſultabat eis: ꝙ ab exercitu ſuæ nationis victi eſſent Rhomani/ac per hoc cœpit primatibus exoſa haberi.	27	982
10	¶ Otto imperator tedio & angore animi deficiens/Rhomẹ moritur: & de imperatore ſubſtituendo inter primates diſſentitur/alijs filio ipſius Ottoni imperium deberi certantibus/alijs odio imperatricis a filio eius imperium transferre volentibus ad Henricum ducem filium Henrici/qui fuit frater primi Ottonis. Hic Henricus ipſum Ottonẽ puerũ factioſe raptum in cuſtodiam tenet: ſed principes	28	983

Rhõr	Francorũ		Anni dñi.
		puerum de manu Henrici extorquentes in regno	
Otto. 3.		ſublimant:& regnauit ãnis 19.	¶Ioãnes.pp.
1	29	¶ Ioãnes Rhomanæ eccleſiæ 139:pręſidet.	984
		¶ Lotharius rex Francorũ ad inuadendã Lotharin=	
		giã turſum laborans:vrbem Virdunũ & Godefridũ	
		ipſius vrbis comitem capit.	
Ioãnes papa.		¶ Ioãnes Rhomanæ eccleſiæ 140:præſidet.	
		¶ Deodericus Metenſiũ ep̃s obit:& ſecũdũ ꝓphetiã	
		viri dei/vix aliquis principũ qui in bello Calabrico	
		euaſit diu ſupuixit.ep̃atũ Metenſem ſuſcepit Adel=	
		bero vir ſanctus & nobilis filius Friderici ducis.	
2	30	¶ Lotharius rex vidẽs Ottonẽ ĩperatorẽ virtute mi=	985
¶Ioãnes.pp.		litũ ſuorũ ꝓficere:vrbẽ Virdunũ & Godefridũ comitẽ reddit	
3	31	¶ Ioãnes Rhomane eccleſiæ 141:pręſidet.	986
		¶ Lothario rege francorũ mortuo: Ludouicus filius	
Ludouic9		eius regnat in Francia ãno vno.	
4	1	¶ Ludouico Francorũ rege mortuo/Francis regnũ	987
		transferre volẽtibus ad Carolũ ducẽ fratrẽ Lotharij	
		regis dũ ille rem ad conſiliũ defert : regnũ Francorũ	
		vſurpat Hugo filius Hugonis Pariſienſis ex Ha=	
		uuide ſorore primi Ottonis imperatoris: & regna=	
		uit ãnis nouem.	
	Hugo	¶ Herluinus primus abbas Gẽmelacẽſis moritur.	
5	1	¶ Carolus dux regnũ Francorũ ex paterna & auita	988
		ſucceſſione ſibi debitũ cõtra Hugonẽ regẽ nepotem	
		ſuũ repetit:eũq; bello purgẽs/Laudunũ vrbẽ capit.	
		Hugo autẽ rex Carolũ in Lauduno obſidet: ſed ſe=	
		cundo obſidionis menſe obſeſſi ꝓſiliẽtes caſtra ob=	
		ſidentiũ incenderũt/& ipſe rex Hugo plurimis ſuo=	
		rũ perẽptis turpiter fugiẽs/vix euaſit.	
6	2	¶ Inundatio aquarũ frequẽs/ac diutina vltra ſolitũ	989
		æſtas poſtea feruentiſſima/pluribuſq; pniitioſa/vnde	
		& fruges minoratę ſunt.	
		¶ Carolus dux/montẽ acutũ expugnat:Sueſſionis	
		vſq; vaſtando ꝓcedit:inde Rhenũ aggreditur/ &	
		Laudunũ cũ multa preda reuertitur.	
		¶ Siccitas magna vernalis:vnde & ſatio primitiua	
		ĩpedita/et fames ingens ſecuta eſt.	

Rhomanorum		Francorum	Añ.do
	¶ Nix nimia decidit: ymber poſtea cōtinuus/qui au-		
	tūnalem ſationē oīmodo denegaret.		
	¶ Fertur annonam pluiſſe de cœlo in Aſbanio/alij		
	etiam piſciculos paruos de cœlo pluiſſe ferebāt.		
7	¶ Carolus dux Remin occupat archiepm̄ quē Hugo	3	990
	rex pręfecerat: & quoſdā primates capit/& Laudu-		
	no relegat.		
8	¶ Carolus dux moritur: Otto filius eius ſuccedit ei	4	991
	in ducatu Lotharienſium.		
9	¶ Remis ſynodo totius Franciæ cōgregata/Arnul-	5	992
	phus nepos Caroli ducis quē ipſe Carolus epiſcopū		
	Remis ſubſtituerat: oīm iudicio exordinatus dāna-		
	tur/& Adelgarius p̄ſbyter qui vrbē ꝓdidit/& portas		
	Carolo aperuit: inſolubiliter excōmunicatur.		
	¶ Gerbertus vero ſubſtituitur ep̄us: ſed quibuſdam		
	cauſam ventilantibus nō potuiſſe degradari Arnul		
	phū abſq; ſcientia & auctoritate papæ Rhomani.		
	¶ Gerbertus depoſitus ad Ottonē iperatorē ſe cōtu-		
	lit: quē iperator receptū/primo eū Rauēnæ archie-		
	piſcopū/& poſtea cōſtituit papā Rhomanū: vnde		
	eſt eius illud monoſticū.		
	¶ Tranſit ab R Gerbertus: ad R fit papa vigens R.		
10	¶ In Burgūdia Odilo Aruernę oriundus ex clerico	6	993
	Bruiatenſi monachū ꝓfeſſus in Cluniacēſi cenobio		
	poſt Maiolū p̄ficit ipſi cenobio: qd̄ ꝑ ānos 56 miro		
	religionis feruore rexit & ꝓuexit. Qui egregiæ p̄ter		
	cætera pietatis iſignia/nō ſolū vitæ exēplis: ſed etiā		
	miraculis in vita ſua claruit. Qui cū repręhēderetur		
	ꝙ i peccātes miſericordior iuſto eſſe videretur: ſi dā-		
	nandus ſum (inquit) malo dānari de miſericordia q̄		
	de duritia ¶ Otto in imperatorē benedicitur.		
11	¶ Florebant hoc tēpore in ſciētia litterarū in Lotha	7	994
	ringia. Herigerus abbas Lobienſis/Adelbodus ep̄s		
	Vltraiectēſis/in Francia: Fulbertus ep̄s Carnotēſis/		
	Abbo abbas Floriacenſis/qui ſup calculū Victorij cō		
12	mentatus eſt.	8	995
	¶ Gregorius papa.		
13	¶ Gregorius Rhomanę eccleſię 142: pręſidet.	9	995

Rhõa.	Francorum		Anni dñi.
		¶ Hugone Francorũ rege mortuo/Robertus filius	
		eius in Francia regnat ãnis 34.	
	Robertus		
14	1	¶ Herſbertus ordinatus Coloniẽſiũ epũs:multa ſan	997
		ctitate claret. ¶ Clarebat etiã hoc tpe inter Gallos	
		Auſfridus/qui cũ fuiſſet comes Bratuſpãtiũ/nõ min⁹	
		iuſtitia q̃ potẽtia ſeculari famoſus/depoſito militiæ	
		cingulo tonſoratus in clericũ/eo prouectus eſt vt or	
		dinaretur epũs Vltraiectenſis eccleſiæ.	
¶ Ioãnes.pp.			
15	2	¶ Ioãnes Rhomanę eccleſię 143:p̃ſidet mẽſibus 10.	998
		Poſt quẽ Gerbertus qui & Siluester 144:qui & ip̃e	
		inter claros/ſciẽtia litterarũ egregie claruit. Quidã	
		tamẽ trãſito Siluestro iſto/Agapitũ papã hoc in lo=	
		co ponũt:quod nõ ocioſe factũ eſſe dicit̃. quia is Sil=	
		ueſter nõ per hoſtiũ intraſſe credit̃/quippe qui a qui=	
		buſdã etiã Nigromantiæ arguitur/de morte quoq;	
		ei⁹ nõ recte tractat̃:a dyabolo eni pcuſſus dicit̃ obiiſ	
		ſe. Quã rem nos in medio reliquim⁹: a numero eni	
		paparũ videtur excluſus. Vnde lector quęſo vt hic	
		& alibi ſi qua diſſonãtia te offenderit de noĩbus vel	
		ãnis vel tẽporibus paparũ nõ michi ĩputes quia nõ	
		viſa ſed audita vel lecta ſcribo. ¶ Hoc tpe quidã reli	
		gioſus ab Hieroſolimis veniẽs/in Sicilia recluſi cu=	
		iuſdã humanitate aliquãdiu recreatus:didicit ab eo	
		inter cętera q̃ in illa vicinia eſſent loca eructãtia flã=	
		marũ incendia: quę loca vocãtur ab incolis ollę vul	
		cani/in quibus animę defunctorũ luãt diuerſa pro	
		meritorũ qualitate ſupplicia. ad ea exequẽda depu=	
		tatis ibi dęmonibus/quorum ſe crebro voces iras &	
		terrores/ſępe etiã eiulatus audiſſe dicebat plangẽtiũ	
		q̃ animę de manibus eorũ eripereñtur per elemoſi=	
		nas & preces fideliũ:& hoc tẽpore magis per oratio	
		nes Cluniacenſiũ orantiũ indefeſſe pro requie defũ=	
		ctorũ. hoc per illũ abbas Odillo cõperto/conſtituit	
		per oĩa monaſteria ſibi ſubiecta:vt ſicut primo die	
		Nouembris ſolẽnitas omniũ ſanctorũ agitur/Ita ſe=	
		quenti die memoria omniũ in Chriſto quieſcẽtium	

Rhomanorum		Francorum.	Anni dñi.
	celebretur. Qui ritus ad multas eccleſias tranſiens/		
	fideliũ defunctorũ memoriã ſolẽnizari fecit.		
16	¶ In Italia Creſcẽs patriciatu Rhomanorũ arrepto/	3	999
	cõtra Ottonẽ imperatorẽ rebellat.		
17	¶ Anno IHESV Chriſti milleſimo ſecundũ cõputa=	4	1000
	tionẽ Dionyſij/ multa ꝓdigia ſunt viſa.		
	¶ Terræmotus factus eſt permaximus/ cometes ap=		
	paruit 19 calẽdis Ianuarij circa horã nonã/ aperto		
	cœlo q̃ſi facula ardẽs cũ longo tractu fulguris inſtar		
	illabitur terris: tãto ſplẽdore/ vt nõ modo qui ĩ agris		
	erant: ſed etiam in tectis irrupto lumine ferirentur.		
	Qua cœli ſciſſura ſenſim euaneſcẽte: interim viſa eſt		
	figura quaſi ſerpentis capite quidem creſcente cum		
	ceruleis pedibus.		
18	¶ Otto imperator Rhomæ Creſcentẽ/ patriciũ bello	5	1001
	aggreditur: ſed victus Creſcens & ex fuga retractus		
	capitur/ viliꝗ iumento auerſe impoſitus/ circunduci=		
	tur. & paulatim mẽbris truncatus/ ad vltimũ ante		
	vrbem ſuſpenditur.		
19	¶ Otto imperator degens Rhomæ dum cum Rho=	6	1002
	manis ſe remiſſius agit/ tractans qualiter iu=		
	ra regni & eccleſiæ ad antiquũ ſtatum refor=		
	maret: Rhomani per hoc ad contemptũ eius		
	adducti/ ſubito cõtra eum conſpirant: & ali=		
	quot militum eius peremptis/ eum in palatio		
	obſident. Vnde per induſtriam Henrici du=		
	cis Baioariæ & Hugonis marchionis Italiæ		
	ſimulato pacto vix extractus/ Rhoma de=		
	cedit cum Siluestro papa. Et quia vxor Cre=		
	ſcentis imperatorem ſpe regnandi ad amo=		
	rem ſui pellexerat/ dolens pro eius deceſſu		
	venenum ei miſit: quo ille conſumptus inter		
	remeandum in Italia moritur.		
	¶ Milites tranſalpini corpus imperatoris de=		
	functi cum inſignibus imperij ad Galliam		
	referentes: crebris Italorum incurſibus la=		
	ceſſiti/ armis ſibi viam parant. Sed cum		

Rhoa.	Francorum		Anni dni.
		iam res in tuto eſſe putaretur: dux Baioariæ Hen-	
		ricus iniuriato Heriberto Colonienſiũ archiepiſco-	
		po/ a cuius ore omnes pendebãt: inſignia regni ab	
		eo violẽter extorſit/quaſi iure hęreditario ſibi cõpe-	
		tentia/ erat quippe filius Henrici ducis/qui fuit ge-	
		nitus de Henrico fratre primi Ottonis ĩperatoris.	
		¶ Henricus ergo dux cõſiliatis ſibi animis quorũdã	
		principũ regni vngitur in regẽ a Vuilligiſo Magũ-	
		tino archiepo: & ĩperauit ãnis 22.	
Hẽricus		¶ Ioannes papa.	
1	7	¶ Ioãnes Rhomanę ecclĩæ 145: pręſidet.	1003
		¶ Abbo Floriacẽſis abbas/ĩ Vuaſconia martyrizat.	
¶ Ioãnes.pp.		¶ Ioãnes Rhomanę ecclĩę 146: pręſidet.	
		¶ Henricus imperator/potentiores regni viros bel-	
		lo ſibi cõcitare volẽtes/ celeriter deuicit: & reges gẽ-	
		tiliũ in interiori Germania cõmorãtes qui dicũtur	
		Vuinidi/tributarios ſibi facit.	
2	8	¶ Gerardus Cameracẽſis eps/& Adelbodus Vltra-	1004
		iectẽſis epus/ magni in eccleſia & in palatio habẽ-	
		tur. ¶ Henricus ĩperator Habenbergẽſem ecclĩam	
		epalis ſedis honore ſublimat/& quia liberis carebat	
		eã oĩm rerũ ſuarũ hęredẽ facit. Vnde Deodericus	
		Metenſiũ epus/dolens dotem & patrimoniũ ſororis	
		ſuæ Chunigũdis ĩperatricis delegari ab imperatore	
		Habenbergenſi eccleſiæ rebellat.	
3	9	¶ Cometes horribili ſpecie huc illucq; iactans ĩ Au	1005
		ſtrali parte viſus eſt.	
		¶ Mortuo Ottone duce/ ducatus Lotharingiæ dat	
		comiti Godefrido filio Godefridi Ardẽnenſis.	
	¶ Hil	pericus librũ de ratione compoti hoc ãno ſcripſit: vt	
		apparet ex argumẽto ad ĩueniẽdos ãnos dñi per in-	
		dictiones. Si vis (ĩquit) ſcire quot ſunt anni ĩcarnati	
		Chriſti/ſexaginta ſex ordines indictionũ qui fluxe-	
		rũt ab eius incarnatione multiplica per quindecim	
		fiũt nõgenti nonaginta. His adde duodecim/quia	
		tertia indictione natus eſt Chriſtus: adde etiã indi-	
		ctionẽ pręſentis anni/id eſt tertiã & ecce habes hoc	
		anno/annos Chriſti 1005.	

Rhomanorũ		Francorũ.	Anni dñi
4	ℂ Fames & mortalitas tã grauiter per totũ pene or=	10	1006
	bẽ inualuit: vt ſepelientiũ tedio viui adhuc ſpiritũ		
	trahentes obruerẽtur cũ mortuis.		
	ℂ Caſtrũ Valẽtianas ſitum in Marchia Franciæ &		
	Lotharingiæ/ quod Balduinus comes Flandrenſiũ/		
	inuaſerat: iperator Henricus obſidet/ cõcurrẽtibus		
	ad auxiliũ eius Roberto rege Francorũ/ & Richar=		
	do comite Normãnorũ.		
5	ℂ Henricus iperator quia de obſidione Valẽtianẽſi	11	1007
	inefficax redierat/ cõtra Balduinũ ꝓfectus caſtrum		
	Gandauũ iuadit. & depopulata terra/ aliquot primo		
	res Flandrẽſiũ capit. Vnde Balduinus pterritus ipe		
	ratori ſatiſfacit/ Valẽtianas redit/ datiſqꝫ obſidibus		
	cũ ſacramẽto fidelitatis manus ei dedit. Poſtea ipe=		
	rator ſeditione ſuorũ coactus/ Valẽtianas Balduino		
	comiti bñficiauit: vt ſibi cõtra motus ſuorũ auxilio		
	eſſet/ poſtea ei etiã Vualachras addidit.		
6	ℂ Baldricus Leodicẽſiũ epũs ordinaẽ: Burchardus	12	1008
	quoqꝫ fit Vuarmacẽſis epũs. qui i ſcripturis ſtudioſus/		
	magnũ illud canonũ volumẽ ędidit ſcripturarũ ſen=		
	tentijs vndiqꝫ cõpilatis defloratũ. collaborãte ſibi		
	in hoc magiſtro ſuo Olberto abbate viro vndecũqꝫ		
	doctiſſimo.	ℂ Sergi⁹. pp.	
7	ℂ Sergius Rhomanę eccleſiæ 147: prẹſidet.	13	1009
	ℂ Eclipſis ſolis facta eſt hora diei ſecunda.		
	ℂ Normãni Friſiam infeſtantes/ Tilę oppidũ incen=		
	dũt. ℂ Hẽricus iperator Metis vrbẽ obſidet: propter		
	Deodericũ fratrẽ vxoris ſuæ cõtra ſe rebellantẽ qui		
	epãtũ ipius vrbis vſurpauerat. Dux enĩ Moſelano=		
	rũ Deodericus/ poſt fratrẽ ſuũ Alberonẽ dato epãtu		
	Metenſiũ filio ſuo adhuc puero tutorẽ ei ſubſtituit		
	ipm Deodericũ: qui puero vrbe excluſo/ & epãtu		
	vſurpato/ ipm etiã Deodericũ ducẽ bello capit. Vrbe		
	ergo ꝑ obſidionẽ pene deſolata: tandẽ pax cõuenit.		
8	ℂ Bruno epũs martyrizaẽ. ℂ Normãni Friſiã repetũt:	14	1010
	& multis cęſis Vltraiectũ oppidũ incẽdũt.		
	ℂ Gẽs Hungarorũ hactenus idolatriæ dedita: hoc		
	tẽpore ad fidẽ Chriſti cõuertitur ꝑ Giſiã ſororẽ ipe=		

m.i.

Rhõa.	Francorum		An. dñi.
		ratoris/quę nupta Hũgarorũ regi ad hoc ſua iſtãtia	
		regẽ adduxit: vt ſe et totã Hũgarorũ gentẽ baptiza	
		ri expeteret/qui in baptiſmo Stephanus eſt vocat9.	
		Cuius merita per Hũgariã multa miraculorũ glo=	
		ria cõmendat.	
9	15	¶In Lotharigia iuxta montẽ Caſtrilocñ fonticulus	1011
		aquę multis ſaluberrimus: in ſanguinẽ cõuerſus eſt.	
		quod probauit mulier quæ faciẽ ſuã ex huius noctis	
		aqua lotam oſtẽdit multis ſanguinolentã.	¶ Bñdictus papa
10	16	¶Bñdictus Rhomanæ eccleſiæ 148: pręſidet.	1012
		¶Albertus Gẽmelacẽſis eccleſiæ ordinat abbas: vir	
		moribus/religione/ſciẽtia/bonis/doctiſq; viris aut	
		cõferendus/aut præferendus.	
		¶Henricus iperator Godefridũ ducẽ cũ exercitu in	
		fines Bratuſpantiũ mittit ad obſidendũ caſtrũ Lo=	
		uaniũ: ſed inefficax rediit.	
11	17	¶Henricus iperator Italiã petẽs vt ſubueniret ſuis	1013
		quos Græci pmebant: circa Bñuentũ Salernũ & Ca	
		puã debacchãtes/Troiã ciuitatẽ capit.	
		¶Baldricus eps cũ in villa Hugardis dicta caſtellũ	
		muniret: Lãbertus comes Louaniẽſis eũ aggredit/	
		& eps Lãberto vincẽte multis ſuorũ captis/& occi=	
		ſis/graui atteritur infortunio.	
		¶Terremotus factus eſt maximus circa meridiẽ 14	
		calendas Decẽbris.	
12	18	¶Henricus rex in iperatorẽ benedicitur.	1014
		¶Baldricus eps in inſula Leodicenſi cenobiũ ſancti	
		Iacobi apoſtoli fundauit.	
		¶Dux Godefridus Gerardũ comitẽ multis modis re	
		gnũ inquietantẽ bello vicit: in quo filio eius cũ mul	
		tis occiſo/cõplices eius deterruit.	
13	19	¶Hoc tpe ſanctus Guidech qui & Adelbertus Pra=	1015
		genſis eps apud Bruchuos martyrizatur.	
		¶Comitatus Beluacenſis: datur Rogero epo	
		¶Dux Godefridus comitatũ Montenſem depopula	
		tur: quẽ Ragnerius cũ patruo ſuo Lãberto Loua=	
		nienſi inſecutus apud Florinas pugnã conſeruit. vbi	
		pluſq̃ quadringẽti viri occiſi ſunt/& ipe Lambertus	

Rhomanorũ		Francorũ.	Añ.dñi.
	occubuit: vbi res mira cõtigit. Cũ Lãbertus ſpem vi		
	ctoriæ iã haberet/habebat quippe filacteriũ a collo		
	vſq; ad pectus pendẽs/ſanctorũ reliquijs refertũ: quo		
	rũ patrocinio ſe in periculis tutũ fore credebat/inſtã		
	te ei termino vitæ filacteriũ illud a collo eius exiliẽs		
	ſup tumulũ cãpi exiliuit: & mox comes antea iuictus		
	perimit. Quidã militũ filacteriũ accipiẽs i caliga ab=		
	ſcõdit: ſed coxa eius & crure intumeſcẽte rẽ pdidit		
	& filacteriũ dño ſuo Etheloni fratri ducis dedit.		
14	¶ Symeon Syracuſis Siciliæ oriũdus/& poſtea mo=	20	1016
	nachus in monte Syna hoc tpe clarebat. qui Ihero=		
	ſolymã veniẽs/ longã pro Chriſto pegrinationẽ ſu=		
	ſcepit: & cũ Popone Treuerorũ archiepo ad Gallias		
	veniẽs/ Treueris in altitudie turris iclufus eſt. Ibiq;		
	poſt multas hoim pſecutiones/ poſt multas dęmonũ		
	tẽtationes/beato fine quieuit: cuius merita frequẽs		
	miraculorũ gloria declarauit.		
15	¶ Cometes ſolito mirabilior/in modũ trabis maxi=	21	1017
	mæ per quatuor menſes apparuit.		
	¶ Golbodus in epatu Leodicenſi Baldrico ſuccedit.		
16	¶ In Friſonia Deoderico comite filio Arnulphi Gan	22	1018
	dauẽſis debellãte/Friſões in vidicta patris ſui ab eis		
	occiſi: Godefridus dux ad eũ debellãdũ ab iperatore		
	mittit/& cõſerto plio repẽte voce neſcit vnde emiſſa/		
	fugite fugite cũctis fugiẽtibus multi a paucis Friſo=		
	nibus pimũtur: dux vero capitur.		
17	¶ Dux Godefridus ipetrata Friſonib⁹ totius iniuſti=	23	1019
	tiæ ipunitate/a captiuitate ſoluit: & nõ multo poſt		
	morit. Frater vero ei⁹ Gothelo/i ducatu ſubſtituit.		
18	¶ Rodulphus rex Burgũdiæ inſolentijs Burgũdio=	24	1020
	nũ irritatus/regnũ Burgundiæ Henrico imperatori		
	dare tractat: ſed eum ab hac intentione reuocat ſi=		
	mulata Burgundionũ ſatiſfactio.		
	¶ Benedictus papa in Galliam ad Henricum impe=		
	ratorem venit.		
19	¶ Henricus iperator Colonię natale dñi celebrans	25	1021
	Heribertũ archiepm olim a ſe iniurioſe tractatũ hu		
	mili ſatiſfactione placat: cui reconſiliatus archiepi=		

Rhõa. | Francorũ | | Anni dñi.

ſcopus prędixit ſe prope diem moriturũ/& nõ mul-
to poſt mortuus: magnis cœpit clarere virtutibus.
¶ Pilegrinus ei in epiſcopatu ſuccedit.
¶ Durandus fit Leodicenſiũ eps : ꝙ quaſi fabula in
theatro mundi fuit/ꝙ vir ex humillimo & pauprimo
ſeruilis cõditionis genere/dominis ſuis carnalibus
dominabatur.

20 | 26 | ¶ Aquiſgrani cõuẽtu generali & ſynodali ꝑ aliquot | 1022
dies celebrato/tãta ſiccitas & intẽperies aeris excã-
duit: vt multi prę nimio ardore deficerẽt. multa etiã
animalia ſubito interirẽt/paulmẽto & marmoreis co-
lũnis tanto ſudore madẽtibus: vt aqua eſſe reſpſa cre-
deretur a neſcientibus.

21 | 27 | ¶ Henricus ĩperator & Robertus rex Francorũ ſup | 1023
Carũ fluuiũ apud Euaſiũ cõueniũt/de ſtatu eccleſię
regni et ĩperij tractaturi:& cõdicto vt ſup his cõfir
mãdis etiã papã Rhomanũ ſimul ambo Papię opor-
tune cõuenirẽt ĩperator & regẽ/& ſuos/multos etiã
qui tantũ ad demirandã ĩperatoriã maieſtatẽ cõue-
nerãt tanta liberalitate donauit/vt opibus regũ Per-
ſarũ aut Arabũ poſſet cõpari ĩpatoris munificẽtia.
¶ In paſcha ecclipſis ſolis facta eſt.

¶ Ioannes papa.

22 | 28 | ¶ Ioãnes Portuẽſis eps frater Stephani papę nup | 1024
defuncti Rhomanę ecclię 149: pręſidet:
¶ Hoc tẽpore in Gallia Beluacẽſi vrbe/inclitus Ro-
gerus deceſſit eps: qui inter alia bñficia dedit eccl'ię
ſancti Petri cui pſidebat/ Alliacũ in Normannia/&
Montiacũ in Vermandenſi patria. Comitatũ quoq3
eiuſdẽ vrbis ab Oddone Cãpanięſi comite ĩpetrauit
dato ei ꝓ cõmertio caſtro Syncerrio in Bituricẽſi ter
ritorio ſito: quod ſibi patrimonij iure cõpetebat.
¶ Henricus imperator conſulentibus ſibi principi-
bus ſuper ſubſtitutione regni deſignans Conradum
virum egregij generis & egregiæ libertatis : quip-
pe qui nunq̃ ſe ſubmiſerat alicuius ſeruituti: moritur
Huius vitam Adelbodus epiſcopus Vltraiectenſis
ſcribit.

Rhomanorũ		Francorũ.	Añ. dñi
	¶Cono dux prępotẽs cũ ad ĩperiũ aſpirare vellet/repudiatur inſtinctu Abbonis Magũtini archiepĩ / & aliquorũ regni primatũ: & Cõradus ad ĩperiũ ſublimatus: Imperauit ãnis quindecim.		
Conradus			
1	¶Ioãni papę Stephanus frater ſuus apparẽs: dixit ſe infernalibus pœnis cruciari: ſed ſperare ſe interuẽtu Odilõis abbatis Cluniacẽſis veniã poſſe cõſequi. Pro quo Odilo tandiu orando laborauit: donec ſibi reuelaret ſe ꝑ illo eſſe exauditũ.	29	1025
	¶Raginardus Leodicẽſiũ ordinatur epſ: qui Leodij in monte publico cenobiũ ſancti Laurẽtij inſtituit/ eicꝫ Stephanũ virũ ſanctę memoriæ abbatẽ primũ pręfecit.		
2	¶Robertus rex Francorũ ad inuadendã Lotharingiã animũ intendit: ſed cito ab hoc conatu deſiſtit.	30	1026
	¶Gothelone duce qui ꝓpter priuatũ odiũ grauabat regnũ Cõradi/ & alijs principibus ad pacis vnitatẽ adductis: regi ꝓſperitas & regno accreuit trãquillitas.		
3	¶Cõradus rex filiũ ſuũ adhuc puerũ Henricũ/in regnũ ſublimat Aquis. Ipſe autẽ Rhomę in paſcha in ĩperatorẽ cõſecratus: quorũdã Italorũ cõtra ſe ſeuiẽtiũ motus cõpeſcit.	31	1027
	¶Florebat hoc tẽpore eccleſiaſtica religio per abbates nomiabiles in Francia quidẽ & in Burgũdia: per Odilonẽ Cluniacenſem pietate inſignẽ/ per Guillelmũ Diuionẽſem ſeueritate reuerendũ. In Lotharingia: per Richardũ Virdunẽſem pia grauitate & graui pietate diſcretũ/per Poponẽ Stabulenſem/ ꝑ Heliã Colonienſem/ ꝑ Oſbertũ & Stephanũ Leodicẽſes/per Bernonẽ Anglenſem.		
4	¶Claruit hoc tpe in Italia Guido Aretinus multi inter muſicos nois/ĩ hoc enĩ phis ꝑferẽdus: q' ignotos cãtus etiã pueri facilius diſcunt ꝑ eius regu'ã/quã ꝑ vocẽ magiſtri/aut ꝑ vſum alicuius inſtrumẽti dũ ſex litteris vel ſillabis modulatĩ appoſitis ad ſex voces quas ſolas regulariter muſica recipit. Hiſcꝫ vocibus ꝑ flexuras digitorũ leuę man⁹ diſtinctis ꝑ integrũ dia	32	1028

Rhoa.	Francorum		An. dñi
		paſon ſe oculis & auribus ingerūt intentę & remiſſę	
		eleuatiões vel diſpoſitiões earūdē ſex vocū.	
5	33	¶ Conradus īperator rebellantibus Sclauis/ad eos	1029
		debellādos ꝓficiſcitur. ¶ Hoc etiā āno idē Cōradus	
		īperator/rebellātibus Hungaris ad eos debellandos	
		proficiſcitur.	
6	34	¶ Roberto rege Francorū mortuo/Henricus filius	1030
		eius regnat in Francia ānis 30.	
		¶ Hoc tpe iuſſu Cōradi īperatoris regali & ſynodali	
		cōuentu apud Triburias: inter cętera epī hoc capi-	
		tulū decernere voluerūt/ vt ſiquando ieiuniū primi	
		mēſis eueniret infra ebdomadā qua caput ieiunij in	
		quarta feria cōſtat: āborū ieiuniorū celebritas/vni9	
		officij expletione cōpleretur. Sed Gerardus Came-	
		racēſis & pauci cū eo huic multorū decreto cōtradi-	
		cētes obtinuerūt vt ieiuniū primi mēſis in altera eb-	
		domada ī qua habetur officiū/celebretur ſcđm anti-	
Henricus		quam conſuetudinē.	
7	1	¶ Sanctus Bardo ordinatur Magūtiæ archiepus.	1031
		¶ Robertus & Richardus minuēdę domo multitu-	
		dinis cauſa/hoc tēpore a Normānia Frācię digreſ-	
		ſi Apuliā expetūt: & Italis inter ſe diſſidentibus dū	
		alteri cōtra alterū auxiliū pſtant hac oportunitate	
		Italos callide & fortiter debellāt. & ſucceſſus vrgēdo	
		ſuos nomē ſuū dilatāt: & futurę pſperitatis ſibi viā	
		parant.	
8	2	¶ Ecclipſis ſolis facta eſt circa meridiē: 3 calēdas Iulij.	1032
		¶ Huiuſmodi decretū a Francię epīs datū eſt ſeruari	
		ſubiectis ſibi populis. Vnus eorū dicit cęlitus ſibi de-	
		latas eſſe litteras: quę pacē monerent renouandā in	
		terra. Quā rē mandauit cęteris: & hęc tradēda dedit	
		populis. Arma quiſq̄ nō ferret/direpta nō repeteret	
		ſui ſanguinis vel cuiuſlibet ꝓximi vltor minime exi-	
		ſtens/pcuſſoribus cogeref indulgere. Ieiuniū in pa-	
		ne & aqua omni ſexta feria ſeruarent: & in ſabbato	
		a carne & liquamine abſtinerent. ſoloq; hoc cōtenti	
		ieiunio/in omniū peccatorū remiſſionē: nullā ſibi ſci-	
		rent aliam adijciendā pœnitentiā. & hęc ſeruare ſa-	

Rhomanorum — Francorum. Anni dñi

cramēto firmarent:quod qui nollet/ christianitate priuaretur.& exeuntē de ſeculo nullus viſitaret:nec ſepulturę traderet/alia quoq; iportabilia q̄plura dedere mandata: quę oneri viſa ſunt replicare. Hanc mandatorū nouitatē/cū multi cupidi nouarū rerū libētius iuſto amplecterētur:Gerardus Cameracēſis epus/ qui ſolus Lotharienſiū appēdebat ad parrochiā Francorū/nulli9 hortatu potuit adduci ad hęc ſuſcipiēda/ſed ſingula capitula refellebat:dicēs genus humanū ab initio trifariā eſſe diuiſum/in orātibus/pugnatoribus/agricultoribus/& vnū duorū:& duos vnius egere auxilio:ideo debere arma ferre/& rapinas reddi pro auctoritate legis & gratię: vltorē pcuſſi vel occiſi nō exacerbari cogēdo ſed ſcdm euāgeliū ei recōſiliari.Ieiuniū in ſexta vel ſeptia feria/ nec oībus vnū eſſe iponendū:quia nō eſt vna oibus poſſibilitas.nec oēs hoc vno ieiunio contentos eſſe: quia non eſt vna oīm pœnitēdi q̄litas.hęc ſacramēto firmare/vel ſacramenti violationē piurio augere: nō eſt vtile.His cōtradicētes excōmunicari:ifirmis viſitationē/vel mortuis ſepulturā negari eſſe deteſtabile.ſufficere autētica patrū decreta & ſup his neglectis ipoſitum cōgruenter pœnitentiæ modum.

¶Benedictus papa.

9 ¶Benedictus Rhomanę ecclię 150:pręſidet. 3 1033

¶Frederico Moſellanorū duce mortuo/ quia mares filios non habebat quibus ducatus competeret:Gothelo dux impetrato ab imperatore/etiam Moſellanorum ducatu/ in Lotharingia potentius principatur.

10 ¶Burgūdionibus nō deſiſtentibus a conſueta contra regem ſuū inſolentia/ rex Rodulphus regnum Burgundiæ Conrado imperarori tradidit: quod a tempore Arnulphi imperatoris per annos pluſq̄ centum triginta gentis ſuæ reges tenuerant ſicq; Burgundia iterum redacta eſt in prouinciam. 4 1034

11 ¶Odo Cāpanienſis regnū Rodulphi regis auunculi ſui a Conrado iperatore nepote ſuo repetēs/ vt ſub 5 1035

Rhoa Francorum — Anni dñi.

eo regat Burgundiã/efflagitat.
℄ Henricus rex filius Conradi/ vxorẽ ducit filiã re-
gis Anglorum.
℄ Odo cõtra iperatorẽ rebellãs/Lotharingiã incur-
ſat/caſtella oppugnat/vrbẽ Leucorũ quę Tullus di
citur/obſidet:& in nullo tẽperat furori ſuo.
13 7 ℄ Hermãnus Coloniæ ordinatur archieps. 1037
℄ Odo Barũ caſtrũ obſidet & capit.
℄ Gothelo dux egre ferẽs inſolentiã Frãcorũ cũ Lo
tharingis/occurrit Odoni:& cõferto pręlio apud Ba
rũ/Odo perimitur:& Francorũ exercitus graui cę-
de attritus/a Lotharingia fugere cõpellitur.
14 8 ℄ Normãni in Apulia copijs ſuis a Normãnia pau- 1038
latim adauctis/ad iuadendã Apuliã fortitudie ſua &
Italorũ ibecillitate animati:caſtellis & vrbibus aut
dolo aut virtute captis/in Apulia potẽter agunt vi-
ciniſq; gẽtibus terrorẽ ſui nõis incutiũt.
℄ Henricus Louanienſis comes domi ſuæ pimitur a
captiuo Hermãno: eiq; ſuccedit filius eius Otto/cui
immatura morte pręuẽto ſucceſſit patruus eius Bal-
dricus qui & Lambertus.
℄ In Apulia erat q̃dã ſtatua marmorea / circa caput
ſuũ ereũ habẽs circulũ in quo erat ſcriptũ: calendis
Maij oriẽte ſole habebo caput aureũ. Quod quidã
Sarracenus a Roberto Viſcardo duce Normãnorũ
captus quid portenderet intelligẽs in calẽdis Maij
oriente ſole diligẽter notato termĩo vmbrę illius ſta
tuę infinitũ theſaurũ effoſſa ibidẽ humo reperit/quẽ
pro ſua redẽptione eidẽ duci obtulit.
15 9 ℄ In menſe Aprili octauo idus viſa eſt in cœlo inter 1039
Auſtralẽ & Orientalẽ plagã ignea trabes mirę ma-
gnitudinis:quę currẽs per ſolẽ ad occaſum vergen-
tẽ viſa eſt in terrã cadere/cuius veſtigia diu videri
potuerunt.
℄ Conradus imperator Italiam adit vt rebellionem
meditantes debellaret. Et quia oẽs Lõgobardi cõ-
iurauerãt vt nõ paterẽtur quẽlibet dñm qui aliud q̃
ipſi vellẽt cõtra ſe ageret/quoſdã eps in vincula cõ-

Rhomanorum		Francorũ.	An.do.
	fecit:& quia epus Mediolanẽſis fuga lapſus eſt/ipe-		
	rator ſuburbia Mediolani incendit. Die vero penthe		
	coſtes cũ iperator in parua eccleſia ſecus vrbẽ coro-		
	naretur ad miſſam/tã grauia fuerũt tonitrua & ful-		
	gura vt aliqui mente excederẽt aliqui exalarẽt. Bru-		
	no vero eps qui miſſam canebat/& ſecretarius ipera		
	toris cũ alijs tribus dixerũt ſe iter miſſarũ ſolẽnia vi-		
	diſſe ſanctũ Ambroſiũ iperatori indignãdo cõminã		
	tem. Tunc imperator Italia diſceſſit.		
	¶ Pridie idus Maij ecclipſis ſolis fuit: & pridie no-		
	nas Iunij iperator obijt. Poſt quẽ Hẽricus filius ei9		
	imperauit annis 17.		
Henricus			
1	¶ Henricus iperator vadit ad debellandũ Odelricũ	10	1040
	Boemanoꝝ ducẽ:ſed Boemanis viriliter reſiſtẽtibus		
	inefficax redit.		
2	¶ Henricus iperator per orõnes ſanctorũ virorũ au-	11	1041
	xilio dei ſibi ꝓcurato/ſuperioris ãni infortuniũ vltus:		
	Odelricum ducem Boemiæ ſuperat.		
3	¶ Inter Hũgaros bello inteſtino moto/ Petrus rex	12	1042
	ab eis depulſus regno auxilium Hẽrici imperatoris		
	interpellat:qui potenter ei patrocinãs Hũgariã de-		
	uaſtat.¶ Vuato ex clero ſancti Lamberti/vir ſpiritu		
	ſapiẽtiæ & ſciẽtiæ & feruore religiõis inſignitus/or-		
	dinatur Leodicenſium epiſcopus.		
4	¶ Apud Conſtãtinopolim/Conſtantinus monachus	13	1043
	iperat.¶ Henricus iperator iterũ Hũgariã igreſſus		
	cũ paucis Abbonẽ regẽ de bello fugauit: & lanceã		
	inſignẽ regis recepit. Petrũ vero quẽ Abbo expulerat		
	Hũgarorũ regno reſtituit & Hungariã ſibi tributa-		
	riã facit.		
5	¶ Fames valida Galliã & Germaniã ꝓfligat. Gothe	14	1044
	lo dux obijt/cuius filius Godefridus dũ ei ducatus		
	Moſellanorũ denegatur altero ducatu repudiato cõ-		
	tra iperatorem rebellat.		
6	¶ Godefridus hortatu quorũdã dei fideliũ ad recu-	15	1045
	perandã imꝑatoris grãm adductus/ab iperatore ca-		
	pitur:& cuſtodiæ mancipatur.ſed filiũ ſuũ obſidem		

Rhõa. Francorũ			Anni dñi.
		dans relaxatur:quo defuncto/in obſidatu ad rebel=	
		landũ graſſatur.	
		¶ Benedictus qui ſymoniace papatũ Rhomanũ in=	
		uaſerat:cũ eſſet rudis litterarũ/alterũ ad vices eccle=	
Silueſter.pp.		ſiaſtici officij exequẽdas ſecũ papã Silueſtrũ 151 cõ=	
		ſecrari fecit. Quod cũ multis nõ placeret:tertius ſu=	
Gregori9.pp.		pducitur Gregorius 152/ qui ſolus vices duorũ im=	
		pleret.	
7	16	¶ Inſtinctu Godefridi comes Flandrenſis Balduin9	1046
		contra iperatorẽ rebellat.	
		¶ Rhomę vno cõtra duos & duob9 cõtra vnũ de pa	
		patu cõtendẽtibus:rex Hẽricus cõtra eos Rhomã va	
		dit & eis canonica & iperiali cenſura depoſitis/Sui=	
Clemẽs papa.		dgerus Habẽbergẽſis eps qui & Clemens Rhoma	
		nę ecclię 153:pręſidet:& ab eo rex Henricus in ipe=	
		ratorẽ bñdicitur. iurãtibus Rhomanis/ſe ſine eius	
		cõſenſu nunq̃ papã electuros.	
		¶ Theoderico Metẽſiũ epo defuncto ſuccedit Adel=	
		bero fratruelis eius: vir magnę prudentię & ſancti=	
		tatis.	
		¶ Eccleſia ſanctę Gertrudis Mingelẽſis quę ante ali=	
		quot ãnos poſt negligentiã & incuriã effuſi ſanguis	
		dñi cõcremata/in nouã reędificata benedicitur:prę=	
Damaſus.pp.		ſente Henrico imperatore.	
8	17	¶ Damaſus Rhomanæ eccleſiæ 154:pręſidet.	1047
		¶ Nix tanta in occidẽte cecidit: vt ſiluas frangeret.	
		¶ Godefridus palatiũ Neomagi incendit & irrepa=	
		rabiliter deſtruit.	
		¶ Vrbẽ quoq; Claborũ quę Virdunus dicitur cũ ma=	
		iori ſanctę Mariæ eccleſia incendit.	
		¶ Franco ſcolaſticus Leodicẽſiũ/& ſcientia litterarũ	
		& morũ ꝓbitate claret. qui ad Hermãnũ archiepm	
		ſcripſit librũ de quadratura circuli:de qua re Ariſto=	
		teles ait. Circuli quadratura ſi eſt ſcibile ſciẽtia qui=	
Leo papa.		dẽ nondũ eſt/illud vero ſcibile eſt.	
9	18	¶ Bruno Leucorũ epus qui vocatur Leo Rhomanę	1048
		eccleſiæ 155::pręſidet. Hic cũ ad capeſſendã ſedem	
		apoſtolicã Rhomã tenderet:audiuit voces angelo=	

Rhomanorum | Francorum. Anni dñi.

rũ canentiũ dicit dñs ego cogito cogitatiões pacis & nõ afflictionis. Hic de multis ſanctis cantus cõpoſuit: & multa fecit & ſcripſit eccl'iæ vtilia. Hic cũ in papatu pauperẽ leproſum ante fores offendiſſet/ eũ fotũ diligẽter ĩ lecto ſuo collocauit: quẽ cũ reſerato hoſtio nõ inueniſſet/ in pauperẽ ſe Chriſtũ ſuſcepiſſe obſtupuit.

¶ Viri religioſi & illuſtres ſanctitate in Chriſto dormiũt. Odilo abbas Cluniacẽſis/ cui Hugo ſuccedit. Popo Stabulẽſis/ Guatho eps Legiẽſis/ Olbertus ſanctę memoriæ abbas Gẽmelacẽſis.

¶ Guathoni Deoduinus in epatu ſuccedit.

¶ Albertus qui ducatũ Moſellanorũ Godefrido negatũ ſuſceperat: a Godefrido pimitur. ducatũ eius Gerardus de Alſatia/ alterũ vero ducatũ Fredericus obtinet.

10 ¶ Leo papa ĩ Gallias veniẽs vt motus ĩperij a Balduino & Godefrido cõcitatos ſedaret: Godefridum quidem ĩperatori recõciliauit. Balduino pertinacius agente/ cõtra eũ ĩperator exercitũ duxit: ſed tandem Balduin⁹ flexus cõdicto die Aquis imperatori ſatiſfecit. 19 1049

¶ Leo papa in Germania & Gallia ſynodis habitis ſtatum eccleſiæ meliorauit.

11 ¶ Leo papa dum Normãnos a Rhomanorũ terminis deturbare ſatagit/ multam calamitatem ĩcurrit: quia cum multis etiam ipſe capitur. Sed tamen relaxari noluit: niſi etiam ſuis relaxatis. 20 1050

¶ Sanctus Theobaldus iter nobiles Frãcorũ nõ infimus/ hoc tẽpore clarebat: qui mundo & ſemetipſo abnegato/ ſecutus Chriſtum in Vincentia vrbe Venetiæ recluſus/ duodecimo conuerſionis ſuæ ãno beato fine quieuit. qui q̃ accepte ſeruierit deo poſt mortem eius miraculorum prodidit magnitudo. Oſſa eius in Gallias tranſlata: multam multis in locis venerationem meruerunt.

¶ Bardo Maguntiæ epiſcopus obijt: cuius ſanctitas/ per multam miraculorum gratiam patuit.

Rhōa.	Francorum		Anni dñi
12	21	¶ Balduinus Flandrenſis inuaſo Hagionēſi comitatu: cōtra imperatorē rebellat.	1051
		¶ Francia turbatur per Berengariū Turonēſem qui aſſerebat euchariſtiā quā ſumimus in altari nō eſſe reuera corpus & ſanguinē Chriſti ſed figurā corporis & ſanguinis Chriſti. Vnde cōtra eū multū a multis & verbis & ſcriptis diſputatū eſt: inter quos dñs abbas de cruce ſancti Leufredi cōtra eū de corpore & ſanguine Chriſti/elegantē ędidit librum.	
		¶ Laufrancus etiā vir ſanctitate & ſcientia eximius prior monaſterij Beccēſis: poſtmodū vero ex abbate Cadomenſi archieps Cantuarienſis cōtra errorē illius per dyalogū diſputauit.	
13	22	¶ Rex Hungarorū ab īperatore Henrico diſſentit: pro quo recōſiliando Leo papa ad īperatorē venit/ ſed amicis diſcordiæ interturbātibus id fruſtra fuit.	1052
		¶ Leo papa/Gerardū Leucoꝝ ſupra ſequintū epm ſanctitate vitæ mirabilē/ſynodo habita per auctoritatē apoſtolicā decreuit in numero ſanctorū cōfeſſorū in eccleſia ſolēniter habendum.	
14	23	¶ Balduinus comes termios Lotharigiæ incurſaus Honū oppidū incendit.	1053
		¶ Godefridus iterū rebellat/quia ducta vxore Bonifacij marchionis iuſſu īperatoris a Lōgobardia expellitur. ¶ Gręcis in hęreſim multiformē declinātibus/auctore Michaele patriarcha Cōſtantinopolitano & Leone Achridano Bulgarorū epo/ Leo papa errores eorū redarguēs/ſcripſit contra eos librū firmis ſcripturarū teſtimonijs roboratū.	
		¶ Nichetas autē monachus Conſtantinopolitanus qui agnoiabatur Pictoratus/ſcripſit cōtra Rhomanos librū plenum erroris et ſtultitię ꝑtitulatū de azimo de ſabbato/de nuptijs ſacerdotū.	
15	24	¶ Leo papa per epſam ad īperatorē Cōſtantinū ſcripta aim eius ſibi cōſiliās apocriſarios ſuos Hūbertū videlicet cardinalē epm ſiluę cādidę/ Petrū Amalfitanorū archiepm/Fredericū quoqꝫ ſeptimū leuitā & cācellariū dirigit Cōſtantinopolī ad cōfutādas Gręc-	1054

Rhõa. | Francorum | Anni dñi.

corũ hęreſes: qui vt Symoniaci donũ dei vendebãt/
vt Valeſij hoſpites ſuos caſtratos etiã ad epatũ ꝓmo
uebãt/vt Arriani rebaptizabãt Latinos baptizatos
in noĩe ſanctę trinitatis/ vt Donatiſtę in ſola Gręcia
orthodoxã eſſe eccleſiã iactabãt/vt Nicolaitæ nuptias ſa-
cerdotibꝰ cõcedebãt /vt Seueriãi maledictã dicebãt
legẽ Moyſi/vt Pneumatomagi ꝓfeſſionẽ ſpiritusſan
cti a ſymbolo abſcidebãt/vt Nazareni iudaiſmũ ob
ſeruabãt paruulos moriẽtes ante octauũ a natiuita-
te diẽ baptizari mulieres in partu vel mẽſtruo piclitã
tes cõmunicari/vel ſi paganę eſſent baptizari ꝓhibe-
bãt Latinos vocabãt azimitas & eos nimis ꝑſequẽtes
eorũ eccl'ias claudebãt de fermẽtato ſacrificabãt in fi
lijs ſuis Rhomanã eccl'iam anathematizabant/ eiq̃
eccleſiã Cõſtãtinopolitanã ꝑponebãt. Ab iperatore
ergo benigne habiti Nicetã monachũ ante eũ vi-
cerũt: adeo vt librum quẽ cõtra Rhomanos ſcrip-
ſerat anathematizaret & incẽderet. Michaele patri-
archa nolente eis colloqui carta excõicationis corã
clero & populo ſup altare ſanctę Sophiæ poſita rece
dunt. Michael cartã ipam corrumpens populoq̃ le-
gens illos ab iperatore reuocatos ad ſynodũ abſen-
te iperatore cõuocauit vt a populo lapidarẽt. Quod
iperatore ꝓhibẽte Michael cõmouit populũ contra
eũ: ſed cõuinctus cartã excõicatiõis falſaſſe Micha-
el/omneſq̃ ſui a gratia iperatoris remoti ſunt. Hũ-
bertus vero eps ſiluę candidę hęc deſcripſit & ſcri-
pta Nicetę monachi & Leonis Alchridani Bulga-
rorũ archiepi cõfutauit quę de Latino i Gręcũ trãſ-
lata iuſſu iperatoris Cõſtãtini a Gręcis recepta ſunt.

¶ Hẽricus iperator filio ſuo Hẽrico puero quiquẽni
in regẽ ſublimato Aquis cõtra Balduinũ ꝓficiſcitur
qui Scaldũ fluuiũ Balduino fugiẽte tranſſẽs oia de-
populatur: & inſup aptis ſibi clauſulæ portis multã
cędem inimicorũ facit & vltra ꝓgreſſus Lambertum
comitẽ Balduini ſatellitẽ cũ multis pimit multos etiã
Flandrenſiũ primates exercitũ ſuũ ꝑſequẽtes cõclu-
dit intra vrbẽ Tornacũ & obſeſſos capit.

Rhõa.	Francorũ		Añ.do.
		¶ Leo papa morit̃ qui cuius meriti apud deũ fuerit	
		cũctis patuit: cũ multis ad ſepulchrũ eius Rhomę	
		miraculis oſtenſis deus eũ clarificauit.	
		¶ Bellũ apud mortuũ mare. ¶ Gebahardus Eiſtedẽ	
Victor papa.		ſis eps qui & Victor Rhomanę eccl'ię 156: pręſidet.	
16	25	¶ Anno ordinat̃ Colonię archieps: iperatore in Ita-	1055
		lia cõſtituto milites eius Sclauis & Luticianis bello	
		cõgreſſi: multi capiũtur aut perimuntur.	
		¶ Balduinus Flandrẽſis cũ Godefrido auũculũ ſuũ	
		Fredericũ ducẽ ĩtra Androuerpũ obſidet: ſed cõcur-	
		rẽtibus Lotharingis/ab oppugnatiõe deſiſtit.	
17	26	¶ Victor papa in Gallias veniẽs/glorioſe ab ipera-	1056
		tore ſuſcipit & eo pñte nõ multo poſt iperator Hen-	
Hẽricus		ricus morit̃ & poſt eũ filiꝰ eiꝰ Hẽricus/ipat ãnis 50.	
1	27	¶ Colonię gñali cõuẽtu habito/ Balduinus & Gode	1057
		fridus mediãte papa Victore ad grãm regis & pacẽ	
		reducũtur: & oẽs bellorũ motus ſedantur.	
2	28	¶ In Friſonia captis ab iperatore Hẽrico aliquibus	1058
		caſtellis Friſones a Rebellione refrenantur.	
		¶ Fredericus filius Gothelonis ducis ex clerico ſan	
		cti Lãberti ſeptimus leuita Rhomanæ eccleſiæ: quia	
		exoſus erat iperatori Hẽrico pro odio fratris ſui Go	
		defridi ducis poſt legatiõnẽ Cõſtãtinopolitanã apd	
		Caſſinẽſes monachus & poſtea abbas factꝰ/altera-	
Stephanꝰ.pp.		tus noĩe Stephani Rhomanę eccleſię 157: pſidet.	
		¶ Paderbrũna Germanię ciuitas cõbuſta eſt cũ ma	
		iori eccl'ia. In monaſterio autẽ monachorũ Scotus	
		quidã monachus Paternus noĩe multo tpe recluſus	
		qui etiã hoc incẽdiũ ſępe prædixerat ꝓpter ꝓpoſitũ	
Bñdictus.pp.		recluſionis exire nolens/ſe cõburi paſſus eſt.	
3	29	¶ Benedictus Rhomanę eccl'ię 158: præſidet.	1059
		¶ In pago Bracatẽſi iuxta Tornacũ multitudies co	
		lubrorũ altrinſecus cõgregatę ꝓdigioſo ꝑlio ĩter ſe	
		cõcurrũt: & multis vtriq; occiſis/victa pars fugiens	
		in cauo arboris ſe abſcõdit/altera pars vincẽtiũ mo-	
		re inſequẽs cũ ſibilo circũſtrepebat donec circũiecto	
Nicolaus.pp.		ab hoibus igne oẽs crematæ ſunt.	
4	30	¶ Gerardus Florẽtię epiſcopus qui & Nicolaus Rho	1060

Rhomanorum — Francorū. An. dñi.

manę eccl'ię 159: pſidet. ❡ Hēricus rex Frācorū obijt,
❡ Philippus filius eius poſt eū regnat ānis 49.
Philippus

5 ❡ Marianus cronographus claret: qui a Scotia i Gal 1 1061
lias veniēs/ Coloniæ factus monachus primo apud
Fuldā/poſtea apud Magūtiā reclusus eſt.

6 ❡ Anno epus Coloniēſis cōſilio primorū regni indi- 2 1062
gne ferentiū p Agnetē matrē iperatoris Hērici nō vi
riliter gubernari/puerū violenter & induſtrie captū
ſub tutela ſua accepit: & iperij regimē a matre eius
āmouit: & de hac re corā cūctis ratiōe reddita/grām
dñi ſui iperatoris recepit: & per ipm filiū ad gratiā
matris eius redijt. At iperatrix neceſſitatem vertēs
in volūtatē/vt obſtrueret os loquētiū de ſe iniqua: nō
ſolū honore regni ſed etiā honore ſęculi relecto Rho
mæ ad limia apoſtolorū ſe cōtulit/ibiqꝫ vſqꝫ ad finē
vitę oibus bonis exēplo & miraculo fuit.
❡ Hoc tpe claruit Lāfrancus prior monaſterij Bec-
cēſis: ad cui⁹ eximiā doctrinā de Burgūdia cōuola-
uit Anſelm⁹ vir poſtmodū multa virtute & ſapiētia
adornatus: & ei i prioratu ſucceſſit ſub viro egregio
Herluino abbate primo qui ipm monaſteriū Beccē
ſe de proprio fundauit ſuo. ❡ Alexāder. pp

7 ❡ Alexāder Lucēſis epus Rhomanę eccleſiæ 160: 3 1063
pſidet. Cōtra quē Cadelo Parmēſis eps papatū ābiēs
magno ſcādalo eccl'ię fuit: quia lōga iter eos cōcerta
tio/etiā vſqꝫ ad homicidia prorupit.
❡ Hoc āno finit magn⁹ ciclus ānorū 532 cōtinēs ci-
clos decēnouenales 28: qui ad oēm rōnē paſchalis
cōpoti oino vtilis ab euo in euū in ſemetipm ſine
errore reuoluitur: ſed hoc in eo rephenſibile videtur
q ānis dñicæ incarnationis ei incōſiderate pſcriptis
diſcordat a veritate euāgelij in āno dñicę paſſionis
preferēs 14 lunā Aprilis eo āno in prima feria fuiſſe
quod omnino falſum eſt: quia ſecundū fidem euan-
gelij eo anno luna 14 Aprilis fuit in quinta feria/
& in ſexta feria luna 15 octauo calendas Aprilis do-
minus paſſus eſt.

Rhõa.	Francorũ		Anglorũ.	Anni dñi
		¶ Exercitus multus a Gallijs in Hiſpanias ad debel		
		lãdos Sarracenos proficiſcit̃: ſed õni regiõe a Sarra		
		cenis vaſtata/vrgente fame inefficax reuertitur.		
8	4	¶ Ciclus magnus ãnorũ 532 bis a natiuitate Chriſti		1054
		exactus: tertio incipit. ¶ Godefridus rex Anglorũ		
		obit: eiq; Araldus ſuccedit.		
9	5	¶ Frederico duce mortuo/Gerardus ducatũ recepit.		1055
		¶ Multi vſq; ad ſeptẽ milia orandi voto Iheroſoly=		
		mã petẽtes ab Arabitis in paraſceue in quodã caſtel		
		lo obſeſſi ſunt/& tot occiſi aut vulnerati vt de ſeptẽ		
		et eo amplius milibus vix duo milia reuerſi ſunt.		
10	6	¶ Cometes apparuit in tota paſchali ebdomada.		1066
		¶ Haruuich rex Nordanibrorũ/cũ mille pene naui=		
		bus venit ĩ Angliã regnaturus:& in vrbe Eboracą		
		pluſq̃ mille laicos centũ p̃ſbyteros de Anglis occidit:		
		Cui Araldus rex Anglorũ cũ ſeptẽ legionibus ſupue		
		niẽs eũ cũ multis occidit. Interi Guillelmus comes		
		Normãnorũ cũ Francis in Angliã intrat:& cõferto		
		cũ Anglis prȩlio Araldũ cũ multis millibus p̃imit/		
		& regnat in Anglia ãnis viginti ſex.		
			Guillelmꝰ	
11	7	¶ Obit ſanctus Theobaldus in Vincẽtia vrbe	1	1067
		Venetiæ incluſus. ¶ Cono qui & Conradus		
		primicerius Colonieſis ab ĩperatore Hẽrico		
		ad ſuſcipiendũ archiep̃atũ Treuerorũ miſſus capit̃ a		
		comite Treuerorũ Deoderico:& a ſatellitibus eius		
		in ſiluã ductus/ de rupe tertio principatur:& adhuc		
		illeſus gladio tranſuerberatur/corpuſq; eius follijs		
		ſiluȩ obtegitur:quod a ruſtico inuentũ/ad villã de=		
		fertur & ſepelitur inde a Deoderico Virduneſi ep̃o		
		tranſportatũ ad Tollegiũ monaſteriũ multis ſtatim		
		miraculis a deo glorificatur.		
		¶ His temporibus Beluacenſi ciuitate ſuo deſtituta		
		antiſtite/Guido decanus cuſtoſq; eccleſiȩ ſancti Qui		
		tini Virduneſis/& archidiaconus Lauduneſis cõſti		
		tuitur Beluacẽſis ep̃s:& a Geruaſio Remenſi metro=		
		politano cõſecratur. Qui grauiter ferens carere ſe		
		prȩſentia Quintini martyris/in eius honore & mẽo=		

Rhōa.	Francorum		Anglorum	Añ. dñi.
		ria ędificauit eccl'iam/haud lōge a mœnibꝰ Belloacę vrbis. ¶ Rhomæ duobus de papatu cōtendētibus/Mātuæ ſynodus colligitur:& mediāte Annone Colonieſe archiepo/Alexāder ſe iureiurādo de ſymonia expurgans in ſede apoſtolica ſubrogatur. Cadelo vt ſymoniachus repudiatur.		
12	8	¶ Deodericus comes Treuerorū de martyriſato Conone apud deū & hoies reus:exiliať ab īpatore/& ſuſcepta pegrinatiōe hieroſolymā eundi/quid de eo & de oībus qui in comitatu eius pergebāt actū ſit adhuc neſcitur. ¶ Hinc Francis hinc Scotis Angliā icurſantibus/Angli fame cōſumūtur:multi eorū humanis carnibus veſcuntur.	2	1068
13	9	¶ Guido eps Beluacēſis duobus ānis pfectā dedicauit eccl'iam i honore aduocati ſui Quitini martyris:quarto nonas Octobris. ¶ Fluminibus glaciali rigore cōſtrictis īperator Henricus terrā Luticinianorū īgreſſus: eos nimia cęde proſtrauit/terrā eorū nimiū depopulatus.	3	1069
14	10	¶ Gerardus dux Moſellanorū moriť: moriť etiā dux Godefridus:Gerardo filius eiꝰ Deodericꝰ/Godefrido ſuccedit filiꝰ eiꝰ Godefridꝰ Giboſus:& ſi corpore exiguus/ tamē animo eximiꝰ. ¶ Hūgari cōtra Salomonē regē ſuū rebellionē meditanť:ſed terrore Henrici īperatoris cuiꝰ ſoror nupſerat Salomoni refrenāť.	4	1070
15	11	¶ Godefridus dux vlteriores Friſones bello aggreſſus/eos pene ad internitionē delet. ¶ Treueris in eccleſia ſancti Paulini cōfeſſoris/in cripta ſubterranea īuenit corpus eiuſdē ſancti Paulini:quod olim a Friſia vbi exulauerat reportatū:ibi a Fœlice epo cathenis ferreis fuerat ſuſpenſū/& iuxta eū multa corpa ſanctorū.ad dexterā ſcilicet eius Palmatius cōſul/& Patricius Treuerorū: ad ſiniſtrā Tyrſus vnus de pricipibus Thebeę legionis cū multis Thebeorū i hac	5	1071

Rhõa.	Francorũ		Anglorũ.	An. dñi.
		vrbe a Rictiouaro martyrizatus: ad caput ſeptẽ ſena		
		tores vrbis/ Maxentius/ Cõſtantius/ Creſcentius/ Iu=		
		ſtinus/ & tres fratres/ Leander/ Alexãder/ Sother/ ad		
		pedes Hormiſda/ Papirius/ Cõſtans/ Iouianus. Et		
		cũ multi alij ibi iacerẽt: horũ tãtũmodo noĩa/ & tp̃s		
		& dies paſſiõis aureę litterę in pariete ſcriptę ſigna=		
		bant/ eoſq; oẽs ſub Rictiouaro paſſos fuiſſe docebãt.		
16	12	¶ Balduino Iuniore Flandrenſiũ comite de=	6	1072
		functo/ Robertus frater eius cõſenſu Flãdrẽ=		
		ſiũ cõtra Arnulphũ fratruelẽ ſuũ Flãdrias occupat.		
		¶ Arnulphus aũt cũ Philippo Frãcorũ rege occurrit		
		patruo ſuo Roberto & pugna cõſerta Arnulphus pi		
		mitur/ Philippus rex fuga liberatur: & multis occiſis		
		hinc Richildis Arnulphi mater/ illinc Robertus ca=		
		pitur: & altero pro altero relaxato bellũ inter		
		eos vario euentu protrahitur.		
17	13	¶ In hoc ãno duobus magnis ãnis a 15 ãno	7	1073
		Tyberij Cęſaris reuolutis/ oĩa ſcd̃m curſũ ſo=		
		lis & lunę cõcordãt illi ãno quo baptizatus eſt Chri		
		ſtus IHESVS: id eſt octauo idus Ianuarij die dñico		
		Epiphanię. Initiũ ieiunij eius in ſecũda feria/ tẽtatio		
		eius 15 calẽdas Martij in ſexta feria.		
		¶ Duobus fratribus Ruſſorũ regibus de regno cõtẽ=		
		dentibus/ alter eorũ a cõſortio regni pulſus interpel		
		lat Henricũ iperatorẽ ſe & regnũ Ruſſorũ ei ſubmit		
		tens: ſi eius auxilio reſtitueretur. Sed id fruſtra fuit		
		quia grauiſſima in iperio Rhomano orta diſſentio:		
		monebat magis ſua tueri q̃ aliena acquirere. Saxo=		
		nes eni multis & magnis iiurijs & iiuſtitijs ab ipera		
		tore affecti/ cõtra eũ rebellãt: ad quos debellãdos ipe		
		rator inſtãter intẽdit. ¶ Hildebrãnus archidiacon⁹		
Gregori⁹. pp.		Rhõanorũ q̃ & Gregori⁹ Rhõanę ecclię 161: p̃ſidet.		
18	14	¶ Gregori⁹ papa celebrata ſynodo Symonia	8	1074
		cos anathematizauit: vxoratos ſacerdotes a		
		diuino officio remouit/ & laicis miſſã eorũ audire in=		
		terdixit/ nouo exẽplo & vt multis viſum eſt incõſide		
		rato p̃iudicio cõtra ſanctorũ patrũ ſentẽtiã qui ſcrip=		
		ſerũt q̃ ſacramẽta que i eccĩa fiũt/ baptiſmus ſcilꝫ		
		criſma / corpus & ſanguis Chriſti ſpiritu ſancto la=		

Rhõa. | Francorum | Anglorũ. | Añ. dñi.

tenter operãte eorũdẽ ſacramẽtorũ effectũ ſeu p bo-
nos ſeu p malos intra dei eccleſiã diſpẽſentur. tamẽ
quia ſpũs ſanctus miſtice illa viuificat: nec bonorũ
meritis diſpenſatorũ amplificãtur/nec peccatis ma
lorũ attenuãtur. vnde eſt hic qui baptizat. Ex qua re
tã graue oritur ſcandalũ/vt nullius hęreſis tpe ſãcta
eccleſia grauiori ſciſmate ſciſſa ſit: his ꝓ iuſtitia/illis
cõtra iuſtitiã agẽtibus: alijs a ſymonia nõ declinãti
bus/alijs notã auariciæ honeſto noĩe ꝑtexẽtibus: dũ
hoc quod ſe gratis dare iactãt ſub charitatis noĩe vẽ
dunt. vt de Montanis dicit Euſebius/ſub noĩe obla-
tionis artificioſius munera accipiũt. Porro cõtinẽtiã
paucis tenentibus: aliquib9 eã modo cauſa q̃ſtus ac
iactãtię ſimultãtibus/multis incõtinentiã piurio aut
multipliciori adulrio cumulãtib9: ad hoc hac opor-
tunitate laicis inſurgẽtibus cõtra ſacros ordines/&
ſe ab omni eccleſiaſtica ſubiectione excutientibus.
Laici ſacra myſteria temerãt: & de his diſputãt. infã
tes baptizãt ſordido humore auriũ pro ſacro oleo &
criſmate vtẽtes: in extremo vitę viaticũ dñicũ & vſi-
tatũ eccleſię obſequiũ ſepulturę a p̃ſbyteris cõiuga-
tis accipe paruipẽdũt. decimas p̃ſbyteris deputatas
igni cremãt: & vt in vno cetera ppendas laici corpus
dñi a p̃ſbyteris cõiugatis cõſecratũ/ſępe pedibus cõ
culcauerũt/& ſanguinẽ dñi voluntarie effuderunt &
multa alia cõtra ius & fas geſta i eccleſia ſunt. & hac
occaſione multi pſeudo magiſtri exurgẽtes in eccle-
ſia: ꝓphanis nouitatib9 plebẽ ab eccleſiaſtica
diſciplina auertunt.

19 | 15 | ¶ Hẽricus iperator Saxones grauiſſimo p̃lio | 19 | 1075
vicit: eoſq; iterata expeditiõe purgẽs/cũctos
coꝝ pricipes/ep̃os/duces/comites/ceteroſq;
potentes: ad deditionẽ coegit.

¶ Hũgari cõtra iperatorẽ rebellãt/regẽq; ſuũ Salo-
monẽ regno deturbatũ/ſub diutina cuſtodia excru-
ciant. ¶ Anno archiep̃us Coloniẽſis obiit: qui parro-
chiã ſuã rebus & monaſterijs a ſe fundatis amplia-
uit. inter quæ p̃eminet cenobiũ Segebergenſe.

Rhoa.	Francorū		Anglorū.	Añ. dñi.
20	16	¶ Gregorius papa totus in Henricū impera-	10	1076
		torē inuehitur: & quoſcūq; poteſt ab eo ver-		
		bis & ſcriptis auertit/aīmū etiā Agnetis ma-		
		tris ipſius ab eo alienat. ¶ Hoc āno qui eſt decimuſ-		
		tertius ān9 primi decēnouenalis cycli i repetito ma-		
		gno āno Dionyſij duobus magnis ānis a paſſione		
		dñi reuolutis/oīa q̄ ad curſum ſolis & lunę ſpectant		
		āno dñicę paſſionis cōcordāt. vnde appet q̄ Diony		
		ſius nō recte ānos dñi cyclo ſuo ānexuit. Quia eni		
		ab āno dñi 532 cyclū ſuū orditus eſt/nimirū intēdit		
		Chriſtū fuiſſe natū āno 2 prioris magni āni ac p hoc		
		hic ānus āno dñicę paſſiōis cōcordās/debuiſſet eſſe		
		magni cycli ān9: nō t'tiuſdecim9ſed triceſſimuſterti9.		
		quia is fuit ānus paſſionis dñi: & per hāc cōſequen-		
		tiā ſolaris & lunaris curſus cōcordantē euangelicæ		
		veritati Dionyſius poſuit natiuitatē Chriſti 21 ānis		
		tardius q̄ debuit. ¶ Richarius in Friſonia Godefri-		
		dū ducē pimit. ¶ Balduinus puer frater Arnulphi		
		occiſi ad Donenglū bellauit contra exercitū patrui		
		ſui Roberti: quē pugnādo deuicit.		
		¶ Gelu magnū & glacies validiſſima a calē-		
		dis Nouēbris vſq; in medio Aprilis.		
21	17	¶ Henricus iperator coacto Vuarmaciæ cō-	11	1077
		cilio 24 epōrū & multorū primatū regni/de-		
		cerni iubet oia decreta & facta Hildebranni		
		papę irrita eſſe debere. Ibiq; oēs p̄ter paucos Hilde-		
		brānū abiurāt/eūq; papatu abdicandū eſſe iudicāt.		
		Hildebrannus contra iperatorē excōmunicat: ſub		
		hoc obtentu vt primates regni quaſi iuſta ex cau-		
		ſa excōmunicato regi contradicant.		
		¶ Dominica palmarū circa horā ſextā ſereno cœlo		
		ſtella apparuit.		
		¶ Principibus Saxonū qui in deditionē imperatoris		
		erant relaxatis/per eos quibus cōmiſſi fuerant Saxo		
		nes rebellant inſtinctu Hildebranni papæ:		
		ipſe papa occurrens imperatori in Longo-		
		bardia ſub falſa eum pace abſoluit. Omnes		
		enim qui prius Hildebrannū abiurauerant		

Rhoa.	Francorū		Anglorū.	Añ.dñi.
		periuriū piurio cumulātes/iperatorē abiurant & Ro=		
		dulphū ducē Burgūdionū ſuper ſe regē ſtatuūt: co=		
		rona ei a papa miſſa cui erat iſcriptū. Petra dedit Pe		
		tro/Petrus dyadema Rodulpho.		
		¶ Hunc Sigefridus archiepus Magūtiæ in regē bn̄=		
		dixit: & facta a Magūtinis ſeditiōe/cōtra eos Rodul		
		phus cū archiepo noctu aufugit. Hildebrānus papa		
		oēs aduerſantes iperatori abſoluit ab infidelitate &		
		piurio. ¶ Imperator alpiū a ditibus cōtra ſe munitis		
		vbiq; oēs eorū inſidias fruſtratus/p Aquileiā venit		
		Radiſponā & Rodulphū adorſus eū fugere cōpulit/		
		& iterata expeditione Sueuiā depopulatur.		
22	18	¶ Hēricus iperator Sueuiā puagatꝰ caſtella	12	1078
		frāgit/oia depopulādo iimicis ſuis formidinē/amicis addit		
		fortitudinē/& multos qui ex deſpatiōe rerū a ſe defe		
		cerāt: ad ſe trahit. ¶ Germānus eps Hildebrāno pa		
		pę ad aiam cōfœderatur: ac p hoc iperatori rebellis		
		Metenſi vrbe pellitur. Ab hoc tpe cœpit reflorere in		
		eccleſia beati Quintini Beluacēſi canonicus ordo:		
		primū ab apl'is/poſtea a beato Auguſtino epo regu		
		lariter inſtitutus/ ſub magiſtro Iuone vene=		
		nerabili eiuſdē eccleſię prępoſito: poſtea Car		
		notenſium epiſcopo.		
23	19	¶ Hoc āno inceptū eſt cenobiū ſancti Salua	13	1079
		toris/in inſula quę dicitur Aquincinctus a vi=		
		ris illuſtribus Sichero videlicet atq; Gualte=		
		ro. Qui Anſelmum de Ribodimōte nobiliſſimū vi=		
		rū adeūt/ & ab eo inſulā quia ſui erat iuris depoſcūt.		
		At Anſelmus ſine dilatione gratis quod petebatur		
		cōceſſit. ¶ Hoc tpe in oriēte Turci ſuper Arabes &		
		Sarracenos iualuerūt: & Armeniā & Syriā incurſan		
		tes/multas vrbes & ipam Anthiochiā capiunt.		
		¶ Henricus iperator in Penthecoſtē cōuētu habito		
		Magūtiæ decreuit Hildebrānū a papatu eſſe depo=		
		nendū & Longobardiā petens Guibertū Rauennæ		
		epm pro Hildebrāno papā deſignat.		
24	20	¶ Hildebrānus papa quaſi diuinitus reuela=	14	1080
		tū ſibi pdixit hoc āno falſum regē eſſe mori=		

Rhõa. Francorum | Anglorũ. | An. dñi

riturũ: & verũ quidẽ ꝓdixit/ſed fefellit eũ de falſo re
ge cõiectura ſcdm ſuũ velle ſup Hērico rege iterꝓtata.
Rex eni Hēricus ſaxonib⁹ graui prælio cõgreditur:
& in cõgreſſu falſus rex Rodulphus cũ multis ſaxo-
nię pricipibus extinguit. ¶ Magũtia magnũ terrę-
motũ ꝑſenſit calēdis Decēbris:
¶ Claret in Anglia Laufrancus doctrina & ꝓbitate
cõſpicuus ex abbate Cadomẽſi ordinatus Cantua-
riæ archiepus. Eo tẽpore florebat in Normãnia An-
ſelmus Beccẽſis monaſterij abbas eximius & ꝓ ſua
ſanctitate & ſapiẽtia plurimũ nominatus.
¶ Hoc etiam tẽpore in cenobio ſancti Medardi pol-
lebat ſignis & virtutibus vir beatiſſimus Arnul-
phus qui pro miro ſanctitatis feruore ꝓpoſitũ reclu
ſionis eligẽs & arcta nimis abſtinẽtia ſeipm affligẽs
ꝓphetię gratiam diuinitus accepit & ex recluſo ab-
bas huius monaſterij factus ad ipam recluſionem
pro cõtẽptu mũdi a deſiderio ęternę quietis poſtmo
dũ redijt. Sueſſonico aũt pontifice defuncto electus
eſt ad epatũ & iuſſu papę Gregorij a ſedis apoſtoli-
cæ legato Hugone Lugdunẽſi archiepo in
præſulem eſt conſecratus.
25 21 ¶ Regis Dagoberti tpe/ſanctus pſul Vrſina 15 1081
rus in Flandrenſi ꝓuincia ꝓdicãs/ſub hono
re ſancti Petri apł'i ipo ſibi reuelante eccłiam
Maldenburgenſem oppido ædificauit & cõſecrauit:
quã deus multis miraculis vſq₃q₃ gl'ificauit. Inter q̃
illud tã mirabile q̃ inauditũ antea extitit: ꝙ hoc an
no dñici nocte natalis cõtigit. ¶ Cãpanariũ ꝑfate ec
cleſiæ vehemẽti vẽto flante/a ſuis locis euulſũ & ad
terrã penitus fuit ſuerſatũ: Ita in aere pẽdens & rui-
nã ſui minitans/ vt ſemp caſurũ & cũcta vicinia cõ-
fracturũ cerneret. Sed cũ p ſex noctes & dies id tra-
ctaretur a populo/qualiter hic inde extractis machi
nis ſurſum erigeretur/& vtrũq₃ loco ſuo relocaretur:
pridie calẽdas Ianuarij circa noctis mediũ aduenięs
virtus diuina/totã eccleſiã intus & foris ipleuit luce
ignea: & cãpanariũ ad terrã reclinatũ/totũ inſimul.

Rhōa.	Francorum		Anglorū	Añ. dñi.
		crexit/ac firmiſſime locis ſuis relocauit:& cāpanas		
		ibi dependētes mox ſonare cōpulit.		
		¶ Eadē die ſurdi & claudi/ ceci & paralitici celerrimā		
		in loco illo adepti ſunt medelā. Nec ſolū illo die ſed		
		prolixiori tpe diuinę virtutis tanta pmāſit copia: vt		
		de longe & de ppe cōfluētibus egrotis/parata cęlit9		
		prȩſtaretur medicina.		
		¶ Magnus terrę motus cū graui terrę mugitu factus		
		eſt ſexto calēdas Aprilis prima hora noctis/ portē-		
		dens fore iminens malū quod in toto orbe inſonuit:		
		& vnde terra dolet & doluit. Hēric9 eni iperator ad		
		debellandū papā Hildebrānū Italiā petit. Cōtra quē		
		papa vrbib9 & caſtellis munitis ſe ad rebellandū ac-		
		cingit: cūq; Rhomā hoſtiliter adeūtē nō recipit.		
		¶ Henricus autē iperator expugnatis vrbibus & ca-		
		ſtellis quę cōtra ſe pro Hildebranno erant/ Rhomā		
		Leonianā obſident.		
26	22	¶ In Gallia Hermānus miles Hermāni epi	16	1082
		corona ſibi ipoſita/poſt Rodulphū in Saxo-		
		nia tyrannidē exercet.		
		¶ Marianus Scotus chronicā ſuam a Chriſti		
		natiuitate inchoatā/vſq; ad hūc annū perdu		
		xit: qui erat ætatis ſuæ ānus 56 /multū labo-		
		rans errorē corrigere de ānis dñi qui inue-		
		nitur in cyclo Dionyſij/altrinſecus autem ſe-		
		cundum veritatem euangelij.		
27	23	¶ Hoc anno Henricus imperator Rhoma	17	1083
		Leoniana capta/Rhomā obſidet. Condicto		
		inter iperatorē & papā die ad cauſam inter		
		eos diſcernēdā/ cū pax diſſimulāte papa iter		
		eos non cōueniret: Rhomani & multi Italiæ		
		epiſcopi a papa deſciſcunt. Qui fugiens/ad		
		Normannos ſe contulit.		
28	24	¶ Rhomani imperatorē Henricum recipiūt	18	1084
		in vrbe:& eorū iudicio Hildebrānus papatu		
		abdicatur/& Guibertus Rauennæ archiepi-		
		ſcopus in ſedem apoſtolicam intronizatus/		
		Clemens nominatur.		

Rhōa.	Francorū		Anglorū.	Añ.dñi.
		¶Bruno natione Theutonicus ex vrbe Colonia litte		
		ris apprime eruditus/ Remēſis eccleſię canonicus &		
		ſcolarū magiſter relicto ſęculo eremū Cartuſię fun=		
		dat: ꝓpoſitūq; monaſticæ conuerſationis ſatis arduū		
		inſtituit. Huius ſancti ꝓpoſiti coopator & emulator		
		epūs beatæ memoriæ Hugo Gratianopolitanus		
		epūs/ab eodē Brunone habitū monachicū ſumpſit:		
		cunctiſq; ibi habitantibus inſigne exēplū prębuit.		
		¶Henricus rex patricius Rhomanorū cōſti=		
		tuitur:& a Clemēte papa in īperatorē bñdicit		
		¶Comes Mōtēſis Balduin9 vxorē ducit Idā.		
29	25	¶Henricus īperator Magūtiæ regali & ſyno	19	1085
		dali cōuētu coacto exigit ab oībus: vt Hilde		
		brāni depoſitionē/ & Guiberti ordinationē		
		ſub ſcripto approbēt. Cui aliqui manu & ore		
		fauētes: corde tamē Hildebrāno adhęrebāt		
		¶Hermānus Metenſis ſibi abſenti abiudicato epa=		
		tu iterū vrbe pellitur. īperator in epātu Metēſiū al=		
		terū mercenariū ſuppoſuit. Sed oues Chriſti nō au=		
		dierūt voces alienorū.		
		¶Imperator Saxones aggredit: illi pacē petūt & īpe		
		trant: pacti ꝙ omnibus pro hac rebellione ꝓſcriptis		
		ſua reſtituātur. Qđ quia factū nō eſt: iterū rebellāt/ ī=		
		centore prę cūctis Egberto comite īperatoris cōſan=		
		guineo. ¶Gualcherus ex clero ſancti Lamberti in		
		Anglia epūs Anglorū odijs īnocēs īpetitur: & in ce		
		lebrando miſſam ab eis quaſi alter Stephanus papa		
		martyrizat. ¶Hildebrānus papa qui & Gregorius		
		ſeptimus apud Salernū exulans: morit. De hoc ita		
		ſcriptū repperi. Volumus vos ſcire qui eccl'iaſticæ cu		
		ræ ſoliciti eſtis: ꝙ dominus apoſtolicus Hildebran=		
		nus qui & Gregorius nūc in extremis poſitus ad ſe		
		vocauit vnū de duodeci cardinalibus/ quē multū di		
		ligebat prę cæteris. & cōfeſſus eſt deo/ & ſancto Pe=		
		tro & toti eccl'iæ ſe valde peccaſſe in paſtorali cura		
		quæ ei ad regendū cōmiſſa erat: & ſuadente dyabo		
		lo cōtra hūanū gen9 odiū & irā cōcitaſſe. Poſtea ve=		
		ro ſententiā q̄ in orbe terrarū effuſa eſt/ pro augmēto		

Rhoa. | Francorum | | Anglorũ | An. dnĩ.

Chriſtianitatis cepiſſe dicebat. Tũc demũ miſit p̃dĩ-
ctũ cõfeſſorẽ ad iperatorẽ & ad totã eccleſiã: vt opta-
ret illi indulgentiã. quia finẽ vitæ ſuæ aſpiciebat: &
tã cito induebat ſe angelicã veſtẽ/ & dimiſit ac diſſol-
uit vincula oĩm bãnorũ ſuorũ iperatori/ & omni po-
pulo Chriſtiano/ viuis & defunctis/ clericis & laicis/
& iuſſit ſuos abire de domo Deoderici: &
amicos iperatoris aſcendere.

30 | 26 | ¶ Saxões vrbẽ Vuizburch obſidẽtes/ vt ep̃m | 20 | 1086
ipſius Alberonẽ expulſum a ciuibus ſedi ſuę
reſtituãt: Henricus iperator aggreditur. Sed
exercitus eius diuinitus exterritus/ ceſſit: &
ceciderũt ex eis pluſq̃ quatuor milia/ a parte
Saxonũ quatuordecĩ tantũ occiſis.
¶ Hoc anno nimia aquarũ inundatio multis in locis
dãno & periculo fuit. Nã & in Italia diluuies tanta
fuit: vt rupes liq̃factę plures villas ruina ſua deſtrue-
rent. ¶ Caſſinenſiũ abbas Deſiderius qui & Victor | ¶ Victor. pp.
162 cõtra Clementẽ fit papa. Sed diſſinteria diſſolu-
tus nõ multo poſt moritur.
¶ Anſelmꝰ Lucẽſis ep̃s Hildebrãni papę cooperator i-
defeſſus apud Mantuã exulãs morit/ qui i Hieremiã
& in pſalmos tractatꝰ ędidit & doctrinã Hildebrãni
libro luculẽto cõfirmauit cuius ſanctitas miraculis
declarata eſt. ¶ Domeſticæ aues/ pauones/ gallinę
& anſeres ſe a domibꝰ extrahẽtes: oẽs fiũt ſiluaticę.

31 | 27 | ¶ Inter iperatorẽ & Saxones vario euẽtu ſę- | 21 | 1087
pe pugnatur. ¶ Venetianis meditãtibus au-
ferre corpus ſancti Nicolai a mirrea Liciæ a Turcis
deſolata pręoccupauerũt eos Barẽſes ciues numero
47 ab Anthiochia Mirreã veniẽtes. quia quattuor
tantũ monachis ibi inuentis/ extorſerũt oſtendi ſibi
tumbam ſancti/ qua effracta oſſa ſancti Nicolai in
olei liquore natantia/ integro numero extraxerũt:
& Barũ cũ gloria detulerũt. Facta eſt aũt hęc trãſla-
tio ãno 745: a depoſitione ſancti Nicolai.
¶ Sanctus Arnulphus ex Abbate ſancti Medardi/
poſtmodũ etiã ad pontificatũ ciuitatis Sueſſonicæ

Rhõa.	Francorũ		Anglorũ.	Añ.dñi
		promotus: pro pacis reintegratione inter Flandren=		
		ſes Flãdriã venit. atq; in vico noĩe Aldẽburch eccle		
		ſiã ſancti Petri iã diuinis miraculis illuſtratã: ceno=		
		biũ monachorũ fecit/ ordinẽ regularis vitę inſtituit.		
		tandẽq; in eodẽ monaſterio & finẽ vitę & ſepulturã		
		ſecundũ quod ipſe p̃dixerat/ accepit.		
		¶ Piſces in aquis moriũtur.		
32	28	¶ In Hiſpania rex Gallicię Auſul Sarracenos	22	1088
		fortiter debellat: & Tolletũ maximã eorũ vr		
		bem per aliquot ãnos obſeſſam/ tandẽ expu=		
		gnat: & cultũ Chriſtianitatis in ea dilatat.		
		¶ Odo ex monacho Cluniacenſi ep̃us Hoſtienſis:		
Vrbanus.pp.		cõtra ĩperatorẽ & Guibertũ 163 fit papa/ & Vrbanꝰ		
		noĩatur. Hinc in eccleſia ſcandala & in regno auge		
		ſcunt diſſidia: dũ alter ab altero diſſidet/ dũ regnũ		
		& ſacerdotiũ diſſentit/ dũ alter alterũ excõicat/ alter		
		alterius excõmunicationẽ aut ex cauſę aut ex pſonæ		
		p̃iudicio cõtẽnit/ dũq; alter in alterũ excõicandi au=		
		ctoritate magis ex ſuo libitu q̃ ex iuſtitiæ reſpectu		
		abutitur/ auctoritas illius qui dedit poteſtatẽ ligan=		
		di ac ſoluẽdi/ oĩno deſpicitur. Nimirũ vt pace oĩm		
		bonorũ dixerĩ/ hęc ſola nouitas nõ dicã hęreſis nec		
		dũ in mundo emerſerat: vt ſacerdotes illius qui di=		
		xit regi apoſtata & q regnare facit hypocritã/ ꝓpt		
		peccata populi doceãt populũ q malis regibus nul=		
		lã debeãt ſubiectionẽ/ & licet ei ſacramentũ fidelita		
		tis fecerit: nullã tamẽ debeãt fidelitatẽ/ nec pluri di=		
		cãtur: qui cõtra regẽ ſenſerint imo qui regi paruerit		
		pro excõmunicato habeat: qui cõtra regẽ fe=		
		cerit a noxa iniuſtitiæ & periurij abſoluat.		
33	29	¶ Godefrido Godefridi Giboſi ex ſorore ne=	23	1089
		poti tandẽ datur ducatus Lotharingiæ.		
		¶ Annus peſtilens maxime in Occidẽtali par		
		te Lotharingiæ: vbi multi ſacro igne interio		
		ra cõſumente cõputreſcẽtes/ exeſis mẽbris inſtar car		
		bonũ nigreſcẽtibus/ aut miſerabiliter moriũtur/ aut		
		manibus ac pedibus putrefactis trũcati miſerabilio=		
		ri vitę reſeruãtur. multi vero neruorũ cõtractione di		

Rhoa.	Francorū		Anglorū.	An. dñi.
		ſtorti/tormentantur.		
34	30	ℭ Henricus iperator ad debellandos aduer-	24	1090
		ſantes ſibi Italiā petit.		
		ℭ Hermānus tyrān9 a Saxonia Lotharigiā		
		repetēs/ad cōcitandos regni motus laborat/		
		qui dū muro caſtelli cuiuſdā incaute appro-		
		ximat: iacto de turri ſaxo in capite pcutitur		
		& morit. ℭ Metis corpus ſancti Clemētis primi epi		
		ab apl'is illic ordinari inuentū leuatur.		
		ℭ In ſaxonia Egbertus comes dū fideles iperatoris		
		bello inſequitur & ipſe pimitur. ℭ Sterilitas		
		frugū terrę augeſcit: & fames paulati irrepit.		
35	31	ℭ Henricus iperator in Italia caſtella & mu-	25	1091
		nitiones aduerſantiū ſibi expugnat: Mātuā		
		quoqȝ obſidet & capit.		
36	32	ℭ Incētorib9 Saxonici belli oib9 pene pēptis	26	1092
		Saxones ptesi maloꝝ/ cōpoſita inter ſe pace		
		quieſcūt ab omni motu bellorū.		
		ℭ Dñs Iuo ſancti Quirini Beluacēſis ppoſitus a pa-		
		pa Vrbano cōſecratus/ fit Carnotēſis eps.		
		ℭ Guillelmus Anglorū rex vir ſingularis cenſurę &		
		ſeueritatis obit: Guillelmus filius eius ei ſuccedit.	Guillelm9	
37	33	ℭ Cōradus filius iperatoris Henrici in Italia	1	1093
		ſe ad patris ſui aduerſarios cōtulit: & multis		
		ſe a patre ad filiū vertētibus hęc res priores		
		pris victorias multū obfuſcat/ & vires ei9 attenuat.		
		ℭ Iaculū ignitū a meridie ad Aquilonē p cœlū ferri		
		viſum eſt calēdis Auguſti pria hora noctis.		
38	34	ℭ Dñs Girard9 Cameracēſis ecclię eps obit:	2	1094
		cui Gualcherus ſuccedit. Sed ipſo poſtea ab		
		epatu expulſo/ Manaſſes ordinatur epus.		
		ℭ In Gallia & Germania grauis hoim mortalitas fa		
		cta eſt. ℭ In Italia qui ad iperatorē ab hoſtib9 eiuſſe		
		tranſtulerāt/ eo ad Galliā reuerſo oēs pene ad hoſtes		
		eius rurſū trāſeūt: & munitiōes ab eo expugnatas cō		
		tra eū muniūt. ℭ Pōtificāte i vrbe Laudunēſi Eliuā		
		do/ mulier qdā in pximo manēs/ habebat generū iu		
		uenili ſpe decorū: quē multa diligētia p amore fillę		

Rhōa. | Francorum | Anglorum | An. do.

ſuæ accurabat. Vnde & orta turpis ſuſpicio de mu-
liere & genero ſuo inter vicinos hoīes: valde eā tur-
bauit. Q uę ipatiēter ferēs famā ſuā hmōi opprobrio
turpari iniuriæ ſuę cauſam in eū retorſit: & clādeſti-
na machinatiōe vt occideretur a duobus pueris p-
curauit. Poſtmodū vero ad pœnitentiā facti homici
dij cōuerſa: cuidā pſbytero per cōfeſſionē peccatum
ſuū reuelauit. Sed elapſo aliquāti tpis ſpacio/pſbyter
idē cū ea litigās: malū quod fecerat ei in faciē expro-
brauit. Quo audito parētes hoīs occiſi pperātes nū-
ciauerunt vicedño Laudunēſi iubēte vicedño voca-
ta mulier venit/ & qualiter hoīem occidiſſet nequaq̄
celauit. Iudicatū eſt igitur eā ignibus debere cōcre-
mari. Sed prius ducta ad ecclīam beatæ dei genitri-
cis Mariæ peccatum ſuum corā deo & hoībus ex or-
dine narrauit: & ſic meritis & pcibus ſāctiſſimę vir-
ginis mariæ / ſeipām fideliter cōmendauit. Deinde
miſſa in ignē/incēdium nullatenus ſenſit. Sed diui-
na ptegēte gratia/cōſumpto igne ipa pmāſit illeſa.
Quod factū cognati hoīs occiſi nō diuinę virtuti aſcri
bētes: ſed fragilē potius lignorū materiā cauſantes/
iterum ſuccēdunt ignē circa eam fortioribus lignis/
ſed nichil pfecerūt. Iterato eni miraculo/ ſeruauit
eā deus incolumē ab exuſtione ignis ad laudē ſui no
minis ſuęq; genitricis gloriā & honorē. Egreſſa igit
ex incēdio nō ſolū carne ſed etiā veſte & carne ille-
ſa/ad eccleſiā ſanctæ dei genitricis omni populo ap-
plaudente ducta eſt: & poſt laudes deo redditas vo-
lente deo paucis diebus trāſactis/tranſijt ab
hoc ſeculo.

38 | 35 | ¶ Elimandus bonę memoriæ Laudunenſis | 3 | 1095
epūs obijt: Iugelrānus ſuccedit Elimando.
¶ Fames diu cōcepta grauiſſime ingrauatur
& fit ānus calamitoſu s multis fame laborā-
tibus/paupibus p furta & incendia ditiores
grauiter vexātibus.
¶ Cū valido ventorū turbine/etiā terremo-
tus factus eſt media nocte quarto idus Septēbris.

Rhōa.	Francorum	Anglorū	Añ. dñi.
	¶ Rex Anglorum a fratribus ſuis belle ſollicitatur in		
	Normannia & Anglia.		
	¶ In multa terrarū pte pridie nonas Aprilis circa di=		
	luculū ſtellę cōplures ſimul de cœlo i terrā cecidiſſe		
	viſę ſunt: inter quas vnā maximā labi in terrā cum		
	quidā in Francia ſtuperet/ & notato loco vbi labi vi=		
	ſa eſt cū aquā vbi fudiſſet fumū cum feruoris ſono		
	inde exire magis ſtupuit.		
	¶ Henricus comes Louanienſis perimitur.		
	¶ In comitatu Namucūſi /panem ſubcineritiū quaſi		
	ſanguine ifectū vidimus. ¶ Rex Hūgarorū morit.		
	¶ Vrbanꝰ per Burgūdiā & Franciā habitis cōcilijs		
	Hildebrāni decreta renouat & cōfirmat: Philippū		
	regē Francorū qui viuente vxore ſua ſupduxerat		
	alterius viuētis vxorē/ excōmunicat.		
	¶ Hoc āno ſacro igne multi accendūtur: mē		
	bris inſtar carbonū nigreſcentibus.		
40	136 ¶ Ecclipſis lunę facta eſt tertio idus Februa=	4	1096
	rij: rurſum/ ſeptimo idus Auguſti ecclipſis lunę facta eſt.		
	¶ Occidētales populi dolētes loca ſancta hieroſoly=		
	morū a gentibus pphanari: Turcos etiam terminos		
	Chriſtianorū iā multa ex parte inuaſiſſe / innumera=		
	biles vna inſpiratione moti/ & multis ſignis ſibi oſtē		
	ſis alij ab alijs animati: duces/ comites/ potentes/ no		
	biles & ignobiles/ diuites/ paupes. liberi & ſerui/ epi/		
	clerici/ monachi/ ſenes & iuuenes/ pueri & puellę/ oēs		
	vno aīo nullū vllo angariante vndiq; cōcurrūt. ab		
	Hiſpania/ a Prouincia/ ab Aquitania/ a Britānia/ a		
	Scotia/ ab Anglia/ a Normānia/ a Francia/ a Lotha		
	rigia/ a Burgūdia/ a Germania/ a Longobardia/ ab		
	Apulia/ & ab alijs regnis virtute & ſigno ſanctæ cru		
	cis ſignati & armati: vltū ire parāt iniurias dei i ho=		
	ſtes Chriſtiani noīs/ & quāto quiſq; hactenus ad ex=		
	ercendā mūdi maliciā erat pnior: tāto nūc ad exer=		
	cēdā vltro dei militiā fit pmptior firmiſſima pace i=		
	terim vbiq; cōpoſita/ & primo Iudęos in vrbibus in		
	quibus erāt aggreſſi: eos ad credendū in Chriſtū cō		
	pellunt credere nolentes bonis priuant/ trucidant/		

Rhõa.	Francorum		Anglorum.	An. dñi.
		vrbibus eliminant. Aliqui Iudeorũ zelo tenendę pa		
		triæ legis ducti: ſe mutuo trucidant. alij ad tẽpus ſe		
		credere ſimulãtes/ poſt ad Iudaiſmũ reuoluũtur.		
		¶ Eminebãt in hoc dei hoſtico dux Lotharingię Go		
		defridus: & fratres eius Euſtachius & Balduin9/ An		
		ſelmus de Ribodimõte/ Balduinus comes Montẽſis		
		Robertus comes Flandrẽſis/ Stephan9 comes Ble=		
		ſenſis/ Hugo magnus frater Philippi regis Franco=		
		rũ/ Robertus comes Normãnorũ/ Raymũdus comes		
		ſancti Egidij/ Balamũdus dux Apuliæ & Tãcredus		
		nepos eius. Horũ oĩm curã apoſtolica auctoritate ſu		
		ſcepit vir exim9 Hamarus Podienſis eṗus/ eiſq; cõ=		
		ſilio & doctrina vſq; ad captã Anthiochiã plurimũ		
		proficuus fuit. Huius etiã viæ ĩcitator Petrus quidã		
		eremita fuit: q vſq; ad captã Hieruſalẽ ĩ multis vti=		
		lis cũ exercitu dei perſeuerauit.		
41	37	¶ Cometes in occidẽte apparuit/ tota prima	5	1097
		ebdomada Octobris.		
		¶ Nimia aquarũ inũdatione Autũnalis ſatio ĩpedit:		
		& ſterilitas frugũ terræ ſequitur.		
		¶ Exercitus dei aggreſſus terminos Paganorũ viri=		
		liter agit: primũq; eis fuit bellũ ad pontẽ Pharphar		
		fluminis nono calendas Martij: vbi multi Turcorũ		
		occiſi ſunt. Secundũ eis bellũ fuit apud Niceã tertio		
		nonas Martij: in quo etiã Pagani victi ſunt. Capta		
		ergo Nichea/ capta Laoditia/ cũ eſſent pluſq̃ trecẽ=		
		ta milia armatorũ in exercitu Chriſtianorũ: tanta ei		
		omniũ rerũ ſuppetebat copia/ vt aries vno nummo/		
		bos vix duodecim nũmis venderetur.		
		¶ Laufranco Cantuarienſi archiep̃o defuncto/ An=		
		ſelm9 abbas Beccẽſis pro ſua ſanctitate & doctrina		
		nõ ſolũ in Normãnia ſed etiã in Anglia iã celeberri		
		mus ſuccedit in p̃ſulatu. Qui licet a rege Guillelmo		
		& principibus terrę/ totiuſq; eccl'ię cõuentu ſuſceptus		
		honorifice fuiſſet: multas tamẽ moleſtias & tribula=		
		tiones poſtmodũ ſub ip̃o rege paſſus eſt pro ſtatu ec=		
		cleſię corrigẽdo. Nã reges Anglię hanc iniuſtã legẽ		
		iam diu tenuerant vt electos eccl'ię prę ſules ip̃i per		

Rhoa.	Francorũ		Anglorum	Añ. dñi.
		virgã paſtoralẽ eccleſijs inueſtirent.		
42	38	¶ Obſeſſa Antiochia intantũ attenuati ſunt	6	1098
		Chriſtiani ꝑpter oim rerũ penuriã: vt i tãto		
		exercitu vix centũ boni equi iuenirẽtur/ & tamẽ quis		
		ex deſpatioe rerũ multi ſe ſubſtraxerit/ multi etiã re=		
		patriauerit: nono obſidionis mẽſe capta Antiochia		
		Chriſtiania Paganis verſa vice obſeſſi tãta fame af=		
		flicti ſunt: vt vix aliqui ab hũanis carnib⁹ abſtinerẽt		
		Sed cõfortati a deo ꝑ iuentã ei⁹ lanceã a tp̃e apſtoꝝ		
		nõ viſã/ ipa lãcea eos ꝑcedẽte obſeſſi ab obſeſſorib⁹		
		cõcurrerũt + calẽdas Iulij & hoc tertio bello victo=		
		riã adepti ſunt. Quartũ bellũ eis fuit in Rhomania		
		calẽdis Iulij: & ibi Turci victi ſũt. ¶ Cõmiſſa Antio		
		chia duci Baiamũdo Chriſtiani ꝑpt̃ vitãdũ tediũ		
		& tamẽ & maxie ꝑpter diſcordias principũ ꝓficiſcũt̃		
		in Syriã: & expugnatis Marra & Barra vrbib⁹ Sar=		
		racenorũ & multis regionũ caſtellis/ tanta ibi rurſũ		
		fame affecti ſunt: vt corpa Sarracenorũ iã ferẽtia co=		
		medere cõpulſi ſunt. ¶ Cõradus Vltraiectẽſis ep̃s fe=		
		ria quarta paſchę poſt miſſã a ſe celebratã a quodã		
		ſuorũ in domo ſua ꝑimitur. ¶ Ciſtercienſis ordo incipit.		
		¶ In epatu Lingonẽſi ſitũ noſcit eſſe cœnobiũ noie		
		Moliſm⁹/ fama celeberrimũ: religione cõſpicuũ. hoc		
		a ſui exordio magnis ſub breui tp̃e diuia clementia		
		ſuę gr̃ę mũeribus illuſtrauit/ viris illuſtribus nobili=		
		tauit: nec min⁹ amplũ poſſeſſionib⁹ q̃ clarũ virtutib⁹		
		reddidit. Cęterũ poſſeſſionib⁹/ virtutibuſqꝫ diuturna		
		nõ ſolet eſſe ſocietas. Hoc quidã ex illa ſancta cõgre		
		gatiõe viri nimirũ ſapiẽtes/ alti⁹ itelligẽtes/ elegerũt		
		potius ſtudijs cœleſtib⁹ occupari: q̃ terręnis iplicari		
		negocijs. Vnde & mox virtutũ amatores de paupta		
		te fecũda virorũ ceperũt cogitare: ſimulqꝫ aduertẽtes		
		ibidẽ & ſi ſancte honeſteqꝫ viuerẽtur/ minus tamen		
		pro ſui deſiderio atqꝫ propoſito ipſam quam pro=		
		feſſi fuerant regulã obſeruari. loquuntur alterutrum		
		ꝙ ſingulos monet/ pariterqꝫ inter ſe tractant		
		qualiter illum verſiculũ adimpleant/ reddam		
		tibi vota mea: quę diſtinxerunt labia mea.		

Rhõa. | Francorũ | Anglorũ. | Añ. dñi

Quid plura? Vnus & viginti monachi vna cũ patre ipſius monaſterij beatæ ſcilicet memoriæ Roberto egreſſi cõmuni cõſilio cõmuni ꝑficere nitũtur aſſenſu quod vno ſpiritu cõceperũt. Igitur poſt multos labores ac nimias difficultates quas oẽs ĩ Chriſto pie viuere volẽtes pati neceſſe eſt: tãdẽ deſiderio potiti Ciſtertiũ deuenerũt locũ/ tũc ſcilicet horroris & vaſtæ ſolitudinis. Sed milites Chriſti loci aſpitatẽ ab arcto ꝓpoſito quod iã animo conceperãt nõ diſſidere iudicãtes: vt vere ſibi diuinitꝰ ꝑparatũ tã gratũ habuere locũ q̃ carũ ꝓpoſitũ. ¶ Hoc igitur ãno ab incarnatiõe ſcilicet dñi 1098 venerabilis Hugonis Lugdunẽſis eccleſiæ archiepi ſedis aplicæ tunc legati & religioſi viri Vualterij Cabilonẽſis epi necnõ & clariſſimi principis Odonis Burgũdię ducis freti cõſilio/ auctoritate roborati/ inuentã eremũ in abbatiã cõſtruere ceperũt: prefato abbate Roberto ab illius dyoceſis epo videlicet Cabilonẽſis ſuſcipiente curã virgãq; paſtoralẽ cęteris ſub ipſo ĩ eodẽ loco firmãtibus ſtabilitatẽ. At vero poſt nõ multũ tẽporis factũ eſt vt idẽ abbas Robertus requirẽtibus eũ monachis Moliſmẽſibus papę Vrbani ſcdi iuſſu Vualterij Cabilonẽſis epi licẽtia & aſſenſu Moliſmũ reduceret. & Albericus vir religioſus & ſanctus in ipſiꝰ loco ſuſtitueret. Hoc ſane inter vtrãq; eccliam ſeqſtro pacis gratia retẽto et aplica auctoritate confirmato: vt ex eo iam tẽpore neutra earũ vtriuſlibet monachũ ad habitandũ ſine cõmendatione regulari ſuſciperent. Quo facto nouũ monaſteriũ noui patris ſollicitudie & induſtria in breui & nõ mediocriter deo cooperãte in ſancta cõuerſatione ꝓfecit/ opiniõe claruit: rebus neceſſarijs creuit. ¶ Multis in locis quito calendas Octobris cœlũ quaſi ardere viſũ eſt nocturno tẽpore: & ſequuta eſt aialiũ peſtilẽtia/ & ſegetes nimio ymbre & aurigine corruptæ ſunt.

43 | 39 | ¶ Chriſtianis Turcos fortiter debellantibus | 7 | 1099

eorũq; vrbes & caſtella ſibi bellando vendicãtibus/ cõtigit apd quoddã munitiſſimũ caſtrũ noĩe Archas

eis Hieruſalē octo māſionibus ſitũ: multos eoꝝ perire. cũ quibus & Anſelm9 de Ribodimōte lapide pcuſſus in capite occubuit. hoc ſolũmodo poſt acceptũ vulnus ter verbũ repetēs: deus adiuua me. Erat autem vir prudētiſſim9/& exercitui ſatis vtilis/atq; erga beatum martyrē Quitinũ adeo deuotus: vt ſingulis ānis ſolēnitatē eiuſdē martyris die ſuo clericis vndecũq; cōgregatis corā ſe celebrari faceret/eiſq; poſt pactũ officiũ copioſam refectiōis mēſam pararet. Exercit9 autē dei diuino monitu in iteriora ꝓfectus: larga dei manu refocillatus eſt. quia ciues & caſtellani illi9regionis legatos cũ multis donarijs ad eos pmittebāt parati etiam oppida vel vrbes eis tradere/ a quibus Chriſtiani ſecuritate accepta/& indicto vrbibus tributo: interim etiā multis eorũ qui ſe ſubtraxerant ad eos apud Tirũ recurrētib9/tandē puenerũt Hieruſalē. eaq; obſeſſa cum laborarēt pro victus & maxime pro aquę penuria/oēs ex cōmuni decreto nudis pedibus quotidie orando circuibāt vrbē. Octauo ergo tatis humiliationis die obſidionis autē triceſimo nono capta eſt Hieruſalē idibus Iulij. in ſexta feria & in tēplo Salomonis & ĩ porticu eius Chriſtiani cũ Paganis quīto bello conſerto tanta in eis cęde debacchati ſunt: vt in ſanguine occiſorũ equitarent vſq; ad genua equorũ. Cũq; ordinatũ eſſet qui Hieruſalē deberēt retinere: iam principibus de repatriando agentibus/ecce rex Saccacenorũ ad debellādos eos venit Aſcaloniā cũ centũ millibus equitũ/& quadringentis millibus peditũ. Quibus cũ occurriſſet exercitus dñi in quo nō pluſq̃ quinq; milia equitũ/& quindeci milia peditũ erāt: deo pro ſeruis ſuis ad ſe reclamātibus pugnāte & nube eos ab eſtu ſolis defendēte: Sarraceni ſolo Chriſtianorũ impetu territi/oēs ꝓiectis armis fugerunt. & in hoc ſexto bello quarto calendas Auguſti facto: ceſa ſunt centũ milia Sarracenorum. In porta vero Aſcaloniæ ſuffocati ſunt ad duo milia at eorũ qui in mari perierũt: & qui inter ſpineta ſiluarũ cōſumpti ſunt/numerus neſcitur. Duce autem

Rhōa.	Frāco.	Anglorum		Hieroſolymorū	Añ. dñi.
			Godefrido electo ad pricipandū remanētibus		
			in Hieruſalē cęteri principes repatriant.		
			¶Capta eſt Hieruſalē poſt ānos circiter qua		
			dringētos ſexaginta/ex quo ſub Heracliano		
			īperatore ſcđa vice capta poſſeſſa eſt a Sarracenis.		
				Godefridus	
44	40	8	¶Guibertus & Vrbanus qui de pa=	1	1100
			patu Rhomano cōtendebant moriē=		
			do finē faciunt ſuæ cōtentionis		
Paſchalis. pp.			¶Raginerus qui et Paſchalis Rhōanę ecclię 164: pſidet.		
			¶Godefridus dux Lothariēſiū & princeps Hieroſo=		
			lymitanorū moritur: Balduinus frater eius in regno		
			ei ſuccedit. ¶Guillelm9 rex Anglorū morit. eiq; ſuc		
			cedit in regno frater eius Henricus. ¶Robertus co=		
			mes Flandrēſis ab Hieroſolimis repatriās detulit ſe=		
			cū brachiū ſancti Georgij martyris quod eccleſiæ		
			Aquicinenſi tranſmiſit.		
		Guillelm9		Balduinus	
45	41	1	¶Cōradus filius Henrici īperatoris	1	1101
			adhuc patri rebellis/in Italia moritur.		
			¶Henricus īperator Henricū Lēburgenſem aduer=		
			ſantē ſibi debellat: & expugnatis eius caſtellis eū ad		
			deditionē cogit. Sed īperator ei multa ſūma gratiam		
			ſuā redimēti/etiā ducatū Lotharigię donat.		
46	42	2	¶Roberto Flandrēſiū comite īquie=	2	1102
			tāte vrbē Cameracū/Hēricus īperator cōtra		
			eū pficiſcit: & aliquib9 ei9 caſtellis expugna		
			tis/ aſpitate īſtātis hyemis redire cōpellitur.		
47	43	3	¶Henricus īperator ſedatis Saxonū	3	1103
			motibus/pacē in quadriennīū cōſtituit.		
			¶Legię generali cōuentu habito/Robertus		
			comes Flandrenſiū in gratiā īperatorū recipitur.		
48	44	4	¶Hieroſolimitę Accarō vrbē capiūt	4	1104
49	45	5	¶Vigilia natalis dñi/terręmot9 ma=	5	1105
			gnus factus eſt in Hieroſolymis.		
			¶Hieroſolymitę īnumerabilē paganorū multitudi=		
			nē glorioſa victoria conterunt. ¶Filius īperatoris		
			Henrici a patre auerſus quoſcūq; poteſt ab eo auer=		

Rhōa.	Frāco.	Anglorū		Hierosolymorū	Ān.dñi
			tit:& ſub obtentu meliorandę reipublicę & reſtaurā-		
			dę eccleſiæ in eū iſurgit. ¶ Duo orbes i modū ſolis		
			forma & lumie quotidiano ſoli ſimiles apparuerūt:		
			oim colorū ſpecie radiātes: ad inſtar arcus cœleſtis.		
50	46	6	¶ Quarto nonas Februarij ſtella per	6	1106
			diē viſa eſt i cœlo ab hora tertia vſq;		
			ad horā nonā: quaſi cubito diſtans a ſole.		
			¶ Henricus iperatoris filius cōtra ius naturę & fas		
			legū in patrē inſurgens q̄ indigne eū tractauerit: de-		
			clarat epiſtola ex ore ipius patris ſcripta ad Philip-		
			pū regē Francorū ¶ Pridie idus Februarij apud Ba		
			rū Italiæ ſtellæ viſę ſunt in cœlo p diē: nūc q̄ſi iter ſe		
			cōcurrētes/ nūc quaſi in terrā cadētes. ¶ Toto pene		
			menſe Februario cometes apparuit. iperatore Hen-		
			rico moriente Leodij: filius eius Aquiſgrani venit/		
			& volens venire Leodiū cōtra patrē ſuū quita feria		
			dñicę cenę p̄miſit ſuos p̄occupare pōtē apđ vinſatū		
			ne quis veniēti ſibi obſtaret. Sed militibus patris cō-		
			currētib9 ad exoccupandū pontē/ milites filij a pōte		
			repellūtur: alijs eorū captis/ alijs i Moſam dimerſis		
			alijs occiſis. Inter quos etiā Bruno comes occiſ9 eſt:		
			ſicq; filius cōtra patrē veniēs/ redijt inglorius.		
			¶ Colonienſibus fidem imperatori ſeruātibus/ & eo-		
			rum archiepiſcopo filium imperatoris contra patrē		
			ſuū animante/ Colonia obſeſſa oppugnatur: ſed nō		
			expugnatur. Interim Henricus iperator Leodij mo		
			ritur: eiq; ſuccedit filius ęquiuocus eius.		
			¶ Dux Henricus qui ab imperatore ad filiū		
			eius animo tranſiens eum contra patrē ſuū		
			cōſilio ſuo armauit: & a filio ad patrē rediēs		
			partes filij debellauit. mortuo iperatore ſe		
			vt reum maieſtatis filio regis dedit: & ab eo		
			captus cuſtodiæ traditur/ de qua ipſe per in-		
			duſtriā ſuā euaſit: ducatus eius datur Gode-		
			frido Louanienſi comiti.		
Hēricus 5.					
1	47	7	¶ Henricus exdux affectans repetere	7	1107
			ducatū occupat oppidū Aqſgrani cōtra Godefridū		

Rhoa.	Fraco.	Anglorum Hieroſolymorũ	Añ. dñi
		ducẽ. Sed hoc nõ ferẽs Godefridus/oppidũ Aquenſe violenter irrupit/ oppidanos a facie Henrici exter≈ruit/aliquos potentes comites & multos nobiles cœpit. Ipſe Henricus cum filijs ſuis vix fuga euaſit: vxorẽ eius capere dux idignũ duxit. comites & ho≈noratiores eorũ quos ceperat per cõditionẽ ſub ſe militandi ſibi cõſiliatos/ad fidelitatẽ ſuã adduxit.	
		❡ Bellũ apud Tenechebray inter Henricũ regẽ Anglorũ & fratrẽ eius Robertũ comitẽ Normãnorũ. vbi rex Henricus victoriã adeptus: pene oẽs principes Normãniæ/aut occidit aut cœpit: & ſic Normanniã obtinuit. ❡ Albericus abbas Ciſtercij ſupnæ voca≈tionis brauiũ ad quod ibidẽ per nouẽ ãnos nõ in va cuũ cucurrit decimo apprehendit. Cui ſucceſſit dñs Stephanus homo natione Anglicus/religionis/pau pertatis/diſciplineq́ꝫ regularis ardentiſſimus amator fideliſſimus emulator/in huius vere diebus verũ eſſe patuit quod ſcriptũ eſt. Oculi dñi ſup iuſtos: & aures eius ad preces eorũ. Nã puſillus grex hoc ſolũ plan≈geret quod puſillus eſſet hoc ſolũ inq̃ metueret & me≈tuerẽt vſq́ꝫ ad deſperationẽ pene Chriſti paupes ſue ſe non poſſe relinquere paupertatis heredes. vicinis quippe hoibus vitæ quidẽ in eis honorantibus ſan≈ctitatẽ/ſed abhorrẽtibus auſteritatẽ & ita reſiliẽtibus ab eorũ imitatione quibus appropinquabãt deuo≈tione deus cui facile eſt de exiguis magna de pau cis facere multa multorũ pter ſpem ad ipſorũ imi≈tationẽ excitauit corda: ita vt in cella pbandi noui≈tiorũ tã clerici q̃ laici & ipſi ſecundũ ſeculũ nobiles atq́ꝫ potẽtes 30 pariter cohabitarẽt. Ex qua cœlica vi ſitatione tã ſubita tam leta/ letari nõ imerito iã tandẽ cœpit ſterilis quæ nõ pariebat: quoniã multi facti ſunt filij deſertę. Nec ceſſauit ei deus in dies multiplicare gentẽ magnificare leticiã: donec tam ſuis q̃ de filijs filiorũ ſuorũ viginti infra annos circiter duodecim de ſolis patribus monaſteriorũ tanq̃ nouella oliua≈rũ i circuitu mẽſę ſuę lata mat cõſpiceret. Nõ eni ar≈bitrata eſt icõgruũ ſi ſcti pris Bñdicti cuius ãplectebat	

inſtituta: imitaretur & exēpla. Porro a principio cū
nouos in ramos nouella cepiſſet pullulare plantatio:
venerabilis pater Stephan9 ſagacitate perulgili mi=
rę prouiderat diſcretiōis ſcriptū tanq̄ putationis fer=
ramentū ad p̄cidendos videlicet ſciſinatū ſurculos
quicūq; ſuccreſcētes mutuæ pacis exorturū p̄focare
poterāt fructū. Vnde & ſcriptū illud cartā charitatis
cōpetēt voluit noiari: q̄ ea tātū q̄ ſūt charitatis tota
eius ſeries redoleat. Ita vt pene nil aliud vbiq; ſui p̄ſe=
qui videatur q̄ nemini quicq̄ debeatis niſi inuicē dili
gatis. Quę quidē carta ſicut ab eodē patre digeſta/
& a p̄fatis 20 abbatibus cōfirmata/ſigilli quoq; apo
ſtolici auctoritate munita eſt/largius cōtinet ea q̄ di=
ximus: ſed nos ſūmā tantū eorū hic breuiter perſtri
geimus. ¶ Abbas Ciſtercij & fratres eius nō imemo=
res ſponſionis ſuæ regulā beati Benedicti in loco illo
ordinare & vnanimiter ſtatuerūt tenere/reiicientes
a ſe quicquid regulę refragabatur foricos videlicet &
pelliceas eſtamina caputia quoq; & femoralia pecti=
nia & cooptoria ſtramina lectorū ac diuerſa ciborū
in refectorio fercula ſagimē etiā & cętera oia quę pu
ritati regulę aduerſabātur. Sicq; rectitudinē regulę
ſupra cunctū vitæ ſuæ tenorē ducētes: tā in eccleſia=
ſticis q̄ in cęteris obſeruationibus regulæ veſtigijs
ſunt adęquati ſeu cōformati. Exuti ergo veterē ho=
minē: nouū ſe induiſſe gaudebāt. Et quia nec ī regu=
la nec in vita ſancti Benedicti eundē doctorē lege=
bāt poſſediſſe eccleſias/vel altaria/ſeu oblationes &
ſepulturas/vel decimas aliorū hoim/ſeu furnos/mo
lendina/aut villas/vel ruticos/nec etiā feminas mo
naſteriū eius intraſſe/nec mortuos ibidē excepta ſo=
rore ſua ſepeliſſe. Ideo hęc oia abdicauerunt dicen=
tes. Vbi beatus pater Bn̄dictus docet: vt monachus
a ſęcularibus actibus ſe faciat alienū ibi liquido te=
ſtatur: hoc nō debere verſari in actibus vel cordibus
monachorū/qui nois ſui ethimologiā hęc fugiēdo
ſectari debent. Decimas quoq; aiebant a ſanctis pa=
tribus: qui organa erant ſpūs ſancti: quorūq; ſtatuta

Rhōa.	Frāc.	Anglorū	Hieroſolymorū	Añ. dñi

transgredi ſacrilegiū eſt) cōmitiere in quatuor partitiones diſtributas: vnā ſcilicet epō/ alterā pſbyteroi/ tertiā hoſpitibus/ ad illā eccl'iam venietibus/ ſeu viduis & orphanis/ ſiue paupibus aliūde victū nō habētibus/ quartā reſtauratione eccl'iæ. Et quia in hoc cōpoto pſonā monachi qui terras ſuas poſſidet vnde & per ſe & p pecora ſua laborādo viuat/ nō reperiebant: idcirco hęc veluti aliorū ius iiuſte ſibi vſurpare detrectabāt. Ecce huius ſęculi diuitijs ſpretis ceperūt noui milites Chriſti cū paupere Chriſto pauperes inter ſe tractare: quo ingenio quoue artificio ſeu quo exercitio in hac vita ſe hoſpites & paupes ſupuenietes quos vt Chriſtū ſuſcipere pcipit regula ſuſtentarēt. Tuncq; definierūt ſe cōuerſos laicos barbatos licētia epi ſui ſuſcepturos: eoſq; in vita & morte excepto monachatu. vt ſemetipos tracturos & homines etiā mercennarios quia ſine aminiculo iſtorū nō intelligebāt ſe plenarie/ die nocteq; pcepta regulę poſſe ſeruare: ſuſcepturos quoq; terras ab habitatione hoim remotas & vineas & prata & ſiluas aquaſq; ad faciendos molēdinos ad pprios tamē vſus & ad piſcationē & equos pecoraq; diuerſa neceſſitati hominū vtilia ad exercēdas agriculturas inſtituiſſent/ decreuerūt vt pdicti cōuerſi domos illas regerēt: nō monachi/ quia habitatio monachorū ſcdm regulā debet eſſe in clauſtro ipſorū. Quia etiā beatū Benedictū nō in ciuitatibus nec in caſtellis aut in villis: ſed in locis a frequētia populi ſemotis/ cœnobia cōſtruxiſſe ſancti viri illi ſciebāt: idē ſe emulari pmittebāt. Et ſicut ille per duodenos monachos/ monaſteria cōſtructa adiuncto patre diſponebat: ſic ſe facturos cōfirmabant

2	48	8	¶Henricus iperator cōtra Robertū Flandrēſiū comitē vadit: & pacto pacis magis vtrinq; ſimulato q̄ cōpoſito pene inefficax redit. ¶ Balamūdus dux Apuliæ cōtracto vndecūq; exercitu accingitur ad inuadendum Conſtantinopolitanum imperium.	8	1108

Rhōa.	Frāco.	Anglorū		Hieroſolymorū.	Añ. dñi
3	149	9	❡ In parrochia Legiēſi porca enixa eſt porcellū habentē faciē hominis. ❡ Natus eſt etiā pullus gallinę quadrupes. ❡ Impator Hēricus cōtra Hūgaros vadit: ſed facto pacto redit. ❡ Philippus rex Frācorū obiit: Ludouicus filius eius poſt eū regnat ānis 28. ❡ Obiit etiā Anſelmus archieps Cātuarię qui nōnulla opuſcla ſcripſit vtilia: ſicut deſcriptio vitę eius cōmemorat. ❡ Obiit etiā Hugo vir ſanctus abbas Cluniacēſis: cui ſuccedit Pontius. ❡ Hoc āno ſacro igne multi accēdūtur: mēbris iſtar carbonū nigreſcentibus.	9	1109
	Ludouicꝰ				
4	1	10	❡ In mēſe Iulio cometes appuit radios dirigēs ad auſtrū: multis cōiicientibus hoc ſigno portēdi futurā regis Hērici quiti expeditionē Italiā verſus. ❡ Sanctus Guibertꝰ fundator Gemelacēſis cęnobij quē deus multis miraculis per ānos duodeci clarificauerat: aſſenſu generalis ſynodi ab Oberto Legiēſi epo eleuatur cū mirabili cōcurſu & gaudio populorum.	10	1110
				Balduinꝰ	
5	2	11	❡ Henricus rex Rhomā vadit ꝑpter ſedandā diſcordiā q̄ erat iter regnū & ſacerdotiū: q̄ cepta a papa Gregorio ſeptimo qui & Hildebrāꝰ noiatꝰ eſt/& exagitata a ſucceſſoribꝰ eius: Victore & Vrbano & prę oibus a Paſchali magno ſcādalo erat toti mūdo. Rex autē vti nolēs auctoritate & cōſuetudine & auctoralibus priuilegijs ipatorū: quia Carolo magno qui poſt de regibꝰ Frācorū ipauit Rhōanis/iāq̄ꝫ p trecētos & eo amplius ānos ipauerāt ſub 63 apſicis dabat licite epatus & abbatias/& p anulū & p virgā. Cōtra hāc maiorū auctoritatē cenſebāt papę ſynodali iudicio nō poſſe nec debere dari p virgā/vel p anulū epatū aut aliquā eccliaſticā iueſtiturā a laicali manu: & quicūqꝫ ita epatū aut aliā eccliaſtici iuris iueſtiturā accipiebāt/excōicabāt. ppt hāc pcipue cauſā rex Rhomā tēdebat: & ſi qui Lōgobardorū quoquo modo ei reſiſtere volebāt/potēter eos ꝑterebat. ❡ In recōſiliatiōe aūt q̄ facta eſt iter iperatorē & papā/nā ipm papā cū epis & cardinalibus cepat die paſchę Hērico in iperatorē coronato poſt lectū euangeliū tradidit ei papa ante altare apoſtolorum Petri & Pauli in oculis omniū prin-	1	1111

Rhōa.	Frāco.	Anglorū		Hieroſolymorū.	Añ. dñi.
			clpñ priuilegiū de inueſtitura epātuū vel abbatiarū		
			tam p anulū q̄ p virgā: ſcilicet vt regni eius epis vel		
			abbatibus libere pter violentiā & ſymoniā electis / i=		
			ueſtiturā virgę & anuli cōferat poſt iueſtitionē vero		
			canonicę cōſecrationē accipiat ab epo ad quē ptinuerit.		
			❡ Cōfirmatio pacis inter apoſtolicum & iperatorem dum in		
			celebratione miſſæ traderet ei corpus & ſanguinem		
			dñi noſtri IHESV Chriſti / dñe iperator hoc corpus		
			dñi natū ex Maria virgine / paſſum in cruce pro no=		
			bis: ſicut ſancta & apoſtolica tenet eccleſia / damus		
			tibi in cōfirmationē verę pacis inter me & te. Datū		
			eſt idibus Aprilis indictione quarta.		
6	3	12	❡ Deo peccatis hoim offenſo / multa	2	1112
			eueniūt hoc anno. ❡ In monte Caſtriloco ecclia ſan		
			ctæ Vualdetrudis cū toto pene oppido arſit.		
			❡ Eccleſia ſancti Michaelis de periculo maris fulgu		
			rata: diuinitus arſit cū ædificijs appēdētibus ſibi.		
			❡ Vualdricus epus Laudunēſis ciues ipſius vrbis a		
			ſacramēto perperā iurante cōitatis reuocare niſus a		
			ſeditioſis ad arma cōcurrentibus quod dictu nephas		
			eſt gladio cōfoſſus interijt: feria quīta ebdomadę pa		
			ſcalis ſeptimo calendas Maij in letania maiore. Tu=		
			multuāte etiā impetu cōfuſę multitudinis domus epi		
			ſuccenditur. Vnde etiā ipa mater eccleſia ſanctę Ma		
			riæ & eccleſia ſancti Ioānis baptiſtæ in abbatia mo=		
			nialiū cū alijs eccleſijs oibus ex vicino appendētib9		
			cōcremātur. in auctores ſeditionis a rege Francorū		
			tam ſeuere eſt vindicatū: vt tam pręſentes q̄ futuros		
			a ſimili ſcelere deterrere poſſit exēplū. Sed & anteq̄		
			iſta gererētur violata fuerat eadē eccleſia ſanctę dei		
			genitricis pditione & homicidio cuiuſdē nobiliſſimi		
			militis noie Gerardi qui erat dñs caſtri quod vocat		
			Chariſiacus quē in oratione poſitū ante ſacrā Chri=		
			ſti imaginē hoies ipſius epi facta cōiuratione occi=		
			derūt. ❡ Ante hos dies natus ibidē fuerat puer ge		
			minus a clune duo ſuperius ſcilicet habens capita:		
			duo vſq; ad renes cū ſuis brachijs habēs corpa. Qui		
			baptizatus: triduo quoq; vixit.		

Rhom.	Fraco.	Anglorū		Hieroſolymorū	Añ. dñi
7	4	13	¶ Sigebertus Gēblacēſis monachus	3	1113
			deſcriptor pręcedentiū in hoc libro		
			temporū obit: cui nos iſta q̄ ſequū=		
			tur fideli narratione ſubiecimus.		
			¶ Vualdrico Laudunēſi a ſuæ vrbis ciuib⁹ nequiter		
			perēpto/ Hugo Aurelianēſis eccleſię decanus ſubſti=		
			tuit. Quo poſt 7 mēſes mortuo/ vir illuſtris Bartho=		
			lomeus ad ep̄atū Laudūciæ ciuitatis ꝑuehitur. Cu=		
			ius induſtria & ep̄alis eccleſia q̄ incēſa fuerat in bre=		
			ui reparata/ iterū cōſecratur: & ciuitatis ac ꝑuincię		
			deſolatione ſubleuata/ in multis locis in quib⁹ antea		
			nunq̄ fuerat religionis feruor & dei cultus fundatur		
			& inde in multas ac remotas etiā tranſmarinas re=		
			giones propagatur. ¶ Incipit ordo Ciſtercienſis.		
			¶ Bernardus iuuenis egregius/ ſcientia moribus &		
			genere clarus vir/ poſtmodū magne virtutis exēplar		
			futurus/ Caſtellione caſtro Burgūdię oriūdus/ cū ger		
			manis fratribus/ & alijs comitibus multis Ciſtercij		
			habitu religionis induit: & miro religioſitatis feruo=		
			re cōuerſat. ¶ In pago Bracatēſi circa Tornacū nix		
			tanta cecidit nono calēdas Maij: vt etiā ſiluas fregerit.		
			¶ Balduinus rex Hieruſalē cū Rogero comite Anthiochię		
			cōtra Turcos vadit: ſed Rogero cū exercitu ſuo iuxta quēdā		
			fluuiū reſidēte/ rex cū ſuis ꝓceſſit vt aduētū Turcorū explo=		
			raret. Turci vero montē quēdā occupātes/ iſidias p quatuor		
			loca collocauerāt: ſingulis inſidijs quatuor milibus equitū		
			deputatis. A quib⁹ rex ex inſpato vndiq; interceptus/ mille		
			quingentis ſuorū interfectis miſerabili fuga eſt liberatus.		
			Aſcalonitę cognoſcētes abeſſe regē Balduinū cū graui mul		
			titudīe Hieruſalē aſſiliūt: ſed nō ꝓualētes/ ieſficaces redeūt.		
			¶ Turci cęnobiū in monte Thabor ſitum funditus euertūt:		
			monachos interficiūt/ & oīa ſibi diripiūt. ¶ Rex Hieruſa=		
			lem Balduinus vxorē duxit relictā Rogeri ducis Siciliæ.		
			¶ Apud Rauēnā & Parmā ciuitates Italię/ in agris & intra		
			mœnia ſanguis pluit Iunio menſe.		
8	5	14	¶ In ciuitate Beluacēſi a cononiçe ſe	4	1114
			dis apoſtolicę legato/ cōſiliū celebra		
			tur. hic eſt Cono vn⁹ ex illis religio=		

Rhōa.	Frāco	Anglorum		Hieroſolymorū	Añ. dñi
			ſis qui eremiticā vitā apud trūcū Berenger/ primo		
			duxerūt:& Arroaſiā ordinis auctores extiterūt/ qui		
			ordo vſq; hodie floret & creſcit. ¶ Hēricus iperator		
			cū magna optimatū ſuorū & toti⁹ regni gloria/ na=		
			tale dñi celebrat Magūtię: ibiq; vxorē ducit Matildā		
			filiā regis Anglorū. ¶ Poſt Iuonē qui vita atq; do=		
			ctrina ſua Carnotenſē ecclīam illuſtrauit: quiq; iter		
			cętera opa ſua illud volumē qđ decreta Iuonis dicūt		
			vtiliter cōpilauit/ Gaufridus vitę merito ac prudētia		
			venerabilis/ Carnotēſem ecclīam rexit. ¶ In Remēſi		
			quoq; metropoli poſt Manaſſē illuſtrē virū/ exturba=		
			to iuaſore Geruaſio/ Radulphus ſucceſſit: qui Viridis		
			cognomen habuit.		
9	6	15	¶ Lābertus bonę memorię Atrebatē	5	1115
			ſis eps obijt: A tpe ſcti Vedaſti vſq;		
			ad iſtū/ Atrebatenſis ecclia pprio viduata pſule/ Ca=		
			meracēſi epo erat ſubiecta. ¶ Robert⁹ ſuccedit i epa		
			tu Lāberto. ¶ Clareuallis fūdat ¶ Idibus Nouēbris		
			in ſuburbio Anthiochiæ/ noctu terra dehiſcens/ tres		
			multas & adiacētes domos cū habitatoribus abſor		
			buit.		
10	7	16	¶ Hoc tpe Nobertus loci & ordinis	6	1116
			Premonſtratēſis fundator/ de ptibus		
			Lotharigię oriūdus/ genere diuitijs atq; fœcundia		
			ipſis etiā ſūmis principib⁹ familiaris atq; notiſſimus		
			diuino feruore ſuccēſus/ poſtpoſita ſęculi pōpa repē=		
			tes ad votū ſuū diaconus & pſbyter ſimul ordiatus		
			pauptatis Chriſti tunicā induit/& verbo pdicatiōis		
			feruentiſſime inſtās/ baiulans ſibi crucē nudū nudus		
			Chriſtū ſequitur. Quorūdā etiā religioſorū moribus		
			exploratis/ arctioris vię ppoſitū & tūc tpis inauditā		
			diſtrictionē arripit:& p aliquātū tpis nudis icedēs pe		
			dibus etiā brumali rigore/ verbū dei ſpargēs multos		
			ab errore conuertit.		
11	8	17	¶ Anſelmus Laudunicę ciuitatis ma	7	1117
			giſter noiatiſſim⁹/ litterarū ſciētia cla		
			rus/ vir morū honeſtate & cōſilij maturitate venera		
			bilis/ obijt: qui vtili ſtudio iter cętera opa in pſalte=		

Rhõa.	Frãco.	Anglorũ		Hieroſolymorũ.	Añ.dñi
			ria gloſas margiales atq; iterliniares ordiauit.		
12	9	18	¶ Menſe Ianuario tertio nonas ipſius	8	1118
			feria quarta in aliquib9 locis ſed nõ vſq;q;q; terręmo-		
			tus accidit: alias clementior/alias validior/adeo vt		
			quarũdã vrbiũ ptes cũ eccl'ijs ſubruiſſe dicãtur.		
			¶ Moſa etiã fluui9 iuxta abbatiã q̃ dicit̃ Suſtula/q̃ſi		
			pendẽs in aere fundũ ſuũ viſus eſt deſeruiſſe.		
			¶ Hoc ergo ãno Leodiũ ciuitas multis plagis attri-		
			ta eſt: menſe eni Maio quito nonas eiuſdẽ/dũ i ma-		
			iori eccleſia veſpos celebrãt: ſubito tonitrus cũ terrę-		
			motu oẽs ad terrã ſtrauit/& fulmẽ a leua tẽpli igreſſũ		
			nõ modicas cruſtas de muro hac illac diſiecit: deĩde		
			turri ingrediẽs/multas trabiũ ptes diffidit. Subſecu-		
			tus fœtor itolerabilis: adeo vt multo aromatũ odo-		
			re vix potuerit expelli. ¶ Itẽ Iunio mẽſe 7 idus ipi9		
			menſis circa horã nonã/ nubes pluuię ſubito rupta a		
			mõte q dicit̃ Roberti ſubiectã ſibi ptẽ ciuitatis penit9		
			oppreſſã peſſũdedit: adeo vt multas domos dirueret/		
			& imenſã annonã pderet/ & matrẽ duos ifantes al-		
			triſecus in brachijs ãplexã necaret/& alios octo ho-		
			mines diuerſis in locis opprimeret. ¶ Pullantib9 ve-		
			ſperis ſabbato quidẽ dũ caput lauat puero man9 ru-		
			bent ſanguie fluido. ¶ A calẽdis etiã Iulij circa horã		
			ſextã turbo nimis vehemẽs & obſcur9 ciuitatẽ opuit		
			& nubes ex abrupto ſciſſa/ita oẽ tectũ maioris eccle		
			ſię deuicit: vt & ibribus pateret/ & totũ pauimentũ		
			pfunderet. Illico a pte Aquilonis fulmẽ ingrediens/		
			quẽdã clericũ retro altare ſanctorũ Coſme & Damia		
			ni i pulpito legẽtẽ/& alterũ ante crucifixũ orãtẽ ter-		
			tiũ de ſcriptorio eccleſię pximo egredientẽ in ipo ec		
			cleſiæ ingreſſu extixit/ante fores quoq; eccleſię quẽ-		
			dam laicum extinxit ſexto idus Iulij ab hora tertia		
			vſq; nonã 4 turbies a 4 plagis cœli vrbẽ circulaue-		
			runt/ventus etiã magna vi intonuit in vrbẽ multo		
			imbre alluit. ¶ Tertio nonas Auguſti prĩo noctis cõ		
			ticinio quaq; terrarũ cũ tonitrus audiret̃/ & fulgu-		
			ra ſępius micarẽt: i vrbẽ Leodiũ ãpli9 ipe turbo de-		
			ſeuit. ita vt hoĩes e ſtratis exiliẽtes eccl'ias triſti cętu cõplerẽt:		

Rhõa.	Frãco.	Anglorum	Hieroſolymorũ	Ãn. dñi
		& tota nocte ſupplicatiõibus intenderet. Sũmo vero aurorę diluculo a parte orientis/ignis cũ ingenti flãma circulauit tantus: vt oẽs diuinitus cremari extimuerũt. Poſt hoc magnus turbo erũpens ab occidẽte ipm ignẽ viſus eſt aliquantulũ obſcuraſſe: iterum autẽ quaſi victor ignis cũ flãma recaluit/& iterum turbine reuertente paululũ delituit. Tertio etiã ipſe ignis recaluit: & tertio nichilominꝰ turbine victus cecidit. hoc ſpectaculũ a ſummo mane vſq; ad horã tertiã vehementer terruit.		
	¶ Monſtrũ quoddã Nãmuti natũ eſt: cui par nunq̃ vel raro viſum eſt videlicet biceps infantulus. Qui hoc vidit teſtis eſt populꝰ: hic tã ſexu duplex q̃ cęteris ſimplex erat cõpage corporis. Tertio idus Decẽbris ad mediã noctẽ lucentibus ſtellis/cœlo ſereno 14 luna eclipſim paſſa eſt: & contracto orbe multis coloribus ſed maxime ſanguineo pene ītegra hora ſuffuſa eſt.			
	¶ Tertiodecimo calẽdas Ianuarij prima hora noctis/igneę acies a Septẽtrione in orientẽ in cœlo apparuerũt: deinde per totũ cœlũ ſparſę plurima noctis parte videntibus miraculo & ſtupori fuerunt.			
	¶ Paſchalis papa moritur: Succedit Ioãnes Rhomanę eccleſię cancellarius/& appellatur Gelaſius. At īperator quia electioni nõ interfuerat/ Hiſpanũ quendã nomine Burdinũ ei ſuperordinauit.			
	¶ Balduinus ſecũdus rex Hieruſalẽ moritur: frater Godefridi ducis Lotharingorũ/& primi regis Hieroſolymitarũ/qui Godefridus princeps nobiliſſimus/cũ in regem cõſtitutus fuiſſet: nunq̃ tamen in eã ciuitate in qua dñs ſpinis coronatus eſt diadema portare cõſenſit. Fuerunt autẽ filij Euſtachij comitis de Bolonia ex Ida ſorore Godefridi Gibboſi ducis Lotharigorũ. Quibus de medio factis / tertius regnat Balduinus filius Hugonis comitis de Reiteſta.			
	¶ Ventus vehementiſſimus in vigilia natalis dñi per totam diem & noctem durans.			
	¶ Gelaſius papa indicto Remis cõſilio tranſgrediens alpes/ in Gallias venit: & per Burgundiam & Gothiam			

Rhoa. | Fráco. | Anglorum | Hieroſolymorũ. | An.dñi

quę prouincia ſancti Egidij dicitur/ agit ſynodales
cauſas. Ad quem vir dei Nobertus nudis vt erat in=
cedẽs pedibus acceſſit:eiq; animi ſui ꝑpoſitũ pãdẽs
licentiã & auctoritatẽ ſeminãdi vbiq; verbũ dei ab
eo accepit. ❡ Henricus īperator ab Italia in Lotha=
ringiã repatriat & ſecundũ illud qui a multis timeť
neceſſe eſt vt multos timeat cõiuratos in ſe regni pri
cipes/ modo minis/modo blanditijs/modo vi/mo=
do ſatiſfactione ad pacẽ inuitat.

13 | 10 | 19 | ❡ Gelaſius papa Cluniaci moriť & ſe | 9 | 1119

pelitur. ❡ Guido Viẽnẽſis archieps/
Stephani Burgũdionũ comitis germanus / in papã
eligitur:& Calixtus vocari deſignat9 Cluniaci bñdi=
citur.Cõſiliũ quoq; a ꝑdeceſſore ſuo indictũ Remis
ab eo mediãte Octobrio menſe celebratur.
❡ Balduinus Flandriarũ comes Calixti papę de ſoro
re Clemẽtia nepos/Guillelmũ filiũ Roberti Normã=
norũ comitis a fratre ſuo Henrico Anglorũ rege ca=
ptiuati/Normãnię potẽter reſtituere volẽs: poſt oc=
cupatã magnã eiuſdẽ Normãnię partẽ in capite vul
neratus obijt. Sicq; deficiẽte naturali prole/Carolus
Roberti ex ſorore nepos cõſobrinus Balduini defun
cti/& Canuti Danorũ regis filius/comes ſubſtituiť.

14 | 11 | 20 | ❡ Dũ pro recõſiliatiõe regni & ſacer= | 10 | 1120

dotij legatione nunc a rege ad papã
vadit:nũc a papa ad regẽ redit.lux pacis inter eos
turbatur:& īperator cũ ſibi fauentibus excõicatur.
❡ Vir dei Nobert9 a papa Calixto Bartholomeo Lau
dunenſi epo ſpecialiter cõmẽdatus/cũ ei eccl'ia beati
Martini a ꝑdicto epo offerreť:tũ ꝓpter vrbis viciniã
tũ quia eiuſdẽ eccleſię clerici ꝓpoſiti & vitę eius au=
ſteritatẽ horrebãt eã reliqt & ab epo diuerſis eiuſdẽ
prouinciæ locis religioni cõgruẽtibus ſibi oſtenſis/
tandẽ diuinitus in loco ꝑmonſtrati reſedit. Ibiq; ſoli
tarius religioſam vitã agere cœpit.& tẽpore quadra
geſimę ad colligẽdos ſocios ſolus egreſſus/ante pa=
ſcha cũ tredeci ſocijs redijt.& cũ his in ꝑmonſtrato
loco ſecundũ canonicæ īſtitutiõis normã ad tenorẽ

Rhōa.	Frāco.	Anglorū		Hieroſolymorū	Añ.dñi.
			regulę beati Auguſtini deo militare cœpit. ¶ Ordo Premonſtratenſis incipit.		
15	12	21	¶ Papa Calixtus Rhomā ꝓficiſcēs/ ab ōni ſenatu & populari turba gl'io ſe ſuſcipit: & in ſede apoſtolica cōfirmatur. ¶ Burdin⁹ pſeudo papa Sutrij poſitus/ dū pegrinos Rhomā eūtes vel redeūtes depredatur: tandē vt vililiſſimus apoſtata capitur/ & in monachū tondetur. ¶ Maior eccleſia epi Monaſterienſis eo ꝙ ipm repudiaſſet ab ipſo epo & duce Saxoniæ cū tota ciuitate exuritur. ¶ Mortuo Lamberto Nouiomēſi epo/ Symon Ludouici regis Francorū patruelis ſucceſſit in eius loco. ¶ In Premonſtratenſi eccleſia cuidā fratri altius de ineffabili trinitate (quæ deus eſt) cogitāti in matutinis dęmon aſtitit: & ei tria geſtans capita apparuit trinitatē ſe eſſe conteſtans. & ob fidei ſuæ meritū trinitatis viſione eū dignū eſſe affirmās: ſed frater inimici dolū agnoſcens/ cōuitiādo ei recedere a ſe compulit.	11	1121
16	13	22	¶ Terręmotus in ſecunda ebdomada aduēt⁹ dñi ſabbato hora tertia/ alias clementior/ alias inclemētior accidit. ¶ Noberto apud Ningellā verbū dei prędicante/ & puellā dęmoniacā corā ſe adductā exorcizāte dęmō irridens cantica canticorū a principio vſqꝫ ad finem per os puellę ædidit: & ad verbū in Rhomana/ deinde in Teutonica lingua iterp̄tatus eſt. Sed dei ſeruo arctius inſiſtente/ tandē egreſſus eſt.	12	1122
17	14	23	¶ Optimates regni cū epis Henricū īperatorē cōuenietes deo ſibi ꝓpitio id elegerūt ſaluberrimo cōſultu: vt inter ipm & apoſtolicū cōtrouerſia de iueſtituris eccleſiarū tandē finirēt. Legātur inde Rhomā ex parte iperatoris Bruno Spirenſis eps & Arnulphus abbas Fuldēſis. Interim Hēricus iperator paſcha dñi Aquiſgrani celebrat: deinde Leodiū cōtendit. Hic qrela apud eū facta de inſolentia cuiuſdē Gothuini/ caſtrū eius quod mons Falconis dicitur/ annitēte ſibi Godefrido du=	13	1123

Rhõa.	Frãco.	Anglorũ	Hieroſolymorũ.	Ãn.dñi

ce obſidet/capit incendit/& deſtruit.

¶ Eccleſia Haunonıẽſis cũ oĩbus appẽditijs ſuis ſe-
ditiõe aduocati ſui cũ tota villa arſit:ſaluo tamẽ the
ſauro & bibliotecha. ¶ Turonis etiã ſeditiõe orta in-
ter clericos & laicos/eccleſia ſancti Martini penitus
arſit.

¶ Donnus papa viſa & recepta legatione impera-
toris/pertęſus & ipſe valde diſſonãtię inter eos diuti-
næ libenter aſſentit:& tã cõſultu totius Rhomani ſe-
natus q̃ etiã epõrũ Italicorũ mittũtur.ex latere apo-
ſtolici vnus eps/& duo cardinales. ad ordinandã rẽ
tãti negocij mẽſe Septẽbris ĩ natiuitate beatę Marię
Henricus ĩperator cũ epĩs & optimatibus regni ve-
nit Vuarmatiã:vbi occurrerũt ei legati ſedis apoſto-
licę diu vt fit in tantorũ negociorũ cõſeſſu cuentila-
ta ratiõe/tandẽ gratia antiquę charitatis reintegrat
inter ĩperatorẽ & apoſtolicũ dei ordinatione.

¶ Conſiliũ Rhomæ celebratur pax inter regnũ & ſa-
cerdotiũ reformatur:& ius inueſtiturarũ epaliũ ab i-
patore exfeſtucat. ¶ Noberto ad quęrẽdas ſanctorũ
reliquias Coloniã veniẽte/& ſuis ĩ dicto ieiunio ora-
tionibus inſtãte/ vna de nũero vndecı miliũ virginũ
nomẽ ſuũ & locũ vbi iacebat ſpecialiter deſignãs:in
craſtino ſolẽniter leuata/& cu alijs ſanctoru reliquijs
ad locũ Premõſtratũ eſt ab eo tranſlata. Sequenti
vero die apud ſanctum Gereonem in oratione per-
noctans/mane facto in medio eccleſię vbi nullũ ap-
parebat ſepulturę veſtigiũ effodi pręcepit:& corpus
ſancti Gereonis integrum abſq; cerebro honorifice
& diligenter collocatum inuenit.ſicut & de ipſo le-
gebatur: ꝙ pars capitis & non totum caput abſciſũ
fuit. Quod cum honore & reuerentia a clero & popu
lo eleuatum eſt.& inde pars viro dei donata eſt/ in-
de Premonſtratum rediens / & quadraginta iam
clericos cum multis laicis ſecum habens/ profeſſio-
nẽ eos facere ſecũdũ apoſtolicã iſtitutionẽ & canoni
cã regulã btĩ Auguſtini docuit:& ad volũtariã pau-
pertatẽ & promptam obedientiam/cęteraq; militiæ

Rhōa.	Frāco.	Anglorum		Hieroſolymorū	An.dnī
			ſpiritualis inſtrumēta/eoſdē diligēter iſtituit. Cui nō		
			multo poſt quidā comes de Vueſtphalia Godefrid9		
			cū vxore ſua cōuerſionis gratia ſe cōtulit: & tria loca		
			in alodio ſuo caſtrū videlicet & Capēbergēſem locū		
			Cloſtatēſem/Vuarlarenſem/diuino cultui per eū mā=		
			cipauit. Cuius exēplo cōpūctus comes Theobaldus		
			homini dei ſe familiariſſimū fecit: & ei9 monitis atq;		
			cōſilio/multa poſtmodū erga paupes vel quoſlibet		
			religioſos liberalitate atq; munificētia vti cępit.		
15	15	24	¶ Obiit bonę mēoriæ papa Calixtus:	14	1124
			cui ſuccedit Lambertus qui & Hono		
			rius Hoſtiēſis eps. Ad quē ꝓficiſcēs pater No		
			bertus/& ab eo honorifice ſuſceptus/& q̄ flagitabat		
			digne cōſecutus/Parthenopolis ſe futurū epm diui=		
			nitus agnouit. & rediēs cū i die paſchę apud Herbi=		
			polim in populi frequentia miſſam celebraret: cęca		
			mulier ipſo poſt ſumpta myſteria i oculis eius ſufflā=		
			te/viſum recepit. Vnde quidā diuites cōpunctii ſe &		
			ſua deo reddiderūt. & eccleſiā ibidē ædificātes/diuino		
			cultui per manū p̄dicti patris eā mācipauerūt. Inde		
			Premonſtratū rediens/in eccleſia beati Martini quæ		
			ſita eſt i ſuburbio Lauduni/quendā de ſuis dn̄m vi=		
			delicet Gualterū abbatē primū cōſecrari fecit. Cuius		
			induſtria deo coopante eadē eccleſia tam i tēporali=		
			bus q̄ in ſpūalibus intantū eſt in breui multiplicata:		
			vt famā bonę opinionis & ꝓpagines ſanctę planta=		
			tionis i exteras ac longinquas iam extenderit regio		
			nes/videlicet in Neruiā/in Flandriā/in Angliā/in		
			Vuaſconiā/in Gothiā/in Hiſpaniā/in Burgundiā/		
			quas oēs prouincias per eandē domū bono iam vi=		
			demus odore reſpſas. ¶ In Viuariēſi etiā eccleſia de		
			fratribus ſuis abbatē tunc ordinari fecit: vbi cū ad in		
			troitū fratrū malignus ſpiritus hoiem quendā inua=		
			ſiſſet & eū p biduū vexaſſet: per virū dei expulſo dę=		
			mone/curatus eſt. ¶ In caſtro nichilomin9 Anuer=		
			pień eccleſiam ordinandam hac de cauſa ſuſcepit.		
			Oppidāi caſtri illius a quodā hęretico tandemo ſedu		
			cti/paulatim a fide & bonis morib9 deſciuerāt: quia		

Rhõa. | Frãco. | Anglorum Hieroſolymorũ | Añ.dñi

idẽ hereticus nimiæ ſubtilitatis cũ tamẽ eſſet laicus.
Sed multis etiã diſertis clericis in ſermone acutior/
ſacri ordinis miniſtros & epiſcopalẽ ac ſacerdotalem
gradũ nichil eſſe dicebat: corpis & ſanguinis Chriſti
pceptionẽ ſumẽtibus ad ſalutẽ pdeſſe negabat. & in
pcioſo apparatu & veſtibus deauratis incedẽs/ tripli
ci funiculo crinibus intortis/ verbis pſuaſibilib9 & cõ
uiuiorũ apparatibus/ ſuos qui eũ circiter tria milia ar
mati ſequebãtur alliciebat: et per eos reſiſtẽtes ſibi cę
dibus ſeuiebat. Credebant ei & reuerebãtur eũ: intã
tum vt aqua in qua corpus lauiſſet biberẽt/ & pro re
liquijs aſportarẽt: cũ tamẽ tantę incõtinentię & ĩpuri
tatis eſſet: vt filias in matrũ pręſentia/ ſponſaſq; mari
ris intuẽtibus corrũperet/ & hoc opus ſpirituale eſſe
aſſerebat. Qui tandẽ poſt multos errores & multas cę
des dũ nauigaret/ a quodã pſbytero pcuſſus in cere
bro: occubuit. Sed nec poſt eius mortẽ/ error ipſius tã
facile extirpari potuit. Propter quod a clericis loci il
lius eccleſia cum aliquãtis redditibus per manũ epi
Norberto ordinanda datur: ſperãtibus ꝙ per eius ſa
lutarẽ doctrinã hereſis illa de medio tolleret. Quod
& factũ eſt. Siquidẽ ipo predicante/ cõpuncti viri &
mulieres corpus dñicũ quod in ciſtis & foraminibus
per decẽ ãnos & amplius repoſuerãt attulerũt: & p
eius doctrinã paulatim ad ſanctã fidẽ reſipuerũt.

Radulpho Remorũ archiepo obeũte Ramaldus
ſuccedit in pſulatu Remẽſi eccleſiæ.

Venetiãi nauali exercitu Aſcalonẽ obſidẽtes/ acce
pta ab Aſcalonitis pecunię taxatione recedũt: & Ty
rũ aliqdiu obſeſſam in deditionẽ accipiũt.

Henricus imperator congregata exercitus infinita
multitudine/ fines regni Francorũ irrũpere diſponit:
ſed Ludouico Francorũ rege cũ infinito nichilomi
nus exercitu in occurſum eius properante conſilio
principũ & epiſcoporũ ab inutili propoſito deſiſtit.
Et hoc factũ eſt menſe Auguſto.

Henricus imperator/ Montionẽ caſtrũ capit: & Ra
maldũ eius comitẽ ſecũ captũ adducit.

Rhõa.	Fracõ.	Anglorũ		Hieroſolymorũ	Añ.dñi
			¶Balduinus rex Hieroſolymorũ a Sarracenis ꝑuen		
			tus capitur. Qua de re mẽte excedẽtes vndiq; verſũ		
			euocati ad 40 milia cõglomerãtur: vt Chriſtianos a		
			finibus ſuis exterminẽt/ & apud Aſcalon ĩpedimẽta		
			ſua cõmendãt. Chriſtiani vero in arcto poſiti nichil		
			ſpei niſi in deũ habẽtes/ exẽplo Niniuitarũ vtriq; ſe=		
			xui ieiuniũ ĩdicũt: pueris etiã lactẽtibus/ ĩfantib⁹/ vni		
			uerſo quoq; pecori pabula negãtur/ dies pugnę ĩdi=		
			cit. Procedũt Chriſtiãi cũ militib⁹ & peditib⁹ vix ad		
			tria milia eſtimati. Pricipes gradiũtur in fronte ſcil;		
			patriarcha pro vexillo offerens crucem Chriſti/ ab=		
			bas olim Cluniaceñ. Pontius ꝑferens lanceã trãſfixã		
			in latere Chriſti / eṗs Beetleemites ferẽs ĩ pixide lac		
			ſanctę Mariæ virginis. Sarracenis vero quaquauer=		
			ſum effuſi ex õni latere in orbẽ circũcingũt Chriſtia=		
			nos: ne quis poſſit euadere. Dũ ita in prõptu hęrent		
			Chriſtiani vidẽt deo ſibi auſpice ſplendorẽ ſciſſo aere		
			ſup paganos ſubito cecidiſſe. Sed nõ ꝓſperũ/ ſed ſa=		
			tis nociuũ: quis hũc ipi Sarraceni nõ viderit. Illico		
			enĩ õni viriũ robore eneruati/ paſſim fugiẽtes cędũt.		
			nõ ſolũ a viris ſed etiã a pueris & a fœminis. Perie=		
			rũt in bello ſeptẽ milia/ ſubmerſi ſunt in aquis quiq;		
			milia. Oẽs vero Chriſtiani ĩcolumes reuerſi/ ſũmũ &		
			dulce epinichiũ reboãt deo ĩ excelſis.		
19	16	25	¶Hiẽs ſolito acerbior/ & a geſtu niuis	15	1125
			ſępi⁹ decidẽtis nimis horrida/ & ĩportuna. Multi enĩ		
			pauperũ infantes & mulieres nimietate frigoris deſe		
			cerũt: ĩ multis viuariis piſces abſorpti ſub glacie pe=		
			rierũt. Glacies enĩ adeo ſpiſſa erat & valida/ vt vehi		
			cula onuſta ſup eã ducerẽtur: & quaſi ſup ſolũ equi=		
			tareẽ. In Brachbãto ãguillę inũerabiles ꝓpter glaciẽ		
			a paludib⁹ exeũtes: qđ dictu mirũ eſt ĩ fenilib⁹ fugiẽ		
			tes latuerũt. Sed ibi etiã ꝑ nimietatẽ frigoris deficiẽ=		
			tes/ cõputruerũt ¶Mortalitas quoq; aĩaliũ maxima		
			fuit. ¶Hiemi ſucceſſit intẽperies aeris: nũc niue/ nũc		
			pluuia/ nũc gelu/ alternati ſatis noxia vſq; in medio		
			Martio. Poſtea diutino frigore & pluuia aeris incõ=		
			ſtantia vix tandẽ arbores floruerũt Maio menſe: vix		

Rhõa.	Frãco.	Anglorum.	Hieroſolymorũ	Añ.dñi
		tãdẽ gra herbarũ & graminũ reuiguit virore. Imber vero ſingulis mẽſib9 aſſidue decidu9/ſata agrorũ pene abſorpſit: nã ſiligo & auenę ꝓuentũ ſuũ ſatis ſunt emẽtitę. ¶ Multi quoq; ſacro igne adurũtur. ¶ Tyr9 Hebręa ligua Sordicta vrbs fenicis maxima & antiq̃/in corde maris ſita/Sidoniorũ Colonia/negociatio maris/emporiũ toti9 orbis/vaticinatio prophetarũ celebrata/& carminibus poetarũ inclita/olim quidẽ iſula ſed a Nabuchodonoſor vel ab Alexãdro ꝓpter expugnationẽ multis ĩ breui freto aggerib9 cõportatis: terra cõtinẽs facta/pridẽ a Nabuchodonoſor expugnata/& ptim captiuata/& poſtea ab Alexãdro penitus deſtructa/vſq; ad ſolũ & dirupta/ſed iuxta ꝓphetas poſt 70 ãnos reędificata/& in antiquũ ſtatũ reſtituta/noſtris modo tẽporib9 in fine mũdi a Chriſtianis terra mariq; obſeſſa capit: & Chriſti iplo ſubiugat. ¶ Fames ꝑmaxima graſſat ĩ Gallia: ĩ quã Caroli incliti marchionis Flandrię liberalis enituit munificẽtia. qui inumerabilib9 diuerſis ĩ locis pauperib9 quotidiana miniſtrabat victus ſtipendia.		
20	17	26 ¶ Hiẽs aſperrima ſex ebdomadib9 cõtinua & valde noxia. ¶ Fames valida vbiq; magna multitudine vtriuſq; ſexus pereũte. ¶ In Haſbania ignobilis muliercula mõſtrũ bis gemini corpis eſt enixa: auerſis vultib9 & corpib9 ſibi coherẽs. añ quidẽ effigies hoĩs integro corporis mẽbrorũq; ordine diſtincta: retro vero facies canis ſimiliter corporis & mẽbrorũ ꝓprietate integra. ¶ In Brachbãtho villa Neriſca alia mulier enixa eſt quatuor maſculos vno partu. ¶ In Gẽblacẽſi parrochia dũ paterfamilias dñica die mixturã ſegetũ prę penuria famis moleret in vſus familię: ſubito iuſta dei indignatione arſit farina cum putoris nigredine ad exemplũ poſteris ne quis pręſumat ſimile. ¶ Eccleſia ſancti Dionyſij ſita in Brochorẽſi ſilua 7 calẽdas Maij primo noctis crepuſculo cũ oĩbus appendicijs & tota villa penitus arſit: ſaluo tamen the-	16	1126

Rhoa.	Fraco.	Anglorū		Hieroſolymorū	An. dñi
			ſauro & armario. ¶ Hēricus īperator Leodij paſcha dñi celebrat: inde Aquis cōtendēs/ morbo dracūculi qui ſibi erat natiuus moleſtari cœpit: ꝓpter quod & ibi aliquot dies remoratus eſt. Deinde quaſi penteſcoſtem celebraturus Vltraiectū venit: & tandē feria quinta in pentecoſte vitā cū regno amiſit. Corpus eius eiectis inteſtinis ſale reſperſum Spiræ relatum eſt. ¶ De hoc autē īperatore quędā dicūtur: quę fabuloſa eſſe didiſcim⁹. Fertur nāq; ꝙ ſe quaſi mortuū finxerit/ & occulte ſuorū pſentiā fugiēs/ pegrinationē aggreſſus fuerit: & ad vltimū monachus factus/ Cluniaci fuerit. Reuera autē vt dicitur quidā erat valde ſimilis eidē īperatori & viribus corporis plurimū valens: qui monachatū Cluniaci ſuſcipiēs/ Henricū īperatorē ſe eſſe firmiſſime aſſerebat.		
			¶ Rex Hieruſalē Balduinus data redēptione a Saracenis dimittit. ¶ Menſe Auguſto legati apoſtolicę ſedis & archiepi cū epis & optimatibus īperij/ ex cōdicto cōuenīētes Magūtiæ cōſultāt ſibi & toti Rhomano īperio de ſubſtituēdo rege. ¶ Lotharius dux Saxonū vir ſapiēs & īduſtrius & ecc̄iaſtico iuri deuotus ꝑpotēs diuitijs & victorijs oīm aſſenſu eligit. Hic menſe Septēbris cū eiſdē legatis & duobus archiepis & octo epis & multis abbatib⁹/ & cū ēminētioribus aulę regalis primatib⁹/ Aquiſgrani veniēs dñica die idus Septēbris a Frederico archipſule Coloniēſi in regē bñdicit & vngit: ōni clero & populo feſtiuū Epinichiū acclamātibus.		
Lothari⁹					
1	18	27	¶ Hiēs acerrima vermis etiā piculoſus. ¶ Rex Lotharius cū Behemones vadēs/ quorūdā ſuorū pricipū traditiōe magnā ſtragē militū paſſus eſt quīgētis videlicet & quadragita occiſis.	17	1127
			¶ In Syria hoc āno exercit⁹ dei bis cōgreſſ⁹ eſt Saracenis: in prio pſlio de Paganis ceciderūt duo milia quīgēti/ de Chriſtianis ſolūmodo 15. In ſcdo aūt/ incruētā victoriā habuerūt Chriſtiani. Sed quis plurima pars eorū oppetierit: tamen auxilio dei reuigorati abſq; numero hoſtes cōtriuerūt & vicerūt.		

Rhẽa.	Fráco.	Anglorũ	Hieroſolymorũ	An. dñi

¶ Carolus comes Flandrẽſis ꝓditione quorũdã optimatũ ſuorũ quibus pro zelo iuſtitię exoſus erat: Brugis in eccleſia ſancti Donatiani martyris orans, interfectus eſt. Sed horrẽda aiaduerſione vindicatus eſt.

¶ Proditores enĩ cũ capti fuiſſẽt, aut exterminati exilio, aut ꝑcuſſi gladio aut patibulo affixi, aut ꝑcipitio eliſi, aut duello couicti & rotis alligati: vix aliquo euadente oẽs perierũt. Poſt mortẽ Liſiardi epi Sueſſorũ fit eps Ioſlen⁹ vir magni cõſilij ¶ Cameraci quoq; poſt Burcardũ Hermãnus epatũ tenuit. Quo poſt trienniũ extruſo, Liethard⁹ ei ſucceſſit: qui & ipe poſt quatuor ãnos repudiat⁹, Nicolaũ ſucceſſorẽ habuit.

¶ Partenopolitanę ciuitatis archiepo defuncto, cũ clerici & ciues eiuſdẽ vrbis corã iperatore Luithero ad eligendũ archiepm apud Spirã couenniſſent: nutu dñi Gerardi Rhomanæ ſedis legati qui poſtea fact⁹ eſt papa, Lucius & Alberonis Metẽſis primicerij qui poſtea factus eſt Treuerorũ archieps, Norbertum Premõſtratæ eccleſiæ patrẽ qui pro quibuſdã cauſis eo forte aduenerat, in paſtorẽ eligunt: & regali ꝓſequẽte couenientia ad ſacerdotiũ p̃latę vrbis ꝓuehũt.

2	19	28	18	1128

¶ Hoc ãno multi de pago Sueſſonico ſacro igne accẽſi, ad eccliam beatæ dei genitricis Mariæ in ciuitate Sueſſorũ ſitã couenerũt: ibiq; diebus paucis miſericordiã dei & beatæ virgis ſuccurſum p̃ſtolantes (ſicut plenı⁹ refert libellus corũdẽ miraculorũ) ſalutẽ ipius meritis & p̃cibus conſecuti ſunt. ita vt intra quindecim dies cẽtum & tres nominati ab hoc igne reſtinguerẽtur: & tres puellæ diſtortę ſanitati redderẽtur. Facta ſunt ibi deinceps & alia multa miracula: inter quæ duo fuerunt eminẽtiora. vnũ ſcilicet de naſo mulieris & labio diuinitus reformato: aliud de puero in viſione ante deũ rapto. vbi dominã noſtrã virginẽ Mariã ſe vidiſſe aſſeruit pro populi ſalute ſupplicantẽ: & hoc reſponſum benigne a filio accepiſſe. Mater tu es maris ſtella: fiat ſicut vis. Sed dũ queritur beata virgo ſuper domo ſua quæ vilis & abiecta erat prę ceteris: iterum

Rhod.	Franco.	Anglorum	Hieroſolymorū	An. dñi

a filio ſuo audiuit/ꝙ de tranſmare & de trāſrhenū fa
ceret pecuniā afferri. vnde domus eius ædificaretur:
& in oculis oīm reſpicientiū illuſtris appareret. Cui9
viſionis tā in claritate opis q̄ in copia oblationū tot
ſunt teſtes hodie/quot videre volūt. Predixit etiā idē
puer paulo poſt ſe moriturū:& vix vnū menſem ſup=
uixit. Sed mirū valde de hoc puero erat:ꝙ oēm hy=
ſtoriā veterē rithmice depromebat. Textū vero euā=
gelij & actus dñi ita recenſebat:ac ſi in libro legeret
& acta ab alijs pronūciaret:qui etiā cum hoc clauſis
oculis diceret laicis & illiteratis vix loqui dignabat:
quaſi eorū ignorantiā ꝑteſus/qui tam ꝓfunda intus
audierat. ¶ Mortuo Balduino rege Hieroſolymorū
ſucceſſit Fulco. ¶ Lauduni in eccleſia ſancti Ioannis
cōſilio regis & pricipū monialib9 quę male infames
erāt eiectis:& monachis i earū locū ſubſtitutis/Dro
go religione & facundia venerabilis a Bartholomeo
epiſcopo primus abbas ordinatur: qui poſtmodū a
papa Innocētio Rhomę Hoſtienſis ep̄us cardinalis
conſecratur. Fulco

3	20	29	¶ Philippus puer Ludouici Franco=	1	1129

rū regis filius/ Remis in regē vngi=
tur: die paſchę 18 calendas Maij/patre pręſente.
¶ In Premonſtratenſi eccleſia Norbertus archiepi=
ſcopus ſucceſſorē ſibi dominū Hugonē qui ab initio
paupertatis ſuę ſocius fuerat/ordinari fecit abbatē:
ſed ad Anuerpienſem atq; Floreſſienſem eccleſiam
ad regimen fratrū nominatos patres deſtinauit.
¶ In eccl'ia quoq; ſanctæ Mariæ apud Magedeburh
expoſitis clericis ſęcularibus ſui ordinis fratres col=
locauit.
1 ¶ Cœnobium Vſicampi fundatū eſt a nobiliſſimo
pręſule Nouiomenſi domino Symone: qui Hugo=
nis magni filius fuit. Frater autem Radulphi comi=
tis/& regis Ludouici fratruelis/adducto cōuētu mo
nachorū a Clareualle & domno Valerāno primo ab=
bate ordinato: qui primus ex nobilioribus perſonis
Clareuallem ſua cōuerſatione illuſtrauit.

Rhōa.	Frāco.	Anglorū		Hieroſolymorū	Añ.dñi
4	21	30	¶ Honorio papa deſuncto/factis ptibus Gregorius & Petrus de Leone ad papatum eliguntur: & Gregorius Innocentij Petrus Anagleti nomine alterantur. Sed Petro ob parentelę ſuę fortitudinē apud ſanctū Petrū cōmorante/Innocentius Rhoma egreſſus in Gallias proficiſcitur: & Gallicana ſibi adhęrente eccleſia/cōcilijs celebratis primo Remis/ſecundo Piſis in papatu cōfirmatur. & Petrus ab omnibus Galliæ & Germanię epis anathematizatur. ¶ Joannes piæ memoriæ Morinorū epus obit: eiq; Millo abbas ſancti Iudoci ex ordine Premonſtratenſi ſuccedit. ¶ Roberto quoq; Attrebatenſi epō deſuncto/Aluiſus abbas ordinatur epus in eius loco. ¶ Thomas de Marla in ſuo proprio conductu negociatores dolo capiens a rege Ludouico cū exercitu impetitur: & a Rodulpho Viromandorū comite in vltionē Henrici fratris ſui vulneratus & captus/Lauduni moritur.	2	1130
5	22	31	¶ Philippus puer nuper in regem vnctus/dum in ciuitate Pariſius equo vehitur: porcus equi pedibus ſe forte ſubmittens/equū ſuper ipm precipitem dedit/& de eius ſubita & miſeranda morte Francis luctum induxit tertio idus Octobris. ¶ Eccleſia ſancti Medardi Sueſſionis ab Innocentio papa cōſecratur. ¶ Conſilio Remis habito/pręſente Francorū rege Ludouico/ filius eius Ludouicus in regem cōſecratur a papa Innocentio octauo calendas Nouēbris. ¶ Sub his tēporibus ordo canonicus Premonſtratenſis/& monaſticus Ciſtercienſis quaſi duæ oliuę in cōſpectu dñi/pietatis lumē & deuotionis piguedinē mūdo miniſtrabāt: & quaſi vites fructiferę religionis palmites circūquaq; ꝓpagabāt. & per omnes fere Chriſtiani orbis termios bonę opinionis paulatim odore diffuſo nouas abbatias vbi antea dei cultus nō fuerat/cōſtruebant. Vnde etiā in Syriā & Paleſtinā de Premonſtrato fratres miſſi: nōnullas abbatias ædificauerunt.	3	1131

Rhōa. | Frāco. | Anglorū | Hieroſolymorū | Ān. dn̄i

¶ Eratq; circa hęc tēpora pulchra ac decora facies
eccleſię diuerſorū ordinū ac ꝓfeſſionū circundata
varietate: dū hinc Premonſtratenſes/ hinc Ciſtercie-
ſes/ inde Cluniacēſes monachi/ tū & diuerſi habitus
& ꝓfeſſiōis ſanctimoniales/ & mulieres deo deuotę/
in cōtinētia atq; paupertate ſub obediētię iugo regu-
lariter viuentes/ feruore religionis inuicē ꝓuocarēt:
& noua certati diuerſis in locis monaſteria funda-
rent. Cum his etiā monachi Carturienſes & ipſi pau
latim pullulabāt qui prę cęteris cōtinētes peſti aua-
ritiæ qua plurimos ſub religiōis habitu laborare vi-
demus terminos poſuerūt: dum certū numerū hoīm
animaliū/ poſſeſſionū/ quā eis ꝑtergredi nullomodo
liceat ſtatuerūt. & ipſi ſingulas ſingulis cellulas ha-
bentes/ ac raro vel ob dei cultū vel ob mutuū in cha-
ritate ſolatium cōuenientes perfectius mori mundo
& cęteris tanto diligentius quo ſecretius viuere deo
elegerūt. Ad hæc etiā milites tēpli Hieroſolymitani.
¶ Fratres quoq; de hoſpitali ſub religioſo habitu cōtinēter
viuētes/ vbiq; ſe multiplicando diffundebāt: & quæ
poterant vel de laboribus proprijs vel de fidelium
elemoſinis ad opus deo militātiū in infirmorū quo-
rūq; ac pauperū Hieroſolymā petebāt. Sed prelules
eccleſiarū ac principes ſeculi prōptiſſime ānuebant
vel etiā ſponte offerebāt terras/ prata/ nemora/ & cę-
tera quę monaſterijs ædificandis neceſſaria erant.
¶ Eccleſia pene ſanctę Marię in epiō totaq; pene ciui-
tas Nouiomēſis incendio cōflagrauit iuſto (vt fert)
infortunio: quia ſummū pontificē Innocētiū verbis
irriſorijs multi illorū exhonorauerūt.
¶ Clareuallis duo cęnobia vna die producit: ſcilicet
Longipontum & Rieuallem & poſt paucos menſes
Vacellas.

6 | 23 | 32 | ¶ Fara caſtrū a Ludouico Francorū | + | 1132
rege obſidione cingitur a nonis Maij
vſq; ad 7 idus Iulij: nec tamē capit. Tandē affinita-
tis cōfœderatiōe pacē inierūt. Iulgerānus quippe
eiuſdē caſtri dn̄s/ nepotē Radulphi comitis ex ſorore

Rhõa.	Frãco.	Anglorũ		Hieroſolymorũ	Añ.dñi.
			accepit in cõiugiũ. ¶Obiit vir ſanctus Hugo Gratianopolitanus epũs/cuius religioſam admodũ vitam conſcripſit Gigo prior Cartuſiæ.		
7	24	35	¶Ecclipſis ſolis facta eſt quarto nonas Auguſti feria ſexta hora ſexta. ¶Luitheriꝰ iperator expeditionẽ ĩ Italiã parat & cũ epĩs & archiepĩs ac nõiatiſſimo abbate Clareuallis Bernardo/papã Innocentiũ Rhomã deducẽs cõtra Petrũ Leonis qui monaſteriũ ſancti Petri munierat/ eũ in epõ Lateranenſi a ſede pontificali potẽter collocat: ipm vero Luitheriũ Innocẽtius papa ibidem in imperatorem conſecrat.	5	1133
8	25	34	¶Norbertus archiepſ vir potens in opere & ſermone/multorũ monaſteriorũ fundator/& ſanctæ religiõis eximius ꝓpagator/ Innocẽtij papę catholici ęquiſſimus fautor/ Petri vero ſciſmatici iuſtiſſimus execrator/ cũ iperatore Luitherio ab expeditione Italica regreſſus in ciuitatem ſuã nõ multo poſt ĩfirmitate corripit: & in ea per ſpaciũ quatuor menſiũ laborãs/epatu ſapiẽter ac fideliter miniſtrato per annos octo/aſtantibus fratribus data benedictione moritur. ¶Cũ de ſepultura inter clericos maioris eccl'ię & fratres ſanctæ Marię cõtentio fieret: res ad iperatorẽ delata eſt. & eius ꝑcepto ĩ eccleſia ſanctæ mariæ cũ filijs ac fratribus quos in Chriſto genuerat/ & Chriſto ędificauerat: ſepultꝰ eſt. Cuius extitit in Chriſto dormitio octauo idus Iulij.	6	1134
9	26	35	¶Monaſteriũ de prato fundatum eſt ſub primo abbate Petro: prima plantatio quã ꝓtulit pater Vualerãnus ex propria domo. ¶Henricus obiit rex Angliæ vir in regni ſui aminiſtratione ſingularis ſeueritatis atq; cẽſuræ. Cui Stephanus de ſorore nepos in regnũ ſuccedit. Sed magna pte regni mutilatus/nõ multo poſt totã Normãniã amiſit. Filia eni regis Henrici Matildis quę prio nupſerat Henrico iperatori poſtmodũ Gifrido comiti Andegauẽſi ope regis Francorũ Ludouici/ Normãniæ ducatũ occupat/ & in ipã Anglia magnas ei	7	1135

Rhōa. Frāco. Anglorum Hieroſolymorū Añ. dñi

moleſtias atq; calamitates ſuſcitat. Quē etiam bello
poſtmodū cepit: ſed pro comite Roberto fratre ſuo a
regina Angliæ capto eum relaxauit.
℄ Ventus nimius quinto calēdas Nouēbris fuit: qui
Stephan⁹ turres & ædificia multa diruit.

10 27 1 ℄ Mare termios ſuos egreſſum inopi 8 1136
nate ſubmerſit cū habitatorib⁹ ſuis
partem Flandriarum.

11 28 2 ℄ Siccitas tāta fuit in Francia q̄tam 9 1137
nemo qui tunc viueret ſe vidiſſe/ vel
ab anteceſſoribus ſuis audiſſe teſtaret: ita vt fontes &
putei quidā etiā fluuij ſiccarētur.
℄ Imperator Lutherus ſecundā facit expeditionē in
Italiā. ℄ Comes Pictauenſis Vuillelm⁹ ad ſanctum
Iacobū in Gallicia orōnis cauſa ꝓficiſcit: & in ſexta
feria paraſceue in ecclia beati Iacobi morit & āte al-
tare ſepelit. Qui moriturus ꝓceres ſuos quos ſecum
habebat cōteſtatur: vt filia ſua maior Allenordis Lu
douico iuniori Francorū regi cū Aquitaniæ ducatu
vxor tradceret. Quā p̄dictus Ludouicus apud Burde-
galam optimatibus regni p̄ñtibus iūgit ſibi nuptiis
q̄ ſolēnibus. Cuius pater Ludouicus intra eundē fe-
re menſem apud Pariſius defunctus: in eccleſia ſan-
cti Dionyſij ante corpus ipſius eſt ſepultus calendis
Auguſti 28 anno regni ſui. ℄ Luitherius īperator
poſt ſubactā Rhomanę ecclē infidelitatē Apuliā re-
diens in patriā ſuā morit: & Cōradus qui ante ipm ī-
periū affectauerat/ Henrici īperatoris de ſorore ne-

Cōrad⁹ Ludouic⁹ pos/ad regnū ꝓuehitur.

1 1 3 ℄ Obit Drogo bone memoriæ Ho- 10 1138
ſtienſis eps vir religione ac ſapiētia clarus.
℄ Petrus Leonis qui p ſciſma p̄ſulatū Rhomanę ſe-
dis cōtra Innocētiū inuaſerat: & eccleſię dei magno
ſcandalo iam p octo ānos fuerat/ dei iudicio pculſus
obit & ab eo degradatos ordiari: nec vltra ad ſacros
ordines promoueri Innocētius papa decreuit.
℄ Hoc tēpore venerabilis vitę Alexander prim⁹ ab-
bas mortui maris/ ſe & domū ſuā tradidit abbati Vrſicāpi.

Rhoa.	Fraco.	Anglorum		Hieroſolymorū	An. dñi.
			ℂ His tēporibus quidā pſeudo iperator ī ptibus Ale-		
			mānię ſurrexit: qui per aliquot ānos apud Solodoꝝ		
			in recluſione viuens/egreſſus inde iperatorē Henri-		
			cū ſe eſſe mētiendo dixit. Et cū multos ſeducēdo ſibi		
			alexiſſet intrantiū vt pro eo etiā graues pugnę & ho		
			micidia fierent: alijs eū recipiētibus/alijs ſeductorē		
			palā ꝓfitētibus/tandē declarata eius falſitate Clunia		
			ci in monachū attonſus eſt.		
2	2	4	ℂ Ramaldo Remorū archiepo defun-	11	1139
			cto/eccl'ia Remēſis per bienniū fere pōtifice ca		
			ruit: & tandē hoc āno Sanſon de clero eccleſię Car-		
			notēſis Remēſem p̄ſulatū ſuſcepit. ℂ Habitaculū ſer		
			uorū dei in loco qui dicit ad Montē dei cōſtruitur.		
			ℂ Florebat hoc tpe Gallicana eccleſia per viros reli-		
			gione ac ſapientia illuſtres: Milonē Morinēſem epm		
			humilitatis virtute p̄cipuū/Aluiſum Attrebatenſem		
			liberalitate atq; cōſilio & facundia clarū/Godefridū		
			Lingonenſem/Hugonē Antiſſiodorēſem/Ioſlenum		
			Sueſſionenſē/Giffridū Carnotenſē/Albericū Bituri-		
			cenſem archiepm/ſcientia litterarū atq; cōſilij prudē		
			tia clariſſimū. ℂ Inter hos etiā alios multos tūc cla-		
			ros ſciētia viros Bernardus abbas Clareuallēſis vir		
			opinatiſſimę religionis eminentiſſime clarebat. qui		
			multorum miraculorū patrator/& verbi dei feruen-		
			tiſſimus p̄dicator/atq; plurimorū monaſteriorū fun-		
			dator: aīarū lucra maxima deo adhibebat. adeo vt		
			magiſtri ſcolarū cū magno clericorū comitatu etiā		
			de longinquis regionibus ad eius optabile magiſte-		
			riū cōfluētes/centenario vel ampliori nouitiorū nu-		
			mero domū ꝓbatiōis iplerent: & vno die quadrage-		
			ſimę monachi fierent.		
3	3	5	ℂ Senonis p̄nte rege Ludouico epo-	12	1140
			rū & abbatū religioſorū fit cōuentus cōtra Petrū Abaelar-		
			dum: qui quadā ꝓphana verborū vel ſenſuū nouita		
			te eccleſiam ſcandalizabat. Qui ab eis interpellatus/		
			cum eſſet reſponſurus / de iuſtitia veritus / audientiā		
			apoſtolicæ ſedis appellauit: & ſic euadens nō multo		
			poſt Cabilloni ad ſanctū Marcellum obiit.		

Rhōa.	Frāco.	Anglorū		Hieroſolymorū	Añ.dñi

¶ Inter regē Ludouicū & comitē Theodebaldū ſimultatis germen pullulat: pro eo ꝙ comes cū rege in Aquitanicā expeditionē ꝓficiſci detractat.

¶ Cœnobiū ſanctę mariæ de Frigido monte a piæ memoriæ Valerāno primo abbate Vrſicāpi fundatū eſt ſub electo patre Manaſſe.

¶ Hugo Pariſienſis ſancti Victoris canonicus religione & litterarū ſciētia clarus/ & in ſeptē liberaliū artiū peritia nulli ſui tēporis ſecūdus: obit. qui inter multa quę vtiliter ſcripſit: etiā librū de ſacramentis valde neceſſariū duobus voluminibus cōprehēſū addidit. In cui9 libri volumie ſcđo quiddā mirabile intexuit: de quodā pegrino quē diabolus in ſpecie ſancti Iacobi apparēs/ad hoc ſeduxit: vt ꝓpria manu ſe interficeret. Cūq; eū diabolus ſecū traheret/ſanctus Iacobus ſupueniēs eripuit eū de manu illius: & multa ei oſtendēs/ante iudiciū dei ſtatuit atq; vt denuo vitæ redderetur obtinuit. Petente etiā rege Ludouico/explanauit hierarchiam ſancti Dionyſij martyris multis obſcuritatibus plenam.

4	4	6	¶ Rogerus de Sicilia poſt occupatū	13	1141

Calabriæ & Apuliæ principatū papā Innocentiū bello capit: & facta cū eo qualicūq; pace/ vt ab eo in regē coronaretur/obtinuit. Sicq; primus de Normannorū genere regis ſibi nomen vſurpauit: & poſtmodū etiā in Africa nōnullas ciuitates ſiue ꝓuincias occupauit. ¶ Caſtrū Bulloniū quod Ramaldus comes iniuſte tenuerat/capitur ab ep̄o Leodij. ¶ Imperator Cōſtantinopolitanus Anthiochia aliqdiu obſeſſa pacē tandē cū principe fecit: & ciuitatem intrauit. Sed venationi inſiſtens/dū arcū vehemēti9 intendit: toxicata ſagitta a ſemetip̄o vulneratus in ſiniſtra manu obijt. captis ante nōnullis Turcorum pſidijs & poſt eū filius Emanuel īperiū ſumpſit.

¶ Orta diſſentione inter papā Rhomanū & Francorum regem Ludouicū/ eccleſia Gallicana turbatur. Defuncto eni Alberico Bituricenſi archiep̄o/miſſus eſt Petrus a papa Innocentio eidem eccleſiæ paſtor

Rhōa.	Frāco.	Anglorum		Sicīlo℞.	Hiero	Añ. dñi
			cōſecratus. Sed a rege Ludouico repudiatus / eo ꝙ			
			ſine eius aſſenſu fuerit ordinatus: in ciuitatē minime			
			recipitur. Cuius partes quia ꝓpter reuerentiā ſeu vo			
			luntatē papæ comes Theobaldus fouere videbatur:			
			ſimultaſq; ſopita putabatur inter regē & ipm̄ cœpit			
			repullulare.	Rogerus		
5	5	7	¶ Radulphus Viromandorū	1	14	1142
			comes vxorē ſuā dimittit: & ſororē reginæ Petronil-			
			lā ducit. Propter quod inſtantia comitis Theobaldi			
			mittiť Rhomanę ſedis Iuo legatus / qui & Radulphū			
			comitē excōicauit / & ep̄os Laudunēſes Bartholo-			
			meū Nouiomenſem / Simonē & Petrū Siluanectēn.			
			qui diuortiū illud fecerāt ſuſpēdit. ¶ Obit pater Va-			
			lerānus abbas Vrſicāpi fundator duarū abbatiarū:			
			excepta tertia quā ſibi adoptauit in filiā.			
6	6	8	¶ Ludouicus rex Vitriacū ca	2	15	1143
			ſtrū comitis Theobaldi capit: vbi igne admoto eccl'ia			
			incēſa & i ea mille trecētę aię diuerſi ſexus & ætatis			
			ſunt igne cōſūptę. Sup quo rex Ludouicus miſeri-			
			cordia motus ploraſſe diciť: & hac de cauſa ꝑegrina			
			tionē Hieroſolymitanā aggreſſus a quibuſdā eſtima			
			tur. Caſtrū vero Odoni Campaniēſi cōtulit nepoti			
			comitis Theobaldi: qui ꝓcīniū ab ipo ſibi ereptū /			
			per regē Ludouicū hac occaſione recupare voluit.			
			¶ Obijt papa Innocētius: cui ſuccedit Vuido caſtella			
			nus Celeſtini noie alteratus. ¶ Obijt etiā Fulco rex			
			Hieroſolymorū. Qui dū venatiōi iſiſtēs / leporē iſe-			
			quitur ex iprouiſo ſibi apparētē equus cui ſedebat ſe			
			ſup eū ꝑcipitē dedit: ipmq; vita & regno priuauit.			
			Poſt quē filius eius Balduinus cū matre regnat.			
			¶ Pax reformať inter papā & regē Ludouicū.			
			¶ Ventus vehemens 14 calēdas Februarij horribili			
			impetu monaſteria domoſq; ſubruit: arbores anno-			
			ſas terræ coęquans.	Balduin9		
7	7	9	¶ Celeſtinus papa quiq; mēſi	3	1	1144
			bus & dimidio papatus functus officio decedit: eiq;			
			Luci9 ex Gerardo cācellario papa factus / ſuccedit.			
			¶ Mediāte abbate Claraeuallis ſimultas quę inter re-			

Rhōa. | Frāco. | Anglorū | Siciorū | Hiero. | Añ.do.

gem Ludouicū & comitē Theobaldū incanduerat/ ſopit. ¶Inter regē Anglię & fautores Matildis Henrici regis filię varia ſorte cōfligitur: & regnū illud qđ prę cęteris aliqđiu quietū manſerat & opulētū ferro/ flāma/ fame/ miſere decerpitur.

8 | 8 | 10 | ¶Ediſſa Meſopotamiæ ciui- | 4 | 2 | 1145

tas in qua erāt corpa apoſtolorū Thomę & Thadei & quæ idolatrię ſordib9 nūq̄ fuerat polluta: ex quo ad Chriſtianiſſimum primitus eſt cōuerſa a Turcis obſeſſa capit: vbi epo ciuitatis decollato/ & ſanctis locis ꝓphanatis/ & in eis multis nec dicēdis abominationibus ꝑpetratis/ multa milia diuerſi ſexus & ætatis trucidātur/ diuerſis modis cruciātur/ captiui abducūtur/ et ſeruituti adducūt. Vnde Chriſtianis metus & triſtitia/ Chriſti nois inimicis faſtus creuit & audacia: & hęc quidē malorū initia.

¶Lucius papa ſenatores Rhomanorū cōtra ecclīam erectos in capitolio obſidet. Sed inde p Iordanē Petri Leonis ꝑturbat9/ infirmitate correptus/ infra annū pōtificij ſui morit: cui ſuccedit abbas ſancti Anaſtaſij Bernardus Clareuallēſis patris Bernardi in cōuerſione fili9/ & papa vocatur Eugeni9. Cōtra quē Rhomani Iordanē Patriciū & ſenatores erigētes/ eū ab vrbe deturbāt: qui trāſalpinādo in Gallias venit.

9 | 9 | 11 | ¶Rex Francorū Ludouicus | 5 | 3 | 1146

captę a Turcis Meſopotamię zelo accenſus/ litteris etiā Eugenij papę aiatus atq; vt alij putāt Vitriacēſis incēdij cōſciētia cōpūctus/ apud Vicelíacū affixo ſibi crucis ſigno cū principib9 regni & multitudie inumerabili trāſmarinā pegrinationē aggredi ꝓponit. ¶Interī abbas Clareuallis a papa Eugenio per Gallias miſſus ſua ꝓdicatiōe aīos fideliū ad aggrediēdā viam dñi cōmonebat: cui etiā dei gratia ad ſigna facienda comes efficax erat.

¶Eccleſia Tornacēſis quæ p ānos circiter 600 a tēpore beati Medardi ſub epo Nouiomēſi ſine proprio fuerat ſacerdote: hoc āno ꝓpriū epm cœpit habere.

¶Anſelmo abbate ſancti Vincētij Laudunēſis a papa

Rhōa.	Frāco.	Anglorū		Sicꝛorū	Hiero	Anī dñi
			Eugenio Rhomę cōsecrato & eidē ciuitati i epm deſtinato.			
			¶ Fames permaxima graſſatur in Gallia: in qua eccleſiarum Chriſti enituit liberalis munificētia: q̄ in ſuſtentationē pauperū multa expenderūt modiorū milia. Quo tēpore in Ligonēſi parrochia apud Morinādū vbi paupes inumeri quotidiana ſtipe alebātur: quidā hoīes occidiſſe & eorū carnes coctas vendidiſſe dephenſus a paupibus/ patibulo eſt appenſus.			
			¶ Apud Nornicū Angliæ ciuitatē Iudęi crucifixerūt puerū quēdā Chriſtianū noie Vuilelmū: quē etiā foras ciuitatē ab eis ſepultū diuia lux (vt ferūt) ſup eū emicās declarauit. Sicq; a fidelibus inuētus honorabiliter eſt in eccleſia poſitus.			
10	10	12	¶ Cōrado rege in purificatione ſanctæ Mariæ Frankenefort cōſtituto/ abbas Clareuallēſis tam regi q̄ cūctis fere regni pricipibus crucis affixit ſignū: & ſocij pegrinationis multiplicātur ſuper numerū. ¶ Naualis dei exercitus ex Anglia/ Flandria/ atq; Lotharingia collectus ſcdo idus Aprilis de Tredemūde portu Anglię cū ducētis fere nauibus ꝓfectus/ 4 calēdas Iulij in vigilia apſorū vlixis bonā applicuit: & eā poſt 4 menſiū obſidionē p multas cędes & multā macerationē dei virtute & ſua induſtria capiūt/ & cū de ipis tantū eſſent tredeci milia hoſtiū/ ducēta milia & quingenti ſuperātes ingreſſi; cū hymnis eccleſiā dedicātes/ epm ibi & clericos ordinauerūt. Ad corpa ibi occiſorū/ tres muti recuperauerūt loquendi vſum. ¶ Conradus rex menſe Maio cū multitudine innumerabili & virtute incōparabili peregrinationē aggreſſus/ tranſito proſpere Boſphoro dum ad expugnandū Iconiū inconſulte diuertit: conſumptis terræ germinibus & deficientibus victualibus/ ſuis fame afflictis redit/ & proſequentibus eos Turcis/ multa milia ſuorum amittit.	6		1147
			¶ Rex Francorū Ludouicus 3 calēdas Iunij in pentecoſtē pegrinationē aggreſſus/ cū īfinitis & expeditis ſuorū milib9 p Hūgariā ꝓfect9/ trāſito Boſphoro			

Rhoā.	Frāco.	Anglorū	Sicſorū.	Hiero	Ān.dñi
		occurſu Conradi regis excipitur: qui multis ſuorū ob			
		inopiā repatriātibus paucis comitātibus a Francis			
		benigne ſuſceptus & cū eis aliquādiu eſt ꝓfectus.			
		Sed ab iperatore Gręcorū a Tiathyra reuocat⁹/na=			
		uibus eius Hieroſolymā eſt euectus.			
		¶ Ecclipſis ſolis fuit octauo calendas Nouēbris: die			
		dñica ab hora ſecunda vſq; ad horā quintā.			
11	11	13 ¶ Frāci per deſerta Syriæ do=	7	5	1148
		lo & aſtu Gręcorū & crebro aſſultu Turcorū detrimē			
		ta maxima patiūtur: & fame nimia cruciati/ quidam			
		equorū & aſinorū carnibus veſcuntur. Sic cū multo			
		labore & dāno multis fame peūtibus/ vix tandē Se=			
		leutiā venerūt: & inde Anthiochiā & Paleſtinā na=			
		uibus petierūt. ¶ Manuel rex Gręcorū nūcios regis			
		Sicilię quos ad eū ꝓ exequēdo pacis fœdere miſerat			
		detinuit mancipatos carcere. Vnde iratus Rogerus			
		miſſo nauali exercitu Corinthū ſpoliauit cū quibuſ=			
		dā aliis ciuitatib⁹ & caſtellis i Gręcia. & infinitā ſu=			
		mens diuerſi generis paludamētorū & veſtis ꝓcioſæ			
		ſubſtantiā cum auri & argenti copia captiuauit & de			
		Grecis nōnulla milia. Cœpit etiā inſulā Curfoliū &			
		in eius portu ædificauit forte preſidiū.			
		¶ Citeriores Hiſpani capiūt Almariā & ſequenti āno			
		Tortoſam inſignes ciuitates Sarracenorū			
		¶ Aluiſus Attrebatēſis eps vir honeſtæ vitæ & ſciētia			
		clarus/apud Philippolim obit.			
		¶ Simō quoq; glorioſus Nouiomēſis pontifex/apud			
		Seleuciā diē claudit. Cui ſuccedit Balduin⁹ Boloniē=			
		ſis abbas Caſtellionis. ¶ A papa Eugenio Remis 11			
		calēdas Aprilis cōſiliū celebratur: in quo hereticus			
		quidā de Britānia adductus dānatur. Qui nō ꝓphe=			
		tā vel magnū quēlibet ſed noīe ſuo alludēs (Eon enī			
		dicebatur) eū qui venturus eſt iudicare viuos & mor=			
		tuos & ſcīm per ignē ſe eſſe dicebat: & de ſuis quoſdā			
		quidē angelos/ alios autē apłos faciebat: & ꝓpriis			
		angelorū ſeu apoſtolorū noībus appellabat. Qui in			
		cōſilio dānatus ſub cuſtodia Remenſis archiepi non			
		multo poſt defūctus: vita pariter caruit & memoria.			

Rhõa. | Frãco. | Anglorũ | Siculorũ | Hiero | Añ. dñi

¶ Cõtra Giſlebertũ quoq; Pictauorũ epm/qui cũ eſſet ſcolarũ magiſter noiatiſſimus multa quidẽ vtilia ſcripſerat: ſed quodãmodo noua ſubtilitate verborũ in ipis ſuis ſcriptis ſcãdalizabat eccleſiã/multa ſunt dicta & diſputata. vnde & quędã quę defendere non p̃ſumpſit vel nõ potuit: ab ipſo ſunt damnata.

¶ Lauduni 4 nonas Iulij factis tonitruis in monaſterio ſancti Vincentij monachis diurni officij curſũ cõplentibus/duo ex eis ſubito fulmis ictu corruẽtes: expirauerũt/ alij quidẽ tacti vel territi cõualuerunt. Fulmĩe etiã altaris lintheũ adurẽte/ & ſacrariũ penetrãte/& de magna cruce partẽ quoq; clauſtralis hoſtij aſportãte/tota domus repletur horrore.

¶ In alijs etiã locis homibus ſeu hoim ædificijs vel aialibus fulmine peũtibus/mala quę ſolito grauiora Chriſtianis cõtigere ſũt ſignata. Dicũt etiã Hieroſolymis in tẽplo dñi ſiue in monte oliueti fulminaſſe/& eius infortunij hoc preſagium fuiſſe. ¶ In territorio Gebẽnenſi lupus quidam corporis magnitudine & aimi ferocitate alijs diſſimilis/hoies deuorauit: & pluſq̃ 30 aias diuerſi ſexus & ætatis vita priuauit. In alijs etiã locis hoc ãno lupi ſimiliter noſcũtur opari.

¶ Hildefonſ9 comes ſancti Egidij cũ nauali exercitu Paleſtinã applicuit: & cũ magnũ quid facturus ſperaret reginæ (vt aiunt) dolo male potionatus apud Cęſaream Paleſtinæ moritur. filius eius adoleſcens quoddã caſtrũ comitis tripolitani patruelis ſui ĩgreditur: ſed dolo eiuſdẽ cũ ſorore a Turcis captiuatur.

¶ Obſeſſa per triduũ Damaſco a Francis/Germanis Hieroſolymitanis/ captis iã muris exterioribus qui ortos ambiebãt cũ in breui ciuitas capiẽda putaret: dolo (vt aiũt) principũ Paleſtinoꝝ obſidio remouet. factaq; diſceſſione rex Francorũ & imperator iterũ cõdicto die ad obſidendã Aſcalonẽ cũ ſuis Ioppe cõueniunt. Sed Hieroſolymitis minime iuxta cõdictũ occurrẽtibus/imperator Conſtãtinopolim nauibus euehitur. rex ſuis repatriantibus cũ paucis Hieroſolymis per annũ moratur.

Rhoa.	Fräco	Anglorū	Sicloru	Hiero	Añ.dñi

¶ Rogerus rex Siciliæ exercitū naualē direxit ad fines Africæ: captaq; inſigni ciuitate quę dicit̃ Africa Suilla/Affax/Clipea/alijſq; caſtris pluribus archiepm̄ Africę qui ſub ſeruitute Rhomā venerat conſecrandus/ad ſedem ſuā remittit liberū.

¶ Sanctæ memoriæ Malachias Hibernorū epūs & apoſtolicæ ſedis legatus/volūtate dei finē vitæ fortitus/ apud Clareuallē ſicut ipe pelegerat & p̄dixerat locū ſepulturæ accepit. Cui ſucceſſit Chriſtianus abbas Melliſontis vir plurima ſanctitate preditus/qui eiuſdē ſancti viri archidiaconus extiterat: & primus abbas de ordine Ciſtercienſi in Hiberniā ab abbate Clareuallis ſacræ memoriæ Bernardo fuerat deſtinatus.

12	12	14	¶ Papa Eugenius i Italiā regreſſus/cū Rhomanis vario euentu confligit.	8	6	1149

¶ Conradus & Manuel imperatores coueniẽtes in Grecia/expeditionē parāt contra Rogerū de Sicilia ſed exercitibus p̄fligatis ob famam & aurarū intemperantiā/ Conradus tanq̄ redditurus repatriauit in Alemanniam.

¶ Henricus Ludouici Francorum regis germanus: contempto mundi ſcemate pro Chriſto in Clareualle indutus monachili ſcemate/prouehitur ad epiſcopatum ciuitatis Beluagicę.

¶ Ecclipſis lunę fuit vndecimo calēdas Aprilis circa horā nonā noctis/ ſabbato ante ramos palmarū: & ventorū intẽperies ſecuta eſt per quatuor cōtinuos dies. ¶ In quarta autē feria ventus maximus & nimia fuit pluuiarū inūdatio. Qua die i territorio Neomorū iuxta Gandauū ſacerdos miſſa celebrata fulmine ictus occubuit: & i territorio Remēſi quidā clericus tēpeſtate periJt. Tonitrua/fulgura/grandines/ & tēpeſtates diuerſa hoc āno hoibus intulerūt incōmoda. ¶ Ludouicus rex Francorū a Paleſtina nauigans vt in patriam rediret: Grecorū naues incurrit. Cūq; ab eis iperatori Curſoliū obſidenti p̄ſentādus

Rhōa.	Frācꝗ	Anglorū		Sicīorū	Hiero.	Añ.dñi

deducitur: Georgius dux nauiū regis Siciliæ eos aggreditur. Siquidē vaſtatis & ſpoliatis Grecorū prouicijs, vſqȝ ad ipam vrbē regiā Cōſtātinopoli accedēs ſagittas aureas in palatiū imperatoris iecerat. & incenſis ſuburbanis de fructu ortorū regis violēter tulerat. Vnde rediens naues Grecorū incurrit, captis Ludouicū regē eripuit: ſed captos regis obtentu dimittit.

¶ Interim Manuel recepto in deditionem Curfolio Siculorum naues per ſuos inſequitur: & captis nōnullis nauibus rex fuga liberatur, & a rege Rogero necnon & papa Eugenio honorifice ſuſcipitur atqȝ deducitur.

¶ Raymundus princeps Antiochiæ vir cunctis Chriſtiani noīs īimicis terribilis, calēdis Auguſti cōtra Turcos egreſſus, multis ſuorū captis & occiſis, in inſidijs eorū & ipe miſerabiliter eſt interfectus. Turci caput ei⁹ circūferētes, oīa fere caſtra vel ciuitates q̄ ſui iuris erāt in deditionē recipiūt p̄ter Antiochiā. Qui cū & ipam nimis infeſtarent: rex Hieroſolymorū Balduinus contra eos egreditur in Syriam: eiſqȝ perturbatis in redeundo Sarracenorū munitionem circa Damaſcū capit: & Damaſcenos in trienniū tributarios facit.

¶ Milites templi Gazam antiquā Paleſtinę ciuitatē reędificant: & turribus eam munientes, Aſcalonitas grauiter infeſtant.

13	13	15	¶ Bartholomeus Laudunenſis ep̄us 38 āno ſui epiſcopat⁹	9	7	1150

contēpto mundi ſcemate Fuſinaci induitur monachili ſcemate. Qui cū ſederet aliquando cum ceteris monachis ad collationē, aſpexit quendā monachum tardius atqȝ lentius alijs aduenientē: nigrūqꝫ paruulum iuxta eum gradientē, atqȝ per cuculā eum tenētem. Quod cū abbati retuliſſet: didicit ab eo qꝫ monachus ille valde negligens eſſet.

¶ Habitus p Franciā conuentibus annuente etiā papa Eugenio vt abbas Clareuallis Hieroſolymā ad alios

Rhõa.	Frãco	Anglorũ		Sicłorũ	Hiero	Añ.dñi
			ꝓuocandos mitteretur: grandis iterũ ſermo de ꝓfe-			
			ctiõe tranſmarina celebrał. Sed ꝑ Ciſterciẽſes mona-			
			chos totũ caſſatur.			
14	14	16	¶ Lauduni fit ep̃s Vualterus	10	8	1151
			abbas ſancti Martini/ & Godeſcalcus abbas			
			de monte ſancti Martini Attrebati illuſtres religiõe			
			& prudẽtia viri obeũt. Sugerius abbas ſancti Diony			
			ſij/ Ramaldus Ciſtercij/ Odo ſancti Remigij.			
			¶ Ep̃i obeũt moribus & ſciẽtia clari: Hugo Antiſſio-			
			dorẽſis/ & Ioſlenus Sueſſionẽſis.			
			¶ Gifridus comes Andegauorũ poſt ſimultates ha-			
			bitas cũ rege Ludouico/ facta pace infra vni9 mẽſis			
			ſpaciũ obit. ¶ Obit etiã nobilis & religioſus p̃riceps			
			& pauperũ pater comes Theobaldus. Multi quoq;			
			nobiles hoc ãno moriũtur. ¶ Hanc optimorũ viroꝝ			
			migratiõnẽ forte ſignificauit quod in pago Sueſſo-			
			nico eodẽ ãno accidit. Cũ eni hiemali gelu terra ve-			
			hemẽter induruiſſet: ceſpis plurimę lõgitudinis & la			
			titudinis de terra ſubito auulſus/ longe ad aliũ locũ			
			eſt tranſlatus.			
15	15	17	¶ Conradus Teutonicorum	11	9	1152
			rex obit: qui cũ 15 ãnis regna			
			uerit/ bñdictionẽ tamẽ ĩperialẽ nõ habuit. Cui Frete-			
			ricus dux nepos eius ſuccedit.			
			¶ Adalbero Treuerorũ archiep̃s vir magnanim9 &			
			ſingularis cẽſuræ obit. ¶ Terręmotus fuit in p̃tibus			
			Italię. ¶ Rex Francorũ Ludouicus zelotipię ſpiritu			
			inflãmatus/ iurata cõſanguitate vxorẽ ſuã repudiat.			
			Quã quia cõtra eius volũtatẽ Hẽricus dux Normã-			
			niæ ducit: magna inter eos ſimultas excandeſcit.			
			Hac quippe occaſiõe ducatũ Aquitaniæ amiſit rex/			
			emulus autẽ illius eũ obtinuit.			
			¶ Regina Hieroſolymorũ iuſto familiaris ad inimi-			
			cos dei ſe habẽte/ filius eius Balduin9 rex cõtra eã in-			
			ſurgit/ & obſeſſis captiſq; eius munitionibus in vrbẽ			
			ſanctã intrare ab ip̃a ſcđo ꝓhibitus: tandẽ violẽter			
			ingreditur/ eãq; in arce obſidens facta pace Neapo-			
			lim ei dimittit: reliquã regni partẽ ſibi retinet.			

Rhōa. | Frāco. | Anglorū | Sicloꝝ. | Hiero | An. dñi

¶ Maſſamuti (quos quidā Moabitas dicūt) poſt vſur
patū Mauritaniæ regnū/regēq; patibulo affixū/etiā
regē Bulgiæ occidētes/regnū ei⁹ iuadūt: ipamq; Si-
ciliā/Apuliā/Rhomā quoq; ſe inuadere minantur.
¶ Illuſtris vir Radulphus comes Viromādorū/obit.
¶ Eugenius papa cū Rhomanis pace facta/vrbē in-
gredit: ibiq; cū eis hoc āno primitus cōmorat.

Fretericus

1 | 16 | 18 | ¶ Rex Fretericus expeditio-neni parat in Italiam. | 12 | 10 | 1153

¶ Obijt papa Eugenius cui ſuccedit Anaſtaſius.
¶ Rex Francorū Ludouicus cū nimio exercitu Nor
mānię fines aggreſſus caſtrū Vernū in deditionē recipit.
¶ Interī dux Normānię i Anglia cōtra regē Stepha
nū fortiter agēs/tandē cū eo pacē facit: ita vt viuēte
rege poſt eū ſcds in Anglia mortuo ſuccedat.
¶ Rex Hieroſolymorū regni itegritate potitus/Aſca
lonē Paleſtinę caput poſt longam obſidionē nō ſine
graui dāno & multa ſuorū ꝓfligatione tandē cępit.
Fertur aūt quia cōplures ex militibus tēpli qui ciui-
tatē ſe poſſe capere putabāt ingreſſi & mox trucidati
a paganis fuiſſent: cęteri obſeſſores ante crucē dñi ſe
ꝓſtrauerūt/& diuinū adiutoriū cū multis ſupplicatio
nibus iplorauerūt: & mox exaudiri meruerūt. Nā Ci
uitatēſes diuia virtute exterriti/cū ſe nō poſſe vltra re
ſiſtere ſenſiſſent vrbē Chriſtianis tradiderūt cū ſuis
abire pmiſſi. ¶ Venerādę mēorię Bernardus abbas
Clareuallis/poſt claros actus & multarū aiarū lucra/
poſt multa fundata monaſteria & plurima miracu-
lorum ſigna exhibita/beato fine quieuit. Ex cuius
diſcipulis cū plures ad archiepatū vel etiā papatum
ꝓmoti fuerit: ipſe tū nunq̄ epus ſiue archieps eſſe vo
luit licet electus atq; inuitatus & multotiēs & multis
in locis. ¶ Vrbē Cameracū poſt multorū ciuiū cap-
tionē Theodericus Flandrię comes recepit.
¶ Vir religioſus Vualterus Laudunēſis eps multarū
fundator abbatiarū migrat ad dñm/& Premonſtra-
ti ſepelitur: vbi quondā pro Chriſto pauptatis ſum-

Rhōa.	Frācoꝝ	Anglorum	Sicilorū	Hiero.	Añ.dñi
		pſit habitū.cui ſuccedit Galterus Lauduneñ. decanus.			
2	17	19 ¶Princeps vtilis & ſtrēnuus	13	11	1154

& actibus clarus Rogerus rex Siciliæ
poſt iſignes de Sarraceīs victorias & terras eorū oc=
cupatas obiit: nec inferiorē ſe filiū Guillelmū regem
& victoriarū ſucceſſorē derelinquit.
¶Regē Babiloniorū quidā de ſuis principibus inter=
ficit: & inde cū infinita theſaurorū copia fugiens/a
militibus tēpli occidit. & capto filio eius/oīs illa opu
lēta & incōparabilis ſuppellex eorū cędit vſibus.
¶Guillelmus rex Siciliç miſſo nauali exercitu vrbē
Taneos in Aegypto vaſtat & ſpoliat: vnde magnę
opes auri & argēti ac pcioſę veſtis copia multa de=
ducitur. Sed inde reuertētes ſtolum īperatoris Greco
rū offendūt: & cū eſſet de Grecis circiter 140 naues
Siculi nūero pauciores eos vincūt/ſpoliāt & capiūt:
& īfinitę opū diuerſarū copiæ Siculis inde ꝑueniūt.
¶Maſſamuti in Italia Puteolis caſtrū ſpoliant/quos
rex Siciliæ p ſuos nauib9 pſequēs capit & extermiat.
¶Rex Fretericus trāſalpinādo ī Italia fortiter agit:
aduerſantiū ſibi caſtra deiicit. ¶Rex Francorū Lu=
douicus Henricū ducē Normāniç ad pacē recipit.
Qui in breui mortuo rege Stephano/Angliā intrat
& regni integritate potitus/pacē antiquā reformat.
¶Robertus de Botua vir omni plenus nequitia ne=
potū ſuorū caſtra ingreſſus/doloſe tyrannidē exer=
cet ī terra. Qui ſpiritu etiā zelotipiæ ſucceſus/ quēdā
hoīem ſuū ſatis fidelē cū alio viro & vna muliere ī=
tra domūculā cōburēdos iubet includi. Illi vero iſtar
antiquorū triū puerorū domo ardente & flāma ſup
capita eorū in modū lucidę nubis voliltante/illeſi p=
manſerūt. Quos foras egreſſos cū pſequerētur: ini=
quus ille miniſter cui dñs ſuus hoc facinus iniūxerat
& euaginato gladio vnū ex eis ferire voluiſſet: repē=
te quędam inuiſibilis perſona retro eū per comā ca=
pitis apprehendit/ & cū equo cui ſedebat in terram
precipitē dedit. Vnde & mox ad ſanctū Iacobū ſe itu
rū eſſe ſpopondit: ſed & illi quos propria cōſeruauit

Rhōa.	Frāco.	Anglorū	Sidorū	Hiero	Añ.dñi

innocentia/gratiā dei non inuacuū accipientes/vitā ſuam in melius mutauerūt.

Obit papa Anaſtaſius & eps Albanenſis Nicolaus papa fit Adrianus.

Luna paſſa eſt ecclipſim 11 calēdas Iunij in poſterioribus partibus geminorum

Rhōa.	Frāco.	Anglorū	Sidorū	Hiero	Añ.dñi
3	18	20	14	12	1155

In partibus Burgūdiæ 15 calēdas Februarij tertia feria ter ī vna nocte fuit terremotus: quo etiam diuerſa ædificia dicūtur fuiſſe ſubuerſa.

Moritur etiam Giſlebertus epiſcopus Pictauenſis/vir religioſus & multiplicis doctrinę: qui pſalmos & epiſtolas Pauli luculenter expoſuit.

Ludouicus rex Francorū gratia orationis prexit ad ſanctū Iacobū de Gallicia: & ab iperatore Hiſpaniarū ſocero ſuo fauorabiliter in Hiſpaniā ſuſceptus eſt. Henricus dux Normānorū 7 idus Decēbris in Angliā tranſfretans cū magno tripudio clericorū & laicorū exceptus/& 13 calēdas Ianuarij die dñica āte natiuitatē dñi apud Vueſtmōaſteriū ab oībus electus & in regē vnctus a Theobaldo archiepō Cantuarienſi. Affuerūt & epiſcopi omnes Anglici regni/Rogerius archiepiſcopus Eboracēſis. Richardus epiſcopus Lundoneñ. Henricus Vuintonienſis. Robertus Lincolienſis. Galterus Ceſtreñ. Giſlebertus Herefordenſis. Robertus Batenſis. Ioannes Vuingornienſis. Robertus Exouienſis. Hylarius Ceſtrenſis. Goſcelinus Saleſberienſis. Galterus Roffenſis. Nigellus Helienſis. Vuillelmus Noruuincenſis. Adalulphus Carlinenſis.

Affuerunt & de Normānia vir religioſus ac timēs deum Hugo archiepiſcopus Rothomagenſis. Philippus Baiocenſis. Arnulphus Lexouienſis. Herbertus Abrincacenſis epiſcopi.

Affuerunt comites regni illius & regni Francorū.

Theodericus comes Flandrenſis: & alij plures.

Facta eſt ecclipſis lunæ dominica ante natalem domini.

Rhōa.	Frācorum		Anglorum	Añ.dñi
			Henricus 2	
4	19	¶ Rex Henricus cœpit reuocare in ius propriū vrbes caſtella villas quæ ad coronā regni pertinebant: caſtella nouiter facta deſtruēdo & expellēdo de regno maxie Flandrēſi & deponēdo quoſdā imaginarios & pſeudo comites. quib9 rex Stephan9 oia pene ad fiſcū ptinētia minus caute diſtribuerat. ¶ Factus eſt terrẹmotus 15 calēdas Martij: maxime i Burgūdia. adeo vt ter i nocte feſtiuitatis ſanctę Priſcæ virginis ſentiref apud Cluniacū & quoddā caſtellū quod erat deſertū/haud pcul a Cluniaco ſitū abſorptū iret in abiſſū:& ſpaciū in quo caſtellū fuerat repleref aqua ineſtimabilis pfunditatis. ¶ Natus eſt Lugdoniæ pridie calēdas Martij feria ſecūda tertius filius Henrico regi Anglorū ex vxore ſua regina Alience & vocatus eſt Henricus. ¶ Hēric9 rex Anglorū exhereditauit Vuillelmū Peurel de Notinguehā cauſa beneficij quod fuerat ppinatū Ramulpho comiti ceſtrie in cōſortio hui9 peſtis plures pticipes & cōſcij extitiſſe dicūtur. ¶ Hoc āno frequēter terrẹmotus per totā quadrageſimā accidit in Burgūdia. ¶ Octauodecimo calēdas Maij feria quīta/ etiā apud montē ſancti Michaelis terrẹmotū ſenſimus ante ſolis ortū. ¶ Mortuo Roberto Exouienſi epō/ ſucceſſit Robertus decanus Saleſberiæ. ¶ Mortuus eſt Balduin9 de Rediuers: & ſuccedit Ricardus filius eius. ¶ Dñica poſt octauas paſchæ/ videlicet + idus Aprilis Henricus apud Vuarengefort fecit optimates Anglici regni iurare fidelitatē/ Vuillelmo primogenito ſuo de regno Anglię: & ſi idē puer imatura morte occūberet Henrico fratri ſuo. ¶ Sopita diſcordia quæ erat iter regē Anglorū Henricū & Rogeriū filiū Milonis de Gloeceſtria/ pptér turrē Gloeceſtriæ Hugo de Mortuo mari vir arrogātiſſimus & de ſe pſumēs muniuit caſtella ſua cōtra regē. Illico rex Henricus obſidet oia caſtella ipſius: id eſt Bruge/ Vuigemore/ Clerberi. Quorū vltimū poſt aliqtulū tpis cępit & deſtruxit.	1	1156

Rhõa.	Francorum	Anglorum	Ãn.dñi.

¶ Quintodecimo calẽdas Iulij prima hora noctis eclipſis lunæ accidit. ¶ Menſe Iulio nonis eiuſdẽ Hugo de Mortuo mari pacificatus eſt cũ rege Henrico redditis caſtellis Bruge & Vuigemore.

¶ Garnerius abbas maioris monaſterij morit͂:& ſuccedit Robertus natione Brito.

¶ Mortuo Rogerio filio Milõis de Gloeceſtria/ ſucceſſit ei Vualteri⁹ frater ei⁹ in paternã hęreditatẽ tantũ. Nã comitatũ Herefort/& ciuitatẽ Gloeceſtrię rex Henricus retinuit in manu ſua.

¶ Fredericus rex Alemãnorũ Rhomã perrexit:& ab Adriano papa cõtra Rhomanorũ volũtatẽ receptus & in eccl'ia beati Petri in iperatorẽ ab eo eſt cõſtitut⁹. ¶ Volẽs aũt vltra ꝑgredi ſcil; in Apuliã: cõdixerãt eni ſibi p legatos ſuos ipe & Emmanuel iperator Cõſtantinopolitan⁹: qui duxerat vxorẽ eius vt veniẽtes ex diuerſis partibus peſſundarẽt regnũ Apulię & regẽ eius Vuillermũ mutata eius voluntate in patriã ſuã ſe recepit. Nec tamẽ Vuillermo regi Apuliæ bellũ defuit. ¶ Nã Robertus de Baleuilla comes q erat cognatus eius & Richardus de Ling. comes Andrię putãtes regẽ mortuũ cũ nõ eſſet (egrotauerat enĩ ſed tamẽ poſtea cõualuit) per regnũ Apulię grauiter debacchati ſunt. ¶ Circa feſtũ ſancti Michaelis Henricus rex Anglorũ habito concilio apud Vuinceſtrũ de cõquirẽdo regno Hibernię & Guillelmo fratri ſuo dando cũ optimatib⁹ ſuis tractauit. Quod quia mr̃i eius iperatrici non placuit: itermiſſa eſt ad tẽpus illa expeditio. ¶ Henricus epus Vuintoniẽſis clã pmiſſo theſauro ſuo p abbatẽ cluniacũ abſq; licẽtia regis & quaſi latẽter receſſit ab Anglia: illico rex Hẽric⁹ oĩa caſtella eius peſſundedit.

5	20	¶ Henricus rex tranſfretaturus apud Donrã mare intrauit & apulit apud Vuiſant.	2	1157

¶ In purificatione ſanctæ Mariæ fuit Rothomagi & in ſequenti ebdomada locutus eſt cũ rege Francorũ Ludouico in cõfinio Normãniæ & Franciæ: Inde rediens Rothomagũ venerũt ad eũ Tertic⁹ Flandrẽſis

comes & vxor eius amitta ipſius regis & Gaufridus
frater eius. Sed Gaufrido nō ſuſcipiente ea quę illi a
rege offerebātur receſſit in Andegauenſem pagū:&
rex Henricus e veſtigio illū ſubſequutus eſt.
¶Circa hoc tp̄s inūdatiōe Tyberis facta nō modica
Rhomę in quadā inſula eiuſdē flumis in eccl'iola an-
tiqua inuentū eſt in quodā ſarcofago corpus beati
Bartholomei apoſtoli totū integrū excepto corio qd
remanſit Beneuenti quando Otto imperator capta
eadē ciuitate corpus p̄dicti apoſtoli trāſtulit Rhomā
ſicut tabulę ereę demonſtrant/ſcriptæ litteris Gręcis
& Latinis, quę repertę fuerunt in corpore apoſtoli.
¶Repertū eſt etiā in eadē eccl'ia corpus Paulini No-
lani epi. ¶Gaufridus frater Henrici regis Anglorū
expulſo Hoello comite Britāniæ cœpit Nāneticam
ciuitatē cōſentientibus ciuibus.
¶Guillelmus rex Siciliæ ciuitatē Barū funditus euer
tit/pręter eccleſiam ſancti Nicolai: quia ciues illius
Græcis fauētes nequiſſime cōtra ip̄m cōſpirauerāt.
¶Gręcos etiā terra & mari idē rex ſupauit:& de ſpo
liis eorū locupletatus eſt.& ea quę p̄diderat caſtella
& ciuitates in ius p̄priū reuocauit. Exheredauit etiā
comitē de Baſeuilla cognatū ſuū:quia ab ip̄o deſci-
uerat. Nichilominꝰ cū papa Adriano pacē fecit:cō-
cedendo ei cōſecrationes ep̄orū regni ſui/& ducatꝰ
ſicut antiquitus eas habuit eccl'ia Rhomana: vnde
diſcordia fuerat inter patrē ſuū regē Rogeriū & Inno
centiū & Eugeniū Rhomanos pōtifices. Idem vero
apoſtolicus cōceſſit ei regnū Siciliæ/& ducatū Apulię
& principatū Capuę.
¶In octauis pentecoſtes Hugo Rothomagenſis ar-
chiep̄s/& Rotrocus Ebroicēſis & Richardus Cōſtā-
ciēſis/& Herbertus Abrincēſis ep̄i/apud Moretoniū
leuauerūt corpus beati Firmati.
¶In pago Pariſiēſi cappa ſaluatoris noſtri monaſte
rio Argentolio reuelatiōe diuia repta eſt icōſutilis &
ſubrufi coloris. Quā ſicut litterę quę in ea reptę indi-
cabāt: glioſa mater illiꝰ fecit eā dū adhuc puer eſſet.

Rhōa.	Frācorum	Anglorum.	Añ. dñi

¶ Tertio calēdas Iunij feria 4. vigilia aſcenſionis domini circa meridiē/per dimidiā fere horā circulꝰ maximę latitudinis apparuit in circuitu ſolis ignei & cerulei coloris. ¶ Obijt Vuillelmꝰ primogenitus filiꝰ Henrici regis Anglorum & ſepultus eſt Radingis ad pedes Henrici regis proaui ſui.

¶ Obijt nichilominꝰ Adalulphus primꝰ ep̄s decarlol

¶ Obijt etiā Giſlebertus degant:& Simon iuuenis filius comitis Simonis cū careret terra/dono regis Hērici accepit filiā eius vnicā cū honore eius.

¶ Henricus rex Anglorū cœpit caſtrū Mirebellū & Chuionē longa obſidione: Lobdiniū vero eſt redditū/quādo pacificatus eſt cū eo Gaufridus frater eius. hac cōditione interpoſita/ ꝙ rex daret ei ſingulis annis mille libras Anglicę monetę:& duo milia librarū Andegauenſiū. Et ita deo fauente diſcordia q̄ diu durauerat inter eos:menſe Iulio ſopita eſt.

¶ Mortuo Alano ep̄o Redonēſi ſucceſſit ei Stephanꝰ abbas ſancti Florentij vir litteratus & eloquens.

¶ Obijt etiā Iugelbādus archiep̄s Turonēſis:& ſucceſſit ei Gotho Brito ep̄s ſancti Briocci.

¶ Cōradus comes de Richemont veniens de Anglia in minorē Britāniā/obſedit vrbē Redonenſē & cępit fugato Eudone vicecomite vitrico ſuo.

¶ Hoc āno fulgura & tēpeſtates mēſe Iulio frequēter in Normānia acciderūt:vnde in pluribꝰ locis meſſis perijt & hoīes fulgurati interierūt. Subſequuta eſt abūdātia pluuię q̄ cępit medio mēſe Auguſti:q̄ īpediuit & collectionē meſſiū & ſubſequētē ſeminū ſparſionē. Ex qua iugi iundatiōe pluuiarū quę diu durauit: multę turres & eccl̄ię & antiq̄ macerię ī Normānia & Anglia corruerūt. ¶ Radulphꝰ de Fulgerijs cępit in quodā cōflictu Eudonē vicecomitē de porrehoit: & hac de cauſa maior pars Britānorū recepūt comitē Conauū in ducē Britāniæ/excepto Ioāne Dolēſi/qui adhuc p viribus Conauo & coadiutoribꝰ eiꝰ reſiſtit.

¶ Fredericus īperator Alemānorū ducit filiā Vill'mi comitis Maſcoueñ. & cępit cū ea ciuitatē Veſontionē & alias multas:quas pater eiꝰ tenuerat de duce Burgūdię.

Rhõa. | Frãcorum | Anglorum | Añ.dñi

¶ Pars tamẽ honoris illius quędã remãſit Ramaldo comiti patruo eiuſdem puellæ

6 | 21 | ¶ Venerabilis Petrus Cluniaceñſis abbas 8 | 3 | 1158
calẽdas Ianuarij ingreſſus eſt viã vniuerſæ carnis.

¶ Guillelmus rex Sicilię nauali expeditione per admiralios ſuos cœpit Sibillã ciuitatẽ metropolim/ſitã inter Africã & Babilonẽ. Eſt aũt eadẽ ciuitas caput regni/inſulę gerx: in qua idẽ rex habitatores imiſit Chriſtianos/& eis archiepm pfecit.

¶ Sabbato infra octauas paſchę i Abrincatio villa quę vocał Landa aronis circa meridiẽ quaſi de terra emergens turbo maximus quęq; pxima inoluit & rapuit. Ad vltimũ quaſi quędã colũna rubei & cerulei coloris ſub turbine aſcendẽte in ſublime ſtetit: & videbãtur & audiebãtur quaſi ſagittę & lãceę in ipa colũna defigi: licet nõ appareret intuẽtibus quis eã agitaret & in turbine qui ſtabat: ſup colũnã apparebant quaſi diuerſæ ſpecies volucrũ in eodẽ volitantiũ. ¶ Subſequuta eſt illico in eadẽ villa mortalitas hoim inter quos & dñs villę occubuit. Nõ ſolũ in illa villa ſed etiã in multis locis Normãnię & finitimarũ regionũ mortalitas hoc ãno graſſata eſt.

¶ Monachi clauſtrales Cluniaci tumultuaria electiõe imo itruſiõe quędã ſemilaicũ Robertũ Groſſũ cognatũ comitis Flandriæ/pro parentela ſua elegerũt: reclamantibus maturioribus viris & honeſtis pſonis quę de eodẽ monaſterio ad paſtoralẽ curã aſſumptæ fuerãt. ¶ Obijt Girardus epus Sagienſis.

¶ Henricus rex Anglorũ poſt octauas paſchę apud Barbe fluuiũ tranſiuit in Angliã. Et malchonius rex Scotorũ reddidit ei qcqd habebat de dñio ſuo: id eſt ciuitatẽ Carluith caſtrũ Baembure nouũ caſtrũ ſup Tynã & comitatũ Lodoeñ. & rex reddidit ei comitatũ Hũtedome. ¶ Similiter Vuillelm⁹ fili⁹ Stephani regis qui erat comes ciuitatis Cõſtantiarũ id eſt Moritonij & in Anglia comes Furreiæ/ id eſt de Vuarẽna pter filiã tercij Guillelmus de Vuarẽna quam duxerat reddidit ei Peneueſel & Noruuich & quic-

Rhōa. | Francorum | Anglorū | Añ.dñi

quid tenebat de corona ſua & omnes munitiones
ꝓprias tam in Normānia q̄ in Anglia.& rex fecit eū
habere quidqd Stephanus pater eius habuit in āno
& die quo rex Henricus auus eius fuit viuus & mor
tuus. ¶ Hugo Bigotus caſtella ſua regi reddidit.
¶ Terricus comes Flandrēſis & vxor eiꝰ amita Hē-
rici regis Anglorū/ꝑexerūt Hieruſalē:& dimiſerūt
Philippū filiū ſuū & totā terrā ſuā in manu Henrici
regis Anglorū. ¶ Circa feſtiuitatē ſancti Ioānis ba-
ptiſtę/rex Henricus ꝑparauit maximā expeditionē:
ita vt duo milites de tota Anglia/tertiū pararent ad
opprimendū Galleñ.terra & mari.
¶ Agareni ciuitatē Almariā ī Hiſpania ſuꝑ Chriſtia-
nos quā amiſerāt obſidione cū nōnullis caſtellis ite-
rū ceperūt:fugato Auforſio imperatore Hiſpaniarū.
Mors ip̄ius īpatoris ſubſequuta eſt pre dolore & pu-
dore eiuſdem fugæ:& diſcordia inter filios ſuos facta
eſt. ¶ Depoſito Roberto abbate Cluniacēſi & mor-
tuo/& ſocijs ſuis ī redditu a Rhōa/Hugo prior clau-
ſtrenſis factus eſt abbas Cluniacēſis.
¶ Ruptis inducijs q̄ erāt inter Balduinū & regē Hie
roſolymitarū/& Loradinū filiū Sangū regē Alaxrie
ꝓpter predā Sarracenorū quā rex Balduinꝰ incōſul
te ceperat/Pagani obſederūt ciuitatē Abilinā q̄ anti-
quitus dicta fuit Cęſarea Philippi & oēs vicos deſtru
xerūt p̄ter pricipalē munitionē.ſed tamē aduentu vi-
uificę crucis & exercitu Chriſtianorū recedētibꝰ pſi-
dis ad tēpꝰ iterū venerūt & regē Balduinū qui iā co-
pias ſui exercitus dimiſerat: nichil minus q̄ inſidias
ſpe rātē imperatū īuenerūt & trucidatis multis ex mi
litibus templi qui ſoli cū eo remanſerant/ idē rex vix
cogi potuit vt recederet. Hunc caſum Chriſtianorū
terræ motus ſubſecutus eſt maxime in tranſmarinis
partibꝰ. Stolus etiā amiralij Babiloniæ per menſem
vnū obſedit Accaron cū āno p̄terito: & de Babilone
& de Damaſco rex Hieruſalē habuiſſet tributū.
¶ Amalricus comes Ioppe frater regis Balduini du-
xit filiā Goſcelini de Tornaiſſel:qui quondam fuerat

Rhōa.	Frācorum		Anglorū	Añ.dñi
		anteq̄ eam Agareni cępiſſent/comes Rages quā mo		
		derni nunc Rohais vocāt. ¶Henricus rex Angliæ		
		ſubiectis ad libitū Vuallēſibꝰ & reſtitutis terris & mu		
		nitionibꝰ baronibꝰ ſuis quas tēpore Stephani regis		
		Vuallenſis ſuper eos ceperāt: extirpatis nemoribꝰ &		
		vijs patefactis caſtrū Ronelent firmauit:& dedit il=		
		lud Hugoni de Bello cāpo/& aliud caſtrū ſc; Becſū=		
		gemerce fecit:& inter hæc duo caſtra vnā domū mi=		
		litibꝰ tēpli. ¶Menſe Septēbri natus eſt Henrico regi		
		Angliæ filius & vocatus eſt Richardus.		
7	22	¶Fredericus imperator Alemānorū poſt pa	4	1158
		ſcha trāſiēs alpes obſedit vrbē nobiliſſimāMediola=		
		nū & poſt lōgā obſidionē redditavrbe & obſidibꝰ da		
		tis ꝓceſſit vlterius ad oppreſſionē ſi poſſet Vuillelmi		
		regis Siciliæ. ¶Mortuo Seuche rege maiore Hiſpa		
		niarū /ſucceſſit ei filiꝰ ſuus natus ex filia Garſiæ re=		
		gis Nauarrorū. ¶Moritur etiā Gaufridus archieps̄		
		Burdegalēſis vir religioſus & verbi dei ſeminator		
		egregiꝰ. ¶Deceſſit nichilominꝰ Theobaldus ep̄us		
		Pariſiēſis. ¶In feſtiuitate ſancti Ioānis baptiſte Hen		
		ricus rex Anglorū militaribꝰ armis accixit apud Car		
		luid Vuillelmū filiū regis Stephani comitē Morito=		
		nij & de Vuarēna: quē comitatū habet ꝓpria filia co		
		mitis de Vuarēna quā duxerat. Qui Vuillelmꝰ mor=		
		tuus fuerat in expeditione Hieroſolymitana.		
		¶Anno ab incarnatione dñi 1157. 15 calēdas Iulij		
		proceſſit cōuentus cū abbate ſuo Richardo de Bloſe=		
		uilla a Mortuo mari miſſus a dño Stephano tūc ab=		
		bate Mortui maris:& venit in hūc locū qui dicit Bo=		
		tū ſitū i territorio Rothomagēſi. Multis nāq; p̄cibus		
		Matildis iperatrix filia magni Henrici regis Anglię		
		& mater illuſtris Hērici regis Anglię/ a p̄dicto Ste=		
		phano abbate Mortui maris obtinuit: vt conuentus		
		inde mitteret ad cōſtruēdā abbatiā Ciſterciēſis ordis		
		ad laudē & honorē dei & beatę Marię oimq; ſanctorū		
		¶Mortuo Gaufrido comite Nānetenſi fratre Henri=		
		ci regis Anglorū menſe Iulio/Henricus rex menſe		
		Auguſto tranſfretauit in Normāniā : & locutus cū		

Rhoa.	Fracorum	Anglorũ	Añ.dñi
	rege Francorũ Ludouico ſup Ettam fluuiũ de pace		
	& de matrimonio cõtrahẽdo inter filiũ ſuũ Henricũ		
	& filiã regis Francorũ Margaritã/& p̃ſtitis hĩc inde		
	ſacramẽtis/rex Anglorũ venit in Argẽtomagũ & in		
	feſto natiuitatis Marię virginis ibidẽ iuſſit ſubmoue=		
	ri exercitũ totius Normãniæ vt eſſent apud Abricas		
	in feſtiuitate ſancti Michaelis ituri ſup Conanũ du=		
	cẽ Britãniæ/niſi redderet regi ciuitatẽ Nãneticã quã		
	ĩuaſerat. ¶ Exinde rex euocatus a rege Francorũ/cũ		
	paucis venit Pariſius & ineſtimabili honore a rege		
	Ludouico & Cõſtantia regina/& a ꝓcerib9 regni ex		
	ceptus eſt: gaudẽtibus Frãcis & de pace duorũ regũ		
	& de aduẽtu tanti hoſpitis tripudiãtib9. Ip̃e aũt ma=		
	gnifice & dapſiliter ſe agẽs circa oẽs & maxime cir=		
	ca eccleſias & pauperes Chriſti: nuſq̃ in aliqua eccl'ia		
	cũ ꝓceſſione voluit ſuſcipi/licet a rege Frãcorũ imo		
	pene ab oibus & p̃cibus & obſecratiõibus vt id age=		
	ret cogeret. Inde rediens filiã regis Francorũ ſecum		
	adduxit: & eã ad cuſtodiendũ & nutriendũ Roberto		
	de Nouoburgo fideli ſuo tradidit. ¶ Mẽſe Septẽbri		
	nono calẽdas Octobris natus eſt filius Henrico regi		
	Anglorũ: & vocatus eſt Gaufridus. ¶ In feſtiuitate		
	ſancti Michaelis venit Conanus comes Redonẽſis/		
	& ſui Britãni cũ eo Abrincas: & reddidit regi vrbẽ		
	Nãnetis cũ toto comitatu Mediæ valẽte (vt fertur)		
	60 milia ſolidorũ Andegauẽſis monetę. Inde venit		
	rex ad montẽ ſancti Michaelis/& audita miſſa ad ma		
	ius altare cõceſſit eccl'ias Pontiſurſonis ſancto Mi=		
	chaeli & abbati & monachis eiuſdẽ loci p̃ſẽte Rober		
	to abbate & Radulpho priore & plurib9 alijs. Ip̃a die		
	prexit ad Pontẽurſonis/& diuiſit ibi miniſtris ſuis &		
	ordiauit quomodo caſtrũ illud reędificaret: inde di=		
	ſcedẽs cũ manu armata prexit ad recipiẽdũ vrbẽ Nã=		
	netis. Qua accepta & diſpoſita ad libitũ paucis inter=		
	poſitis dieb9 cũ inumerabili exercitu tertia feria ob=		
	ſedit caſtrũ Toarci: & 6 feria eiuſdẽ ſeptimanę cępit.		
	¶ Poſt aliq̃tulũ tẽporis prexit obuiã Ludouico regi		
	Frãcorũ veniẽti gr̃a orõis ad mõtẽ ſcti Michaelis de		

Rhōa. | Frācorum | Anglorum | Ān. dñi

periculo maris. Quē ex quo intrauit in ducatū Normānię deduxit: & ſuis ipēſis decētiſſime ꝓcurauit. ¶ In feſtiuitate vero beati Clemētis die dñica venerit vterq; rex ad montē beati archangeli / & cū magno tripudio tā clerici q̄ populi itū eſt regi Francorū obuiā. In ipa aūt ꝓceſſiōe excepto cōuētu monachorū & clericorū & plebe inumera / fuerūt duo ſūmi pontifices / vnus archieps & alter eps & quiq; abbates. Audita miſſa redierūt Abrincas. Deducēte illū rege & inumeris regijs muneribꝰ tam illū q̄ ſuos vſq; ad fines ſui ducatus ꝓſequēte. ¶ Menſe Decēbri cōcordati ſunt rex Henricus & comes Bleſenſis Theobaldus cognatus eiꝰ hoc modo. Comes Theobaldus cognatꝰ regis reddidit regi duo caſtra Ambaziū & Fractā vallē. Et Rotrocus comes Moritorie ſororius eiꝰ: ſiquidē vnā ſororū eius Odo dux Burgūdię. Aliam ꝑdictus comes Rotrocus qui vſitatius dicit comes Particēſis / tertius Vuillelmꝰ goiet. Hic inq̄ Rotrocus reddidit Hērico duci caſtra regi molinas & bonū molinū q̄ erāt dñia ducis Normāniæ: ſed poſt mortē regis Henrici Rotrocus comes pater huiꝰ Rotroci occupauerat ea. Rex aūt Hēricus cōceſſit eidē Rotroco Belliſmū caſtrū: & ille fecit regi ꝓpt̄ hoc homagiū. ¶ Eodē āno inuēta ſunt trium Magorū corpora / qui ſaluatorē noſtrū infantē adorauerūt in Bethleem in quadā veteri capella iuxta vrbē Mediolanū: & pro timore Frederici ipatoris Alemānorū qui eandē vrbē veniebat obſidere leuata & in ciuitate poſita. ¶ Balduinus rex Hieroſolymitanus cępit ſuper Paganos Cęſareā magnā Paleſtinæ haud ꝓcul ſitā ab Anthiochia: cępit etiā caſtrū Harene quod cōmēdauit Remaldo de ſancto Vualerico.

8 | 23 | ¶ Rex Henricus egit ſolēnitatē natalis dñi | 5 | 1160

cū regina Alienora apud Cęſaris burgū: quę paulo ante tranſfretauerat in Normāniā. ¶ Henricus rex Anglorū & Raymūdus comes Barcinonū apud caſtrū Blauiā amicitiæ fœdus datis ſacramētis hoc pacto inierūt: q; Richardus filius regis

Rhoa. | Francorum | Anglorũ | An. dñi

filiã comitis tpe oportuno eſſet ducturus. Et rex du-
catũ Aquitanię illis exactis nuptijs cõceſſur⁹. Siqui-
dẽ hic Raymũdus eſt vir ꝑpotẽs & diues vtpote qui
regnũ Arragonũ habebat ex hęreditate cõiugis ſuę:
ex paterna autẽ hęreditate comitatũ ciuitatis Barci-
none. Vt eni aliquãtulũ ad tranſacta redeamus/ San-
ctio rex Arragonũ genuit tres filios qui ſibi viciſſim
ſucceſſerũt Sanctionẽ/ Aufortiũ/ Remeliũ. Duob⁹ ve
ro primogenitis ſibi iuicẽ ſuccedẽtibus & abſq; filijs
decedẽtibus/ ne regnũ illud ab extraneis occuparet
Remeliũ monachũ etiã iã ſenẽ licẽtia Rhomani pon
tificis a monaſterio abſtractũ regẽ fecerũt: & vt hęre
dẽ haberet Matildẽ matrẽ Vuillẽmi vicecomitis To-
arci illi aſſociauerũt. ex qua genuit vnã filiã quã Ray
mũdus ꝑdictus comes duxit: de qua nata eſt iſta puel
la quã filio regis diximus copulandã. Et filius eius pri
mogenit⁹ Arragonũ rex futurus. Siquidẽ ipe comes
q̃uis hẽret regnũ Arragonũ & poſſet rex fieri ſi vel-
let: oĩno recuſauit regnũ/ reſeruãs filio ſuo quod acci
debat ei ex materna genealogia.

¶ Hoc etiã ãno ſicut & ꝑcedẽti Fredericus ĩperator
Alemãnorũ vrbẽ Mediolanẽſem obſedit: quia rebel-
lauerãt aduerſus eũ ijdẽ Mediolanẽſes. Papię & Pla-
cẽtię turres deiecit: & fere oẽm Longobardiã ad libi
tũ ſibi ſubiecit. ¶ Mediãte aũt q̃drageſima/ rex fecit
ſubmoueri exercitus totius Normannie/ Angliæ &
Aquitaniæ ac cęterarũ ꝓuinciarũ q̃ ſibi ſubditę ſunt:
quia Raymũdus comes Egroij nollet ei reddere ciui
tatem Tholoſę quã rex requirebat ſicut hęreditatem
vxoris ſuę Alienore reginę. ſiquidẽ Robertus comes
Moritonij vterinus frater Vuillelmi regis qui regnũ
Anglię ſubiugauit: habuit vnũ filiũ noĩe Vuillelmũ
qui ei ſucceſſit/ & apud Tenerchebray a rege Anglo
rũ primo Henrico in bello captus eſt / & tres filias
quarũ vnã duxit Andreas de Vitreio/ aliã Guido de
Laual/ tertiã comes Tholoſanus frater Raymundi
comitis ſancti Egroij qui ĩ expeditiõe Hieroſolymita
na viriliter ſe habuit. Genuit aũt ex ea comes Tho-

Ioſan9 vnã ſolũmodo filiã/quã Vuillelmus comes Pi
ctaueñ.& dux Aqtanorũ mortuo p̃re p̃dictę puellę cũ
hęreditate ꝓpria ſc3 vrbe Tholoſa & comitatu Tholo
ſano duxit vxorẽ:ex qua genuit idẽ Vuillelmus filiũ
Vuillm̃ũ noĩe/qui ei ſuccedit.qui pater fuit Alienore
reginę Anglorũ.Si quis autẽ requirit quomõ poſtea
comes ſancti Egidij habuit ciuitatẽ Tholoſam:noue
rit ꝙ p̃dictus Vuillelmus comes Pictaueñ.inuadiauit
eandẽ ciuitatẽ Raymũdo comiti ſancti Egidij patruo
vxoris ſuę/ꝓpter pecuniã quã idẽ Guillelm9 in expe-
ditiõe Hieroſolymitana expoſuit.vnde idẽ Raymũdus
in libro eiuſdẽ expeditionis nũc comes ſancti Egidij
nũc comes Tholoſanus vocat̃. Quo mortuo habuit
eandẽ vrbẽ Auforſius filius eius qui apud Hieruſalẽ
mortu9 eſt eodẽ tẽpore quo Ludouicus rex Frãcorũ
grã orõnis illuc ꝑrexerat.Similiter etiã Raymũdus
filius eius qui ei ſucceſſit:qui habuit in cõiugio Con
ſtantiã ſororẽ Ludouici p̃dicti regis Francorũ relictã
ſcil3 Euſtachij comitis filij Stephani regis Anglorũ
Rex igit̃ Hẽricus iturus in expeditionẽ p̃dictã & cõſi
derans longitudinẽ & difficultatẽ vię/ nollẽs vexare
agrarios milites nec Burgẽſẽ/nec ruſticorũ multitu-
dinẽ ſumptis 60 ſolidis Andegaueñſib9/i Normãnia
de feudo vniuſcuiuſqꝫ loricę.& de reliquis oĩbus tã i
Normãnia q̃ in Anglia ſiue etiã alijs terris ſuis ſecũ
dũ hoc ꝙ ei viſum fuit.Capitales barones ſuos cum
paucis ſecũ duxit:ſolidarios vero milites inumeros.
Ad illã vero expeditionẽ cũ reliquis trãſmarinis vẽit
Malconius rex Scotię:& a rege Hẽrico cingulo mi-
litię ibidẽ accinct9 eſt.Durauit aũt expeditio illa fere
per tres mẽſes.Et quis rex Henricus cępiſſet vrbẽ Ca
durcũ/& maior pars ducat9 Tholoſani ſibi eſſet ſub
dita vi vel timore:vrbẽ tamẽ Tholoſam obſidere de
ferens honorẽ Ludouico regi Francorũ qui eandem
vrbẽ cõtra Henricũ regẽ Anglię muniuerat & die ac
nocte volẽs ferre auxiliũ Raymũdo ſororio ſuo cuſto
diebat.Vnde graues inimicitię inter ipm̃ & regẽ An
glorũ ortę ſunt:cũ videret ſibi regẽ Francorũ nocere

Rhōa. | Frācorum | Anglorū | Aū. dñi

de cuius auxilio plurimū confidebat. Remittit itaq; rex Hēricus comitē Theobaldū qui ei fauebat vt inquietaret regnū Frāciæ. Sed Hēricus eps Beluaceñ. & comes Robert⁹ dñs Dorcaſini caſtri fratres regis Francorū ei reſtiterunt: & in margine ducatus Normānię aliquos flāma & rapina vexauerūt/ Normānis ſibi talionē reddētibus. ¶ Menſe Iulio Robertus de Nouoburgo dapifer & iuſtitia totius Normāniæ aduerſa valitudie tactus/ gibbū cameli depoſuit: videl; inumeras diuitias eccleſijs & monaſterijs & pauperibus diuidēs/ & ad vltimū ī monaſterio Becci qd prę oībus diligebat habitū monachi ſumēs per vnū mēſem ibi pœnitentiā fructuoſam egit & tertio calēdas Septēbris hoiem exuit ſepultus in capitulo Becci qd ipe proprijs ſumptibus mirifice ædificauerat.

¶ Mortuo venerabili Milone epo Taruanēſi electus eſt Milo archidiaconus eiuſdē eccleſię canonicus regularis: ſicut deceſſor eius fuerat. quē cū Sanſon archieps Remeñ. vellet ſacrare clerici ciuitatis Bolonię qui diu ſub epo Taruanēſi fuerāt nolētes amodo ſuū ꝓpriū epm habere ſicut antiquit⁹ habuerāt/ ꝓhibuerūt archiepm ſub appellatiōe apoſtolica ne eū ſacraret niſi tantūmō ad titulū Taruanēſis eccl'ię. Quod ꝓdictus electus reſutās iſacratos cōtra illos clericos Rhomā perrexit & ibi ſacratus eſt.

¶ Magiſter Bernardus Brito cācellarius eccleſię Carnotēſis factus eſt eps Cornubiæ in minori Britānia.

¶ Magiſter etiā Petrus Lombardus Pariſiēſem epatum adeptus eſt: cōniuente Philippo eiuſdē eccleſiæ decano fratre regis Francorū. qui vt dicūt electionē ſuam conceſſit eidem Petro.

¶ Calendis Septēbris mortuo Adriano papa/ electi ſunt duo & cōſecrati Rollandus cancellarius presbyter cardinalis tituli ſancti Marci vir religioſus vocatus Alexander tertius papa/ videlicet 174: & Octouianus preſbyter cardinalis tituli ſanctę Marię in coſmidum/ dictus Victor tertius. Hic per potentatū & parentes ſuos nobiles papatum inuaſit. ¶ Roge-

Rhõa.	Frãcorum		Anglorũ	Añ. dñi
		rius regis elemoſinarius/factus eſt ep̃us Sagienſis.		
		¶ Galterus ep̃s Ciſtrẽſis obit. ¶ Obiit etiã Robertus		
		ep̃s Exouieñ. vir religioſus & timẽs deũ. ¶ Terric⁹		
		comes Flãdrẽſis rediit de Hieruſalẽ & vxor eius Ma		
		biria remãſit cũ abbatiſſa ſancti Lazari de Bethania		
		inuito coniuge ſuo. ¶ Menſe Octobri Henricus rex		
		Anglorũ munita ciuitate Cadurcorũ & cõmendata		
		Thomę cancellario ſuo & diſpoſitis cuſtodib⁹ ac au		
		xiliariis ĩ locis oportunis cõfidẽs de auxilio Raymũ		
		di Berẽgarii comitis Barcinonę & Trecheuel comi=		
		tis Neumanſi & Vuillelmo de Mõtepeſſulano & alio		
		rũ ſuorũ fideliũ rediit in Normãniã. Inde p̃rexit cũ		
		valida manu in pagũ Beluacẽſem & deſtruxit muni		
		tiſſimũ caſtellũ Guerberei excepta quadã firmitate		
		quã ne caperẽt hoib⁹ regiis ignis & fum⁹ ꝓhibuit/		
		villas multas cõbuſſit & deſtruxit. ¶ Simon comes		
		Ebroiceñ. tradidit Hẽrico regi Anglorũ firmitates		
		ſuas quas habebat in Frãcia: ſcilꝫ Rupẽfortẽ/Montẽ		
		fortẽ/Eſparlonẽ & reliquas. Quod magno detrimẽto		
		fuit regi Francorũ cũ nõ poſſet libere ꝓcedere de Pa=		
		riſius Aurelianis vel Stãpis ꝓpter Normãnos: quos		
		rex Henricus poſuerat in caſtellis comitis Ebroicẽ=		
		ſis. Hac de cauſa treuię captę ſũt ĩter duos reges a		
		menſe Decẽbri vſq; ad octauas Pẽtecoſtes.		
		¶ In reditu expeditiõis Tholoſæ mẽſe Octobri obiit		
		Vuillelmus comes Moritonii: diſceſſit autẽ abſq; li=		
		beris & retinuit Henricus rex comitatũ in manu ſua		
9	24	¶ Rex Hẽricus egit natiuitatẽ dñi apd̃ Falei	6	1161
		ſiã. Exinde eadẽ regina trãſfretauit ĩ Angliã.		
		¶ Calẽdis Ianuarii terręmot⁹ accidit ĩ pago Cõſtan=		
		tino caſtro ſancti Laudi circa horã primã. ¶ Hardoi		
		nus decanus Cenomãnẽſis factus eſt archiep̃s Bur=		
		degalẽſis cũ p̃deceſſor ei⁹ vix ãno et dimidio vixiſſet		
		¶ Matilde ĩperatrice aduerſa valitudĩe ꝑcuſſa/dap=		
		ſiliter pereũte cõſilio filii ſui Henrici regis Anglici		
		diuitias ſuas eccleſiis/monaſteriis & paupibus diſtri		
		buit. ¶ Eccleſia Baiocenſi igne cõbuſta/ Philippus		
		ep̃us in eius reſtauratione iterũ viriliter laborat.		

Rhōa. | Frācorum | Anglorū | Añ.dñi

¶Maio menſe pax facta eſt inter reges Henricū An-
glię & Ludouicū Francię renouatis prioribus pactis
et cōfirmatis & pacificatis ; qui ptes vtrorūq; adiu-
uerūt. ¶Mattheus filius comitis Flādrię inaudito ex
emplo duxit abbatiſſā Rūmeſię quę fuerat filia Ste-
phani regis:& cępit cū ea comitatū Boloniēſem.
¶Menſe Iulio Hēricus rex Anglorū cōgregauit oēs
epos Normānię et abbates et barones apud Nouū
mercatū:& Ludouicus rex Francorū adunauit ſuos
Beluaci/et ibi tractatū eſt de receptiōe papę Alexan
dri & refutatione Victoris:& cōſenſerūt Alexandro/
reprobato Victore. ¶Menſe Septēbri obijt Herber
tus eps Abrincēſis:& ſepultus eſt in eccl'ia beatę Ma
riæ Becci ſicut pdeceſſor eius Richardus de Belliſa-
go. ¶Prędicto mēſe regina Alienora Anglorū trāſ-
fretauit in Normāniā iuſſu regis:adducēs ſecū Hen
ricū filiū ſuū et filiā Matildē. ¶Mortuꝰ eſt Philippꝰ
frater Ludouici regis Francorū decanꝰ ſancti Marti
ni Turonis. ¶Mortua eſt Cōſtancia regina Francię
labore partus ſupſtite filia/cuiꝰ cauſa mors ſibi acci
derat. ¶Mēſe Octobri rex Anglorū et rex Francorū
collocuti pactū pacis mutuę cōfirmauerūt:et Hēricꝰ
filius Hērici regis Anglorū fecit homagiū regi Frāco
rū de ducatu Normānię qui eſt de regno Frācię. Pau
cis interpoſitis diebus/Ludouicus rex Francorū du
xit filiā comitis Theobaldi ſenioris. Nec mora Hē-
rico filio regis Henrici Anglię deſponſata eſt apud
Nouū burgū Margarita filia regis Francię/et Henri
cus rex Anglorū cępit tria caſtella munitiſſima: ſcilȝ
Giſorz/Neafliā/Nouū caſtellū ſita ſup flumē Eptę in
cōfinio Nōrmānię & Francię:quia pepigerāt inter ſe
ipſe & rex Francorū quatinꝰ inito matrimonio filio
rū ſuorū rex Hēricus haberet illas munitiones quę
ad ducatū Normannię pertinent. Quo audito rex
Francię grauiter tulit:ipſe et ſororij ſui ſcȝ Henricus
Theobaldus/Stephanus. Exinde hi tres comites co
adunatis viribꝰ ſuis cęperūt firmare munitionē Cal
uimontis quę erat de feudo Caſtribleſenſis/ vt exiñ

Rhõa.	Frãcorum		Anglorũ	Ãn.dñi
		pagũ Turonicũ infeſtaret. Rex vero Henricus quia		
		illud caſtrũ erat de caſaméto Hugõis filij Supplicij		
		de Ambaſia quod tenebat de comite Theobaldo ca=		
		put aũt ſui honoris ſc3 Ambaſiã tenebat de rege Hẽ		
		rico: rex inq̃ Henricus pcepto exinde nũcio nõ expe		
		ctatis ſocijs ſuis illuc ꝑperauit: volẽs ĩpedire opus il		
		lius caſtri p quod licẽtius ſi perfectũ eſſet diſcurreret		
		per terrã ſuã. Audito autẽ aduẽtu regis Anglorũ co		
		mes Theobaldus diſceſſit a Caluomõte munita fir=		
		mitate & cuſtodib9 diſpoſitis. Rex vero Hẽricus ob		
		ſedit p̃dictũ caſtrũ & illico cœpit in quo erãt 35 mili=		
		tes & quatervigĩti ſeruiẽtes: & reddidit eandẽ muni		
		tionẽ Hugoni de Ambaſia/qui aduerſabať pro poſſe		
		ſuo comiti Theobaldo: quia ĩ carcere p̃dicti comitis		
		Sulpicius ipſius Hugonis pater nequiter extinctus		
		fuerat. Exinde rex Hẽricus munitis turribus Amba=		
		ſię & Fractę vallis & diſpoſitis cuſtodibus/egit feſtũ		
		natalis dñi cũ Alienora regina Cenomanenſi.		
10	25	¶ Henricus rex munitiões comitis Mellẽti &	7	1162
		aliorũ baronũ ſuorũ in Normannia in manu		
		ſua cępit: & fidelib9 ſuis cõmẽdauit. In margine etiã		
		ducatus Normãniæ/fere oĩa ſua caſtella & maxime		
		Giſorz meliorauit vel renouauit. Parcũ & manſionẽ		
		regiam fecit: fecit circa fuſtes plantatos apud Chiuil		
		leiũ iuxta Rothomagũ domũ leproſorũ. Iuxta Cado		
		mũ mirabilẽ ædificauit aulam & cameras ante turrẽ		
		Rothomagi nichilomin9 renouauit/& nõ ſolũ ĩ Nor		
		mãnia ſed etiã in regno Angliæ/ducatu Aquitaniæ		
		comitatu Andegauiæ/Cenomãniæ/Turonẽſe/caſtel		
		la/manſiones regias/vel noua ædificauit vel vetera		
		emendauit. Caſtellum etiã in villa quę Amandiuilla		
		ſup Vire fluuiũ ædificauit.		
		¶ Achardus abbas ſancti Victoris Pariſienſis factus		
		epiſcopus Abrincenſis.		
		¶ In capite ieiunij apud Cenomãnis/Hugo archie=		
		piſcopus Dolenſis cęcitate debilitatus p̃ſentibus Hẽ		
		rico regi Anglorũ & duobus legatis Rhomanæ ec=		
		cleſię Henrico de Piſis & Vuillelmo de Papia reddi=		

Rhõa.	Frãcorum		Anglorũ	Añ.dñi
		dit archiepiſcopatũ quē fere per ſex annos tenuerat/ & in cuius reparatione plurimũ laborauerat.		
		❡ Theobaldus archiepiſcopus Cantuariȩ ſecunda feria paſchȩ obiit.		
		❡ Poſt paſcha rex Anglorũ Henricus & Ludouicus Francoꝝ: primo in Vilcaſmo/poſtea in Duneñ. pago inſtigãte eos ad diſcordiã comite Theobaldo cõgregatis exercitib⁹ ſuis alterutrũ terras ſuas defendẽdo fere incomin⁹ venerunt: Inde datis inducijs poſt feſtum ſancti Ioannis Henricus rex Anglorũ perrexit in Aquitaniã. & inter alia quȩ ſtrẽnue geſſit/Caſtellionẽ ſupra vrbem Agennũ caſtrũ ſcilicet natura & artificio munitũ obſedit: & infra vnam ſeptimanam in feſtiuitate ſancti Laurentij admirantibus & perterritis Vuaſconibus cœpit.		
		❡ Regina Alienora apud Donnum Frontem filiam peperit/quam Henricus preſbyter cardinalis & legatus Rhõanȩ eccleſiæ baptiſauit: & Achardus epiſcopus Abrincenſis/& Robertus abbas de monte ſancti Michaelis de periculo maris cum multis alijs de fonte ſuſceperũt/& vocata eſt Alienora de nomine matris ſuæ.		
11	25	❡ Rex Henricus egit natiuitatẽ apud Baiocas. ❡ Mortuo Sanctione archiepiſcopo Remenſi Henricus frater regis Francorum epiſcopus Beluacenſis ſucceſſit.	8	1163
		❡ Prima dominica quadrageſime rex Henricus cõgregauit epiſcopos/abbates/barones totius Normãniæ apud Rothomagũ: & querimoniam faciens de epiſcopis & eorum miniſtris & vicecomitibus ſuis iuſſit vt concilium Iuliæ bonȩ teneretur. Iulia bona in Caleteñ. pago iuxta Secanam eſt ſedes regia a dominis Normãnorũ multum amata & frequentata. Hanc Iulius Cȩſar ex cuius nomine Iulia vocatur/condidit: deſtructa vrbe Caleto ex cuius veteri vocabulo tota regio ſita inter Secanam & mare adhuc vocatur.		

Rhõa. | Francorum | Anglorũ | Añ. dñi

¶ Primus Richardus dux Normãnorũ & ſecundus
Richardus filius eius apud Fiſcãnũ leuati de tumu=
lis ſuis in quibus ſeparati iacebãt poſt altare ſanctæ
trinitatis honeſtius ponũtur. Huic tranſlationi Hen
ricus rex Anglorũ iterfuit: & epi Normãnię & dedit
illi eccłię ſiluã de Hogis. ¶ Comes Robertꝰ de Baſe=
uilla aduerſus Vuillelmũ cognatũ ſuũ regẽ Siciliæ
rebellat in Apulia: & multis coadiutoribus ſecũ adu
natis/ maiorẽ partẽ maritimarũ ciuitatũ ſibi cõciliat.
¶ Fredericus iperator Alemãnorũ vrbẽ Mediolanũ
quã per tres ãnos obſederat/ neceſſitate famis affli=
ctã capit & deſtruit: reſeruatis tãtũmodo matrice ec=
cleſia & quibuſdã alijs. ¶ Diſcordia inter regnũ & ſa
cerdotiũ adhuc ꝑdurãte/ ꝓpter ſciſma Octouiani quẽ
rex Rhomanorũ Fredericus ſecũ in Italia habebat:
Alexander papa Rhomanꝰ cõfidens de regibus Frã
corũ Ludouico & Anglorũ Henrico qui deuote ſup
Rhomanã eccłiam fauent & venerãtur/ ad ciſmõta=
nos marina expeditiõe circa paſcha venit apud mõ=
tẽ Peſſulanũ & in prouincia debita honorificẽtia ſu=
ſceptus eſt. ¶ Mortuo Harduino archiepõ Burdega=
lẽſi apud montẽ Peſſulanũ/ dũ ibidẽ in curia dñi papę
moraretur: eps Lactorẽſis ei ſucceſſit.
¶ Fame mortalitate ciſmontani maxime in Aquita=
nia laborãt. ¶ Rainaldus de Caſtelliõe priceps An=
tiochię dũ incaute in terrã Agarenorũ intrat: mul=
tis ſuorũ occiſis vel captis ipſemet capitur.
¶ Menſe Iunio in Britãnia minori ſcilicet in Recello
ſanguis pluit: & de ripis cuiuſdã fontis ibidẽ effluxit/
necnõ etiã de pane. ¶ Guillmꝰ rex Sicilię trãſiẽs de
Sicilia in Apuliã cũ magno exercitu/ Roberto de Ba
ſeuilla fugato cũ cõplicibꝰ ſuis/ ciuitates & caſtella q̃
a ſe defecerant recuperat. ¶ Leupus rex Valẽtiæ &
Muſciæ licet gentilis & Agarenus munera ingentia
in auro & ſerico & in alijs ſpẽbꝰ/ & i equis & camelis
mittit Henrico regi Anglorũ: grãdia & ipſe ab eodẽ
recepturus. ¶ Raymundus Berẽgetius comes Barci
nonẽſis vir oĩbus bonis plangẽdus morit: relicto fi=

Rhōa. | Frācorum | | Anglorū | Ān.dñi

lio Auforſio qui fact9 eſt rex Arragonū/quod regnū
ei acciderat ex materno genere. ¶ Fredericus ipera-
tor Alemānorū & Ludouicus rex Francorū cum ſup
fluuiū Sagonnā qui antiquitus Arar vocabat̃ de pa
ce tractaturi cōuenire debuiſſent: repēte mutato aīo
ꝓpter ſciſma Octouiani cui9 partes iperator adiuua
bat/ infecto negocio ad ꝓpria redierūt. Exiñ paruo
ſpatio tēporis interiecto/ Ludouicus rex Francorū &
Henricus rex Anglorū ſup Ligerim apud Tociacū
cōueniētes Alexandrū papā Rhomanū honore con
gruo ſuſceperūt: & vſi officio ſtratoris pedites dextra
leuaq; frenū equi ipſius tenētes/ eū vſq; ad prẹparatū
papilionē ꝑduxerūt. Quo mediāte deo fauēte pax i-
ter eos firma reſtituta eſt. ¶ Henricus rex ordinat9
& cōpoſitis rebus & caſtellis ſuis i Normānia/ Aqui
tania/ Andegauis & etiā in Vuaſconia: i aduētu dñi
venit Barbe fluuium volēs ſi poſſet trāſfretare ante
natalē dñi. Sed vento ꝓhibēte egit natalē dñi cū re-
gina Alienora apud Cẹſaris Burgū. ¶ Fanuel impe-
rator Conſtantinopolitanus duxit Conſtantiā Boa-
mūdi vxorē: & Boamūdus tertius frater ꝑdictẹ puel-
lae factus eſt princeps vitrico ſuo i captiuitate rema-
nente Rayualdo.

12 | 27 | ¶ Menſe Ianuario rex Henricus tranſiuit in | 9 | 1164

Angliā ipē & regina & cū magno gaudio ſuſceptus
eſt ab oibus fere ꝓceribus patriae qui eū in littore ex
pectabant. Iam eni Henricus filius eius ꝑceſſerat: &
ſicut in Normānia fecerat ſic in Anglia homagia &
fidelitates baronū & militū ſuſcepit.

¶ Rotrocus eps Ebroicēſis & Rayuald9 de ſctō Vale-
rico i Normāniā recognoſcere miſſi ſunt iuſſu regis p
epatus regales redditus & cōſuetudies ad regē & ad
barones ptinētes. ¶ Philippus etiā Baiocēſis morit̃:
qui fuit vir prudēs & aſtutus in augmentādis & reno
uandis rebus eccliae & multū ibi ꝓfecit. Sed ſapiētia
huius mūdi/ ſtultitia eſt apud deū. Bellū Roberti de
Monte forti cū Henrico de Eſſeſſa ꝓ fuga pẟli cōtra
Valeñ. In quo idē Henricus defecit: & hereditatus

Rhōa.	Frācorum		Anglorū	Añ. dñi
		factus eſt monachus Radingis Valēſes ſubditi ſunt		
		regi Henrico ab libitū. ❡ Falconius rex Scotię fecit		
		homagiū Hērico filio regis Angloꝝ/& dedit regi ob		
		ſides ſc3 Dauid fratrē ſuū iuniorē & quoſdā de filijs		
		baronū ſuorū de pace tenēda & ꝓ caſtellis ſuis q̄ rex		
		volebat habere. ❡ Mēſe Martio obijt tertius Baldui		
		nus rex Hieruſalē vir per oīa plangēdus/ & ſucceſſit		
		ei Amalricus frater eius. Huic Balduino a ſupna cle		
		mētia cōceſſum eſt vt Aſcalonē caperet & Agarenos		
		expelleret/ et ſeruitio diuino mācipparet. q nec Dauid		
		ꝓpter ſanctitatē ſuā nec Salomon ꝓpter ſapientiā &		
		diuitias ſuas/ nec Ezechiel ꝓpt iuſtitiā ſuā/ nec alicui		
		antea regū permiſſum fuerat. ❡ In octauis Penteco=		
		ſtes Alexander papa tenuit cōciliū Turonis/ in quo		
		excōicauit Octouianū cū alijs ſciſmaticis et cōplicib9 ſuis.		
13	28	❡ Apud Rothomagū tertio calēdas Februarij	10	1165
		obijt Vuillm9 frater Hērici regis/ & ſepelit̄ in		
		eccl'ia ſanctæ marię. ❡ Circa octauas paſchę rex Hē		
		ricus fecit dedicari eccl'iam beatæ Marię Radingis/		
		& per tres dies regaliter ꝓcurauit cōuētū monacho		
		rū & hoſpites: data etiā dote nō minima eidē eccl'ię.		
		❡ Hamelinus naturalis frater regis Henrici duxit co		
		mitiſſam de Varēna relictā Vuillmi comitis Morito=		
		nij filij Stephani regis. Hęc fuit filia tertij comitis		
		Guillelmi de Varēna/ qui cū Ludouico rege Fran=		
		cię prexit Hieruſalē: & ibi obijt ſupſtite ſola p̄dicta		
		comitiſſa. ❡ Valenſes Henrico regi fidē nō ſeruātes		
		terras ꝓmiſſas latrocinādo infeſtant: agēte quodā		
		regulo eorū vocato Riz & alio eiuſdē puerſitatis ho		
		mine nomine Oeno p̄dicti Riz auūculo.		
		❡ Richardus de Hūmer coneſtalus Henrici regis cō		
		uocatis baronibus Normāniæ & Britāniæ mēſe Au		
		guſto/ cœpit caſtrū Cōbore ī Britānia in manu regis		
		quod Radulphus de Fulgerijs habuerat poſt mortē		
		Ioānis de Dol. ❡ Eodē mēſe ſanguis pluit in Rethel		
		in ep̄atu Dolenſi. ❡ Obijt Hugo venerabilis archi=		
		ep̄s Rothomagēſis 4. idus Octobris. Hic vir magnę		
		litteraturę iocūde multa ædidit: viduis & orphanis		

Rhõa.	Frãcorum		Anglorũ	Ãn.dñi
		& alijs paupibus largus extitit rexit aũt eccliam Ro=		
		thomageñ. honeſte & viriliter ãnis fere 30.		
		¶ Obijt illuſtris comes Galerãnus Mellẽti qui multa		
		bona cõtulit eccleſię beate Marię de Voto q̃ ſita eſt ĩ		
		territorio Caletẽſi/in terris/in ſiluis/in vineis & red=		
		ditib9. ¶ Amalricus rex Hieruſalẽ cõductus ab ami=		
		ralio Babilonico cũ exercitu prexit ĩ adiutoriũ illius		
		liberare quandã ciuitatẽ ipius noie Barbaſtã quã Sa		
		legon ſeneſcallus Noradin fraude occupatã cõtra ip		
		ſum tenebat. Obſeſſa igit̃ p aliq̃tulũ temporis tãdẽ		
		capta eſt:& amiralio reſtituta ciuitas firmatis aũt ĩ=		
		ter eos amicitijs & redditis multis captiuis/duplica=		
		to etiã tributo/nã antea dabat amirallus regi ſingu=		
		lis ãnis trigita milia aureorũ rex ad ꝓpria redijt. Nã		
		capto caſtro eorũ noie Hareuc/capto etiã Boamũdo		
		iuniore principe Antiochię & multis ĩterfectis/Beli=		
		nas Habilina poſtmodũ a Sarracenis peruerſa eſt.		
14	29	¶ Henricus rex Anglorum in q̃dragesima in	11	1166
		Normãniã trãſiẽs ĩ octauis paſchę apud Giſorz cũ re		
		ge Frãcorũ locutus eſt: inde Rothomagũ Philippũ		
		comitẽ Flandrẽſem cõſobrinũ ſuũ regaliter excepit.		
		¶ Venerũt ad eũ ſiſiter legati Frederici ĩpatoris Ale=		
		mãnorũ Ramaldus ſcꝫ archieps̃ Colonieñ. cãcellari9		
		ipius & multi alij magni potẽtat9 viri regrẽtes cũ ex		
		pte ĩpatoris vt daret vnã filiarũ ſuarũ Henrico duci		
		Baioarię filio Corradi qui ãte Fredericũ ĩpauerat &		
		aliã filio ſuo licet adhuc puerulo. Exactis itaqꝫ ſacra=		
		mẽtis & datis rex poſtea miſit ſuos in Alemãniam		
		qui ab ĩpatore & ſatrapis ſuis eadẽ ſacramẽta de cõ=		
		uẽtiõib9 q̃ iter eos cõuenerãt acciperẽt. ¶ Rotrocus		
		eps̃ Ebroiceñ. fit archieps̃ Rothomageñ. ¶ Regina		
		Anglorũ Alienora euocata a rege venit ĩ Normãniã		
		adducẽs ſecũ filiũ ſuũ Richardũ & filiã Matildẽ. Redeũte ve		
		ro rege ĩ Angliã & cũ mſto appatu bellico ſup Valẽſes cũ te/		
		regina remãſit ĩ ptib9 ciſinarinis ¶ Alexãder papa Rhõan9		
		reliquẽs Senonẽ ĩ qua fere duos ãnos morat9 fuerat veniẽs		
		ad mõtẽ Peſſulanũ nauali ſubuectiõe prexit ad terrã Vuilli̇̃mi regis		
		Sicilię: licet ĩſidię piratarũ ĩpatoris Alemãnię ei ĩ mari nõ deeſſẽt.		

Rhōa.	Frācorum		Anglorū	Añ.dñi
		¶Menſe Auguſto Ludouico regi Francorū ex vxo- re ſua naſcitur filius: & vocatus eſt Philippus.		
		¶Regina Alienora menſe Octobri Andegauis pepe rit filiā: et vocata eſt in baptiſmate Ioāna.		
		¶Falconius rex Scotiæ religioſus iuuenis obit: & ſucceſſit ei Vuillelmus frater eius		
15	30	¶Henricus rex munitis cōfinijs iter Anglos et Valēſes et caſtellis et militib9 diſpoſitis in quadra- geſima tranſfretauit in Normanniā. Deinde locutus cū rege Frācorū ea quę ad pacē ſunt. Audito etiā ꝙ rex Francorū ſtatuiſſet de theſauris et redditib9 ſuis ſimiliter et oīm hoīm tam clericorū q̄ laicorū qui in ſua ditione erāt ſingulis ānis vſqꝫ ad quadrienniū de ſingulis vigiti ſolidis ſingulos denarios mittere Hie ruſalē ad defenſionē Chriſtianitatis / idē rex fecit du- plicari in omni poteſtate ſua redditū primi āni reli- quis ānis pmanētibus ad ſolutionē vnius denarij p ſingulos viginti ſolidos. ¶Obijt etiā Vuillelm9 rex Siciliæ: & ſucceſſit ei Vuillelmus filius eius.	12	1167
		¶Vuillelmus Talauacius comes Sagienſis & filius eius Ioannes. & item Ioānes nepos eius filius Gui- donis primogeniti ſui comitis pōtini cōceſſerūt regi Henrico caſtrū Alenceiū & Rocā Mabirit cū eis q̄ ad ipa caſtella ptinent. Et forſitan ideo p̄dictas mu- nitiones pdiderūt: quia malas cōſuetudies ipi & eo- rū interceſſores diu ibi tenuerāt / quas rex Henricus ſtati meliorari p̄cepit. ¶Quia vero optimates Ce- nomānici comitatus & Britannię regionis anteq̄ rex trāſfretaret min9 obtēperauerāt p̄ceptis reginæ / & vt dicif ſacramēto ſe obligauerāt: vt ſe cōiter defende- rēt ſi aliquis eorū grauaref. ¶Rex ad libitū ſuū eos & caſtella eorū tractauit: & congregatis exercitibus ſuis fere de ōni poteſtate ſua circa mare caſtrū Fel- gerariū obſedit / cępit / funditus deleuit. Inde prelo- quuto quodā imaginario cōnubio de Gaufrido filio ſuo & Cōſtancia Conā comitis Britāniæ & de Riche mont comes Conanus cōceſſit regi quaſi ad id opus filij ſui totū ducatū Britanniæ excepto comitatu de		

Rhẽa.	Francorum		Anglorũ	Añ.dñi
		Gigunix qui ei acciderat per auũ ſuum comitẽ Ste-		
		phanũ. Rex vero accepit hominiũ fere ab oĩbus ba-		
		ronibus Britãniç apud Theas. Inde venit Rhedonis		
		& per ciuitatẽ illã quę caput eſt Britãnię, totũ illũ du		
		catũ Saiſant. Et quia nũq̃ viderat Cõbort neq; Dol:		
		poſtq̃ in manus eius venerant in tranſitu illa vidit.		
		Cauſa vero orõnis ad mõtẽ ſancti Michaelis veniẽs		
		apud Genetrũ illa nocte hoſpitatus eſt. ¶ Illuc vene-		
		rũt ad eũ Vuillelm⁹ rex Scotiæ & ipe inſularũ Ninã		
		& aliarũ triginta vnius quæ fuit inter Scotiã & Hi-		
		berniã & Angliã: illas 32 inſulas tenet rex inſularum		
		tali tributo de rege Northuuegiæ: ꝙ quãdo rex inno		
		uatur, rex inſularũ dat ei decẽ marcas auri nec aliqd		
		facit ei in tota vita ſua niſi iterũ alius rex ordinetur		
		in Northuuegia. Hui⁹ regis iſularũ venit legatus ad		
		regẽ Anglorũ p̃dictus eps. Eſt eni p̃dictus rex cõſan		
		guineus regis Anglorũ ex parte Matildis iperatricis		
		matris ſuæ		
16	31	¶ In natali dñi fuit rex Henricus Pictauis &	13	1168
		venit ad eũ Henricus filius ei⁹ de Anglia. In quadra		
		geſima locutus fuit rex Anglorũ cũ comite ſãcti Egi-		
		dij apud Magnũ montẽ. ¶ Poſt paſcha duxit exerci		
		tũ militũ in Auernicũ pagũ: & vaſtauit terrã Vuil-		
		lelmi comitis, qua data fide pepigerat ſtare iuſtitiæ i		
		p̃ſentia dñi regis nepoti ſuo quẽ exhęredauerat iu-		
		niori videlicet comiti Aruernenſi. Sed inueteratus il-		
		le dierũ malorũ rupta fide tranſtulit ſe ad regẽ Frã-		
		corũ: & ſeminauit diſcordias inter eos. Sed & de col		
		lectiõe pecunię deferẽdę Hieruſalẽ q̃ adunata fuerat		
		Turonis quã rex Anglorũ volebat mittere p ſuos nũ		
		cios: vtpote ſumptã in ſuo comitatu. Rex autẽ p ſuos		
		quia eccleſia Turonenſis ſua eſt ſuggeſtiõe Iocij ar-		
		chiepi Turonẽſis magna diſcordia inter Henricũ re-		
		gẽ Anglorũ & Ludouicũ regẽ Francorũ mota eſt.		
		¶ Cõbuſta eſt ciuitas Turonenſis cũ pricipali eccleſia		
		¶ Almaricus rex Hieruſalẽ euocatus ab amiralio Ba		
		biloniç cui cõfœderatus erat: obſedit Alexãdriã quę		
		caput eſt Aegipti. & cœpit & reddidit eam amiralio:		

Rhōa.	Frācorum		Anglorū	Añ.dñi

qui pepigit ei ſingulis ānis tributū de eadē ciuitate quīquaginta milia Bizantiorū/exceptis quīquagīta ſeptē milib9 quos habet de Babilone. Idē etiā rex duxit vxorē neptē Manuel īperatoris Cōſtantinopolitani cū infinitis theſauris.

¶ In octauis Pētecoſtes rex Anglorū & rex Frācorū in Vilcaſmo locuturi de pace conuenerant: ſed prioribus regis francorū exacerbātibus leuitatē regis Ludouici nichil ꝓ fuerūt. Cōgregauerūt itaq; vterq; infinitū exercitū de omni poteſtate ſua: & alterutrū caſtella ſua muniuerūt. Cū autē rex Frācorū aliquātas villulas in Marcia iter Medantē & Paceiū cōbuſſiſſet: rex Henricus irritatus licet multū deferret Ludouico/Caluūmontē caſtrū munitiſſimū in quo rex Frācorū cōgregauerat expēſas & victualia ad opus belli & plurimas villas in circuitu illius cōbuſſit. quo audito rex Francorū grauiter tulit & collectis viribus ſuis latos fundos quos ſanctus Audoenus habebat in Vilcaſmo ſcil; Vadū Nigaſij & alias villas cōbuſſit.

¶ Andeliciū etiā Burgū optimū qui erat ꝓpius beatę marię & archiepī Rothomageñ. Nōnulla etiā quę ꝑtinebant ad eccleſiam ſanctæ trinitatis Rothomagenſis vaſtauit ſed nō defuit feſtinata vindicta.

¶ Eadē nāq; die multi de exercitu eius cū redirēt ad caſtra ſiti/ſolis feruore/puluere/formidine deficiētes expirauerūt. Sic etiā patri pridē ipſius acciderat. Nā initurus certamē cū Henrico ſeniore rege Anglorū ī quo inferior fuit ꝑcedēti nocte: in eodē loco hoſpitatus fuerat & Franci qui a ferocitate teſte Valentiniano Rhomanorū īperatore vocati ſunt eccleſiā beatę Mariæ Andeliaci ſtabulū equorū ſuorū fecerāt. Vn̄ alij eorū capti/alij vero vix fugā elapſi ſunt.

¶ Menſe Auguſto treuię ſumptę & iuratę iter reges Henricū & Ludouicū vſq; ad paſcha.

¶ Inde perrexit rex Henricus in Britāniā: & ſubdidit ſibi omnes Britānos etiam Leonenſes.

¶ Nam Guihuminarius filius Henrici vicecomitis Leonēſis cui9 filiā comes Eudo habebat: ī cōiugiū

Rhoa. | Francorum | Anglorũ | Añ. dñi

datis obſidibus ſubmiſit ſe regi.terrore exanimatus cum videret caſtrum ſuum muniſſimũ combuſtũ & captũ & alia nõnulla vel capta vel reddita. ❡ Cũ adhuc moraretur rex in Britãnia/ audiuit nuncium de morte matris ſuæ Matildis imperatricis. Deceſſit autem quarto idus Septembris Rothomagi:& ſepulta eſt Becci.

❡ Theſauros ĩfinitos p⁹ filius diſtribuit eccl'ijs/ monaſterijs/ leproſis & alijs pauperibus pro anima illius : fecit autem predicta imperatrix monaſterium de Voto in Caletenſi pago iuxta Iuliã bonam:& poſuit ibi monachos Ciſtercienſes.fecit & monaſteria canonicorũ: vnum iuxta Cęſariſburgum/ & aliud in ſilua de Gonfer. ad pontem etiam lapideum ſuper Secanam Rothomagenſem faciendum a ſe multam ſummã pecuniæ dimiſit.

❡ Ioci⁹ archiepiſcopus Turonorum recordatus eſt cum rege Anglorũ.

❡ Regina Alienora tranſfretauit in Angliã/ ducens ſecum filiam ſuam Matildem.

❡ In vigilia natalis domini duæ ſtellæ ignei coloris: quarum vna erat magna/altera parua apparuerũt in occidente. & erant quaſi cõiunctæ poſtea diſiunctæ ſunt:longo ſpacio apparere deſiuerunt.

❡ Natus eſt Ioannes filius regis Anglorum.

17 | 32 | ❡ Ad natalẽ domini fuit rex Henricus Argenthomagi:& tenuit ibi magnã curiam in noua aula ſua. | 14 | 1169

❡ Matildis filia regis Henrici cum infinita pecunia & apparatu maximo / ducta eſt in Alemãniam ad ſponſum ſuum Henricum ducem Saxoniæ & Baioarię:quorũ ducatum vnum habebat ex patre ſuo/& alterũ ex matre. Pater ipſius fuit Henricus qui fuit natus ex filia Lotharij iperatoris : qui ante Conradũ imperauerat. Hic Hẽricus ſcil; iunior qui filiã regis Anglorũ duxit : ſuper Paganos ſcil; Sclauos & Videlicos tãtũ acquiſiuit ꝙ fecit ibi tres epatus.

Rhoa. | Francorum | Anglorũ | Añ.dñi

¶ Obijt Terricus comes Flandrẽſis/cui ſucceſſit Philippus filius eius:qui iã diu comitatũ illũ rexerat/cũ pater illius iter Hieruſalẽ frequentabat.

¶ Pictaui & Aquitani ex maiori pte/id eſt comes de Marcha/comes Engolimenſiũ. Hannericus de Lizẽnio/Robertus & Hugo frater eius de Silleio/& alij multi voluerũt rebellare cõtra regẽ:& incẽdijs & rapinis pauperũ incũbentes/circũquaq; graſſabãtur. Quod rex audiẽs ipiger aduolat:& eorũ iſaniæ obſiſtens Lizen nouũ caſtrũ munitiſſimũ cœpit/captũ muniuit/& villas & municipia eorũ deſtruit.

¶ Munitis caſtellis & militibus & victui neceſſarijs/relicta ibi regina cum comite Patricio Saleſberniẽſi auũculo Rotroci comitis Particicẽſis.

¶ In octauis Paſchę inter Paceluin & Medantiũ in Normãnia locutur9 cũ rege Francorũ/& iiurias ſuas ab eo expoſtulaturus/ acceſſit. Siquidẽ Pictaui ad regem Francorũ venerãt:& obſides ſuos cõtra regem Anglorũ cuius ꝓprij erãt ei dederant. Vnde cũ hinc ĩde grãdis altercatio fieret/ nec rex Frãcorũ obſides quos cõtra iuſtitiã cepat reddere vellet : iducię datę vſq; ad octa. btĩ Ioãnis. ¶ Circa vero octauas paſchę dolo Pictauẽſiũ occiſus eſt comes Patrici9:& ſepult9 eſt apud ſanctũ Hylariũ. Succeſſit ei fili9 natus Guillelmi comitis pontini matre comitiſſa de Vuarẽna.

¶ Anteq̃ treuiæ date eſſent/rex Anglorũ ſubmouerat Eudonẽ vicecomitẽ de porrehoit:qui quatenus vmbratico noie comes vocabat̃/& cui tanta bona cõtulerat:vt ad ſeruitiũ & adiutoriũ ſuũ veniret:quod ipe renuit/& quidã alij de Britãnis & cõfœderati : ſcil; Oliuerus filius Oliueri de Dinan & Rollandus cõſobrinus eius. ¶ Rex itaq; nõ imerito aduerſus eos iratus/ a capite ſcilicet ab Eudone incipiẽs vaſtauit & cõbuſſit eius terram: deſtructo iprimis caſtello Locellini quod habebat ꝓcipuũ. comitatũ etiã de Boerech abſtulit ei:cui9 caput eſt ciuitas Vanecẽſis quã rex in manu ſua cœpit. eius portũ Cęſar mirificę extollẽdo collaudat ĩ libro quẽ ſcripſit de bello gallico.

Rhõa.	Francorum	Anglorũ	Añ. dñi
	Dimidiũ etiã Cornubiæ ei abſtulit. Obſedit etiã & ca-		
	ſtellũ Abrai/captũ muniuit. ¶ Vaſtata igit Eudõis		
	terra/ & ad libitũ ſuũ redacta: ad terrã Dinanẽſe ap-		
	propiquãs caſtrũ Hedde a Gaufrido de Monte forti		
	ſibi reddit ũ muniuit/ & Tintiniacũ euertit. Inde Be-		
	cherel munitionẽ Rollandi de Dinã firmiſſimã p ali-		
	quot dies obſidẽs/adhibitis machinis cępit & muni-		
	uit. ¶ Cũ vero caſtrũ in quo Rollãdus maxime cõfi-		
	debat/quia natura & arte munitiſſimũ/obſediſſet: niſi		
	breuitas termini eũdi ad colloquiũ regis Francorũ eũ		
	vrgeret. ¶ Terra itaq; Rollandi tradita rapinis & in-		
	cendijs citra Recẽ flumẽ eadẽ regit in vlterioribus.		
	Nã tranſito amne per Lehũ deſcẽdẽs/ & aliqua pſũ-		
	dans: monachis Leũnẽſibus pepcit. Dinã vero cir-		
	cuiẽs q̃dã deſtruxit/q̃dã intacta reliquit: in pago Ale-		
	terſi eadẽ geſſit. ¶ In octauis ſancti Ioãnis ventũ eſt		
	ad feritatem Bernardi vbi de pace inter reges detra-		
	ctũ eſt: & infecto negocio diſceſſũ eſt. Nã Britones		
	ſicut & Pictaui obſides regi Frãcorũ dederãt: & fide		
	interpoſita pactionẽ acceperãt/q̃ rex Francorũ ſine		
	ipis regi Anglorũ non cõcordaret. Vnde & ipi Bri-		
	tãni couẽtibus quibuſdã Cenomaneñ. p quorũ terrã		
	latẽter trãſierũt colloquio interfuerũt.		
	¶ Munitis autẽ marchis ex vtraq; pte cõtinuata eſt		
	decertatio vſq; ad aduentũ dñi. ¶ Rex vero Hẽricus		
	caute agens/cognatũ ſuũ Matheũ comitẽ Boloniæ		
	ſibi pacificauit: ſpondẽs ei ſe daturũ p annũ maximã		
	partẽ pecuniæ pro calũnia relaxãda comitatus Mo-		
	ritonij. Habebat enim filiã regis Stephani qui fuerat		
	comes Moritonij. ¶ Cũ autẽ idẽ Mattheus ad auxi-		
	liũ regis Anglorũ veniret: Ioãnes comes Pontini nõ		
	pmiſit eũ tranſire per terrã ſuã. vnde neceſſitate co-		
	gente/ nauali ſubuectione ad regẽ multis expeditis		
	militibus acceſſit. Quod rex audiens rogatu eiuſdem		
	Matthei cũ bellico apparatu in terrã Ioannis perre-		
	xit: & Iuniacenſẽ pagũ vulcano tradẽs/ quadraginta		
	& eo amplius cõburẽs villas/voluntati ſuę ſatiſfecit.		
	¶ Rex Frãcorũ veniẽs latẽter ad quoddã municipiũ		

Rhõa. Francorũ | Anglorũ | Añ. dñi

Normãniæ cognominatũ Cheſuebrut/illud cõbuſſit & quatuor milites in eo cœpit. Quo cõperto/rex Angliæ illũ inſequutus eſt: multos cœpit milites / inter quos etiã ſeneſcallũ Philippi Flandrenſiũ comitis aduncatus eſt. Tradidit etiam caſtellũ Hugonis de Nouocaſtello flammis & incẽdijs vocatũ Brudroles, vt cõbuſtũ nomẽ ex re haberet. hoc etiã fecit Nouocaſtello per milites ſuos/ipſo tamẽ abſente.

¶ Vaſtata eſt ſimiliter terra comitis Particeñ. ex maiore parte ipſo agente. ¶ Venit ad curiã regis Hẽrici Anglorũ/Saxonũ & Baiocorũ dux Henricus gener eius: & magnis ab eo honoratus muneribus/in ſua rediit.

18 | 33 | ¶ Henricus egit natale dñi Argentomagũ. | 15 | 1170

¶ In Epiphania dñi cõcordati ſunt rex Francorũ & rex Anglorũ.

¶ Henricus filius regis Anglorũ fecit homagiũ regi Francorũ ſocero ſuo de Andegauẽſi comitatu & de Cenomanẽſi/& de ducatu Britãniæ quẽ rex cõceſſit eidẽ genero ſuo. Nam de Normãnia ei fecerat ante homagium: & cõceſſit ei rex Francorũ vt eſſet ſeneſcallus Franciæ quod pertinet ad feudum Andegauenſem.

¶ Richardus filius Henrici regis Anglorũ fecit homagiũ regi Francorũ de ducatu Aquitanię.

¶ In purificatione beate Mariæ fuit filius regis Anglorũ Pariſius: & ſeruiuit regi Francorũ ad menſam vt ſeneſcallus Franciæ. Hanc ſeneſcalciã vel (vt antiquitus dicebatur) maioratũ domus regiæ. Robertus rex Francorũ dedit Gaufrido Griſogonella comiti Andegauenſi propter adiutorium quod ei impendit contra Ottonẽ imperatorẽ Alemanniæ. dedit etiã ei quicquid habebat in epatu Andegauenſi.

¶ Poſtea vero cum Gaufridus comes Particenſis & Dauid comes Cenomanenſis eſſent rebelles ei Roberto regi Francorũ/prędictus rex Gaufrido Griſogonella ferente ſibi auxiliũ obſedit munitionẽ Moritoniæ & cępit: & quia Dauid comes Cenomanenſis

Rhoa.	Francorum	Anglorũ	Añ. dñi
	euocatus a rege ad eum venire contempſit: dedit rex Gaufrido Griſogonella homagium illius & ipſam ciuitatem & quicquid habebat in epiſcopatu Cenomanenſi.		
	¶ Henricus filius regis Angliæ fecit homagium Philippo filio regis Francorũ.		
	¶ Henricus rex Anglorum locutus eſt cum Ludouico rege Francorum apud ſanctũ Germanũ in Leia.		
	¶ Gaufridus filius regis Anglorum fecit homagium Henrico fratri ſuo de ducatu Britanniæ iubente patre eorum.		
	¶ Rex Henricus perrexit in quadrageſima Vuaſconiam: & deſtructis multis caſtellis quæ contra eum erant vel munitis/comites Engoliſmenſiũ & de Marcha ſibi pacificauit: & multos alios qui non erant tanti nominis.		
	¶ Gaufridus filius regis Anglorum menſe Maio venit Rhedonis & Stephanꝰ Rhedoñ. & Auſbertus Aletenſis epiſcopi/& Robertus abbas ſancti Michaelis de Monte & aliæ religioſæ perſone/receperũt eum cum ſumma veneratione in eccleſia ſancti Petri. Ibi accepit hominia baronum Britanniæ.		
	¶ Rex Henricus fecit foſſata alta & lata inter Franciam & Normanniã ad predones arcendos.		
	¶ Menſe Auguſto pacificatis fere omnibus in Pictauenſi pago/ Vuaſconia Henricus rex venit in Normanniam: & euocati Britanni properauerunt ad eum.		
	¶ Calina ciuitas Siciliæ terręmotu concuſſa & proſtrata eſt: & multi in ea perierunt.		
	¶ Combuſta eſt Fiſcanenſis eccleſia quarto calendas Iulij: quarta feria poſt octauas pentecoſtes.		
	¶ Rex henricus fecit caſtrum munitiſſimum/& Burgum pergrande iuxta Gahiam de Malafre: quod vocatum eſt Belleeieiz. ¶ Cum Rogerius Malabranchia dolo cœpiſſet: vrbem Bitrienſem quam ciues ipſius contra eum tenebant omnes tam viros quã		

Rhõa.	Francorum.		Anglorũ	Añ. dñi
		mulieres / vel ſuſpendio vel alio tormento morti		
		tradidit: & nouis habitationibus illam inhabi=		
		tandam tradidit. Siquidem prędicti ciues dominum		
		Vuillelmũ trencheuel patrem Rogeri malebranche,		
		in quadam eccleſia cum filio ſuo paruo crudeliter		
		occiderant.		
		¶ Rex Henricus fecit molendina & piſcatorias An=		
		degauis in flumine Meduane. Cũ Vuillelmus goeth		
		obijſſet in itinere Hieruſalem: & comes Theobaldus		
		vellet habere in manu ſua montẽ mirabilẽ & alias		
		firmitates quę fuerãt Vuillelmi goeth: de quibus ſai=		
		ſitus erat Herue⁹ de Vieñ. qui habebat in coniugio		
		primogenitã filiã Vuillelmi goeth / natã ex vna ſoro /		
		rũ comitis Theobaldi / videns prędictus Herueus ſe		
		nõ poſſe reſiſtere comiti Theobaldo / cũ rex etiã Frã=		
		corũ adiuuaret: partẽ comitis Theobaldi vtpote ſo=		
		rori ſ eius idẽ Herueus intercurrẽte magna pecunia		
		& quibuſdã pactionibus / tradidit Henrico regi An=		
		glorũ montẽ mirabilẽ & aliud caſtrũ ſc3 ſanctũ Ania		
		nũ in Biturico. Vnde diſcordia redintegrata eſt iter		
		regẽ & comitem.		
19	24	¶ Ad natale dñi fuit rex Hẽricus in Britãnia	16	1171
		apud Nãnetũ: Robertus archidiacon⁹ Nãne		
		ti cõſenſu regis factus eſt eps Nãneti poſt Ber		
		nardũ auũculũ ſuũ. In quadrageſima exceſſit mare		
		limites ſuos: vnde meſſes q̃ ppe illud ſeminatę erãt		
		in multis locis pierũt a fluctibus abſorptę.		
		¶ Oſſa cuiuſdã gigãtis in Anglia p Alluuionẽ dete=		
		cta ſunt: cui⁹ corpis lõgitudo (vt ferũt) 50 pedũ erat.		
		¶ In eadẽ quadrageſima trãſfretauit rex Hẽricus in		
		Angliã nõ tamẽ ſine diſcrimie. Submerſo ĩ mari Giſ=		
		leberto Abrinceñ. Fulcopaienel qui habebat primo=		
		genitã ſororẽ eius ſucceſſit ei. ¶ Viceecomites p An=		
		gliã qui exactionibus & rapinis populũ afflixerãt: a		
		rege correcti ſunt. ¶ Poſt Penteceſtem rex Henri=		
		cus euocato filio ſuo Henrico in Angliam fecit eum		
		coronari in regem cum magna cleri populiq; lęticia		
		Lũdoñ. apud Vueſtmoſt3. Hũc inũxit Roger⁹ archi=		

Rhōa.	Francorum		Anglorū	An. dñi

eps Eboracēſis Nam Thomas Cantuariē. circa mare per cōtinuū fere ſexenniū in Gallijs morabať. Huic cōſecrationi īterfuerūt Giſlebert9 Lundonēſis/Gocelin9 ſaleſberū Valterus Roſeñ. Ricardus Ciſtreñ. Bartholomeus exoneñ. Hugo dunclineñ. epi/Rogerus Vingornieñ. ℂ In Normānia morabať Hēricus Vingornieñ. & Guillelmus Noruinceñ: in īfirmitate prepediti nō affuerūt. Nam Ardelulfus Carlineñ. & Robertus herefordeñ. & Robertus bateñ. & Robert9 licoleñ. et Hil'. ciceſtreñ. et Nigellus Elieñ. epi dormierant in dño: & adhuc cathedrę eorū vacabant: interfuerūt vero de Normānia Hēricus Baioceñ. et Rogerius Sagieñ epi: qui cū eo venerant in angliā. Quidā moleſte ferunt ꝙ archieps eboraceñ. vnxerit in Regem Hēricum iuniorē: ſed nouerit ꝙ primus Vuillem9 qui Angliā armis ſubegit/ab Alueredo religioſiſſimo viro eboracēſi archiepo inunctus et ſacratus eſt. Cantuarieñ. archieps ītra inſulā Britānie manēte ſtigando ſcilꝫ a papa excommunicato.

ℂ Margarita filia regis Frācorum vxor Henrici iunioris regis ī Angliā tranſiit: nec tūc iñ fuit coronata quia rex iam coronatus erat: et epi diſceſſerant.

ℂ Ioannes comes Auceñ. moritur: & ſucceſſit ei fili9 ei9 Henricus quē genuerat ex filia Vuillemi de albinero quē vocāt comitē de Arundel Hic duxit Eliſā reginā relictā Henrici ſenioris regis Anglię: ex qua genuit Vuillemū primogenitū ſuum ex godefrū: et iſtā comitiſſam vxorē Ioannis comitis auceñ. de quo ſermo eſt. ℂ In die apoſtolorū petri et pauli terremotus horribilis factus eſt ī tranſmarinis partibus: quo corruit ciuitas tripolis pars Damaſci Antiochie plurimū Agareni etiā nō fuerūt expertes hui9 tribulationis. Nam halapre que eſt caput regni Loradin et qdā alię ciuitates Sarracenoꝝ nō euaſerūt hāc peſtē.

ℂ Mortuo Vuillemo comite Niuernēſi vltra mare/ Mathei fratrū Philippi comitis Flādreñ. comes Bolonię duxit vxorē eius ſororē ſcilicet comitiſſę Flādrē. Hij itaqꝫ duo fratres duas duxerunt ſorores filias

Rodulphi comitis Vironiãdorũ neptes Alienoræ re=
ginæ Anglorũ ex ſorore calide agentes: in retinẽdo
terrã Radulphi de Parrona per quẽlibet fratrũ. Hic
Mattheus prius habuerat filiã regis Stephani/ & ſu=
ſceptis ab ea duabus filiab⁹ rediit ad religionẽ vnde
in vita receſſerat. ¶ Circa Auguſtũ rex Henricus re=
diit in Normãniã/ relicto Henrico iuniore ĩ Anglia.
Rex Henricus fecit pacẽ inter comitẽ Theobaldũ &
Herueũ de Vieñ. ¶ Menſe Septẽbris rex Henricus
ĩfirmatus eſt pene ad mortẽ apud Morã de Ger: ſed
miſeratione diuina & ſupplicatione ſeruorũ dei qui=
bus ſe humiliter cõmendabat/ ſopita aduerſa valitu
dine ſanitatẽ refouit. ¶ Egidi⁹ Rothomageñ. archidia
conus electus eſt ad ẽpatũ Ebroicenſem: Richardus
archidiaconus Cõſtanciẽſis ad Abricatenſem.
¶ Alienora filia regis Anglorũ Henrici ad Hiſpaniã
ducta eſt: & ab Anifruſo ĩperatore ſolẽniter deſpõſa=
ta. Huius ĩperatoris illa pars Hiſpaniæ (quę caſtel=
la vocat̃) regnũ eſt. Huius ĩperii caput ciuitas Tolle
tũ eſt. Prędicto regi ꝓpter infirmã ætatẽ (nondũ eni
adimpleuerat quĩdeci ãnos) aduerſantur duo reges:
Feruãdus Galliciæ patru⁹ eius & Anifruſus Nauarrię
auũculus eius. ¶ Mortuo Roberto filio Roberti co=
mitis Cloeceſtrie/ dederat etiã ante idẽ rex Hugoni
comiti Ceſtriæ cognato ſuo filiã comitis Ebroicenſis
cognatã ſuã ex parte patris ſui.
¶ Vrbs Cenomaneñ. flagrauit ĩcẽdio. Cella ſancti Vi
ctu rii cõbuſta eſt: ſed deo adiuuãte in melius reſtau
rata eſt. ¶ Hẽricus rex Anglorũ prexit cauſa orõnis
ad Rocã Amatoris: qui locus ĩ Cadulceñ. pago mõ=
taneis & horribili ſolitudine circũdat̃. ¶ Dicũt quidã
ꝙ beatus Amator famulus beatę Mariæ & aliquãdo
baiulus & nutricius dñi fuit & aſſumpta piiſſima ma
tre domini ad ethereas manſiões ĩpẽ Amator ꝑmo=
nitus ab ea/ ad Gallias trãſfretauit: & in prędicto lo=
co vitã eremiticã tranſegit. Quo trãſeũte/ & in introi
tu oratorii beatę Marię ſepulto/ locus ille diu igno=
bilis fuit excepto quod vulgo dicebat̃: ibi beati Ama

Rhōa. | Frācorum | Anglorū | Ān.dñi.

toris corpus requieſcere: licet ignoraret vbi eſſet.
¶ Anno ab incarnatiōe domini 1166/quidā idigena
huius regiōis ad extrema veniēs/pcepit familię ſuę
diuina forſitā inſpiratiōe vt in introitu corporis ſui
glebā ſepeliret. Effoſſa itaq; terra corpus beati Ama=
toris integrū reperit: & in eccleſia iuxta altare poſitū
integrū/illud pegrinis oſtēdūt & ibi fiunt miracula
multa/& antea inaudita per beatā Mariā. Ad hunc
ergo locū (vt diximus) rex Henricus cū orōnis veni=
ens quia appropinquabat terre inimicorū ſuorū cō=
gregata multitudine armatorū tam equitū q̄ peditū
ad orōnem prexit munitus ſicut ad prçliū: nulli malū
inferens/oībus & maxime paupibus in elemoſinis
largiter puidens. ¶ Thomas Cantuarieñ. archiepš
tranſfretauit in Angliā. ¶ Stephanus comes de San=
ceorre frater comitis Theobaldi prexit Hieruſalē: fe=
rens ſecū pecuniā quā rex Frācorū Ludouic9 fecerat
colligere in adiutoriū Hieroſolymitanç eccleſiæ.
¶ Odo dux Burgūdiæ nepos eius perrexit cū eo.

20 | 35 | ¶ Ad natale fuit rex Henricus ad Bur iuxta | 17 | 1172

Baione. ¶ Annus millenus cētenus ſeptuage
nus/primus erat primas quo ruit enſe Thomas.
¶ Qua dies natalis erat/flos orbis ab orbe Pellitur:
& fructus incipit eſſe poli.
¶ Agareni cum multis milibus armatorū venerūt ab
Africa in Hiſpaniā.
¶ Hamo epš Leonēſis crudeliter p conſiliū vt dicunt
Guihomari fratris ſui vicecomitis Leonēſis & iunio=
ris Guihomari nepotis ſui occiſus eſt.
¶ Conanus dux Britāniæ moritur: & tota Britānia
& comitatus de Gippeuuis & honor Richemūdię p
filiā comitis Conani quæ deſponſata erat Gaufrido
filio regis in dominio regis Henrici tranſierūt.
¶ Hannercius abbas ſancti Audoeni moritur.
¶ Henricus rex venit in quadrageſima ad Pontē vr=
ſoñ. & ibi p quindeci fere dies demoratus eſt: hoc etiā
fecit in rogationibus & in Pentecoſte cum Guiho=
marus venit ad eum/& reddidit ſe ei & ſua caſtella.

Rhōa.	Francorum		Anglorū	Añ.dñi

perterritus multitudine militū et aliorū armatorum quos rex illo direxerat ad eū cōprimēdū niſi regis voluntati obediret. ¶ Sequenti āno canonizatus eſt ſāctus Thomas a papa Alexandro. & pręceptum fuit vt natalis eius/dies feſtiuus ab oibus celebraretur maxime ab Anglis. ¶ Caſtrū Pōtisvrſoñ. combuſtū eſt ¶ Vrbs Noruuici9 ſimiliter cōbuſta eſt cū epiſcopali eccleſia & officinis monachorū. ¶ Hūbertus comes Morieuiit miſit abbatē ſancti Michaelis de duſa ad Hēricū regē Anglie pro ponendo matrimonio inter Ioānem filiū regis et filiā ſuam: offerens ei totā terrā ſuam. Fuit eni idem comes filius Amati comitis/et ditiſſimus in poſſeſſione vrbiū et caſtellorum: nec aliquis poteſt adire Italiā niſi per terrā ipſius.

¶ Theobaldus comes Carnoteñ. plures Iudeorū qui Bleſis habitabant igni tradidit. Siquidē cū infantē queudā in ſolēnitate paſcali crucifixiſſent ad opprobrium Criſtianorū: poſtea in ſacco poſitū in fluuium Ligerim proiecerūt. Quo inuento/eos conuictos de ſcelere vt ſupra diximus igni tradidit exceptis illis qui fidē Chriſtianā receperunt Hoc etiā fecerunt de ſancto Vuillelmo in Anglia apud Norethuiz tēpore Stephani regis/ quo ſępulto in eccleſia epiſcopali multa miracula fiunt ad ſepulchrū eius. Similiter factum eſt de alio apud Glouesceſtrū tēpore Hērici regis ſecundi. Sed et in Francia caſtello quod dicit Pōtizare de ſācto Ricardo impij Iudei ſimiliter fecerūt: qui delatus Pariſius in eccleſia ſepultus multis miraculis coruſcat & frequēter vt dicitur faciunt hoc in tempore paſcali: ſi oportunitatem inuenerit.

¶ Obit Vuillelmus Talauacius comes pontini: et ſucceſſit ei Ioānes nepos ſuus in comitatu Pontini ex guidone primogenito ſuo. In terra vero quā tenebat de rege Anglię in Normānia et ī Cenomaneñ. pago ſucceſſit ei Ioānes comes filius eius. Itē duxit filiam comitis Helye fratris comitis Gauffridi Andegaueñ. et ducis Normānorū. ¶ Rex Henricus ſenior fecit inueſtigari per Normāniā terras quas rex Hēricus

Rhoā. | Francorum | Anglorū | Ān.dñi

auus eius poſſidebat die qua obijt. fecit etiam inquiri
quas terras & quas ſiluas et q̄ alia dominia barones
et alij hoies occupauerant poſt mortē regis Henrici
aui ſui: & hoc modo fere duplicauit reddit⁹ ducatus
Normānie. ¶ Ri3 rex Vualēſiū pacificatus eſt cū rege
Anglorū Henrico. ¶ Rex Oenus auūculus eius prę-
terito āno obierat: et filij eius regi Henrico ſubditi
ſunt. ¶ Margarita vxor iunioris regis Hērici tranſ-
fretauit in Normanniā. ¶ Menſe Iulio rex cōgrega-
uit barones ſuos apud Argētoniū: & cū ibi tractare-
tur de profectione ſua in Hiberniā legati comitis ve
nerūt ad eū dicentes ex parte comitis ꝙ traderet ei
ciuitatē Dunelinā & Vualtrefordiā/ & alias firmitates
quas habebat cauſa vxoris ſuę quę fuerat filia regis
Dunelinę/ qui iā obierat. rex itaq; audito hoc nūcio
mandauit comiti q̄ traderet ei terrā ſuā in Anglia et
Normānia: et planā terram in Hibernia: quā acce-
perat cum vxore ſua. Et conceſſit ei vt eſſet coneſta-
bilis vel ſeneſcallus totius Hibernię.
¶ Venerabilis Henricus eps̄ Vuintonieñ. et abbas
glaſtroñ. deceſſit in fata: iſte ſcilicet eps̄ multa bona
ſecit eccleſie Vuintonieñ. in ornamentis auri & ar-
genti & ſericarū veſtiū. Diuitias etiā ſuas eccleſiis
& pauperibus larga manu diſtribuit.
¶ Ad augmentū etiā virtutū ſuarum per aliquātulū
tp̄is ante mortē ſuam lumie corporali priuat⁹ fuerat
¶ Menſe Auguſto: rex tranſiuit in Angliā & aggre-
gatis tam mılıtıb⁹ quā ſumptibus quę ad tantā ex-
peditionē neceſſarie erāt: vigilia beati Lucę euāge-
liſtæ tranſiuit in Hiberniā q̄ autē proſpere tranſfre-
tauit/ applicuit/ receptus ſit/ litterę quas ad regē Hē-
ri cum filium ſuum miſit indicant.
21 | 36 | ¶ Henricus rex iunior ad natale fuit ad Bur | 18 | 1173
iuxta Baioc: & quia tūc primū tenebat curiā
in normānia: voluit vt mıgnıfice feſtiuitas
celebraretur. Interfuerūt epi/ abbates/ comites
barones/ & multa multis largitus eſt.
¶ Et vt appareat multitudo eorū qui iterfuerunt: cū

Rhōa. | Francorum | Anglorū | Añ. dñi

Vuillelmus de ſancto Ioāne Normānię ꝓcurator/ & Vuillelmus filius Hamonis ſeneſcallus Britānię qui venerat cū Gaufrido duce Britānię dño ſuo/ comederent in quadā camera/ ꝓhibuerūt ne quis miles comederet in eadē camera qui nō vocaretur Vuillelm9: & eiectis alijs de camera remanſerūt centū & decē milites qui omnes vocabātur Vuillelmi exceptis plurimis alijs eiuſdē nomis qui comederūt ī aula cū rege ¶ Henricus dux Saxonū & Baiaorū gener Henrici regis Anglorū prexit Hieruſalē cū magno comitatu militū: & magna ibi icepiſſet & pfeciſſet forſitā incepta/ niſi rex & tēplarij obſtitiſſent. Theſauros tamē quos ſecū portauerat larga manu diſtribuit paupib9 & eccleſijs ſanctę terrę. ¶ Poſt paſcha rex audiēs duos legatos Albertū & Theodꝛinū ex parte dñi pape A. ad ſe miſſos ꝓ cauſa pię memorię Thome quondā Cātuariēſis archiepi cū eſſet in Hibernia/ citiſſime venit de Hibernia in Angliā/ de Anglia in Normāniā: & pmiſſis ab eo honorabilibus pſonis/ locutus eſt cū eis. Primo Saniguerij/ poſtea Abricēſes/ tertio Cadomi: vbi cauſa illa finita eſt: ſicut litterę publicę teſtāt̄ q̄ inde factę ſunt & a multis pſonis q̄ illuc cōuenerāt retinētur. ¶ Rex Henricus locutus eſt cū rege Francorū & miſit filiū ſuū regē iuniorē in Angliā vt Margarita filia regis Francię vxor eius cōſecraret̄ in reginā. Hanc inunxerūt ex cōſilio regis Frācię/ Rotrodus archieps Rothomagēſis/ & Egidius eps Ebroicēſis: & coronauerūt regē & vxorē eius.

¶ Circa feſtū ſancti Michaelis cōgregauit rex epos Normānię & Britānię/ & venit ipe & legati Abrinceñ. tractaturi de eccliaſticis negocijs: ſed obſiſtēte regis īfirmitate parū ꝓfecerūt. Huius cōuentus cauſa venerūt vſq3 ad montē ad nos honorabiles pſonę multę: iter quas fuerūt religioſiſſimi viri dñs Stephan9 Cluniacēſis/ & dñs Benedict9 Cluſinus abbates mutua vice ſocietatē ſuā nobis & ſibi noſtrā ipendim9: ſicut litterę eorū q̄ a nobis habētur/ & noſtrę q̄ ab ipis aſportatę ſunt teſtificātur. Hoc etiā fecerat nobis pię mēorię

Rhōa. | Francorum | | Anglorũ | Añ.dñi

Vuillelm⁹ Vizeliacẽſis abbas in capitulo Vizeliaceñ.
& cũ his tribus ecclijs ſcilʒ Cluniaceñ. Duſenſi Vize-
liaceñ. habem⁹ ſpiritualẽ ſocietatẽ & multũ nobis &
illis placentẽ. ¶ Circa feſtũ ſcti Martini venit iunior
rex cũ vxore ſua de Anglia: & locuti ſunt cũ rege Frã
corũ ipẽ apud Giſorz/ ipſa vero apud Caluũ montẽ/
quos res lętiſſime ſuſcepit ſicut filios ſuos.

22 | 37 | ¶ Rex Henricus cũ regina Alienora egit na- | 19 | 1174
tale domini apud Chinonũ regaliter: iunior
vero rex cũ vxore ſua Margarita eãdẽ feſtiuitatẽ apđ
Bonãuillã celebrauit. Exinde ſequutus eſt patrem
ſuũ in Andegaueñ. pagum moraturũ in illis ptibus
vſq; ad purificationẽ beatę Marię quando rex debe
bat loqui cũ rege Arragoñ. & cũ comite de Moriẽna
& cũ comite de ſancto Egidio pro cauſa Tholoſæ.
¶ Vuillelm⁹ abbas Radingis/ factus eſt eps Burdegalẽſis.
¶ Comes de ſctõ Egidio pacificat̃ cũ rege Angliæ de
Tholoſa facto ibi homagio & Richardo filio ſuo du
ci Aquitanorũ. Promiſit ei ſe daturũ equos magni
pcij quotãnis q̃dragesimę. Et ſi neceſſe habuerit in-
ueniet ei vnoquoq; ãno ad ſeruitiũ ſuũ p 40 dies cẽ-
tũ milites. ¶ In q̃dragesima quia rex Hẽricus ſenior
remouerat a cõſilio & famulatu filij ſui Aſculfum de
ſctõ Hylario & alios eqtes iuniores: ideo ille iratus receſſit a
pr̃e & venit Argẽtoniũ & receſſit īde noctu pgẽs ad regẽ Frã
corũ neſciẽtib⁹ miſtris ſuis quos pater ſu⁹ ſeruitio ſuo depu-
tauerat. Quẽ ſequutus eſt comes Roberti belliti reli-
quẽs caſtella ſua ſine cuſtodib⁹: q̃ rex Hẽricus occu-
pauit. Comes etiã Ceſtrię Hugo a ſctõ Iacobo Galli-
cieñ. rediẽs ſequutus eſt eũ & Vuillelm⁹ Patric ſenior
& tres filij ei⁹ & multi alij minoris nois. Quorũ oim
domos & virgulta & ſiluas rex euertit. Siĩr regina
Alienora & filij eius Richardus comes Pictaueñ. &
Gaufridus comes Britãniæ alienati ſunt ab eo.
¶ Feria 4 ãte cenã dñi prior Cãtuarieñ. & alię pſonę
honeſtę venerũt ad ſanctã Barbarã in epatu Lexo-
uieñ. ad regẽ Hẽricũ & ad legatos Rhõanos Albertũ & Theo
dericũ & elegerũt Rogerũ abbatẽ Becci ad archiepatũ Cãtuarieſẽ.

Rhõa. | Fracorum | Anglorũ | An.dñi

Ille vero prętẽdens infirmitatẽ ſuã/noluit acquieſcere
electioni eorũ. Qui inde redeũtes in Angliã/cõuo-
catis epis & aliis religioſis perſonis elegerũt i archi
epm priorẽ de Dituria monachũ ſuũ Richardꝰ etiã
archidiaconꝰ Pictaueñ. electꝰ eſt ad epiſcopatũ Vin-
toñ. Gaufridus filius regis Henrici naturalis archi-
diaconꝰ Lincoliẽ. ad Lincoliẽ. Gaufridꝰ lidel archi-
diaconꝰ Cantuarieñ: ad Elienſẽ. Robertꝰ foliot ar-
chidiaconus Lincolieñ. ad Herefordeñ. Radulfus
Lõbardus archidiaconꝰ Saleſber. ad Bateñ. Gocel-
mus decanus ciſtreñ. ad ciſceſtreñ. ¶ Poſita aũt die
qua cõſecrarẽt electꝰ Cantuarieñ. & cõſecraret eque
alios electos/ i generali cõuẽtu epiſcoporũ & aliorũ
qui cõuenerãt: prior Cãtuarieñ. pretulit literas Hẽ-
rici iunioris regis in quibꝰ dicebat eos nõ eſſe ſacrã-
dos. Et ſiquis imponeret eis manus inuitabat eũ ad
audientiã dñi pape. Et ita infecto negotio receſſerũt
vnuſquiſqꝫ ad propria.
¶ Prior Vuintoñ. factus eſt abbas Glaſtonię.
¶ Poſt paſcha Bernardus de feritate vertit ſe et ca-
ſtellum ſuũ regi iuniori. ¶ Similiter galerandus de
Ibera/Goſcelinus criſpinus: Giſlebertꝰ de tegulariis
Robertus de mõte forti Radulphꝰ de faie/Gauffri-
dus de leʒenoñ. Hugo de ſãcta maura/ & epus filiꝰ
et Vuillelmus camerariꝰ veniens de Anglia.
¶ Philippus comes Flandreñ. cepit caſtrum de am-
bunarę:& in eodẽ comitẽ Vuillelmũ dominũ ipſius
caſtri & comitẽ Simonẽ inde comes anceñ. Henrico
ſubdidit ſe:& caſtella ſua regi iuniori & comiti Flan-
drię. ¶ Poſt feſtũ ſancti Ioannis rex Francorũ Lu-
douicus coadunatis baronibus ſuis ex omni regno
ſuo obſedit caſtrũ Vernoliũ fere per vnũ mẽſem: in
quo exercitu vt dictũ eſt a nõnullis fuerũt vii. milia
militũ. excepta reliqua multitudie quibus reſtiterũt
viriliter Hugo de laci/et Hugo de bello campo co-
neſtabilis ipſius caſtri et milites eis ſubditi cum bur-
genſibꝰ. ¶ Iunior regis Hẽricus & Philippus comes
Flãdrẽ. et Matheꝰ frater eiꝰ comes Boloñ. obſederũt

nouũ caſtrũ quod dicit Dringurtũ cũ magno exercitu cui ca ſtro p̃erãt dñs Bardulfus & Thomas eius frater. Qui cũ vidiſſet ſe nõ poſſe reſiſtere crebris aſſultibus eorũ & ſuffoſſioni murorũ acceptis inducijs prexerũt ad regẽ Angliæ dñm ſuũ nũciantes ei ꝙ nõ poterãt reſiſtere viribus inimicorũ. Quare conceſſit eis rex vt caſtrum redderent comiti Flandriæ.

¶ Matthe⁹ comes Boloñ. frater Philippi comitis Flãdrenſis ex vulnere quod accepit in obſidione caſtri de Dringurto mortuus eſt. vnde comes Flandrię frater eius dolens/accinxit militaribus armis Petrũ fratrẽ ſuũ qui electus erat ad ep̃atũ Cameraceñ.

¶ Tertio idus Auguſti vir religioſiſſimus dñs Stephanus abbas Cluniaceñ. viã vniuerſę carnis ĩgreſſus eſt: & ſucceſſit ei Radulphus prior de Caritate cõſobrinus comitis Theobaldi. ¶ Obit etiam Rogerus comes de Clara cui ſucceſſit Vuillelm⁹ filius eius qui ducit filiã ſc; ducis Gloeceſtriæ. ¶ Rex Henricus cõtracto magno exercitu tã equitũ q̃ peditũ venit Briſtoliũ: volẽs hoĩbus ſuis in Vernolio a rege Francorũ Ludouico obſeſſis ferre auxiliũ. Quod cũ rex Francorũ audiſſet vſus cõſilio ſapientiũ a caſtro receſſit: relicta multa parte ĩpedimentorũ & victualiũ.

¶ Rex Henricus cõuocatis baronibus Britãnię/exegit ab eis ſacramentũ ſuæ fidelitatis. Quod cum alij vtcũq; obſeruarent: Radulphus de Fulgerijs infideliter agens/vocatus a rege: parere noluit. Sed caſtellũ de Fulgerijs quod ipe rex prius deſtruxerat. cępit reędificare. Quod audiẽs Aſculfus de ſancto Hylario & Vuillelm⁹ Patric/& tres filij ſui læti effecti: p̃ diuerticula venerũt ad eũ. ¶ Comes etiã Ceſtriæ & comes Eudo ſequuti ſunt eos. ¶ Cũ rex Anglię Herĩcus miſiſſet Brebenſones ſuos ad deuaſtandũ terrã Radulphi de Fulgerijs & hoc ex magna parte feciſſet: magna pars eorũ qui victualia ad exercitũ deferebant/ cũ nõ haberẽt ducẽ neq; p̃tectorẽ occiſa eſt inter ſãctũ Iacobũ & Fulgeriũ a militibus Radulphi de Fulgerijs. ¶ Radulphus de Fulgerijs caſtrũ ſãcti Iaco-

bi tradidit incendio:ſimiliter caſtrũ Tilioli.
¶Rex Henricus latenter veniens Fulgeriũ vt in=
terciperet Radulphũ:audito eius aduentu fugę pe=
tijt remediũ.predã tamẽ tantã q̃tam aliquis in no=
ſtro vix viderat rege homines ceperũt.Siquidẽ Ra=
dulphus de Fulgerijs pręcepit hoibus de omni ter=
ra ſua/ꝙ equos & armenta & pecudes & oẽm ſubſtã
tiam ſuã ducerẽt in ſuã foreſtã.Sed anteq̃ intrarent
nemoris latibula ab iimicis ĩtercepti ſunt:& oia ſua
amiſerũt. ¶Radulphus de Fulgerijs delinitis cuſto=
dibus p̃cio & p̃cibus qui cuſtodire debebãt caſtrũ de
Cinburco & ciuitatẽ Dolẽſem ad opus regis Anglię
cępit illas munitiões.Quod audiẽs rex miſit Brebẽ=
ſones ſuos & quoſdã de militib⁹ ſuis ad eorũ auxiliũ
ſi neceſſe haberet.Quibus obuiauerũt comes Ceſtrię
Radulphus de Fulgerijs/Aſculfus de ſancto Hilario
Vuillelm⁹ Patric/& vniuerſi milites de terra Radul=
phi de Fulgerijs cũ magna multitudie peditũ.Qui
quaſi in momẽto diſpſi milites ſe fugę tradiderũt:&
multi de plebe occiſi ſunt.
¶Comes vero Ceſtriæ & Radulphus de Fulgerijs &
60 milites cũ eis cũ nõ poſſent effugere/quia iimici
eorũ obſtruxerãt viã fugiẽdi:incluſerũt ſe in turri ex=
cepto Aſculfo de ſancto Hilario & Vuillelmo Patric
& quibuſdã alijs.qui capti/ducti ſũt ad Pontẽvrſoñ.
Itaq; obſeſſa eſt turris Doli a Brebẽſonibus & mili=
bus regis & plebe Abrincatina.
¶Comes vero Eudo cũ veniſſet de Francia/ noluit
morari cũ Radulpho de Fulgerijs: ſed abijt in Por=
roet & firmauit caſtellũ Goſcelini & cępit caſtellũ Plo
aſmel.In ſequẽti opere poteſt videri ꝓbitas/induſtria
& agilitas regis Angliæ Henrici.Audiuit nunciũ de
obſeſſione turris Doli cũ eſſet Rothomagi nocte p̃ce=
dẽte diẽ mercurij:Ipſo vero die mercurij cũ iã lux eſſet
receſſit a Rothomago & venit Dolũ ſequẽti die circa
tertiã & obſedit turrim.Et cũ p̃paraſſet machinas ad
turrẽ capiendã:incluſi ſibi ꝓuidẽtes/reddiderũt tur=
rim & ſe ad voluntatẽ regis. Inde rex miſit eoſdem
per firmitates ſuas vt ibi cuſtodirẽtur. Quoſdã vero

Rhoa. | Francorum | Anglorũ | Añ. dñi.

acceptis obſidibus ſecũ retinuit ſub libera cuſtodia.
¶ Comes Robertus de Leceſtria volẽs turbare re-
gnũ Angliȩ/ipẽ & vxor ei⁹ & Hugo de Nouocaſtel
lo cõſobrinus eius cũ multis militibus trãſfretauit in
Angliã. Sed interceptus ipẽ & vxor eius & Hugo de
Nouocaſtello/capti ſunt a fidelibus regis iuxta ſan-
ctũ Edmundũ & cuſtodiȩ traditi. Et multi Flandreñ.
ibi occiſi ſunt:& multi alij capti & occiſi. Et forſitan
ideo quia rapinã exercuerãt in terra ſancti Edmũdi
regis & martyris. ¶ Radulph⁹ de Fulgerijs dedit ob
ſides regi Angliæ pro ſe filios ſuos Viell. & Vuilleſ.
ipẽ vero nullaten⁹ acquieuit vt ſe poteſtati regis tra-
deret/ſed fugiẽdo per nemora delitеſcit.
¶ Gaufridus de Poentio & bonus abbas de Rugeio
& alij exheredati de Media & de Andegaueñ. pa-
go/& Radulphus de Haia Normãnus de nemoribus
infeſtãt terrã regis carẽtes munitiõib⁹ caſtellorũ. Si-
quidẽ Brebẽſones regis q̃rela ſicut ãtea peſſundede-
rãt Fulgeriũ & cȩtas munitiões Radulphi.
¶ Robert⁹ de Vitreio obijt:& ſucceſſit ei fili⁹ ſu⁹ An-
dreas nat⁹ ex ſorore Rollãdi de Dinã. Idẽ vero Rol-
landus quia carebat alio hȩrede/fecit hȩredẽ aliũ ne-
potẽ ſuũ Alanũ de oĩ terra ſua in p̃ſentia regis.
23 | 38 | ¶ Rex Hẽricus egit natale dñi in Baioceñ. pa | 20 | 1175
go apud Burũ ¶ Vuillelm⁹ ep̃s de Trigel/hũanȩ vi-
tȩ finẽ facit: cui ſucceſſit Iuo brito archipſbyter Turoneñ.
¶ In loco etiã Hamonis ep̃i Leoneñ. elect⁹ eſt quidẽ archi-
diacon⁹ eiuſdẽ ecclȩ nõ canonice ſed ſymoniace. Et dũ ha-
beret grãm tã cleri q̃ ppl'i:nõ ꝓmeruit cõſecratiõnẽ ipediẽte
morte Iocij archiep̃i Turoñ. In cui⁹ loco elegerũt Turoneñ.
clerici decanũ ipſius ecclȩ Bartholomeũ iuuenẽ ſtrennuũ &
gñe nobilẽ. ¶ Vuillelm⁹ Patric iunior moriẽ Pariſi⁹:& Vuil-
lelm⁹ Patric pater ei⁹. Cui ſucceſſit Iugerrãn⁹ Patric fili⁹ ei⁹/
qui duxit filiã Richardi filij comitis. ¶ Obijt abbas ſcti Flo-
rẽtij:& ſucceſſit ei Radulphus Normãn⁹. Siĩter ſatiſfecit vi-
tȩ hũanȩ nutrit⁹ recluſus vir honeſt⁹ & magnȩ religiõis:ad
cui⁹ tumulũ (vt quidã dicũt) qui eſt iuxta eccl'iam ſãctȩ Ma-
riȩ Ardoñ:deus magnificatur in curatione infirmorum.

¶ Obit etiã ãno ſupiore Hanio de lanidecoplo monachus Sauinieñ: qui ꝓpter religionẽ & bona opera in paupes charus erat deo & hoib9. ¶ Archieps Tarẽtaſiæ qui fuerat monachus de ordine Ciſtercieñ. p quẽ in noſtris tẽporibus in exhibitione miraculorum deus bñdicit cũ abbate Ciſtercieñ. Alexãder miſſus a dño papa venit ad regẽ Francorũ pro reformãda pace inter regẽ Angliæ Henricũ & filiũ eius regẽ iuniorẽ: ſed ipediẽtibus hoim peccatis parũ profecit. ¶ Circa paſcha Richardus electus Cantuarieñ. qui ãno ſupiore prexerat Rhomã/a papa Alexãdro ſacratus ẽ anagine Rogeriũ electũ Bateñ. ſociũ ſuũ ſacrauit archieps Carent. ¶ Due reginæ ducũtur in Angliã. ¶ Circa idẽ tẽpus Ludouicus rex Francorũ cõgregauit Pariſius oẽs barones regni ſui qui ei parebãt: & cũ eis habuit ſecretũ miniſterij ſui. Iurauerũt ergo comes Flandreñ. comes Theobaldus/comes de Claromonte & multi alij: ꝙ trãſfretarẽt cũ iuniore rege in Angliã circa feſtũ ſancti Ioãnis/ & pro poſſe ſuo ſubiugarẽt ei idẽ regnũ. Alij vero qui remanebãt iurauerũt ꝙ cũ exercitu p Normãniã pgerẽt/& q̃cunq; caſtella poſſent caperẽt: & patriã vaſtarẽt/ aut vrbem Rothomageñ. obſidione cingerẽt. Quod & fecerunt parũ ꝓficiẽtes. ¶ Rex autẽ Henricus ſenior qui multos de baronibus Franciæ oberatos habebat /& magnis obſequijs & donis eos ſibi familiares fecerat: hoc cognito p eos caſtella ſua q̃ erãt in finibus Normãniæ iuxta Franciã armis/ militibus & victualibus muniuerũt. Remouit etiã quoſdã cuſtodes caſtrorũ ne aliquãdo ſibi fraudẽ facerẽt p receptionẽ inimicorũ ſuorũ & longã morã. Inde locutus eſt cũ baronibus Normãniæ: eos ãmonuit/ obſecrauit/ vt viriliter & fidelit agerẽt/& remẽorarent ꝙ parẽtes eorũ multoties Frãcos a finib9 ſuis turpiter eliminaſſent. Inde aſſumptis paucis imo fere nullis de baronib9 Normãniæ cũ Brebenſonibus ſuis tranſiuit in Angliã. Qua aũt hũilitate ſepulchrũ beati martyris Thomę viſitauerit notandũ eſt. ¶ Vt autẽ vidit eccl'iam Cã-

tuarienſem deſiliens equo veſte lanea & nudis pedi-
bus pedes vſq; ad illã p paludes & acuta ſaxa cũ ſũ-
ma deuotione prexit: in orõne ad ſepulchrũ glorioſi
martyris, in lachrymis tã deuotus extitit/ vt vidẽtes
ad lachrĩas cogeret. Feria ſexta illuc venerat: & ĩprã
ſus tota nocte ibi vigilauit. Mane aũt facto in capl'm
monachorũ pgens/ ſubdidit ſe verberib9 eorũ: imita-
tus redẽptore qui dorſum ſuũ dedit ad flagella. Sed
ille fecit ꝑpter peccata noſtra: iſte ꝑpter ꝑpria. Ea-
dẽ aũt die qua receſſit a ſãcto loco captus eſt Vuillel
mus rex Scotię a baronibus Eboraceñ. Qui rex tota
eſtate cum Rogero de Monbrai & alijs complici-
bus ſuis vaſtauerũt ſeptẽtrionales partes Anglorũ
ptingẽtes ad Scotiã. Quarta feria ſequẽti audiuit rex
nũciũ tanti gaudij ¶ Rex Henricus exhilaratus tã-
to nũcio facta pace cũ comite Hugone Bigoth & po
ſitis in firma cuſtodia Vuillelmo rege Scotiæ & Ri-
chardo comite Loceſtriæ cũ comitibus ſuis tranſfre
tauit in Normãniã relinquẽs Angliã in pace. Quã fe
re perditã in triginta dieb9 recuperauerat. Veniens
itaq; Rothomagũ miſit machiſos ſuos Vualeñ. trans
Secanã vt victualia quę veniebãt ad exercitũ Fran-
corũ in nemoribus diriperẽt. Franci igit ex vna pte
timẽtes regẽ/ ex alia Vualeñ. de pace locuturi ad re-
gẽ cõueniũt. Vnde rex exhilaratus/ terminũ de pace
inter eos reformanda poſuit ad natiuitatẽ ſanctę Ma
riæ apud Giſorz. Quo termino elapſo ex vtraq; pte
cõueniũt/ ſed nichil ꝑfecerũt: niſi ꝙ aliũ terminũ cir
ca feſtũ ſancti Michaelis poſuerũt inter Turoneñ. &
Ambaſiañ. Quo loco deo fauẽte pax ꝑuenit: & filij
regis tres ſe patri ſuo hũiliter ſubdiderũt. Et rex Frã-
corũ & comes Flãdreñ. firmitates quas ceperãt ĩ Nor
mãnia regi Anglię reddiderũt ¶ Ego vero pacẽ iſtã
aſcribo dñę noſtrę IHESV Chriſti genitrici: quia in
vigilia aſſumptionis eius vniuerſus exercitus ab ob-
ſidione receſſit. & ciues Rothomageñ. lętũ diẽ egerũt
in eccl'ia ipſius: ſicut debebãt ab obſidione liberati.
¶ Poſt feſtũ ſancti Ioãnis morit Ammaricus rex Hie
roſolymitanus. ¶ Obiit etiã Loradin rex Halaprie:

& ſucceſſit ei filius eius natus ex ſorore comitis ſancti
Egidij quã acceperat captiuã in itinere Hieroſolymi-
tano. Ipſa vero & filij acceptis inducijs vſq; ad ſep-
tẽ ãnos ꝓmiſerũt ſe daturos plurimã ſũmã auri regi
Hieroſolymitaꝝ. ¶ Saragũtat nepos ipſius Loradin
occidit Amulanum Babiloniæ: & factus eſt princeps
Babilonię & Alexandriæ. ¶ Mortuo Brogone abba-
te ſanctæ trinitatis/ſucceſſit ei Vuillelmus de Eſpuill'
monachus Becci prior ſancti Hymerij.

24 | 39 | ¶ Rex Henricus egit natale dñi apud Argen- | 21 | 1176

tomagũ. ¶ Fredericus Alemãnorũ iperator
cũ vxore & liberis & magno exercitu veniẽs in Ita-
liã: obſedit Alexandriã vſq; ad paſcha nichil ꝓficiẽs
ſed multa detrimẽta ſuſtinẽs. ¶ Guarin⁹ de Geſardi
abbas Pontiniaceñ. factus eſt archiepũs Bituriceñ. ſi-
cut abbas qui idẽ monaſteriũ ante ipm rexerat/fact⁹
fuerat archiepũs Lugduneñ. ¶ Circa paſcha iunior
rex pacificatus eſt cũ patre ſuo/accepto ab eo & fra-
tribus ſuis ſacramẽto quod voluit: inde rex miſit du-
cẽ Richardũ filiũ ſuũ in Aquitaniã/& Gaufridũ filiũ
ſuũ comitẽ Britãniæ in Britãniã: aſſignãs ei Rollan-
dũ de Dinã vt eſſet ꝓcurator terrę ſuę. ¶ Fredericus
iperator Alemãnorũ receſſit ab Alexãdria: & tractatũ
fuit de reformãda pace inter dñm papã & ipm. Sed i-
perator noluit acquieſcere paci/ſtãte Alexãdria quã
Longobardi noluerũt ſubuertere: & ita pax remãſit.
Ipẽ vero adhuc morat̃ Papię: nõ valens p̃cedere nec
reuerti. ¶ Gaufridus dux Britãnię ea q̃ comes Eudo
habebat de dño ſuo ſcʒ Venetũ/ Ploaſmel medietatẽ
Cornubię/reuocauit in ditionẽ ſuã. ¶ Poſt paſcha rex
Henricus & filius ſu⁹ rex iunior tranſfretauit in An-
gliã. Quia vero clerici & laici barones & milites coe-
perant de ſeruis ſuis ſinę ipſius licentia: emunxit eos
multo argento. ¶ Rex Scotiæ pacificatus eſt cũ rege
Anglię: hoc modo fecit homagiũ & ligantiã de õni
terra ſua vt ꝓprio dño/& cõceſſit ei vt oẽs epi terrę il-
li⁹ qui ſunt nũero decẽ/& abbates & comites & baro-
nes hoc idẽ facerent. Epi vero & abbates homagiũ
nõ fecerũt: ſed ſacramẽto ſe cõſtrinxerũt hoc obſer-
uaturos/& q; forẽt ſubditi ecclię Eboraceñ & archi-

Rhōa.	Frācorum	Anglorū	Añ.dñi

epo & illo irent cauſa ſacrandi quoties neceſſe eſſet.
Inſup rex Scotię tradidit munitiōes ſuas ſc3 Roche=
burc & Caſtrū puellarū & tertiū regi Anglię qui po=
ſuit in eis cuſtodes ſuos. Quibus etiā rex Scotiæ iue=
niret neceſſaria. Preterea rex Anglię dabat honores/
epat9/abbatias/& alios honores i Scotia vel(vt mi=
nus dicā) cōſilio eius dabātur.
¶ Prior Cant. factus eſt abbas de Bello.
¶ Petrus prior Montiſacuti: Hide.
¶ Prior Berniendeſici Abbendoniæ
¶ Prior Vuintoniæ Vueſtmonaſterij.
¶ Ioānes Oxenefordie decanus Saleſberiēſis electus
eſt ad epatū Noruuicenſem. ¶ Obijt Raginfredus co
mes Cornubię prioris Hērici regis fili9 naturalis:&
ſepultus eſt Radingis. ¶ Comitatū Cornubię & totā
terrā quā hēbat tā in Anglia q̄ i Normānia & i Vua=
lis retinuit rex i manu ſua: ad opus Ioānis filij ſui iu
nioris excepta pua portiōe quā dedit filiab9 ipſius comitis.
¶ Robertus abbas Mōtis ſcriptor horū tēporū/pgēs
in Angliā pmeruit cartā & ſigillū oīm elemoſinarū
eccleſię Montis: q̄ datę fuerāt pdictę eccleſiæ vſq; ad
p̄ſens tēpus et dabūtur in futurū. ¶ Richardus filius
comitis Gloeceſtrię obijt:& ſucceſſit ei Philipp9 fili9
eius natus ex ſorore Roberti de Monteforti.
¶ Obijt etiā Henricus frater Ludouici regis Frāco=
rū archieps Remeñ. Siliter comes Niuerneñ. Et qđ
dolendū eſt & tacendū niſi ob memoriā iuſti viri ab=
bas Clareualleñ. Girard9 a quodā pſeudo monacho
eiuſdē ordinis nocte cultro ter appetitus letaliter vul
neratus eſt. Per triduū tamē qđ ſupuixit: confeſſionē/
penitētiā & ſacramētū corpis Chriſti ſuſcipe pmeruit.
¶ Richard9 archieps Cant. cōgregauit magnū cōſiliū i An=
glia ciuitate Lūdoñ. Et adhuc vetus q̄rela de pꝛiatu Britā=
nię iter ipm & Rogerū archiepm Eboraceñ. pleuerat. Siliter
Bartholome9 archieps Turoñ cōſiliū habuit cū epis Britāię
Rhedōis. ¶ Hugo Petri leonis legat9 ſedis Rhōanę
trāſit i Angliā. ¶ Nix & gelu durauerūt a natiuitate
dñi vſq; ad purificationē beatę Marię ¶ Obijt Riche=
rius de Aquila: & ſucceſſit ei Richerius filius eius.

Rhõa. | Francorum | Anglorũ | Añ.dñi

¶ Obijt Richardus comes Deſtreguel filius comitis Gilleberti/reliquẽs paruulũ ſuũ ex filia regis Duneline. Iſte acquiſiuit quaſdã ciuitates in Hibernia ſcȝ Dunelinã & Vuatrefeltis & alias quas Hẽricus rex Anglorũ cũ in eãdẽ iſulã pgeret/accepit ĩ manu ſua.

¶ Hiberneñ. pmiſerũt regi Hẽrico tributũ de oĩ inſula: ſcilȝ de vnaquaqȝ domo coriũ bouis vel duodecĩ argẽteos. ¶ In vigilia paſchę circa meridiẽ factus eſt vẽt⁹ vehemẽs/diſſipãs domos & ſiluas eradicãs.

25 | 40 | ¶ In ſeptiana pẽtecoſtes Lõgobardi & maxie Mediolaneñ debellauerũt exercitũ Frederici iperatoris Alemãnorũ: qui tunc morabaẽ in Papienſi vrbe. Ipſe vero vix fugiendo euaſit. | 22 | 1177

¶ Vuillelm⁹ frater comitis Theobaldi archieps Senoneñ. & eps Carnotẽſis/tranſlatus eſt ad Remeñ. archiepatũ: & ſucceſſit ei Senone ppoſitus Antiſſiodoreñ. & archidiaconus Senoñ. Guido noie. ¶ In Carnoteñ. vrbe Ioãnes Saleſberiẽſis vir honeſtus & ſapiẽs qui pri⁹ cleric⁹ Theobaldi Cantuarieñ. archiepi fuerat & poſtea ſãcti Thomę martyris ſucceſſoris eiuſdẽ Theobaldi.

¶ Mortuo epo Beluaceñ. ſucceſſit ei Philippus filius Roberti comitis fratris regis Francorũ.

¶ Vuillelmus rex Siciliẹ/ducatus Apuliẹ/principatus Capuẹ/ p legatos requiſiuit: & Ioãnã filiã Henrici regis Anglorũ in vxorẽ accepit.

¶ Obijt Roger⁹ abbas Gẽmeticeñ. monachus Becci.

¶ Obijt etiã Radulphus Salmurieñ: cui ſucceſſit Manerius ſacriſta eiuſdẽ loci.

¶ Obijt etiã Vuillelm⁹ de Curſcio: relinquẹs paruulũ ſuũ ex filia Richerij de Aquila.

¶ Ceſſit etiã in fata Vuillelm⁹ de Albinelo: quẽ vocabant comitẽ Darũdel, relinquẽs filios quatuor/ſcilȝ Vuillmũ de Albinelo primogenitũ/& alios tres natos ex Aeliza regina vxore primi Henrici regis Anglorũ. Qui Vuillimus duxit relictã Rogeri comitis de Clara/ filiã Iacobi de ſancto Hilario cũ omni terra quã idẽ Iacobus habuerat in Anglia.

¶ Philippus comes Flandreñ. accepta cruce dñi cũ magna manu militum perrexit Hieruſalem.

Rhōa. | Francorū | Anglorū | Añ. dñi

¶ Aſculfus de ſancto Hilario perrexit Hieruſalē: &
peregre mortuus eſt. ¶ Petrus frater Philippi comi-
tis Flandrenſis accepta comitiſſa Niuernen̄. quę fue-
rat vxor dñi Iſſoldunenſis caſtri mortuus eſt: & ideo
forſitan quia militiā ſpiritualē id eſt clericatū dimiſe
rat vtpote qui fuerat electus ad epiſcopatū Camera
cen̄. relicta ſpirituali militia miles ſęculi factus fuerat.
Hic ex eadē comitiſſa genuit vnā filiā quā comitiſſā
cū eodē comitatu accepit comes Robertus filius co-
mitis Roberti Ludouici regis Francorū & ita facta
eſt quadrigama. ¶ Obijt venerabilis vir Robertus
abbas maioris monaſterij: & ſucceſſit ei Petrus mo-
nachus eiuſdem loci. ¶ Depoſito Radulpho abbate
Cluniacenſi cōſobrino comitis Theobaldi/Galterus
prior ſancti Martini de Cāpis ſucceſſit ei: & ille exab-
bas factus eſt prior Charitatis. ¶ Ceſſit etiā in fata
Robertus de Blangeio vir honeſtus & religioſus mo
nachus Becci & abbas ſancti Ebulfi. ¶ Nichilomi-
nus etiā ſatiſfecit humanę vitæ Oſbertus abbas Li-
re: cui ſucceſſit frater ei9 Gauer iunior ſicut & ipē ſuc
ceſſerat ſeniori fratri ſuo Vuillelmo quod vix aut nūq̄
inuenies/ vt tres fratres ſibiinuicem ſuccedāt in re-
gimine alicuius eccleſiæ. ¶ Obijt Hugo Bigoth co
mes: & ſucceſſit ei Rogerius filius eius. ¶ Rogerius
de Cripta monachus ſanctæ trinitatis Cantuarien̄. fa
ctus eſt abbas ſancti Auguſtini: eiecto Clereubaudo
electo illius monaſterij qui noluit benedictionē acci-
pere a ſancto Thoma: & ideo elongata eſt ab eo.
¶ Quinta feria in cena dñi occiſus eſt ſanctus Vuil-
lelmus a Iudęis Pariſius: qui cōcremati ſunt igne.
¶ Benedictus prior Cantuarien̄. factus eſt abbas de
Burc. ¶ In æſtate & in autūno fuit maxima ſiccitas:
vnde & ſatio terrę/ meſſis/ & fenū ex maiori parte pe-
rijt/ & collectio meſſium & vindemiarū ſolito citius
euenit. ¶ Nono calendas Auguſti cōcordati ſunt do
minus papa Alexander/ & Fredericus īperator Rho
manus: in ciuitate Venetiæ in domo patriarchę ipſi9
ciuitatis. ¶ Menſe Auguſto Henricus rex Anglorum

ſenior/& Gaufridus dux Britãnorũ filius eius/ cum maximo apparatu tranſfretauerũt in Normãniã: quibus obuiauerũt iunior rex Henricus / & Richardus dux Aquitanorũ filij eius cũ multis baronibus cum gaudio magno & honore. ℂ Rex Henricus aſſũptis filijs ſuis Hẽrico iuniore/ & Richardo duce Aquitanorũ: & cõgregatis baronibus ſuis apud vadũ ſãcti Remigij cũ rege Frãcorũ loquutus eſt ea quę ad pacẽ ſunt/ & de ſuſceptione crucis ad ſeruitiũ dei. Inde dñs rex miſit filiũ ſuũ comitẽ Britãnię cũ cęt'is Britonib9 ad expugnandã ſupbiã Guihomari de Leone.

ℂ Mauricius eps̃ Pariſieñ. iam diu eſt ꝙ multũ laborat & ꝓficit in ædificationẽ eccleſię p̃dictę ciuitatis: cuius caput iam pfectũ eſt/ excepto maiori tectorio. qđ opus ſi pfectũ fuerit/ nõ erit opus citra montes: cui apte debeat cõpari. ℂ Mortuo Valeranno filio Vuillelmi Lupelli turris Iuren venit in manu dñi regis: quã multũ cupierat/ quã nec pater eius nec au9 habuerũt. ℂ Rex Henricus prexit in Bituriceñ. pagũ: accepit in manu ſua caſtrũ Radulphi de Dolis quia erat de feudo eius. & filiã vnicã dñi eiuſdẽ caſtri cũ tota hęreditate ipſius quã dicũt quidã tantũ valere q̃tum valet redditus totius Normanniæ. Iſſolduneñ. etiã caſtrũ cũ oibus ptinẽtijs ſuis: quia Odo dñs eiuſdẽ caſtri nup deceſſerat/ & paruulũ filiũ reliq̃rat & ad comitatũ Andegaueñ pertinebat. barones qui illud cuſtodiebãt obtulerũt ei / quod noluit recipere: quia nõ habebat hęredẽ quem dux Burgundiæ quia cognatus eius erat/ furtim abſtulerat.

ℂ Caſtrũ etiã munitiſſimũ & arce & natura Turoniũ vicecomes eiuſdẽ caſtri reddidit ei.

ℂ Totã etiã terrã comitis de Marcha rex Hẽricus ſex milibus marcis argẽti ei valẽtẽ vt idẽ rex dixit vigiti millibus marcis argenti.

ℂ Epiſcopus Lemouiceñ. qui erat comes eiuſdẽ ciuitatis/ cũ per decenniũ vixiſſet i cęcitate mortu9 eſt.

ℂ Caſtrũ etiã iuxta prędictã ciuitatẽ ſitum/ in quo requieſcit ſanctus Marcialis in monaſterio ſuo/ Richar

Rhēa.	Francorum	Anglorū	Añ.dñi
	dus dux Aquitanorum/abſtulit vicecomiti eiuſdem		
	caſtri:& merito/quia adiuuabat partes comitis En=		
	goliſmeñ.qui infeſtabat ipſum ducem.		
	¶ Obijt Ruandus Veneteñ.epiſcopus vir religioſus		
	monachus Ciſtercieñ. ¶ Guthomarus de Leion ve=		
	nit ad dñm regem/promittens ſe de omni terra ſua		
	facere volũtatem eius.Iaruagē de Roca reddidit idē		
	caſtrũ domino regi & comiti Gaufrido filio eius.		
	¶ Sicut fuerat in æſtate maxima ſiccitas: ita fuit in		
	hyeme maxima iundatio aquarũ.Hoc ãno circa fe=		
	ſtiuitatē ſancti Ioannis multi ſubmerſi ſunt in flumi=		
	nibus.In mari etiã multę naues perierũt:inter quas		
	vna quę portabat Gaufridũ prępoſitũ de Reuerle ne		
	potem Rogerij archiepiſcopi Ebroiceñ.cancelarium		
	regis iunioris & alios multos nobiles apud ſanctum		
	Vualericũ/perijt. ¶ Perierũt pręterea naues multę		
	quę afferebant vinũ de Pictaueñ. pago vt quidã di=		
	cunt fere triginta vel eo amplius.		
	¶ In feſtiuitate ſancti Martini canonici Dolenſes ele=		
	gerũt in archiepiſcopũ Rollandũ decanũ Abrinceñ.		
	virum religioſum & litteratũ.Cui electioni interfue=		
	runt Henricus Baiocenſis & Richardus Abrinceñ.		
	epiſcopi/& Robertus de Mõte & multi viri religioſi.		
	¶ In nocte ſancti Andreæ factus eſt ventus vehemẽs		
	& in ipſa feſtiuitate & in prædicta vigilia apparuit		
	lux mane veniens ab oriente vſq; occidentem/ qua		
	die pugnauerunt Chriſtiani cum Paganis apud ſan=		
	ctum Georgiũ de Ramula.Putabat enim Salaadin		
	qui duxerat vxorem Naradin iam defuncti:ꝙ poſſet		
	capere vrbem Hieruſalem defenſoribus deſtitutam.		
	quia comes Flandreñ duxerat fere omnes Chriſtia=		
	nos milites ad obſidionem Harenc.Sed tamen rex		
	Hieruſalem & patriarcha & alij religioſi viri haben		
	tes paucos milites/ & ſeruiẽtes p virtutē ſãctę crucis		
	vicerũt inumerabilē exercitũ Paganorũ:cuiꝰ crucis		
	longitudo a terra vſq; ad cęlũ paganis apparuit ſicut		
	ipſi dixerũt. ¶ In hac victoria Chriſtiani auro & ar=		
	gento equis & armis & victualibus locupletati ſunt.		

Rhõa.	Francorum		Anglorũ	Añ. dñi
26	41		23	1178

Rex Henricus ſenior tenuit curiam ſuam ad natale Andegauis/& ibi cum eo fuerunt iunior rex Hẽricus & Richardus dux Aquitañ.& Gaufridus dux Britanniæ filij eius:& vix in aliqua feſtiuitate tot milites ſecũ habuit:niſi in coronatiõe ſua/ ſiue in coronatione filij ſui regis iunioris.

Obijt Stephanus vir honeſtus & litteratus epus Rhedonenſis. Huic accidit quędam viſio mirabilis quam ipſe epiſcopus cuidam monacho familiari noſtro ante mortem ſuam manifeſtauit. Quędã enim perſona ei apparens lęui ſibillo hos verſus ei dixit. Deſine ludere temere / nitere ſurgere ꝓpere de puluere. Ipſe eni multa Rithmico carmine & proſa iocũde & ad plauſus hominũ ſcripſerat. Et quia miſerator hominũ eum in proximo moriturũ ſciebat: monuit eum vt a talibus abſtineret & pœnitentiã ageret. Scripſit etiam vitã ſancti Firmati epiſcopi & vitã ſcti Vitalis primi abbatis Sanigueij. Scripſit etiã michi quiquaginta verſus de ſenectute: in quorum vltimo prędictorũ verſuũ vnam clauſulam poſuit. cui etiam mater miſericordiæ apparuit in obitu ſuo cui deuote ſemper ſeruierat.

Obijt Gaufridus epiſcopus Andegauenſis.

In media quadrageſima dedicata eſt eccleſia Becci decimoquarto calendas Aprilis a Rotrodo archiepiſcopo Rothomageñ. & Henrico Baioceñ.& Richardo Abrinceñ. & Egidio Ebroiceñ. epiſcopis. Huic dedicationi interfuerũt reges Anglorum pater & filius:& Ioannes iunior filius regis. Dedit autẽ rex ſenior in dotẽ eccleſię centũ libras Andegaueñ. annuatim in molendinis de Robec.

Robertus de Argentijs cellarius Gẽmeticeñ factꝰ eſt abbas eiuſdẽ eccleſię.

Galterius ſubcellarius ſancti Vuandregiſili factus eſt Abbas eiuſdem monaſterij.

Radulphus de ſancta Colũba factus eſt abbas ſancti Ebrulfi monachus eiuſdem loci.

Obijt Iordanus Teiſſon & ſucceſſit ei Radulphus

Rhoa. | Francorũ | Anglorũ | Añ. dñi

filius eius qui fecit hominiũ abbati Montis apud montē de Caſtello de Roca & de Colũba.

¶ Vuillelmus rex Siciliæ fecit cartã fieri Ioãnę reginę ſuæ vxori de dotalicio ſuo: cuius partē hic poſuim⁹.

¶ Vuillelmus rex Siciliæ diuina fauēte clemētia ducatus Apulię/ pricipatus Capuę. Per hoc pręſens ſcriptum damus & in dotaliciũ cōcedimus Ioãnę reginę chariſſimę vxori noſtrę Hērici magnifici regis Anglorũ filię/ ciuitatē mōtis ſcti Angeli/ ciuitatē Fixonti/ & ciuitatē Veſte cũ oib⁹ iuſtis tenemētis ſuis & ptinētijs earũ. In ſeruitio autē cōcedimus ei de tenemētis comitis Gaufridi/ Aleſme/ Peſchizam/ Bizũ/ Caprite/ Baranũ & Silizũ/ & oĩa alia quę idē comes de honore eiuſdē comitatus montis ſancti Angeli tenere dinoſcit. Cōcedimus ei etiã ſimiliter ĩ ſeruitio candelariũ ſanctũ clericũ caſtellũ Papanũ Biſentinũ & Conauũ. Inſup cōcedim⁹ vt ſuit de tenemēto ipſius dotarij monaſteriũ ſancti Ioannis de Lama & monaſteriũ ſanctę Mariæ de Pulſano cum oibus tenemētis quæ ipſa monaſteria tenent de honore prędicti comitatus montis ſancti Angeli. Ad huius autē donationis & cōceſſionis noſtrę memoriã & iiiolabile firmamētum/ pręſens priuilegiũ per manus Alexandri notarij noſtri ſcribi & bulla aurea tympano ĩpreſſa roboratũ noſtro ſigillo iuſſim⁹ decorari. Huius cartę & teſtes et regis ſigillũ inuenies in pricipio libri Origenis ſuper numerũ. ¶ Ludouicus rex Franciæ et Henricus rex Anglię cōuenerũt ad colloquiũ haud pcul a Nouãtiſcurte: et ibi tractauerũt de pace et firma cōcordia inter eos/ et de ſuſceptiōe crucis et de itinere eorũ in Hieruſalē/ et ſi aliquis regũ illorũ cedat in fata: in ipſo itinere (quod deus aueitat) ſupſtes omnem theſaurũ et oēs hoĩes ſuos et oĩa mobilia ſua habebit ſicut propria: et iter pficiet pro ſe et pro defuncto.

¶ Heretici quos Ageneñ. vocãt et alij multi cōuenerũt circa Tholoſam male ſentiētes de ſacramēto altaris et de cōiugio et de alijs ſacramētis: ad quorũ cōfutationē Petrus legatus Rhomanus et multæ aliæ

Rhõa. | Francorum | | Anglorũ | Añ.dñi

religioſę perſonę cũ prędictis regibus cõuenerũt/ et
parũ profecerũt. ¶ Obijt Robertus de Monteforti &
ſucceſſit ei Hugo filius eius natus ex ſorore Radul-
phi de Fulgerijs. ¶ Ciuitas Carnotũ cõbuſta eſt/ &
monaſteriũ beati Petri de Valle. Remanſit tamẽ dei
miſericordia eccleſia ſanctæ Mariæ & clau-
ſtrum clericorum.

27 | 42 | ¶ Philippus comes Flandreñ. rediјt a Hie- | 24 | 1179
ruſalem. ¶ Manuel ĩperator Conſtantinopo-
litanus miſit ad regem Francorũ honorabi-
les legatos: vt daret filiã ſuam filio eius quod
rex conceſſit.
¶ Alexander papa miſit Octouianum ſubdiaconum
Rhomanæ eccleſiæ ad Rothomageñ. prouinciã: vt
conuocaret archiepm & ſuffraganeos eius & abba-
tes illius prouinciæ. Et miſit ſimiliter alios ſubdia-
conos ad orientem / & occidentem / & meridiem / &
ſeptẽtrionem : vt cõuenirent ad conſilium generale
quod erat futurũ proxima quadrageſima in ciuitate
Rhomæ. ¶ Epiſcopus de Trigel cũ pergeret Rho-
mã ablatis rebus oĩbus ſuis & equis verberatus eſt:
ita vt deficeret infra octo dies / in loco eius electus
eſt Gaufridus Loiz filiꝰ cuiuſdã Burgeñ. eiuſdẽ nois
de Gingamp. ¶ Henricus rex Anglorũ ſenior circa
nũdinas montis Martini tranſfretauit in Angliã.
¶ Radulphus frater vicecomitis de Bellomonte co-
gnatus germanus Henrici regis Anglorum / electus
eſt ad epm Andegaueñ. ¶ Ecclipſis ſolis facta eſt
idibus Septẽbris. ¶ Abbas Greſtem mortuus eſt:
cui ſucceſſit Vuillelmꝰ de Exonia monachus Becci.
¶ Obijt Richardus Conſtantieñ. epiſcopus.
¶ Eodẽ ãno obijt Robertus abbas maioris monaſte-
rij: & ſucceſſit ei Petrus monachus eiuſdem loci. qui
mortuus eſt cũ vixiſſet in regimine abbatiæ fere per
vnũ annũ: cui ſucceſſit Herueus de Villapiroſa mo-
nachus eiuſdem loci. ¶ Hiems facta eſt maxima: &
durauit nix fere vſq; ad purificationẽ beatæ Mariæ /
quæ incępit infra octo dies poſt natale domini.

¶ Inundatio aquarũ maxima fuit/& maxime apud vrbem Cenomaneñ. pontes & domos & molendina ſubuertens/& homines multos perimens. hoc etiam accidit Andegauis & in multis aliis locis.

¶ Gaufridus filius regis Henrici dux Britanniæ viriliter egit: nã Guihomarũ vicecomitẽ Leoneñ. qui nec deum timebat nec hominem verebatur & filios eius ita iubegit/ꝙ omnia caſtella eorum & terram in manu ſua cœpit. & duas tantũmodo parrochias Guihomaro ſeniori permiſit vſq; ad proximũ natale domini quo erant Hieruſalem ituri ipſe & vxor ſua & forſitã non redituri. Guihomaro iuniori vndecim parrochias de terra patris ſui conceſſit: retento ſecum de familia ſua Herueo fratre ei9. Similiter fecit Richardus dux Aquitaniæ frater ipſius Gaufridi de Gaufrido de Raucim: nam caſtrũ Tallebourc quod videbatur inexpugnabile munitum arte & natura obſedit/cœpit/diruit & ſimiliter quatuor alia caſtella ipſius. Similiter fecit domino de Ponz deſtruẽdo ſcilicet caſtellum ſuũ Ponz qui erat confœderatus ipſi Gaufrido. ¶ Comes Richardus filius regis Henrici poſt deſtructionẽ Tallebourc cum perrexiſſet in Angliã ad ſanctũ Thomã & ad videndum patrem ſuũ: quidam Baſcli & Nauarenſes & Brebenſones venerũt ad vrbem Burdegaleñ. &, ipam vrbẽ vaſtauerũt in ſubuerſionibus flãmis & rapina. ¶ Vuillelmus comes de Magneuill. ducta filia Vuillelmi comitis Albemarle factus eſt comes Albemarle. ¶ Richardus de Luce renũciauit ſcło & regijs negocijs: & ſucceſſit ei Richardus nepos eius ex Gaufrido filio ſuo. ¶ Cũ filia regis Francorũ duceret ad cõiugiũ filij iperatoris Cõſtantinopolitani: hoſpitata eſt apud ſanctũ Bñdictũ ſup Ligeri. Cũq; quidã ex famulis eius vellet accelerare ignẽ: iniecto oleo flãma exiuit per foramina camini & cecidit ſuper tectum camini: & hoc caſu tota abbatia combuſta eſt.

¶ Cũ rex Frãcorũ vellet coronare filiũ ſuũ Philippũ: poſuit locũ Remis/terminũ aſſũptionẽ beatæ Mariæ

Rhōa.	Francorum	Anglorū	Añ. dñi
	& congregatis quæ ad tantum negociū neceſſaria erant/ & conuocatis omnibus baronibus totius re≈ gni Franciæ vt ad eundē locum cōuenirent: iuuenis coronād9 obiter cū ſuis ſilib9 ī ſiluā venatū diuertit. et amiſſis omnib9 ſocijs per vnā noctē in ſilua vaga≈ būdus pmanſit. Tandē inuento quodā homine qui ad opus fabrorū carbones parabat per eū ad ſocios ſuos reductus eſt. Ex ſolitudine tamē & pauore tan≈ tā infirmitatē incurrit: ꝙ coronatio eius tūc remāſit. Pater aūt eius iratus & pro ſe & pro filio rogaturus ad memoriā beati Thomę in Angliā prexit. Cui mul tā humanitatē exhibuit cū in Gallijs exularet: dedit autē idē rex ob amorē & honorē dei & beati Thomę monachi in Cātuarieñ eccleſia iugiter deo famulāti≈ bus centū modios vini ſingulis āñis pręfatis mona≈ chis accipiēdos. Quo autē honore/ quo gaudio/ & q̄ multiplici donorū largitate rex Henricus eū ſuſcepe≈ rit: nō eſt noſtrū edicere. ¶ Manuel īperator Cōſtan tinopolitanus vindicauit ſe hoc anno de Solimano Iconij qui āno ſupiori illum fugauerat: & multos de militib9 ſuis cepat/ iſup & crucē dñicā ei abſtulerat. Manuel enī īpator fugauit eū & multos de militib9 ſuis cœpit: et īpe Soliman9 vrbē Iconij vacuā reliqt.		
¶ Sententia cuiuſdam aſtrologi de plagis futuris.			
	¶ Ab āno pręſente incarnationis dñi noſtri IHESV Chriſti 1179 ī ſeptē āñis mēſe Septēbri 12 indictiōe ſole exiſtente in libra erit (ſi dñs voluerit) cōiūctio oīm planetarū ī libra & cauda Scorpiōis. Ibi eſt ad≈ mirabilis rerū mutabiliū mutationis ſignificantia. Sequetur enī terręmotus mirabilis & deſtruentur lo ca cōſueta perditioni p Saturnū & Martē manētes in ſignis aerijs: & erit mortalitas & infirmitas. Oſtē≈ dit enī eadē coniunctio ventū validū denigrantem aerem/ & obſcurū reddentem/ & venenis infectum & in vento vox terribilis audietur: & terrebit corda hominū. & a regionibus harenoſis ſabulonem acci≈ piet harenis ciuitates pximas in planitie coopiet: & primo ciuitates oriētales Merā/ Baldas & Babiloniā		

Rhõa.	Francorũ		Anglorũ	Añ. dñi
		& omnes ciuitates ꝓximas arenoſis locis. Nulla quidem euadet quæ arenis & terra nõ operiatur. Signa aũt huius rei ſunt hęc & ꝓcedẽt. Erit eodẽ ãno anteq̃ planetę cõueniãt in libra ecclipſis ſolis qua totũ corpus eius obſcurabit: & oppoſitione ꝓcedẽte luna tota patiet ecclipſim. Et erit ecclipſis ſolis ignei coloris & deformis/ oſtendẽs maiorũ bellũ futurũ cũ effuſione ſanguis ꝓpe fluuiũ i terra oriẽtis ſiliter & occidẽtis. Tũc cadet dubietas inter Iudęos & Sarracenos: donec derelinquãt penitus ſynagogas & mahumerias ſuas. Et eorũ ſecta iuſſu dei annichilabũt: vnde vobis notũ ſit vt cum ecclipſim videritis a terra exeatis cũ omnibus veſtris.		
28	43	❡ De cõſilio qđ Alexãder pp. 3⁹ tenuit Rhõe.	25	1180
		❡ Alexãder papa tertius tenuit generale cõſiliũ Rhomę media quadrageſima. Cuius decreta quę ab eo & ab alijs coepis eius ibi cõſtituta ſunt apud nos habẽtur. ❡ Manuel iperator cõſtãtinopolitanus dedit Ramerio filio Vuillelmi pricipis Montiſſerrati filiã ſuã natã ex priore vxore ſua. Quæ cũ diceret ſe nũq̃ alicui nupturã niſi eſſet rex/iperator exhilaratus fecit ſe coronari & vxorẽ ſuã & Alexium filiũ ſuũ iuniorẽ iperatorẽ cũ vxore ſua filia regis Frãcorũ. Similiter fecit coronari Minoum filiũ Marchiſi Montiſſerrati cum filia ſua quã ei dederat: & dedit ei honorem Theſſalonicẽ. qui eſt maxia poteſtas regni ſui poſt ciuitatẽ Cõſtãtinopolitanã. ❡ Cõradus frater eiuſdẽ Ramerij cœpit & incarcerauit Chriſtianũ epm Maguntiẽ. & cãcellariũ imperatoris Alemãnorũ.		
		❡ Rex Maroc in cuius poteſtate eſt tota Africa & etiã Sarraceni qui ſunt in Hiſpania/mittebat filiã ſuã vt quidã rex Sarracenoꝝ duceret eã in vxorẽ. quã ſtolus & galee regis Sicilię inuenerũt: & adduxerũt ad dñm ſuũ. Vnde rex lętus pacificatus eſt cũ patre ei⁹ illa reddita & pater eius reddidit regi Sicilię duas ciuitates ſc; Africã & Sibiliã: quas Sarraceni abſtulerãt Vuillelmo regi Siciliæ patri iſtius regis.		
		❡ Rex Hieruſalẽ princeps ſanctus & honeſtus a deo		

Rhõa. | Francorum | Anglorũ | Añ. dñi

flagellat9 (quia flagellat deus oẽm filiũ quẽ recipit)
adiutus a Chriſtianitate tranſmatina fecit caſtrũ mu
nitiſſimũ & arte et natura ſup fluuiũ Iordanẽ quod
vocat Vadũ Iacob. vbi luctatus eſt Iacob cũ angelo
locũ iocundũ amenitate nemorũ et pratorũ et piſciũ
et molẽdinorũ / et ꝓximũ ciuitatibus Belinas et Da
mas. Et quia Agarenis ꝑ hoc vadũ trãſitus eſt ĩ ter=
ram Chriſtianorũ: illud ꝗplurimũ odio habent.

¶ Obijt Rogerus Vingornieñ. eṗs Turonis / vir gr̃ie
& morib9 honeſtus. Siquidẽ pater eius Robertus co=
mes Gloeceſtrieñ. fuit filius primi Henrici regis An=
glorũ. Mater eius filia Roberti Beliſmeñ / et Robert9
filius Hãmonis dñs de Torigneio fuit auus eius.

¶ Obijt Egidius Ebroiceñ. eṗus.

¶ Obijt Rogerius abbas Becci vir religioſus et ho=
neſtus et litteratus et timens deum. Nullus præ=
deceſſorum ſuorum excepto ſancto Herluino pri=
mo abbate tanta fecit in Becco monaſterio quan=
ta ipſe.

¶ Eccleſia ſiquidem fere tota ædificata eſt tempo=
re ſuo et dedicata: cuius pulchritudini nulla æqua=
tur ĩ tota Normãnia / fecit cameras cũ caminis vnã
ſup alterã ad ſuſceptionẽ hoſpitũ et perſonarũ. Fecit
etiã domũ infirmorũ ingentis pulchritudinis et ma=
gnitudinis. Meliorauit dormitoriũ in marcerijs / in
vitreis et coopertura. Fecit et aquę ductũ per quem
adduxit fontem pulcherrimũ de longinquo: qui di=
uiditur per officinas monaſterij. Fecit et concham
pulcherrimam ad recipiendam aquam et tectum
deſuper ædificauit. Maximam ſummam pecuniæ
dedit Roberto comiti Mellenti pro mercato quod
fecit in villa Becci.

¶ Tempore ipſius aſſumpti ſunt de Becceñ. eccleſia
duodecim abbates ad regimen eccleſiarũ: quorum
ego qui hæc ſcribo ſecundus fui. Rexit autem mona
ſterium Becceñ. triginta vno anno & decem diebus
minus. Cui ſucceſſit Oſbernus prior Bellimontis

Rhōa.	Francorum		Anglorū	Añ.dñi
	monachus eiuſdem loci. Iſti tres ſupradicti ſcilicet epiſcopus Vingorñ. & epiſcopus Ebroicẽñ. & abbas Becci / cartatico impediente in fata ceſſerunt.			
	¶ Philippus filius Ludouici regis Francorũ fuit coronatus in regem Remis a Vuillelmo Remeñ. archiepiſcopo auunculo ſuo & ſuffraganeis eius in feſtiuitate omnium ſanctorũ. Et rex Anglorũ ſenior miſit ei magna xenia in auro & argento de venatione Anglicana. Huic ſolẽnitati interfuit iunior rex Anglorum cum magno comitatu equitum: qui tanta ſecum ex iuſſu patris ſui tulit / vt nullius nec in ipſa feſtiuitate nec in ipſo itinere ſuſciperet procuratorem.			
	¶ Decedente venerabili viro Guiſleberto abbate Troarneñ. ſucceſſit ei Durandus de Cuneruill'. monachus eiuſdem loci. & Roberto Fontanetenſi abbati / ſucceſſit Robertus prior ſancti Petri ſuper Diuam.			
	¶ Obiit Vualterius Cluniacenſis abbas: qui quis in eccleſiæ illius regimine parum vixerit anno ſcilicet & dimidio / tamen eccleſiam illam maximis debitis oneratam de debito quatuor milium marcarum exonerauit. Huic ſucceſſit Vuillelmus monachus loci qui fuerat abbas in Rameſieñ. in Anglia. Hic fecit quoddã mirabile. Nam reſiduum debiti eccleſiæ Cluniacenſis quod erat quatuordecim milium marcharum / ex propriis theſauris quos aduñauerat / & de mille marcis quas Henricus rex Anglorum ei dederat ex maiori parte deleuit. Fecit & aliud mirabile. Priorẽ de Stallo depoſuit qui ſolebat ducere in comitatu ſuo quadraginta equos: & iuſſit vt eſſet cõtentus tribus equitatib9. Fecit & aliud mirabile: quia ſepties viginti procurationes quas burgenſes ex conſuetudine habere ſolebant / ex donis abbatum penitus deleuit.			
	¶ Inito conflictu Chriſtianorum contra Saladin ex vtraq; parte multi mortui ſunt: plures tamen de Chriſtianis / & magiſter			

Ↄ xiij

Rhóa.	Francorum		Anglorũ	Añ.dñi
		tẽpli captus eſt. Q uẽ cũ Salaadim vellet reddere pro		
		nepote ſuo quã Chriſtiani captũ tenebãt: magiſter tẽ		
		pli noluit/dicens nõ eſſe cõſuetudinis militũ tẽpli vt		
		aliqua redẽptio dareť pro eis pręter cingulũ & cultel		
		lũ:& ita in captione mortuus eſt.		
		¶ Aliud infortuniũ accidit noſtris. Nã Salaadim cũ		
		ĩnumero exercitu obſedit caſtrũ de vado Iacob : qđ		
		machinis & vi cœpit.& milites tẽpli qui intus erant		
		per mediũ ſeras p latera ſcidit: alios qui erãt iferioris		
		ordinis decapitauit: ip̃m tamẽ caſtrũ obtulit Salaadi		
		q̨ reficeret & munitũ Chriſtianis redderet: ſi vellent		
		Chriſtiani reddere ei nepotẽ ſuũ. de quo ſupra dixi=		
		mus: quod vtrũ factũ ſit nondũ ſcimus.		
29	44	¶ Henricus rex Anglorũ tenuit curiã ſuã in	26	1181
		Anglia ad natale apud Notinguehan.		
		¶ Vuillelm9 abbas Cluniaceñ. in craſtino epiphanię		
		obijt apud Charitatẽ: vir plangendus de bonis quę		
		fecit in eccl'ia ſua/ſed parũ vixit duobus fere annis.		
		¶ Obijt Richardus abbas ſancti Audoeni: cui ſucceſ=		
		ſit Sanſon vir venerabilis prior ſcti Stephani Cado=		
		mi/Richardus de Humez conneſtabularius regis cũ		
		religioſe vixiſſet vno ãno & dimidio i abbatia de Al		
		neto quã ip̃e ædificauit obijt: relinquens filios ſuos		
		hęredes ſuę terrę ſcз Vuillelmũ/Emorãnũ/Iordanũ.		
		¶ Anno verbi incarnati 1181 ep̃atus Alexãdri papę		
		22/Rotroldi Rothomageñ. archiep̃i 16/tertio nonas		
		Martij dedicata eſt eccleſia ſanctę Marię de Voto ſi=		
		ta in territorio Rothomageñ. in honore eiuſdẽ geni=		
		tricis dei Marię a dño Henrico Baioceñ ep̃o: aſſiſten		
		tibus ep̃is Richardo Abrinceñ. & Remaldo Bacho=		
		nieñ. aſtãte illuſtri rege Anglorũ Henrico/Matildis		
		iperatricis filio/ãno regni ſui 27.		
		¶ Ludouicus rex Franciæ cum incidiſſet grauiſſimã		
		egritudinẽ: Philipp9 iunior rex fili9 eius (neſcio quo		
		cõſilio ductus) ſacramẽto ſe obligauit q̄ duceret lo=		
		co & tempore filiam Balduini comitis Flandreñ. &		
		ipſe comes conceſſit ei/ q̄ poſt mortẽ ſuam haberet		

Rhōa. | Francorū Anglorū | Añ. dñi

in hereditatē comitatū Flandreñ: quis idē comes ha
beret maſculos heredes de prędicta ſorore comitiſſa
Haenaceñ. & hoc fecit idē rex ſine cōſilio regię mřis
ſuæ & auūculorū ſuorū Vuillelmi Remenſis archie-
piſcopi/ Henrici comitis Treceñ. Theobaldi Carno-
teñ. Stephani Sancerrieñ. & aliorū amicorū ſuorum
vnde illi cōmoti requiſierūt auxiliū Hērici regis An-
glorū ſenioris cōtra nepotē ſuū iuniorē regē Frāco-
rū Philippū. ¶ Balduinus abbas Fordeñ. Ciſtercieñ.
ordinis monachus/ magnæ religionis & litteraturæ
homo/ electus eſt ad epātum Vigornieñ.
¶ Obijt Robertus abbas Glaſtoniæ.
¶ Obijt etiā Ioānes epſ Ciceſtreñ. cui ſucceſſit Sefri-
dus canonicus eiuſdē eccleſiæ. ¶ Ante paſcha trāſire
tauit rex Henricus ſenior in Normāniā: & tenuit cu-
riā ſuā in feſtiuitate paſchæ Cenomañ. ¶ Obijt Vuil
lelmus abbas Cadomi: & ſucceſſit ei Petrus ſacriſta
monachus eiuſdē loci. ¶ In die aſcēſionis dñicæ Phi
lippus iunior rex Francorū fecit cōſecrari in reginā
vxorē ſuam: & coronati ſunt ipſe & ipſa ab archiepo
Senoneñ. vnde magis iratus eſt archiepus Remeñ.
qui coronauit eū in regē. ¶ Obijt Guarin9 de Girar
do archiepſ Bituriceñ. qui prius fuerat abbas Pon-
tiniaceñ. ¶ Obijt Ioānes epſ Carnoteñ. qui deſcrip-
ſit paſſionem beati Thome Cantuarieñ. archiepi &
martyris/ fuerat eni cū eo couerſatus in exilio.
¶ Theobaldus prior Criſpeij. monachus Cluniaceñ.
ſucceſſit Vuillelmo abbati Cluniaceñ. ¶ Obijt Iuger
rannus de Humeto filius Richardi de Humeto/ cui
ſucceſſit filius ei9 Richardus natus ex filia Vuillermi
de Simileio. ¶ Obijt vir plangēdus chariſſimus me9
Gaufredus de Monteforti in Britānia: cui ſucceſſit
filius eius natus ex filia Rualendi de Saie.
¶ Rex Hieroſolymitan9 Balduinus dedit ſororē ſuā
cuidā optimo militi fratri Gaufridi de Lizenū: quā
prius habuerat Vuillelmus filius marchiſi de Monte
ferrato. ex qua ſuſcepit filium qui ſeruatur: & nutri-
tur ad ſuſcipiendum regnū Hieroſolymitañ. ſi vixe-

Rhoa. | Fracorum | Anglorũ | Añ. dñi

rit. ¶ Obijt Ludouicus rex Frãcorũ vir religioſus & timẽs deũ/& ſepult⁹ eſt ĩ quodã mõaſterio Ciſterciẽſ ordinis dictũ Barbeel quod ipſe ædificauerat: cui ſuc ceſſit filius eius Philippus ſicut iã ſupra diximus.

¶ Gaufridus filius naturalis Henrici regis Anglorũ ſenioris/relicta ecc'ia Lincolieñ. ad quã elect⁹ fuerat factus eſt cancellarius regis patris ſui. ¶ Obijt Manuel ĩperator Cõſtantinopolitan⁹: & ſucceſſit ei Alexius filius eius natus ex ſorore Raymundi principis Antiochię. Hic duxit filiã Ludouici regis Francorũ

¶ Mauſamuȝ rex Malſamutorũ qui fere dñatur toti Africæ reędificare cœpit Carthaginẽ antiquã: adiutus ab oĩbus Agarenis qui terrã illã incolũt.

¶ Obijt Solimanus Iconij qui multũ Chriſtianos diligebat/& multa bona faciebat. & ſucceſſit ei frater ei⁹.

¶ De muliere quæ feria quarta morit & ſabbato reſurgit.

¶ Erat quidã pręd iues burgenſis in loco qui dicitur Roca amatoris: a quo monachi ecc'ię ſanctę Mariæ & ſancti Amatoris mutuo acceperãt pecuniã. tradẽtes illi ĩ loco pignoris cortinas illi⁹ eccl'ię/ĩminẽte aũt feſto genitricis dei & virgĩs Mariæ: rogauerũt p̃dicti monachi burgeñ. vt quas habebat apud ſe cortinas ad adornandã ecc'iam tantæ ſolẽnitatis cõpleto tripudio ei reſtituẽdas/ei accõmodaret. Ille vero aurem cordis habẽs obturatã/nulla quidẽ prece flexus eſt: ſed reſpõdit eis cũ timore animi dicẽs q̀ eſſent cortinæ illæ circa lectũ cõiugis ſuæ quę nup ei puerũ pepererat nec aliquatenus inde poſſent amoueri. Quid multa? Tranſijt feſtiuus dies/& eccl'ia p̃fata ornatũ ſuũ feſtiualẽ nõ habuit. Sequenti vero nocte beata Maria mat dñi noſtri appuit ĩ ſõnis vxori p̃dicti burgeñ. & dixit ei. Vir tu⁹ peccatũ grãde cõmiſit: nec poterit ĩpietatis exceſſus dereliqui ĩpunitus. Tertia eni die infans tuus ſpiritum exalabit: & vir tuus debitũ morti ſoluẽs/in die octaua mutabit hanc tẽporalẽ fœlicitatẽ ſupplicijs æternis. Tu autẽ pficiſceris ad ecc'iam meã q̃ eſt in Bethleẽ/& circũſpectis ibi trib⁹ ſepulchris/quorũ quidẽ duo extrema vacua nõ ſunt:

mediū tibi eliges in ſepulchrū/interim oī feria quar=
ta circa horā nonā deficiet in te ſpūs tu9:& decurret
ab ore tuo & narib9 ſanguis mult9.& vſq; ad horā
nonā ſabbati veluti mortua ꝑmanebis. Sabbato ho=
ra nona ſpiritu redeūte/ duces vtraſq; manus tuas ꝑ
faciē tuā:& cōtinuo priſtinus color & fortitudo in te
remeabūt. Hęc loquuta eſt beata Maria/& abceſſit.
Mulier vero prę timore turbata euigilauit:& rumi=
nans ſomnū ſuū cū magna ſolicitudine illud mēorię
cōmendauit. Craſtina aūt illuceſcēte die/cœpit ſom
nū ſuū cōiugi ſuo ꝑ ordinē narrare. Miſer ſermonib9
eius nō adhibuit fidē:nec etiā cū videret ſpiritū defi
cere in puero de agēda pœnitentia cogitatū habuit.
ſed morte pręuētus:in die octaua iuxta ꝓſtenſā vi=
ſionē in ſuppliciū lapſus eſt gehēnale. Perturbať mu
lier in alterutrius nece:& oīa ſicut ꝑ ſōnū monſtrata
fuerāt in ſe nichilomin9 ītelligēs accidiſſe/Rhomā
ſub feſtinatiōe ꝓficiſciť:& rē ſūmo reuelat pōtifici.
Preterea conſtanter aſſeruit ꝙ in 5 anno ab illo maxi
ma fames ingrueret ꝙ ex corruptiōe aeris inumera=
bilis hominū multitudo moritura eſſet/& ꝙ clerum
Rhomanū grauis aniaduerſio ferret/niſi ab exercitio
doli reſipiſcerēt:ſub quo a multis retro tēporibus vſq;
in hodiernū diē laborauerūt. At dñs papa volēs ma
nifeſtius ſcire ſi ſermones mulieris veritati inniterē=
tur/ cōmendat eā duodeci nobilibus matronis dās
illis ꝓceptū vt cum illa in mortē obdormiret/plantis
eius calētes ſubulas infigerent.& de ſanguine ab il=
lius ore manēte veſtes ſuas inficerent. O rem mirabi
lē. Quarta feria ſicut ꝓdixerat hora nona mulier ex=
palluit & mortua eſt ita vt nullus ī ea vitalis rem ne
ret ſpiritus & ab eius naribus cœpit deduere ſan=
guis copioſus. Sed matronę preceptorū dñi papę nō
imemores/pedibus mulieris calētes ſubulas infigunt:
nec ob id illa mouetur. Inſuper de ſanguine eius ve=
ſtimenta ſua tingunt : ſed omnis infectio facta per
ſanguinem in ſabbato nunq̄ comparuit/cum ſpiri=
tus vitæ in mulierem remearet.

Rhõa. | Francorum | Anglorũ | An. dñi

¶ Henricus ſenior rex Anglorũ tenuit curiã ſuã i na
tali Andegauis. ¶ Radulphus de Vẽneuilla archi-
diaconus Rothomageñ. renũciauit cancellarię regis
& rex dedit ei terras magnorũ redditũ. ¶ Gaufrid⁹
filius regis electus Lincolieñ. factus eſt cancellarius
regis: & renũciauit electioni Lincolieñ. Et rex dedit
ei magnos redditus in Anglia & Normãnia & An-
degauia. ¶ Ioãnes filius Luce clericus regis electus
eſt in epm̃ Ebroiceñ. ¶ Gulhenoc archidiacon⁹ Re
donẽſis electus eſt ad epatũ Vaneteñ. ¶ Abbas ſcti
Remigij Remẽſis/ nichilominus electus eſt ad epa-
tũ Carnoteñ. ¶ Obijt Hẽricus comes Treceñ. & ſuc-
ceſſit ei Henricus filius eius natus ex filia Ludouici
regis Francorũ. ¶ Obijt Simon comes Ebroicenſis
& ſucceſſit ei in comitatu Ebroicẽſi in Normannia
Amalricus filius eius/ & in comitatu de Roca/ & in
terra Frãciæ Simon alter filius eius. ¶ Circa paſcha
Alienora filia regis Anglorũ vxor Aſulfi regis de ca
ſtella pepit filiũ: & vocat⁹ eſt Seuchius: peperat etiã
ante filiã vnã. ¶ Prioriſſa de Fonte ſancti Martini
mulier religioſa & magni generis / vtpote ſoror ab-
batis Saniguei q fuit nepos Simonis comitis Ebroi
cenſis/ facta eſt abbatiſſa ſanctæ trinitatis Cadomi.
¶ Circa finẽ mẽſis Iulij Hẽric⁹ rex ſenior trãſfretauit
i Angliã. ¶ Gaufridus dux Britãniæ filius regis Hẽ
rici deſpõſauit vxorẽ ſuã filiã Conani comitis Britãnię.
¶ In ſolẽnitate paſchę apud caſtrũ quod dicit̃ Mons
aureus/ q̃dã mulier infamis cũ acciperet corpus dñi
noſtri IHESV Chriſti in ore ſuo nõ glutiuit illud: i-
mo tulit & poſuit in arca ſua inuolutũ pãno lineo.
Cũ aũt quidã iuuenis amaſius eius aperuit eandem
arcã/ inuenit hoſtiã dñici corpis trãſmutatã in effigię
carnis & ſanguis. Hoc etiã accidit in quadã villa ab-
batis ſancti Petri Carnotẽſis cuidã ſacerdoti: cũ tene-
ret corpus Chriſti in manibus ſuis ad miſſam.
¶ Simile miraculũ accidit iterũ i Carnoteñ. epio tpe
Roberti epi Britãni: ꝙ quidã ruſticus poſuit corpus
dñi i ora capę ſuę/ & ibi ſeruauit illud vſq; ad mortẽ

Rhōa. | Francorum | Anglorū | Añ. dñi

ſuā. & tunc ibi inuentū eſt in ſpecie carnis. ¶ Idē miraculū accidit cuidā mulieri in Flādria: ꝙ cū poſuiſſet in ciſta ſua/poſtea inuenit in effigie carnis.

¶ Similiter euenit in Andegauen. ciuitate. Cū quidā ſacerdos cantaret miſſā/puer paruulus itererat miſſę/ & vidit idē puer puerū paruū pulcherrimū in manu ſacerdotis ſacrātis corpus dñi: qui ꝓrinꝰ exiuit foras ecclīam clamās oībus quos iuenit & dicēs/ venite & videte mirabilia dei. Et intrātes eccleſiā nichil viderūt ꝑter ſpeciē panis. ¶ Hoc etiā accidit cuidā ſanctiſſimo pſbytero iuxta Fiſcānū/dū cantaret miſſam in die dedicatiōis ecclīæ ſanctę trinitatis Fiſcanni. qui mittēs diaconū ſuū vocauit epos qui ad dedicationē couenerūt: & venerūt. Et pſbyter tulit ī manibꝰ ſuis in calice: ita vt erat reueſtitus/ & poſuerūt illud ī altari. Hęc fecit pietas dñi ad cōfirmādā fidē ſacramētorū ſuorū in nobis: in quos fines ſcłorū deuenerūt.

¶ Mater Solidani de Iconio veniēs ad extrema/ reuelauit filio ſuo qđ ſemp celauerat: ſcꝫ ꝙ eſſet Chriſtiana. & rogauit eū vt crederet in Chriſtū qui eſt dñs & rex oīm ſcłorū/ & ꝙ amaret Chriſtianos: qđ ipe ſpopōdit ſe facturū. Sed dixit ꝙ nō auderet apte credere in ſaluatorē ꝑpter Paganos. Dixit ei mater ſua. Fili cū mortua fuero fac michi excelſā ſepulturā & pulchrā ſicut pyramidē: & pone ſup eā ſignū crucis Chriſti. Cui ille de luce ſe hoc facere non poſſe reſpondit. Tu fac (inqt mater eiꝰ) de nocte. Quod & factū eſt. In craſtino cū Agareni vidiſſent ſignū illud: idignati ſunt cōtra pricipē & volebāt eū occidere. Tūc quidā ex ipis ſubleuatꝰ: ꝑ machinas conabat deponere crucē. Qui volūtate dei corruit & mortuꝰ eſt. Similiter & alius iterēptus eſt alia vice. Tertia die cū cōueniſſent multa milia hoīm ad deponendū ędificiū illud: inter quos erat vnus ꝓptior ad deponendū illud/ venerūt fulgura & coruſcatiōes/ & illo primitus pēpto multa milia pierūt igne diuio. Tūc appuit āgelꝰ dñi & clariſſimū ſignū crucis poſuit ſup pyramidē illā: ex quo multi crediderūt in Chriſtū/ & adhuc cru

cẽ illã venerant & adorant. ¶Arnulphus Lexouieñ
eps cũ p 40 ãnos eandẽ eccleſiã rexiſſet/& in ædifi-
cando eccl'iam & pulcherrimas domos laboraſſet:re
nũciauit epatui/& prexit Pariſius ſuos dies dimidia-
turus apđ ſanctũ Victorẽ ĩ domib⁹ pulcherrimis quas
ibi ad opus ſuũ cõſtruxerat. ¶Radulphus de Vãne-
uilla archidiacon⁹ Rothomageñ. qui fuerat cãcella
rius regis electus eſt ad pdictũ epatũ. ¶Anno ſupio
ri 1181 obijt Alexãder papa terti⁹:ad cui⁹ litteraturã
pauci de pdeceſſorib⁹ eius ĩfra centũ ãnos attigerũt
Fuit enĩ ĩ diuia pagina pceptor maxim⁹:& ĩ decretis
& canonib⁹ & Rhomanis legib⁹ pcipuus. Nã mul-
tas q̃ſtiones difficillimas & graues/ ĩ decretis & legi-
bus abſoluit & enucleauit. Dedit etiã ei deus hanc
grãm q̧ cũ a beato Petro vſq; ad ipm fuerint 174
pontifices Rhomani/tres tãtũ pceſſerũt eũ in nũero
ãnorũ quo Rhomanę eccleſię pfuerũt. ¶Beatus Pe-
trus ſedit 25 ãnis. Siluester prim⁹ 23 ãnis. Adrianus
prim⁹ totidẽ. Iſte Alexãder 22. Hic etiã tenuit cõciliũ
Turonis ãno dñicę icarnatiõis 1163 in quo Octouia
nũ cũ cõplicibus ſuis anathematizauit. Cui cõcilio
nos iterfuim⁹. ¶Itẽ aliud cõciliũ tenuit Rhomę ãno
icarnatiõis dñicę 1180. Ad hoc multę cõuenerũt tã
eccl'iaſticę q̃ ſeculares pſonę. Inter quas vẽit quidã
ciuis Piſan⁹ noĩe Burgũdio pitus tã Gręcę q̃ Latiæ
eloquẽtię. Hic attulit euãgeliũ ſancti Ioãnis trãſlatũ
ab ipo de Greco in latinũ:qd Ioãnes Criſoſtom⁹ ſer
mone omeliatico expoſuerat. Hic etiã fatebaĩ magnã
partẽ libri Geneſos a ſe iã trãſlatã. Dicit etiã q̧ Ioã-
nes Criſoſtom⁹ totũ vetus & nouũ teſtamẽtũ Gręce
expoſuit. Papa Alexander pręfatus tres ſciſmaticos
qui ſibi in ſciſmate ĩuicẽ ſucceſſerãt fere p 20 ãnos ſu-
ſtinuit:ſc; Octouianũ/Guidonẽ & Calixtũ. Illis vero
deficiẽtibus in pace eccleſiæ vitã finiuit. Cui ſucceſſit
Hubaudus Hoſtieñ. eps dictus Luci⁹ 175 eps. Hic
videl; Hoſtieñ. eps ex antiqua cõſuetudie ordiat &
ſacrat põtificẽ Rhomanũ. Quę cõſuetudo exinde ac-
cidit:q̧ martyrizato beato Sixto & ſancto Laurẽtio
eius diacono/btũs Iuſtin⁹ pſbyter cũ clero Rhoma

Rhōa. Francorum Anglorū Ān. dñi

no elegit Dionyſiū in pontificē Rhomanū quē ſacra
uit Maxim9 Hoſtieñ eps. Ex hac cōſuetudie exinde
Hoſtieñ. eps ordinat & ſacrat Rhomanū pōtificē:&
habet palliū ſolūmodo ad ea q̄ ptinēt i ordinatiōe &
cōſecratiōe Rhomani pōtificis. ❡Eugeni9 papa cō-
iūxit epatui Hoſtieñ. Bolitrēlem:& ſic fecit de duob9
vnū. Similiter fecit de epatu Portueñ. cui iūxit epi-
ſcopatum ſanctæ Rufinę faciens de duobus vnum.
❡ Obijt Rogerius epiſcop9 Eboraceñ. vir litteratus
& iduſtrius ad augēdas poſſeſſiōes terrenas. Eccleſiā
principalē & domos epales nō ſolū Eboraci verū in
oibus manerijs ſuis cū redditib9 multū auxit ac ree-
dificādo decorauit: intātū vt archieps Eboraceñ ar-
chiepatui Cantuarieñ fere coequař. Multas diuitias
& nō ſibi ꝓfuturas reliquit. ❡Obijt Philippus eps
Rhedoñ. q fuit prim9 abbas Claremōtis. Hic p reue
lationē caput eccl'ię Rhedoneñ ſolo diruit:& in ea di
ruptiōe multas pecunias iuenit/ex quibus cœpit re-
ædificare caput p̄fatæ eccleſiæ meliori ſcemate.
❡ Obijt Hunifredus de Bohim poſitus i exercitu cū
rege Henrico iuniore: quē exercitū p̄fatus rex i Frā-
ciā duxerat/coadiuuādo ptes Philippi regis Frāciæ
cōtra comitē Flādreñ. ❡Obierūt Hēricus abbas Pra
telli & Guill's abbas ſācti Michaelis vlterioris port9
monachi Becci. ❡Anno dñi 1181. tertio idus / hora
nona diei ecclipſis Solis fuit:& erat pene tertia pars
ſolis obſcurata. & ab iitio ecclipſis vſq; ad finē ſpaciū
vnius hore æqualis/& 38 minutorū. ❡Eodem anno
ecclipſis Lunę vndecio calēdas Ianuarij ſcil; feria
tertia nocte ſequente hora tertia noctis:& paulomi
nus q̄ medietas obſcurata/& durauit obſcuritas fere
per duas horas. ❡Anno dñi 1175/bis viſa eſt eeclip
ſis in luna. Primo letania maiore hora prima noctis
poſt diē ſpm Marci euāgeliſtę. Secūdo 14 calēdas
Nouēbris nocte ſequēte feria 3 hora noctis. ❡Anno
dñi 1168/vidim9 ecclipſim i luna i nonis Martij no-
cte ſequēte hora pria noctis. Eodē āno fuit ecclipſis i
luna 4 calēdas Septēbris. Et eodē anno & mēſe in

ſole/id⁹ Septēbris circa meridiē toto fere obſcurato.
¶ Anno etiā 1179 viſa eſt luna ecclipſari 15 calēdas Septē-
bris poſt octauā horā noctis dominicæ.
¶ Anno 1180. fuit ecclipſis ī ſole quito calēdas Februarij fe-
ria tertia. ¶ Rex Henricus ſenior menſe Martio trāſ-
fretauit in Normāniā cū magna auri & argēti copia
paratus in adiutoriū regis Frācię ad cōponendā pa-
cē inter ipm & comitē Flandriæ ſicut & fecit.
¶ Obijt Mabilia comitiſſa Flandreñ. abſq; liberis.
¶ Andronius patruus īperatoris Coſtantinopolitani
Alexij īdignatus: q̄ ipe duxiſſet filiā regis Francorū
in vxorē/& multos Latinorū ſecū hēret ſibi familia-
res: quia ipe erat grecus volebat eos ab iperio eius
extermiare. Cōducens ergo Solidanū Iconij & mul-
tos Sarracenorū fraudulēter introierunt ciuitatē: &
multos Latinos interfecit & a Latinis multi Sarra
ceni interfecti ſunt. deo tamē volēte / pax inter eos
firmata eſt. ¶ Ioānes eps Pictaueñ. vir magnę litte-
raturę & eloquētię/electus ad archiepatū Narboneñ
cū Rhomā prexiſſet pter pdictā bndictionē ānuēte
papa Lucio clerici prime Lugduneñ. elegerūt eū in
archiepm Lugduneñ. quę ſedes habet primatū ſup
tres archiepatus. Prima eni Lugduneñ. id eſt Lug-
dunū eſt ſup Rhodanū. Secunda Lugduneñ. ſup
Secanā/id eſt Rothomageñ. Tertia Lugduneñ. ſup
Ligerim/id eſt Turōis. Quarta Lugduneñ. id eſt Se-
nonis ſup Icāniam. ¶ In hoc āno euenit bis vel ter
terręmotus circa feſtum ſancti Michaelis. ¶ Hoc
etiam āno magna diſcordia facta inter regē & ſuos
filios pter caſtellū Clareuallis: quod erat de feudo
Andegaueñ. & Richardus comes Pictauēſis latēter
firmauerat illud: & adhuc diſcordia perſeuerat inter
patrem & filios propter eandem cauſam.
¶ Rex Henricus ſenior miſit exercitū in Britāniā/&
obſederūt turrē Rhedoneñ. & cepūt: & cōbuſtā reędi-
ficauerūt & munierūt. Propterea comes Britānie ma-
gnā partē ipſius ciuitatis cōbuxit: & abbatiā ſancti
Georgij et Becherel caſtrū Rollandi de Dinam.

Rhõa.	Francorum		Anglorũ	Añ. dñi
		¶ Audiuim⁹ a quibuſdã ꝙ Ioãna vxor Vuillelmi re-		
		gis Siciliæ filia regis Henrici regis Anglorũ peperit		
		ei filiũ primogenitũ: quẽ vocauerũt Boamũdũ. qui		
		cũ a baptiſmate reuerteretur: pater inueſtiuit eũ duca-		
		tu Apuliæ p aureũ ſceptrũ quod in manu gerebat.		
		¶ Et quia de filiabus dñi mei regis Anglorũ cœpi		
		loqui: nõ debeo ꝑtermittere regẽ de caſtella/ quẽ vo		
		cãt Auforſum paruũ regẽ/ quia adhuc Ferrãt patru⁹		
		eius viuit: qui ſi moreretur/ Auforſus prędictus eſſet		
		rex vniuerſarũ Hiſpaniarũ. Hic Auforſus gr̃a dei &		
		virtute ſua duxit chariſſimã dominã meã & filiolã in		
		baptiſmate in vxorẽ Alienorã filiã regis Anglorũ:		
		cuius cõſilio & auxilio multa bona ei acciderũt. Nam		
		primũ vrbẽ Cõchas cœpit terrarũ magnarũ matricẽ:		
		& (vt qdã dicũt) cœpit Cordubã ex ꝑte & minuit. &		
		duas ciuitates regis Lupi/ Valẽtiã & Muciã/ & multa		
		alia bona fecit: quę ad noticiã noſtrã nõ ꝑuenerũt.		
		Tertia vero filiarũ regis/ id eſt Mathildis primogeni		
		ta nupſit Hẽrico duci Saxonũ & Baioariarũ & Sue-		
		uorũ: nec eſt aliquis homo qui tantas habeat poſſeſ-		
		ſiones ſicut iſte/ niſi fuerit ĩperator aut rex. Nã qua-		
		draginta vrbes habet & 67 caſtella/ exceptis plurib⁹		
		villis. Sed tamẽ cũ eſſet ꝓximus carne Frederici ĩpe-		
		ratoris Rhõanorũ: ortis inter eos quibuſdã ſimulta-		
		tibus/ cõſilio archiepõrũ & epõrũ regni Alemãniæ		
		qui habent fere oẽs ciuitates indictiõe ſua: illius re-		
		gni ĩperator exulauit eũ quare venit in Normanniã		
		ad regẽ Hẽricũ ſocerũ ſuũ cũ vxore & liberis: & rex		
		maximas expenſas fecit pro eo quotidie ſcilꝫ 50 li-		
		bras Andegaueñ. qui deo auxiliante adhuc terrã ſuã		
		recuperabit per induſtriã & fortitudinẽ & diuitias re-		
		gis Angliæ.		
30	1	¶ Rex Henricus tenuit curiã apud Cadomũ	27	1182
		& prohibuit ne aliquis Baronũ teneret cu-		
		riã ſed venirent ad ſuã. prędictus ſaxonũ illo		
		venit: & ibi cõuenerũt mille milites & eo amplius.		
		¶ Obijt Ioãnes Carnoteñ. epus: & ſucceſſit ei Petrus		
		qui fuerat abbas ſancti Remigij Remeñ.		

Rhoa.	Francorum	Anglorū	Añ.dñi

¶ Obit Galterus eṗs Runifēſis qui fuit frater Theo-
baldi archiepi Cantuarieñ : & ſucceſſit Vualerānus
Baioceñ. archidiacon9. ¶ Obijt pater noſter Richar
dus Abrincēſis eṗs vir magnę litteraturę tā ſęcula-
ris q̄ diuię: morū honeſtate virgo ab vtero laudādus
¶ Obijt Fulco Paganellus: & ſucceſſit ei Vuillelm9 filius ei9
¶ Obijt Richardus abbas Montiſburgi: & ſucceſſit ei
Robertus prior & monachus eiuſdem loci. ¶ Ioānes
Connū clericus regis Anglorū factus eſt archiepus
Duneline in Hibernia. ¶ Obijt Petrus Carnotenſis
eṗs cui9 loco electus eſt Raiualdus de Moucon the-
ſaurarius ſancti Martini Turoneñ. nepos comitis
Theobaldi. ¶ Galterius de Cōſtantijs/ factus epus
Linconieñ. cōſecratus fuit a Richardo Cantuarienſi
archiepo Andegauis in capella dñi regis & in pſen-
tia eius. ¶ Obijt Henricus tertius chariſſim9 dñs no
ſter iuuenis rex filius Henrici ſecūdi excellētiſſimi &
illuſtriſſimi regis Anglorū apud caſtrū Marcel tertio
idus Iunij in feſtiuitate beati Barnabę apoſtoli vir p
oia plangēdus: nō ſolū q erat fili9 chariſſimi dñi no
ſtri Hērici excellētiſſimi regis Anglorū ſecūdi/ verū-
etiā quia erat pulcherrim9 facie/ honeſtus in mori-
bus/ dapſilis in muneribus ſup oēs quos ī noſtra ęta-
te vidim9. qui terrā nōdū hēret aſſignatā q̄uis pater
eius quindeci milia librarū Andegaueñ. monetæ &
eo āplius quotānis daret: ſed hoc parū erat ad explē
dā latitudinē cordis ei9. In officio militari tāt9 erat
vt nō haberet parē: ſed pricipes & comites & etiā re-
ges eū timerēt. vēiēs ad extrema quia cōſilio prauo-
rū hoīm p bellū fere p ānū deū & ſanctā eius eccle-
ſiā & patrē eius offenderat: pœnitentiā recepit a quo-
dā ſanctiſſimo epo/ & multis alijs & patri ſuo in extre
mis p litteras mandauit: vt quod offenderat ī deū &
ſanctā eccleſiā pro eo emendaret/ & matris ſuæ regi-
næ Anglorū & vxoris ſuę ſororis Philippi regis Frā
corū & militū ſuorū & ſeruientiū miſeretur: quibus
multa promiſerat : nec eis aliquid pręuentu mor-
tis dare poterat. Diſpoſuerat ante mortem ſuam

vt corpus eius in eccl'ia beatæ mariæ Rothomageñ.
ſepeliret: vbi iacẽt primi ãteceſſores ſui Rollo & Vuil
lelmus Longa ſpata filius eius duces Normãnorũ.
¶ Vuillelm9 etiã comes patruus ei9 vir p oia plangẽ
dus. Sed cũ ſeduceret funus eius Richardus Cantua
rieñ. archieps & multę alię eccl'iaſticæ pſonę & mul
ti cõſulares & excellẽtiſſimi nois viri: venerũt Seno=
maneñ. & in eccl'ia beati Iuliani corpus eius poſue=
rũt. ¶ In craſtino Senomañ. maxime ciues ſepelierũt
eũ in eodẽ loco cõtra volũtatẽ & appellationẽ eorũ
qui corpus ei9 deducebãt. Quo audito pater eius ira=
tus nõ ſolũ pro eo ꝙ corpus filij ſui cõtra voluntatẽ
eius ibi ſepelierãt: ſed eo multo amplius ꝙ ab obſi=
dione caſtri Lemouiceñ. receſſerant ſine licẽtia eius
ne dicã volũtate / iuſſit corpus effodi & in eccl'iã Ro=
thomageñ. deferri. vnde ab archiepis Rothomageñ
& Cantuarieñ. & epis Normãnię & abbatib9 & alijs
religioſis pſonis ad ſiniſtrã partẽ altaris beatę Marię
honorifice ſicut tantũ virũ decebat tumulatus eſt.
¶ Obijt venerabilis vir Albertus Aleteñ. eps quẽ mo
derni de ſancto Madomo vocãt: cui9 epatus antiq=
tus ciuitas alita vocabaṫ. ¶ Magiſter Girardus co=
gnomẽto puella / vir magnę litteraturę & honeſtatis
electus eſt i epatũ Ceſtreñ. quę epatus habet tres ſe=
des / Ceſtreñ. Coneitẽſem / Licifellenſem. ¶ Henricus
frater Egidij de Folerio nepos abbatis Fiſcãn / / ele=
ctus eſt ad archiepatũ Bituriceñ. ¶ Iterũ Androinus
expulit nepotẽ ſuũ Alexiũ iuuenẽ iperatorẽ de vrbe
Cõſtantinopolitana: & captũ tandẽ demerſit in ma=
re ipm & matrẽ & ſororẽ eius. quibus de medio mo=
riẽdo ſublatis Andronicus qui tyrannice arripuerat
imperiũ: pcepit primogenito filio ſuo Manuel vt ac=
ciperet vxorem Alexij imperatoris defuncti / ſororem
Philippi regis Francorũ / & haberet cum eo digni=
tatem imperij. Quod cum vir honeſtus renueret:
proiecit eum in vincula. & accepit illam & contraxit
inceſtum coniugiũ (ſi cõiugiũ vocandũ eſt) & fecit
coronari ſecũ filiũ ſuũ iuniorẽ calo Ioannem.

Rhēa.	Francorum		Anglorū	Añ.dñi
		¶ Cū aūt Latini occiderētur per crudelitatem iſtius Andronij quidam Cardinalis Rhomanę eccleſię Ioannes noīe quē Rhomanus pontifex miſerat Cōſtātinopolim ad petitionē Manuel īperatoris qui erat vir religioſus/& volebat p prędicationē illius cardinalis reuocare eccleſiā Gręcorū ad inſtituta & ſubiectionē Romanę eccleſiæ. Hic inq̄ Ioānes cū Latini occiderētur: erat in hoſpitio ſuo/venerūtq; ad eū quidam religioſi viri ſuadere ei vt diſcederet ne occideret. Q uod cum audiret dixit. Abſit hoc ne fiat. Ego hic ſto pro vnitate eccleſiæ: & pręcepto papę Alexandri dñi mei. Tūc irruētes in eū Gręci pſidi occiderūt eū: & ligantes canē cū eo. ita ꝙ cauda canis eſſet ī os eius/traxerūt p vicos ciuitatis: & facta fouea ibi cōbuxerūt eū/& poſtea viri religioſi de fouea tulerūt corpus ei9/& optime ſepelierūt illud. vbi fiūt crebro miracula. ¶ Chriſtian9 Magūcieñ. archieps obijt: qui ſe nō habebat ſecūdū morē clericorū ſed more tyrāni exercitus ducēdo & Brebēſones & multa mala fecit eccleſiæ Rhomanæ/& hoibus ſancti Petri & quibuſdā ciuitatibus Longobardiæ q̄ erant cōtrariæ īperatori Alemāniæ dño ſuo.		
		¶ Obijt chariſſimus dñs noſter Rotrodus Rothomagenſis archiepus. ¶ Obijt Vuillelmus comes Gloeceſtriæ ſine hęredib9 abſq; trib9 filiab9. quarū vna eſt comitiſſa Ebroiceñ: altera vxor comitis Vuillelmi de Clara. Tertia eſt in manu dei & dñi regis & cui voluerit dabit eā. ¶ Vuillelmus decan9 Baioceñ. electus eſt ī epatū Cōſtācieñ. ¶ Vuilts decan9 canonicorū ſancti Petri de Curte q̄ eſt capella regis apud Cenomaneñ. vrbē electus eſt ad epatū Abrinceñ.		
31	2	¶ Rex Hēric9 tenuit curiā ſuā apđ Cadomū.	28	1183
		¶ Obijt Richardus Cantuarieñ. archiepus.		
		¶ Obijt etiā Girardus magnę religionis & litteraturę vir Ceſtreñ. eps. ¶ Anno ſupiori appuit dña noſtra mater mię ſancta Maria: cuidā fabro lignario opus facienti in quadā ſilua/& obtulit ei ſigillū iconiæ ſuæ & filij ſui ſaluatoris noſtri cuius ſic cōſcriptio erat.		

Rhõa. | Francorũ | Anglorũ | Añ. dñi

Agnꝰ dei qui tollis peccata mũdi dona nobis pacẽ: &
dixit ei, vt ferret illud ſigillũ ad epm̃ Podieñ. vt ꝑdi-
caret in ꝓuicia ſua & alijs circũquaq; vt oẽs qui vel-
lẽt pacẽ tenere ſanctæ eccłię & filijs ſuis facerẽt hmõi
ſigilla. & portarẽt in ſignũ pacis & facerẽt alba ꝑua
caputia ad oſtẽtationẽ pacis & inocẽtiæ, & dato ſacra
mẽto pacẽ tenerẽt & īimicos pacis deſtruerẽt qđ & fa
ctũ eſt. Nã multi epi & cõſules & viri cõſulares & me-
diocres, & paupes hãc ſectã tenẽtes, pacẽ tenẽt & ini
micos pacis pſequũtur. ¶ Obijt Vuillelmꝰ de vecit.
¶ Obijt Vuillelmꝰ de Lãcaſtre magnę honeſtatis &
poſſeſſionis vir.

32 | 3 | ¶ Rex Hẽricus tenuit curiã ſuã apud Cenoma | 29 | 1184
neñ. ¶ Dñs noſter Vualterus Liconieñ eps, factꝰ eſt
archieps Rothomageñ ¶ Luciꝰ papa i capite ieiunij
id eſt feria 4. cinerũ ordinauit plures cardinales: iter
quos magiſtrũ meliorẽ ꝑſbyterũ cardinalẽ quẽ etiã
fecit camerariũ ſuum. Et electũ Doleñ diaconũ, & magiſtrũ
Radulphũ Nigellũ chariſſimũ amicũ noſtrũ, magnę hone-
ſtatis & litteraturę & religionis virũ. ¶ Fredericus iperator
Rhomanorũ fecit ordinari vnũ filiorũ ſuorũ nõ priogenitũ
ſed ſecundũ in regẽ Germaniæ. ¶ Rex Anglorũ Hẽricus ſa-
piẽtia & diuitijs ſuis acqſiuit ſororẽ regis Portugaleñ
Hiſpanię: ad hoc vt fieret vxor comitis Flandreñ co
gnati ſui. Venit ergo ad comitẽ Flandreñ in abũdã-
tia auri & argẽti. Huiꝰ pater licet grandeuus adhuc
viuit: qui in iuuẽtute ſua ſup Agarenos adiutus ab
Anglis & Normãnis ciuitatẽ Vlixbonã quã vulgarit
vocãt Liſſebone. Ad quã trãſtulit de Valẽtia corpus
btĩ Vicẽtij leuitę & martyris vt qdã dicũt: ſed Amo-
niꝰ monachus de trãſlatiõe eiuſdẽ corpis ſcti marty-
ris tpe Caroli ipatoris facta, aliter loquit. Fecit eandẽ
ciuitatẽ pmiſſiõe papę archiepatũ: cui ſubdidit ſex ali
as ciuitates quas acqſierat. ¶ Balduinꝰ Vuigornieñ
eps cõſecratus eſt in archiepatũ Cãtuarieñ. ¶ Obijt
Vualerãnus Roſeñ. eps & capellanꝰ archieps Can-
tuarieñ cui ſucceſſit Giſlebertus archidiaconꝰ Lexo-
uieñ. ¶ Hugo de Noñ. archidiaconus Lexouienſis
electus eſt in epiſcopatũ Ceſtrenſem.

Rhōa.	Francorum		Anglorū	Añ. dñi
33	4	¶ Petrus Girardus factus eſt eps Maclouieñ.	30	1185

¶ Magna diſcordia facta eſt inter Philippum
regē Francorū & Philippū comitē Flandreñ.
ꝓpter comitatū Viromandeñ. Sed rex Francorū ex
omni potētatu ſuo cōgregauit īfinitū exercitū:& co-
egit comitē ad faciendū volūtatē ſuā. ¶ Obijt Roge
rius eps Sagieñ.qui multū emēdauit matrē eccl'iam
& totū dñiū ſuū:reliquit etiā īmenſas diuitias in au-
ro & argēto ſibi nō ꝓfuturas. ¶ Obijt Robertus ele-
ctus Montiſburgi:& ſucceſſit ei Vuillelm⁹ monach⁹
eiuſdē loci. ¶ Ioānes iunior filius regis Anglorū quē
vocāt ſine terra:quis multas & latas habebat poſſeſ-
ſiones & multos comitatus/trāſiuit in Hiberniā grā
dei pmittēte rex futurus in illa patria. ¶ Obijt Rober
tus eps Nāneteñ vir magnę honeſtatis & amicus no
ſter cū rediret de Hieruſalē. ¶ Obijt Gaufridus Cor-
nubieñ eps. ¶ Abbas Pontenlaceñ fact⁹ eſt eps Atrebateñ.
¶ Theobaldus abbas Cluniaceñ fact⁹ eſt eps cardinalis Hoſtieñ.
cui ſucceſſit filius comitis de Claromōte. ¶ Hic prius
fuit abbas cuiuſdā abbatiæ ordinis Ciſtercieñ. Inde
trāſlatus eſt ad abbatiā Flauiaceñ. Inde exortis qui-
buſdā cauſis factus eſt abbas ſācti Luciani martyris
primi epi Beluaceñ ciuitatis. Exinde (vt dixim⁹) fa-
ctus eſt abbas Cluniaceñ. ¶ Interim facta eſt magna
cōmotio & cōcertatio inter Philippū regē Frācorū
& Philippū comitē Flandreñ. Comes eni Flandreñ.
cōfuſus pudore quia fecerat volūtatē regis de comi-
tatu Viromandeñ. repletus ira & indignatiōe vertit
ſe ad regē Germanię filiū Frederici Rhomani ipera
toris vt iuuaret eū:& fecit ei hominiū de Flandreñ.
comitatu. vnde magna tribulatio exorta eſt in toto
regno Francorū. ¶ Anno pterito obijt Balduinus
rex Hieroſolymitanus vir honeſtus & religioſus &
potēs cōtra Sarracenos:licet elefantioſus. Nec hoc
mirū eſt: quia flagellat deus omnē filiū quē recipit.
Huic ſucceſſit nepos eius Henricus natus ex ſorore
ſua/cuius pater fuit Vuillelmus filius comitis Mōtiſ-
ferrati/qui fuerat natus ex nepte Frederici īperatoris
Rhomanorū:& poſtea come Iopeñ. duxit matrem

Rhõa.	Francorum	Anglorũ	Añ.dñi
	predicti Henrici regis/qui ſeruat ꝑdictũ iuuenẽ regẽ		
	& regnũ eius quouſq; ꝑueniat ad ꝑfectã ætatẽ.		
	¶ Obijt Bartholomęus vir venerabilis eps Exouieñ.		
	¶ Obijt Iocelinus Saleſberieñ eps. ¶ Obijt Lucius		
	papa Rhomanꝰ cui ſucceſſit Imbertus Mediolaneñ		
	archieps vocatus Vrbanꝰ tertiꝰ papa Rhõanꝰ 185.		
	¶ Dñs Vualterus Rhothomageñ archieps ĩpetrauit		
	a dño Hẽrico rege Anglorũ/vt abbatia ſancti Eleſij		
	quæ eſt in ĩſula Griſoſij quã Guillelmus filius Hãni		
	fecerat:in eadẽ inſula cõſilio & auxilio dñi regis iũ-		
	geretur abbatię de Voto quę eſt iuxta Cęſariſburgũ		
	quã imperatrix mater Henrici regis ædificauerat.		
	Erat aũt tripliciter ditior tam in Normãnia q̃ in An		
	glia q̃ abbatia de Voto. Erat autẽ vtraq; de ordine		
	canonicorũ regulariũ. Facta eſt itaq; abbatia de Vo		
	to mater & caput:habẽs & pẽniter poſſidẽs abbatiã		
	de inſula & oia ſibi ꝑtinẽtia. Prędictus vero archieps		
	Rhothomageñ. fecit in eadẽ abbatia abbatẽ ſuũ ca-		
	pellanũ:qui erat canonicus eiuſdẽ ordinis.		
	¶ Quidã eni cõſtabularius dñi regis Henrici Oſber-		
	nus de Hoſa noĩe:qui caſtrũ Cęſariſburgi cũ patria q̃		
	ad illũ ꝑtinet:cuſtodiebat iuſſu dñi regis Henrici.		
	Aedificauit in eadẽ abbatia de Voto domũ pulcher-		
	rimã officinas idoneas in ſe cõtinentẽ ad opus ſuũ:		
	in qua poſt ãminiſtrationẽ dñi regis/q̃diu vixit ſatis		
	honeſte cõuerſatus eſt. Ipe vero ante octo dies mor-		
	tis ſuę factus canonicus:ꝑmiſſione dñi regis eidẽ ab-		
	batię dedit 32 marcas auri. Dedit etiã ꝑdictę abbatię		
	cẽtũ libras Cenomañ ad augẽdas poſſeſſiões eiuſdẽ abbatię.		
	Dedit etiã eidẽ abbatię 60 marcas argẽti ĩ plata & totidẽ ĩ va		
	ſis. ¶ Predictus archieps trãſtulit magiſtrũ Vuillm		
	Hubaudũ qui erat abbas Greſtẽ & monachus Becci		
	ad abbatiã ſãcti Martini Põtiſare:quis abbatia Gre-		
	ſtem tripliciter eſſet ditior q̃ illa. Sed ꝓpter affinitatẽ		
	vel familiaritatẽ quã habebat erga illũ/ et quia erãt		
	compatriotæ:voluit ipm habere iuxta ſe. ¶ Dñs rex		
	Henricus tenuit curiã ſuam ad natale apud Dõnũ-		
	frontẽ. ¶ Henricus de Brachauilla ſupprior Toarni		
	factus eſt abbas Sagieñ. ¶ Apud vrbẽ Pariſiorũ in		

Rhõa.	Frãcorum	CHRONICON	Anglorũ	Ãn. dñi
		quodã monaſterio ſancti Stephani ꝓthomartyris i=		
		uenitũtur reliquię de capillis ſanctę mariæ 32/brachiũ		
		ſancti Andreæ apoſtoli/caput ſancti Dionyſij marty		
		ris eiuſdem vrbis epiſcopi.		
34	5		31	1186
35	6	¶ Factũ eſt pręliũ in Paleſtina Chriſtianorũ	32	1187
		cõtra Paganos: in quo Chriſtianorũ mortui		
		ſunt mille 21 & quingenti homines.		
		¶ Crux ſancta a Paganis capta/& Guido rex Hiero=		
		ſolymitanꝰ & tota terra Saladino eſt reddita: excep=		
		tis Tiro & Tripoli & Antiochia & paucis alijs.		
		¶ Eodẽ ãno natus eſt Ludouicus filiꝰ Philippi regis		
		Frãcorũ. ¶ Obierũt Oſbernus abbas Becci/& Vual=		
		terius abbas ſancti Vuandregiſili.		
35	7	¶ Fredericus iperator cũ multis ſuorũ/ Phi=	33	1188
		lippus rex Francorũ/ Henricus rex Anglorũ		
		& Richardus filius eius cruces acceperũt: vt		
		ſubuenirent Chriſtianis in Paleſtina. Et fa=		
		ctus eſt numerus ſignatorũ magnus.		
37	8	¶ Fredericus ipator egreſſus eſt de terra ſua	34	1189
		cũ exercitu magno vt ſubueniret Chriſtianis		
		in Tyro & Tripoli & Antiochia laborantibus: & vſqꝫ		
		ad Antiochiã viã ſibi & ſuis cõpauit. ¶ Eodem ãno		
		Obijt Hẽricus ſecũdus rex Anglorũ filius iperatricis		
		2 nonas Iulij: qui regnauit ãnis 34/mẽſibꝰ ſex. Suc=		
		ceſſit ei filius eiꝰ Richardus vir magne ꝓbitatis: vn=		
		ctus in regẽ quarto idus Septẽbris.		
1	9	¶ Obijt Robertꝰ abbas Gemet. 4 idus Iunij	35	1190
		¶ Eodẽ ãno pridie idꝰ Iulij ſucceſſit Rogeriꝰ celariꝰ.		
		¶ Eodẽ ãno Philippus rex Frãcorũ & Richardꝰ rex		
		Anglorũ cũ multis millibus armatorũ egreſſi ſunt de		
		terris ſuis/vt ſubuenirent Chriſtianis in Paleſtina		
2	10	¶ Richardꝰ rex Anglorũ & Philippꝰ rex Frã=	1	1191
		coꝝ mare trãſierũt. ¶ Pręceſſerat eos Iacobꝰ de Auẽ=		
		nis cũ 7 nauibꝰ. Cuiꝰ auxilio rex Guido q a captiui=		
		tate redierat Acrã vrbẽ iã obſederat. ¶ Erat aũt cũ		
		eis dux etiã Campanię Henricus cũ multis alijs.		
		¶ Rex Philippꝰ ad obſidionẽ vẽit. ¶ Rex aũt Richar		
		dus vir iſignis ꝓbitate Cyprũ inſulã armis itrauit &		
		acqſiuit: dñm iſulę illiꝰ qui dicebat ipator cũ filia eius		

Rhoa.	Francorũ		Anglorũ	An. dñi
		cũ equo eius mirabili & cũ theſauris in ius ſuũ rede-		
		git. Deinde cũ p mare veniret acrã/iuenit nauẽ Pa-		
		ganorũ pmaximã quã Dromontẽ dicũt: & cũ oib9 q		
		in ea erãt in pfundũ maris eã ſubmergi fecit. Quę ſi		
		ad ſubſidiũ Paganorũ puenire potuiſſet: ſine dubio		
		ciuitas capi nõ potuiſſet. ❡ Eodẽ ãno obijt Rogerus		
		abbas Gemet. quarto calẽdas Nouẽbris: cui ſucceſſit		
		eodẽ ãno Richardus de Mara eiuſdẽ loci monach9		
		decimoſeptimo calendas Ianuarij.		
3	11	❡ Macra ciuitas regib9 Chriſtianorũ reddita	2	1192
		eſt tertio ãno ab eo quo obſeſſa fuerat. ❡ Philip-		
		pus rex Francorũ mox redijt: Richardo vero regi		
		Anglorũ remanẽti redditę ſũt vrbes Iannia/Cęſarea		
		& Aſcalon. Quo dũ tranſiret cõflixit cũ Sarracenis.		
		Erat aũt ipe ſemp in primo cõflictu. Portitores neceſ-		
		ſariorũ in medio/Iacobus de Auẽnis in extremis: igi-		
		tur ſupuenietib9 Sarracenis/Iacob9 & nepotes eius i		
		plio ceciderũt. Richard9 vero rex hoc audiẽs magno		
		dolore pmotus equo currẽte mox redijt: & ões inimi-		
		cos dei in fugã cõuertit.		
4	12	❡ Richardus rex Anglorũ rediẽs in terrã ſuã	3	1193
		in terra iperatoris Alemãnorũ captus eſt a		
		quodã duce Auſtraſiorũ: & tandẽ traditus iperatori.		
		Dũ ibi captiu9 teneretur/Philippus rex Francorũ Gi-		
		ſortiũ & vicina ei caſtella p cõſenſũ pditorũ cœpit:		
		Rothomagũ quoq; vrbẽ obſedit/ſed eã capere nõ potuit.		
5	13	❡ Diſtracti ſunt theſauri eccleſiarũ p totã ter-	4	1194
		rã regis Richardi: calices etiã fracti & venũ-		
		dati & miſſa ſunt pcia eorũ i Alemãniã p redẽptiõe		
		regis Richardi 30 milia marcharũ iperatori. Cęteris		
		vero infinitã pecuniã. Cũq; adhuc captiu9 teneretur/		
		Philippus rex Francorũ obſedit Rothomagũ: ſed ca-		
		pere nõ potuit. Ciues eni viriliter ſe defendebãt: & cę-		
		teri Normãni eos adiuuabãt. Vernoliũ quoq; obſedit		
		ſed capere nõ potuit. Cũq; adhuc caſtrũ obſi-		
		deret/venit rex Anglorum.		
6	14	❡ In Hiſpania pugnauerũt Sarraceni contra	5	1195
		regẽ Caſtelle: & facta eſt plaga magna tã Sar-		
		racenorũ q Paganorũ duob9 dieb9. Prima die neutri		

Rhõa. | Frãcorum | | Anglorũ | Añ.dñi

frater eius Ioãnes: in aſcẽſione dñi coronatus. Hic
Gemeticeñ. eccleſię reddidit Pontẽarchę/ & Toute-
uillã reſupſit. Couenerũt aũt ad eũ vna die 15 comi-
tes/ iter quos erãt comes de Bar/ comes Flandreñ. &
comes Boloniȩ/ & oẽs cõtra regẽ Francorũ cõiurauerũt.

1 | 19 | ℭ Ioãnes rex Anglorũ pacẽ fecit cũ Philippo | 1 | 1200

rege Francorũ hoc modo. Dedit ei 30 milia marca-
rũ argenti/ tria quoq; caſtella in Biturico. Caſtellum
Radulphi de Doloribꝰ/ Iſodunũ & Craſſeianni. Partẽ
quoq; Normãnię quã pfatus Philippus rex occupa-
uerat ei in pace dimiſit: videlicet Giſortiũ/ Vernonẽ
Gailloniũ/ Paccetũ vrbẽ Ebroiceñ. cũ oibus ptinẽtijs
ſuis Ibreiũ et Nouãcurtũ. Neptẽ quoq; ſuã filiã regis
Caſtelle/ honeſtiſſimã corpore & moribꝰ virginẽ Blã
dã noie/ Ludouico filio pfati regis Frãcorũ in cõiu-
gẽ dedit ebdomada dñicę aſcenſionis. ℭ Eodẽ quoq;
die Philippus rex Frãcorũ Ioãni regi Anglorũ red-
didit Arturũ nepotẽ ſuũ principẽ Britonũ. Qui homi
niũ patruo ſuo Ioãni regi fecit: & Britãniæ Armori-
cane ducatũ ab eo accepit. Deide pfatus rex Ioãnes
collecto exercitu aggreſſus eſt expugnare eos qui ei
rebelles fuerãt: in pago Cenomanico Andegaueñ.
et Pictaueñ. Pacificatiſq; ad votũ oibus Vuaſconiã
intrauit. ℭ Eodẽ ãno obijt Vuillelmꝰ filius Radul-
phi ſeneſcallus Normãniæ: cui ſucceſſit Garinus de
Glapiũ ſeneſcallꝰ. ℭ Dñs papa Innocẽtius quadrage
ſimũ nummũ reddituũ ad ſubſidiũ terrę Hieroſoly-
mitanę petijt. ℭ Vrbs Rothomageñ cũ ipa matre ec
cleſia graui incẽdio corruit. ℭ Rex Ioãnes repudiata
vxore ſua filia Vuillelmi Mafouache comitis Clau-
dioceſtrie ꝓpter manifeſtã gñis ꝓpinqtatẽ aliã du-
xit filiã ducis Engoliſmẽſis.: & pacificatis ad votũ oi
bus/ citra mare trãſijt in Angliã. ℭ Eodẽ anno terra
Roberti pegrini de boſco Heroudi ad dñm Meticeñ.
datis 40 libris Andegaueñ & 40 ſolidis ãnui redditꝰ
ℭ Eodẽ quoq; ãno obijt Albertꝰ Damarturi comes/ &
ſepultꝰ eſt apd Gemeč. ãte altare ſãctę Marię vir apd deũ &
hoies valde clarus. Obijt aũt 13 calẽdas Octobris filius eius
Reginaldus comes Boloniȩ pro remedio animæ eius dedit

Rhōa. | Francorū | | Anglorū | Añ.dñi

cluſit. matrē ſuā liberauit: Andegauorū & Turonorū
ciuitates ī ius ſuū redegit. Deinde veniēs Rothoma
gū honorifice a ciuibus ꝓpter ieſtimabilē victoriā ſuſcept9 eſt.
4 22 ¶ Hugo de Gornaio apte defecit a rege An- 4 1203
glorū Ioāne quod pri9 occulte feciſſe putaba
tur. Et tradidit regi Frācorū caſtrū Montiſfortis qd tamē nō
multo poſt debellauit & cœpit. ¶ Eodē āno Petrus de Mellē
to filius Roberti comitis Mellētini/ tranſiuit ad regē Franco
rū & tradidit ei caſtrū Bellimōtis: nec multo poſt mortu9 eſt
Et hugo de Gornaio etiā a rege Francorū vt manifeſtus ꝓ-
ditor amiſſa tota terra ſua expulſus eſſe dicitur. ¶ Eodem
āno dū rex Ioānes ī acquirēda dolo vrbe & aliis quibuſdā oc
cupatus eſſet rex Francorū: Philippus caſtrū Radipontis
obſedit & cœpit: & Andreā de Bellocāpo militē fideliſſimū
qui cuſtodiebat illud. Aeliza Bigereſſa mulier nobilis ecclię
Gemet. & Alexandro abbati ſe reddidit: & dedit octo acras
terrę & duos hoſpites cū ōni tenemēto eorū
Robertū Trauelle & Robertum Soliman.
5 23 ¶ Stati poſt natale dñi caſtrū de Rupe Ande 5 1204
liaci a rege Frācorū Philippo obſeſſū & ca-
ptū eſt: rege Ioāne in Anglia cōmorāte. ¶ Eodē āno Philip
pus rex Francorū cōmorāte in Anglia rege Ioāne/ occupauit
totā Normāniā: & cōpletū eſt illud vaticiniū/ vtrāqꝫ inſulā
amittet Neuſtria/ id eſt Angliā & Hiberniā monaſteria Teu
ſeriā dederūt regi Francorū/ vnūquodqꝫ q̄ ab eo extorqueri
potuit. Et expoliata eſt terra honorib9 & diuitiis: quia mune
ra ſola data ſūt Frācis. ¶ Eodē āno gelu grauiſſimū cœpit no
nis Decēbris: & durauit & ꝑdurauit fere cōtinuū vſqꝫ 12 calē
das Aprilis. fuitqꝫ hiems maxima & īpedita eſt ex pte ſatio
rā hyemalis q̄ vernalis: quia in toto illo tēpore nō duob9 cō
tinuis diebus arare vel ſemiare homines potuerūt.
¶ Balduin9 comes Flādreñ & Hauieñ. qui cū multis
aliis pegrinis de terra ſua egreſſus fuerat: vt ſubueni
ret Chriſtianis in Paleſtina/ cōſilio dñi pape Innocē
tii tranſiuit Conſtantinopolim.
¶ Et expulſis ſiue īterfectis multis proditoribus Rho
manæ eccleſię aduerſariis/ electus eſt īperator Con-
ſtantinopolitanus anno ſequēti dñica qua cantatur
Iubilate Milleſimo ducēteſimo quarto.

Rhōa.	Francorum		Anglorū	Añ.dñi
6	24	¶Litterę Cęſarieñ. archiepi venerūt Rotho	6	1205
		magū ꝓteſtātes deſolationē terrę Hieroſoly		
		morū: eo ꝙ mortu⁹ eſt filius regis Hērici circa purifi		
		cationē beatæ Marię qui ſperabat regnū Chriſtiano=		
		rū bene eſſe recturus. Sed & ipe rex Hamericus prio		
		die Aprilis mortuus eſt: & remāſit terra ſine rectore.		
		¶Peregrini & fere oēs Cōſtantinopoli ad Balduinū		
		iperatorē tranſibāt. ¶Tēplarij & Hoſpitalarij vix ſe		
		defendētes dñiū terrę adiudicauerūt cuidā puelle/q̄		
		fuerat filia marchiōis de Monteferrato: & ſtatuerūt		
		eā ſub cuſtodia cuiuſdā auūculi ſui. ¶Pictaueñ. du=		
		ces regi Frācorū Philippo reſiſtētes i multis ꝑualue=		
		rūt: regis Anglorū Ioānis ptes defendētes. Hoc etiā		
		āno Balduin⁹ Cōſtātinopolitan⁹ iperator alijq; mul		
		ti occiſi ſūt a Ioāne de Blac i bello. Et vir illuſtris fra		
		ter eius Hēricus rexit ipiū. ¶Otto vero fortiſſim⁹ rex		
		Alemānorū pugnauit cōtra Philippū ducē Suauiæ		
		qui Coloniā obſederat: & vicit hoſteſq; ſuos alios fu		
		gauit/alios in ius ſuū captos reduxit/Coloniā libe=		
		rauit/poda copioſa potitus eſt.		
7	25	¶Rex Ioānes ab Anglia egreſſus pagū Picta	7	1206
		ueñ itrauit/cōtra regē Frācorū rebellatur⁹: ſ; poſtea		
		cū milites ei⁹ varias īfirmitates icurrerēt/facta pace		
		ad tēpus cū rege Frācorū videl; vſq; ad duos ānos		
		receſſit. ¶Rex Otto cū Philippo duce Suauię de pa		
		ce multa locutus pacē facere nō potuit: ſed Coloniā reliqt.		
8	26	¶Rex Otto venit in Angliā & quibuſdā pa=	8	1207
		ctiōibus iterpoſitis/ cū rege Ioāne 30 milia marcarū		
		argēti aſportauit: & Alemāniā redijt. ¶Rex Frācorū		
		Philippus mēſe Maio manu armata q̄uis nemo re=		
		ſiſteret Rothomagū primo itrauit: & a ciuib⁹ eiuſdē		
		vrbis multā pecuniā & multa donaria ſuſcepit. Deiñ		
		ſimili modo Vernoliū venit ſed nō intrauit. ¶Ep̄us		
		Sueſſonū cū magna multitudīe Cōſtātinopoli adijt.		
		¶Eodē āno obijt Vualterus Rothomageñ. archiep̄s		
		16 calēdas Decēbris: ſedit archiepiſcopus ānis 23.		
		¶Anno ſequēti ſucceſſit Robertus cognomēto Pullus		
9	27	¶Multi in Gallia cruces i pectorib⁹ accepe=	9	1208
		rūt: pugnaturi contra Albigeſeos hęreticos.		
1	28	¶Otto rex Alemānorū Rhomę cōſecrat⁹ eſt	10	1209

Rhōa.	Francorum		Anglorū	An. dnī
		iperator Rhomanorū: q̄uis cardinales pauci		
		& pars aliqua ſenatorū cōtradiceret. vnde in		
		vrbe Rhoma fuit bellū trib⁹ dieb⁹ īter ptes.		
2	29	¶ A calēdis Ianuarij gelu cœpit grauiſſimū:	11	1210
		& pſeuerauit vſq; p duos fere mēſes. Ita ꝙ ſa-		
		tio hyemalis ex magna pte īpedita & pꝯclita-		
		ta eſt/& quod ſeminatū fuerat de frumēto ſic euanuit		
		in multis locis: ꝙ nec tantū colligi potuit quātū ſe-		
		minatū fuerat. ¶ Eodē ānо cóntra Albigeſeos hęre-		
		ticos multi accipiētes crucē in pectorib⁹: pfecti ſunt		
		calendis Auguſti. ¶ Exercitus Philippi regis Frāco-		
		rū a Medūta exiēs cōtra quoſdā Britones pfectus eſt.		
		¶ Chronici Sigeberti cū additionibus finis.		

¶ Errata nōnullis in locis deprehenſa & ex officina recognita.

Linea	Pagina	¶ Errata ad limam caſtigata.	Folio.
in	1	Theodoſiū Archadiū. legendū Theodoſius	2
filius	1	annis 33. legendū 34 (cis.	2
Hono	2	ſopit⁹ i Africa hęretic⁹: leg. ſopitis ī Africa hęreti-	7
4	1	i. i. i. ſupponēdū Britāni Gūdericus Athanulphus.	7
incur	1	Aniani. vetus exēplar/animans habet	11
māri	1	incruentē. legendū incruentam	11
anno	1	ætatis ſuę 73: vetus exemplar 83	12
tionis	2	nonagita duos: vetus exēplar nonagita quinq;	13
ca	1	Anthiochia. ſcribendū Antiochia.	104.
Chui	1	Chuitilam. legendū Chintilan	43
4	1	Chintaſiūdus 1. ſupponēdū Flauius	48
ratoris	2	iuxta. legendū nupta	89
Cal	1	Calduinus. legendū Balduinus	111
et	1	et quicquid. legendū quid	127

¶ Ex his autē erratis pmulta in cōplurib⁹ libris emēdata ſunt: vbi primū cō-tingit illa īter caſtigationē in officina dephēdi. Si qua vero alia ſupſūt emē-dationē efflagitātia: facile a quouis dignoſci poterūt

¶ Id quoq; nō ptereūdū: ꝙ penultimū foliū codicis/n/ numerū ſuū in frōte ponēdū nō habet. Cęterū index hiſtoriarū illius folij ad numerū 103 qui in illo folio ſignari deberet/ſumitur.

¶ Abſolutū eſt Pariſijs hoc Sigeberti Chronicon/ cum non paucis additionibus: per Henricū Stephanū artis litterarū excuſoriæ induſtriū opificē/ in ſua officina e regione ſcolę Decretorū expēſis eiuſdē & Joānis Parui bibliopolę iſignis. Anno dñi cūcta tēpora diſponētis: 1513/ Calendis Iunij.

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE